Rocznik Statystyczny

Województwa Dolnośląskiego

URZĄD STATYSTYCZNY
WE WROCŁAWIU
STATISTICAL OFFICE
IN WROCŁAW

Statistical Yearbook

Dolnośląskie Voivodship

2016

ZESPÓŁ REDAKCYJNY URZĘDU STATYSTYCZNEGO WE WROCŁAWIU

EDITORIAL BOARD OF STATISTICAL OFFICE IN WROCŁAW

PRZEWODNICZĄCY ***PRESIDENT***

Małgorzata Wojtkowiak-Jakacka

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO ***VICE PRESIDENT***

Halina Woźniak

REDAKTOR GŁÓWNY ***EDITOR-IN-CHIEF***

Stanisław Kamiński

CZŁONKOWIE ***MEMBERS***

Beata Bal-Domańska, Sławomir Banaszak, Agata Girul, Agnieszka Ilczuk, Danuta Komarowska, Małgorzata Kowalska, Wacław Mazur, Gabriela Okoń, Elżbieta Stańczyk, Małgorzata Wysoczańska

SEKRETARZ ***SECRETARY***

Marta Woźniakiewicz

AUTOR ***AUTHOR***

Agata Girul

przy współpracy z: *in cooperation with:*

Bernadetą Janicką

SKŁAD KOMPUTEROWY, OPRACOWANIE GRAFICZNE ***TYPESETTING, GRAPHICS AND DESIGN***

Leszek Łukaszewicz

PROJEKT OKŁADKI ***COVER DESIGN***

Lidia Motrenko-Makuch

Prosimy o podanie źródła przy publikowaniu danych US ***When publishing SO data please indicate source***

Publikacja dostępna na CD oraz w Internecie – http://wroclaw.stat.gov.pl

Publication available on CD and on the Internet – http://wroclaw.stat.gov.pl

Druk: ZAKŁAD WYDAWNICTW STATYSTYCZNYCH, 00-925 WARSZAWA, AL. NIEPODLEGŁOŚCI 208

PRZEDMOWA

Przekazuję Państwu kolejne wydanie *Rocznika Statystycznego Województwa Dolnośląskiego* w polsko-angielskiej wersji językowej. Tegoroczna edycja, podobnie jak poprzednie, zawiera bogaty zestaw informacji charakteryzujących poziom życia społeczeństwa i stan gospodarki województwa.

Publikację rozpoczynają tablice przeglądowe przedstawiające m.in. najistotniejsze dane w porównaniu do kraju oraz w ujęciu retrospekcyjnym za lata 2000, 2005 i 2010–2015. Szczegółowe dane statystyczne zgrupowano w 23 działach tematycznych, które poprzedzają uwagi ogólne zawierające wyjaśnienia dotyczące terminologii, metodologii i zakresu informacji. Wybrane zjawiska zilustrowano na mapach i wykresach.

W obecnej edycji Rocznika pragniemy zwrócić uwagę Państwa na wprowadzone zmiany metodologiczne w obszarze tematycznym „Rachunki regionalne". Ponadto w dziale „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna" wprowadzono uzupełnienia dotyczące stanu zdrowia ludności na podstawie reprezentacyjnego badania „Europejskie Ankietowe Badanie Zdrowia".

Rocznik, poza wydaniem książkowym wzbogaconym o płytę CD zawierającą tablice w formacie Excel, dostępny jest również w wersji elektronicznej na stronie Internetowej Urzędu http://wroclaw.stat.gov.pl oraz na płycie CD.

Uwadze Czytelników pragnę również polecić opracowanie pt. „*Województwo Dolnośląskie 2016 – Podregiony, Powiaty, Gminy",* będące rozwinięciem Rocznika w przekroju terytorialnym.

Przy opracowywaniu publikacji wykorzystano wyniki badań statystyki publicznej, a także źródła pozastatystyczne. Dziękuję wszystkim osobom i instytucjom za przekazane informacje, które wzbogaciły jej treść.

Dyrektor Urzędu Statystycznego
we Wrocławiu

dr Małgorzata Wojtkowiak-Jakacka

Wrocław, grudzień 2016 r.

PREFACE

I am very pleased to present subsequent bilingual edition of the Statistical Yearbook of Dolnośląskie Voivodship. This year's edition, similarly to the previous ones, includes information characterizing living conditions of society and the state of the economy of the voivodship.

The review tables depicting, inter alia, basic data presented against the background of the country and in retrospection for years 2000, 2005 and 2010–2015, are given at the beginning of the publication. Detailed statistical data have been grouped in 23 chapters, preceded by general notes explaining terminology, methodology and scope of information used in the publication. Selected phenomena have been illustrated on charts and maps.

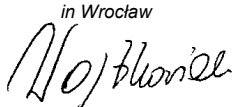
In the present edition of the Yearbook, we would like to draw your attention to significant methodological changes introduced in the thematic area „Regional accounts". In addition, the chapter "Health care and social welfare" has been supplemented with information concerning health status of the population based on the sample survey "The European Health Interview Survey".

This Yearbook, apart from printed edition, which has been enriched with the CD-ROM including tables in Excel, is also available on the Office's website http://wroclaw.stat.gov.pl and on CD-ROM.

I would also recommend the latest edition of 'Dolnośląskie Voivodship 2016 – Subregions, Powiats, Gminas', which may be a supplement to the Yearbook in territorial division.

The results from surveys of public statistics as well as statistical sources were used while compiling the publication. I am truly grateful to all persons and institutions who provided information which enriched its content.

Director of the Statistical Office
in Wrocław

Małgorzata Wojtkowiak-Jakacka, Ph.D.

Wrocław, December 2016

SPIS TREŚCI

CONTENTS

		Strona / *Page*
Przedmowa	***Preface***	3 – 4
Spis tablic	***List of tables***	6 – 21
Spis wykresów	***List of graphs***	22
Skróty i objaśnienia znaków umownych	***Abbreviations and symbols***	23 – 24
Uwagi ogólne	***General notes***	25 – 31
TABLICE PRZEGLĄDOWE	***REVIEW TABLES***	
I. Województwo na tle kraju w 2015 r.	*Voivodship on the background of the country in 2015*	32 – 37
II. Ważniejsze dane o województwie (2000, 2005, 2010 – 2015)	*Major data on the voivodship (2000, 2005, 2010 – 2015)*	38 – 55
DZIAŁY	***CHAPTERS***	
I. Geografia	*Geography*	56 – 60
II. Stan i ochrona środowiska	*Environmental protection*	61 – 81
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny	*Administrative division and local government*	82 – 86
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości	*Public safety. Justice*	87 – 95
V. Ludność	*Population*	96 – 124
VI. Rynek pracy	*Labour market*	125 – 156
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	*Wages and salaries. Social security benefits*	157 – 167
VIII. Budżety gospodarstw domowych	*Household budgets*	168 – 174
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania	*Municipal infrastructure. Dwellings*	175 – 188
X. Edukacja i wychowanie	*Education*	189 – 215
XI. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	*Health care and social welfare*	216 – 231
XII. Kultura. Turystyka. Sport	*Culture. Tourism. Sport*	232 – 246
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne	*Science and technology. Information society*	247 – 262
XIV. Ceny	*Prices*	263 – 266
XV. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	*Agriculture, hunting and forestry*	267 – 294
XVI. Przemysł i budownictwo	*Industry and construction*	295 – 308
XVII. Transport. Telekomunikacja	*Transport. Telecommunications*	309 – 316
XVIII. Handel i gastronomia	*Trade and catering*	317 – 321
XIX. Finanse przedsiębiorstw	*Finances of enterprises*	322 – 334
XX. Finanse publiczne	*Public finance*	335 – 343
XXI. Inwestycje. Środki trwałe	*Investments. Fixed assets*	344 – 351
XXII. Rachunki regionalne	*Regional accounts*	352 – 356
XXIII. Podmioty gospodarki narodowej	*Entities of the national economy*	357 – 364

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

		Tablica *Table*	Strona *Page*
DZIAŁ I. **GEOGRAFIA**	*CHAPTER I.* ***GEOGRAPHY***		
Położenie geograficzne	*Geographic location*	1	56
Powierzchnia i granice w 2015 r.	*Area and borders in 2015*	2	56
Układ pionowy powierzchni	*Elevations*	3	57
Najwyższe szczyty górskie	*The highest mountain peaks*	4	57
Najdłuższe jaskinie w Regionie Sudeckim	*The longest caves in Sudety Region*	5	58
Ważniejsze przełęcze i kulminacje na drogach	*Major passes and culminations on the roads*	6	58
Większe rzeki	*Principal rivers*	7	59
Większe sztuczne zbiorniki i stopnie wodne	*Major artificial reservoirs and flow reservoirs*	8	59
Temperatury powietrza	*Air temperatures*	9	60
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, usłonecznienie i zachmurzenie	*Atmospheric precipitation, wind velocity, insolation and cloudiness*	10	60
DZIAŁ II. **STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA**	*CHAPTER II.* ***ENVIRONMENTAL PROTECTION***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	61
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany w wykorzystaniu powierzchni województwa (2005, 2010, 2016)	*Geodesic status, directions and changes of voivodship land use (2005, 2010, 2016)*	1 (11)	68
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne (2005, 2010, 2014, 2015)	*Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes (2005, 2010, 2014, 2015)*	2 (12)	69
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane (2005, 2010, 2014, 2015)	*Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land (2005, 2010, 2014, 2015)*	3 (13)	70
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2005, 2010, 2014, 2015)	*Water withdrawal for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2014, 2015)*	4 (14)	70
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2005, 2010, 2014, 2015)	*Water consumption for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2014, 2015)*	5 (15)	71
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych (2005, 2010, 2014, 2015)	*Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling up fish ponds (2005, 2010, 2014, 2015)*	6 (16)	71
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód lub do ziemi (2005, 2010, 2014, 2015)	*Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground (2005, 2010, 2014, 2015)*	7 (17)	72
Zakłady odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2014, 2015)	*Plants discharging wastewater by place of discharge and wastewater treatment plants possessed (2005, 2010, 2014, 2015)*	8 (18)	72
Oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2014, 2015)	*Wastewater treatment plants (2005, 2010, 2014, 2015)*	9 (19)	73

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ II. **STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.)**	*CHAPTER II. **ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)***		
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2014, 2015)	*Emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2014, 2015)*	10 (20)	73
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2014, 2015) ..	*Air pollution reduction systems in plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2014, 2015)*	11 (21)	74
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2005, 2010, 2014, 2015)	*Area of special nature value under legal protection (2005, 2010, 2014, 2015)*	12 (22)	75
Parki narodowe (2005, 2010, 2014, 2015)	*National parks (2005, 2010, 2014, 2015)*	13 (23)	75
Rezerwaty przyrody (2005, 2010, 2014, 2015)	*Nature reserves (2005, 2010, 2014, 2015)*	14 (24)	76
Parki krajobrazowe (2005, 2010, 2014, 2015)	*Landscape parks (2005, 2010, 2014, 2015)*	15 (25)	76
Pomniki przyrody (2005, 2010, 2014, 2015)	*Monuments of nature (2005, 2010, 2014, 2015)*	16 (26)	76
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania (2005, 2010, 2014, 2015)	*Waste generated and landfilled up to now (accumulated) as well as their landfill sites (2005, 2010, 2014, 2015)*	17 (27)	77
Odpady według rodzajów w 2015 r.	*Waste by type in 2015*	18 (28)	77
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	*Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]*	19 (29)	78
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2014, 2015)	*Tangible effects of investments in environmental protection and water management (2005, 2010, 2014, 2015)*	20 (30)	79
Kierunki finansowania z wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2014, 2015)	*Financing directions of the voivodship environmental protection and water management fund (2005, 2010, 2014, 2015)*	21 (31)	81
Wpływy z opłat i kar na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2014, 2015)	*Receipts from fees and fines for environmental protection and water management funds (2005, 2010, 2014, 2015)*	22 (32)	81
DZIAŁ III. **PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY**	*CHAPTER III. **ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL GOVERNMENT***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	82
Jednostki administracyjne województwa (2005, 2010, 2014, 2015)	*Administrative units of voivodship (2005, 2010, 2014, 2015)*	1 (33)	84
Gminy w 2015 r.	*Gminas in 2015*	2 (34)	84
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2015 r.	*Powiats and cities with powiat status in 2015*	3 (35)	85
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2015 r.	*Councillors of organs of local government units in 2015*	4 (36)	85
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej (2005, 2010, 2014, 2015)	*Paid employment, wages and salaries in the public administration (2005, 2010, 2014, 2015)*	5 (37)	86

		Tablica / Table	Strona / Page
DZIAŁ IV. **BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI**	*CHAPTER IV. **PUBLIC SAFETY. JUSTICE***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	87
Przestępstwa stwierdzone przez policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych (2005, 2010, 2014, 2015)	*Ascertained crimes by the police in completed preparatory proceedings (2005, 2010, 2014, 2015)*	1 (38)	89
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję (2005, 2010, 2014, 2015)	*Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police (2005, 2010, 2014, 2015)*	2 (39)	91
Wpływ spraw do sądów powszechnych (2005, 2010, 2014, 2015)	*Incoming cases in the common courts (2005, 2010, 2014, 2015)*	3 (40)	91
Wpływ spraw do sądów powszechnych w 2015 r.	*Incoming cases in the common courts in 2015*	4 (41)	92
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego (2005, 2010, 2014, 2015)	*Adults validly sentenced by common courts for crimes prosecuted by public accusation (2005, 2010, 2014, 2015)*	5 (42)	92
Załatwione sprawy rodzinne (2005, 2010, 2014, 2015)	*Resolved family cases (2005, 2010, 2014, 2015)*	6 (43)	93
Sprawy rodzinne załatwione w 2015 r.	*Family cases resolved in 2015*	7 (44)	93
Podmioty w Krajowym Rejestrze Sądowym (2005, 2010, 2014, 2015)	*Entities of in the National Judicial Register (2005, 2010, 2014, 2015)*	8 (45)	94
Zarejestrowana działalność Państwowej Straży Pożarnej (2005, 2010, 2014, 2015)	*Registered activity of the State Fire Service (2005, 2010, 2014, 2015)*	9 (46)	94
Miejsca powstania pożarów i miejscowych zagrożeń oraz straty materialne (2005, 2010, 2014, 2015)	*Type of places where fires and local threats occured and material losses (2005, 2010, 2014, 2015)*	10 (47)	95
DZIAŁ V. **LUDNOŚĆ**	*CHAPTER V. **POPULATION***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	96
Ludność (2005, 2010, 2014, 2015)	*Population (2005, 2010, 2014, 2015)*	1 (48)	100
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2005, 2010, 2014, 2015)	*Working and non-working age population (2005, 2010, 2014, 2015)*	2 (49)	100
Ludność według płci i wieku (2005, 2010, 2014, 2015)	*Population by sex and age (2005, 2010, 2014, 2015)*	3 (50)	101
Miasta i ludność w miastach (2005, 2010, 2014, 2015)	*Towns and urban population (2005, 2010, 2014, 2015)*	4 (51)	102
Gminy zamieszkane przez ludność wiejską (2005, 2010, 2014, 2015)	*Gminas and rural population (2005, 2010, 2014, 2015)*	5 (52)	102
Mediana wieku według płci (2005, 2010, 2014, 2015)	*Median age by sex (2005, 2010, 2014, 2015)*	6 (53)	102
Ruch naturalny ludności (2005, 2010, 2014, 2015)	*Vital statistics (2005, 2010, 2014, 2015)*	7 (54)	103
Małżeństwa zawarte i rozwiązane (2005, 2010, 2014, 2015)	*Marriages contracted and dissolved (2005, 2010, 2014, 2015)*	8 (55)	104
Małżeństwa zawarte według wieku nowożeńców w 2015 r.	*Marriages contracted by age of bridegrooms and brides in 2015*	9 (56)	104
Małżeństwa zawarte według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców w 2015 r.	*Marriages contracted by previous marital status of bridegrooms and brides in 2015*	10 (57)	106
Małżeństwa wyznaniowe (2005, 2010, 2014, 2015)	*Church or religious marriages (2005, 2010, 2014, 2015)*	11 (58)	107
Rozwody według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa w 2015 r.	*Divorces by age of spouses at the moment of filling petition for divorce in 2015*	12 (59)	108
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2005, 2010, 2014, 2015)	*Divorces by the number of underage children in the marriage (2005, 2010, 2014, 2015)*	13 (60)	109

		Tablica *Table*	Strona *Page*
DZIAŁ V. **LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE (dok.)**	*CHAPTER V.* ***POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS (cont.)***		
Urodzenia (2005, 2010, 2014, 2015)	*Births (2005, 2010, 2014, 2015)*	14 (61)	109
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki (2005, 2010, 2014, 2015)	*Live births by birth order and age of mother (2005, 2010, 2014, 2015)*	15 (62)	110
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności (2005, 2010, 2014, 2015)	*Female fertility and reproduction rates of population (2005, 2010, 2014, 2015)*	16 (63)	110
Zgony według płci i wieku zmarłych (2005, 2010, 2014, 2015)	*Deaths by sex and age of deceased (2005, 2010, 2014, 2015)*	17 (64)	111
Zgony według przyczyn (2005, 2010, 2013, 2014)	*Deaths by causes (2005, 2010, 2013, 2014)*	18 (65)	112
Zgony niemowląt według płci i wieku (2005, 2010, 2014, 2015)	*Infant deaths by sex and age (2005, 2010, 2014, 2015)*	19 (66)	114
Zgony niemowląt według przyczyn (2005, 2010, 2013, 2014)	*Infant deaths by causes (2005, 2010, 2013, 2014)*	20 (67)	115
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez policję (2005, 2010, 2014, 2015)	*Suicides registered by police (2005, 2010, 2014, 2015)*	21 (68)	116
Przeciętne dalsze trwanie życia (2005, 2010, 2014, 2015)	*Life expectancy (2005, 2010, 2014, 2015)*	22 (69)	116
Prognoza ludności (2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)	*Population projection (2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)*	23 (70)	117
Prognoza gospodarstw domowych (2016, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)	*Households projection (2016, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)*	24 (71)	119
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (2005, 2010, 2014, 2015)	*Internal and international migration of population for permanent residence (2005, 2010, 2014, 2015)*	25 (72)	119
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków (2005, 2010, 2014, 2015)	*Internal migration of population for permanent residence by direction (2005, 2010, 2014, 2015)*	26 (73)	120
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2014, 2015)	*Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2014, 2015)*	27 (74)	120
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2013, 2014)	*International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2013, 2014)*	28 (75)	121
Rezydenci (2010, 2014, 2015)	*Usual residence population (2010, 2014, 2015)*	29 (76)	121
Rezydenci w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2010, 2014, 2015)	*Working and non-working age usual residence population (2010, 2014, 2015)*	30 (77)	122
Kościoły i związki wyznaniowe (2010, 2014, 2015)	*Churches and religious associations (2010, 2014, 2015)*	31 (78)	123
DZIAŁ VI. **RYNEK PRACY**	*CHAPTER VI.* ***LABOUR MARKET***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	125
Aktywność ekonomiczna ludności	***Economic activity of the population***		
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według – na podstawie BAEL (2010, 2014, 2015)	*Economic activity of the population aged 15 and more – on the LFS basis (2010, 2014, 2015)*	1 (79)	133
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2015 r. – na podstawie BAEL	*Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2015 – on the LFS basis*	2 (80)	134
Pracujący	***Employment***		
Pracujący (2005, 2010, 2014, 2015)	*Employed persons (2005, 2010, 2014, 2015)*	3 (81)	135
Pracujący według statusu zatrudnienia (2005, 2010, 2014, 2015)	*Employed persons by employment status (2005, 2010, 2014, 2015)*	4 (82)	136

		Tablica *Table*	Strona *Page*
DZIAŁ VI. **RYNEK PRACY (dok.)**	*CHAPTER VI.* ***LABOUR MARKET (cont.)***		
Pracujący (dok.)	***Employment (cont.)***		
Przeciętne zatrudnienie (2005, 2010, 2014, 2015)	*Average paid employment (2005, 2010, 2014, 2015)*	5 (83)	137
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni (2005, 2010, 2014, 2015)	*Full- and part-time paid employment (2005, 2010, 2014, 2015)*	6 (84)	138
Przyjęcia do pracy (2005, 2010, 2014, 2015)	*Hires (2005, 2010, 2014, 2015)*	7 (85)	139
Zwolnienia z pracy (2005, 2010, 2014, 2015)	*Terminations (2005, 2010, 2014, 2015)*	8 (86)	140
Absolwenci szkół wyższych, zawodowych i liceów ogólnokształcących, którzy podjęli pracę po raz pierwszy (2005, 2010, 2014, 2015)	*The graduates of tertiary schools, leavers of vocational and secondary schools starting work for the first time (2005, 2010, 2014, 2015)*	9 (87)	142
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane w 2015 r.	*Job vacancies, newly created and liquidated jobs in 2015*	10 (88)	143
Bezrobocie	***Unemployment***		
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy (2005, 2010, 2014, 2015)	*Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers (2005, 2010, 2014, 2015)*	11 (89)	144
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani (2005, 2010, 2014, 2015)	*Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls (2005, 2010, 2014, 2015)*	12 (90)	144
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy (2005, 2010, 2014, 2015)	*Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority (2005, 2010, 2014, 2015)*	13 (91)	145
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz oferty pracy (2005, 2010, 2014, 2015)	*Registered unemployed persons benefitting from labour market programme as well as job offers (2005, 2010, 2014, 2015)*	14 (92)	146
Wydatki Funduszu Pracy (2005, 2010, 2014, 2015)	*Expenditures of Labour Fund (2005, 2010, 2014, 2015)*	15 (93)	147
Warunki pracy	***Work conditions***		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2014, 2015]	*Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2014, 2015]*	16 (94)	147
Wydarzenia i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2014, 2015]	*Contact-mode of injury and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2014, 2015]*	17 (95)	149
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (2005, 2010, 2014, 2015)	*Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture (2005, 2010, 2014, 2015)*	18 (96)	151
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (2005, 2010, 2014, 2015)	*Persons working in hazardous conditions (2005, 2010, 2014, 2015)*	19 (97)	151
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego w 2015 r.	*Paid employees on position for which evaluation of occupational risk was done in 2015*	20 (98)	153
Choroby zawodowe (2005, 2010, 2014, 2015)	*Occupational diseases (2005, 2010, 2014, 2015)*	21 (99)	154
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych (2005, 2010, 2014, 2015)	*Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions (2005, 2010, 2014, 2015)*	22 (100)	155
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (2005, 2010, 2014, 2015)	*Occupational accidents and occupational diseases benefits (2005, 2010, 2014, 2015)*	23 (101)	156

		Tablica / Table	Strona / Page
DZIAŁ VII. **WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH**	*CHAPTER VII. **WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	157
Wynagrodzenia	***Wages and salaries***		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto (2005, 2010, 2014, 2015)	*Average monthly gross wages and salaries (2005, 2010, 2014, 2015)*	1 (102)	160
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2014 r.	*Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2014*	2 (103)	161
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2014 r.	*Paid employment and average gross wages and salaries by performed occupational groups for October 2014*	3 (104)	162
Przeciętne wynagrodzenia brutto za październik 2014 r.	*Average gross wages and salaries for October 2014*	4 (105)	164
Miesięczne wynagrodzenia brutto najwyższe (decyle) w grupach decylowych pracowników zatrudnionych według wielkich grup zawodów wykonywanych za październik 2014 r.	*Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) paid employment by great occupational groups for October 2014*	5 (106)	165
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	***Social security benefits***		
Emeryci i renciści (2005, 2010, 2014, 2015)	*Retirees and pensioners (2005, 2010, 2014, 2015)*	6 (107)	166
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto (2005, 2010, 2014, 2015)	*Gross retirement and other pension benefits (2005, 2010, 2014, 2015)*	7 (108)	167
DZIAŁ VIII. **BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH**	*CHAPTER VIII. **HOUSEHOLD BUDGETS***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	168
Gospodarstwa domowe (2005, 2010, 2014, 2015)	*Households (2005, 2010, 2014, 2015)*	1 (109)	172
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	*Average monthly per capita available income of households (2005, 2010, 2014, 2015)*	2 (110)	172
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	*Average monthly per capita expenditures of households (2005, 2010, 2014, 2015)*	3 (111)	172
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	*Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs of households (2005, 2010, 2014, 2015)*	4 (112)	173
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania (2005, 2010, 2014, 2015)	*Households equipped with selected durable goods (2005, 2010, 2014, 2015)*	5 (113)	174
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem w gospodarstwach domowych (2010, 2014, 2015)	*At-risk of poverty rates in households (2010, 2014, 2015)*	6 (114)	174
DZIAŁ IX. **INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA**	*CHAPTER IX. **MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	175
Infrastruktura komunalna	***Municipal infrastructure***		
Wodociągi i kanalizacja (2010, 2014, 2015)	*Water supply and sewage systems (2010, 2014, 2015)*	1 (115)	180
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	*Consumers and consumption of electricity in households (2005, 2010, 2014, 2015)*	2 (116)	181
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	*Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households (2005, 2010, 2014, 2015)*	3 (117)	181

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ IX. **INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)**	*CHAPTER IX.* ***MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)***		
Infrastruktura komunalna (dok.)	***Municipal infrastructure (cont.)***		
Ogrzewnictwo (2005, 2010, 2014, 2015)	*House-heating (2005, 2010, 2014, 2015)*	4 (118)	182
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (2005, 2010, 2014, 2015)	*Using water supply, sewage and gas supply systems (2005, 2010, 2014, 2015)*	5 (119)	182
Odpady komunalne (2005, 2010, 2014, 2015)	*Municipal waste (2005, 2010, 2014, 2015)*	6 (120)	183
Nieczystości ciekłe (2005, 2010, 2014, 2015)	*Liquid waste (2005, 2010, 2014, 2015)*	7 (121)	183
Składowiska odpadów komunalnych (2005, 2010, 2014, 2015)	*Landfill sites with municipal waste (2005, 2010, 2014, 2015)*	8 (122)	184
Tereny zieleni miejskiej ogólnodostępnej i osiedlowej (2005, 2010, 2014, 2015)	*Generally accessible and estate urban area green belts (2005, 2010, 2014, 2015)*	9 (123)	184
Mieszkania	***Dwellings***		
Zasoby mieszkaniowe (2005, 2010, 2014, 2015)	*Dwelling stocks (2005, 2010, 2014, 2015)*	10 (124)	185
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje (2005, 2010, 2014, 2015)	*Dwellings in dwelling stocks fitted with installations (2005, 2010, 2014, 2015)*	11 (125)	185
Dodatki mieszkaniowe wypłacone w 2015 r.	*Housing allowances paid out in 2015*	12 (126)	186
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe (2005, 2010, 2014, 2015)	*Administration of grounds for dwellings construction (2005, 2010, 2014, 2015)*	13 (127)	186
Mieszkania, których budowę rozpoczęto (2005, 2010, 2014, 2015)	*Dwellings in which construction has begun (2005, 2010, 2014, 2015)*	14 (128)	187
Mieszkania oddane do użytkowania (2005, 2010, 2014, 2015)	*Dwellings completed (2005, 2010, 2014, 2015)*	15 (129)	187
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb (2005, 2010, 2014, 2015)	*Dwellings completed by number of rooms (2005, 2010, 2014, 2015)*	16 (130)	188
DZIAŁ X. **EDUKACJA I WYCHOWANIE**	*CHAPTER X.* ***EDUCATION***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	189
Edukacja według szczebli kształcenia (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	*Education by level (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)*	1 (131)	194
Szkoły według organów prowadzących (2010/11, 2014/15, 2015/16)	*Schools by school governing authority (2010/11, 2014/15, 2015/16)*	2 (132)	196
Uczniowie według grup wieku (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	*Pupils and students by age groups (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)*	3 (133)	198
Współczynnik skolaryzacji (2005/06, 2014/15, 2015/16)	*Enrolment rate (2005/06, 2014/15, 2015/16)*	4 (134)	198
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2010/11, 2014/15, 2015/16)	*Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools (2010/11, 2014/15, 2015/16)*	5 (135)	199
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych (2010/11, 2014/15, 2015/16)	*Students studying foreign languages in schools for adults (2010/11, 2014/15, 2015/16)*	6 (136)	200
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (2010/11, 2014/15, 2015/16)	*Education for people with special educational needs (2010/11, 2014/15, 2015/16)*	7 (137)	200
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii oraz ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze (2005, 2010, 2014, 2015)	*Special educational centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres (2005, 2010, 2014, 2015)*	8 (138)	201

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ X. **EDUKACJA I WYCHOWANIE (cd.)**	*CHAPTER X. **EDUCATION (cont.)***		
Wychowanie pozaszkolne (2010, 2014, 2015)	*Extracurricular education (2010, 2014, 2015)*	9 (139)	201
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	*Boarding-schools and dormitories of schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]*	10 (140)	202
Domy i stołówki studenckie (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	*Student dormitories and canteens (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)*	11 (141)	203
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	*Students of higher education institutions receiving scholarships (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)*	12 (142)	203
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	*Primary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]*	13 (143)	204
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	*Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]*	14 (144)	205
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	*Basic vocational schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]*	15 (145)	206
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży według grup kierunków kształcenia (bez szkół specjalnych) [2014/15, 2015/16]	*Students and graduates of basic vocational schools for youth by fields of education (excluding special schools) [2014/15, 2015/16]*	16 (146)	206
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	*General secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]*	17 (147)	206
Technika oraz szkoły artystyczne ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	*Technical secondary schools as well as general art schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]*	18 (148)	207
Uczniowie i absolwenci techników oraz szkół artystycznych ogólnokształcących dla młodzieży według grup kierunków kształcenia (bez szkół specjalnych) [2014/15, 2015/16]	*Students and graduates of technical secondary schools as well as general art schools for youth by fields of education (excluding special schools) [2014/15, 2015/16]*	19 (149)	207
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	*Level art schools for children and youth (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)*	20 (150)	208
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	*Post-secondary schools (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]*	21 (151)	208
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych według grup kierunków kształcenia (bez szkół specjalnych) [2014/15, 2015/16]	*Students and graduates of post-secondary schools by fields of education (excluding special schools) [2014/15, 2015/16]*	22 (152)	209
Szkoły wyższe (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	*Higher education institutions (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)*	23 (153)	209
Studenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	*Students of higher education institutions by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)*	24 (154)	210
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15)	*Graduates of higher education institutions by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2013/14, 2014/15)*	25 (155)	210
Nauczyciele akademiccy w szkołach wyższych (2010/11, 2014/15, 2015/16)	*Academic teachers in higher education institutions (2010/11, 2014/15, 2015/16)*	26 (156)	211
Cudzoziemcy – studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	*Foreigners – students and graduates by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)*	27 (157)	211

		Tablica / Table	Strona / Page
DZIAŁ X. **EDUKACJA I WYCHOWANIE (dok.)**	*CHAPTER X.* ***EDUCATION (cont.)***		
Studia podyplomowe i doktoranckie (2010/11, 2014/15, 2015/16)	*Postgraduate and doctoral studies (2010/11, 2014/15, 2015/16)*	28 (158)	212
Studia podyplomowe według podgrup kierunków kształcenia w roku akademickim 2015/16	*Postgraduate studies by narrow fields of education in the 2015/16 academic year*	29 (159)	213
Szkoły dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	*Schools for adults (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)*	30 (160)	214
Wychowanie przedszkolne (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	*Pre-primary education (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)*	31 (161)	215
DZIAŁ XI. **OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA**	*CHAPTER XI.* ***HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	216
Pracownicy medyczni (2014, 2015)	*Medical personnel (2014, 2015)*	1 (162)	222
Lekarze specjaliści (2014, 2015)	*Doctors specialist (2014, 2015)*	2 (163)	222
Ambulatoryjna opieka zdrowotna (2014, 2015)	*Out-patient health care (2014, 2015)*	3 (164)	223
Stacjonarna opieka zdrowotna (2014, 2015)	*In-patient health care (2014, 2015)*	4 (165)	224
Szpitale ogólne (2014, 2015)	*General hospitals (2014, 2015)*	5 (166)	225
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna (2005, 2010, 2014, 2015)	*Emergency medical services and first aid (2005, 2010, 2014, 2015)*	6 (167)	226
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne (2005, 2010, 2014, 2015)	*Generally available pharmacies and pharmaceutical outlets (2005, 2010, 2014, 2015)*	7 (168)	226
Krwiodawstwo (2005, 2010, 2014, 2015)	*Blood donation (2005, 2010, 2014, 2015)*	8 (169)	227
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2005, 2010, 2014, 2015)	*Incidence of infectious diseases and poisonings (2005, 2010, 2014, 2015)*	9 (170)	227
Ocena stanu zdrowia ludności (2004, 2009, 2014)	*Perceived health status of population (2004, 2009, 2014)*	10 (171)	228
Ludność w wieku 15 lat i więcej według wagi ciała (2004, 2009, 2014)	*Population at the age of 15 and more by body weight (2004, 2009, 2014)*	11 (172)	228
Żłobki i kluby dziecięce (2005, 2010, 2014, 2015)	*Nurseries and children's clubs (2005, 2010, 2014, 2015)*	12 (173)	229
Placówki wsparcia dziennego (2005, 2010, 2014, 2015)	*Day-support centres (2005, 2010, 2014, 2015)*	13 (174)	229
Rodzinna piecza zastępcza (2005, 2010, 2014, 2015)	*Family foster care (2005, 2010, 2014, 2015)*	14 (175)	229
Instytucjonalna piecza zastępcza (2005, 2010, 2014, 2015)	*Institutional foster care (2005, 2010, 2014, 2015)*	15 (176)	230
Pomoc społeczna stacjonarna (2005, 2010, 2014, 2015)	*Stationary social welfare (2005, 2010, 2014, 2015)*	16 (177)	230
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców (2005, 2010, 2014, 2015)	*Stationary social welfare facilities by groups of residents (2005, 2010, 2014, 2015)*	17 (178)	231
Świadczenia pomocy społecznej (2005, 2010, 2014, 2015)	*Social assistance benefits (2005, 2010, 2014, 2015)*	18 (179)	231
DZIAŁ XII. **KULTURA. TURYSTYKA. SPORT**	*CHAPTER XII.* ***CULTURE. TOURISM. SPORT***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	232
Kultura	***Culture***		
Książki i broszury wydane (2005, 2010, 2014, 2015)	*Books and pamphlets published (2005, 2010, 2014, 2015)*	1 (180)	235
Gazety i czasopisma wydane (2005, 2010, 2014, 2015)	*Newspapers and magazines published (2005, 2010, 2014, 2015)*	2 (181)	235
Biblioteki publiczne (z filiami) [2005, 2010, 2014, 2015]	*Public libraries (with branches) [2005, 2010, 2014, 2015]*	3 (182)	236

		Tablica / Table	Strona / Page
DZIAŁ XII. **KULTURA. TURYSTYKA. SPORT (dok.)**	*CHAPTER XII. **CULTURE. TOURISM. SPORT (cont.)***		
Kultura (dok.)	***Culture (cont.)***		
Muzea (2005, 2010, 2014, 2015)	*Museums (2005, 2010, 2014, 2015)*	4 (183)	236
Instytucje paramuzealne (2005, 2010, 2014, 2015)	*Museum-related institutions (2005, 2010, 2014, 2015)*	5 (184)	236
Galerie sztuki (2005, 2010, 2014, 2015)	*Art galleries (2005, 2010, 2014, 2015)*	6 (185)	237
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe (2005, 2010, 2014, 2015)	*Theatres, music institutions, entertainment enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)*	7 (186)	237
Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice (2005, 2009, 2014, 2015)	*Centres of culture, cultural centres and establishment, clubs, community centres (2005, 2009, 2014, 2015)*	8 (187)	237
Kina stałe (2005, 2010, 2014, 2015)	*Indoor cinemas (2005, 2010, 2014, 2015)*	9 (188)	238
Abonenci telewizji kablowej (2005, 2010, 2014, 2015)	*Cable television subscribers (2005, 2010, 2014, 2015)*	10 (189)	238
Abonenci radiowi i telewizyjni (2005, 2010, 2014, 2015)	*Radio and television subscribers (2005, 2010, 2014, 2015)*	11 (190)	239
Turystyka	***Tourism***		
Baza noclegowa turystyki (2005, 2010, 2014, 2015)	*Tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2014, 2015)*	12 (191)	239
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2014, 2015)	*Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2014, 2015)*	13 (192)	241
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2014, 2015)	*Occupancy in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2014, 2015)*	14 (193)	242
Placówki gastronomiczne w bazie noclegowej turystyki (2005, 2010, 2014, 2015)	*Catering establishments in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2014, 2015)*	15 (194)	242
Hotele według kategorii (2005, 2010, 2014, 2015)	*Hotels by category (2005, 2010, 2014, 2015)*	16 (195)	243
Sport	***Sport***		
Organizacje kultury fizycznej i kluby sportowe (2006, 2010, 2014)	*Physical education organizations and sports clubs (2006, 2010, 2014)*	17 (196)	244
Wybrane dziedziny i rodzaje sportu w klubach sportowych w 2014 r.	*Selected sports fields and kinds of sports in sports clubs in 2014*	18 (197)	244
Wybrane obiekty sportowe w 2014 r.	*Selected sports facilities in 2014*	19 (198)	246
DZIAŁ XIII. **NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE**	*CHAPTER XIII. **SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	247
Nauka i technika	***Science and technology***		
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2014, 2015)	*Units and employment in research and development activity (2005, 2010, 2014, 2015)*	1 (199)	252
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia (2005, 2010, 2014, 2015)	*Employment in research and development activity by educational level (2005, 2010, 2014, 2015)*	2 (200)	253
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	*Gross domestic expenditures on research and development activity (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]*	3 (201)	254
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według dziedzin nauk (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	*Gross domestic expenditures on research and development activity by field of science (current prices) [2010, 2014, 2015]*	4 (202)	255

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XIII. **NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE (dok.)** — *CHAPTER XIII. **SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY (cont.)***		
Nauka i technika (dok.) — ***Science and technology (cont.)***		
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015] — *Gross domestic expenditures on research and development activity by source of funds (current prices) [2010, 2014, 2015]*	5 (203)	255
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015] — *Current expenditures on research and development activity by type of activity (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]*	6 (204)	255
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2014, 2015) — *Degree of consumption of research equipment in research and development activity (2005, 2010, 2014, 2015)*	7 (205)	256
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży w przemyśle w 2015 r. — *Share of net revenues from sales of new or significantly improved products in net revenues from sales in industry in 2015*	8 (206)	256
Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzajów wprowadzonych innowacji w latach 2013–2015 — *Innovative enterprises in industry by type of introduced innovation during 2013–2015*	9 (207)	257
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015] — *Expenditures on innovation activities in industry (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]*	10 (208)	259
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015] — *Expenditures on innovation activities in industry by source of funds (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]*	11 (209)	261
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe (2005, 2010, 2014, 2015) — *Domestic inventions and utility models (2005, 2010, 2014, 2015)*	12 (210)	262
Społeczeństwo informacyjne — ***Information society***		
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne (2005, 2010, 2014, 2015) — *Enterprises using selected information and communication technologies (2005, 2010, 2014, 2015)*	13 (211)	262
Cele wykorzystania Internetu w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2014, 2015) — *Purpose of using the Internet by enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)*	14 (212)	262
DZIAŁ XIV. **CENY** — *CHAPTER XIV. **PRICES***		
Uwagi ogólne — *General notes*	x	263
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (2005, 2010, 2014, 2015) — *Price indices of consumer goods and services (2005, 2010, 2014, 2015)*	1 (213)	264
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług (2005, 2010, 2014, 2015) — *Retail prices of selected goods and services (2005, 2010, 2014, 2015)*	2 (214)	264
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2014, 2015) — *Average procurement prices of major agricultural products (2005, 2010, 2014, 2015)*	3 (215)	266
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2005, 2010, 2014, 2015) — *Average marketplace prices received by farmers (2005, 2010, 2014, 2015)*	4 (216)	266
DZIAŁ XV. **ROLNICTWO. ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO** — *CHAPTER XV. **AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY***		
Uwagi ogólne — *General notes*	x	267
Rolnictwo — ***Agriculture***		
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (2005, 2010, 2014, 2015) — *Trends and major economic and production results in agriculture (2005, 2010, 2014, 2015)*	1 (217)	272
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków (2010, 2014, 2015) — *Agricultural land area by land type (2010, 2014, 2015)*	2 (218)	274

		Tablica / Table	Strona / Page
DZIAŁ XV. **ROLNICTWO. ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO (cd.)**	*CHAPTER XV. **AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY (cont.)***		
Rolnictwo (dok.)	***Agriculture (cont.)***		
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych (2010, 2013)	*Farms by area groups (2010, 2013)*	3 (219)	274
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2010, 2013, 2014]	*Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices) [2005, 2010, 2013, 2014]*	4 (220)	275
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2010, 2013, 2014]	*Structure of gross and market agricultural output (constant prices) [2005, 2010, 2013, 2014]*	5 (221)	275
Powierzchnia zasiewów (2005, 2010, 2014, 2015)	*Sown area (2005, 2010, 2014, 2015)*	6 (222)	277
Zbiory i plony wybranych ziemiopłodów (2006-2010, 2010, 2014, 2015)	*Selected crop production and yields (2006-2010, 2010, 2014, 2015)*	7 (223)	278
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych (2006-2010, 2010, 2014, 2015)	*Area, production and yields of ground vegetables (2006-2010, 2010, 2014, 2015)*	8 (224)	279
Powierzchnia i zbiory owoców z drzew (2006-2010, 2010, 2014, 2015)	*Area and production of tree fruit (2006-2010, 2010, 2014, 2015)*	9 (225)	280
Powierzchnia i zbiory z krzewów owocowych i plantacji jagodowych (2006-2010, 2010, 2014, 2015)	*Area and production of fruit bushes and berry fruit (2006-2010, 2010, 2014, 2015)*	10 (226)	280
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie (2005, 2010, 2014, 2015)	*Cattle, pigs, sheep and horses (2005, 2010, 2014, 2015)*	11 (227)	281
Drób (2005, 2010, 2014, 2015)	*Poultry (2005, 2010, 2014, 2015)*	12 (228)	281
Produkcja żywca rzeźnego (2005, 2010, 2014, 2015)	*Production of animals for slaughter (2005, 2010, 2014, 2015)*	13 (229)	282
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów (2005, 2010, 2014, 2015)	*Production of meat, fats and pluck (2005, 2010, 2014, 2015)*	14 (230)	282
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych (2005, 2010, 2014, 2015)	*Production of cows' milk and hen eggs (2005, 2010, 2014, 2015)*	15 (231)	283
Ciągniki rolnicze (2005, 2010, 2013)	*Agricultural tractors (2005, 2010, 2013)*	16 (232)	283
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (2004/05 2009/10, 2013/14, 2014/15)	*Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient (2004/05, 2009/10, 2013/14, 2014/15)*	17 (233)	284
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	*Value of agricultural products procurement (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]*	18 (234)	284
Skup ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2014, 2015)	*Procurement of major agricultural products (2005, 2010, 2014, 2015)*	19 (235)	286
Ekologiczne gospodarstwa rolne (2005, 2010, 2014, 2015)	*Organic farms (2005, 2010, 2014, 2015)*	20 (236)	287
Łowiectwo	***Hunting***		
Ważniejsze zwierzęta łowne (2005, 2010, 2014, 2015)	*Major game species (2005, 2010, 2014, 2015)*	21 (237)	287
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	*Shoot of main game species (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)*	22 (238)	287
Koła i członkowie Polskiego Związku Łowieckiego oraz obwody łowieckie (2005, 2010, 2014, 2015)	*Clubs and members of the Polish Hunting Association and hunting districts (2005, 2010, 2014, 2015)*	23 (239)	288
Leśnictwo	***Forestry***		
Powierzchnia gruntów leśnych (2005, 2010, 2014, 2015)	*Forest land (2005, 2010, 2014, 2015)*	24 (240)	288

		Tablica / Table	Strona / Page
DZIAŁ XV. **ROLNICTWO. ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO (dok.)**	*CHAPTER XV. **AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY (cont.)***		
Leśnictwo (dok.)	***Forestry (cont.)***		
Powierzchnia lasów	*Forest areas*	25 (241)	289
Zasoby drzewne na pniu	*Growing stock of standing wood*	26 (242)	290
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2005, 2010, 2014, 2015)	*Renewals, afforestations and other forest breeding work (2005, 2010, 2014, 2015)*	27 (243)	291
Pozyskanie drewna (2005, 2010, 2014, 2015)	*Removals (2005, 2010, 2014, 2015)*	28 (244)	293
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień (2005, 2010, 2014, 2015)	*Trees and shrups outside the forest and removals (2005, 2010, 2014, 2015)*	29 (245)	293
Pożary w lasach (2005, 2010, 2014, 2015)	*Forest fires (2005, 2010, 2014, 2015)*	30 (246)	294
DZIAŁ XVI. **PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO**	*CHAPTER XVI. **INDUSTRY AND CONSTRUCTION***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	295
Przemysł	***Industry***		
Produkcja sprzedana przemysłu (2005, 2010, 2014, 2015)	*Sold production of industry (2005, 2010, 2014, 2015)*	1 (247)	298
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	*Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]*	2 (248)	300
Produkcja wybranych wyrobów (2005, 2010, 2014, 2015)	*Production of selected products (2005, 2010, 2014, 2015)*	3 (249)	300
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle (2005, 2010, 2014, 2015)	*Average paid employment in industry (2005, 2010, 2014, 2015)*	4 (250)	301
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle (2005, 2010, 2014, 2015)	*Average monthly gross wages and salaries in industry (2005, 2010, 2014, 2015)*	5 (251)	302
Budownictwo	***Construction***		
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	*Construction and assembly production (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]*	6 (252)	304
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	*Construction and assembly production by type of constructions (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]*	7 (253)	304
Budynki oddane do użytkowania (2005, 2010, 2014, 2015)	*Buildings completed (2005, 2010, 2014, 2015)*	8 (254)	306
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków (2005, 2010, 2014, 2015)	*Buildings completed by type of buildings (2005, 2010, 2014, 2015)*	9 (255)	307
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie (2005, 2010, 2014, 2015)	*Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction (2005, 2010, 2014, 2015)*	10 (256)	308
DZIAŁ XVII. **TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA**	*CHAPTER XVII. **TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	309
Transport	***Transport***		
Linie kolejowe eksploatowane (2005, 2010, 2014, 2015)	*Railway lines operated (2005, 2010, 2014, 2015)*	1 (257)	312
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (2005, 2010, 2014, 2015)	*Hard surface public roads (2005, 2010, 2014, 2015)*	2 (258)	312
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane (2005, 2010, 2014, 2015)	*Registered road vehicles and tractors (2005, 2010, 2014, 2015)*	3 (259)	313

		Tablica / Table	Strona / Page
DZIAŁ XVII. **TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA (dok.)**	*CHAPTER XVII. **TRANSPORT TELECOMMUNICATIONS (cont.)***		
Transport (dok.)	***Transport (cont.)***		
Linie regularnej komunikacji autobusowej (2005, 2010, 2014, 2015)	*Regular bus communication lines (2005, 2010, 2014, 2015)*	4 (260)	313
Transport samochodowy zarobkowy (2005, 2010, 2014, 2015)	*Hire or reward road transport (2005, 2010, 2014, 2015)*	5 (261)	313
Komunikacja miejska (2005, 2010, 2014, 2015)	*Urban transport (2005, 2010, 2014, 2015)*	6 (262)	314
Ruch pasażerów w Porcie Lotniczym (2005, 2010, 2014, 2015)	*Passenger traffic at Airport (2005, 2010, 2014, 2015)*	7 (263)	314
Przeładunek ładunków w Porcie Lotniczym (2005, 2010, 2014, 2015)	*Freight loaded and unloaded at Airport (2005, 2010, 2014, 2015)*	8 (264)	315
Wypadki drogowe i ich ofiary (2005, 2010, 2014, 2015)	*Road traffic accidents and their casualties (2005, 2010, 2014, 2015)*	9 (265)	315
Wypadki drogowe według sprawców, ważniejszych przyczyn i rodzajów pojazdów (2014, 2015)	*Road accidents by culprits, major causes and types of vehicles (2014, 2015)*	10 (266)	315
Telekomunikacja	***Telecommunications***		
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne (2005, 2010, 2014, 2015)	*Telephone subscribers and telephone sets (2005, 2010, 2014, 2015)*	11 (267)	316
DZIAŁ XVIII. **HANDEL I GASTRONOMIA**	*CHAPTER XVIII. **TRADE AND CATERING***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	317
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	*Retail sales (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]*	1 (268)	320
Sprzedaż detaliczna towarów według grup (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	*Retail sales by groups (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]*	2 (269)	320
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	*Wholesale in trade enterprises (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]*	3 (270)	320
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw (2005, 2010, 2014, 2015)	*Shops by organizational forms and petrol stations (2005, 2010, 2014, 2015)*	4 (271)	320
Gastronomia (2005, 2010, 2014, 2015)	*Catering (2005, 2010, 2014, 2015)*	5 (272)	321
Magazyny handlowe (2005, 2012, 2015)	*Trade warehouses (2005, 2012, 2015)*	6 (273)	321
Targowiska (2005, 2010, 2014, 2015)	*Marketplaces (2005, 2010, 2014, 2015)*	7 (274)	321
DZIAŁ XIX. **FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW**	*CHAPTER XIX. **FINANCES OF ENTERPRISES***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	322
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności (2005, 2010, 2014, 2015)	*Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors (2005, 2010, 2014, 2015)*	1 (275)	326
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sekcji (2005, 2010, 2014, 2015)	*Revenues, costs and financial results of enterprises by sections (2005, 2010, 2014, 2015)*	2 (276)	327
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych (2005, 2010, 2014, 2015)	*Enterprises by obtained financial results (2005, 2010, 2014, 2015)*	3 (277)	328
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2014, 2015)	*Economic relations in enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)*	4 (278)	329
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw (2005, 2010, 2014, 2015)	*Current assets of enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)*	5 (279)	330
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw (2005, 2010, 2014, 2015)	*Share equity (funds) of enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)*	6 (280)	332

		Tablica *Table*	Strona *Page*
DZIAŁ XIX. **FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)**	*CHAPTER XIX.* ***FINANCES OF ENTERPRISES (cont.)***		
Kapitał zakładowy spółek (2005, 2010, 2014, 2015)	*Share capital of companies (2005, 2010, 2014, 2015)*	7 (281)	333
Zobowiązania przedsiębiorstw (2005, 2010, 2014, 2015)	*Liabilities of enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)*	8 (282)	334
DZIAŁ XX. **FINANSE PUBLICZNE**	*CHAPTER XX.* ***PUBLIC FINANCE***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	335
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2014, 2015)	*Revenue of local government units budgets by type (2005, 2010, 2014, 2015)*	1 (283)	338
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2015 r.	*Revenue of local government units budgets by division in 2015*	2 (284)	340
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2014, 2015)	*Expenditure of local government units budgets by type (2005, 2010, 2014, 2015)*	3 (285)	341
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2015 r.	*Expenditure of local government units budgets by division in 2015*	4 (286)	342
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych (2014, 2015)	*Revenue and costs of local government budgetary establishments (2014, 2015)*	5 (287)	343
DZIAŁ XXI. **INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE**	*CHAPTER XXI.* ***INVESTMENTS. FIXED ASSETS***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	344
Inwestycje	***Investments***		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	*Investment outlays (current prices) [2010, 2014, 2015]*	1 (288)	347
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	*Investment outlays in enterprises (current prices) [2010, 2014, 2015]*	2 (289)	348
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	*Investment outlays in enterprises by groups (current prices) [2010, 2014, 2015]*	3 (290)	349
Środki trwałe	***Fixed assets***		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2014, 2015]	*Gross value of fixed assets (current book-keeping prices) [2010, 2014, 2015]*	4 (291)	350
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2014, 2015]	*Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices) [2010, 2014, 2015]*	5 (292)	351
DZIAŁ XXII. **RACHUNKI REGIONALNE**	*CHAPTER XXII.* ***REGIONAL ACCOUNTS***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	352
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) [2010, 2013, 2014]	*Gross domestic product (current prices) [2010, 2013, 2014]*	1 (293)	355
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) [2010, 2013, 2014]	*Basic elements of production account and generation of income account (current prices) [2010, 2013, 2014]*	2 (294)	356
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych (2010, 2013, 2014)	*Nominal income in the households sector (2010, 2013, 2014)*	3 (295)	356
DZIAŁ XXIII. **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ**	*CHAPTER XXIII.* ***ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY***		
Uwagi ogólne	*General notes*	x	357

		Tablica *Table*	Strona *Page*
DZIAŁ XXIII. **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ (dok.)**	*CHAPTER XXIII.* ***ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY (cont.)***		
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON (2005, 2010, 2014, 2015)	*Entities of the national economy in the REGON register (2005, 2010, 2014, 2015)*	1 (296)	358
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2014, 2015)	*Entities of the national economy in the REGON register by legal forms and sections (2005, 2010, 2014, 2015)*	2 (297)	358
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2014, 2015)	*Commercial companies by legal status and sections (2005, 2010, 2014, 2015)*	3 (298)	361
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2014, 2015)	*Entities of the national economy newly registered by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2014, 2015)*	4 (299)	362
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2014, 2015)	*Entities of the national economy removed by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2014, 2015)*	5 (300)	363

SPIS WYKRESÓW

LIST OF GRAPHS

		Strona / *Page*
Podział administracyjny województwa dolnośląskiego w 2015 r.	*Administrative division of dolnośląskie voivodship in 2015*	60
Podział województwa dolnośląskiego według nomenklatury jednostek terytorialnych do celów statystycznych (NTS) w 2016 r.	*Division of the dolnośląskie voivodship according to the nomenclature of territorial units for statistical purposes (NTS) in 2016*	61
Ludność według płci i wieku w 2015 r.	*Population by sex and age in 2015*	124
Ruch naturalny ludności (2000 – 2015)	*Vital statistics (2000 – 2015)*	125
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku 0 lat (2000 – 2015)	*Life expectancy at 0 age (2000 – 2015)*	125
Struktura pracujących według sekcji (2005, 2010, 2015)	*Structure of employed persons by sections (2005, 2010, 2015)*	156
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych (2005, 2010, 2015)	*Structure of registered unemployed persons (2005, 2010, 2015)*	156
Odchylenia względne przeciętnych wynagrodzeń w wybranych sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w województwie (2005, 2010, 2015)	*Relative deviations of average wages and salaries in selected sections from the average wages and salaries in the voivodship (2005, 2010, 2015)*	157
Mieszkania wyposażone w instalacje w % ogółu mieszkań w 2015 r.	*Dwellings fitted with installations in % of total dwellings in 2015*	188
Mieszkania oddane do użytkowania (2005, 2010, 2015)	*Dwellings completed (2005, 2010, 2015)*	188
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2015/16	*Education by educational level in the 2015/16 school year*	189
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2015 r.	*Land use in agricultural holdings in 2015*	294
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2014 r. (ceny stałe)	*Structure of market agricultural output in 2014 (constant prices)*	294
Struktura produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015]	*Structure of construction and assembly production (current prices) [2005, 2010, 2015]*	295
Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca (2005, 2010, 2015)	*Revenue and expenditure of local government units budgets per capita (2005, 2010, 2015)*	356
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące) [2010, 2013, 2014]	*Structure of gross value added by kind of activities (current prices) [2010, 2013, 2014]*	356
Struktura podmiotów gospodarki narodowej (2010, 2015)	*Structure of entities of the national economy (2010, 2015)*	357

SKRÓTY
ABBREVIATIONS

tys. *thous.*	= tysiąc *thousand*
mln	= milion *million*
mld *bn*	= miliard *billion*
zł *zl*	= złoty *zloty*
szt. *pcs*	= sztuka *pieces*
egz	= egzemplarz
kpl	= komplet
wol. *vol.*	= wolumin *volume*
g	= gram *gram*
kg	= kilogram *kilogram*
dt	= decytona *deciton*
t	= tona *tonne*
kWh	= kilowatogodzina *kilowatt·hour*
MW·h	= megawatogodzina *megawatt·hour*
GWh	= gigawatogodzina *gigawatt·hour*
GJ	= gigadżul *gigajoule*
TJ	= teradżul *terajoule*
°C	= stopień Celsjusza *centigrade*
h	= godzina *hour*
d *24h*	= doba *24 hours*
r.	= rok
mm	= milimetr *millimetre*
cm	= centymetr *centimetre*
m	= metr *metre*
km	= kilometr *kilometre*
m^2	= metr kwadratowy *square metre*
ha	= hektar *hectare*
km^2	= kilometr kwadratowy *square kilometre*
l	= litr *litre*
hl	= hektolitr *hectolitre*
dm^3	= decymetr sześcienny *cubic decimetre*
m^3	= metr sześcienny *cubic metre*
dam^3	= dekametr sześcienny *cubic decametre*
hm^3	= hektometr sześcienny *cubic hectometre*
tabl.	= tablica *table*
Dz. U.	= Dziennik Ustaw
itp. *etc.*	= i tym podobne *and the like*
m.in. *i.a.*	= między innymi *among others*
np. *e.g.*	= na przykład *for example*
tj. *i.e.*	= to jest *that is*
tzn. *i.e.*	= to znaczy *that is*

tzw.	= tak zwany
ceg *brick*	= cegła przeliczeniowa materiałów ściennych *standard brick unit expressing the quantity of wall building materials*
t/r *t/y*	= ton rocznie *tonnes per year*
art.	= artykuł *article*
cd. *cont.*	= ciąg dalszy *continued*
dok. *cont.*	= dokończenie *continued*
Lp. *No.*	= liczba porządkowa *number*
kk	= Kodeks karny
kl.	= klasa
nr (Nr) *No.*	= numer *number*
poz.	= pozycja
PKP	= Polskie Koleje Państwowe
S.A.	= Spółka Akcyjna *Joint stock company*
NTS *NUTS*	= Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych *Nomenclature of Territorial Units for Statistics*
EKG *ECE*	= Europejska Komisja Gospodarcza *Economic Commission for Europe*
EUROSTAT	= Urząd Statystyczny Wspólnot Europejskich *Statistical Office of the European Union*
ONZ *UN*	= Organizacja Narodów Zjednoczonych *United Nations*
UE *EU*	= Unia Europejska *European Union*
UNESCO	= Organizacja Narodów Zjednoczonych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury *United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization*

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH
SYMBOLS

Kreska (—)	– zjawisko nie wystąpiło. *magnitude zero.*
Zero: (0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5. *magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit.*
(0,0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. *magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.*
Kropka (.)	– zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. *data not available or not reliable.*
Znak x	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. *not applicable.*
Znak Δ	– oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika. *categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook.*
Znak *	– oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych. *data revised.*
Znak #	– oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. *data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.*
„W tym” *„Of which”*	– oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. *indicates that not all elements of the sum are given.*

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej.**

2. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007,** opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007; wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami, zastąpiła Polską Klasyfikację Działalności – PKD 2004.

   PKD 2007, w stosunku do dotychczas stosowanej klasyfikacji PKD 2004, wprowadza zmiany zakresowe polegające na uwzględnieniu nowych grupowań rodzajów działalności (ujęcie nowych, podział lub agregacja dotychczasowych), a także na przesunięciu rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi. Zmiany te powodują również w niektórych przypadkach brak porównywalności danych przy niezmienionych nazwach poziomów klasyfikacyjnych.

   W stosunku do PKD dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem:

   – **przemysł** – sekcje: „Górnictwo i wydobywanie", „Przetwórstwo przemysłowe", „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych" oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją",

2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności:**

– **sektor publiczny** – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną" z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,

– **sektor prywatny** – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną" z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszana" określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

GENERAL NOTES

1. *Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the* ***entire national economy.***

2. *Data are presented:*

1) according to the ***Polish Classification of Activities – PKD 2007,*** *compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007, introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers of 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885), with later amendments, replaced the Polish Classification of Activities – PKD 2004/NACE Rev. 1.1.*

PKD 2007/NACE Rev. 2 differs from the previously used PKD 2004/NACE Rev. 1.1 classification in the fact that it introduced scope-related changes, i.e. new groupings of activity types (presentation of new types, division or aggregation of the previous ones) as well as transfers of some types of activities between individual classification levels. In some cases these changes result in a lack of comparability of data if the names of classification levels remain unchanged.

In the Polish version of NACE an additional grouping was introduced under the item:

– ***industry*** *– sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities",*

2) according to ***institutional sectors*** *– exclusively within the scope of regional accounts;*

3) according to ***ownership sectors:***

– ***public sector*** *– grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), the ownership of local government units as well as "mixed ownership" with a predominance of capital (property) of public sector entities,*

– ***private sector*** *– grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as "mixed ownership" with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.*

"Mixed ownership" is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company's registration application.

3. Dane prezentowane są w układzie **Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS)**, opracowanej na podstawie wspólnej Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS), obowiązującej w krajach Unii Europejskiej, zgodnie z Rozporządzeniem (WE) Nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 V 2003 r. (Dz. Urz. UE L 154 z 21 VI 2003 r.) z późniejszymi zmianami. NTS obowiązująca od 1 I 2008 r. wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 XI 2007 r. (Dz. U. Nr 214, poz. 1573) z późniejszymi zmianami.

Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) opracowana została w oparciu o istniejący zasadniczy trójstopniowy podział kraju na województwa, powiaty i gminy, przy pomocy którego wyodrębnione zostały także dwa dodatkowe nieadministracyjne poziomy, tj. regiony i podregiony. NTS dzieli Polskę na terytorialne, hierarchicznie powiązane jednostki na 5 poziomach, z czego:

- 3 określono jako poziomy regionalne (regiony, województwa, podregiony),
- 2 określono jako poziomy lokalne (powiaty i miasta na prawach powiatu, gminy).

Regiony (poziom 1) grupują jednostki szczebla wojewódzkiego.

Podregiony (poziom 3) grupują jednostki szczebla powiatowego.

4. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, obejmujących podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- 50 osób i więcej.

5. Dane jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej.**

6. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

7. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

3. *Data are presented in accordance with the* ***Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS)****, compiled on the basis of the common classification of territorial units for statistics (NUTS) obligatory in the countries of the European Union according to the Regulation (EC) No. 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26 V 2003 (Official Journal of the EU L 154, 21 VI 2003) with later amendments. NTS valid since 1 I 2008 was introduced by the decree of the Council of Ministers of 14 XI 2007 (Journal of Laws No. 214, item 1573) with later amendments.*

The Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS) was developed based on the binding three-tier division of the country into voivodships, powiats and gminas – on the basis of which – two additional non-administrative levels were established i.e., regions and subregions. NTS divides Poland into territorial units, hierarchicallytied on 5 levels, of which:

- *3 levels were defined as regional (regions, voivodships, subregions),*
- *2 levels were defined as local (powiats and cities with powiat status, gminas).*

Regions *(level 1) grouping together voivodships.*

Subregions *(level 3) grouping together powiats.*

4. *Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the* ***number of persons employed*** *and, unless otherwise indicated, include entities employing:*

- *up to 9 persons,*
- *from 10 to 49 persons,*
- *50 persons and more.*

5. *Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with* ***the respective organizational status of units of the national economy.***

6. *Data according to NACE Rev. 2 sections as well as according to territorial division are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.*

In the ***enterprise (entity) method****, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.*

7. *The term* ***entities of the national economy*** *is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku – obok PKD – należy wymienić:

1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności (KZiS),** na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego, zatrudnionych i ich wynagrodzeń; klasyfikacja opracowana na podstawie Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 I 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 VII 2014 r. (Dz. U. 2014 poz. 1145) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2014 r.;
2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług (PKWiU),** na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2008, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293), z późniejszymi zmianami;
3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP),** na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB),** na podstawie której dokonuje się grupowania obiektów budowlanych; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316), z późniejszymi zmianami;
5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT),** na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2011 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 XII 2010 r. (Dz. U. Nr 242, poz. 1622).

9. Informacje o **województwie** oraz w podziale na **miasta** i **wieś** – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w każdorazowym podziale administracyjnym.

Przez „miasta" rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „wieś" – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

10. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

*The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own account in order to earn a profit.*

***8.** Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:*

*1) the **Occupations and Specializations Classification (KZiS)**, on the basis of which councillors of organs of local government units, paid employees and their wages and salaries are grouped; the classification, compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 I 2015 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 7 VII 2014 (Journal of Laws item 1145) replacing the classification valid until 31 XII 2014;*
*2) the **Polish Classification of Goods and Services (PKWiU),** on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 by the decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293), with later amendments;*
*3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;*
*4) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB),** on the basis of which type of constructions are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316), with later amendments;*
*5) the **Classification of Fixed Assets (KŚT),** on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2011 by the decree of the Council of Ministers, dated 10 XII 2010 (Journal of Laws No. 242, item 1622).*

***9.** Information about **voivodship** as well as about **urban** and **rural area** – unless otherwise indicated – is presented according to administrative division in a given period.*

The term "urban areas" is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while the term "rural areas" is understood as rural gminas and rural area in urban-rural gminas.

***10.** Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables in which prices are not defined, data are expressed in current prices.*

Do wyceny produkcji i wartości dodanej brutto – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto kategorię **ceny bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług – VAT (od produktów krajowych i z importu), podatek akcyzowy (od wyrobów krajowych, importowanych i nabytych wewnątrzwspólnotowo), cła oraz podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

11. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
2) produkcji sprzedanej przemysłu:
   – ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006-2010,
   – ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

12. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

13. Do przeliczeń danych według liczby ludności – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto liczbę ludności według krajowej definicji zamieszkania, opracowaną metoda bilansową.

Przy **przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpi-talach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja) – według stanu w dniu 30 VI.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną – jeśli nie zaznaczono inaczej:

– za lata 2000–2009 na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 (dla lat 2000 i 2001 zastosowano podział administracyjny obowiązujący według stanu w dniu 31 XII 2002 r.)

*In order to evaluate production and gross value added – unless otherwise indicated – the **basic price** category was implemented.*

***Basic price** is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.*

Taxes on products comprise: VAT on goods and services (on domestic and imported products), excise tax (on domestic, imported and Intra-Community acquired goods), duties and taxes on certain services (e.g. on games of chance and mutual betting, lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

***11. Constant prices** were adopted as follows:*

1) agricultural output – current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in the case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
2) sold production of industry:
   – 2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006-2010.
   – 2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.

***12. Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.*

***Indices** – in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions.*

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

***13.** For the purpose of calculating data by population number, unless otherwise indicated, the population number according to the national definition of residence, compiled using the balance method, was adopted.*

*When **computing per capita data (per 1000 population, etc.)** as of the end of a year (e.g. beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production) – as of 30 VI.*

For calculations, it was assumed to use the number of population calculated – unless otherwise indicated:

– for the years 2000–2009 on the basis of the Population and Housing Census 2002, (for 2000 and 2001 was applied the administrative division of the obligatory as of 31 XII 2002);

– od 2010 r. na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (dla 2010 r. zastosowano podział administracyjny z dnia 31 XII 2011 r.).

14. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

15. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem".

17. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzono odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

18. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

– since 2010 on the basis of Population and Housing Census 2011 (for 2010 was applied the administrative division of the obligatory as of 31 XII 2011).

14. *Data, unless otherwise indicated, do not include the budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

15. *Selected information presented on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistical Office.*

16*. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".*

17. *Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.*

18. *The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:*

skrót **abbreviation**	**pełna nazwa** ***full name***
MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA CHORÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja) *INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD – 10 Revision)*	
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz wybrane choroby przebiegające z udziałem mechanizmów immunologicznych
Diseases of blood and blood-forming organs	*Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism*
Wady rozwojowe wrodzone	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe
Congenital anomalies	*Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities*
Objawy i stany niedokładnie określone	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych niesklasyfikowane gdzie indziej
Symptoms and ill-defined conditions	*Symptoms, sign and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified*

skrót **abbreviation**	**pełna nazwa** ***full name***
POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 *STATICTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY – NACE Rev. 2*	
	sekcje ***sections***
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Trade; repair of motor vehicles	*Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles*
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Accommodation and catering	*Accommodation and food service activities*
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
	działy ***divisions***
Produkcja skór i wyrobów skórzanych	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
Manufacture of producs of wood, cork, straw and wicker	*Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials*
Produkcja wyrobów farmaceutycznych	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych
Manufacture of pharmaceutical products	*Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical*

preparations

skrót **abbreviation**	**pełna nazwa** ***full name***
	POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 (dok.) *STATICTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY – NACE Rev. 2 (cont.)*
	działy (dok.) ***divisions (cont.)***
Produkcja wyrobów z metali *Manufacture of metal products*	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń *Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment*
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje".

Methodological explanations *concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje" ("Methodologies and classifications").*

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R.
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska *Poland*	Województwo *Voivodship*		*SPECIFICATION*
	ogółem *total*		Polska = 100 *Poland = 100*	
POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY – stan w dniu 31 XII				
AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION – as of 31 XII				
Powierzchnia w km^2	312679	19947	6,4	*Area in km^2*
Powiaty	314	26	8,3	*Powiats*
Miasta na prawach powiatu	66	4	6,1	*Cities with powiat status*
Gminy	2478	169	6,8	*Gminas*
Miasta	915	91	9,9	*Towns*
Miejscowości wiejskie	52529	2527	4,8	*Rural localities*
Sołectwa	40688	2322	5,7	*Village administrator's offices*
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA				
ENVIRONMENTAL PROTECTION				
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				*Emission of air pollutants by plants of significant nuisance to air quality in thous. t:*
pyłowych	44,3	2,8	6,3	*particulates*
gazowych	211566,3	12834,2	6,1	*gases*
Komunalne oczyszczalnie ścieków [a] (stan w dniu 31 XII)	3273	227	6,9	*Municipal wastewater treatment plants [a] (as of 31 XII)*
w tym: biologiczne	2427	162	6,7	*of which: biological*
z podwyższonym usuwaniem biogenów	826	64	7,7	*with increased biogene removal*
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	130985,2	35462,7	27,1	*Generated waste (during the year; excluding municipal waste) in thous. t*
Odpady komunalne zebrane [b] (w ciągu roku) w tys. t	10863,5	987,2	9,1	*Municipal waste collected [b] (during the year) in thous. t*
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				*Outlays on fixed assets (current prices):*
służące ochronie środowiska:				*in environmental protection:*
w milionach złotych	15160,0	1170,7	7,7	*in million zlotys*
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	5,6	5,2	x	*in % of total investment outlays*
służące gospodarce wodnej:				*in water management:*
w milionach złotych	3294,6	616,8	18,7	*in million zlotys*
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,2	2,7	x	*in % of total investment outlays*
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE [c]				
PUBLIC SAFETY [c]				
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				*Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings:*
w liczbach bezwzględnych	799779	79395	9,9	*in absolute numbers*
na 10 tys. ludności	208	273	x	*per 10 thous. population*
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w %	64,7	60,3	x	*Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police in %*

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Dane szacunkowe. c Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.
a Working on sewage network. b Estimated data. c Excluding punishable acts committed by juveniles.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska *Poland*	Województwo *Voivodship*		*SPECIFICATION*
	ogółem *total*		Polska = 100 *Poland = 100*	
LUDNOŚĆ *POPULATION*				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38437,2	2904,2	7,6	*Population (as of 31 XII) in thous.*
miasta	23166,4	2009,0	8,7	*urban areas*
wieś	15270,8	895,3	5,9	*rural areas*
w tym kobiety	19839,2	1507,9	7,6	*of which females*
Ludność na 1 km^2 powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	146	x	*Population per 1 km^2 of total area (as of 31 XII)*
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	60,1	59,3	x	*Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)*
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,7	-1,8	x	*Natural increase per 1000 population*
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały [a] na 1000 ludności	-0,4	0,3	x	*Internal and international net migration for permanent residence [a] per 1000 population*
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA *LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES*				
Pracujący [bc] (stan w dniu 31 XII) w tys.	14504,3	1073,0	7,4	*Employed persons [bc] (as of 31 XII) in thous.*
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	3907,85	3960,48	101,3	*Average monthly gross wages and salaries in zl*
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1563,3	100,0	6,4	*Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.*
Stopa bezrobocia rejestrowanego [c] (stan w dniu 31 XII) w %	9,7	8,5	x	*Registered unemployment rate [c] (as of 31 XII) in %*
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA *MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS*				
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				*Network (as of 31 XII) in km:*
wodociągowej rozdzielczej	297871,1	15681,6	5,3	*water supply distribution*
kanalizacyjnej rozdzielczej [d]	149668,0	10914,9	7,3	*sewage distribution [d]*
gazowej	145986,7	9111,6	6,2	*gas supply*
Zasoby mieszkaniowe [e] (stan w dniu 31 XII):				*Dwellings stocks [e] (as of 31 XII):*
mieszkania: w tysiącach	14119,5	1136,6	8,1	*dwellings: in thousands*
na 1000 ludności	367	391	x	*per 1000 population*
izby: w tysiącach	53961,3	4366,8	8,1	*rooms: in thousands*
na 1000 ludności	1404	1504	x	*per 1000 population*
powierzchnia użytkowa mieszkań:				*usable floor area of dwellings:*
w tysiącach m^2	1039071,3	82232,0	7,9	*in thousands m^2*
na 1000 ludności w m^2	27033	28315	x	*per 1000 population in m^2*

a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. b Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. c Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. d Łącznie z kolektorami. e Na podstawie bilansu.

a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. b By actual workplace and kind of activity. c Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. d Including collectors. e Based on balance.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska *Poland*	Województwo *Voivodship*		*SPECIFICATION*
	ogółem *total*		Polska = 100 *Poland = 100*	
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.) *MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)*				
Mieszkania oddane do użytkowania:				*Dwellings completed:*
w tysiącach	147,7	14,0	9,5	*in thousands*
na 1000 ludności:				*per 1000 population:*
mieszkania	3,8	4,8	x	*dwellings*
izby	15,9	17,8	x	*rooms*
powierzchnia użytkowa mieszkań w m^2	383	427	x	*usable floor area of dwellings in m^2*
EDUKACJA [a] I WYCHOWANIE – stan na początku roku szkolnego *EDUCATION [a] – as of beginning of the school year*				
Uczniowie w szkołach [b] w tys.:				*Pupils and students in schools [b] in thous.:*
podstawowych	2480,8	173,9	7,0	*primary*
gimnazjalnych	1073,6	72,4	6,7	*lower secondary*
zasadniczych zawodowych [c]	189,6	12,9	6,8	*basic vocational [c]*
liceach ogólnokształcących	501,2	32,3	6,4	*general secondary*
technikach	506,2	34,1	6,7	*technical secondary*
artystycznych ogólnokształcących [d]	12,6	0,7	5,8	*general art [d]*
policealnych	255,1	18,2	7,1	*post-secondary*
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego [e]:				*Children attending pre-primary education establishments [e]:*
w tysiącach	1140,6	81,6	7,2	*in thousands*
na 1000 dzieci w wieku 3–5 lat	842	848	x	*per 1000 children aged 3–5*
OCHRONA ZDROWIA [f] I POMOC SPOŁECZNA – stan w dniu 31 XII *HEALTH CARE [f] AND SOCIAL WELFARE – as of 31 XII*				
Pracownicy medyczni [g]:				*Medical personnel [g]:*
lekarze	88437	6540	7,4	*doctors*
lekarze dentyści	12603	891	7,1	*dentists*
pielęgniarki [h]	197381	14799	7,5	*nurses [h]*
Przychodnie	20412	1350	6,6	*Out-patients departments*
Szpitale ogólne	956	79	8,3	*General hospitals*
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	187,0	14,8	7,9	*Beds of general hospitals in thous.*
Apteki ogólnodostępne [i]	12740	1012	7,9	*Generally available pharmacies [i]*

a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie", ust. 1–3 na str. 189. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c Łącznie z uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy. d Dających uprawnienia zawodowe. e Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. f Łącznie z danymi resortu obrony narodowej i spraw wewnętrznych. g Łącznie z odbywającymi staż; łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest indywidualna praktyka lekarska i pielęgniarska zarejestrowana w Izbach Lekarskich, pielęgniarskich, która realizuje świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji publicznej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. h Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. i Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna", ust. 13 na str. 218.

a See general notes to the chapter "Education", item 1–3 on page 189. b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. c Including students special job-training schools. d Leading to professional certification. e Including the children attending for all school year in the units performing health care activities. f Including data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. g Include inters; including persons for whom the main workplace are individual medical practice and nurses registered at Chamber of Physicians and Chambers of Nurses providing publicly funded medical services; excluding persons for whom the main workplace are university, social welfare, public administration or local government unit or National Health Fund. h Including master nurses. i See general notes to the chapter "Health care and social welfare", item 13 on page 218.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska *Poland*	Województwo *Voivodship*		*SPECIFICATION*
	ogółem *total*		Polska = 100 *Poland = 100*	
KULTURA. TURYSTYKA *CULTURE. TOURISM*				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8050	599	7,4	*Public libraries (including branches; as of 31 XII)*
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	129904,4	9036,6	7,0	*Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.*
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	926	67	7,2	*Museums (as of 31 XII)*
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	33271,3	1838,1	5,5	*Museum and exhibition visitors in thous.*
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	444	38	8,6	*Indoor cinemas (as of 31 XII)*
Widzowie w kinach stałych w tys.	45681,5	4176,3	9,1	*Audience in indoor cinemas in thous.*
Baza noclegowa turystyki [a] w tys.:				*Tourist accommodation establishments [a] in thous.:*
miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	710,3	60,1	8,5	*number of beds (as of 31 VII)*
korzystający z noclegów	26942,1	2620,4	9,7	*tourists accommodated*
ROLNICTWO I LEŚNICTWO *AGRICULTURE AND FORESTRY*				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) [b] w tys. ha	14398,2	903,6	6,3	*Agricultural land in good agricultural condition (as of June) [b] in thous. ha*
pod zasiewami [c]	10753,0	760,3	7,1	*sown area [c]*
grunty ugorowane	134,1	6,5	4,9	*fallow land*
uprawy trwałe	391,0	7,0	1,8	*permanent crops*
w tym sady	349,9	5,6	1,6	*of which orchards*
ogrody przydomowe	27,4	1,2	4,2	*kitchen gardens*
łąki i pastwiska	3092,8	128,6	4,2	*meadows and pastures*
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) [c] w tys. ha:				*Sown area (as of June) [c] in thous. ha:*
zboża	7511,8	524,6	7,0	*cereals*
ziemniaki	292,5	20,7	7,1	*potatoes*
warzywa gruntowe [d]	175,7	8,6	4,9	*ground vegetables [d]*
Zbiory w tys. t:				*Production in thous. t:*
zboża	28002,7	2463,9	8,8	*cereals*
ziemniaki	6151,8	433,1	7,0	*potatoes*
warzywa gruntowe [d]	3792,8	144,9	3,8	*ground vegetables [d]*
Plony z 1 ha w dt:				*Yields per 1 ha in dt:*
zboża	37,3	47,0	126,0	*cereals*
ziemniaki	210	209	99,5	*potatoes*
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9214,9	593,4	6,4	*Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha*
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO *INDUSTRY AND CONSTRUCTION*				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				*Sold production of industry (current prices):*
w milionach złotych	1255515,6	113883,4	9,1	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	32649	39198	120,1	*per capita in zl*
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej [e] (ceny bieżące):				*Sales of construction and assembly production [e] (current prices):*
w milionach złotych	171302,5	14656,8	8,6	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	4455	5045	113,2	*per capita in zl*

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. c Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). d Łącznie z ogrodami przydomowymi; według położenia gruntów. e Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. c Excluding permanent rops, and crop area intended for ploughing (green fertilizers). d Including kitchen gardens; by location of lands. e Realized by construction units – by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska *Poland*	Województwo *Voivodship*		*SPECIFICATION*
	ogółem *total*		Polska = 100 *Poland = 100*	
TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA– stan w dniu 31 XII *TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS – as of 31 XII*				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	290919,1	19399,9	6,7	*Hard surface public roads (urban and non-urban) in km*
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	92,2	93,7	x	*of which improved in %*
Samochody zarejestrowane [a] w tys. szt.:				*Registered cars [a] in thous. units:*
osobowe	20723,4	1610,4	7,8	*passenger cars*
ciężarowe i ciągniki siodłowe [b]	3428,0	242,7	7,1	*lorries and road tractors [b]*
Placówki pocztowe [c]	7387	557	7,5	*Postal offices [c]*
Telefoniczne łącza główne [d]:				*Fixed main line [d]:*
w tysiącach	4947,9	389,4	7,9	*in thousands*
w tym standardowe łącza główne	4221,9	323,2	7,7	*of which standard main line*
na 1000 ludności	129	134	x	*per 1000 population*
HANDEL – stan w dniu 31 XII *TRADE – as of 31 XII*				
Sklepy	360750	27837	7,7	*Shops*
Liczba ludności na 1 sklep	107	104	x	*Population per 1 shop*
Targowiska stałe	2222	146	6,6	*Permanent marketplaces*
FINANSE PUBLICZNE *PUBLIC FINANCE*				
Budżety gmin [e]				***Budgets of gminas*** [e]
Dochody:				*Revenue:*
w milionach złotych	87667,2	7075,5	8,1	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	3396	3587	105,6	*per capita in zl*
Wydatki:				*Expenditure:*
w milionach złotych	85944,4	6880,3	8,0	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	3329	3488	104,8	*per capita in zl*
Budżety miast na prawach powiatu				***Budgets of cities with powiat status***
Dochody:				*Revenue:*
w milionach złotych	70560,1	4973,3	7,0	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	5583	5332	95,5	*per capita in zl*
Wydatki:				*Expenditure:*
w milionach złotych	69824,2	5297,6	7,6	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	5525	5679	102,8	*per capita in zl*
Budżety powiatów				***Budgets of powiats***
Dochody:				*Revenue:*
w milionach złotych	23681,5	1897,0	8,0	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	917	962	104,8	*per capita in zl*
Wydatki:				*Expenditure:*
w milionach złotych	23444,1	1870,3	8,0	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	908	948	104,4	*per capita in zl*
Budżety województw				***Budgets of voivodships***
Dochody:				*Revenue:*
w milionach złotych	17110,1	1265,4	7,4	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	445	436	97,9	*per capita in zl*
Wydatki:				*Expenditure:*
w milionach złotych	17202,7	1301,0	7,6	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	447	448	100,1	*per capita in zl*

a Łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. c Dane dotyczą operatora publicznego wyznaczonego. d Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Including road vehicles having temporary permissions (for the period of 30 days) issued at the end of the year. b Including vans. c Data concern the appointed postal operator. d Data concern operators of the public telecommunication network. e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (dok.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska *Poland*	Województwo *Voivodship*		*SPECIFICATION*
	ogółem *total*		Polska = 100 *Poland = 100*	
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE				
INVESTMENTS. FIXED ASSETS				
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				*Investment outlays (current prices):*
w milionach złotych	271839,3	22660,5	8,3	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	7069	7800	110,3	*per capita in zl*
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				*Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):*
w milionach złotych	3471800,9	276655,1	8,0	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	90324	95260	105,5	*per capita in zl*
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ				
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY				
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON [a]				*Entities of the national economy in the REGON register* [a]
(stan w dniu 31 XII)	4184409	357102	8,5	*(as of 31 XII)*
sektor publiczny	121768	15603	12,8	*public sector*
sektor prywatny	4028506	338368	8,4	*private sector*
RACHUNKI REGIONALNE W 2014 R.				
REGIONAL ACCOUNTS IN 2014				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				*Gross domestic product (current prices):*
w milionach złotych	1719704	145512	8,5	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	44686	50031	112,0	*per capita in zl*
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				*Gross value added (current prices):*
w milionach złotych	1524940	129050	8,5	*in million zlotys*
na 1 pracującego w zł	109899	125384	114,1	*per 1 employed person in zl*
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				*Gross nominal disposable income in the households sector:*
w milionach złotych	1035025	81636	7,9	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	26895	28069	104,4	*per capita in zl*

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. W podziale według sektorów – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

a Excluding persons tending private farms in agriculture. In divisions by ownership sectors – excluding entities, for which information on the ownership form does not exist in the REGON register.

U w a g a. Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za 2000 r. oraz 2005-2009 dokonano przy przyjęciu
N o t e. Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 2000 as well as 2005-2009 are based on the revised num

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
					POWIERZ
					AR
1	Powierzchnia w km^2 (stan w dniu 31 XII)	19948	19948	19947	19947
					STAN I OCHRONA
					ENVIRONMENTAL
	Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele:				
2	produkcyjne [a] (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)	19,3	27,1	22,0	22,4
3	eksploatacji sieci wodociągowej [b]	45,0	39,7	38,3	37,9
4	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km^2 w dam^3	19,1	19,1	21,3	21,4
5	w tym do produkcji przemysłowej	4,0	5,4	5,9	6,0
	Ścieki przemysłowe i komunalne [c] odprowadzone do wód lub do ziemi:				
6	oczyszczane w % wymagających oczyszczania	95,7	96,3	92,4	97,0
7	nieoczyszczane na 1 km^2 w dam^3	0,4	0,3	0,7	0,3
8	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem [d]	70,1	74,1	75,9	76,8
	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				
9	pyłowych	20,6	8,0	5,2	4,1
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	111,3	107,4	82,9	75,8
	Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:				
11	pyłowych	98,8	99,7	99,8	99,9
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	87,1	88,3	90,9	92,3
13	Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) [e] na 1 km^2 w t	1622	1749	1682	1758
14	Odpady komunalne zebrane [f] (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	518	309	341	314
15	Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem:				
16	służące ochronie środowiska	5,9	3,8	3,9	3,9
17	służące gospodarce wodnej	2,0	1,7	1,6	1,6
18	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):				
19	w % powierzchni ogólnej	20,1	18,1	18,5	18,6
20	na 1 mieszkańca w m^2	1374	1252	1268	1272
					BEZPIECZEŃSTWO
					PUBLIC
	Przestępstwa stwierdzone przez Policję [g] w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				
21	w liczbach bezwzględnych	119714	123501	114342	113332
22	na 10 tys. ludności	411	427	392	389
23	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję [g] w %	54,2	64,3	67,8	68,1

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie bilansów. e Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska", ust. 7 na str. 66. f Dane szacunkowe; w 2000 r. określane jako odpady sta nie z prokuraturą; od 2014 r. bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

a From own intakes. b Water withdrawal at intakes before entering the water network. c Since 2010 data are not comparable with data for based on balances. e See general notes to the chapter "Environmental protection", item 7 on page 66. f Estimated data; in 2000 defined as — including prosecutor's office; since 2014 excluding punishable acts committed by juveniles.

skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.
ber of population, which considers the results of Population and Housing Census of 2002.

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
CHNIA					
EA					
19947	19947	19947	19947	*Area in km² (as of 31 XII)*	*1*
ŚRODOWISKA					
PROTECTION					
				Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:	
20,7	19,6	19,5	19,0	*production [a] (excluding agriculture, hunting and forestry and fishing)*	*2*
38,7	38,9	38,9	39,6	*exploitation of water supply network [b]*	*3*
20,6	19,9	19,8	19,8	*Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km² in dam³*	*4*
5,4	4,7	4,7	4,5	*of which for industrial production*	*5*
				Industrial and municipal [c] wastewater discharged into waters or into the ground:	
96,2	97,2	97,1	96,9	*treated in % of requiring treatment*	*6*
0,3	0,2	0,2	0,2	*untreated per 1 km² in dam³*	*7*
77,2	77,7	78,6	79,7	*Population connected to wastewater treatment plants in % of total population [d]*	*8*
				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:	
4,0	3,7	3,3	2,8	*particulates*	*9*
76,5	63,5	48,5	44,8	*gases (excluding carbon dioxide)*	*10*
				Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:	
99,9	99,9	99,9	99,9	*particulates*	*11*
89,2	90,6	93,0	92,6	*gases (excluding carbon dioxide)*	*12*
1731	1732	1738	1778	*Generated waste (during the year; excluding municipal waste) [e] per 1 km² in t*	*13*
310	293	324	340	*Municipal waste collected [f] (during the year) per capita in kg*	*14*
				Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:	*15*
3,2	2,9	4,8	5,2	*in environmental protection*	*16*
1,6	1,9	3,5	2,7	*in water management*	*17*
				Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 XII):	*18*
18,6	18,6	18,6	18,6	*in % of total area*	*19*
1273	1275	1276	1278	*per capita in m²*	*20*
PUBLICZNE					
SAFETY					
				Ascertained crimes by the Police [g] in completed preparatory proceedings:	
115116	111046	83566	79395	*in absolute numbers*	*21*
395	381	287	273	*per 10 thous. population*	*22*
67,2	67,0	61,6	60,3	*Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police [g] in %*	*23*

ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. d Ludność korzystająca – dane szacunkowe, ludność ogółem – na podstawie ł wywiezione; od 2003 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę katalogu odpadów. g Do 2012 r. — łącz-

previous years due to change in the methodology of municipal wastewater. d Population connected to – estimated data, the total population – solid waste removed; since 2003 data are not comparable with data for previous years due to a change in the catalogue of waste. g Until 2012

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
					LUD
					POPULA
1	Ludność (stan w dniu 31 XII)	2912195	2888232	2917242	2916577
2	miasta	2083253	2052094	2040412	2034656
3	wieś	828942	836138	876830	881921
4	w tym kobiety	1511411	1501985	1513900	1513602
5	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	108	108	108	108
6	Ludność na 1 km^2 powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	146	145	146	146
	Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):				
7	przedprodukcyjnym	664500	546461	507291	501508
8	produkcyjnym	1810848	1894695	1916259	1903301
9	poprodukcyjnym	436847	447076	493692	511768
10	Małżeństwa na 1000 ludności	5,4	5,2	5,6	5,2
11	Rozwody na 1000 ludności	1,7	2,6	2,0	2,0
12	Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,0	8,9	10,1	9,5
13	Zgony [b] na 1000 ludności	9,7	9,9	10,2	10,1
14	Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,8	-1,0	-0,1	-0,6
15	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	9,6	6,9	6,1	5,6
16	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,7	-0,6	0,5	0,4
17	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:				
18	mężczyźni	68,8	70,4	71,7	72,1
19	kobiety	77,6	78,9	80,2	80,5
					RYNEK
					LABOUR
	Pracujący [de] (stan w dniu 31 XII):				
20	w tysiącach	1025,6	886,5	997,0	1011,3
21	w tym kobiety	485,6	411,9	465,4	472,9
22	na 1000 ludności	352	307	342	347
23	w sektorze prywatnym w %	70,8	72,8	76,4	77,6
	według rodzajów działalności w %:				
24	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	.	8,4	8,8	8,7
25	przemysł i budownictwo	.	32,3	31,6	31,7
26	handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ]; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia [Δ]; informacja i komunikacja	.	26,1	25,4	25,3
27	działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości [Δ] oraz pozostałe usługi [f]	.	33,2	34,2	34,3

a Patrz uwagi ogólne do działu „Ludność", ust. 2 na str. 96. b Łącznie ze zgonami niemowląt. c Do obliczenia salda wykorzystano dane o migra e Dane opracowano z uwzględnianiem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyni Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010. f Pod pojęciem "pozostałe usługi" należy rozumieć publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne"; „Edukacja", „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna", „Działalność zwią

a See general notes to the chapter "Population", item 2 on page 96. b Including infant deaths. c For calculating net migration, data on internal compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, 2010. f The term "other services" refers to the NACE rev. 2 sections: "Professional, scientific and technical activities", "Administrative and ties", "Arts, entertainment and recreation" and "Other service activities".

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
NOŚĆ [a]					
TION [a]					
2914362	2909997	2908457	2904207	*Population (as of 31 XII)*	*1*
2028257	2019978	2014847	2008951	*urban areas*	*2*
886105	890019	893610	895256	*rural areas*	*3*
1512612	1510507	1509903	1508340	*of which females*	*4*
108	108	108	108	*Females per 100 males (as of 31 XII)*	*5*
146	146	146	146	*Population per 1 km^2 of total area (as of 31 XII)*	*6*
				Population of age (as of 31 XII):	
495714	490561	488422	486540	*pre-working*	*7*
1887089	1867285	1846755	1823505	*working*	*8*
531559	552151	573280	594162	*post-working*	*9*
5,2	4,4	4,7	4,5	*Marriages per 1000 population*	*10*
2,0	2,0	2,0	1,9	*Divorces per 1000 population*	*11*
9,3	8,9	9,3	9,0	*Live births per 1000 population*	*12*
10,4	10,5	10,3	10,9	*Deaths [b] per 1000 population*	*13*
-1,1	-1,6	-0,9	-1,8	*Natural increase per 1000 population*	*14*
6,3	5,1	4,6	3,8	*Infant deaths per 1000 live births*	*15*
0,3	0,0	0,2	0,3[c]	*Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population*	*16*
				Life expectancy at the moment of birth:	*17*
72,3	72,5	73,1	73,2	*males*	*18*
80,3	80,9	81,1	81,0	*females*	*19*
PRACY					
MARKET					
				Employed persons [de] (as of 31 XII):	
1005,4	1018,2	1047,7	1073,0	*in thousands*	*20*
473,7	484,6	498,6	510,1	*of which women*	*21*
345	350	360	369	*per 1000 population*	*22*
78,2	78,7	79,2	80,0	*in private sector in %*	*23*
				by kind of activities in %:	
8,8	8,7	8,5	8,3	*agriculture, forestry and fishing*	*24*
31,1	30,5	30,6	30,4	*industry and construction*	*25*
25,5	25,2	25,1	25,3	*trade; repair of motor vehicles[Δ]; transportation and storage; accommodation and catering[Δ]; information and communication*	*26*
34,6	35,6	35,8	36,0	*financial and insurance activities; real estate activities and other services [f]*	*27*

cjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. d Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności (od 2004 r.). ków: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005–2009 – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz następujące sekcje PKD: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna", „Administrowanie i działalność wspierająca[Δ]", „ Administracja zana z kulturą, rozrywką i rekreacją" oraz „Pozostała działalność usługowa".

migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. d By actual workplace and kind of activity (since 2004). e Data are in 2005–2009 – of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census support service activities", "Public administration and defence; compulsory social security", "Education", "Human health and social work activi-

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
					RYNEK
					LABOUR
	Przeciętne zatrudnienie:				
	w przemyśle:				
1	w tysiącach	.	214,7	222,0	221,6
2	na 1000 ludności	.	74,3	76,1	76,0
	w budownictwie:				
3	w tysiącach	.	35,0	49,0	50,9
4	na 1000 ludności	.	12,1	16,8	17,5
	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII)				
5	w tys.	231,7	233,4	150,3	143,6
6	2000 = 100	100,0	100,7	64,9	62,0
	W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):				
7	kobiety	56,0	53,7	51,7	53,2
8	w wieku do 25 lat	28,1	19,4	18,0	16,7
9	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	41,8	47,4	26,3	32,3
	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII)				
10	na 1 ofertę pracy	488	95	49	42
	Stopa bezrobocia rejestrowanego[a] (stan w dniu 31 XII)				
11	w %	18,4	20,6	13,1	12,4
					WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA
					WAGES AND SALARIES.
	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1811,21	2329,93	3211,80	3374,45
12	2000 = 100	100,0	128,6	177,3	186,3
13	w tym: w przemyśle	.	2609,88	3620,47	3767,58
14	w budownictwie	.	1914,87	2805,09	3107,00
15	Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	694,9	671,0	680,0	668,8
	pobierających emerytury i renty wypłacane przez				
16	Zakład Ubezpieczeń Społecznych	608,7	599,5	623,7	615,0
17	rolników indywidualnych	86,3	71,5	56,3	53,8
	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:				
18	wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	858,70	1149,08	1611,66	1691,11
19	rolników indywidualnych[b]	667,51	839,18	1060,31	1091,32
					INFRASTRUKTURA KOMU
					MUNICIPAL INFRASTRUC
	Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:				
20	wodociągowej	11727,2	13146,4	14429,5	14345,2
21	kanalizacyjnej[c]	4886,3	6538,7	8248,6	8733,2
	Zużycie w gospodarstwach domowych:				
	wody z wodociągów:				
22	w hektometrach sześciennych	111,5	94,9	93,2	91,9
23	na 1 mieszkańca w m^3	37,5	32,8	32,0	31,5
	energii elektrycznej w miastach[d]:				
24	w gigawatogodzinach	1339,4	1409,5	1564,3	1545,5
25	na 1 mieszkańca w kWh	642	686	766	759

a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010. b Łącznie z wypłatami z poza duszu Emerytalno-Rentowego. c Łącznie z kolektorami. d W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był do

a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was used for calculation, the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census 2010. b Including payments from non-agricultural social security excluding households, whose the main source of maintenance was income from a private farm in agriculture.

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
PRACY (dok.)					
MARKET (cont.)					
				Average paid employment:	
				in industry:	
221,4	217,6	221,2	225,7	*in thousands*	*1*
76,0	74,8	76,1	77,7	*per 1000 population*	*2*
				in construction:	
48,0	41,9	41,4	41,1	*in thousands*	*3*
16,5	14,4	14,2	14,2	*per 1000 population*	*4*
157,4	153,6	121,6	100,0	*Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.*	*5*
67,9	66,3	52,5	43,1	*2000 = 100*	*6*
				In % of registered unemployed (as of 31 XII):	
51,0	50,7	51,4	51,6	*women*	*7*
16,2	15,0	12,7	11,8	*aged up to 25 years*	*8*
31,9	35,4	39,0	36,0	*out of work for longer than 1 year*	*9*
61	45	27	16	*Registered unemployed persons (as of 31 XII) per a job offer*	*10*
13,5	13,1	10,4	8,5	*Registered unemployment rate[a] (as of 31 XII) in %*	*11*
Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH					
SOCIAL SECURITY BENEFITS					
3503,59	3654,57	3814,42	3960,48	*Average monthly gross wages and salaries in zl*	
193,4	201,8	210,6	218,7	*2000 = 100*	*12*
3958,09	4121,72	4294,61	4414,10	*of which: in industry*	*13*
3022,67	3114,04	3206,23	3353,47	*in construction*	*14*
658,3	650,9	643,7	644,0	*Average number of retirees and pensioners in thous.*	*15*
606,8	601,7	596,4	597,3	*receiving retirement and other pension paid by the Social Insurance Institution*	*16*
51,5	49,2	47,3	46,6	*farmers*	*17*
				Average monthly gross retirement and other pension in zl:	
1782,76	1877,72	1944,03	2002,89	*paid by the Social Insurance Institution*	*18*
1159,65	1226,90	1245,91	1278,54	*farmers[b]*	*19*
NALNA. MIESZKANIA					
TURE. DWELLINGS					
				Distribution network (as of 31 XII) in km:	
14681,4	15127,1	15416,3	15681,6	*water supply*	*20*
9290,4	9647,4	10308,9	10914,9	*sewage[c]*	*21*
				Consumption in households:	
				water from water supply systems:	
92,2	90,8	90,7	93,1	*in cubic hectometre*	*22*
31,6	31,2	31,2	32,0	*per capita in m^3*	*23*
				electricity in urban areas[d]:	
1592,5	1522,5	1395,5	1426,7	*in gigawatt·hour*	*24*
784	753	692	710	*per capita in kWh*	*25*

uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005–2009 – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funchód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2005–2009 – of the population and Housing Census 2002 as well as system in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund. c Including collectors. d In 2000

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
					INFRASTRUKTURA KOMU
					MUNICIPAL INFRASTRUC
	Zasoby mieszkaniowe [a] (w 2000 r. – zamieszkane; stan w dniu 31 XII):				
	mieszkania:				
1	w tysiącach	932,5	1010,4	1072,7	1082,1
2	na 1000 ludności	320	350	368	371
3	izby na 1000 ludności	1111	1261	1417	1430
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m^2:				
4	na 1000 ludności	19503	23111	26277	26594
5	przeciętna 1 mieszkania	60,9	66,1	71,5	71,7
	Mieszkania oddane do użytkowania:				
	mieszkania:				
6	w tysiącach	5,9	6,9	12,7	10,5
7	na 1000 ludności	2,0	2,4	4,4	3,6
8	izby na 1000 ludności	7,5	10,1	16,7	14,9
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m^2:				
9	na 1000 ludności	161	240	413	362
10	przeciętna 1 mieszkania	79,5	100,9	94,4	100,2
					EDUKACJA [b]
					EDUCA
	Uczniowie w szkołach [c] (stan na początku roku szkolnego) w tys.:				
11	podstawowych [d]	225,8	181,3	147,8	148,2
12	gimnazjach	87,2	111,5	87,7	83,6
13	zasadniczych zawodowych [e]	37,7	17,3	16,9	15,7
14	liceach ogólnokształcących [f]	69,4	52,5	41,3	39,3
15	liceach profilowanych	x	20,9	2,9	2,5
16	technikach [g]	77,4	28,7	36,0	36,3
17	artystycznych ogólnokształcących [h]	x	0,9	0,6	0,6
18	policealnych	22,0	26,8	22,8	23,9
	Absolwenci szkół [c] w tys.:				
19	podstawowych	38,9[i]	32,8	26,3	24,2
20	gimnazjów	x	36,8	28,4	27,0
21	zasadniczych zawodowych [e]	12,8	5,3	5,2	4,9
22	liceów ogólnokształcących [f]	14,1	17,0	13,5	12,9
23	liceów profilowanych	x	6,6	0,8	0,8
24	techników [k]	14,7	6,1	7,2	7,4
25	artystycznych ogólnokształcących [h]	x	0,1	0,1	0,1
26	policealnych	8,3	9,0	6,1	6,7
27	Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe[efkl] (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	14,3	12,2	9,2	9,0

a Na podstawie bilansów. b Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie", ust. 1–3 na str. 189. c Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem łącznie ze szkołami: e – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, f – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi do roku szkolnego 2012/13 k Łącznie z technikami uzupełniającymi w latach szkolnych 2006/07-2012/13. l W latach szkolnych 2005/06-2013/14 łącznie z liceami profilowanymi.

a Based on balances. b See general notes to the chapter "Education", item 1–3 on page 189. c Excluding schools for adults, except post-
e – special job-training schools, f – supplementary general secondary schools until the 2012/13 school year g – supplementary technical
supplementary technical secondary schools in 2006/07-2012/13 school years. l In the 2005/06-2013/14 school years including specialized secondary

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
NALNA. MIESZKANIA (dok.)					
TURE. DWELLINGS (cont.)					
				Dwelling stocks [a] (in 2000 – inhabited; as of 31 XII):	
				dwellings:	
1095,6	1110,6	1123,4	1136,6	*in thousands*	*1*
376	382	386	391	*per 1000 population*	*2*
1448	1468	1485	1504	*rooms per 1000 population*	*3*
				usful floor area of dwellings in m^2:	
27017	27488	27883	28315	*per 1000 population*	*4*
71,9	72,0	72,2	72,3	*average per dwelling*	*5*
				Dwellings completed:	
				dwellings:	
15,0	16,5	14,0	14,0	*in thousands*	*6*
5,2	5,7	4,8	4,8	*per 1000 population*	*7*
19,3	20,5	18,1	17,8	*rooms per 1000 population*	*8*
				useful floor area of dwellings in m^2:	
478	493	432	427	*per 1000 population*	*9*
92,7	87,3	90,0	88,4	*average per dwelling*	*10*
I WYCHOWANIE					
TION [b]					
				Pupils and students in schools [c] (as of beginning of the school year) in thous.:	
146,9	147,5	159,4	173,9	*primary [d]*	*11*
79,6	76,4	74,2	72,4	*lower secondary*	*12*
14,5	13,4	13,8	12,9	*basic vocational [e]*	*13*
37,3	35,1	33,6	32,3	*general secondary [f]*	*14*
1,4	0,6	x	x	*specialized secondary*	*15*
36,5	36,0	35,1	34,1	*technical secondary [g]*	*16*
0,7	0,7	0,7	0,7	*general art [h]*	*17*
23,2	20,8	18,8	18,2	*post-secondary*	*18*
				Graduates in schools [c] in thous.:	
24,1	24,4	23,2	.	*primary*	*19*
25,7	24,7	23,5	.	*lower secondary*	*20*
4,6	2,8	3,7	.	*basic vocational [e]*	*21*
12,6	11,7	10,7	.	*general secondary [f]*	*22*
0,6	0,2	x	.	*specialized secondary*	*23*
7,8	7,6	7,6	.	*technical secondary [k]*	*24*
0,1	0,1	0,1	.	*general art [h]*	*25*
6,6	5,7	5,6	.	*post-secondary*	*26*
8,8	7,7	7,6	.	*Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools [efkl] (excluding schools for adults) per 1000 population*	*27*

szkół policealnych. d Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. e, f, g Od roku szkolnego 2005/06 g – technikami uzupełniającymi do roku szkolnego 2013/14. h Dające uprawnienia zawodowe. i Dane obejmują absolwentów klasy VIII i VI.

secondary schools. d Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. e, f, g Since the 2005/06 school year including: secondary schools until the 2013/14 school year. h Leading to professional certification. i Data include graduates of 8th and 6th grade. k Including schools.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
					EDUKACJA [a] *EDUCA*
1	Studenci szkół wyższych [b] (stan w dniu 30 XI) w tys.	130,3	165,6	163,9	155,7
2	Absolwenci szkół wyższych [bc] w tys.	18,2	31,4	39,7	41,8
3	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	33,0	24,0	22,5	22,9
4	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	8,7	7,4	5,2	5,5
	Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):				
5	miejsca w przedszkolach w tys.	54,1	50,6	59,9	64,5
6	dzieci[d] w tys.	63,2	58,6	76,1	84,5
7	w przedszkolach	50,6	46,8	59,0	62,6
8	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	12,6	11,8	14,6	18,7
9	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat [e]	405	450	530	527
				OCHRONA ZDROWIA [f] *HEALTH CARE [f] AND*	
	Pracownicy medyczni [g] (stan w dniu 31 XII):				
10	lekarze	6771	5773	5609	5885
11	lekarze dentyści	1107	968	706	966
12	pielęgniarki [h]	17181	14103	14182	14535
13	Łóżka w szpitalach ogólnych [i] (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	53,0	49,0	48,4	48,4
14	Leczeni w szpitalach ogólnych (bez międzyoddziałowego ruchu chorych) na 10 tys. ludności	2063	1828	1988	1813
15	Przychodnie [k] (stan w dniu 31 XII)	584	761	1178	1343
16	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	667	842	943	969
17	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę	4366	3430	3094	3010
18	Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:				
19	lekarskie	5,4	6,1	6,6	7,1
20	stomatologiczne	0,8	0,7	0,8	0,9
21	Dzieci w żłobkach[l] i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3 [m]	32,8	31,6	45,0	54,2
					KULTURA. *CULTURE.*
22	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	683	668	639	631
23	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3744	3681	3411	3351
24	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	226	216	172	173
	Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych w wol.:				
25	na 1000 ludności	4786	4342	3394	3467
26	na 1 czytelnika	21,2	20,1	19,7	20,0
27	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	1,8	1,9	2,0	1,8
28	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych [n] na 1000 ludności	281	272	331	261
29	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	40	45	58	55
30	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	389	376	579	590

a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie", ust. 1–3 na str. 189. b Łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami bez cudzoziemców. c Z poprzedniego roku akademickiego, a w roku 2000 – z roku kalendarzowego; patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie", i punktami przedszkolnymi; w latach 2008-2012 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do 2011 r. i połowie rocznika 6-latków, a w 2015 r. – w wieku 3-5 lat. f Od 2012 r. łącznie z danymi resortu obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych lekarska i pielęgniarska. h Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. i Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łóżkami i inku żłobkowymi. m Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. n Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami orga

a See general notes to the chapter "Education", item 1–3 on page 189. b Including branch sections, basic organizational units in another loca excluding foreigners. c From the previous academic year, and in 2000 – the calendar year; see general notes to the chapter "Education", item points; in 2008-2012 excluding pre-primary education in the units performing health care activities (unit the 2011 defined as health care institution). in 2015 – aged 3-5. f Since 2012 including data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior and Administration. g Since 2005 wor i Excluding day places in hospital wards; since 2008 including beds and incubators for newborns. k See general notes to the chapter "Health performed in voivodship area, including outdoor events.

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
I WYCHOWANIE (dok.) *TION [a] (cont.)*					
148,9	135,5	130,0	125,0	*Students of higher education institutions [b] (as of 30 XI) in thous.*	*1*
40,3	38,7	35,6	33,7	*Graduates of higher education institutions [bc] in thous.*	*2*
22,0	18,7	15,7	13,9	*Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.*	*3*
5,2	4,2	4,5	.	*Graduates of schools for adults in thous.*	*4*
				Pre-primary education (as of beginning of the school year):	
67,9	72,5	75,1	75,3	*places in nursery schools in thous.*	*5*
88,4	94,3	89,3	81,6	*children [d] in thous.:*	*6*
65,9	69,1	68,9	66,5	*in nursery schools*	*7*
18,9	20,5	16,0	11,4	*in pre-primary sections in primary schools*	*8*
533	551	634	706	*Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3-6 [e]*	*9*
I POMOC SPOŁECZNA *SOCIAL WELFARE*					
				Medical personnel [g] (as of 31 XII):	
6175	6243	6484	6540	*doctors*	*10*
911	789	988	891	*dentists*	*11*
17016	15728	15183	14799	*nurses [h]*	*12*
50,8	51,8	51,3	51,1	*Beds in general hospitals [i] (as of 31 XII) per 10 thous. population*	*13*
2030	2029	2032	2011	*In-patients in general hospitals (excluding inter-ward patient transfer) per 10 thous. population*	*14*
1369	1346	1337	1350	*Out-patients departments [k] (as of 31 XII)*	*15*
970	993	1006	1012	*Generally available pharmacies (as of 31 XII)*	*16*
3004	2931	2891	2870	*Population (as of 31 XII) per 1 generally available pharmacy*	*17*
				Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:	*18*
7,1	7,1	7,1	7,5	*medical*	*19*
0,8	0,9	0,9	0,9	*dental*	*20*
66,5	81,0	99,6	113	*Children in nurseries [l] and children's clubs (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3 [m]*	*21*
TURYSTYKA *TOURISM*					
616	611	607	599	*Public libraries (including branches; as of 31 XII)*	*22*
3270	3215	3171	3112	*Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.*	*23*
173	169	164	160	*Public library borrowers per 1000 population*	*24*
				Public library loans in vol.:	
3380	3230	3065	2961	*per 1000 population*	*25*
19,5	19,1	18,6	18,5	*per borrower*	*26*
2,0	2,3	2,3	2,9	*Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population*	*27*
265	304	288	346	*Audience in theatres and music institutions [n] per 1000 population*	*28*
58	62	62	67	*Museums with branches (as of 31 XII)*	*29*
594	733	622	633	*Museum and exhibition visitors per 1000 population*	*30*

organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji; ust. 17 na str. 192. d Od roku 2008 łącznie z – nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju placówek – zespołami wychowania przedszkolnego określanych jako zakłady opieki zdrowotnej). e W 2014 r. do przeliczeń wskaźnika użyto liczbę dzieci w grupie 3-6 w liczbie ludności w wieku 3-5 lat i administracji. g Od 2005 pracujący bezpośrednio z pacjentem; od 2006 r. łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka batorami dla noworodków. k Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna" ust. 3, pkt. 1) na str. 216. l Łącznie z oddziałami nizowanymi w plenerze.

tion as well as teaching centres in another location, excluding academies of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior and Administration; 17 on page 192. d Since 2008 including, entities excluding in division according to type, pre-primary education groups and pre-primary e In 2014 the rate was calculated using the number of children aged 3-6 in the population aged 3-5 and in half of the 6-year old population, and king directly with a patient; since 2006 including persons for whom the primary workplace is a medical and nurse practice. h Including master nurses. care and social welfare" item 3, point 1) on page 216. l Including nursery wards. m Until 2010 excluding children's clubs. n Data concern activity

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
					KULTURA.
					CULTURE.
1	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	62	47	43	38
2	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	7,4	6,7	8,9	8,6
3	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	680	591	1130	1232
	Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:				
4	radiowi	262	255	200	199
5	telewizyjni	256	246	193	191
6	Baza noclegowa turystyki[a] (stan w dniu 31 VII)	812	712	726	903
7	w tym hotele	112	146	200	202
8	Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	184	158	168	184
9	Korzystający z noclegów na 1000 ludności	520	602	650	720
					ROLNICTWO[b]
					AGRICULTURE[b] AND
10	Użytki rolne (stan w czerwcu) [cd] w tys. ha	1096,7	976,5	919,5	928,5
11	w tym w dobrej kulturze rolnej w %	x	x	97,6	96,3
12	Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) [de] w tys. ha	770,4	734,8	715,8	714,4
	w tym w %:				
13	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	66,2	64,7	59,3	59,8
14	w tym: pszenica	39,1	35,5	35,9	36,2
15	żyto	7,5	5,9	5,3	5,1
16	ziemniaki	7,2	3,9	3,1	3,3
17	buraki cukrowe	4,0	3,7	2,7	2,6
	Zbiory w tys. t:				
18	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	1771,3	1973,2	1914,6	1832,1
19	w tym: pszenica	1172,5	1211,1	1325,5	1242,4
20	żyto	147,0	133,6	120,4	114,2
21	ziemniaki [f]	1282,7	621,5	480,9	605,3
22	buraki cukrowe	1272,4	1379,2	1028,3	1191,1
	Plony z 1 ha w dt:				
23	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	34,7	41,5	45,1	42,9
24	w tym: pszenica	38,9	46,4	51,6	48,1
25	żyto	25,4	30,8	31,9	31,0
26	ziemniaki [f]	233	216	215	261
27	buraki cukrowe	409	509	540	635
	Zwierzęta gospodarskie [d] (stan w czerwcu):				
28	bydło:				
29	w tysiącach sztuk	165,9	123,3	109,1	97,8
30	na 100 ha użytków rolnych [c] w szt.	15,1	12,6	11,9	10,5
	trzoda chlewna [g]:				
31	w tysiącach sztuk	466,2	441,5	300,7	259,3
32	na 100 ha użytków rolnych [c] w szt.	42,5	45,2	32,9	27,9
	Produkcja na 1 ha użytków rolnych [c]:				
33	żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) [h] w kg	88,4	117	107	101
34	mleka krowiego w l	269	245	187	197

a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. c Od 2010 r. działalność rolniczą o małej skali; patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo", ust. 4 na str. 267. d W 2010 r. dane Powszechnego ogrodów przydomowych. g W latach 2000-2009 i 2011-2013 – stan trzody chlewnej w końcu lipca. h Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego,

a Since 2011 concern establishments 10 and more bed places. b Data are presented according to the official residence of land user. c Since who conduct agricultural activities on a small scale; see general notes to the chapter "Agriculture, hunting and forestry", item 4 on page 267. d In fertilizers). f Since 2010 excluding kitchen gardens. g In 2000-2009 and 2011-2013 – pigs as of the end of July. h Concerns meat: beef, veal, pork,

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
TURYSTYKA (dok.)					
TOURISM (cont.)					
36	39	36	38	*Indoor cinemas (as of 31 XII)*	*1*
				Seats in indoor cinemas (as of 31 XII)	
8,4	9,4	8,7	9,4	*per 1000 population*	*2*
1187	1183	1322	1437	*Audience in indoor cinemas per 1000 population*	*3*
				Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:	
200	201	201	201	*radio*	*4*
192	193	193	192	*television*	*5*
				Tourist accommodation establishments[a]	
946	909	903	867	*(as of 31 VII)*	*6*
218	212	230	232	*of which hotels*	*7*
				Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous.	
203	201	207	207	*population*	*8*
750	754	831	902	*Tourists accommodated per 1000 population*	*9*
I LEŚNICTWO					
FORESTRY					
953,3	922,9	934,9	909,5	*Agricultural land (as of June)* [cd] *in thous. ha*	*10*
94,2	98,5	99,1	99,3	*of which in good agricultural condition in %*	*11*
718,3	729,7	735,4	760,3	*Sown area (as of June)* [de] *in thous. ha*	*12*
				of which in %:	
57,8	57,5	57,0	55,9	*basic cereals (including cereal mixed)*	*13*
33,2	36,0	37,5	36,5	*of which: wheat*	*14*
4,7	6,1	3,4	2,6	*rye*	*15*
3,6	2,6	2,0	2,7	*potatoes*	*16*
2,7	2,4	2,4	1,7	*sugar beets*	*17*
				Crop production in thous. t:	
1716,5	1849,3	2089,3	2011,1	*basic cereals (including cereal mixed)*	*18*
1069,9	1275,6	1488,7	1440,5	*of which: wheat*	*19*
111,3	149,6	90,8	67,2	*rye*	*20*
723,7	472,9	436,4	433,1	*potatoes* [f]	*21*
1190,2	948,1	1302,4	657,8	*sugar beets*	*22*
				Yields per 1 ha in dt:	
41,4	44,0	49,9	47,3	*basis cereals (including cereal mixed)*	*23*
44,8	48,6	54,0	51,9	*of which: wheat*	*24*
32,9	33,5	36,8	34,5	*rye*	*25*
278	246	294	209	*potatoes* [f]	*26*
608	551	752	503	*sugar beets*	*27*
				Livestock [d] *(as of June):*	
				cattle:	*28*
102,6	102,7	107,0	107,9	*in thousand heads*	*29*
10,8	11,1	11,4	11,9	*per 100 ha of agricultural land* [c] *in heads*	*30*
				pigs [g]*:*	
234,8	208,5	201,1	210,3	*in thousand heads*	*31*
24,6	22,6	21,5	23,1	*per 100 ha of agricultural land* [c] *in heads*	*32*
				Production per 1 ha of agricultural land [c]*:*	
89,2	97,8	98,1	98,0	*of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)* [h] *in kg*	*33*
201	205	216	210	*of cows' milk in l*	*34*

bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących Spisu Rolnego. e Od 2010 r. bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). f Od 2010 r. bez baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej.

2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land 2010 data of the Agricultural Census. e Since 2010 excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
					ROLNICTWO[a]
					AGRICULTURE[a] AND
	Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych[b]:				
1	ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg	837	1140	1437	1325
2	ziemniaki w kg	138	143	173	203
3	buraki cukrowe w kg	1160	1412	1099	1071
4	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami)[c] w kg	53	80	77	82
5	mleko krowie w l	122	187	167	163
	Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych[bde] w kg:				
6	mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	76,7	98,8	147	164
7	wapniowych	182	158	74,1	56,0
8	Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu; w 2000 r. – stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych [be] w szt.	5,7	6,1	6,1	.
9	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	577,8	598,0	605,1	606,1
	Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):				
10	w tysiącach hektarów	563,2	583,4	589,0	590,0
11	na 1 mieszkańca w ha	0,19	0,20	0,20	0,20
12	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	28,2	29,2	29,5	29,6
13	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m^3	369,8	408,9	500,6	483,8
					PRZE
					INDU
	Produkcja sprzedana przemysłu:				
14	w milionach złotych (ceny bieżące)	.	55033,1	89292,6	100428,7
15	rok poprzedni =100 (ceny stałe)	.	.	112,3	104,7
16	2005 = 100 (ceny stałe)	.	100,0	147,2	154,1
17	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	.	256277	402265	453288
18	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	.	19040	30616	34443
					BUDO
					CONST
	Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej [f] (ceny bieżące):				
19	w milionach złotych	.	6888,7	13036,9	16152,6
20	w tym sektor prywatny w %	.	97,8	99,1	99,4
21	na 1 mieszkańca w zł	.	2383	4470	5540
					TRANSPORT. TELE
					TRANSPORT. TELECOMMU
	Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe [g]:				
22	w kilometrach	1970	1766	1769	1779
23	na 100 km^2 powierzchni ogólnej w km	9,9	8,9	8,9	8,9
	Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):				
24	w kilometrach	18218,0	18098,7	18426,2	18824,7
25	na 100 km^2 powierzchni ogólnej w km	91,3	90,7	92,4	94,4
	Samochody osobowe zarejestrowane [h]:				
26	w tysiącach sztuk	735,2	920,4	1309,4	1389,2
27	na 1000 ludności	252	319	449	476

a Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. b Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej i leśnictwo", ust. 4 na str. 267. c Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego i drobiowego; w wadze poubojowej cie nywania robót. g Dane dotyczą sieci kolejowej Polskich Kolei Państwowych (PKP), od 2005 r. również innych podmiotów, będących zarządcami in

a Data are presented according to the official residence of land user. b Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not notes to the chapter "Agriculture, hunting and forestry", item 4 on page 267. c Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; forming works. g Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP), as well as since 2005 of other entities which are administrators

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
I LEŚNICTWO (dok.)					
FORESTRY (cont.)					
				Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land [b]:	
1388	1321	1728	1836	*basic cereal grains (including cereal mixed) in kg*	*1*
219	185	222	187	*potatoes in kg*	*2*
1279	1136	1205	1011	*sugar beets in kg*	*3*
73	79	77	81	*animals for slaughter in terms of meat (including fats)[c] in kg*	*4*
164	168	173	181	*cows' milk in l*	*5*
				Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land[bde] in kg:	
152	160	169	159	*mineral or chemical (including mixed fertilizers)*	*6*
62,6	69,2	86,8	55,5	*lime*	*7*
.	6,2	.	.	*Agricultural tractors (as of June; in 2000 – as of 31 XII) per 100 ha of agricultural land [be] in units*	*8*
607,5	608,0	608,9	609,4	*Forest land (as of 31 XII) in thous. ha*	*9*
				Forest areas (as of 31 XII):	
591,3	591,8	592,8	593,4	*in thousand hectares*	*10*
0,20	0,20	0,20	0,20	*per capita in ha*	*11*
29,6	29,7	29,7	29,7	*Forest cover (as of 31 XII) in %*	*12*
481,4	491,0	516,1	532,6	*Removals (timber) per 100 ha of forest area in m^3*	*13*
MYSŁ					
STRY					
				Sold production of industry:	
107666,3	105981,9	108613,1	113883,4	*in million zlotys (current prices)*	*14*
103,8	99,7	103,8	104,0	*previous year =100 (constant prices)*	*15*
160,0	159,5	165,6	172,2	*2005 = 100 (constant prices)*	*16*
486205	486984	490958	504641	*per employee in zl (current prices)*	*17*
36932	36407	37344	39198	*per capita in zl (current prices)*	*18*
WNICTWO					
RUCTION					
				Sales of construction and assembly production [f] (current prices):	
13619,3	14771,1	14652,9	14656,8	*in million zlotys*	*19*
99,2	99,4	99,3	99,0	*of which private sector in %*	*20*
4672	5074	5038	5045	*per capita in zl*	*21*
KOMUNIKACJA — stan w dniu 31 XII					
NICATIONS — as of 31 XII					
				Railway lines operated – standard gauge [g]:	
1779	1763	1751	1727	*in kilometres*	*22*
8,9	8,8	8,8	8,7	*per 100 km^2 of total area in km*	*23*
				Hard surface public roads (urban and non-urban):	
18862,0	18856,5	19229,1	19399,9	*in kilometres*	*24*
94,6	94,5	96,4	97,3	*per 100 km^2 of total area in km*	*25*
				Registered passenger cars [h]:	
1443,6	1500,0	1552,9	1610,4	*in thousand units*	*26*
495	515	534	555	*per 1000 population*	*27*

oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali; patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo, łowiectwo płej. d W roku gospodarczym. e W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. f Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykofrastruktury kolejowej. h Od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku.

conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale; see general in post-slaughter warm weight. d In farming year. e In 2010 data of the Agricultural Census. f Realized by construction units – by place of perof railway infrastructure. h Since 2011 including road vehicles having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
					TRANSPORT. TELE
					TRANSPORT. TELECOMMU
	Placówki pocztowe[a]:				
1	w liczbach bezwzględnych	734	733	648	624
2	na 100 tys. ludności	25,2	25,4	22,2	21,4
	Telefoniczne łącza główne[b]:				
3	w tysiącach	916,8	1004,9	678,0	589,5
4	na 1000 ludności	315	348	232	202
					HAN
					TRA
	Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):				
5	w milionach złotych	21666,9	25674,9	37065,0	41394,5
6	na 1 mieszkańca w zł	7434	8883	12709	14197
7	Sklepy (stan w dniu 31 XII) w tys.	33,0[c]	27,4	27,6	25,9
8	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	88,3[c]	105	106	112
					FINANSE
					PUBLIC
	Budżety gmin[d]				
	Dochody:				
9	w milionach złotych	2595,0	3881,0	6034,8	6326,4
10	na 1 mieszkańca w zł	1336	1883	2876	3015
	Wydatki:				
11	w milionach złotych	2741,2	3921,9	6716,5	6628,3
12	na 1 mieszkańca w zł	1412	1903	3201	3159
	Budżety miast na prawach powiatu				
	Dochody:				
13	w milionach złotych	2163,8	2637,5	3829,4	4216,5
14	na 1 mieszkańca w zł	2224	3180	4681	5158
	Wydatki:				
15	w milionach złotych	2308,3	2412,9	3999,2	4437,0
16	na 1 mieszkańca w zł	2373	2909	4888	5427
	Budżety powiatów				
	Dochody:				
17	w milionach złotych	1029,5	1201,2	1905,1	2079,7
18	na 1 mieszkańca w zł	530	583	908	991
	Wydatki:				
19	w milionach złotych	1052,7	1216,8	2008,1	2110,5
20	na 1 mieszkańca w zł	542	590	957	1006
	Budżet województwa				
	Dochody:				
21	w milionach złotych	353,9	621,4	1013,3	1234,1
22	na 1 mieszkańca w zł	121	215	347	423
	Wydatki:				
23	w milionach złotych	350,2	569,4	1303,4	1516,9
24	na 1 mieszkańca w zł	120	197	447	520

a Dane dotyczą operatora pocztowego wyznaczonego; do 2012 r. określanego jako operator publiczny (poczta publiczna); w 2000 r. w związku ze zmianą w 2004 r. metody badania sklepów. d Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Data concern the appointed postal operator, until 2012 defined as the public operator (public post); in 2000 post offices and tele 2004 the method of shop survey. d Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities witch powiat status.

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
KOMUNIKACJA — stan w dniu 31 XII (cont.)					
NICATIONS — as of 31 XII (cont.)					
				Postal offices[a]:	
632	611	578	557	*in absolute numbers*	*1*
21,7	21,0	19,9	19,2	*per 100 thous. population*	*2*
				Fixed main line[b]:	
522,7	486,9	438,3	389,4	*in thousands*	*3*
179	167	151	134	*per 1000 population*	*4*
DEL					
DE					
				Retail sales (current prices):	
45629,3	44499,7	48173,7	48682,3	*in million zlotys*	*5*
15652	15287	16563	16756	*per capita in zl*	*6*
27,7	26,6	26,5	27,8	*Shops (as of 31 XII) in thous.*	*7*
105	109	110	104	*Population (as of 31 XII) per 1 shop*	*8*
PUBLICZNE					
FINANCE					
				Budgets of gminas [d]	
				Revenue:	
6634,8	6477,7	6847,9	7075,5	*in million zlotys*	*9*
3162	3277	3468	3587	*per capita in zl*	*10*
				Expenditure:	
6595,3	6419,5	6913,9	6880,3	*in million zlotys*	*11*
3144	3247	3501	3488	*per capita in zl*	*12*
				Budgets of cities with powiat status	
				Revenue:	
4367,2	4868,1	4853,6	4973,3	*in million zlotys*	*13*
5344	5211	5198	5332	*per capita in zl*	*14*
				Expenditure:	
4492,2	4767,2	5216,5	5297,6	*in million zlotys*	*15*
5497	5103	5586	5679	*per capita in zl*	*16*
				Budgets of powiats	
				Revenue:	
1944,5	1881,7	1976,4	1897,0	*in million zlotys*	*17*
927	952	1001	962	*per capita in zl*	*18*
				Expenditure:	
1920,6	1870,2	1969,2	1870,3	*in million zlotys*	*19*
915	946	997	948	*per capita in zl*	*20*
				Budget of voivodship	
				Revenue:	
1674,2	1626,4	1727,6	1265,4	*in million zlotys*	*21*
574	559	594	436	*per capita in zl*	*22*
				Expenditure:	
1687,2	1588,3	1954,3	1301,0	*in million zlotys*	*23*
579	546	672	448	*per capita in zl*	*24*

placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. b Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. c Dane nieporównywalne

communication service offices. b Data concern operators of the public telecommunication network. c Data are not comparable due to change in

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
					INWESTYCJE.
					INVESTMENTS.
	Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				
1	w milionach złotych	10167,7	11475,1	17950,2	20164,8
2	na 1 mieszkańca w zł	3488	3970	6155	6916
	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				
3	w milionach złotych	107270,1	141158,5	200344,5	212209,3
4	na 1 mieszkańca w zł	36835	48874	68676	72760
					PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ
					ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY
5	Ogółem: w tysiącach	269,7	302,6	331,2	327,6
6	na 10 tys. ludności	926	1048	1135	1123
	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:				
7	w tysiącach	58,4	80,2	96,2	99,7
8	1999 = 100	116,5	159,8	191,8	198,7
	w tym:				
9	spółdzielnie	1,6	1,5	1,4	1,4
10	spółki handlowe	13,2	19,0	24,8	26,4
11	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	4,4	5,4	6,5	6,7
12	spółki cywilne	25,6	23,5	23,2	23,6
	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:				
13	w tysiącach	211,1	222,5	235,0	228,0
14	1999 = 100	99,0	104,3	110,2	106,9
15	na 10 tys. ludności	725	770	806	782
					RACHUNKI
					REGIONAL
	Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				
16	w milionach złotych	.	.	123353	134991
17	na 1 mieszkańca w zł	.	.	42295	46296
18	Produkt krajowy brutto (ceny stałe) – rok poprzedni = 100	.	.	.	106,0
	Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				
19	w milionach złotych	.	.	108562	118672
20	na 1 mieszkańca w zł	.	.	37223	40700
	Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				
21	w milionach złotych	.	.	69981	73045
22	na 1 mieszkańca w zł	.	.	23995	25052
23	Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych – rok poprzedni = 100	.	.	.	99,8

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. b Bez osób prowadzących gospodarstwa indywi

a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of the Act of Accounting. b Excluding persons tending private farms in agri

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
ŚRODKI TRWAŁE [a]					
FIXED ASSETS [a]					
				Investment outlays (current prices):	
19615,8	20644,0	22111,0	22660,5	*in million zlotys*	*1*
6729	7092	7602	7800	*per capita in zl*	*2*
				Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):	
228054,2	244399,0	260226,3	276655,1	*in million zlotys*	*3*
78252	83986	89472	95260	*per capita in zl*	*4*
W REJESTRZE REGON [b] — stan w dniu 31 XII					
IN THE REGON REGISTER [b] *— as of 31 XII*					
336,9	347,6	351,1	357,1	*Total: in thousands*	*5*
1156	1194	1207	1230	*per 10 thous. population*	*6*
				Legal persons and organizational entities without legal personality:	
104,9	112,1	116,6	121,8	*in thousands*	*7*
209,0	223,4	232,5	242,7	*1999 = 100*	*8*
				of which:	
1,4	1,4	1,4	1,4	*cooperatives*	*9*
28,5	31,1	33,8	37,5	*commercial companies*	*10*
6,9	7,2	7,5	7,6	*of which with foreign capital participation*	*11*
23,8	26,4	26,5	26,6	*civil law partnerships*	*12*
				Natural persons conducting economic activity:	
232,1	235,5	234,5	235,3	*in thousands*	*13*
108,8	110,4	110,0	110,4	*1999 = 100*	*14*
796	809	806	810	*per 10 thous. population*	*15*
REGIONALNE [c]					
ACCOUNTS [c]					
				Gross domestic product (current prices):	
139892	140251	145512	.	*in million zlotys*	*16*
47986	48179	50031	.	*per capita in zl*	*17*
102,0	100,2	103,2	.	*Gross domestic product (constant prices) – previous year = 100*	*18*
				Gross value added (current prices):	
123974	124518	129050	.	*in million zlotys*	*19*
42526	42774	44371	.	*per capita in zl*	*20*
				Gross nominal disposable income in the households sector:	
77268	79680	81636	.	*in million zlotys*	*21*
26505	27372	28069	.	*per capita in zl*	*22*
102,0	102,2	102,5	.	*Gross real disposable income in the households sector – previous year = 100*	*23*

dualne w rolnictwie. c Patrz uwagi ogólne do działu „Rachunki regionalne", ust. 13 na str. 354.

cultural. c See general notes to the chapter "Regional accounts", item 13 on page 354.

DZIAŁ I

GEOGRAFIA

CHAPTER I

GEOGRAPHY

TABL. 1. **POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE**
GEOGRAPHIC LOCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina *Gmina*	W stopniach i minutach *In degrees and minutes*	W km *In km*	*SPECIFICATION*
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				*Extreme points of the voivodship border:*
na północ (szerokość geograficzna północna)	Kotla	51°48’	x	*in the north (northern geographic latitude)*
na południe (szerokość geograficzna północna)	Międzylesie	50°06’	x	*in the south (northern geographic latitude)*
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	Bogatynia	14°49’	x	*in the west (eastern geographic longitude)*
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Dziadowa Kłoda	17°48’	x	*in the east (eastern geographic longitude)*
Rozciągłość:				*Extent:*
z południa na północ	x	1°42’	196	*from south to north*
z zachodu na wschód	x	2°59’	211	*from west to east*

Ź r ó d ł o: dane Wydziału Geodezji i Kartografii Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego.
S o u r c e: data of the Geodesy and Cartography Department of the Lower Silesian Marshal’s Office.

TABL. 2. **POWIERZCHNIA I GRANICE W 2015 R.**
Stan w dniu 31 XII
AREA AND BORDERS IN 2015
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych *In absolute numbers*	W odsetkach *In percent*	*SPECIFICATION*
Powierzchnia w km^2	19947	x	*Area in km^2*
Długość granicy w km	1163	100,0	*Length of borders in km*
z Czechami	434	37,3	*with the Czech Republic*
z Niemcami	80	6,9	*with Germany*
z województwami:			*with voivodships:*
lubuskim	227	19,5	*lubuskie*
wielkopolskim	224	19,3	*wielkopolskie*
opolskim	198	17,0	*opolskie*

Ź r ó d ł o: dane Wydziału Geodezji i Kartografii Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego.
S o u r c e: data of the Geodesy and Cartography Department of the Lower Silesian Marshal’s Office.

TABL. 3. **UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI**
ELEVATIONS

NAJWYŻEJ ORAZ NAJNIŻEJ POŁOŻONE PUNKTY I MIEJSCOWOŚCI	Gmina *Gmina*	Wzniesienie nad poziom morza w m *Elevation above the sea level in m*	*THE HIGHEST AND THE LOWEST POINTS AND LOCALITIES*
Najwyżej położony punkt — Śnieżka	Karpacz	1602	*Highest point — Śnieżka*
Najniżej położony punkt — Skidniów	Kotla	69	*Lowest point — Skidniów*
Najwyżej położona miejscowość — Zieleniec	Duszniki-Zdrój	900	*Highest locality — Zieleniec*
Najniżej położona miejscowość — Skidniów	Kotla	69	*Lowest locality — Skidniów*

Ź r ó d ł o: dane Wydziału Geodezji i Kartografii Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego.
S o u r c e: data of the Geodesy and Cartography Department of the Lower Silesian Marshal's Office.

TABL. 4. **NAJWYŻSZE SZCZYTY GÓRSKIE**
THE HIGHEST MOUNTAIN PEAKS

SZCZYTY GÓRSKIE *MOUNTAIN PEAKS*	Pasmo górskie *Mountain range*	Wzniesienie nad poziom morza w m *Elevation above the sea level in m*
Śnieżka	Karkonosze	1603
Wielki Szyszak	Karkonosze	1509
Smogornia	Karkonosze	1489
Łabski Szczyt	Karkonosze	1471
Mały Szyszak	Karkonosze	1436
Śnieżnik	Masyw Śnieżnika	1425
Goworek	Masyw Śnieżnika	1314
Wysoka Kopa	Góry Izerskie	1126
Smrek	Góry Izerskie	1124
Kamienica	Góry Izerskie	973
Postawna	Góry Bialskie	1124
Smrek	Góry Bialskie	1109
Orlica	Góry Orlickie	1084
Zielony Garb	Góry Orlickie	1026
Wielka Sowa	Góry Sowie	1015
Kalenica	Góry Sowie	964
Słoneczna	Góry Sowie	950
Kowadło	Góry Złote	987
Czortowiec	Góry Złote	944
Sasanka	Góry Bystrzyckie	980
Jagodna	Góry Bystrzyckie	975
Skalnik	Rudawy Janowickie	935
Waligóra	Góry Kamienne	934
Suchawa	Góry Kamienne	928
Szczeliniec Wielki	Góry Stołowe	919
Skalniak	Góry Stołowe	915

Ź r ó d ł o: dane Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.
S o u r c e: data of the General Staff of the Polish Armed Forces.

TABL. 5. **NAJDŁUŻSZE JASKINIE W REGIONIE SUDECKIM**
THE LONGEST CAVES IN SUDETY REGION

JASKINIE *CAVES*	Długość *Length*	Głębokość *Depth*
	w metrach	*in metres*
Jaskinia Niedźwiedzia w Kletnie	4081	118
Jaskinia z Filarami – Prosta	727	.
Jaskinia Gwiaździsta	562	65
Szczelina Wojcieszowska	440	113
Jaskinia na Potoku	280	.
Jaskinia na Ścianie	270	21
Jaskinia Jedynka	230	.
Jaskinia Nowa	227	49
Jaskinia Porcelanowa	211	.
Jaskinia Złota Sztolnia	170	26
Jaskinia Błotna	155	40

Ź r ó d ł o: dane Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk o Ziemi.
S o u r c e: data of the Polish Society of Friends of Earth Sciences.

TABL. 6. **WAŻNIEJSZE PRZEŁĘCZE I KULMINACJE NA DROGACH**
MAJOR PASSES AND CULMINATIONS ON THE ROADS

PRZEŁĘCZ KULMINACJA *PASS CULMINATION*	Miejsce położenia *Locality*	Wzniesienie nad poziom morza w m *Elevation above the sea level in m*	Droga *Road*
Okraj	Karkonosze	1046	Kowary – Trutnov
Szklarska	Karkonosze, Góry Izerskie	886	Szklarska Poręba – Harrachov
Bierutowicka	Karkonosze	820	Karpacz – Sosnówka
Lisia	Góry Stołowe	786	Kudowa-Zdrój – Radków
Walimska	Góry Sowie	750	Walim – Pieszyce
Kowarska	Rudawy Janowickie, Karkonosze	727	Jelenia Góra – Kamienna Góra
Woliborska	Góry Sowie	711	Bielawa – Nowa Ruda
Polskie Wrota	Góry Stołowe, Góry Orlickie	660	Kłodzko – Kudowa-Zdrój
Widok	Góry Kaczawskie	613	Jelenia Góra – Świerzawa
Srebrna	Góry Sowie, Góry Bardzkie	586	Ząbkowice Śląskie – Nowa Ruda

Ź r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
S o u r c e: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 7. **WIĘKSZE RZEKI** [a]
PRINCIPAL RIVERS [a]

RZEKI[b] *RIVERS*[b]	Długość w km *Length in km*		Odbiornik [c] *Recipient* [c]	Powierzchnia zlewni w km^2 *Drainage basin area in km^2*	
	ogółem *total*	w tym w województwie *of which in voivodship*		ogółem *total*	w tym w województwie[d] *of which in voivodship*[d]
Odra	726,0[e]	204,0	Zalew Szczeciński (Roztoka Odrzańska)	119109,2	19696,7
Bóbr	278,3	159,9	Odra	5874,2	4163,5
Nysa Łużycka	197,0[e]	79,7	Odra	4403,3	626,7
Nysa Kłodzka	188,8	89,9	Odra	4554,3	2050,3
Barycz	136,2	108,8	Odra	5547,1	2639,8
Kwisa	130,4	119,7	Bóbr	1028,5	956,4
Widawa	109,0	83,8	Odra	1745,8	1251,0
Bystrzyca	101,5	101,5	Odra	1320,7	1320,7
Oława	99,0	96,2	Odra	1151,0	876,9
Kaczawa	86,0	86,0	Odra	2262,9	2262,9
Ślęza	84,1	84,1	Odra	973,2	973,2

a O powierzchni zlewni w województwie dolnośląskim powyżej 600 km^2. b Uszeregowane w porządku hydrograficznym. c Rzeka lub zbiornik wodny, do którego uchodzi dopływ. d Powierzchnię zlewni w województwie dolnośląskim obliczono według Komputerowej Mapy Podziału Hydrologicznego Polski MPHP w skali 1: 50 000. e W tym odcinek graniczny.
Ź r ó d ł o: dane Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.

a Of drainage basin area in dolnośląskie voivodship bigger than 600 km^2. b Listed according to hydrographic order. c River or reservoir into which the water flows. d Drainage basin area in dolnośląskie voivodship was calculated according to A Computer Hydrographical Map of Poland 1: 50 000 of scale map. e Of which the border section.
S o u r c e: data of the Regional Water Management Boards in Wrocław.

TABL. 8. **WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI WODNE**
MAJOR ARTIFICIAL RESERVOIRS

ZBIORNIKI I STOPNIE WODNE *RESERVOIRS AND FLOW RESERVOIRS*	Rzeka *River*	Rok uruchomienia *Year opened*	Całkowita pojemność przy maksymalnym piętrzeniu w hm^3 *Total capacity at maximum accumulation in hm^3*	Powierzchnia przy maksymalnym piętrzeniu w km^2 *Area at maximum accumulation in km^2*	Wysokość piętrzenia w m *Height of accumulation in m*
Mietków	Bystrzyca	1986	71,9	9,1	15,3
Pilchowice	Bóbr	1912	50,0	2,4	46,7
Słup	Nysa Szalona	1978	38,7	4,9	19,1
Topola	Nysa Kłodzka	2003	26,5	3,4	7,8
Leśna	Kwisa	1907	16,8	1,4	35,8
Bukówka	Bóbr	1987	16,8	2,0	22,4
Kozielno	Nysa Kłodzka	2003	16,4	3,5	8,0
Sosnówka	Czerwonka	2002	14,0	1,8	18,0
Złotniki	Kwisa	1924	12,1	1,2	27,5
Dobromierz	Strzegomka	1987	11,4	1,1	26,7
Lubachów	Bystrzyca	1917	8,0	0,5	38,0
Brzeg Dolny[a]	Odra	1958	8,0	2,1	7,0
Sobieszów[b]	Kamienna	1909	6,7	2,0	9,7
Niedów	Witka	1962	4,9	1,9	12,5
Cieplice[b]	Wrzosówka	1909	4,9	2,1	7,6
Mirsk[b]	Długi Potok	1910	3,9	1,0	12,5
Mysłakowice[b]	Łomnica	1913	3,6	1,0	3,4
Wrzeszczyn	Bóbr	1927	2,0	0,4	15,0
Zatonie	Plebanka	1968	2,0	0,2	31,5

a Stopień wodny. b Zbiornik powodziowy „suchy".
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

a Flow reservoir. b Flood reservoir "dry".
S o u r c e: data Ministry of the Environment and Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 9. **TEMPERATURY POWIETRZA**
AIR TEMPERATURES

STACJE METEOROLOGICZNE *METEOROLOGICAL STATIONS*	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m *Station elevation above the sea level in m*	Temperatury w °C *Temperatures in °C*						
		średnie[a] *average[a]*				skrajne *extreme*		amplitudy temperatur skrajnych *amplitudes of extreme temperatures*
		1971–2000	1991–2000	2001–2010	2015	maksimum *maximum*	minimum *minimum*	
						1971-2015		
Wrocław	120	8,7	9,1	9,4	11,1	37,9	-30,0	67,9
Jelenia Góra	342	7,4	7,7	7,8	9,1	35,8	-31,8	67,6
Śnieżka	1603	0,6	1,0	1,3	2,4	24,6	-32,1	56,7
Kłodzko	356	7,4	7,6	7,9	9,4	35,1	-29,7	64,8

a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.
Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.
S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 10. **OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIENIE I ZACHMURZENIE**
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

STACJE METEOROLOGICZNE *METEOROLOGICAL STATIONS*	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m *Station elevation above the sea level in m*	Roczne sumy opadów w mm *Total annual precipitation in mm*				Średnia prędkość wiatru w m/s *Average wind velocity in m/s*	Usłonecznienie w h *Insolation in h*	Średnie zachmurzenie w oktantach[a] *Average cloudiness in octants[a]*
		1971–2000	1991–2000	2001–2010	2015	2015		
		średnie[b] *average[b]*						
Wrocław	120	569	522	560	388	3,3	2159	5,3
Jelenia Góra	342	678	686	743	473	2,6	2169	5,5
Śnieżka	1603	1150	1101	1141	897	11,4	1721	5,9
Kłodzko	356	576	596	629	339	3,0	1925	5,5

a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.
Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). b Data for multi-year periods include annual averages from these periods.
S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO W 2015 R.
Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE DIVISION OF DOLNOŚLĄSKIE VOIVODSHIP IN 2015
As of 31 XII

WROCŁAW Stolica województwa *Capital city of voivodship*

LEGNICA Miasta na prawach powiatu *Cities with powiat status*

Granica województwa *Voivodship border*

Granice powiatów *Powiat borders*

Granice gmin *Gmina borders*

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS) W 2016 R.

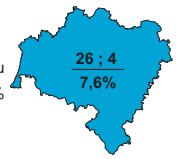
Stan w dniu 1 I

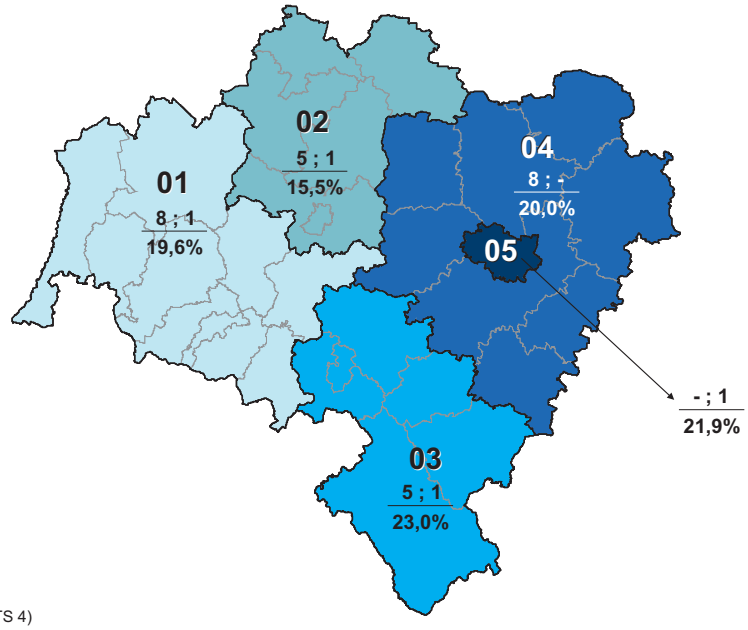
DIVISION OF THE DOLNOŚLĄSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE NOMENCLATURE OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICAL PURPOSES (NTS) IN 2016

As of 1 I

Liczba powiatów; liczba miast na prawach powiatu
Udział w ogólnej liczbie ludności[a] w %

Number of powiats; number of cities with powiat status
Share in total number of population[a] in %

PODREGIONY (NTS 3)
SUBREGIONS (NTS 3)

01 Podregion jeleniogórski
Powiaty *Powiats* (NTS 4)
- bolesławiecki (6)
- jaworski (6)
- jeleniogórski (9)
- kamiennogórski (4)
- lubański (7)
- lwówecki (5)
- zgorzelecki (7)
- złotoryjski (6)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4)
City with powiat status (NTS 4)
- Jelenia Góra (1)

02 Podregion legnicko-głogowski
Powiaty *Powiats* (NTS 4)
- głogowski (6)
- górowski (4)
- legnicki (8)
- lubiński (4)
- polkowicki (6)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4)
City with powiat status (NTS 4)
- Legnica (1)

03 Podregion wałbrzyski
Powiaty *Powiats* (NTS 4)
- dzierżoniowski (7)
- kłodzki (14)
- świdnicki (8)
- wałbrzyski (8)
- ząbkowicki (7)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4)
City with powiat status (NTS 4)
- Wałbrzych (1)

04 Podregion wrocławski
Powiaty *Powiats* (NTS 4)
- milicki (3)
- oleśnicki (8)
- oławski (4)
- strzeliński (5)
- średzki (5)
- trzebnicki (6)
- wołowski (3)
- wrocławski (9)

05 Podregion m. Wrocław
Miasto na prawach powiatu (NTS 4)
City with powiat status (NTS 4)
- Wrocław (1; 5)

W nawiasach podano liczbę gmin (NTS 5), dla m. Wrocław również liczbę dzielnic.
Number of gminas (NTS 5) is given in parentheses, for Capital city Wrocław number of districts as well.

a Stan w dniu 31 XII 2015 r.; odpowiednio: dla województwa - udział w kraju, dla podregionów - udział w województwie.
a As of 31 XII 2015; respectively: for voivodship - share in country, for subregions - share in voivodship.

DZIAŁ II
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 542).

Ewidencja gruntów wprowadziła od 2002 r. zmiany polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (poprzednio ujmowanych w pozycji „grunty zabudowane i zurbanizowane"), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji „wody śródlądowe stojące") oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych – (jednolity tekst Dz. U. 2015 poz. 909, z późniejszymi zmianami). Wyłączenie użytków rolnych zaliczonych do klas bonitacyjnych I-III, a także klas bonitacyjnych IV-VI wytworzonych z gleb pochodzenia organicznego oraz gruntów leśnych, wymaga decyzji zezwalających na takie wyłączenie. Do 2008 r. rada gminy mogła podjąć uchwałę o objęciu na jej obszarze ochroną również gruntów IV klasy bonitacyjnej pochodzenia mineralnego. Od 2009 r. do 4 IX 2014 r. przepisy ustawy nie miały zastosowania do użytków rolnych położonych w granicach administracyjnych miast.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI – najniższą. Grunty przeznaczone pod zalesienia oznaczono symbolami: orne – RZ; pastwiska – PsZ.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

CHAPTER II
ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

1. *Information regarding the* ***geodesic status and directions in land use*** *is classified according to ownership and register groups of land included in the register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (uniform text Journal of Laws 2015 item 542).*

A land register introduced since 2002 changes primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which previously was included in the item ''built-up and urbanized land''), land under ponds (included in the item ''standing inland water'') as well as ditches (which accounted for a separate item) in agricultural land.

Data regarding ***agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes*** *concern land, for which payments and fees were collected based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection dated 3 II 1995 (uniform text Journal of Laws 2015 item 909 with later amendments). Designation of agricultural land included in quality classes I-III as well as quality classes IV-VI comprised of origin soils and designation of forest land for above purposes requires a decision to allow such designation. Until 2008 a gmina council might also resolve to protect IV quality class land of mineral origin, located within the gmina. From 2009 to 4 IX 2014 the provisions of the Law did not apply to agricultural land located within the administrative borders of urban areas.*

Quality classes of agricultural land *describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest. Land designated for afforestation is given the following symbols: RZ – for arable land and PsZ – for pastures.*

2. *Data regarding* ***devastated and degraded land requiring reclamation and management*** *concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land the utility value of which has declined due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).*

Reclamation of land *consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.*

Zagospodarowanie gruntów zrekultywowanych polega na wykonaniu odpowiednich zabiegów umożliwiających wykorzystanie tych gruntów dla celów rolniczych, leśnych, komunalnych i innych.

3. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem oraz rybactwem)" – jednostek organizacyjnych (włączając fermy przemysłowego chowu zwierząt oraz zakłady zajmujące się produkcją roślinną) wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam^3 i więcej wody podziemnej albo 20 dam^3 i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam^3 i więcej ścieków;
2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych" – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej" – wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Dane o **ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód (do 2002 r. – do wód powierzchniowych) lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczania** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich odpływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Development of reclaimed land *is based on undertaking appropriate measures, which enable using that land for agricultural, forest, municipal and other purposes.*

3. *Information regarding* ***water withdrawal*** *concerns:*

1) in the item "for production purposes (excluding agriculture, forestry, hunting, and fishing)" – organizational entities (including industrial livestock farming and crop production plants) making payments for the annual withdrawal of 5 dam^3 or more of underground water, or 20 dam^3 or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam^3 or more of wastewater annually;
2) in the item "irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds" – agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fishponds of 10 ha or more in area;
3) in the item "exploitation of water supply network" – all entities responsible for the management of the water supply network (including housing cooperatives, water companies, waterworks and workplaces, etc.).

4. *Data regarding* ***wastewater*** *concern wastewater discharged into waters (until 2002 – surface water) or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding* ***equipment of wastewater treatment plants*** *concern the same entities.*

Wastewater requiring treatment *is understood as water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground, or sewage network of entities engaged in production (including contaminated mine drainage water and cooling water), other entities as well as households.*

Cooling water *comprises wastewater with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.*

Cooling water not requiring treatment *is water which meets the following conditions:*

- *is discharged into waters by a separate sewage system,*
- *the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,*
- *the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C as well as of other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.*

Data regarding ***treated wastewater*** *concern wastewater treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogene removal, discharged into waters or into the ground.*

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzaniu lub flotacji.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogennych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie odprowadzanych ścieków, np. biologiczne z podwyższonym usuwaniem biogenów lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne, zakwalifikowano do najwyższego stopnia oczyszczania (z podwyższonym usuwaniem biogenów, biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

U w a g a. Od 2003 r. komunalne oczyszczalnie chemiczne zakwalifikowano albo do oczyszczalni o podwyższonym stopniu usuwania biogenów, albo do oczyszczalni mechanicznych.

Dane o **ludności (miast i wsi) korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej.

W przypadku gdy miasto obsługiwane jest przez kilka oczyszczalni o różnym sposobie oczyszczania, o zakwalifikowaniu miasta do obsługiwanego przez poszczególny rodzaj oczyszczalni ścieków decyduje przewaga ilości ścieków oczyszczanych przez dany rodzaj oczyszczalni.

5. Informacje o **emisji i redukcji zanieczyszczeń powietrza** z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Mini-

Mechanical treatment of wastewater *is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation..*

Chemical treatment of wastewater *consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.*

Biological treatment of wastewater *occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of wastewater, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from wastewater.*

Increased biogene removal from sewage *occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.*

A few steps treatment *of discharged wastewater, e.g. biological with increased biogene removal or mechanical, chemical and biological, was classified as the highest degree of the treatment process (with increased biogene removal, biological or chemical).*

Data on ***municipal wastewater treatment plants*** *concern those of them which are used to treat wastewater drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported wastewater (i.e., wastewater treatment plants not working within sewage network).*

N o t e. Since 2003 municipal chemical wastewater treatment plants were classified as treatment plants with increased biogen removal from sewage or mechanical treatment plants.

Data on ***(urban and rural) population connected to wastewater treatment plants*** *are presented on a basis of a number of people served by wastewater treatment plants working on sewage network.*

When an urban area is served by several treatment plants with various methods of treatment, the predominate amount of wastewater treated by a given treatment plant determines the classification of the urban area in the appropriate type of wastewater treatment plant.

5. *Information regarding* ***emission and reduction of air pollutants*** *from plants of significant nuisance to air quality concerns organizational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of*

strów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40) z późniejszymi zmianami.

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana jest corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań i może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą: pyłów ze spalania paliw, pyłów cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, pyłów krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Ze względu na to, że wielkość emisji **dwutlenku węgla** charakteryzuje się dużymi bezwzględnymi wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględnienia emisji dwutlenku węgla.**

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

6. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerwaty przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 IV 2004 r. (jednolity tekst, Dz. U. 2015 poz. 1651, z późniejszymi zmianami); formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów lub Ministra Środowiska, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Parki narodowe obejmują obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na których ochronie podlegają cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40) with later amendments.

The established group of surveyed entities maintained annually which, i.a. assures comparability of data may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

*Data regarding **particulate emissions** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.*

*Data regarding **gas emission** concern: sulphur dioxide, carbon oxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide).*

Data regarding particulate and gas emission include organized emission (from technological and heating facilities) and disorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls etc.).

*Due to the high absolute values which characterise the emission of **carbon dioxide** the **indicator of reduction of gas pollutants** was calculated and presented **with exclusion of carbon dioxide emission**.*

***The emission volumes of different pollutant types from various sources** were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.*

***6. Nature protection** consists of maintaining, sustainable use and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, documentation sites, ecological areas, landscape-nature complexes, Natura 2000 areas, monuments of nature, plant animal and fungi species protection.*

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (uniform text, Journal of Laws 2015 item 1651, with later amendments); the forms are created by way of the decree of the Council of Ministers or the Minister of the Environment, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

***National parks** include protected areas distinguished by particular natural, scientific, social, cultural and educational values, of the area of at least 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected.*

Parki narodowe tworzy się w celu: zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów.

Rezerwaty przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Sieć Natura 2000 obejmuje obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) oraz specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO), które do czasu utworzenia w drodze aktu prawnego są obszarami mającymi znaczenie dla Wspólnoty (OZW). Podstawą prawną jej funkcjonowania są: dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/ WE z dnia 30 XI 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (zwana Dyrektywą Ptasią), określająca kryteria do wyznaczenia ostoi dla gatunków ptaków zagrożonych wyginięciem oraz dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 V 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (zwana Dyrektywą Siedliskową), określająca zasady ochrony pozostałych gatunków zwierząt, a także roślin i siedlisk przyrodniczych oraz procedury ochrony obszarów szczególnie ważnych przyrodniczo.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków itp.

National parks are created to: preserve biodiversity, resources, formations and elements of inanimate nature and landscape features, restore a proper state of resources and elements of nature, reconstruct distorted natural habitats, habitats of plants, animals or fungi.

***Nature reserves** include areas having essential value for the environmental, scientific, cultural and landscape reasons in natural or slightly changed state – ecosystems, refuges and natural sites. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature.*

***Landscape parks** are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.*

***Protected landscape areas** include areas protected for the sake of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.*

***Natura 2000** network includes Special Protection Areas (SPA) and Special Areas of Conservation (SAC) that until the creation by way of legal act are Sites of Community Importance (SCI). The legal basis for its functioning are: Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council dated 30 XI 2009 on the conservation of wild birds (Birds Directive), that specifies the criteria to designate and manage special protection areas for endangered bird species as well as Council Directive 92/43/EEC dated 21 V 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora (Habitats Directive), that specifies the rules of protection of the rest of the animal and plant species as well as natural habitats and the procedures of protection of especially important natural areas.*

***Documentation sites** are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.*

***Landscape-nature complexes** are fragments of natural and cultural landscape that are worth protecting due to their scenic or aesthetic features.*

***Ecological areas** are worth protecting fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected species etc.*

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest obowiązany. Dane o odpadach zostały opracowane w oparciu o ustawę z dnia 14 XII 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2013 poz. 21) z późniejszymi zmianami, zmieniającą ustawę z dnia 27 IV 2001 r. obowiązującą do 2012 r.

Informacje o odpadach opracowane zostały zgodnie z katalogiem odpadów wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 XII 2014 r. (Dz. U. poz. 11923).

Informacje **o ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się jakikolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu przez zastąpienie innych materiałów. Pełna definicja odzysku odpadów zawarta jest w ustawie z dnia 14 XII 2012 r. (Dz. U. 2013 poz. 21).

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się proces niebędący odzyskiem, nawet jeżeli wtórnym skutkiem takiego procesu jest odzysk substancji lub energii.

Magazynowanie odpadów to czasowe przechowywanie odpadów, które obejmuje: wstępne magazynowanie odpadów przez ich wytwórcę, tymczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów, magazynowanie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady umieszczone na składowiskach i obiektach unieszkodliwiania odpadów (w tym hałdach, stawach osadowych własnych i innych).

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

8. Dane o **nakładach na środki trwałe służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej** oraz ich **efektach rzeczowych** prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Monuments of nature *are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien bushes, sources, waterfalls, exsurgents, stones, ravines, erratic boulders and caves.*

7. Waste *means any substance or object which the holder discards or intends or is required to discard. Data on waste have been compiled on the basis of the Law on Waste, dated 14 XII 2012 (Journal of Laws 2013 item 21) with later amendments, amending the Law dated 27 IV 2001 valid until 2012.*

Information regarding waste was compiled with the waste catalogue introduced by the decree of the Minister of the Environment dated 9 XII 2014 (Journal of Laws item 1923).

Information regarding the ***quantity and type of waste*** *concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).*

Recovery of waste *shall mean any operation the principal result of which is waste serving a useful purpose by replacing other materials. Full definition of waste recovery is included in the Law dated 14 XII 2012 (journal of Laws 2013 item 21).*

Disposal of waste *shall mean any operation which is not recovery even where the operation has as a secondary consequence the reclamation of substances or energy.*

Waste storage *means a temporary waste accumulation, which includes: preliminary storage of waste by its producer, temporary storage of waste by the unit colleting waste, storage of waste by the unit processing waste.*

Landfilled waste *is understood as waste transferred to landfill areas and waste facilities (including on own and other heaps, settling ponds).*

Data regarding ***landfilled up to now (accumulated) waste*** *concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result of depositing it during the reporting and previous years.*

8. *Data regarding* ***outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management*** *are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERRIE), implemented by the European Union.*

Prezentowane dane dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyłączeniem indywidualnych gospodarstw rolnych oraz osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność gospodarczą – prowadzących księgi przychodów i rozchodów) jednostek prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zbezpieczenia społeczne" a także spółek wodno-ściekowych bez względu na liczbę pracujących.

9. Fundusze ekologiczne — fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowy i wojewódzkie, a także do 2009 r. powiatowe i gminne) — są to fundusze tworzone m.in. z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych m.in. za: emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów oraz pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi); kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska; spłat pożyczek udzielonych inwestorom.

Dane dotyczące funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowego i wojewódzkich) prezentuje się w układzie memoriałowym (z wyjątkiem kar za naruszenia wymagań w zakresie ochrony środowiska – w ujęciu kasowym).

Od 2010 r. do zadań powiatów i gmin należy finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar środowiskowych, stanowiących dochody budżetów powiatów i gmin, pomniejszona o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazaną do wojewódzkich funduszy.

The presented data refer to: legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing more than 9 persons (with the exception of private farms in agriculture as well as natural persons and civil land partnerships conducting economic activity – keeping the so-called revenues and expenses books), budgetary entities conducting economic activity classified according to NACE Rev. 2 to the section "Public administration and defence; compulsory social security" as well as water and sewage companies, regardless of the number of employees.

9. Ecological funds — environmental protection and water management funds *(National and voivodship as well as until 2009 powiat and gmina) — are funds created from income originating i.a. from: the payments for use of natural environment (i.e.: payments collected i.a. for: emission of air pollutants, placement of waste in the landfill as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or the ground), the fines for violating environmental protection requirements, the repayments of loans granted for investors.*

Data concerning environmental protection and water management funds (National and voivodship) are presented on accrual basis (excluding fines for violating environmental protection requirements – on cash basis).

Since 2010 the objective of powiat and gmina is to finance environmental protection and water management in the amount at least equal to the amount of income from environmental payments and fines, consisting powiat and gmina budgets incomes and reduced by surplus of these incomes that is transferred to voivodship funds.

TABL. 1(11). **STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA**
Stan w dniu 1 I
GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF VOIVODSHIP LAND USE
As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2016		2005	2016	*SPECIFICATION*
	w ha *in ha*			przyrost (+) lub ubytek (–) w ha w stosunku do 2015 r. *increase (+) or decrease (–) in ha in relation to 2015*	na 1000 mieszkańców[a] w ha *per 1000 population[a] in ha*		
Powierzchnia ogólna [b] ...	**1994776**	**1994674**	**1994670**	**-4**	**690**	**687**	***Total area*** [b]
Użytki rolne	1209396	1196980	1182696	-2620	418	407	*Agricultural land*
grunty orne	871332	875481	867632	-3366	301	299	*arable land*
sady	7717	7051	6371	-7	2,7	2,2	*orchards*
łąki trwałe	147273	138909	135228	-690	50,9	46,6	*permanent meadows*
pastwiska trwałe	130176	122373	119492	-497	45,0	41,1	*permanent pastures*
grunty rolne zabudowane	29824	29638	29573	1842	10,3	10,2	*agricultural built-up areas*
grunty pod stawami	11502	13191	14425	1	4,0	5,0	*lands under ponds*
grunty pod rowami	11572	10337	9975	97	4,0	3,4	*lands under ditches*
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	609284	621204	628088	2261	211	216	*Forest land as well as woody and bushy land*
lasy	595133	607325	611915	353	206	211	*forests*
grunty zadrzewione i zakrzewione	14151	13879	16173	1908	4,9	5,6	*woody and bushy land*
Grunty pod wodami powierzchniowymi	16193	17692	18180	263	5,6	6,3	*Lands under surface waters*
płynącymi	12219	15043	15880	159	4,2	5,5	*flowing*
stojącymi	3974	2649	2300	104	1,4	0,8	*standing*
Grunty zabudowane i zurbanizowane	131143	133186	141566	2455	45,3	48,7	*Built-up and urbanized areas*
tereny mieszkaniowe ...	18543	19928	22432	891	6,4	7,7	*residential areas*
tereny przemysłowe	12880	13835	14436	182	4,5	5,0	*industrial areas*
tereny inne zabudowane	8497	10281	11705	212	2,9	4,0	*other built-up areas*
tereny zurbanizowane niezabudowane	5909	5144	6196	1116	2,0	2,1	*urbanized non-built-up areas*
tereny rekreacji i wypoczynku	8146	7911	8031	86	2,8	2,8	*recreational areas*

a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004 i 2015. b Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) oraz część morskich wód wewnętrznych.

a Population as of 31 XII, respectively for 2004 and 2015. b Land area (including inland waters) as well as part of internal waters.

TABL. 1(11). **STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA (dok.)**
Stan w dniu 1 I
GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF VOIVODSHIP LAND USE (cont.)
As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2016		2005	2016	*SPECIFICATION*
	w ha *in ha*			przyrost (+) lub ubytek (–) w ha w stosunku do 2014 r. *increase (+) or decrease (–) in ha in relation to 2014*	na 1000 mieszkańców[a] w ha *per 1000 population[a] in ha*		
Grunty zabudowane i zurbanizowane (dok.)							*Built-up and urbanized areas (cont.)*
tereny komunikacyjne ..	70735	69993	72590	-53	24,4	25,0	*transport areas*
drogi	61571	60953	63270	323	21,3	21,8	*roads*
kolejowe	8943	8818	8729	-10	3,1	3,0	*railway*
inne [c]	221	222	591	-366	0,1	0,2	*others [c]*
użytki kopalne	6433	6094	6176	21	2,2	2,1	*minerals*
Użytki ekologiczne	2677	3688	3774	2	0,9	1,3	*Ecological arable lands*
Nieużytki	13015	12968	12524	-143	4,5	4,3	*Wasteland*
Tereny różne [d]	13068	8956	7842	-2222	4,5	2,7	*Miscellaneous land [d]*

a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004 i 2015. c Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp. d Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Ź r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Population as of 31 XII, respectively for 2004 and 2015. c Airports, airport devices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc. d Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.

S o u r c e: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2(12). **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE** [a]
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
	w ha *in ha*				
O G Ó Ł E M	**617**	**159**	**253**	**305**	***T O T A L***
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW *BY TYPE OF LAND*					
Użytki rolne	590	130	215	252	*Agricultural land*
klasy bonitacyjne:					*quality classes:*
mineralne: I–II	109	22	50	54	*mineral: I–II*
III	437	102	145	198	*III*
IV	44	6	20	-	*IV*
Inne grunty rolne	-	-	-	1	*Other agricultural land*
Grunty leśne	27	29	38	52	*Forest land*

a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

a According to the existing regulations on the protection of agricultural and forest land.

TABL. 2(12). **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE** [a] **(dok.)**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES [a] *(cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
	w ha *in ha*				
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA *BY DIRECTIONS OF DESIGNATION*					
wyłączone:					*designated for:*
Na tereny osiedlowe	97	57	93	114	*Residential areas*
Na tereny przemysłowe	327	16	21	64	*Industrial areas*
Pod drogi i szlaki komunikacyjne	26	3	7	9	*Roads and communication trails*
Pod użytki kopalne	57	49	43	49	*Minerals*
Pod zbiorniki wodne	29	12	-	-	*Under reservoirs*
Na inne cele	81	22	89	69	*Other purposes*

a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.
Ź r ó d ł o: w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, gruntów leśnych – dane Ministerstwa Środowiska.

a According to the existing regulations on the protection of agricultural and forest land.
S o u r c e: in regard to designated land according to the legal regulations on the protection of agricultural and forest land: agricultural land – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development, forest land – data of the Ministry of Environment.

TABL. 3(13). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

GRUNTY	2005	2010	2014	2015	*LAND*
	w ha *in ha*				
Grunty wymagające rekultywacji					*Land requiring reclamation*
(stan w dniu 31 XII)	6764	6049	7789	7946	*(as of 31 XII)*
zdewastowane	4634	3608	5889	5988	*devastated*
zdegradowane	2130	2441	1900	1958	*degraded*
Grunty (w ciągu roku):					*Land (during the year):*
zrekultywowane	125	10	237	69	*reclaimed*
w tym na cele:					*of which for purposes:*
rolnicze	8	-	52	36	*agricultural*
leśne	50	10	146	11	*forest*
zagospodarowane	7	10	-	18	*managed*

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4(14). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		*SPECIFICATION*
	w hm^3 *in hm^3*				w odsetkach *in percent*	
O G Ó Ł E M	**452,1**	**465,2**	**436,6**	**436,1**	**100,0**	***T O T A L***
na cele:						*for purposes of:*
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) – z ujęć własnych	122,3	102,4	85,0	82,7	19,0	*Production (excluding agriculture, forestry and fishing) – from own intakes*

TABL. 4(14). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI (dok.)**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w hm^3 *in hm^3*				w odsetkach *in percent*	
w tym wody:						*of which waters:*
powierzchniowe	108,8	91,7	74,3	72,6	16,6	*surface*
podziemne	9,8	8,1	7,9	8,2	1,9	*underground*
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	150,2	184,7	181,8	180,8	41,4	*Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds*
Eksploatacji sieci wodociągowej [a]	179,6	178,1	169,8	172,6	39,6	*Exploitation of water supply network [a]*
wody: powierzchniowe	58,7	57,8	56,7	55,4	12,7	*waters: surface*
podziemne	120,9	120,4	113,1	117,3	26,9	*underground*

a Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci.
a Water withdrawal by intakes before entering the water network.

TABL. 5(15). **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w hm^3 *in hm^3*				w odsetkach *in percent*	
O G Ó Ł E M	**380,5**	**424,0**	**394,6**	**394,7**	**100,0**	***T O T A L***
Przemysł	107,6	117,6	93,4	90,7	23,0	*Industry*
w tym na cele produkcyjne	104,6	64,7	54,2	88,0	22,3	*of which for purposes of production*
Rolnictwo i leśnictwo [a]	150,2	184,7	181,8	180,8	45,8	*Agriculture and forestry [a]*
Eksploatacja sieci wodociągowej [b]	122,7	121,8	119,5	123,2	31,2	*Exploitation of water supply network [b]*

a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. b Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling up and completing fish ponds. b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6(16). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIEŃ W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING UP FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych [a] w ha	759	576	273	530	*Area of irrigated agricultural land and forest land [a] in ha*
Powierzchnia napełnianych stawów rybnych [b] w ha	8323	8769	8722	8742	*Area of filled fish ponds [b] in ha*
Pobór wody [c] w dam^3	160879	184652	181779	180750	*Water withdrawal [c] in dam^3*
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych	1526	343	288	459	*for irrigation of agricultural and forest lands*
na 1 ha	2,0	0,6	1,1	0,9	*per 1 ha*
do napełniania i uzupełniania stawów rybnych	148703	184309	181491	180291	*for filling and completing fish ponds*
na 1 ha	17,9	21,0	20,8	20,6	*per 1 ha*

a O powierzchni co najmniej 20 ha. b O powierzchni co najmniej 10 ha. c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.
a Area of 20 ha and more. b Area of 10 ha and more. c Including wastewater withdrawal for irrigation.

TABL. 7(17). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		*SPECIFICATION*
	w hm^3 *in hm^3*				w odsetkach *in percent*	
O G Ó Ł E M	**235,2**	**243,4**	**200,5**	**196,8**	**100,0**	***T O T A L***
odprowadzone bezpośrednio z zakładów [a]	133,2	141,3	99,4	89,4	45,4	*discharged directly by plants [a]*
w tym wody chłodnicze	69,2	51,4	39,5	37,4	19,0	*of which cooling water*
odprowadzone siecią kanalizacyjną	102,0	102,1	101,1	107,4	54,6	*discharged by sewage network*
W tym ścieki wymagające oczyszczania	166,0	192,0	161,0	159,4	81,0	*Of which wastewater requiring treatment*
oczyszczane	159,9	177,4	156,2	154,4	78,4	*treated*
mechanicznie	27,6	36,4	26,5	26,9	13,7	*mechanically*
chemicznie [b]	26,2	30,1	20,8	17,0	8,7	*chemically [b]*
biologicznie	52,4	35,2	26,2	24,4	12,4	*biologically*
z podwyższonym usuwaniem biogenów	53,7	75,8	82,8	86,0	43,7	*with increased biogene removal*
nieoczyszczane	6,1	14,5	4,7	5,0	2,5	*untreated*
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	2,3	14,4	4,7	4,9	2,5	*discharged directly by plants*
odprowadzone siecią kanalizacyjną	3,9	0,1	0,0	0,1	0,0	*discharged by sewage network*

a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. b Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

a Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions as well as from contaminated precipitation water. b Data concern only to industrial wastewater.

TABL. 8(18). **ZAKŁADY [a] ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
PLANTS [a] DISCHARGING WASTEWATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS POSSESSED
As of 31 XII

JEDNOSTKI	2005	2010	2014	2015	*ENTITIES*
O G Ó Ł E M	**145**	**92**	**90**	**100**	***T O T A L***
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania	83	56	53	55	*Discharging wastewater directly into waters or into the ground requiring treatment*
wyposażone w oczyszczalnie ścieków	65	53	46	47	*possessing wastewater treatment plants*
o wystarczającej przepustowości	61	45	41	41	*with sufficient capacity*
o niewystarczającej przepustowości	4	8	5	6	*with insufficient capacity*
bez oczyszczalni ścieków	18	3	7	8	*not possessing wastewater treatment plants*
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	62	36	37	45	*Discharging wastewater into sewage network (not possessing wastewaters treatment plants)*

a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.
a Excluding enterprises and water-sewage treatment plants.

TABL. 9(19). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
WASTEWATER TREATMENT PLANTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem *Total*	Mechaniczne *Mechanical*	Chemiczne *Chemical*	Biologiczne *Biological*	Z podwyższonym usuwaniem biogenów *With increased biogene removal*	*SPECIFICATION*
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych							***Industrial wastewater treatment plants***
Liczba	2005	94	21	21	50	2	*Number*
	2010	81	16	20	42	3	
	2014	69	13	15	39	2	
	2015	**69**	**13**	**15**	**39**	**2**	
Przepustowość w dam^3/d	2005	522,9	233,8	226,0	59,3	3,8	*Capacity in $dam^3/24h$*
	2010	649,3	372,8	224,6	48,1	3,8	
	2014	433,1	155,1	224,5	49,9	3,7	
	2015	**305,3**	**154,1**	**127,5**	**20,0**	**3,7**	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych [a]							***Municipal wastewater treatment plants*** [a]
Liczba	2005	202	1	-	142	59	*Number*
	2010	208	-	-	138	70	
	2014	226	2	-	160	64	
	2015	**227**	**1**	**-**	**162**	**64**	
Przepustowość w dam^3/d	2005	828,1	37,2	-	376,9[b]	414,0	*Capacity in $dam^3/24h$*
	2010	794,5	0,6	-	227,2[b]	566,7	
	2014	835,3	0,2	-	238,4	596,8	
	2015	**858,3**	**0,1**	**-**	**260,6**	**597,6**	
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem[cd]	2005	74,1	0,0	-	33,4	40,7	*Population connected to wastewater treatment plants in % of total population*[cd]
	2010	75,9	-	-	21,5	54,5	
	2014	78,6	0,1	-	17,4	61,1	
	2015	**79,7**	**0,0**	**-**	**16,0**	**63,7**	

a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków — dane szacunkowe, ludność ogółem — na podstawie bilansów. d Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 13 na str. 28.

a Treatment plants of urban and rural areas working on sewage network. b Refers to equipment for biological treatment. c Population connected to wastewater treatment plants — estimated data, total population — based on balances. d See general notes to the Yearbook, item 13 on page 28.

TABL. 10(20). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIĄŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza [a] (stan w dniu 31 XII)	150	137	137	136	*Plants of significant nuisance to air quality*[a] *(as of 31 XII)*
z liczby ogółem:					*of number total:*
wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					*possessing systems to reduce the emission of:*
pyłowych	108	84	82	81	*particulates*
gazowych	29	25	27	27	*gases*
nieposiadające wyników pomiarów:					*without the results of measurements of:*
emisji:					*emission:*
pyłów	49	35	39	39	*particulates*
gazów	50	35	38	39	*gases*
imisji	133	112	120	121	*imission*
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:					*Emission of pollutants in thous. t:*
pyłowych	8,0	5,2	3,3	2,8	*particulates*
w tym pyły ze spalania paliw	6,1	3,9	2,1	1,8	*of which particulates from the combustion of fuels*

a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

a Emitting particulates, gases or particulates and gases.

TABL. 10(20). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIĄŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA (dok.)**
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
gazowych (bez dwutlenku węgla)...	107,4	82,9	48,5	44,9	*gases (excluding carbon dioxide)*
w tym: dwutlenek siarki	60,5	54,2	24,9	22,6	*of which: sulphur dioxide*
tlenek węgla	9,6	7,8	6,4	7,4	*carbon oxide*
tlenki azotu	23,2	19,2	14,2	12,9	*nitrogen oxides*
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					*Pollutants retained in pollutant reduction systems:*
w tysiącach ton:					*in thousand tonnes:*
pyłowe	2508,9	2745,7	2396,0	2282,4	*particulates*
gazowe (bez dwutlenku węgla)	807,7	825,8	641,4	559,7	*gases (excluding carbon dioxide)*
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					*in % of pollutants produced:*
pyłowych	99,7	99,8	99,9	99,9	*particulates*
gazowych (bez dwutlenku węgla) ...	88,3	90,9	93,0	92,6	*gases (excluding carbon dioxide)*

TABL. 11(21). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIĄŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Cyklony *Cyclones*	Multicyklony *Multi-cyclones*	Filtry tkaninowe *Fabric filters*	Elektrofiltry *Electrofil-ters*	Urządzenia mokre *Wet air cleaners*	Inne *Others*
URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII *EQUIPMENT — as of 31 XII*							
O G Ó Ł E M	2005	266	41	338	47	141	57
T O T A L	2010	177	39	1331	64	124	49
	2014	159	35	1537	46	104	163
	2015	**165**	**40**	**1543**	**46**	**103**	**169**
Skuteczność: *Efficiency:*							
niska	2005	60	8	56	-	17	x
low	2010	40	9	65	3	11	x
	2014	31	3	59	3	9	x
	2015	**34**	**3**	**36**	**3**	**8**	
średnia	2005	88	19	136	3	32	x
moderate	2010	59	10	99	2	41	x
	2014	50	11	103	6	33	x
	2015	**48**	**7**	**89**	**6**	**32**	
wysoka	2005	118	14	146	44	92	x
high	2010	78	20	1167	59	72	x
	2014	78	21	1375	37	62	x
	2015	**83**	**30**	**1418**	**37**	**63**	**x**
PRZEPŁYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam^3/h *WASTE GAS FLOW in dam^3/h*							
O G Ó Ł E M	2005	8408	3262	7949	10269	3155	469
T O T A L	2010	5705	4419	8745	9482	2149	1507
	2014	4584	3630	7619	6658	1725	1729
	2015	**4170**	**3270**	**7373**	**6778**	**2608**	**2437**
Skuteczność: *Efficiency:*							
niska	2005	2182	697	508	-	755	x
low	2010	1494	282	593	80	265	x
	2014	800	62	516	80	195	x
	2015	**762**	**54**	**474**	**80**	**35**	**x**
średnia	2005	1858	319	2183	516	627	x
moderate	2010	1696	1115	1963	293	599	x
	2014	1497	1050	1667	24	351	x
	2015	**1029**	**637**	**1406**	**24**	**364**	**x**
wysoka	2005	4368	2246	5258	9753	1773	x
high	2010	2515	3022	6189	9109	1285	x
	2014	2287	2518	5436	6554	1179	x
	2015	**2379**	**2579**	**5493**	**6674**	**2209**	**x**

TABL. 12(22). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA** [a]
Stan w dniu 31 XII
AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			*SPECIFICATION*
	w ha *in ha*				w % powierzchni ogólnej województwa *in % of total area of the voivodship*	na 1 mieszkańca w m^2 *per capita in m^2*	
O G Ó Ł E M	**361597,4**	**369870,5**	**371093,4**	**371124,9**	**18,6**	**1278**	***T O T A L***
Parki narodowe	11920,2	11920,5	11924,7	11928,3	0,6	41	*National parks*
Rezerwaty przyrody	10339,7	10486,0	10560,1	10688,0	0,5	37	*Nature reserves*
Parki krajobrazowe [b]	196727,4	195437,1	195494,7	195394,8	9,8	673	*Landscape parks* [b]
Obszary chronionego krajobrazu [b]	136228,2	138553,7	138435,7	138435,7	6,9	477	*Protected landscape areas* [b]
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.....	1578,8	8271,5	9476,3	9476,3	0,5	33	*Landscape-nature complexes*
Użytki ekologiczne	4803,1	5201,6	5201,7	5201,7	0,3	18	*Ecological arable lands*
Stanowiska dokumentacyjne.....	-	0,1	0,1	0,1	0,0	0	*Documentation sites*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 64. b Bez powierzchni rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

a See general notes, item 6 on page 64. b Excluding nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 13(23). **PARKI NARODOWE**
Stan w dniu 31 XII
NATIONAL PARKS
As of 31 XII

LATA *YEARS* PARKI NARODOWE *NATIONAL PARKS*		Powierzchnia [a] w ha *Area* [a] *in ha*				
		parków narodowych *national parks*				otuliny (strefy ochronnej) *buffer zones (of the protected areas)*
		ogółem *grand total*	w tym lasów *of which forests*	z liczby ogółem — pod ochroną ścisłą [b] *of grand total number — strictly protected* [b]		
				razem *total*	w tym lasów *of which forests*	
O G Ó Ł E M	2005	11920,2	9799,9	2154,4	700,4	21781,0
T O T A L	2010	11920,5	9856,6	2497,1	1065,1	21779,0
	2014	11924,7	9861,4	2846,9	1404,0	21774,9
	2015	**11928,3**	**9862,0**	**2846,9**	**1404,0**	**21771,3**
Gór Stołowych		6348,0	5823,5	771,0	771,0	10506,3
Karkonoski		5580,3	4038,5	2075,9	633,0	11265,0

a Powierzchnia parków w granicach województwa. b Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

a Area of parks in the area of the voivodship. b The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 14(24). **REZERWATY PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
NATURE RESERVES
As of 31 XII

LATA REZERWATY	Obiekty *Number*	Powierzchnia w ha *Area in ha*		*YEARS* *RESERVES*
		ogółem *total*	w tym lasów *of which forests*	
OGÓŁEM 2005	65	10339,7	3774,7	***TOTAL***
2010	66	10486,0	3736,0	
2014	66	10560,1	3863,2	
2015	**67**	**10688,0**	**3991,0**	
Faunistyczne	4	6435,5	320,0	*Fauna*
Krajobrazowe	5	402,8	402,8	*Landscape*
Leśne	38	2717,8	2496,6	*Forest*
Torfowiskowe	7	856,2	589,5	*Peat-bog*
Florystyczne	8	156,2	65,3	*Flora*
Przyrody nieożywionej	5	119,4	116,8	*Inanimate nature*

TABL. 15(25). **PARKI KRAJOBRAZOWE**
Stan w dniu 31 XII
LANDSCAPE PARKS
As of 31 XII

LATA *YEARS* ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE [a] *SETS AND LANDSCAPE PARKS* [a]	Powierzchnia [b] w ha *Area* [b] *in ha*			
	ogółem *total*	w tym *of which*		
		lasów *forests*	użytków rolnych *agricultural land*	wód *water*
OGÓŁEM 2005	207610,9	111821,1	67229,3	9408,1
TOTAL 2010	206320,9	111521,1	67103,3	9408,1
2014	206320,9	111521,1	67103,3	9408,1
2015	**206320,9**	**111521,1**	**67103,3**	**9408,1**
Dolina Baryczy	70040,0	29699,0	26165,0	6279,0
Śnieżnicki	28800,0	21302,0	7475,0	23,0
Przemkowski	22340,0	10714,0	4711,9	1100,6
Chełmy	15990,8	7711,2	7341,5	110,2
Rudawski	15705,0	8884,0	5659,0	183,0
Dolina Bobru	10943,0	4482,0	6032,0	429,0
Dolina Bystrzycy	8570,0	2162,0	4923,0	1000,0
Ślężański	8190,0	5569,0	2220,0	14,0
Gór Sowich	8140,7	7917,4	219,2	4,1
Dolina Jezierzycy	7953,0	4579,0	1257,0	218,0
Sudetów Wałbrzyskich	6493,0	5721,5	739,3	32,2
Książański	3155,4	2780,0	360,4	15,0

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków.

a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. b Including nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within parks.

TABL. 16(26). **POMNIKI PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
MONUMENTS OF NATURE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
OGÓŁEM	**2638**	**2625**	**2564**	**2541**	***TOTAL***
w tym:					*of which:*
Pojedyncze drzewa	2248	2279	2213	2189	*Individual trees*
Grupy drzew	229	186	187	187	*Tree clusters*
Aleje	69	60	62	62	*Alleys*
Głazy narzutowe	42	36	38	38	*Erratic boulders*

TABL. 17(27). **ODPADY[a] WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**

WASTE[a] GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED) AS WELL AS THEIR LANDFILL SITES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	99	139	171	166	*Plants generating waste (as of 31 XII)*
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	34882,1	33550,4	34670,5	35462,7	*Waste generated (during the year) in thous. t*
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone[b]; stan w końcu roku) w tys. t	558727,7	594361,2	621476,9	631003,8	*Waste landfilled up to now (accumulated[b]; end of year) in thous. t*
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	220,9	471,7	1045,3	750,5	*Waste recovered from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t*
Tereny składowania odpadów w ha:					*Area of storage yards in ha:*
niezrekultywowane (stan w końcu roku)	2731,8	2611,9	2539,9	2516,8	*non-reclaimed (end of year)*
zrekultywowane (w ciągu roku)	13,1	13,2	119,6	2,2	*reclaimed (during the year)*

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych.

a Excluding municipal waste. b On own landfills (heaps, settling ponds).

TABL. 18(28). **ODPADY[a] WEDŁUG RODZAJÓW W 2015 R.**

WASTE[a] BY TYPE IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Odpady wytworzone w ciągu roku *Waste generated during the year*						Odpady dotychczas składowane (nagromadzone[b]; stan w końcu roku) *Waste landfilled up to now (accumulated[b]; end of the year)*
	ogółem *grand total*	poddane odzyskowi[c] *recovered[c]*	unieszkodliwione[c] *disposed[c]* razem *total*	w tym składowane[d] *of which landfilled[d]*	przekazane innym odbiorcom *transferred to other recipients*	magazynowane czasowo *temporarily stored*	
	w tys. t *in thous. t*						
O G Ó Ł E M *T O T A L*	**35462,7**	**999,4**	**302,1**	**271,9**	**33687,6**	**473,6**	**631003,8**
w tym: *o which:*							
Mieszanki popiołowo-żużlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych *Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste*	66,5	-	13,4	13,4	52,1	1,0	285,5
Mieszaniny popiołów lotnych i odpadów stałych z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych *Mixtures of fly ash and solid waste originating from limestone methods of desulphurisation of waste gases*	1780,5	23,1	-	-	1757,4	-	-
Popioły lotne z węgla *Coal fly ash*	89,9	-	-	-	87,2	2,7	-
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów *Slag, furnace ash and particulates from boilers*	104,0	-	-	-	98,8	5,2	244,5

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych. c We własnym zakresie przez wytwórcę. d Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych i innych.

a Excluding municipal waste. b On own landfills (heaps, settling ponds). c By waste producer on its own. d On own and other landfills (heaps, settling ponds).

TABL. 19(29). **NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ** [a] **(ceny bieżące)**

OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT [a] *(current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
	w tys. zł *in thous. zl*				
Ochrona środowiska	**429489,6**	**701753,7**	**1069084,9**	**1170672,7**	***Environmental protection***
w tym:					*of which:*
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	53450,9	46349,4	571345,8	539752,8	*Protection of air and climate*
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	24849,6	11658,2	234753,7	18660,0	*of which outlays on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants*
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	265431,9	571860,0	351888,1	522085,1	*Wastewater management and protection of waters*
w tym nakłady na:					*of which outlays on:*
oczyszczanie ścieków komunalnych	59333,7	161329,5	59032,0	78620,2	*municipal wastewater treatment*
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	173246,9	346916,6	284818,5	428335,7	*sewage network discharging wastewater and precipitation water*
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	61331,6	54325,2	98013,2	49637,3	*Waste management, protection and recovery of soils, protection of groundwater and surface waters*
w tym nakłady na:					*of which outlays on:*
zbieranie odpadów [b] i ich transport	6688,8	4743,9	16766,6	10703,4	*waste collection* [b] *and transport*
w tym selektywne zbieranie odpadów	6187,7	1214,8	15225,7	5595,7	*of which selective waste collection*
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów [b]	4260,6	8660,6	53890,4	21831,7	*removal and treatment of waste* [b]
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	5563,0	2843,5	9510,7	2149,3	*reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfills as well as other devastated and degraded areas*
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	130,0	1478,6	-	-	*Protection of nature, biodiversity and landscape*
Zmniejszanie hałasu i wibracji	4299,7	14402,6	76,0	10496,8	*Noise and vibration reduction*
Gospodarka wodna	**191372,3**	**288352,8**	**776240,0**	**616785,8**	***Water management***
Ujęcia i doprowadzenia wody	78556,2	127434,2	94184,9	100455,9	*Water intakes and pipe systems*
Stacje uzdatniania wody	60951,0	29781,7	46064,4	41555,7	*Water treatment plants*
Zbiorniki i stopnie wodne	32303,9	90558,0	96585,4	66821,7	*Water reservoirs and falls*
Regulacja i zabudowa rzek i potoków	7187,4	22583,6	358111,0	284390,6	*Regulation and management of rivers and streams*
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	12373,8	17995,3	181294,3	123561,9	*Flood embankments and pump stations*

a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. b Przemysłowych i komunalnych.

a By investments localization; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. b Industrial and municipal.

TABL. 20(30). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
OCHRONA ŚRODOWISKA *ENVIRONMENTAL PROTECTION*					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					***Protection of air and climate***
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					*Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/y:*
pyłowych	1657	466	31	785	*particulates*
gazowych	29	59	2	770	*gases*
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					***Wastewater management and protection of waters***
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					*Sewage network in km discharging:*
ścieki	310,8	256,8	345,3	588,9	*wastewater*
wody opadowe	28,2	62,1	18,1	69,2	*precipitation water*
Oczyszczalnie ścieków:					*Wastewater treatment plants:*
obiekty	6	7	2	5	*facilities*
w tym oczyszczalnie komunalne	4	5	1	5	*of which municipal*
mechaniczne	3	3	-	-	*mechanical*
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	2	4	2	5	*biological (excluding fermentation tanks)*
z podwyższonym usuwaniem biogenów [a]	1	-	-	-	*with increased biogene removal [a]*
przepustowość oczyszczalni w m^3/d	3759	5487	256	2561	*capacity of treatment plants in m^3/24h*
w tym oczyszczalni komunalnych	3649	2582	244	2161	*of which municipal*
mechanicznych	910	640	-	-	*mechanical*
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	739	4847	256	1661	*biological (excluding fermentation tanks)*
z podwyższonym usuwaniem biogenów [a]	2110	-	-	900	*with increased biogene removal [a]*

a W tym chemiczne.
a Of which chemical.

TABL. 20(30). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) *ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)*					
Gospodarka ściekowa i ochrona wód (dok.)					***Wastewater management and protection of waters (cont.)***
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przydomowe):					*Farmstead treatment facilities (homestead):*
obiekty	7	69	147	204	*facilities*
przepustowość w m^3/d	9	51	951	508	*capacity in m^3/24h*
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					*Industrial waste pre-treatment plants:*
obiekty	3	-	-	2	*facilities*
przepustowość w m^3/d	126200	-	-	2730	*capacity in m^3/24h*
Gospodarka odpadami					***Wastes management***
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					*Waste treatment plants:*
obiekty	-	1	2	1	*facilities*
wydajność w t/r	-	6000	14500	4500	*capacity in t/y*
Składowiska dla odpadów komunalnych:					*Landfills of municipal waste:*
obiekty	1	-	-	-	*facilities*
powierzchnia w ha	1,5	-	-	-	*area in ha*
wydajność w t/r	5500	-	-	-	*capacity in t/y*
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów [b] w t/r	-	-	132000	114	*Capacity of waste utilization systems [b] in t/y*
GOSPODARKA WODNA *WATER MANAGEMENT*					
Wydajność ujęć wodnych [c] w m^3/d	7543	2522	1054	2407	*Capacity of water intakes [c] in m^3/24h*
Uzdatnianie wody w m^3/d	3461	6911	10106	5640	*Water treatment in m^3/24h*
Sieć wodociągowa w km	235,4	269,2	190,6	197,7	*Water supply network in km*
Pojemność zbiorników wodnych w tys. m^3	178,0	-	-	-	*Capacity of water reservoirs in thous. m^3*
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	12,3	7,9	88,9	10,8	*Regulation and management of rivers and streams in km*
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	-	-	79,8	20,2	*Flood embankments in km*

b Z wyłączeniem odpadów komunalnych. c Bez ujęć w energetyce zawodowej.
b Excluding municipal waste. c Excluding water intakes in the power industry.

TABL. 21(31). **KIERUNKI FINANSOWANIA Z WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
FINANCING DIRECTIONS OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w tys. zł *in thous. zł*				w odsetkach *in percent*	
O G Ó Ł E M	**133773,0**	**147425,3**	**287685,5**	**348448,6**	**100,0**	***T O T A L***
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	13435,0	20883,3	108240,7	165579,6	47,5	*Protection of ambient air and climate*
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	61391,4	90584,6	63555,4	137641,1	39,5	*Wastewater management and protection of waters*
Gospodarka odpadami	21135,5	5079,2	39943,9	7782,7	2,2	*Waste management*
Pozostałe	37811,1	30878,3	75945,4	37445,2	10,7	*Others*

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
S o u r c e: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 22(32). **WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
RECEIPTS FROM FEES AND FINES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. zł *in thous. zł*				
Opłaty za korzystanie ze środowiska	**127381,3**	**153901,3**	**123287,3**	**115479,1**	***Payments for use of natural environment***
w tym:					*of which:*
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	42372,6	52698,3	43415,5	39016,2	*Protection of air and climate*
Gospodarka odpadami	54738,5	56429,1	33429,3	28885,8	*Waste management*
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska	**584,7**	**204,3**	**327,4**	**-**	***Fines for not meeting environmental protection regulations***
w tym za przekroczenie:					*of which for exceeding:*
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	227,7	92,1	26,1	-	*Norms of discharging wastewater into water or into the ground*
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza	257,3	26,4	10,9	-	*Permissible emission of air pollutants*

Ź r ó d ł o: w zakresie opłat – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kar – dane Inspekcji Ochrony Środowiska .

S o u r c e: with regard to fees – data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, fines – data of the Inspectorate for Environmental Protection.

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL GOVERNMENT

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2015, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 16 XI 2014 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności na potrzeby rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 VIII 2014 r. (Dz. U. 2014 poz. 1145).

4 Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna" w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne".

Do **administracji państwowej** zalicza się:

1) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
   - instytucje naczelne i centralne (np. kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
   - terenowe organy administracji rządowej niezespolonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);
2) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);

General notes

1. *On 1 I 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.*

A gmina is a basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. *Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, starting from the day of election.*

3. *The demographic and occupational characteristic of councillors in local government units is based on reporting results for 2015, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 16 XI 2014 local government elections.*

The grouping of councillors of organs of local government units by groups of occupations is made on the basis of the Polish Classification of Occupations and Specializations for Labour Market Needs, which was introduced by a decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 7 VIII 2014 (Journal of Laws 2014 item 1145).

4*. Information presented concerning* ***public administration*** *involves employment and wages and salaries in the state administration, local government administration and local government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".*

State administration *comprises:*

1) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:
   - *principle and central institutions (e.g., chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),*
   - *territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary units);*

2) territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);

3) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

1) gminy i miasta na prawach powiatu:
   - urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
   - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
2) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
3) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urządzeń wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).

Samorządowe kolegia odwoławcze są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.

5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

3) some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.

***Local government administration** comprises:*

1) gminas and cities with powiat status:
   - *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),*
   - *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);*

2) powiats, i.e., powiat's starosta offices and auxiliary service entities (e.g., labour offices, public road boards);

3) voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).

***Local government appeal councils** are bodied competent for examining, i.a., appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of local government units.*

***5.** Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in entities abroad.*

TABL. 1(33). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**
Stan w dniu 31 XII
ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Powiaty	26	26	26	26	*Powiats*
Miasta na prawach powiatu	3	3	4	4	*Cities with powiat status*
Gminy	169	169	169	169	*Gminas*
miejskie	36	36	36	36	*urban*
miejsko-wiejskie	55	55	55	55	*urban-rural*
wiejskie	78	78	78	78	*rural*
Miejscowości wiejskie	2556	2554	2527	2527	*Rural localities*
Sołectwa	2298	2305	2311	2322	*Village administrator's offices*

TABL. 2(34). **GMINY W 2015 R.**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS IN 2015
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI *GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION*	Ogółem *Total*	O powierzchni [a] *Area* [a]							
		5,0 – – 19,9 km^2	20,0 – – 49,9	50,0 – – 99,9	100,0 – – 149,9	150,0 – – 199,9	200,0 – – 249,9	250,0 – – 299,9	300,0 km^2 i więcej *and more*
O G Ó Ł E M *T O T A L*	**169**	**10**	**22**	**51**	**44**	**18**	**11**	**8**	**5**
Poniżej 2500 *Below*	3	-	1	2	-	-	-	-	-
2500 – 4999	33	2	4	19	8	-	-	-	-
5000 – 7499	41	2	3	17	14	3	-	1	1
7500 – 9999	24	-	-	5	10	5	2	1	1
10000 – 14999	21	1	2	4	6	4	2	2	-
15000 – 19999	17	2	1	2	2	2	5	2	1
20000 – 39999	23	3	8	-	3	4	2	1	2
40000 – 99999	4	-	3	-	1	-	-	-	-
100000 – 199999	2	-	-	2	-	-	-	-	-
200000 i więcej *and more*	1	-	-	-	-	-	-	1	-

a Nie wystąpiły gminy o powierzchni poniżej 5,0 km^2.
a Gminas with area below 5,0 km^2 were not appear.

TABL. 3(35). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2015 R.**
Stan w dniu 31 XII
POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2015
As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI *GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION*	Ogółem *Total*	O powierzchni [a] *Area* [a]						
		50,0 – – 99,9 km^2	100,0 – – 299,9	300,0 – – 499,9	500,0 – – 999,9	1000,0 – – 1499,9	1500,0 – – 1999,9	2000,0 km^2 i więcej *and more*
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**30**	**2**	**2**	**5**	**16**	**4**	**1**	**-**
Poniżej 50000 ..... *Below*	7	-	-	1	6	-	-	-
50000 – 74999	8	-	-	2	6	-	-	-
75000 – 99999	6	-	1	1	2	2	-	-
100000 – 149999	6	2	-	1	1	2	-	-
150000 – 199999	2	-	-	-	1	-	1	-
500000 i więcej ..... *and more*	1	-	1	-	-	-	-	-

a Nie wystąpiły powiaty o powierzchni poniżej 50,0 km^2.
a Powiats with area below 50,0 km^2 were not appear.

TABL. 4(36). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2015 R.**
Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2015
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni *Councillors of*				*SPECIFICATION*
	rad gmin[a] *gmina councils*[a]	rad miast w miastach na prawach powiatu *city councils in cities with powiat status*	rad powiatów *powiat councils*	sejmiku województwa *voivodship regional council*	
O G Ó Ł E M *T O T A L*					
O G Ó Ł E M	**2639**	**108**	**510**	**36**	***T O T A L***
W tym kobiety	846	30	135	9	*Of which women*
WEDŁUG WIEKU *BY AGE*					
18–29 lat	123	3	7	-	*18–29*
30–39	509	27	59	6	*30–39*
40–49	630	19	115	9	*40–49*
50–59	760	28	199	8	*50–59*
60 lat i więcej	617	31	130	13	*60 and more*
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA *BY EDUCATIONAL LEVEL*					
Wyższe	1063	83	408	34	*Tertiary*
Policealne i średnie	1116	21	88	2	*Post-secondary and secondary*
Zasadnicze zawodowe	437	2	13	-	*Basic vocational*
Podstawowe	23	2	1	-	*Primary*

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.
a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status.

TABL. 4(36). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2015 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2015 (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni *Councillors of*				*SPECIFICATION*
	rad gmin[a] *gmina councils*[a]	rad miast w miastach na prawach powiatu *city councils in cities with powiat status*	rad powiatów *powiat councils*	sejmiku wojewódzkiego *voivodship regional council*	
	WEDŁUG GRUP ZAWODÓW[b] *BY OCCUPATIONAL GROUPS*[b]				
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	194	31	230	24	*Managers*
Specjaliści	675	42	142	10	*Professionals*
Technicy i inny średni personel	413	10	40	-	*Technicians and associate professionals*
Pracownicy biurowi	209	11	23	-	*Clerical support workers*
Pracownicy usług i sprzedawcy	336	7	21	-	*Service and sales workers*
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	354	1	25	1	*Skilled agricultural forestry and fishery workers*
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	147	2	4	-	*Craft and related trades workers*
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	124	1	3	-	*Plant and machine operators and assemblers*
Pracownicy wykonujący prace proste	54	1	1	-	*Elementary occupations*
Siły zbrojne	31	-	4	-	*Armed forces occupations*

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 82; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status. b See general notes, item 3 on page 82; in the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councillors; retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement.

TABL. 5(37). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	przeciętne zatrudnienie *average employment*				przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto[a] w zł *average monthly gross wages and salaries*[a] *in zl*				*SPECIFICATION*
	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	
O G Ó Ł E M	**26829**	**30646**	**29563**	**29195**	**2923,48**	**3936,59**	**4469,57**	**4607,39**	***T O T A L***
w tym:									*of which:*
Administracja państwowa	11003	10612	10124	9797	3148,03	4136,95	4457,24	4634,03	*State administration*
Administracja samorządu terytorialnego	15765	19961	19370	19326	2757,51	3822,37	4468,78	4587,07	*Local government administration*
gminy i miasta na prawach powiatu	10935	13690	13095	13075	2929,05	3908,86	4550,62	4675,03	*gminas and cities with powiat status*
powiaty	4102	4737	4396	4415	2158,93	3304,55	3921,87	3996,87	*powiats*
województwo	728	1534	1879	1836	3553,58	4649,54	5177,91	5377,37	*voivodship*

a Patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych" ust. 3 na str. 157.
a See general notes to the chapter "Wages and salaries. Social security benefits", item 3 on page 157.

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

Uwagi ogólne

1. Dane o przestępstwach stwierdzonych opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r., obowiązującego od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1137.) i Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 186 z późn. zm.) lub innych ustaw szczególnych.

2. Przestępstwo stwierdzone jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występek ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym – jest to przestępstwo skarbowe.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie policyjnych systemów informacyjnych.

3. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

4. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

5. Sądy apelacyjne rozpatrują sprawy odwoławcze od orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez sądy okręgowe. Do sądu apelacyjnego wpływają sprawy z kilku sądów okręgowych (od 2 do 6), objętych obszarem jego właściwości.

6. Sądy okręgowe rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji – odwołania od orzeczeń sądów rejonowych. Nie wszystkie sądy okręgowe rozpoznają sprawy gospodarcze.

7. Sprawą załatwioną jest:

1) w sądownictwie administracyjnym – sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie kończące postępowanie, połączono ją z inną sprawą do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, przekazano do innego sądu administracyjnego lub też zakreślono zgodnie z zasadami biurowości. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną z chwilą wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie, które dotyczy ostatniej z osób;

General notes

1. *Data concerning ascertained crimes have been prepared in accordance with the classification of the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, uniform text Journal of Laws 2016 item 1137), the Penal Fiscal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, unified text: Journal of Laws 2013 item 186 with later amendments) or other specific laws.*

2. *An* ***ascertained crime*** *is an event which after the completion of preparatory proceedings, was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997 crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code – is a fiscal offence.*

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of police information systems.

3. The rate of detectability of delinquents *is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.*

4. Incoming cases *are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.*

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

5. Appeal courts *consider cases in which the verdicts issued by regional courts of first instance are appealed. An appeal court considers cases from several regional courts (from 2 to 6) within its jurisdiction.*

6. Regional courts *consider cases relegated by the laws in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance. Not all regional courts try commercial cases.*

7. A resolved case *is:*

1) in administrative courts – a case in regard to which sentence or an order closing the proceedings has been issued, or combined with another case for joint examination and resolution, or which has been transferred to a different kind of administrative court or marked as resolved according to office administration rules. A case that involves a number of persons is considered resolved when an order closing the proceedings concerning the last of the persons in question is passed;

2) w sądownictwie powszechnym – sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie.

Liczba spraw do załatwienia (w Sądzie Najwyższym – do rozstrzygnięcia) jest sumą spraw niezałatwionych w latach poprzednich i spraw, które wpłynęły w danym roku.

Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone w danym roku obejmują również sprawy niezałatwione w latach poprzednich.

8. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie:

1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;`
2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
3) wobec nieletnich w zakresie:
   a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
   b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
   c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
4) w związku z leczeniem narkomanów;
5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz. U. 2014 poz. 382, z późniejszymi zmianami).

Zmiany dokonane w ustawie, które weszły w życie z dniem 2 I 2014 r. zniosły dwuetapową procedurę postępowania sądów wobec nieletnich. Zgodnie z obowiązującą jednoetapową procedurą sąd prowadzi postępowanie i orzeka w sprawach, w których zachodzi podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karalnego przez nieletniego.

9. Dorośli skazani są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

10. Rejestry sądowe prowadzone są na podstawie ustaw i przepisów wykonawczych. Stany rejestrów określają liczbę podmiotów zarejestrowanych w określonym dniu. Sprawy rejestrowe prowadzone są w sądach rejonowych — wydziałach gospodarczych i Krajowym Rejestrze Sądowym (sądach rejestrowych).

11. Pożary są to niekontrolowane procesy palenia, w miejscu do tego nieprzeznaczonym.

Miejscowe zagrożenia są to inne niż pożar zdarzenia wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody, a stwarzające zagrożenie dla życia, środowiska i mienia.

Alarmy fałszywe są to wezwania do zdarzeń, które faktycznie nie miały miejsca lub zaistniały, lecz nie wymagały podjęcia działań ratowniczych.

2) in common courts – a case in regard to which a sentence or order has been issued or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority. A case that involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons.

The number of pending cases *(in the Supreme Court – cases waiting for decision) is the sum of all unresolved cases from previous years and cases that were brought in the given year.*

The resolved cases and completed proceedings *in the given year also include the cases unresolved from previous years.*

8. Family cases *include the following proceedings:*

1) family and guardianship law;
2) regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;
3) with respect to juveniles concerning:
   a) prevention and counteracting the demoralization of persons under the age of 18,
   b) proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons aged 13—16,
   c) execution of educational and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;
4) compulsory treatment of drug addicts;
5) supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.

Court proceedings against juveniles (points 3a and 3b) are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2014 item 382, with later amendments).

Amendments to the law entered into force as of 2 I 2014 abolished the two-stage court proceedings against juveniles. According to the valid single-stage procedure the court conducts the proceedings and adjudges of cases in which occur suspicion of demoralization or commitment punishable act by a juvenile

9. Adult convicts *are persons who at the time of committing crime were at least 17 years.*

10. Court registers *are kept on the basis of laws and executive regulations. Registers contain the number of entities registered on a given day. Registration cases are held in the commercial departments of district courts and in the National Judicial Register (registration courts).*

11. Fires *are out-of-control burning process in places not suitable for this.*

Local threats *are events different from fires being a result of civilization development and law of nature, creating threat to live, environment and property.*

False alarms *are calls for incidents which actually have not occurred or have occurred but rescue action was not needed.*

Uwaga do tablic 1, 2

Od 2014 r. dane nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich; zgodnie ze zmienioną metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego.

Note to tables 1, 2

Since 2014 data do not include punishable acts committed by juveniles; in accordance with the amended methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court.

TABL. 1(38). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005[a]	2010[a]	2014	2015	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**123501**	**114342**	**83566**	**79395**	***T O T A L***
w tym w miastach	105009	96460	68320	65073	*of which urban areas*
Przeciwko życiu i zdrowiu – art. 148–162 kk	**2560**	**2829**	**1752**	**1379**	***Against life and health – Art. 148–162 Criminal Code***
w tym:					*of which:*
Zabójstwo – art. 148 kk	70	63	41	51	*Homicide – Art. 148 Criminal Code*
Uszczerbek na zdrowiu – art. 156 i 157 kk	1131	1418	919	740	*Damage to health – Art. 156 and 157 Criminal Code*
Udział w bójce lub pobiciu – art. 158 i 159 kk	1131	1019	463	394	*Participation in violence or assault – Art. 158 and 159 Criminal Code*
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji – art. 163–180 kk	**18790**	**14201**	**7165**	**7017**	***Against public safety and safety in transport – Art. 163–180 Criminal Code***
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego – art. 178a kk	17240	13010	5930	5393	*Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant – Art. 178a Criminal Code*
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania – art. 189–196 kk	**4061**	**4009**	**2736**	**2583**	***Against freedom, freedom of conscience and religion – Art. 189–196 Criminal Code***
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności – art. 197–205 kk	**467**	**366**	**321**	**295**	***Against sexual freedom and morals – Art. 197–205 Criminal Code***
W tym zgwałcenie – art. 197 kk	205	97	125	121	*Of which rape – Art. 197 Criminal Code*
Przeciwko rodzinie i opiece – art. 206–211 kk	**2441**	**3220**	**2393**	**1978**	***Against the family and guardianship – Art. 206–211 Criminal Code***
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną – art. 207 kk	1633	1444	1164	931	*Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person – Art. 207 Criminal Code*
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej – art. 212–217 kk	**1613**	**1831**	**283**	**295**	***Against good name and personal integrity – Art. 212–217 Criminal Code***
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego – art. 222–231 kk [b]	**2129**	**3882**	**2281**	**2331**	***Against the activities of state institutions and local government – Art. 222–231 Criminal Code*** [b]
w tym:					*of which:*
Naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego – art. 222 i 223 kk	250	518	541	543	*Battery or active assault on a public official – Art. 222 and 223 Criminal Code*
Wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych – art. 224 kk	422	535	418	372	*Exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local government units or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties – Art. 224 Criminal Code*

a Łącznie z prokuraturą. b Łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum" oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu".

a Including prosecutor's office. b Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section "Against election and referendum" and Art. 296a and 296b Criminal Code (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section "Against economic activity".

TABL. 1(38). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH (dok.)**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005[a]	2010[a]	2014	2015	*SPECIFICATION*
Znieważenie funkcjonariusza publicznego albo znieważanie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP – art. 226 kk	826	1719	1102	1064	*Insulting or belittling a public official or insulting a constitutional body of the Republic of Poland – Art. 226 Criminal Code*
Przestępstwa korupcyjne – art. 228–231 250a, 296a i 296b kk	619	1720	146*	228	*Corruption – Art. 228–231, 250a, 296a and 296b Criminal Code*
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości – art. 232–247 kk	**2554**	**2707**	**1883**	**1684**	***Against the judiciary – Art. 232–247 Criminal Code***
Przeciwko porządkowi publicznemu – art. 252–264 kk	**764**	**392**	**1402**	**1219**	***Against public order – Art. 252–264 Criminal Code***
Przeciwko wiarygodności dokumentów – art. 270–277 kk[c]	**5190**	**4345**	**3240**	**4206**	***Against the reliability of documents – Art. 270–277 Criminal Code***[c]
Przeciwko mieniu – art. 278–295 kk[d]	**70946**	**67110**	**51180**	**49387**	***Against property – Art. 278–295 Criminal Code***[d]
w tym:					*of which:*
Kradzież rzeczy – art. 275 § 1, 278 i 279[e] kk	27662	24122	19489	17821	*Property theft – Art. 275 § 1, 278 and 279*[e] *Criminal Code*
w tym kradzież samochodu	2709	1517	1273	1238	*of which automobile theft*
Krótkotrwały zabór pojazdu – art. 289 kk	711	456	263	303	*Wilful short-term theft of automobile – Art. 289 Criminal Code*
Kradzież z włamaniem – art. 279 kk[f]	21172	16412	13223	12167	*Burglary – Art. 279 Criminal Code*[f]
Rozbój – art. 280 kk	2700	2179	883	737	*Robbery – Art. 280 Criminal Code*
Kradzież rozbójnicza – art. 281 kk	168	161	158	131	*Theft with assault – Art. 281 Criminal Code*
Wymuszenie rozbójnicze – art. 282 kk	641	643	57	47	*Criminal coercion – Art. 282 Criminal Code*
Oszustwo – art. 286 i 287 kk	7277	10828	9883	11077	*Fraud – Art. 286 and 287 Criminal Code*
Przeciwko obrotowi gospodarczemu – art. 296–309 kk[g]	**1516**	**1907**	**776**	**549**	***Against economic activity – Art. 296–309 Criminal Code***[g]
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi – art. 310–315 kk	**539**	**351**	**475**	**412**	***Against money and securities trading Art. 310–315 Criminal Code***
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					***Crimes by specific laws:***
O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (jednolity tekst Dz. U. 2012 r., poz. 1356 z późn. zm.)	217	64	36	20	*On Sobriety and Alcohol Education (uniform text Journal of Laws 2012, item 1356 with later amendments)*
O prawie autorskim i prawach pokrewnych (jednolity tekst Dz. U. 2006 r. Nr 90, poz. 631 z późn. zm.)	1039	178	179	125	*On Copyright and Related Laws (uniform text Journal of Laws 2006 No. 90, item 631 with later amendments)*
O przeciwdziałaniu narkomanii – ustawy z dnia 24 IV 1997 r. (jednolity tekst Dz. U. 2003 r. Nr 24, poz. 198, z późn. zm.) i z dnia 29 VII 2005 r. (jednolity tekst Dz. U. 2012 r., poz. 124)	7448	5507	4708	4830	*On Counteracting Drug Addiction – laws dated 24 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198 with later amendments) and dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2012, item 124)*
Przestępstwa skarbowe – kks	**244**	**62**	**59**	**66**	***Fiscal offences – Penal Fiscal Code***
W tym akcyza	25	28	25	31	*Of which excise*

a Łącznie z prokuraturą. c Z wyłączeniem kradzieży lub przywłaszczenia dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk). d Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk z rozdziału „Przeciwko wiarygodności dokumentów"). e Wyłącznie w zakresie kradzieży samochodu poprzez włamanie. f Z wyłączeniem kradzieży samochodu. g Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a Including prosecutor's office. c Excluding theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code). d Including theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code in the section "Against the reliability of documents"). e Exclusively in regard to automobile theft by burglary. f Excluding automobile theft by burglary. g Excluding corruption under Art. 296a and 296b Criminal Code.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 2(39). **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005[a]	2010[a]	2014	2015	*SPECIFICATION*
	w %		*in %*		
O G Ó Ł E M	**64,3**	**67,8**	**61,6**	**60,3**	***T O T A L***
w tym przestępstw [b]:					*of which of crimes [b]:*
Przeciwko życiu i zdrowiu	85,0	87,5	83,4	82,1	*Against life and health*
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	99,0	99,0	98,2	97,9	*Against public safety and safety of transport*
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	94,7	95,8	90,1	89,1	*Against freedom, freedom conscience and religion*
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	91,9	86,3	82,0	79,3	*Against sexual freedom and morals*
Przeciwko rodzinie i opiece	99,8	100,0	99,3	98,8	*Against the family and guardianship*
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej	99,3	98,9	84,1	78,0	*Against good name and personal integrity*
Przeciwko mieniu	43,1	48,9	44,5	43,5	*Against property*

a Łącznie z prokuraturą. b Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 89.
Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a Including prosecutor's office. b See Criminal Code articles table 1 on page 89.
S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 3(40). **WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
SĄDY REJONOWE — sądy pierwszej instancji *DISTRICT COURTS — courts of first instance*					
O G Ó Ł E M	**756835**	**985052**	**939610**	**912751**	***T O T A L***
w tym sprawy:					*of which cases:*
Karne z aktami oskarżenia	156484	46916	31696	31095	*Criminal with bills of indictment*
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie		41419	46015	46172	*Concerning offences with motions for punishment*
Pozostałe karne i o wykroczenia [a]		97746	94801	94744	*Other criminal and concerning petty offences [a]*
Cywilne	394840	571221	576136	552769	*Civil*
w tym wieczysto-księgowe [b]	200547	259578	282970	269258	*of which involving real estate registry [b]*
Rodzinne	100479	133695	131227	124056	*Family*
Z zakresu prawa pracy	20327	8123	8027	6122	*Labour law*
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	3138	2324	3124	3333	*Related to social security law*
Gospodarcze [c]	37606	39440	48584	54460	*Commercial law [c]*
SĄDY OKRĘGOWE — sądy pierwszej instancji i odwoławcze *REGIONAL COURTS — courts of first instance and appeal*					
O G Ó Ł E M	**80067**	**73059**	**83695**	**81169**	***T O T A L***
w tym sprawy:					*of which cases:*
Karne z aktami oskarżenia	29969	971	819	896	*Criminal with bills of indictment*
Pozostałe karne i o wykroczenia [a]		32198	33976	33085	*Other criminal and concerning petty offences [a]*
Cywilne[cd]	27148	24804	29529	29718	*Civil [cd]*
Z zakresu prawa pracy	3821	1513	1485	1369	*Labour law*
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	14251	9245	12345	10340	*Related to social security law*
Gospodarcze	4603	4014	5541	5761	*Commercial law*

a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. b Łącznie ze zbiorami dokumentów. c Bez spraw rejestrowych. d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. b Including collections of documents. c Excluding registry cases. d Including family cases (i.a., divorces).
S o u r c e : data of the Ministry of Justice.

TABL. 4(41). **WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH W 2015 R.**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem *Total*	Okręgi *Districts*				*SPECIFICATION*
		jeleniogórski	legnicki	świdnicki	wrocławski	
SĄDY REJONOWE — sądy pierwszej instancji *DISTRICT COURTS — courts of first instance*						
Ogółem sprawy	**912751**	**146355**	**169026**	**208023**	**389347**	***Total cases***
w tym sprawy:						*of which cases:*
Karne z aktami oskarżenia	31095	6047	6250	7066	11732	*Criminal with bills of indictment*
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie	46172	8498	7979	8803	20892	*Concerning offences with motions for punishment*
Pozostałe karne i o wykroczenia[a]	94744	17063	17094	20635	39952	*Other criminal and concerning petty offences[a]*
Cywilne	552769	89842	100686	125059	237182	*Civil*
w tym wieczysto-księgowe[b]	269258	42866	44994	53237	128161	*of which involving real estate registry[b]*
Rodzinne	124056	20151	25224	37534	41147	*Family*
Z zakresu prawa pracy	6122	929	1014	1302	2877	*Labour law*
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	3333	407	474	575	1877	*Related to social security law*
Gospodarcze[c]	54460	3418	10305	7049	33688	*Commercial law[c]*
SĄDY OKRĘGOWE — sądy pierwszej instancji i odwoławcze *REGIONAL COURTS — courts of first instance and appeal*						
Ogółem sprawy	**81169**	**10888**	**12427**	**15418**	**42436**	***Total cases***
w tym sprawy:						*of which cases:*
Karne z aktami oskarżenia	896	136	130	200	430	*Criminal with bills of indictment*
Pozostałe karne i o wykroczenia[a]	33085	4540	3939	7292	17314	*Other criminal and concerning petty offences[a]*
Cywilne[cd]	29718	4405	4677	5622	15014	*Civil [cd]*
Z zakresu prawa pracy	1369	202	262	225	680	*Labour law*
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	10340	1605	1396	2079	5260	*Related to social security law*
Gospodarcze	5761	x	2023	x	3738	*Commercial law*

a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. b Łącznie ze zbiorami dokumentów. c Bez spraw rejestrowych. d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. b Including collections of documents. c Excluding registry cases. d Including family cases (i.a., divorce).
S o u r c e : data of the Ministry of Justice.

TABL. 5(42). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO**
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**46677**	**40830**	**25625**	**21541**	***T O T A L***
w tym mężczyźni	42924	37339	23064	19368	*of which men*
w tym za przestępstwa [a]:					*of which for crimes [a]:*
Przeciwko życiu i zdrowiu	**5051**	**4324**	**3132**	**2852**	***Against life and health***
w tym:					*of which:*
Zabójstwo	71	56	37	22	*Homicide*
Uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	1893	1545	1148	954	*Damage to health, participation in violence or assault*
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	**15301**	**12305**	**5623**	**4692**	***Against safety in transport***
W tym za prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	14430	11699	5143	4139	*Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant*
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajowości	**1147**	**1121**	**1080**	**974**	***Against freedom, freedom of conscience and religion, sexual freedom and morals***
W tym zgwałcenie	95	73	61	68	*Of which rape*

a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 89.
a See Criminal Code articles table 1 on page 89.

TABL. 5(42). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO (dok.)**
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Przeciwko rodzinie i opiece	**1889**	**2661**	**1778**	**1367**	***Against the family and guardianship***
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	1180	1073	810	676	*Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person*
Przeciwko mieniu	**15662**	**13179**	**9487**	**8031**	***Against property***
w tym:					*of which:*
Kradzież rzeczy	5274	4224	3072	2513	*Property theft*
Kradzież z włamaniem	2771	1923	1749	1505	*Burglary*
Rozbój	859	710	460	398	*Robbery*

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.
S o u r c e : data of the Ministry of Justice.

TABL. 6(43). **ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE**
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**37592**	**39078**	**28827**	**23944**	***T O T A L***
O rozwód	7751	8620	7949	7346	*By divorce*
O separację	920	410	279	278	*By separation*
O alimenty	11890	13006	11005	9505	*By alimony*
Nieletnich[a] w postępowaniu wyjaśniającym:					*Concerning juveniles [a] in investigation proceedings:*
w związku z demoralizacją	2592	3239	523	x	*involving demoralization*
w związku z czynami karalnymi	8947	8035	1090	x	*involving punishable acts*
Nieletnich [a] na posiedzeniu lub rozprawie:					*Concerning juveniles [a] at session or hearing:*
w związku z demoralizacją	1564	2061	399	x	*involving demoralization*
w związku z czynami karalnymi	3928	3707	713	x	*involving punishable acts*
Nieletnich [a] w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:					*Concerning juveniles [a] in investigation of case in which occur suspicion:*
demoralizacji	x	x	2609	2955	*of demoralization*
popełnienia czynu karalnego	x	x	4260	3860	*of committing punishable acts*

a Dane dotyczą osób; w 2014 r. zmieniła się procedura postępowania sądów wobec nieletnich, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 88.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.
a Data relate to persons; in 2014 changed court proceedings against juveniles, see general notes, item 8 on page 88.
S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 7(44). **SPRAWY RODZINNE ZAŁATWIONE W 2015 R.**
FAMILY CASES RESOLVED IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem *Total*	Okręgi *Districts*				*SPECIFICATION*
		jeleniogórski	legnicki	świdnicki	wrocławski	
O G Ó Ł E M	**23944**	**4181**	**5511**	**6242**	**8010**	***T O T A L***
O rozwód	7346	1280	1370	1819	2877	*By divorce*
O separację	278	55	49	74	100	*By separation*
O alimenty	9505	1887	2177	2326	3115	*By alimony*
Nieletnich [a] w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:						*Concerning juveniles [a] in investigation of case in which occur suspicion:*
demoralizacji	2955	369	828	1040	718	*of demoralization*
popełnienia czynu karalnego	3860	590	1087	983	1200	*of committing punishable acts*

a Dane dotyczą osób; w 2014 r. zmieniła się procedura postępowania sądów wobec nieletnich, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 88.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.
a Data relate to persons; in 2014 changed court proceedings against juveniles, see general notes, item 8 on page 88.
S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 8(45). **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM** [a]
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF IN THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Rejestr Przedsiębiorców					***Register of Entrepreneurs***
Przedsiębiorstwa państwowe	27	4	1	1	*State owned enterprises*
Przedsiębiorstwa zagraniczne	2	1	1	1	*Foreign enterprises*
Społeczno-zawodowe organizacje rolników [b]	33	29	29	27	*Professional organizations of farmers* [b]
Spółdzielnie	840	819	835	835	*Cooperatives*
Spółki jawne	1693	2269	2441	2544	*Unlimited partnerships*
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	9797	14631	22073	25187	*Limited liability companies*
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej [c]					***Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities*** [c]
Stowarzyszenia [d]	2907	4186	5371	5577	*Associations* [d]
Związki zawodowe	539	572	576	579	*Trade unions*
Izby gospodarcze	15	17	18	18	*Economic chambers*
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych					***Register of Insolvent Debtors***
Dłużnicy ogółem	5010	35859	51868	54512	*Total debtors*

a Sądem rejestrowym prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa jest Sąd Rejonowy we Wrocławiu. b Prowadzące działalność gospodarczą. c Do 2011 r. – "Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej". d Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

U w a g a. Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Registration court conducting the National Judicial Register in dolnośląskie voivodship is the District Court in Wrocław. b Conducting economic activity. c Until 2011 – "Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities". d Excluding physical education associations and sports associations.

N o t e. Register also included other entities.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 9(46). **ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ** [a]
REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE SERVICE [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Pożary [b]	16169	14482	17130	22816	*Fires* [b]
małe	14493	13698	16060	21476	*small*
średnie	1589	741	1012	1222	*medium*
duże	75	34	52	109	*large*
bardzo duże	12	9	6	9	*very large*
w tym:					*of which:*
nieostrożność osób dorosłych	5486	4426	5270	7477	*carelessness of adults*
nieostrożność nieletnich	273	139	272	121	*carelessness of juveniles*
podpalenie umyślne	4727	3208	5423	8206	*arsons*
Miejscowe zagrożenia	16807	26105	23072	26131	*Local threats*
Fałszywe alarmy	1264	1863	2671	3066	*False alarms*
Ratownicy biorący udział w akcjach ratowniczych:					*Rescue personnel participating in rescue operations:*
pożary	86142	100002	128084	183447	*fires*
miejscowe zagrożenia	75393	153205	147860	164449	*local threats*
Wypadki z ludźmi	3344	4773	6463	6353	*Casualties*
ofiary śmiertelne	319	496	532	411	*fatalities*
Ranni i poparzeni	3025	4277	5931	5942	*Injured and burnt*
w tym ratownicy	57	54	39	67	*of which rescue personnel*

a Łącznie z działalnością innych jednostek ochrony przeciwpożarowej (m.in. ochotniczych i zakładowych straży pożarnych, zakładowych i terenowych służb ratowniczych). b Pożary małe o powierzchni obiektów do 70 m^2, średnie – 71 do 300 m^2, duże – 301 do 1000 m^2, bardzo duże - powyżej 1000 m^2.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu.

a Including activity of other fire protection entities (among others volunteer and company fire services, company and local rescue services). b Small fires – area of object to 70 m^2, medium – 71 up to 300 m^2, large – 301 up to 1000 m^2, very large – over 1000 m^2.

S o u r c e: data of the Voivodship State Fire Headquarters in Wrocław.

TABL. 10(47). **MIEJSCA POWSTANIA POŻARÓW I MIEJSCOWYCH ZAGROŻEŃ ORAZ STRATY MATERIALNE**
TYPE OF PLACES WHERE FIRES AND LOCAL THREATS OCCURED AND MATERIAL LOSSES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Pożary[a]	**16169**	**14482**	**17130**	**22816**	***Fires***[a]
Obiekty:					*Type of places:*
mieszkalne	2881	3310	2935	3300	*homes*
użyteczności publicznej	255	200	201	239	*public*
magazynowe	116	108	124	128	*warehouse*
produkcyjne	189	213	199	203	*production*
Środki transportu	615	818	763	802	*Means of transport*
Lasy	469	226	271	781	*Forests*
Uprawy	4671	3350	5334	6949	*Crops*
Inne (garaże, śmietniki, trawy itp.)	6973	6257	7303	10414	*Others (garages, refuse heaps, grasses etc.)*
Miejscowe zagrożenia[a]	**16807**	**26105**	**23072**	**26131**	***Local threats***[a]
Obiekty:					*Type of places:*
mieszkalne	4867	10267	8114	8210	*homes*
użyteczności publicznej	1465	1673	1270	1151	*public*
magazynowe	57	121	112	73	*warehouse*
produkcyjne	159	327	223	239	*production*
Środki transportu	3682	4400	4987	4861	*Means of transport*
Lasy	32	61	96	95	*Forests*
Uprawy	137	167	158	288	*Crops*
Inne (garaże, śmietniki, trawy itp.)	6408	9089	8112	11214	*Others (garages, refuse heaps, grasses etc.)*

a Łącznie z działalnością innych jednostek ochrony przeciwpożarowej (m.in. ochotniczych i zakładowych straży pożarnych, zakładowych i terenowych służb ratowniczych).

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu.

a Including activity of other fire protection entities (among others volunteer and company fire services, company and local rescue services).

S o u r c e: data of the Voivodship State Fire Headquarters in Wrocław.

DZIAŁ V
LUDNOŚĆ

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:

1) bilansów stanu i struktury ludności na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
   a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
   b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. ponad 2 m-ce) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych (zameldowania i wymeldowania na pobyt czasowy z/do innych gmin);
2) rejestrów Ministerstwa Cyfryzacji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
4) sprawozdawczości sądów – o prawomocnie orzeczonych rozwodach.

2. Dane o ludności oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej:

– dla lat 2000-2009 – w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 (dla lat 2000 i 2001 zastosowano podział administracyjny obowiązujący według stanu w dniu 31 XII 2002 r.; dla pozostałych lat – każdorazowy podział administracyjny);

– od 2010 r. – w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (dla 2010 r. zastosowano podział administracyjny z dnia 31 XII 2011 r.; dla pozostałych lat – każdorazowy podział administracyjny).

3. Przez ludność **w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobinym,** tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym,** tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność **w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym,** tj. do 17 lat oraz ludność **w wieku poprodukcyjnym,** tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

4. Prognoza ludności do 2050 r. opracowana została w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 XII 2013 r. (w podziale administracyjnym obowiązującym w dniu 1 I 2014 r.) oraz założeń dotyczących

CHAPTER V
POPULATION

General notes

1. *Chapter's tables were compiled on the basis of:*

1) *the balances of the size and structure of the population in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:*
   a) *changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,*
   b) *difference between the number of people registered for temporary stay above 3 months (until 2005 – above 2 months) in a gmina and the number of people temporarily absent (registering and cancelling registration for temporary stay from/to other gminas);*
2) *the registers of the Ministry Digital Affairs – on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 the source of this data is PESEL register – Common Electronic System of Population Register);*
3) *documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;*
4) *documentation of courts – regarding legally valid decisions in actions for divorces.*

2. Data about population *as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 population etc.) were prepared assuming the number of population balanced on:*

– for 2000-2009 – the basis of results of the Population and Housing Census 2002 (for 2000 and 2001 was applied the administrative division of the obligatory as of 31 XII 2002; for remaining years – on administrative division in force at a given moment);

– since 2010 – the basis of results of the Population and Housing Census 2011 (for 2010 was applied the administrative division of the obligatory as of 31 XII 2011; for remaining years – on administrative division in force at a given moment).

3. *The* ***working age population*** *refers to males, aged 18–64, and females, aged 18–59. In this category the age groups of* ***mobility*** *(i.e. 18–44) and* ***non-mobility*** *(i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The* ***non-working age population*** *is defined as the* ***pre-working age population,*** *i.e., up to the age of 17 and the* ***post-working age population,*** *i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.*

4. Population projection *was calculated in 2014 on the basis of population number and structure as of 31 XII 2013 (in administrative division valid as of 1 I 2014) as*

tendencji zmian w dzietności, umieralności i migracjach zagranicznych. Dane o ludności według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch ujęciach :

– wariant I – przyjmując górną granicę dla wieku produkcyjnego 59/64 lata oraz dolną granicę dla wieku poprodukcyjnego 60/65; patrz. ust. 3 na str. 96,
– wariant II – uwzględniając zmiany granicy wieku emerytalnego; zgodnie z ustawą z dnia 11 V 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2012 poz. 637) dla kolejnych lat prognozy jako dolną granicę wieku poprodukcyjnego (jednocześnie górną granicę wieku produkcyjnego) przyjęto:
  – dla mężczyzn – 65,75 roku w 2015 r. oraz 67,0 lat w latach 2020-2050,
  – dla kobiet – 60,75 roku w 2015 r., 62,0 lata w 2020 r., 63,25 roku w 2025 r., 64,5 roku w 2030 r., 65,75 roku w 2035 r. oraz 67,0 lat w latach 2040-2050.

5. Prognoza gospodarstw domowych do 2050 r. została opracowana w 2016 r. na podstawie wyników spisów z lat 2002 i 2011 w zakresie liczby i struktury gospodarstw domowych oraz założeń dotyczących tendencji w kształtowaniu się procesów demograficznych, społecznych i ekonomicznych zachodzących w Polsce, szczególnie wynikających z zachowań prorodzinnych i promałżeńskich osób młodych, które uczestniczą w procesie formowania się rodzin i tworzenia nowych gospodarstw domowych.

6. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

7 Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano:

– małżeństwa – według miejsca zameldowania męża przed ślubem, a jeśli mąż mieszkał na stałe za granicą – według miejsca zameldowania żony przed zawarciem związku małżeńskiego;
– separacje — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron, przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
– rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
– urodzenia – według miejsca zamieszkania na pobyt stały matki noworodka;
– zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

well as assumption on fertility, mortality and international migration. Data about population by working and post-working age are given in two approaches;

– *variant I – assuming the upper limit of the working age 59/64 and the lower limit of the post-working age 60/65; see item 3 on page 96,*
– *variant II – considering the changes in the limit retirement age, on the basis of the Law changing the national law on pensions and retirement pay from National Insurance Fund and some other laws dated 11 V 2012 (Journal of Laws 2012 item 637) for the subsequent years of projection as the lower limit of the post working age (the upper limit of the working age) were used:*
  – *for males – 65,75 years in 2015 and 67,0 in 2020-2050,*
  – *for females – 60,75 years in 2015, 62,0 in 2020, 63,25 in 2025, 64,5 in 2030, 65,75 in 2035 and 67,0 in 2040-2050.*

5. The households projection *until 2050 was calculated in 2016 on the basis of the results of censuses in 2002 and 2011 in terms of the number and composition of households and assumptions about trends in the development of demographic, social and economic processes in Poland, especially under the pro-family and pro-marriage behavior patterns of young people who participate in the formation of families and the creation of new households.*

6. Median age *of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.*

7 *Data regarding the* ***vital statistics*** *according to territorial division were compiled as follows:*

– *marriages – according to the husband's place of permanent residence before contracting of a marriage or by the wife's place of residence if her husband stayed permanently abroad before contracting of a marriage;*
– *separations — according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing aboard, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons — residence of husband is used);*
– *divorces – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing aboard, place of residence of a spouse has been taken);*
– *births – according to the mother's place of permanent residence;*
– *deaths – according to the place of permanent residence of the deceased.*

Data on ***marriages*** *refer to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canonic laws marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.*

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i jednym Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Refor-mowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siód-mego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Do 2014 r. źródłem danych o **urodzeniu żywym** i **martwym** był, wykorzystywany wtórnie przez statystykę publiczną, dokument Ministerstwa Zdrowia podstawowy dla akt stanu cywilnego „Pisemne zgłoszenie urodzenia dziecka". Dla 2015 r. źródłem danych:

— medycznych o urodzeniu żywym jest dokument Ministerstwa Zdrowia „Karta urodzenia", natomiast dane demograficzno-społeczne pochodzą z rejestru stanu cywilnego oraz rejestru PESEL;

— o urodzeniach martwych jest sprawozdanie o działalności szpitala ogólnego (o symbolu MZ-29) zawierające ogólne informacje, tj. dotyczące: liczby urodzeń martwych w podziale na ciężar urodzeniowy dziecka i województwo porodu (umiejscowienie szpitala). Prezentowane za 2015 r. dane zostały oszacowane w podziale na miasto i wieś oraz płeć. Brak szczegółowych danych o urodzeniach martwych (medycznych i demograficzno-społecznych o dziecku i matce) wynika z wprowadzenia w 2015 r. nowego dokumentu „Karta martwego urodzenia" niezawierającego danych podstawowych dla statystyki urodzeń.

U w a g a. zmiany, które miały miejsce w 2015 r. w zakresie wzoru karty urodzenia (żywego i martwego) oraz systemu rejestracji aktów stanu cywilnego spowodowały także wzrost liczby nieustalonych cech dotyczących m.in.: stanu cywilnego matki i daty zawarcia małżeństwa, podziału na urodzenia małżeńskie i pozamałżeńskie oraz kolejności urodzenia dziecka, daty poprzedniego porodu itd.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (cząstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15–19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45–49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmienne,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmienne współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

The religious marriages may by contracted in the ten Churches and one Religious Associations: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

*Up to 2014 the source of data on **live birth** and **still birth** were the document of the Ministry of Health "Notification of birth", which is basic document for civil status acts and is secondarily utilized by national statistics. For 2015 the source of:*

— medical data of live births is document of the Ministry of Health "Birth certificate". Sociodemographic data come from the register of civil status and register PESEL;

— data of still births is a report on the activities of a general hospital (symbol MZ-29) containing general information, ie.: the number of stillbirths in the division of the birthweight and voivodship of delivery (location of the hospital). Presented for 2015 data have been estimated in the division of the urban and rural areas and sex. Causes of lack of data about still births (medical and sociodemographic of the child and mother) is introduction in 2015 new document "Still birth certificate". This document doesn't contain the basic data for the statistics of births.

N o t e. the changes that took place in 2015 in certifications of live birth and stillbirth, as well as birth registration system of civil status has also resulted in an increase in the number of missing data relating to, among others, marital status of mother and the date of marriage, division of births on legitimal and illegitimal and birth order of the child, date of previous birth, etc.

***Female fertility rate** is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15–49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15–19 and from the mothers in the age 50 and over – to the group 45–49.*

Reproduction rates:

- ***total fertility rate** refers to the average number of children who would be born by a woman during the course of her entire reproductive period (15-49 years old), assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., assuming the age specific fertility rates for this period are constant,*
- ***gross reproduction rate** refers to the average number of daughters who would be born by a woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),*
- ***demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.*

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

8. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

9. Migracje wewnętrzne ludności są to zmiany miejsca zamieszkania w kraju; prezentowane dane pochodzą z rejestru PESEL i w przypadku migracji:

- na pobyt stały – opracowane na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób na pobyt stały,
- na pobyt czasowy – opracowane na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. ponad 2 miesiące).

Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

Napływ ludności obejmuje zameldowania na pobyt stały, odpływ – wymeldowania ze stałego miejsca zamieszkania.

10. Migracje zagraniczne ludności to przemieszczenia ludności związane ze zmianą kraju zamieszkania. Obowiązujące w Unii Europejskiej Rozporządzenie (WE) nr 862/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 VII 2007 r. zawiera definicję migracji uwzględniającą zamierzony okres zamieszkania w innym kraju wynoszący co najmniej 12 miesięcy. W rozumieniu tej definicji:

- **imigracja** to przybycie do kraju osoby będącej uprzednio rezydentem innego kraju z zamiarem przebywania w nim przez co najmniej 12 miesięcy,
- **emigracja** to opuszczenie kraju przez jego rezydenta z zamiarem przebywania za granicą przez co najmniej 12 miesięcy.

Rezydentem kraju jest osoba, która przebywa lub zamierza przebywać w danym kraju przez co najmniej 12 miesięcy.

Tego typu migracje (związane ze zmianą kraju zamieszkania na okres 12 miesięcy i więcej, w tym na pobyt stały) określa się mianem zagranicznych migracji długookresowych.

Prezentowane w dziale dane o zarejestrowanych migracjach długookresowych pochodzą z rejestru PESEL i zostały opracowane na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach/wymeldowaniach na pobyt stały (migracje zagraniczne na pobyt stały) oraz zameldowaniach/wymeldowaniach na pobyt czasowy z deklarowanym okresem przebywania/nieobecności wynoszącym co najmniej 12 miesięcy (migracje zagraniczne na pobyt czasowy).

11. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI.

12. Do **ludności rezydującej** (rezydentów) zalicza się:

- stałych mieszkańców gminy, z wyjątkiem osób przebywających poza gminą zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy – bez względu na ich miejsce przebywania (w kraju czy za granicą);
- osoby przebywające czasowo w gminie z zamiarem zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez stałego pobytu w Polsce).

Natural increase of the population *means the difference between the number of live births and deaths in a given period.*

Infant *is a child under the age of 1.*

8. Life expectancy *is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.*

9. Internal migration *of the population is understood as changes in the place of residence within the country; presented data come from the PESEL register and in case of migration:*

- *for permanent residence – was compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of persons for permanent residence,*
- *for temporary stay – was compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of persons for temporary stay above 3 months (for a period of more than 2 months until 2005).*

This information does not include changes of address within the same gmina, with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

The inflow of the population includes registrations of arrivals for permanent residence, outflow – registrations of departures from permanent residence.

10. International migration of the population *is understood as moves of the persons related to the change of country of residence. Regulation (EC) 862/2007 of the European Parliament and the Council of 11 VII 2007 contains definition of migration taking into account international period of residence in another country for at least 12 months. According to this definition:*

- ***immigration*** *means arrival in the country of person who previously was an usual resident of another country with intention to stay for at least 12 months,*
- ***emigration*** *means departure from the country by its usual resident with intention to stay abroad for at least 12 months.*

Usual resident of the country is a person who resides or intends to reside in a given country for at least 12 months.

This type of migration (related to the change of country of residence for period 12 months and more, of which for permanent residence) is defined as long-term international migration.

Presented in this chapter data on registered long-term migration comes from the PESEL register and are compiled on the basis of gmina documentation regarding registrations/deregistrations for permanent residence (international migration for permanent residence) and registrations/deregistrations for temporary stay with declared period of stay/absence of at least 12 months (international migration for temporary stay).

11. Rates *concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 VI.*

12. *The usual* ***residence population*** *(residents) – comprise the following groups:*

- *permanent residents of the gmina, with the exception of persons residing outside the gmina of residence for a period 12 months and more – regardless of their place of residence (in the country or abroad);*
- *a person temporarily staying in the gmina with the intention of residence for the period 12 months and more, arrived from another place in the country or from abroad (immigrants who are not registered for permanent residence in Poland).*

TABL. 1(48). **LUDNOŚĆ**[a]
POPULATION[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
			STAN W DNIU 30 VI		
			AS OF 30 VI		
O G Ó Ł E M	**2890446**	**2916523**	**2908457**	**2905347**	***T O T A L***
mężczyźni	1387728	1403097	1398635	1397007	*males*
kobiety	1502718	1513426	1509822	1508340	*females*
Miasta	2055421	2042850	2016696	2010755	*Urban areas*
Wieś	835025	873673	891761	894592	*Rural areas*
			STAN W DNIU 31 XII		
			AS OF 31 XII		
O G Ó Ł E M	**2888232**	**2917242**	**2908457**	**2904207**	***T O T A L***
na 1 km²	**145**	**146**	**146**	**146**	***per 1 km²***
mężczyźni	1386247	1403342	1398554	1396318	*males*
kobiety	1501985	1513900	1509903	1507889	*females*
na 100 mężczyzn	108	108	108	108	*per 100 males*
Miasta	2052094	2040412	2014847	2008951	*Urban areas*
w % ogółu ludności	71,1	69,9	69,3	69,2	*in % of total population*
Wieś	836138	876830	893610	895256	*Rural areas*
w % ogółu ludności	28,9	30,1	30,7	30,8	*in % of total population*

a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP'2002, od 2010 r. – NSP'2011.

a Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002, since 2010 – the Population and Housing Census 2011.

TABL. 2(49). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**2888232**	**2917242**	**2908457**	**2904207**	***T O T A L***
W wieku przedprodukcyjnym	**546461**	**507291**	**488422**	**486540**	***Pre-working age***
mężczyźni	279949	259688	250418	249442	*males*
kobiety	266512	247603	238004	237098	*females*
Miasta	359274	328713	316981	316359	*Urban areas*
mężczyźni	184020	168205	162393	162066	*males*
kobiety	175254	160508	154588	154293	*females*
Wieś	187187	178578	171441	170181	*Rural areas*
mężczyźni	95929	91483	88025	87376	*males*
kobiety	91258	87095	83416	82805	*females*
W wieku produkcyjnym	**1894695**	**1916259**	**1846755**	**1823505**	***Working age***
w tym w wieku mobilnym	1148089	1160299	1153853	1146464	*of which of mobility age*
mężczyźni	965659	1003045	977013	966702	*males*
w tym w wieku mobilnym	580634	588457	584498	580523	*of which of mobility age*
kobiety	929036	913214	869742	856803	*females*
w tym w wieku mobilnym	567455	571842	569355	565941	*of which of mobility age*
Miasta	1362908	1340650	1265734	1245143	*Urban areas*
mężczyźni	683775	692951	662669	653516	*males*
kobiety	679133	647699	603065	591627	*females*
Wieś	531787	575609	581021	578362	*Rural areas*
mężczyźni	281884	310094	314344	313186	*males*
kobiety	249903	265515	266677	265176	*females*

TABL. 2(49). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
W wieku poprodukcyjnym	**447076**	**493692**	**573280**	**594162**	***Post-working age***
mężczyźni	140639	140609	171123	180174	*males*
kobiety	306437	353083	402157	413988	*females*
Miasta	329912	371049	432132	447449	*Urban areas*
mężczyźn	103747	105810	128331	134692	*males*
kobiety	226165	265239	303801	312757	*females*
Wieś	117164	122643	141148	146713	*Rural areas*
mężczyźni	36892	34799	42792	45482	*males*
kobiety	80272	87844	98356	101231	*females*
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	**52,4**	**52,2**	**57,5**	**59,3**	***NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE***
Mężczyźni	43,6	39,9	43,2	44,4	*Males*
Kobiety	61,7	65,8	73,6	76,0	*Females*

TABL. 3(50). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31 XII

WIEK *AGE*	2005	2010	2014	2015					
				ogółem *grand total*		miasta *urban areas*		wieś *rural areas*	
				ogółem *grand total*	w tym mężczyźni *of which males*	razem *total*	w tym mężczyźni *of which males*	razem *total*	w tym mężczyźni *of which males*
OGÓŁEM .... ***TOTAL***	**2888232**	**2917242**	**2908457**	**2904207**	**1396318**	**2008951**	**950274**	**895256**	**446044**
0– 2 lata	73987	92084	80059	79082	40574	53841	27654	25241	12920
3– 6	101002	107656	121039	117245	60117	78331	40194	38914	19923
7–12	181838	152402	155311	162244	83124	103813	53169	58431	29955
13–15	110125	88571	76890	75194	38552	47086	24049	28108	14503
16–18	121634	100912	84555	80919	41452	51107	26052	29812	15400
19–24	301809	247998	209570	199781	101539	127320	64431	72461	37108
25–29	243395	254146	220708	210747	105870	144195	71540	66552	34330
30–34	208591	244917	257913	257189	130043	182003	91386	75186	38657
35–39	168774	209827	238948	243340	123492	169810	85840	73530	37652
40–44	183395	169077	197282	207263	105202	140177	70430	67086	34772
45–49	240449	182466	164903	165976	83602	111530	55448	54446	28154
50–54	252564	237083	186489	177397	87085	119797	57358	57600	29727
55–59	206571	245250	236588	227101	108925	157817	73356	69284	35569
60–64	104977	195669	226724	230112	106567	167230	74675	62882	31892
65–69	115243	96159	159101	179056	80191	134081	58344	44975	21847
70–74	107172	101082	87411	85213	34889	65411	26371	19802	8518
75–79	88751	87707	85829	84628	30137	65219	23250	19409	6887
80 lat i więcej ..... *and more*	77955	104236	119137	121720	34957	90183	26727	31537	8230

TABL. 4(51). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**
Stan w dniu 31 XII
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 XII

LATA *YEARS* / GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI *GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION*	Miasta *Towns*	Ludność w miastach *Urban population*	
	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*		w % ogółu ludności *in % of total population*
OGÓŁEM *TOTAL* 2005	91	2052094	71,1
2010	91	2040412	69,9
2014	91	2014847	69,3
2015	**91**	**2008951**	**69,2**
Poniżej 2000 *Below*	2	3746	0,1
2000 – 4999	24	85667	2,9
5000 – 9999	28	191541	6,6
10000 – 19999	18	247854	8,5
20000 – 49999	12	346640	11,9
50000 – 99999	4	281405	9,7
100000 – 199999	2	216339	7,4
200000 i więcej *and more*	1	635759	21,9

TABL. 5(52). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS AND RURAL POPULATION
As of 31 XII

LATA *YEARS* / GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ *GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION*	Gminy[a] *Gminas*[a]	Ludność na wsi *Rural population*	
	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*		w % ogółu ludności *in % of total population*
OGÓŁEM *TOTAL* 2005	133	836138	28,9
2010	133	876830	30,1
2014	133	893610	30,7
2015	**133**	**895256**	**30,8**
Poniżej 2000 *Below*	4	7085	0,2
2000 – 4999	48	182178	6,3
5000 – 6999	35	202352	7,0
7000 – 9999	25	208434	7,2
10000 i więcej *and more*	21	295207	10,2

a Wiejskie i miejsko-wiejskie.
a Rural and urban-rural gminas.

TABL. 6(53). **MEDIANA WIEKU WEDŁUG PŁCI**
MEDIAN AGE BY SEX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
OGÓŁEM	**38,0**	**39,0**	**40,2**	**40,6**	***TOTAL***
mężczyźni	35,5	37,0	38,5	38,9	*males*
kobiety	40,5	41,2	42,1	42,4	*females*
Miasta	39,2	40,1	41,2	41,5	*Urban areas*
mężczyźni	36,2	37,7	39,1	39,4	*males*
kobiety	42,0	42,9	43,7	43,9	*females*
Wieś	35,3	36,6	38,2	38,6	*Rural areas*
mężczyźni	33,9	35,6	37,3	37,7	*males*
kobiety	36,9	37,7	39,2	39,6	*females*

TABL. 7(54). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Małżeństwa *Marriages*		Separacje *Separations*	Rozwody *Divorces*	Urodzenia żywe *Live births*	Zgony *Deaths*		Przyrost naturalny *Natural increase*
		ogółem *total*	w tym wyznaniowe[a] *of which religious*[a]				ogółem *total*	w tym niemowląt *of which infants*	
		W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH							
		IN ABSOLUTE NUMBERS							
O G Ó Ł E M	2005	15120	9488	752	7368	25719	28603	178	-2884
T O T A L	2010	16390	9665	175	5797	29549	29721	181	-172
	2014	13599	6836	141	5786	27174	29910	124	-2736
	2015	**13172**	**6403**	**102**	**5514**	**26258**	**31540**	**100**	**-5282**
Miasta	2005	10853	6495	588	6155	17539	20101	119	-2562
Urban areas	2010	11586	6534	133	4782	20100	21082	125	-982
	2014	9348	4457	116	4622	18333	21376	87	-3043
	2015	**9005**	**4051**	**88**	**4373**	**17853**	**22644**	**68**	**-4791**
Wieś	2005	4267	2993	164	1213	8180	8502	59	-322
Rural areas	2010	4804	3131	42	1015	9449	8639	56	810
	2014	4251	2379	25	1164	8841	8534	37	307
	2015	**4167**	**2352**	**14**	**1141**	**8405**	**8896**	**32**	**-491**
		NA 1000 LUDNOŚCI[b]							
		PER 1000 POPULATION[b]							
O G Ó Ł E M	2005	5,2	3,3	26,0	2,6	8,9	9,9	6,9	-1,0
T O T A L	2010	5,6	3,3	6,0	2,0	10,1	10,2	6,1	-0,1
	2014	4,7	2,4	4,8	2,0	9,3	10,3	4,6	-0,9
	2015	**4,5**	**2,2**	**3,5**	**1,9**	**9,0**	**10,9**	**3,8**	**-1,8**
Miasta	2005	5,3	3,2	28,7	3,0	8,6	9,8	6,8	-1,3
Urban areas	2010	5,7	3,2	6,5	2,3	9,8	10,3	6,2	-0,5
	2014	4,6	2,2	5,8	2,3	9,1	10,6	4,7	-1,5
	2015	**4,5**	**2,0**	**4,4**	**2,2**	**8,9**	**11,3**	**3,8**	**-2,4**
Wieś	2005	5,1	3,6	19,6	1,4	9,8	10,1	7,2	-0,4
Rural areas	2010	5,5	3,6	4,8	1,2	10,8	9,9	5,9	0,9
	2014	4,8	2,7	2,8	1,3	9,9	9,6	4,2	0,3
	2015	**4,7**	**2,6**	**1,6**	**1,3**	**9,4**	**9,9**	**3,8**	**-0,5**

a Ze skutkami cywilnymi. b W przypadku: separacji – na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt – na 1000 urodzeń żywych.

a With civil law consequences. b In case of: separations – data are presented per 100 thous. population; infant deaths – per 1000 live births.

TABL. 8(55). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE**
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Małżeństwa zawarte *Marriages contracted*	Małżeństwa rozwiązane *Marriages dissolved*						Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi [a] *Difference between contracted and dissolved marriages* [a]
			ogółem *total*	przez śmierć *by death of*		przez rozwód [b] *by divorce* [b]	na 1000 istniejących małżeństw *per 1000 existing marriages*		
				męża *husband*	żony *wife*		ogółem *total*	w tym przez rozwód *of which by divorce*	
O G Ó Ł E M	2005	15120	19860	9033	3459	7368	30,3	11,2	-5089
T O T A L	2010	16390	17693	8689	3207	5797	27,3	8,9	-823
	2014	13599	17356	8360	3210	5786	26,4	8,8	-3469
	2015	**13172**	**16865**	**8213**	**3138**	**5514**	**25,8**	**8,4**	**-3229**
Miasta	2005	10853	14926	6339	2432	6155	32,1	13,3	-5238
Urban areas	2010	11586	13268	6162	2324	4782	29,6	10,7	-2748
	2014	9348	12968	5963	2383	4622	29,0	10,3	-4551
	2015	**9005**	**12510**	**5852**	**2285**	**4373**	**28,2**	**9,9**	**-3981**
Wieś	2005	4267	4934	2694	1027	1213	25,9	6,4	150
Rural areas	2010	4804	4425	2527	883	1015	22,0	5,1	1925
	2014	4251	4388	2397	827	1164	21,0	5,6	1082
	2015	**4167**	**4355**	**2361**	**853**	**1141**	**20,7**	**5,4**	**752**

a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim. b W podziale na miasta i wieś nie uwzględniono rozwodów, w których oboje małżonkowie w momencie wniesienia powództwa mieszkali za granicą.

a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons. b Data by urban and rural areas exclude divorces in which both spouses were living abroad at the moment of filing petition for divorce.

TABL. 9(56). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2015 R.**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2015

MĘŻCZYŹNI W WIEKU *MALES AT AGE*	Ogółem *Total*	Kobiety w wieku *Females at age*							
		19 lat i mniej *and less*	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej *and more*
		O G Ó Ł E M *T O T A L*							
O G Ó Ł E M ..... ***G R A N D T O T A L***	**13172**	**205**	**2922**	**5019**	**2476**	**990**	**823**	**477**	**260**
19 lat i mniej ..... *and less*	22	15	6	1	-	-	-	-	-
20–24	1396	115	991	247	32	10	1	-	-
25–29	4824	55	1505	2821	391	40	11	1	-
30–34	3289	13	337	1518	1180	193	45	3	-
35–39	1495	5	61	319	601	377	126	6	-
40–49	1106	2	20	96	229	305	397	55	2
50–59	599	-	2	15	35	54	199	249	45
60 lat i więcej ..... *and more*	441	-	-	2	8	11	44	163	213

TABL. 9(56). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2015 R. (cd.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2015 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU *MALES AT AGE*	Ogółem *Total*	Kobiety w wieku *Females at age*							
		19 lat i mniej *and less*	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej *and more*
W tym małżeństwa wyznaniowe [a]	**6403**	**47**	**1733**	**3124**	**1076**	**248**	**83**	**53**	**39**
Of which church or religious marriages [a]									
19 lat i mniej *and less*	3	2	1	-	-	-	-	-	-
20–24	733	28	550	144	11	-	-	-	-
25–29	3132	13	982	1914	205	17	1	-	-
30–34	1728	3	173	902	577	67	5	1	-
35–39	523	1	26	136	234	105	20	1	-
40–49	160	-	1	25	43	50	35	4	2
50–59	73	-	-	3	6	8	18	34	4
60 lat i więcej *and more*	51	-	-	-	-	1	4	13	33
MIASTA *URBAN AREAS*									
R A Z E M ***T O T A L***	**9005**	**110**	**1707**	**3459**	**1827**	**735**	**598**	**361**	**208**
19 lat i mniej *and less*	12	5	6	1	-	-	-	-	-
20–24	815	61	569	161	18	6	-	-	-
25–29	3104	30	855	1926	264	24	4	1	-
30–34	2356	8	218	1051	898	145	34	2	-
35–39	1110	4	42	233	438	289	100	4	-
40–49	811	2	15	75	173	228	275	42	1
50–59	440	-	2	11	28	35	148	180	36
60 lat i więcej *and more*	357	-	-	1	8	8	37	132	171
W tym małżeństwa wyznaniowe [a]	**4051**	**24**	**919**	**2067**	**747**	**178**	**57**	**32**	**27**
Of which church or religious marriages [a]									
19 lat i mniej *and less*	1	-	1	-	-	-	-	-	-
20–24	403	14	294	89	6	-	-	-	-
25–29	1904	8	499	1253	134	10	-	-	-
30–34	1197	1	106	608	427	50	5	-	-
35–39	352	1	18	93	148	76	15	1	-
40–49	115	-	1	21	30	38	22	2	1
50–59	41	-	-	3	2	4	11	20	1
60 lat i więcej *and more*	38	-	-	-	-	-	4	9	25

a Ze skutkami cywilnymi.
a With civil law consequences.

TABL. 9(56). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2015 R. (dok.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2015 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU *MALES AT AGE*	Ogółem *Total*	Kobiety w wieku *Females at age*							
		19 lat i mniej *and less*	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej *and more*
		WIEŚ *RURAL AREAS*							
R A Z E M ..... ***T O T A L***	**4167**	**95**	**1215**	**1560**	**649**	**255**	**225**	**116**	**52**
19 lat i mniej ..... *and less*	10	10	-	-	-	-	-	-	-
20–24	581	54	422	86	14	4	1	-	-
25–29	1720	25	650	895	127	16	7	-	-
30–34	933	5	119	467	282	48	11	1	-
35–39	385	1	19	86	163	88	26	2	-
40–49	295	-	5	21	56	77	122	13	1
50–59	159	-	-	4	7	19	51	69	9
60 lat i więcej ..... *and more*	84	-	-	1	-	3	7	31	42
W tym małżeństwa wyznaniowe [a] ..... ***Of which church or religious marriages*** [a]	**2352**	**23**	**814**	**1057**	**329**	**70**	**26**	**21**	**12**
19 lat i mniej ..... *and less*	2	2	-	-	-	-	-	-	-
20–24	330	14	256	55	5	-	-	-	-
25–29	1228	5	483	661	71	7	1	-	-
30–34	531	2	67	294	150	17	-	1	-
35–39	171	-	8	43	86	29	5	-	-
40–49	45	-	-	4	13	12	13	2	1
50–59	32	-	-	-	4	4	7	14	3
60 lat i więcej ..... *and more*	13	-	-	-	-	1	-	4	8

a Ze skutkami cywilnymi.
a With civil law consequences.

TABL. 10(57). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW W 2015 R.**
MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2015

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYZN *PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES*	Ogółem *Total*	Poprzedni stan cywilny kobiet *Previous marital status of females*		
		panny *single*	wdowy *widows*	rozwiedzione *divorced*
	O G Ó Ł E M *T O T A L*			
O G Ó Ł E M ..... ***G R A N D T O T A L***	**13172**	**10948**	**299**	**1925**
Kawalerowie ..... *Single*	10843	9960	79	804
Wdowcy ..... *Widowers*	250	54	83	113
Rozwiedzeni ..... *Divorced*	2079	934	137	1008

TABL. 10(57). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW W 2015 R. (dok.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2015 (cont.)

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYZN *PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES*	Ogółem *Total*	Poprzedni stan cywilny kobiet *Previous marital status of females*		
		panny *single*	wdowy *widows*	rozwiedzione *divorced*
MIASTA *URBAN AREAS*				
R A Z E M ***T O T A L***	**9005**	**7369**	**214**	**1422**
Kawalerowie *Single*	7247	6633	50	564
Wdowcy *Widowers*	197	40	64	93
Rozwiedzeni *Divorced*	1561	696	100	765
WIEŚ *RURAL AREAS*				
R A Z E M ***T O T A L***	**4167**	**3579**	**85**	**503**
Kawalerowie *Single*	3596	3327	29	240
Wdowcy *Widowers*	53	14	19	20
Rozwiedzeni *Divorced*	518	238	37	243

TABL. 11(58). **MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE**[a]
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES[a]

LATA *YEARS* KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE *CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS*	Ogółem *Total*	Miasta *Urban areas*	Wieś *Rural areas*
O G Ó Ł E M 2005	9488	6495	2993
T O T A L 2010	9665	6534	3131
2014	6836	4457	2379
2015	**6403**	**4051**	**2352**
Kościół Katolicki	6366	4027	2339
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny	12	6	6
Kościół Ewangelicko-Augsburski	2	2	-
Kościół Chrześcijan Baptystów	3	3	-
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	3	1	2
Kościół Polskokatolicki	2	1	1
Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich	1	1	-
Kościół Starokatolicki Mariawitów	1	1	-
Kościół Zielonoświątkowy	13	9	4

a Ze skutkami cywilnymi.
a With civil law consequences.

TABL. 12(59). **ROZWODY WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA W 2015 R.**
DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION FOR DIVORCE IN 2015

MĘŻCZYŹNI W WIEKU *MALES AT AGE*	Ogółem *Total*	Kobiety w wieku *Females at age*							
		19 lat i mniej *and less*	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej *and more*
					OGÓŁEM *TOTAL*				
OGÓŁEM *GRAND TOTAL*	**5514**	**5**	**192**	**864**	**1196**	**1049**	**1321**	**629**	**258**
19 lat i mniej *and less*	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20–24	59	2	40	14	3	-	-	-	-
25–29	538	3	101	344	74	12	4	-	-
30–34	1094	-	37	373	569	99	16	-	-
35–39	1088	-	9	107	416	466	85	5	-
40–49	1548	-	3	23	127	444	906	42	3
50–59	837	-	2	3	7	28	286	460	51
60 lat i więcej *and more*	350	-	-	-	-	-	24	122	204
					MIASTA *URBAN AREAS*				
RAZEM *TOTAL*	**4373**	**4**	**143**	**664**	**952**	**839**	**1047**	**504**	**220**
19 lat i mniej *and less*	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20–24	48	2	31	12	3	-	-	-	-
25–29	411	2	73	266	57	11	2	-	-
30–34	874	-	29	286	464	81	14	-	-
35–39	871	-	6	82	330	377	72	4	-
40–49	1203	-	2	16	92	348	711	32	2
50–59	668	-	2	2	6	22	232	362	42
60 lat i więcej *and more*	298	-	-	-	-	-	16	106	176
					WIEŚ *RURAL AREAS*				
RAZEM *TOTAL*	**1141**	**1**	**49**	**200**	**244**	**210**	**274**	**125**	**38**
19 lat i mniej *and less*	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20–24	11	-	9	2	-	-	-	-	-
25–29	127	1	28	78	17	1	2	-	-
30–34	220	-	8	87	105	18	2	-	-
35–39	217	-	3	25	86	89	13	1	-
40–49	345	-	1	7	35	96	195	10	1
50–59	169	-	-	1	1	6	54	98	9
60 lat i więcej *and more*	52	-	-	-	-	-	8	16	28

TABL. 13(60). **ROZWODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNICH DZIECI[a] W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN[a] IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
			OGÓŁEM *TOTAL*		
OGÓŁEM	**7368**	**5797**	**5786**	**5514**	***GRAND TOTAL***
rozwody małżeństw:					*divorces:*
Bez dzieci	2459	2401	2571	2488	*Marriages without children*
Z dziećmi	4909	3396	3215	3026	*Marriages with children*
o liczbie dzieci:					*by number of children:*
1	2936	2221	2047	1907	*1*
2	1491	976	998	949	*2*
3	333	164	136	132	*3*
4 i więcej	149	35	34	38	*4 and more*
			MIASTA *URBAN AREAS*		
RAZEM	**6155**	**4782**	**4622**	**4373**	***TOTAL***
rozwody małżeństw:					*divorces:*
Bez dzieci	2134	2048	2098	2021	*Marriages without children*
Z dziećmi	4021	2734	2524	2352	*Marriages with children*
o liczbie dzieci:					*by number of children:*
1	2477	1827	1642	1515	*1*
2	1199	776	776	720	*2*
3	243	111	86	93	*3*
4 i więcej	102	20	20	24	*4 and more*
			WIEŚ *RURAL AREAS*		
RAZEM	**1213**	**1015**	**1164**	**1141**	***TOTAL***
rozwody małżeństw:					*divorces:*
Bez dzieci	325	353	473	467	*Marriages without children*
Z dziećmi	888	662	691	674	*Marriages with children*
o liczbie dzieci:					*by number of children:*
1	459	394	405	392	*1*
2	292	200	222	229	*2*
3	90	53	50	39	*3*
4 i więcej	47	15	14	14	*4 and more*

a Poniżej 18 lat.
a Below the age of 18.

TABL. 14(61). **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015[a]			*SPECIFICATION*
				ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	
Urodzenia żywe	**25719**	**29549**	**27174**	**26258**	**17853**	**8405**	***Live births***
chłopcy	13193	15329	13952	13374	9088	4286	*males*
dziewczęta	12526	14220	13222	12884	8765	4119	*females*
Małżeńskie	18483	20830	18429	17700	12023	5677	*Legitimate*
chłopcy	9456	10796	9505	9039	6139	2900	*males*
dziewczęta	9027	10034	8924	8661	5884	2777	*females*
Pozamałżeńskie	7236	8719	8745	8558	5830	2728	*Illegitimate*
chłopcy	3737	4533	4447	4335	2949	1386	*males*
dziewczęta	3499	4186	4298	4223	2881	1342	*females*
Urodzenia martwe	153	114	94	78	52	26	***Live still births***
chłopcy	80	56	49	.	.	.	*males*
dziewczęta	73	58	45	.	.	.	*females*

a Dane w zakresie urodzeń martwych oraz podziału na urodzenia małżeńskie i pozamałżeńskie zostały oszacowane, patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 98.
a Data on stillbirths and on births divided into legitimate and illegitimate were estimated, see general notes, items 7 on page 98.

TABL. 15(62). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA [a] ORAZ WIEKU MATKI**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER [a] AND AGE OF MOTHER

LATA *YEARS* WIEK MATKI *AGE OF MOTHER*	Ogółem *Total*	Kolejność urodzenia dziecka u matki *Birth order*					
		1	2	3	4	5	6 i dalsze *and over*
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*							
O G Ó Ł E M 2005	25719	13989	7953	2378	777	315	306
T O T A L 2010	29549	15102	10393	2731	803	290	230
2014	27174	13283	10098	2599	740	254	199
2015	**26258**	**12267**	**9495**	**2499**	**587**	**219**	**158**
19 lat i mniej *and less*	982	859	85	2	-	-	-
20–24	3908	2687	907	172	32	4	-
25–29	8518	4669	2824	510	119	43	16
30–34	8759	3133	3917	990	206	69	53
35–39	3497	828	1560	668	176	72	53
40–44	578	90	196	152	52	30	35
45 lat i więcej *and more*	16	1	6	5	2	1	1
W ODSETKACH *IN PERCENT*							
O G Ó Ł E M 2005	100,0	54,4	30,9	9,2	3,0	1,2	1,2
T O T A L 2010	100,0	51,1	35,2	9,2	2,7	1,0	0,8
2014	100,0	48,9	37,2	9,6	2,7	0,9	0,7
2015	**100,0**	**46,7**	**36,2**	**9,5**	**2,2**	**0,8**	**0,6**
19 lat i mniej *and less*	100,0	87,5	8,7	0,2	-	-	-
20–24	100,0	68,8	23,2	4,4	0,8	0,1	-
25–29	100,0	54,8	33,2	6,0	1,4	0,5	0,2
30–34	100,0	35,8	44,7	11,3	2,4	0,8	0,6
35–39	100,0	23,7	44,6	19,1	5,0	2,1	1,5
40–44	100,0	15,6	33,9	26,3	9,0	5,2	6,1
45 lat i więcej *and more*	100,0	6,3	37,5	31,3	12,5	6,3	6,3

a W podziale według kolejności urodzeń dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.
a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 16(63). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2014	2015		
				ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat:						
***Fertility** – live births per 1000 women aged:*						
15–49[ab]	34,3	41,3	39,2	38,1	37,9	38,6
15–19[a]	15,1	17,0	15,6	14,5	14,2	14,9
20–24	56,2	51,1	45,4	45,5	41,3	**53,1**
25–29	81,0	85,4	79,4	79,2	75,9	86,8
30–34	53,8	70,2	70,7	68,8	69,5	67,1
35–39	20,6	30,3	30,2	29,4	30,8	26,2
40–44	4,3	5,8	6,0	5,8	5,8	5,8
45–49[b]	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,3

a, b Łącznie z urodzeniami z matek w wieku: a – poniżej 15 lat, b – 50 lat i więcej.
a, b Including births from mothers aged: a – below 15, b – 50 and more.

TABL. 16(63). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI (dok.)**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2014	2015		
				ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*
Współczynniki:						
Rates:						
Dzietności ogólnej	1,148	1,288	1,225	1,206	1,176	1,264
Total fertility						
Reprodukcji brutto	0,559	0,620	0,596	0,592	0,577	0,620
Gross reproduction						
Dynamiki demograficznej	0,899	0,994	0,909	0,833	0,788	0,945
Demographic dynamics						

TABL. 17(64). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

LATA *YEARS* / WIEK ZMARŁYCH *AGE OF DECEASED*	Ogółem *Grand total*			Miasta *Urban areas*			Wieś *Rural areas*		
	ogółem *grand total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	razem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	razem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*									
O G Ó Ł E M 2005	28603	15271	13332	20101	10762	9339	8502	4509	3993
T O T A L 2010	29721	15610	14111	21082	10929	10153	8639	4681	3958
2014	29910	15413	14497	21376	10903	10473	8534	4510	4024
2015	**31540**	**16120**	**15420**	**22644**	**11496**	**11148**	**8896**	**4624**	**4272**
0 lat	100	53	47	68	39	29	32	14	18
1– 4 lata	23	11	12	15	7	8	8	4	4
5– 9	15	8	7	9	5	4	6	3	3
10–14	12	8	4	6	4	2	6	4	2
15–19	43	28	15	26	15	11	17	13	4
20–24	114	96	18	67	57	10	47	39	8
25–29	161	129	32	113	87	26	48	42	6
30–34	204	161	43	138	104	34	66	57	9
35–39	319	228	91	223	156	67	96	72	24
40–44	412	302	110	289	215	74	123	87	36
45–49	611	443	168	403	295	108	208	148	60
50–54	1144	796	348	800	538	262	344	258	86
55–59	2285	1547	738	1585	1056	529	700	491	209
60–64	3386	2312	1074	2403	1601	802	983	711	272
65–69	3433	2258	1175	2476	1575	901	957	683	274
70–74	2446	1444	1002	1801	1056	745	645	388	257
75–79	3748	1854	1894	2802	1364	1438	946	490	456
80–84	4734	1955	2779	3483	1468	2015	1251	487	764
85 lat i więcej ..... *and more*	8350	2487	5863	5937	1854	4083	2413	633	1780
NA 100 TYS. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU *PER 100 THOUS. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP*									
O G Ó Ł E M 2005	990	1101	888	980	1107	865	1016	1087	945
T O T A L 2010	1019	1113	932	1032	1129	945	989	1077	902
2014	1028	1102	960	1060	1142	986	957	1015	899
2015	**1086**	**1154**	**1022**	**1126**	**1209**	**1052**	**994**	**1037**	**952**

TABL. 17(64). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH (dok.)**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED (cont.)

WIEK ZMARŁYCH *AGE OF DECEASED*	Ogółem *Grand total*			Miasta *Urban areas*			Wieś *Rural areas*		
	ogółem *grand total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	razem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	razem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*
NA 100 TYS. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU (dok.) *PER 100 THOUS. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP (cont.)*									
0 lat [a]	381	396	365	381	429	331	381	327	437
1– 4 lata	21	19	22	20	18	22	22	22	23
5– 9	10	11	10	9	10	9	12	11	12
10–14	10	13	7	8	10	5	13	17	9
15–19	31	39	22	30	34	26	33	49	16
20–24	65	109	21	60	101	18	75	122	26
25–29	75	119	30	76	118	35	71	121	18
30–34	79	123	34	76	113	38	88	147	25
35–39	132	186	77	133	184	81	131	192	67
40–44	204	294	110	211	313	109	188	256	114
45–49	369	532	204	362	535	193	383	526	230
50–54	629	893	375	650	915	407	585	850	302
55–59	986	1392	612	980	1405	610	1000	1364	615
60–64	1483	2186	876	1443	2152	870	1589	2268	892
65–69	2030	2979	1259	1952	2851	1259	2263	3324	1260
70–74	2838	4120	1959	2722	3980	1880	3220	4559	2231
75–79	4405	6142	3450	4279	5856	3408	4826	7105	3589
80–84	7202	9421	6178	7066	9176	6052	7610	10244	6538
85 lat i więcej *and more*	15370	18202	14419	15065	18003	14026	16177	18811	15410

a Na 100 tys. urodzeń żywych.
a Per 100 thous. live births.

TABL. 18(65). **ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN** [a]
DEATHS BY CAUSES [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem *Total*			Miasta *Urban areas*	Wieś *Rural areas*	*SPECIFICATION*
		ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*			
		na 100 tys. ludności *per 100 thous. population*					
O G Ó Ł E M	2005	990	1101	888	980	1016	***T O T A L***
	2010	1019	1113	932	1032	989	
	2013	1048	1130	972	1077	980	
	2014	**1028**	**1102**	**960**	**1060**	**957**	
w tym:							*of which:*
Choroby zakaźne i pasożytnicze		5	6	3	5	3	*Infectious and parasitic diseases*
w tym gruźlica i następstwa gruźlicy		1	2	0	2	1	*of which tuberculosis and sequelae of tuberculosis*
Nowotwory		282	318	249	299	246	*Neoplasms*
w tym nowotwory złośliwe		266	302	232	281	232	*of which malignant neoplasms*

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).
a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision).

TABL. 18(65). **ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN** [a] **(dok.)**
DEATHS BY CAUSES [a] *(cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem *Total*			Miasta *Urban areas*	Wieś *Rural areas*	*SPECIFICATION*
	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*			
	na 100 tys. ludności *per 100 thous. population*					
w tym:						*of which:*
nowotwór złośliwy żołądka	13	18	10	14	11	*malignant neoplasm of stomach*
nowotwór złośliwy trzustki	14	15	14	15	12	*malignant neoplasm of pancreas*
nowotwór złośliwy tchawicy, oskrzela i płuca	67	91	45	70	62	*malignant neoplasm of trachea, bronchus and lung*
nowotwór złośliwy sutka	16	0	30	17	13	*malignant neoplasm of breast*
nowotwór złośliwy szyjki macicy	5	-	10	5	4	*malignant neoplasm of cervix uteri*
nowotwór złośliwy gruczołu krokowego	12	25	-	12	11	*malignant neoplasm of prostate*
białaczka	7	8	6	8	6	*leukemia*
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych [Δ]	0	1	0	1	0	*Diseases of blood and blood-forming organs* [Δ]
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej	24	21	27	24	24	*Endocrine, nutritional and metabolic diseases*
w tym cukrzyca	24	21	26	24	24	*of which diabetes mellitus*
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania	3	6	1	4	1	*Mental and behavioural disorders*
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	13	11	15	15	10	*Diseases of the nervous system and sense organs*
Choroby układu krążenia	464	437	489	473	442	*Diseases of the circulatory system*
w tym:						*of which:*
choroba nadciśnieniowa	12	11	12	11	15	*hypertensive disease*
choroba niedokrwienna serca	89	105	74	92	83	*ischaemic heart disease*
w tym ostry zawał serca	34	41	28	37	29	*of which acute myocardial infarction*
choroby naczyń mózgowych	88	79	95	88	86	*cerebrovascular diseases*
miażdżyca	135	93	173	137	129	*atherosclerosis*
Choroby układu oddechowego	60	75	46	60	59	*Diseases of the respiratory system*
Choroby układu trawiennego	43	49	37	46	35	*Diseases of the digestive system*
w tym zwłóknienie i marskość wątroby	8	10	6	9	6	*of which fibrosis and cirrhosis*
Choroby skóry i tkanki podskórnej	0	0	0	0	-	*Diseases of the skin and subcutaneous tissue*
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej	2	1	3	2	2	*Diseases of the musculoskeletel system and connective tissue*
Choroby układu moczowo-płciowego	15	14	15	15	15	*Diseases of the genitourinary system*
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	2	3	2	2	3	*Conditions originating in the perinatal period*
Wady rozwojowe wrodzone [Δ]	2	3	2	3	2	*Congenital anomalies* [Δ]
Objawy i stany niedokładnie określone [Δ]	56	69	44	58	51	*Symptoms and ill-defined conditions* [Δ]
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny zgonu	57	89	28	54	65	*Injuries and poisonings by external cause*
w tym:						*of which:*
wypadki komunikacyjne	12	19	5	10	16	*transport accidents*
samobójstwa	19	35	5	18	23	*suicides*

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision).

TABL. 19(66). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

LATA *YEARS* WIEK ZMARŁYCH *AGE OF DECEASED*	Ogółem *Total*			Miasta *Urban areas*			Wieś *Rural areas*		
	ogółem *total*	chłopcy *males*	dziewczęta *females*	razem *total*	chłopcy *males*	dziewczęta *females*	razem *total*	chłopcy *males*	dziewczęta *females*
	W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*								
OGÓŁEM 2005	178	103	75	119	68	51	59	35	24
TOTAL 2010	181	100	81	125	66	59	56	34	22
2014	124	71	53	87	56	31	37	15	22
2015	**100**	**53**	**47**	**68**	**39**	**29**	**32**	**14**	**18**
0–27 dni	72	40	32	50	30	20	22	10	12
days									
0– 6	56	32	24	42	25	17	14	7	7
w tym 0	26	15	11	20	12	8	6	3	3
of which 0									
7–13	8	5	3	5	4	1	3	1	2
14–20	8	3	5	3	1	2	5	2	3
21–27	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28–29 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-
days									
1 miesiąc	9	3	6	7	2	5	2	1	1
month									
2	6	5	1	4	3	1	2	2	-
3	3	2	1	1	1	-	2	1	1
4	3	1	2	3	1	2	-	-	-
5	2	1	1	1	1	-	1	-	1
6	2	-	2	1	-	1	1	-	1
7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8–11 miesięcy	3	1	2	1	1	-	2	-	2
months									
	NA 100 TYS. URODZEŃ ŻYWYCH *PER 100 THOUS. OF LIVE BIRTHS*								
OGÓŁEM 2005	692	781	599	678	756	597	721	834	603
TOTAL 2010	613	652	570	622	634	609	593	692	485
2014	456	509	401	475	594	348	419	332	509
2015	**381**	**396**	**365**	**381**	**429**	**331**	**381**	**327**	**437**
0–27 dni	274	299	248	280	330	228	262	233	291
days									
0– 6	213	239	186	235	275	194	167	163	170
w tym 0	99	112	85	112	132	91	71	70	73
of which 0									
7–13	30	37	23	28	44	11	36	23	49
14–20	30	22	39	17	11	23	59	47	73
21–27	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28–29 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-
days									
1 miesiąc	34	22	47	39	22	57	24	23	24
month									
2	23	37	8	22	33	11	24	47	-
3	11	15	8	6	11	-	24	23	24
4	11	7	16	17	11	23	-	-	-
5	8	7	8	6	11	-	12	-	24
6	8	-	16	6	-	11	12	-	24
7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8–11 miesięcy	11	7	16	6	11	-	24	-	49
months									

TABL. 20(67). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PRZYCZYN** [a]
INFANT DEATHS BY CAUSES[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem *Total*				Miasta *Urban areas*	Wieś *Rural areas*	*SPECIFICATION*
		ogółem *total*		chłopcy *males*	dziewczęta *females*			
		w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*	na 100 tys. urodzeń żywych *per 100 thous. live births*					
O G Ó Ł E M	2005	178	692	781	599	678	721	***T O T A L***
	2010	181	613	652	570	622	593	
	2013	132	512	599	418	576	374	
	2014	**124**	**456**	**509**	**401**	**475**	**419**	
Nowotwory		3	11	7	15	11	11	*Neoplasms*
w tym nowotwory złośliwe		1	4	-	8	-	11	*of which malignant neoplasms*
Choroby układu nerwowego, narządów zmysłów i układu krążenia		3	11	14	8	11	11	*Diseases of the nervous system and the sense organs and the circulatory system*
Choroby układu oddechowego		3	11	14	8	16	-	*Diseases of the respiratory system*
w tym zapalenie płuc		3	11	14	8	16	-	*of which pneumonia*
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym		63	232	258	204	207	283	*Conditions originating in the perinatal period*
w tym:								*of which:*
zaburzenia związane z czasem trwania ciąży i rozwojem płodu		29	107	122	91	87	147	*disorders related to length of gestation and fetal growth*
zespół zaburzeń oddychania noworodka i inne stany układu oddechowego		5	18	29	8	22	11	*respiratory disorders specific to the perinatal period*
Wady rozwojowe wrodzone [Δ]		45	166	179	151	202	90	*Congenital anomalies* [Δ]
w tym:								*of which:*
wrodzone wady rozwojowe układu nerwowego		5	18	14	23	22	11	*congenital malformations of the nervous system*
wrodzone wady serca		16	59	72	45	71	34	*congenital malformation of heart*
Objawy i stany niedokładnie określone [Δ]		7	26	36	15	27	23	*Symptoms and ill-defined condi-tions* [Δ]

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).
a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision).

TABL. 21(68). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE** [a] **ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES [a] *REGISTERED BY POLICE*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		*SPECIFICATION*
				ogółem *total*	w tym mężczyźni *of which males*	
O G Ó Ł E M	**338**	**266**	**683**	**619**	**520**	***T O T A L***
w tym dokonane	306	241	554	486	409	*of which committed*
Wiek samobójców:						***Age of suicidal persons:***
14 lat i mniej	3	-	6	3	1	*14 and less*
15–19	20	14	29	19	10	*15-19*
20–29	42	47	110	127	111	*20-29*
30–49	132	82	215	203	175	*30-49*
50–69	111	99	207	206	172	*50-69*
70 lat i więcej	30	24	55	61	51	*70 and more*

a Usiłowane i dokonane; w 2014 r. w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku.
Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu.

a Attempted and committed; in 2014 data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown.
S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Wrocław.

TABL. 22(69). **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat *Life expectancy at age specified*				
		0	15	30	45	60
		MĘŻCZYŹNI *MALES*				
O G Ó Ł E M	2005	70,4	56,1	41,8	28,3	17,1
T O T A L	2010	71,7	57,3	43,0	29,3	18,0
	2014	73,1	58,6	44,4	30,5	18,8
	2015	**73,2**	**58,7**	**44,3**	**30,4**	**18,6**
Miasta *Urban areas*		73,4	58,9	44,5	30,6	18,9
Wieś *Rural areas*		72,6	58,0	43,7	29,8	17,8
		KOBIETY *FEMALES*				
O G Ó Ł E M	2005	78,9	64,5	49,8	35,4	22,4
T O T A L	2010	80,2	65,8	51,0	36,5	23,2
	2014	81,1	66,6	51,8	37,3	23,9
	2015	**81,0**	**66,4**	**51,6**	**37,1**	**23,8**
Miasta *Urban areas*		81,1	66,5	51,7	37,2	23,9
Wieś *Rural areas*		80,6	66,2	51,3	36,8	23,4

TABL. 23(70). **PROGNOZA LUDNOŚCI** [a]
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION [a]
As of 31 XII
A. I wariant
I variant

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M w tys.	**2866,6**	**2826,0**	**2773,4**	**2709,1**	**2637,9**	**2565,6**	**2495,4**	***T O T A L in thous.***
W wieku przedprodukcyjnym	**475,7**	**459,1**	**416,1**	**390,4**	**369,1**	**357,4**	**350,7**	***Pre-working age***
mężczyźni	244,2	236,0	214,1	200,9	189,9	183,9	180,5	*males*
kobiety	231,5	223,1	202,0	189,5	179,2	173,5	170,2	*females*
Miasta	308,4	296,5	265,6	245,5	229,6	220,9	215,7	*Urban areas*
mężczyźni	158,3	152,4	136,6	126,2	118,0	113,6	110,9	*males*
kobiety	150,1	144,1	129,0	119,3	111,5	107,3	104,8	*females*
Wieś	167,3	162,6	150,5	144,9	139,5	136,6	135,0	*Rural areas*
mężczyźni	85,9	83,6	77,5	74,6	71,9	70,3	69,5	*males*
kobiety	81,4	79,0	73,0	70,3	67,7	66,2	65,5	*females*
W wieku produkcyjnym	**1704,3**	**1628,6**	**1603,4**	**1543,3**	**1447,4**	**1324,6**	**1209,1**	***Working age***
mężczyźni	907,2	859,5	845,9	825,9	786,9	730,0	665,2	*males*
kobiety	797,1	769,1	757,5	717,4	660,5	594,7	543,9	*females*
Miasta	1139,1	1071,4	1042,1	992,0	918,2	826,1	740,7	*Urban areas*
mężczyźni	600,2	559,6	544,2	525,5	494,8	451,5	403,7	*males*
kobiety	538,9	511,9	497,9	466,5	423,4	374,5	336,9	*females*
Wieś	565,2	557,2	561,3	551,3	529,2	498,6	468,4	*Rural areas*
mężczyźni	307,0	299,9	301,8	300,4	292,1	278,4	261,4	*males*
kobiety	258,2	257,3	259,6	250,9	237,1	220,1	207,0	*females*
W wieku poprodukcyjnym	**686,5**	**738,2**	**753,9**	**775,4**	**821,4**	**883,6**	**935,6**	***Post-working age***
mężczyźni	228,4	265,2	274,9	277,2	294,7	327,0	366,7	*males*
kobiety	458,2	473,0	479,0	498,3	526,7	556,5	568,9	*females*
Miasta	508,5	535,5	535,8	539,8	560,5	593,5	619,7	*Urban areas*
mężczyźn	166,7	188,2	190,6	188,4	196,3	215,3	239,1	*males*
kobiety	341,9	347,3	345,2	351,4	364,1	378,3	380,6	*females*
Wieś	178,0	202,7	218,1	235,7	260,9	290,0	315,9	*Rural areas*
mężczyźni	61,7	77,0	84,4	88,8	98,4	111,8	127,6	*males*
kobiety	116,3	125,7	133,8	146,9	162,5	178,3	188,3	*females*
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	**68,2**	**73,5**	**73,0**	**75,5**	**82,3**	**93,7**	**106,4**	***NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE***
Mężczyźni	52,1	58,3	57,8	57,9	61,6	70,0	82,3	*Males*
Kobiety	86,5	90,5	89,9	95,9	106,9	122,8	135,9	*Females*

a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego, patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 96.

a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age, see general notes, item 4 on page 96.

TABL. 23(70). **PROGNOZA LUDNOŚCI** [a] **(dok.)**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION [a] *(cont.)*
As of 31 XII
B. II wariant
II variant

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M w tys.	**2866,6**	**2826,0**	**2773,4**	**2709,1**	**2637,9**	**2565,6**	**2495,4**	***T O T A L in thous.***
W wieku przedprodukcyjnym	**475,7**	**459,1**	**416,1**	**390,4**	**369,1**	**357,4**	**350,7**	***Pre-working age***
mężczyźni	244,2	236,0	214,1	200,9	189,9	183,9	180,5	*males*
kobiety	231,5	223,1	202,0	189,5	179,2	173,5	170,2	*females*
Miasta	308,4	296,5	265,6	245,5	229,6	220,9	215,7	*Urban areas*
mężczyźni	158,3	152,4	136,6	126,2	118,0	113,6	110,9	*males*
kobiety	150,1	144,1	129,0	119,3	111,5	107,3	104,8	*females*
Wieś	167,3	162,6	150,5	144,9	139,5	136,6	135,0	*Rural areas*
mężczyźni	85,9	83,6	77,5	74,6	71,9	70,3	69,5	*males*
kobiety	81,4	79,0	73,0	70,3	67,7	66,2	65,5	*females*
W wieku produkcyjnym	**1787,3**	**1718,3**	**1702,5**	**1681,0**	**1637,1**	**1529,4**	**1397,9**	***Working age***
mężczyźni	947,1	894,8	874,3	855,4	825,0	772,8	709,1	*males*
kobiety	840,2	823,4	828,3	825,5	812,2	756,6	688,8	*females*
Miasta	1196,9	1131,6	1107,5	1082,4	1043,0	960,6	862,7	*Urban areas*
mężczyźni	627,8	582,8	562,4	544,5	519,2	479,2	431,7	*males*
kobiety	569,1	548,7	545,1	538,0	523,8	481,4	431,0	*females*
Wieś	590,4	586,7	595,0	598,5	594,2	568,8	535,2	*Rural areas*
mężczyźni	319,3	312,0	311,9	310,9	305,8	293,6	277,4	*males*
kobiety	271,1	274,7	283,2	287,6	288,4	275,2	257,8	*females*
W wieku poprodukcyjnym	**603,6**	**648,6**	**654,8**	**637,8**	**631,6**	**678,8**	**746,8**	***Post-working age***
mężczyźni	188,5	229,9	246,6	247,7	256,7	284,2	322,8	*males*
kobiety	415,1	418,7	408,3	390,1	375,0	394,6	424,0	*females*
Miasta	450,8	475,4	470,4	449,3	435,7	459,0	497,7	*Urban areas*
mężczyźn	139,1	164,9	172,3	169,4	172,0	187,6	211,1	*males*
kobiety	311,7	310,5	298,1	279,9	263,7	271,4	286,6	*females*
Wieś	152,8	173,2	184,4	188,4	195,9	219,8	249,1	*Rural areas*
mężczyźni	49,4	64,9	74,3	78,2	84,7	96,6	111,6	*males*
kobiety	103,4	108,3	110,1	110,2	111,2	123,2	137,4	*females*
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	**60,4**	**64,5**	**62,9**	**61,2**	**61,1**	**67,8**	**78,5**	***NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE***
Mężczyźni	45,7	52,1	52,7	52,4	54,1	60,6	71,0	*Males*
Kobiety	77,0	77,9	73,7	70,2	68,2	75,1	86,3	*Females*

a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego, patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 96.

a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age, see general notes, item 4 on page 96.

TABL. 24(71). **PROGNOZA GOSPODARSTW DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
HOUSEHOLDS PROJECTION
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	*SPECIFICATION*
GOSPODARSTWA DOMOWE w tys. *HOUSEHOLDS in thous.*									
O G Ó Ł E M	**1133,1**	**1157,4**	**1187,6**	**1205,5**	**1165,7**	**1110,7**	**1071,8**	**1044,0**	***T O T A L***
Miasta	839,1	851,9	859,7	855,8	821,3	773,0	736,8	711,9	*Urban areas*
Wieś	294,0	305,5	327,9	349,7	344,4	337,8	335,0	332,1	*Rural areas*
PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM *AVERAGE NUMBER OF PERSONS IN HOSEHOLD*									
O G Ó Ł E M	**2,53**	**2,46**	**2,36**	**2,28**	**2,31**	**2,36**	**2,38**	**2,37**	***T O T A L***
Miasta	2,36	2,28	2,20	2,14	2,15	2,19	2,21	2,20	*Urban areas*
Wieś	3,04	2,96	2,80	2,64	2,69	2,74	2,75	2,75	*Rural areas*

TABL. 25(72). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Napływ [a] *Inflow* [a]				Odpływ [b] *Outflow* [b]				Saldo migracji *Net migration*
		ogółem *total*	z miast *from urban areas*	ze wsi *from rural areas*	z zagranicy *from abroad*	ogółem *total*	do miast *to urban areas*	na wieś *to rural areas*	za granicę *to abroad*	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*										
O G Ó Ł E M	2005	29630	19495	9363	772	31479	16997	12791	1691	-1849
T O T A L	2010	37661	24455	11393	1813	36276	17986	16283	2007	1385
	2014	36533	23282	12005	1246	35977	17580	15281	3116	556
	2015 [c]	**.**	**21187**	**11913**	**.**	**.**	**16662**	**13786**	**.**	**782**
Miasta	2005	17731	10382	6700	649	22099	10748	9921	1430	-4368
Urban areas	2010	21433	12000	7959	1474	25255	10816	12862	1577	-3822
	2014	21117	11611	8493	1013	24369	10088	11854	2427	-3252
	2015 [c]	**.**	**10794**	**8487**	**.**	**.**	**9193**	**10435**	**.**	**-1761**
Wieś	2005	11899	9113	2663	123	9380	6249	2870	261	2519
Rural areas	2010	16228	12455	3434	339	11021	7170	3421	430	5207
	2014	15416	11671	3512	233	11608	7492	3427	689	3808
	2015 [c]	**.**	**10393**	**3426**	**.**	**.**	**7469**	**3351**	**.**	**2543**
NA 1000 LUDNOŚCI *PER 1000 POPULATION*										
O G Ó Ł E M	2005	10,3	6,7	3,2	0,3	10,9	5,9	4,4	0,6	-0,6
T O T A L	2010	12,9	8,4	3,9	0,6	12,4	6,2	5,6	0,7	0,5
	2014	12,6	8,0	4,1	0,4	12,4	6,0	5,3	1,1	0,2
	2015 [c]	**.**	**7,3**	**4,1**	**.**	**.**	**5,7**	**4,7**	**.**	**0,3**
Miasta	2005	8,6	5,1	3,3	0,3	10,8	5,2	4,8	0,7	-2,1
Urban areas	2010	10,5	5,9	3,9	0,7	12,4	5,3	6,3	0,8	-1,9
	2014	10,5	5,8	4,2	0,5	12,1	5,0	5,9	1,2	-1,6
	2015 [c]	**.**	**5,4**	**4,2**	**.**	**.**	**4,6**	**5,2**	**.**	**-0,9**
Wieś	2005	14,2	10,9	3,2	0,1	11,2	7,5	3,4	0,3	3,0
Rural areas	2010	18,6	14,3	3,9	0,4	12,6	8,2	3,9	0,5	6,0
	2014	17,3	13,1	3,9	0,3	13,0	8,4	3,8	0,8	4,3
	2015 [c]	**.**	**11,6**	**3,8**	**.**	**.**	**8,3**	**3,7**	**.**	**2,8**

a Zameldowania. b Wymeldowania. c Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

a Registrations. b Deregistrations. c For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

TABL. 26(73). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Napływ [a] *Inflow* [a]			Odpływ [b] *Outflow* [b]		
		ogółem *total*	z tego samego województwa *from the same voivodship*	z innych województw *from other voivodships*	ogółem *total*	do tego samego województwa *to the same voivodship*	do innych województw *to other voivodships*
		W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*					
OGÓŁEM *TOTAL*	2005	28858	22000	6858	29788	22000	7788
	2010	35848	27290	8558	34269	27290	6979
	2014	35287	26756	8531	32861	26756	6105
	2015	**33100**	**24817**	**8283**	**30448**	**24817**	**5631**
Miasta *Urban areas*	2005	17082	11718	5364	20669	14668	6001
	2010	19959	13462	6497	23678	18401	5277
	2014	20104	13681	6423	21942	17488	4454
	2015	**19281**	**13001**	**6280**	**19628**	**15552**	**4076**
Wieś *Rural areas*	2005	11776	10282	1494	9119	7332	1787
	2010	15889	13828	2061	10591	8889	1702
	2014	15183	13075	2108	10919	9268	1651
	2015	**13819**	**11816**	**2003**	**10820**	**9265**	**1555**
		NA 1000 LUDNOŚCI *PER 1000 POPULATION*					
OGÓŁEM *TOTAL*	2005	10,0	7,6	2,4	10,3	7,6	2,7
	2010	12,3	9,4	2,9	11,7	9,4	2,4
	2014	12,1	9,2	2,9	11,3	9,2	2,1
	2015	**11,4**	**8,5**	**2,9**	**10,5**	**8,5**	**1,9**
Miasta *Urban areas*	2005	8,3	5,7	2,6	10,1	7,2	2,9
	2010	9,8	6,6	3,2	11,6	9,0	2,6
	2014	10,0	6,8	3,2	10,9	8,7	2,2
	2015	**9,6**	**6,5**	**3,1**	**9,8**	**7,7**	**2,0**
Wieś *Rural areas*	2005	14,1	12,3	1,8	10,9	8,8	2,1
	2010	18,2	15,8	2,4	12,1	10,2	1,9
	2014	17,0	14,7	2,4	12,2	10,4	1,9
	2015	**15,4**	**13,2**	**2,2**	**12,1**	**10,4**	**1,7**

a Zameldowania. b Wymeldowania.
a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 27(74). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

LATA *YEARS* / WIEK MIGRANTÓW *AGE OF MIGRANTS*		Napływ [a] *Inflow* [a]			Odpływ [b] *Outflow* [b]			Saldo migracji *Net migration*		
		ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*
OGÓŁEM *TOTAL*	2005	28858	13472	15386	29788	13929	15859	-930	-457	-473
	2010	35848	16489	19359	34269	15745	18524	1579	744	835
	2014	35287	16435	18852	32861	15435	17426	2426	1000	1426
	2015	**33100**	**15481**	**17619**	**30448**	**14182**	**16266**	**2652**	**1299**	**1353**
0– 4 lata		3240	1618	1622	3002	1483	1519	238	135	103
5– 9		2369	1210	1159	2354	1187	1167	15	23	-8
10–14		1385	690	695	1351	678	673	34	12	22
15–19		1172	543	629	1166	545	621	6	-2	8
20–24		2218	772	1446	1976	675	1301	242	97	145
25–29		5596	2263	3333	4456	1785	2671	1140	478	662
30–34		5302	2535	2767	4453	2100	2353	849	435	414
35–39		3331	1723	1608	3184	1596	1588	147	127	20
40–44		2020	1092	928	1968	1062	906	52	30	22
45–49		1232	656	576	1231	662	569	1	-6	7
50–54		1076	532	544	1081	550	531	-5	-18	13
55–59		1149	581	568	1169	592	577	-20	-11	-9
60–64		1069	530	539	1088	532	556	-19	-2	-17
65 lat i więcej *and more*		1941	736	1205	1969	735	1234	-28	1	-29

a Zameldowania. b Wymeldowania.
a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 28(75). **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

LATA *YEARS* / WIEK MIGRANTÓW *AGE OF MIGRANTS*	Imigranci *Immigrants*			Emigranci *Emigrants*			Saldo migracji *Net migration*		
	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*
O G Ó Ł E M 2005	772	378	394	1691	821	870	-919	-443	-476
T O T A L 2010	1813	1053	760	2007	891	1116	-194	162	-356
2013	1298	707	591	3662	1687	1975	-2364	-980	-1384
2014	**1246**	**665**	**581**	**3116**	**1493**	**1623**	**-1870**	**-828**	**-1042**
0– 4 lata	344	165	179	128	60	68	216	105	111
5– 9	52	24	28	231	111	120	-179	-87	-92
10–14	29	14	15	172	73	99	-143	-59	-84
15–19	30	15	15	227	158	69	-197	-143	-54
20–24	63	35	28	196	100	96	-133	-65	-68
25–29	115	67	48	328	152	176	-213	-85	-128
30–34	137	84	53	461	205	256	-324	-121	-203
35–39	107	66	41	391	186	205	-284	-120	-164
40–44	73	43	30	283	127	156	-210	-84	-126
45–49	48	25	23	193	91	102	-145	-66	-79
50–54	52	31	21	154	65	89	-102	-34	-68
55–59	59	30	29	140	70	70	-81	-40	-41
60–64	67	30	37	102	51	51	-35	-21	-14
65 lat i więcej	70	36	34	110	44	66	-40	-8	-32
and more									

TABL. 29(76). **REZYDENCI**[a]
Stan w dniu 31 XII
USUAL RESIDENCE POPULATION[a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M w tys.	**2878,1**	**2868,3**	**2864,6**	***T O T A L in thous.***
mężczyźni w tys.	1385,3	1380,5	1378,6	*males in thous*
kobiety: w tysiącach	1492,8	1487,8	1486,0	*females: in thousands*
na 100 mężczyzn.....	108	108	108	*per 100 males*
Miasta: w tysiącach	2011,7	1985,1	1979,9	*Urban areas: in thousands*
w % ogółu ludności				*in % of total usual*
rezydującej.....	69,9	69,2	69,1	*residence population*
Wieś: w tysiącach	866,4	883,3	884,7	*Rural areas: in thousands*
w % ogółu ludności				*in % of total usual*
rezydującej.....	30,1	30,8	30,9	*residence population*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 99.
a See general notes, item 12 on page 99.

TABL. 30(77). **REZYDENCI**[a] **W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE USUAL RESIDENCE POPULATION[a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
	w tys. *in thous.*			
O G Ó Ł E M	**2878,1**	**2868,3**	**2864,6**	***T O T A L***
W wieku przedprodukcyjnym	**502,7**	**483,7**	**482,1**	***Pre-working age***
Miasta	325,5	313,3	312,9	*Urban areas*
mężczyźni	166,5	160,5	160,3	*males*
kobiety	159,0	152,8	152,6	*females*
Wieś	177,2	170,4	169,2	*Rural areas*
mężczyźni	90,8	87,5	86,9	*males*
kobiety	86,4	82,9	82,3	*females*
W wieku produkcyjnym	**1882,5**	**1812,9**	**1790,2**	***Working age***
w tym w wieku mobilnym	1132,6	1127,3	1120,8	*of which of mobility age*
Miasta	1315,7	1240,8	1220,9	*Urban areas*
mężczyźni	681,5	651,5	642,7	*males*
w tym w wieku mobilnym	395,3	387,8	384,6	*of which of mobility age*
kobiety	634,1	589,3	578,2	*females*
w tym w wieku mobilnym	388,1	380,7	377,9	*of which of mobility age*
Wieś	566,8	572,1	569,3	*Rural areas*
mężczyźni	305,9	310,2	308,9	*males*
w tym w wieku mobilnym	180,6	185,2	184,8	*of which of mobility age*
kobiety	260,9	261,9	260,3	*females*
w tym w wieku mobilnym	168,6	173,7	173,5	*of which of mobility age*
W wieku poprodukcyjnym	**492,9**	**571,8**	**592,3**	***Post-working age***
Miasta	370,5	431,0	446,1	*Urban areas*
mężczyźni	105,8	128,2	134,5	*males*
kobiety	264,8	302,9	311,6	*females*
Wieś	122,4	140,7	146,2	*Rural areas*
mężczyźni	34,7	42,7	45,3	*males*
kobiety	87,7	98,1	100,9	*females*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 99.
a See general notes, item 12 on page 99.

TABL. 31(78). **KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE**[a]
Stan w dniu 31 XII
CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS[a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2010	2014	2015	2010	2014	2015	2010	2014	2015
	jednostki kościelne [b] *church units* [b]			duchowni *clergy*			wierni, wyznawcy *adherents, faithful*		
Kościół Katolicki									
Catholic Church									
Kościół Rzymskokatolicki [c]	725	731	730	1876	1854	1927	2558120	2517079	2441091
Kościół Greckokatolicki [d]	16[e]	55	56	-	31	30	-	25000	25000
Starokatolickie									
Old Catholic									
Kościół Polskokatolicki	8	8	7	9	7	7	966	1480	1250
Kościół Starokatolicki	2	2	2[f]	2	1	1[f]	600	70	70[f]
Kościół Starokatolicki Mariawitów	-	-	-	-	-	-	7	4	4[f]
Prawosławne									
Orthodox									
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny [g]	42	43	43	38	44	44	40700	40700	40700
Protestanckie i tradycji protestanckiej									
Protestant and Protestant-tradition									
Kościół Zielonoświątkowy	30	32	34	41	55	52	3031	3111	3229
Kościół Ewangelicko-Augsburski [h]	16[i]	16	16	17[i]	18	17	2672[i]	2440	2442
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	12	11	11	3	4	4	841	812	812
Kościół Boży w Chrystusie	6	6	7	35	16	15	556	616	626
Kościół Chrześcijan Baptystów	8	8	9	6	30	38	628	596	626
Nowoapostolski Kościół w Polsce	3	3	3	6	8	8	536	579	585
Kościół Chrystusowy w RP[k]	1[l]	2[m]	2	4[l]	12[m]	26	130[l]	400[m]	455
Wspólnota Unitarian Uniwersalistów [n]	3	4	.	3	4	5	257	220	200
Kościół Chrystusowy	1[o]	2[m]	2[m]	1[o]	1[m]	1[m]	35[o]	198[m]	198[m]
Centrum Chrześcijańskie „Kanaan”	4	4	4[f]	12	12	12[f]	176	192	192[f]
Wspólnota chrześcijańska „Wrocław dla Jezusa” [p]	1	1	1	28	28	28	180	180	180
Kościół Wolnych Chrześcijan w RP	2	2	2	6	6	6	111	124	134
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny	4	3	3	2	2	2	112	112	112
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	3	3	3[f]	26	21	21[f]	94	81	81[f]
Kościół Ewangelicko-Reformowany	2	2	2	-	-	-	70	70	70
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	3	3	3	10	9	8	59	52	47
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	4	4	4	3	3	3	32	40	40

a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. c–h Dane dotyczą: c – diecezji wrocławskiej, legnickiej, świdnickiej, d – diecezji wrocławsko-gdańskiej, e – dekanatu wrocławskiego, f – 2014 r., g – diecezji wrocławsko-szczecińskiej, h – diecezji wrocławskiej, i – 2009 r. k W 2010 r. – Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP. l–p Dane dotyczą: l – 2008 r., m – 2012 r., n – całego kraju, o – 2006 r., p – 2010 r.

a Listed by the decreasing number of adherents and faithful. b Including: among others, parishes, congregations, religious communities, centres. c–h Data concern: c – dioceses wrocławska, legnicka, świdnicka, d – diocese wrocławsko-gdańska, e – decanate wrocławski, f – 2014, g – diocese wrocławsko-szczecińska, h – diocese wrocławska, i – 2009. k In 2010 – Wspólnota Kościołów Chrystusowych in RP. l–p Data concern: l – 2008, m – 2012, n – all country, o – 2006, p – 2010.

TABL. 31(78). **KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE**[a] **(dok.)**
Stan w dniu 31 XII
CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS[a] *(cont.)*
As of 31 XII

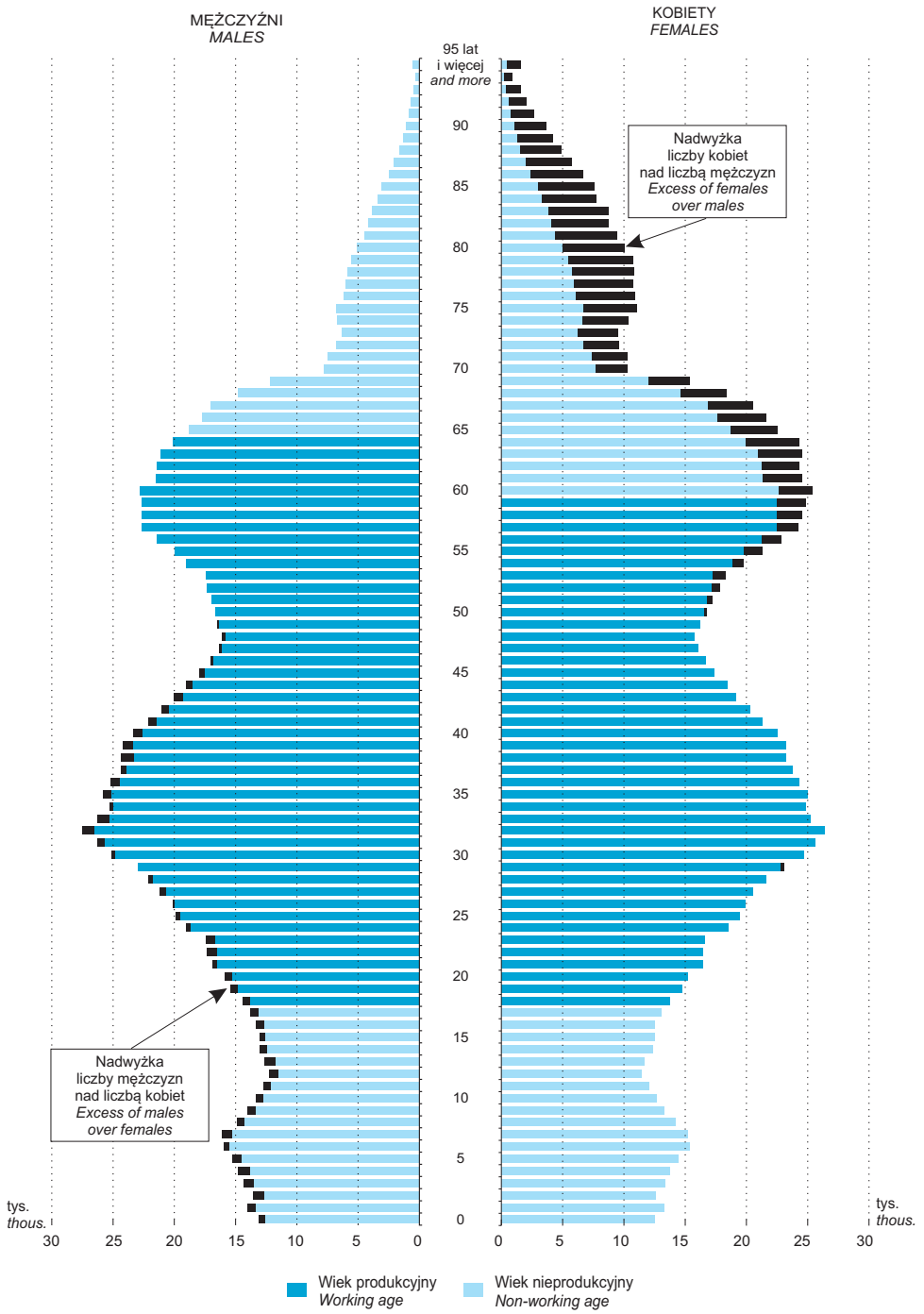
WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2010	2014	2015	2010	2014	2015	2010	2014	2015
	jednostki kościelne [b] *church units* [b]			duchowni *clergy*			wierni, wyznawcy *adherents, faithful*		
Protestanckie i tradycji protestanckiej (dok.)									
Protestant and Protestant-tradition (cont.)									
Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego	3	3	3	5	3	3	29	28	31
Ewangeliczna Wspólnota Zielonoświątkowa	1	1	1	3	3	4	22	26	42
Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego	1	1	1	1	1	1	20	20	20
Zbór Stanowczych Chrześcijan	-	-	-	1	1	1	10	15	17
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan	1	1[m]	1[m]	1	1[m]	1[m]	10	5[m]	5[m]
Dalekiego Wschodu									
Far Eastern Religions									
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	.	4	4	.	122	124	.	1006	1008
Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce [l]	3	3	3	3	3	3	350	350	350
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtzang[q]	1	1	1	-	-	-	195	198	205
Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitanii”	-	-	-	7	7	7	53	53	55
„Wspólnota Bez Bram” Mumon-Kai Związek Buddyjski Zen Rinzaj [nr]	2	2	2	13	13	13	53	53	53
Związek buddyjski „Kanzeon”	1	1[s]	1[s]	1	2[s]	2[s]	30	19[s]	19[s]
Związek Buddystów Zen „Bodhidharma”	1	1	1	3	2	2	10	16	15
Inne									
Others									
Związek Wyznania Świadków Jehowy	184	138	135	-	-	-	13467	13016	12711
Liga Muzułmańska w RP	1	1[s]	1[s]	3	3[s]	3[s]	700	700[s]	700[s]
Związek taoistów „Tao Te King” [n]	2	2	2	10	10	10	200	200	200
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych Dni Ostatnich (Mormoni)	1	1	1[f]	26	7	7[f]	130	156	156[f]
Zachodniosłowiański związek wyznaniowy „Słowiańska Wiara”	2	1	1[f]	4	8	8[f]	60	80	80[f]
Karaimski Związek Religijny	1	1	1	-	-	-	50	46	45
Unia Ewangelikalna w RP	1	1	1	4	3	3	38	38	38
Lectorium Rosicrucianum [t]	1	1	1	-	-	-	20	25	91

a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. f Dane dotyczą 2014 r. l–n Dane dotyczą: l – 2008 r., m – 2012 r., n – całego kraju. q W 2010 r. – Związek Buddyjski Karma Kamtzang. r-t Dane dotyczą: r – 2005 r., s – 2013 r., t – Centrum Wrocław.

a Listed by the decreasing number of adherents and faithful. b Including: among others, parishes, congregations, religious communities, centres. f Data concern 2014. l–n Data concern: l – 2008, m – 2012, n – all country. q In year 2010 – Związek Buddyjski Karma Kamtzang. r-t Data concern: r – 2005, s – 2013, t – Centrum Wrocław.

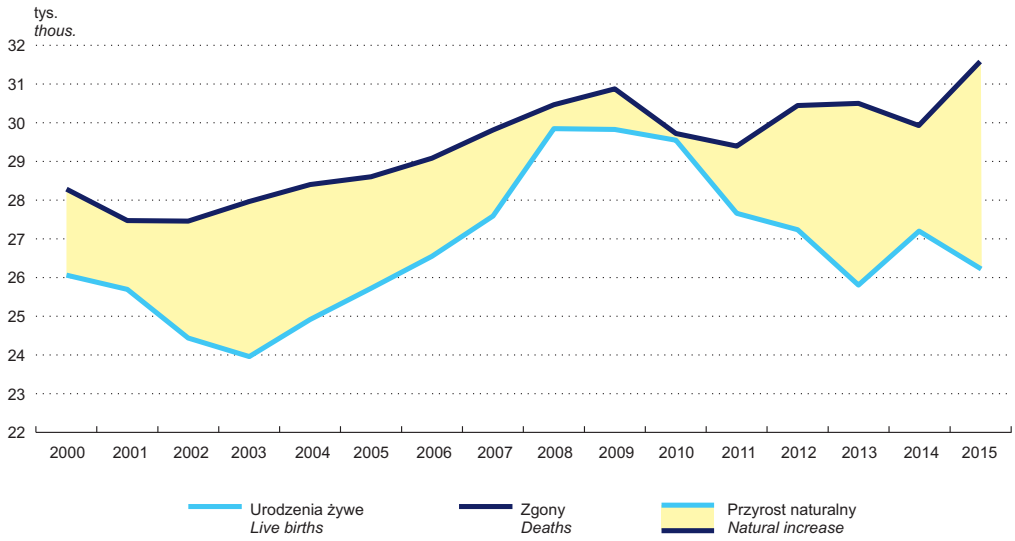
LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2015 R.
Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE IN 2015
As of 31 XII

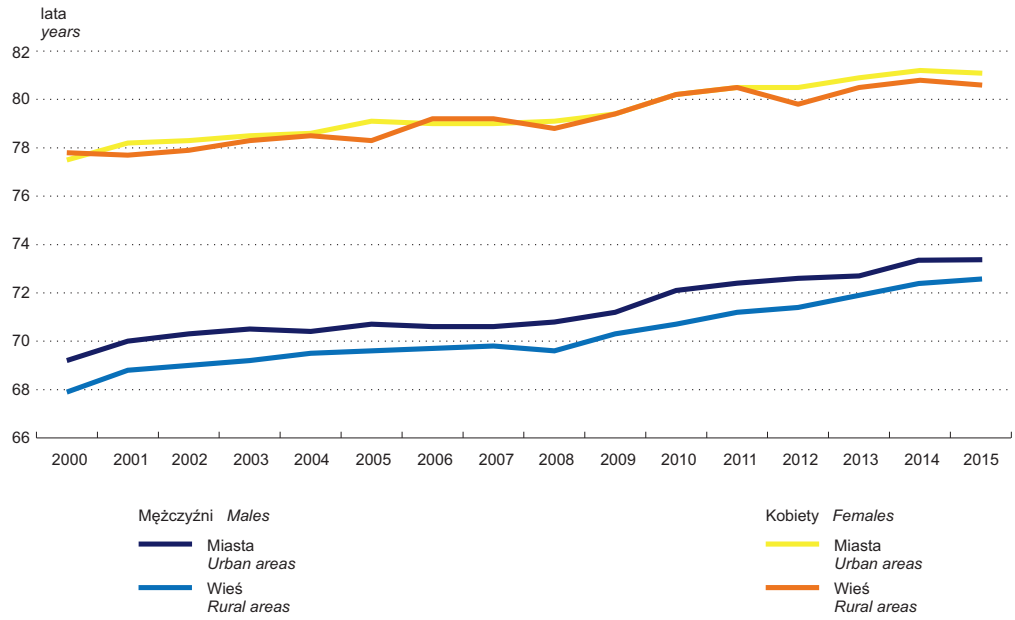
RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

VITAL STATISTICS

PRZECIĘTNA LICZBA LAT DALSZEGO TRWANIA ŻYCIA DLA OSÓB W WIEKU 0 LAT

LIFE EXPECTANCY AT 0 AGE

DZIAŁ VI
RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1 i 2 opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są osoby w wieku 15 lat i więcej, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych 12 miesięcy i więcej, tj. bezdomnych, przebywających w obiektach zbiorowego zakwaterowania oraz za granicą. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowaconych, a także niespokrewnionych, mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie.

Dane BAEL od 2010 r. uogólniono na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Dane te nie są w pełni porównywalne z wynikami badań dla okresów wcześniejszych, publikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

1) **do pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:
   - wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
   - formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych), jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Podział na pracujących w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy dokonany został na podstawie deklaracji osoby badanej w odniesieniu do głównego miejsca pracy.

2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

CHAPTER VI
LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. *Data in tables 1 and 2 were compiled on the basis of the Labour Force Survey (LFS), a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. The survey covers persons aged 15 and more, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the members of households absent for 12 months and more, i.e. homeless, living in collective accommodation establishment and staying abroad. A household is a group of people living together in a dwelling and maintaining themselves jointly.*

The LFS data since 2010 were generalized on the basis of the population balances compiled with the use of the Population and Housing Census 2011. The data are not fully comparable to the surveys' results for the previous periods published in the previous edition of the Yearbook.

2. *The main criterion in dividing the population into economically active and inactive is work, i.e. performing, holding or looking for work.*

Economically active persons *include employed and unemployed persons:*

1) ***employed*** *persons are persons who during the reference week:*
   - *performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or conducting a family-owned business outside agriculture,*
   - *formally had work but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather), if the break in work did not exceed 3 months; moreover, in the LFS there is accepted if the break in work exceeded 3 months, the additional criterion in case of employment as a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration.*

Breakdown into full-time and part-time employed persons was made on the basis of a declaration of the surveyed person in reference to the main job.

2) ***unemployed persons*** *are persons aged 15–74, who simultaneously fulfilled three conditions:*

– w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
– w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
– były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy);
2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
   a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), z pewnymi wyłączeniami w latach 2005-2009; patrz ust. 4 na str. 127;
   b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
   c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

– *within the reference week were not employed,*
– *within a four week period (the last week being the reference week) actively sought work,*
– *were available for work within a fortnight period after the reference week.*

The unemployed also include persons who have found work and were waiting to begin it within a 3-month period as well as persons who were available for that work.

***Economically inactive persons** are persons who are not classified as employed or unemployed.*

***3. The activity rate** is calculated as the share of economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).*

***The employment rate** is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).*

***The unemployment rate** is calculated as the share of unemployed persons (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).*

Employment

***1.** Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.a. in regard to private farms in agriculture).*

***2.** Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:*

1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation);
2) employers and own-account workers, i.e.:
   a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), with some exceptions in 2005-2009; see item 4 on page 127;
   b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity excluding private farms in agriculture,
   c) other self-employed persons, e.g. persons practising learned professions;
3) outworkers;
4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);
5) members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);
6) clergy fulfilling priestly obligations.

3. **Pełnozatrudnieni** są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorcy mienia.

Niepełnozatrudnieni są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

Dane dotyczące **pracujących według stanu w dniu 31 XII** podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

4. Dane dotyczące **pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII** w latach 2005-2009 wyszacowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

1) w latach 2005-2009 **nie zaliczono** osób pracujących:
   a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
   b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

5. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

1) **zatrudnionych według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

6. Do **osób wykonujących pracę nakładczą** zalicza się osoby, z którymi zawarto umowę o wykonanie określonych czynności na rzecz jednostki zlecającej pracę poza jej terenem.

7. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

3. ***Full-time paid employees*** *are employed persons on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker.*

Part-time paid employees *are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.*

Data concerning ***employment as of 31 XII*** *are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the* ***main job****.*

4. *Data concerning* ***employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII*** *in 2005-2009 were estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census 2002 as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.*

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

1) *in 2005-2009 are* ***not included*** *the following employed persons:*
   a) *on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing* ***exclusively*** *for their own needs,*
   b) *on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing* ***exclusively*** *or* ***mainly*** *for their own needs.*
2) *since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing* ***exclusively*** *or* ***mainly*** *for their own needs).*

5. *Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:*

1) ***the employment as of 31 XII*** *of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;*
2) ***the average paid employment –*** *full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.*

6. ***Outworkers*** *are persons who are bound by a contract defining the scope of activity to be performed for the entity providing the work and which is performed outside its facilities.*

7. ***Agents*** *are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the agreement.*

Agenci pracujący na podstawie umów agencyjnych otrzymują wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne w formie prowizji od obrotów (wynagrodzenie tych osób jest uzależnione od wartości dokonywanych transakcji lub wartości wykonywanych usług).

Agenci prowadzący placówki na podstawie umowy na warunkach zlecenia przejmują pełne wpływy uzyskane z działalności placówek i zobowiązani są uiszczać na rzecz zleceniodawcy zryczałtowaną odpłatność ustaloną w kwocie lub wskaźnikiem procentowym od obrotu.

8. Dane grupowane według sekcji PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

W tabl. 3 dane prezentowane są według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.

9. Informacje o **ruchu zatrudnionych** dotyczą pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy,** a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi), osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Dane nie obejmują podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i do 2008 r. z urlopów bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2008 r. urlopy bezpłatne) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

10. Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,
2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Agents employed on the basis of agency agreements receive agency and commission wages and salaries in the form of sales commission (wages and salaries of these persons are depend on the value of transactions conducted or on the value of services rendered).

Agents managing entities on the basis of order agreements receive all income obtained from entity activity and are obligated to pay the contractor a lump-sum payment established either as a defined sum or as a percentage of turnover.

8. *Data grouped according to sections of the NACE rev. 2 were compiled using the* ***enterprise method****.*

In table 3 data are presented by actual workplace of employed and kind of activity.

9. *Information regarding* ***labour turnover*** *concerns full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary employees. These data concern* ***the number of hires and the number of terminations*** *and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.*

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as – for record-keeping purposes – persons, who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacation and rehabilitation.

Data do not include economic entities employing less than 9 persons.

The hire (termination) rate *is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and until 2008 from unpaid leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and until 2008 unpaid leaves) during a surveyed year to the number of full-time paid employees as of 31 XII from the year preceding the surveyed year.*

10. Vacancies *are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:*

1) the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day,
2) the employer made efforts to find people willing to take up the job,
3) if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.

11. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Bezrobocie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych**, obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2013 poz. 674, z późniejszymi zmianami), określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat, a nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. Długotrwale bezrobotni zarejestrowani są to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy.

3. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

4. Informacje o **wydatkach Funduszu Pracy** podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 674, z późn. zm.).

Warunki pracy

1. Informacje o **wypadkach przy pracy** obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

11. Newly created jobs *are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.*

Unemployment

1. *Data regarding* ***registered unemployed persons****, include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2013 item 674, with later amendments), are classified as unemployed.*

An ***unemployed person*** *is understood as a person who is at least 18 years old and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme exam) or tertiary schools in part–time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.*

2. The registered long-term unemployed *are persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training of adults in the workplace .*

3. The registered unemployment rate *is calculated as the relation of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

4. *Information concerning* ***Labour Fund expenditures*** *are given according to Law dated 20 IV 2004, on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (unified text: Journal of Laws 2013 item 674, with later amendments).*

Work conditions

1. *Information regarding* ***accidents at work*** *includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.*

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

2. Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

1) w czasie podróży służbowej;
2) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za **wypadek przy pracy uważa się również** nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
5) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

***2. Accident at work** is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:*

1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
2) when an employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

*Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:*

1) during a business trip;
2) during a training within the scope of common self-defence;
3) at performing tasks ordered by trade union organizations, functioning at the employer.

***Accident at work is also understood** as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:*

1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;
3) carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;
4) serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;
5) stay – on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity – at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;
6) performance of work, by members of agricultural producers' cooperatives, agricultural farmers' cooperatives and by other persons treated equally to members of a cooperatives, for the benefit of these cooperatives;
7) performance or cooperation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;
8) performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or cooperation at conducting them;
9) performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;

10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

3. Za **ciężki wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

4. Za **śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

5. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz przyczyn wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy od 2005 r. są grupowane zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

6. Wskaźnik wypadkowości jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących obliczoną jako średnia arytmetyczna 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

7. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; przy czym dane:
1) obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności

10) serving supplementary forms of military service;
11) education at the National School of Public Administration by students who receive scholarships.

3. *A* ***serious accident at work*** *is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.*

4. *A* ***fatal accident at work*** *is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.*

5. *Accidents at work are classified, i.a., according to* ***contact-mode of injury*** *which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their causes (all short-comings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact-mode of injury since 2005 are grouping according to the EUROSTAT recommendation.*

6. The accident ratio *is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.*

7. *Information regarding* ***persons working in hazardous conditions*** *i.e., with substances hazardous to health is compiled on the basis of reports; data concern persons:*
1) employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in the scope of scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in the scope of rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities);

organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane oraz pozostałego sprzątania); edukacja (w zakresie szkół wyższych); opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);

2) dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwłókniające, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;

3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

8. Za **chorobę zawodową** uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe prezentowane w tabl. 21 podaje się od 2009 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VI 2009 r. (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 1367).

Do obliczenia wskaźnika na 100 tys. zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

9. Ocena ryzyka zawodowego to kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich stopnia ciężkości, w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa.

education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope of human health activities); other service activities (in the scope of repair of computers and personal and household goods);

2) exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery;

3) the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees.

8. *A disease is deemed an* ***occupational disease*** *if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.*

Occupational diseases in table 21 are given since 2009 according to the decree of the Council of Ministers, dated 30 VI 2009 (uniform text Journal of Laws 2013, item 1367).

The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the year preceding the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 100 thous. paid employees.

9. Evaluation of occupational risk *is a complex estimation of possibility combination of bodily injury occurrence or health status worsening as well as seriousness of these events, in threatening situation. It is done in order to choose appropriate means for ensuring safety.*

Aktywność ekonomiczna ludności
Economic activity of the population

TABL. 1(79). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ – na podstawie BAEL**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015				SPECIFICATION
	przeciętne roczne *annual averages*		kwartały *quarters*				
			I	II	III	IV	
LUDNOŚĆ w tys.	**2357**	**2186**	**2203**	**2286**	**2176**	**2106**	**2245**	***POPULATION in thous.***
Mężczyźni	1120	1031	1032	1067	1032	983	1048	*Men*
Kobiety	1237	1156	1171	1219	1145	1123	1197	*Women*
Aktywni zawodowo	**1279**	**1204**	**1217**	**1248**	**1210**	**1171**	**1239**	***Economically active persons***
mężczyźni	708	663	667	672	662	646	690	*men*
kobiety	570	542	549	575	548	525	549	*women*
Pracujący	1134	1094	1132	1143	1130	1092	1162	*Employed persons*
mężczyźni	629	604	622	614	617	604	654	*men*
kobiety	505	490	509	529	513	488	508	*women*
Bezrobotni[a]	145	110	85	105	80	79	77	*Unemployed persons*[a]
mężczyźni	80	59	45	59	45	42	36	*men*
kobiety	65	51	40	47	35	37	41	*women*
Bierni zawodowo	**1079**	**982**	**986**	**1038**	**966**	**935**	**1006**	***Economically inactive persons***
Mężczyźni	412	368	365	395	370	337	358	*Men*
Kobiety	666	614	621	643	596	598	648	*Women*
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %	**54,3**	**55,1**	**55,2**	**54,6**	**55,6**	**55,6**	**55,2**	***ACTIVITY RATE in %***
mężczyźni	63,2	64,3	64,6	63,0	64,1	65,7	65,8	*men*
kobiety	46,1	46,9	46,9	47,2	47,9	46,7	45,9	*women*
Miasta	54,5	55,2	55,3	54,3	55,6	56,3	55,0	*Urban areas*
Wieś	53,7	54,9	55,2	55,4	55,6	53,8	55,7	*Rural areas*
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w %	**48,1**	**50,0**	**51,4**	**50,0**	**51,9**	**51,9**	**51,8**	***EMPLOYMENT RATE in %***
mężczyźni	56,2	58,6	60,3	57,5	59,8	61,4	62,4	*men*
kobiety	40,8	42,4	43,5	43,4	44,8	43,5	42,4	*women*
Miasta	48,4	50,4	51,3	49,8	51,9	52,1	51,6	*Urban areas*
Wieś	47,3	49,2	51,5	50,4	52,0	51,1	52,0	*Rural areas*
STOPA BEZROBOCIA w %	**11,3**	**9,1**	**7,0**	**8,4**	**6,6**	**6,7**	**6,2**	***UNEMPLOYMENT RATE in %***
mężczyźni	11,3	8,9	6,7	8,8	6,8	6,5	5,2	*men*
kobiety	11,4	9,4	7,3	8,2	6,4	7,0	7,5	*women*
Miasta	11,2	8,6	7,1	8,2	6,7	7,5	6,0	*Urban areas*
Wieś	11,7	10,4	6,7	9,0	6,5	4,9	6,5	*Rural areas*

a Osoby w wieku 15–74 lata.
a Persons aged 15–74.

TABL. 2(80). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2015 R. – na podstawie BAEL**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2015 – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ludność *Population*	Aktywni zawodowo *Economically active persons*			Bierni zawodowo *Economically inactive persons*	Współczynnik aktywności zawodowej *Activity rate*	Wskaźnik zatrudnienia *Employment rate*	Stopa bezrobocia *Unemployment rate*
		ogółem *total*	pracujący *employed*	bezrobotni [a] *unemployed* [a]				
	w tys. *in thous.*					w % *in %*		
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**2245**	**1239**	**1162**	**77**	**1006**	**55,2**	**51,8**	**6,2**
Według wieku: ***By age:***								
w tym w wieku produkcyjnym [b] ..... *of which at working age* [b]	1589	1193	1117	76	396	75,1	70,3	6,4
15–24 lata	289	99	81	18	190	34,3	28,0	18,2
25–34	388	331	312	19	57	85,3	80,4	5,7
35–44	361	317	300	17	44	87,8	83,1	5,4
45–54	339	280	267	12	59	82,6	78,8	4,3
55 lat i więcej ..... *and more*	868	213	202	11	656	24,5	23,3	5,2
Według poziomu wykształcenia: ***By educational level:***								
Wyższe..... *Tertiary*	507	405	394	11	102	79,9	77,7	2,7
Policealne i średnie zawodowe ..... *Post-secondary and vocational secondary*	527	323	305	19	204	61,3	57,9	5,9
Średnie ogólnokształcące..... *General secondary*	241	117	105	11	124	48,5	43,6	9,4
Zasadnicze zawodowe ..... *Basic vocational*	550	314	293	22	235	57,1	53,3	7,0
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe ..... *Lower secondary, primary and incomplete primary*	420	79	66	14	341	18,8	15,7	17,7

a Osoby w wieku 15–74 lata. b Mężczyźni 18–64 lata, kobiety 18–59 lat.
a Persons aged 15–74. b Men aged 18–64, women aged 18–59.

Pracujący
Employment

TABL. 3(81). **PRACUJĄCY** [a]
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		*SPECIFICATION*
				ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*	
O G Ó Ł E M	**886474**	**996960**	**1047702**	**1073014**	**510083**	***T O T A L***
sektor publiczny	240825	235758	218402	215077	144783	*public sector*
sektor prywatny	645649	761202	829300	857937	365300	*private sector*
Rolnictwo[b], leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	74864	88169	88938	88981	40638	*Agriculture[b], forestry and fishing*
Przemysł	237892	248851	259232	263001	84826	*Industry*
w tym przetwórstwo przemysłowe	193103	201149	213833	217357	77789	*of which manufacturing*
Budownictwo	48371	65749	61885	63169	7380	*Construction*
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ]	154418	163182	159517	161432	87188	*Trade; repair of motor vehicles [Δ]*
Transport i gospodarka magazynowa	50065	50562	54944	56126	12024	*Transportation and storage*
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ]	18538	20472	22229	23241	15350	*Accommodation and catering [Δ]*
Informacja i komunikacja	8647	18801	26600	30468	8707	*Information and communication*
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	22728	30357	29491	30111	20248	*Financial and insurance activities*
Obsługa rynku nieruchomości [Δ]	13854	13789	15325	15277	8401	*Real estate activities*
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	51985	36352	50171	52733	27512	*Professional, scientific and technical activities*
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ]	4413	44773	51469	56978	27163	*Administrative and support service activities*
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	41903	46165	46959	46773	30973	*Public administration and defence; compulsory social security*
Edukacja	76303	80019	82350	83474	64418	*Education*
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	58073	63170	67548	69116	55769	*Human health and social work activities*
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	11083	11585	11929	12033	7260	*Arts, entertainment and recreation*
Pozostała działalność usługowa	13337	14964	19115	20101	12226	*Other service activities*

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 127.

a By actual workplace and kind of activity. b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 4 on page 127.

TABL. 4(82). **PRACUJĄCY[a] WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS[a] BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem *Total*	W tym *Of which*		*SPECIFICATION*
			zatrudnieni na podstawie stosunku pracy *employees hired on the basis of an employment contract*	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin *owners, co-owners including contributing fa-mily workers*	
O G Ó Ł E M	2005	602970	595710	5100	***T O T A L***
	2010	675316	668432	5015	
	2014	696146	689909	4614	
	2015	**708027**	**702278**	**4178**	
sektor publiczny		199206	199206	-	*public sector*
sektor prywatny		508821	503072	4178	*private sector*
w tym:					*of which:*
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		8354	7409	100	*Agriculture, forestry and fishing*
Przemysł		220907	219712	1165	*Industry*
w tym przetwórstwo przemysłowe		183130	181962	1138	*of which manufacturing*
Budownictwo		26709	26232	477	*Construction*
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ]		88232	87063	1118	*Trade; repair of motor vehicles[Δ]*
Transport i gospodarka magazynowa		20972	20651	321	*Transportation and storage*
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ]		17972	17747	221	*Accommodation and catering[Δ]*
Informacja i komunikacja		14852	14799	53	*Information and communication*
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		27584	26921	22	*Financial and insurance activities*
Obsługa rynku nieruchomości[Δ]		9908	9881	27	*Real estate activities*
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		19049	18884	165	*Professional, scientific and technical activities*
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ]		62190	62092	98	*Administrative and support service activities*
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		46065	46065	-	*Public administration and defence; compulsory social security*
Edukacja		78982	78754	228	*Education*
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		54267	54141	126	*Human health and social work activities*
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		9967	9960	7	*Arts, entertainment and recreation*
Pozostała działalność usługowa		1997	1947	50	*Other service activities*

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 5(83). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		*SPECIFICATION*
				ogółem *total*	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób[a] *of which entities employing more than 9 persons*[a]	
O G Ó Ł E M	**672013**	**750084**	**754522**	**766479**	**658170**	***T O T A L***
sektor publiczny	226804	210788	191709	190608	190608	*public sector*
sektor prywatny	445209	539296	562813	575871	467562	*private sector*
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	11069[b]	9680[b]	9867[b]	9947[b]	6392	*Agriculture, forestry and fishing*
Przemysł	214741	221975	221227	225672	212931	*Industry*
w tym przetwórstwo przemysłowe	164118	176497	184205	188035	176019	*of which manufacturing*
Budownictwo	34960	49030	41364	41114	25366	*Construction*
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ]	91607	110438	107643	111536	78636	*Trade; repair of motor vehicles*[Δ]
Transport i gospodarka magazynowa	26792	23669	25917	27320	19874	*Transportation and storage*
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ]	13049	17640	17849	20458	15699	*Accommodation and catering*[Δ]
Informacja i komunikacja	6842	9458	14465	15752	13180	*Information and communication*
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	19560	27464	25381	25910	24039	*Financial and insurance activities*
Obsługa rynku nieruchomości[Δ]	9496	10406	11621	11560	9050	*Real estate activities*
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	22165	23193	26991	27082	17498	*Professional, scientific and technical activities*
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ]	38696	49121	58187	56096	53210	*Administrative and support service activities*
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	41707	46821	45234	44617	44617	*Public administration and defence; compulsory social security*
Edukacja	75417	76698	74992	75514	74559	*Education*
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	51497	57729	55537	55489	52153	*Human health and social work activities*
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	8540	10055	9674	9712	9260	*Arts, entertainment and recreation*
Pozostała działalność usługowa	5875	6707	8573	8701	1706	*Other service activities*

a Bez zatrudnionych za granicą. b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 127.
a Excluding persons employed abroad. b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 4 on page 127.

TABL. 6(84). **PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI** [a]
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Pełnozatrudnieni[b] *Full-time employees*[b]		Niepełnozatrudnieni *Part-time employees*		*SPECIFICATION*
	ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*	
O G Ó Ł E M 2005	538597	256579	57113	34917	***T O T A L***
2010	609872	300336	58560	38868	
2014	635012	322180	54897	36425	
2015	**650150**	**333659**	**52128**	**34787**	
sektor publiczny	182393	126260	16813	11936	*public sector*
sektor prywatny	467757	207399	35315	22851	*private sector*
w tym:					*of which:*
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6344	1788	1065	768	*Agriculture, forestry and fishing*
Przemysł	214547	71109	5165	2544	*Industry*
w tym przetwórstwo przemysłowe	177330	65695	4632	2313	*of which manufacturing*
Budownictwo	25092	3121	1140	415	*Construction*
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ]	80877	51243	6186	5130	*Trade; repair of motor vehicles* [Δ]
Transport i gospodarka magazynowa	19852	3146	799	230	*Transportation and storage*
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ]	11678	8147	6069	3794	*Accommodation and catering* [Δ]
Informacja i komunikacja	14391	4998	408	211	*Information and communication*
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	24538	17053	2383	1583	*Financial and insurance activities*
Obsługa rynku nieruchomości [Δ].....	8820	4992	1061	745	*Real estate activities*
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	17500	10472	1384	899	*Professional, scientific and technical activities*
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ].....	54032	26861	8060	5049	*Administrative and support service activities*
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	44318	29359	1747	1082	*Public administration and defence; compulsory social security*
Edukacja	67312	53156	11442	8346	*Education*
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	50613	42362	3528	2762	*Human health and social work activities*
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	8492	5161	1468	1069	*Arts, entertainment and recreation*
Pozostała działalność usługowa	1744	691	203	149	*Other service activities*

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. b Od 2009 łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.
a Excluding economic entities employing up to 9 persons. b Since 2009 including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7(85). **PRZYJĘCIA DO PRACY** [a]
HIRES [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Z liczby ogółem *Of total number*				Współczynnik przyjęć w % *Hire rate in %*
			kobiety *women*	podejmujący pierwszą pracę *persons starting work for the first time*	poprzednio pracujący *persons formerly employed*	powracający z urlopów wychowawczych [b] *persons returning from child-care leaves* [b]	
O G Ó Ł E M	2005	140501	57320	20107	66203	2382	26,5
T O T A L	2010	151524	66756	22178	77592	3235	24,7
	2014	164192	75634	29170	91772	2053	26,4
	2015	**177224**	**84429**	**36285**	**100120**	**1827**	**27,9**
sektor publiczny ..... *public sector*		20903	13810	2614	13878	466	11,1
sektor prywatny ..... *private sector*		156321	70619	33671	86242	1361	34,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture, forestry and fishing*		984	375	176	489	3	17,3
Przemysł ..... *Industry*		43791	15096	5252	27774	397	20,7
w tym przetwórstwo przemysłowe .... *of which manufacturing*		39374	14373	4904	24379	385	22,5
Budownictwo ..... *Construction*		6957	743	576	4607	18	27,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ] ..... *Trade; repair of motor vehicles* [Δ]		26772	17360	5765	15925	380	34,4
Transport i gospodarka magazynowa .... *Transportation and storage*		5948	861	273	4165	8	30,2
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ] ..... *Accommodation and catering* [Δ]		3982	2701	841	2073	51	36,0
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*		4904	1769	1152	3339	17	40,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... *Financial and insurance activities*		6302	4355	724	4140	286	26,5
Obsługa rynku nieruchomości [Δ] ..... *Real estate activities*		1299	661	151	910	12	14,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*		5084	2955	1022	3196	68	29,5
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ] ..... *Administrative and support service activities*		50051	22098	17576	19511	101	104,5
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... *Public administration and defence; compulsory social security*		5382	3171	665	3891	168	10,9

a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 7(85). **PRZYJĘCIA DO PRACY** [a] **(dok.)**
HIRES [a] *(cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	Z liczby ogółem *Of total number*				Współczynnik przyjęć w % *Hire rate in %*
		kobiety *women*	podejmujący pierwszą pracę *persons starting work for the first time*	poprzednio pracujący *persons formerly employed*	powracający z urlopów wychowawczych [b] *persons returning from child-care leaves* [b]	
Edukacja ..... *Education*	6832	5536	693	4369	146	10,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna .... *Human health and social work activities*	6960	5772	1059	4569	137	13,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*	1442	785	262	907	31	16,9
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*	534	191	98	255	4	34,3

a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 8(86). **ZWOLNIENIA Z PRACY** [a]
TERMINATIONS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Z liczby ogółem *Of total number*					Współczynnik zwolnień w % *Termination rate in %*
			kobiety *women*	zwolnieni w drodze wypowiedzenia *terminated due to dissolution of an employment contract*		przeniesieni na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy, rehabilitację *retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilitation*	korzystający z urlopów wychowawczych [b] *persons taking child-care leave* [b]	
				przez zakład pracy *by employer*	przez pracownika *by employee*			
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	2005	124201	51041	21736	15384	8089	3837	23,1
	2010	140168	62490	25059	14227	4774	4050	22,7
	2014	147124	64654	18086	18515	6360	2066	23,6
	2015	**159245**	**72201**	**20901**	**23423**	**7837**	**2298**	**25,0**
sektor publiczny ..... *public sector*		22892	12459	5046	1752	3517	571	12,1
sektor prywatny ..... *private sector*		136353	59742	15855	21671	4320	1727	30,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture, forestry and fishing*		916	293	88	80	131	3	16,1

a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 8(86). **ZWOLNIENIA Z PRACY** [a] **(dok.)**
TERMINATIONS [a] *(cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	Z liczby ogółem *Of total number*					Współczynnik zwolnień w % *Termination rate in %*
		kobiety *women*	zwolnieni w drodze wypowiedzenia *terminated due to dissolution of an employment contract*		przeniesieni na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy, rehabilitację *retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilitation*	korzystający z urlopów wychowawczych [b] *persons taking child-care leave* [b]	
			przez zakład pracy *by employer*	przez pracownika *by employee*			
Przemysł *Industry*	38042	12467	5476	6809	2602	460	17,9
w tym przetwórstwo przemysłowe *of which manufacturing*	34599	11914	4987	6533	1582	443	19,7
Budownictwo *Construction*	6893	639	1131	726	259	16	27,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ] *Trade; repair of motor vehicles* [Δ]	23206	15006	3039	5987	446	574	29,5
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	5667	639	540	966	310	33	28,7
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ] *Accommodation and catering* [Δ]	3789	2513	438	793	89	67	34,1
Informacja i komunikacja *Information and communication*	2608	856	185	1133	36	29	21,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	5515	3627	942	1323	122	307	23,0
Obsługa rynku nieruchomości [Δ] *Real estate activities*	1239	630	148	192	195	9	14,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	4592	2918	490	1351	136	113	26,3
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ] *Administrative and support service activities*	43658	18557	3493	2158	461	106	91,1
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne *Public administration and defence; compulsory social security*	8806	3187	3640	297	937	208	18,0
Edukacja *Education*	5960	4587	634	492	1018	179	8,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	6734	5455	436	820	946	168	13,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją *Arts, entertainment and recreation*	1279	694	179	231	140	22	15,1
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	341	133	42	65	9	4	21,8

a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 9(87). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY**[a]
THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	W tym kobiety *Of which women*	Z liczby ogółem — absolwenci szkół *Of total number — school leavers*			
			wyższych *tertiary*	policealnych i średnich zawodowych *post-secondary and secondary vocational*	liceów ogólnokształcących *general secondary*	zasadniczych zawodowych *basic vocational*
O G Ó Ł E M 2005	18018	7564	5396	5332	2921	4369
T O T A L 2010	13620	6747	5377	3397	2279	2567
2014	23424	10542	7664	5414	4761	5585
2015	**25581**	**11107**	**11068**	**6874**	**3645**	**3994**
sektor publiczny *public sector*	2106	1441	1539	277	173	117
sektor prywatny *private sector*	23475	9666	9529	6597	3472	3877
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*	156	54	42	52	9	53
Przemysł *Industry*	3589	1293	1032	986	590	981
w tym przetwórstwo przemysłowe *of which manufacturing*	3301	1211	930	890	550	931
Budownictwo *Construction*	335	54	117	68	44	106
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]	1444	876	441	469	367	167
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	161	40	41	39	43	38
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering*[Δ]	376	237	71	123	100	82
Informacja i komunikacja *Information and communication*	1072	314	810	#	#	-
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	673	473	334	101	222	16
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] *Real estate activities*	116	68	60	29	19	8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	817	462	728	31	43	15
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	14671	5668	#	#	1825	2422
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne *Public administration and defence; compulsory social security*	541	359	383	65	56	37
Edukacja *Education*	531	420	449	44	27	11
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	870	667	680	93	51	46
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją *Arts, entertainment and recreation*	199	116	111	48	35	5
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	30	6	#	#	6	7

a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 10(88). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2015 R.**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wolne (stan w dniu 31 XII) *Vacancies (as of 31 XII)*			Nowo utworzone[a] *Vacancies – newly created jobs*[a]		Zlikwidowane[a] *Liquidated*[a]	
	ogółem *total*	w tym nowo utworzone *of which vacancies – newly created jobs*	z liczby ogółem – w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób *of total number – in entities employing more than 9 persons*	ogółem *total*	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób *of which in entities employing more than 9 persons*	ogółem *total*	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób *of which in entities employing more than 9 persons*
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**6895**	**1950**	**5032**	**47887**	**27536**	**21875**	**12947**
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*	94	23	64	651	278	377	174
Przemysł *Industry*	1191	241	1128	11033	8430	5508	3445
w tym przetwórstwo przemysłowe *of which manufacturing*	1086	225	1034	10162	7802	4727	2739
Budownictwo *Construction*	736	333	172	4264	1396	3324	1670
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]	787	37	283	8587	4259	3397	1498
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	772	91	704	2652	1042	866	715
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering*[Δ]	109	63	51	2673	1133	1399	694
Informacja i komunikacja *Information and communication*	1701	738	1610	2444	1727	599	297
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	376	68	262	2258	1800	622	464
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] *Real estate activities*	33	16	33	312	199	382	200
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	360	203	211	3920	1939	1575	684
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	200	10	148	2789	1922	1099	1074
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne *Public administration and defence; compulsory social security*	166	45	162	822	810	560	552
Edukacja *Education*	77	45	51	2128	1604	1054	884
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	162	21	127	2254	715	402	294
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją *Arts, entertainment and recreation*	22	1	13	429	205	314	239
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	109	15	13	671	77	397	63

a W ciągu roku.
a During the year.

Bezrobocie
Unemployment

TABL. 11(89). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS JOB OFFERS As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	**233352**	**150282**	**121562**	**99952**	***Total registered unemployed persons***
w tym kobiety	125300	77700	62518	51579	*of which women*
Z liczby ogółem – bezrobotni:					*Of total number – unemployed persons:*
dotychczas niepracujący	45977	23342	14559	10838	*previously not employed*
absolwenci[a]	9261	7545	4183	3499	*school-leavers[a]*
w tym szkół wyższych [b]	1908	2309	1125	.	*of which of tertiary education [b]*
bez kwalifikacji zawodowych	57584	42205	38121	31475	*without occupational qualifications*
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	8737	3606	5409	4922	*terminated for company reasons*
długotrwale bezrobotni [c]	152692	67034	67232	53049	*long-term unemployed [c]*
posiadający prawo do zasiłku	35934	28403	18733	15995	*possessing benefit rights*
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	.	.	.	16467	*with at least one child below 6 years of age or with at least one disabled child below 18 years of age*
niepełnosprawni	8793	10319	9929	8268	*disabled persons*
Stopa bezrobocia rejestrowanego [d] w %	**20,6**	**13,1**	**10,4**	**8,5**	***Registered unemployment rate [d] in %***
Oferty pracy	**2469**	**3057**	**4520**	**6326**	***Job offers***

a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. b Dotyczy osób, które nie ukończyły 27 lat. c Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy. d Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 129.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document of completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. b Concerns persons who have not reached their 27th birthday. c Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training of adults in the workplace. d See general notes, item 3 on page 129.
S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 12(90). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI** [a]
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED FROM UNEMPLOYMENT ROLLS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Bezrobotni nowo zarejestrowani	**252104**	**255873**	**188947**	**177939**	***Newly registered unemployed persons***
z liczby ogółem:					*of total number:*
Kobiety	121210	124222	91384	87395	*Women*
Dotychczas niepracujący	70212	51280	28993	23538	*Previously not employed*
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	5494	4775	7900	8601	*Terminated for company reasons*
Bezrobotni wyrejestrowani	**275881**	**251851**	**220943**	**199549**	***Persons removed from unemployment rolls***
z liczby ogółem:					*of total number:*
Kobiety	130657	120841	106660	98334	*Women*
Z tytułu podjęcia pracy	124533	98930	100917	94784	*Received jobs*

a W ciągu roku.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a During the year.
S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 13(91). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005		2010		2014		2015	
	ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*
OGÓŁEM *TOTAL*								
OGÓŁEM ***TOTAL***	**233352**	**125300**	**150282**	**77700**	**121562**	**62518**	**99952**	**51579**
WEDŁUG WIEKU *BY AGE*								
24 lata i mniej *and less*	45178	25088	27093	15614	15492	9022	11798	7063
25–34	61992	36995	41807	24773	31319	19339	24944	15848
35–44	46231	25912	26698	14378	25692	14268	21630	12218
45–54	65190	32896	34287	16675	23503	11447	18872	9053
55 lat i więcej *and more*	14761	4409	20397	6260	25556	8442	22708	7397
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA *BY EDUCATIONAL LEVEL*								
Wyższe *Tertiary*	11345	7423	14348	9706	13518	9180	11560	7817
Policealne oraz średnie zawodowe *Post-secondary and vocational secondary*	51372	32878	31322	19106	25337	15294	20684	12625
Średnie ogólnokształcące *General secondary*	15840	11678	14603	10043	11291	7683	9303	6351
Zasadnicze zawodowe *Basic vocational*	73659	34300	42884	18109	34389	14320	27930	11673
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe *Lower secondary, primary and incomplete primary*	81136	39021	47125	20736	37027	16041	30475	13113
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY[a] *BY DURATION OF UNEMPLOYMENT*[a]								
3 miesiące i mniej *months and less*	56345	25641	53930	25238	35880	16394	32208	15013
3– 6	31339	16787	27845	15013	18048	9720	15714	8629
6–12	34944	18326	29038	15400	20228	10438	16039	8318
12–24	35721	19285	24037	13028	21375	11474	14764	7961
Powyżej 24 miesięcy *More than 24 months*	75003	45261	15432	9021	26031	14492	21227	11658
WEDŁUG STAŻU PRACY *BY WORK SENIORITY*								
Bez stażu pracy *No work seniority*	45977	27819	23342	14352	14559	8970	10838	6742

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

a From the date of registering in a labour office. Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

TABL. 13(91). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005		2010		2014		2015	
	ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which women*
WEDŁUG STAŻU PRACY (dok.) *BY WORK SENIORITY (cont.)*								
Ze stażem pracy[b]: *With work seniority[b]:*								
1 rok i mniej *and less*	32954	18462	21908	12682	18513	10880	16097	9451
1– 5	43070	22768	33527	17929	26921	14764	22310	12505
5–10	31265	17184	20500	10678	18571	9900	15585	8345
10–20	42229	23291	24952	12093	21062	9923	17313	8038
20–30	32915	14902	19898	8067	15577	6054	12594	4803
powyżej 30 lat *more than 30 years*	4942	874	6155	1899	6359	2027	5215	1695

b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1–5 uwzględniono osoby posiadające staż pracy 1 rok i 1 dzień do 5 lat.
U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2015 r. wśród bezrobotnych było 33263 osób (w tym 12355 kobiety) w wieku 50 lat i więcej.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 1–5 persons having work experience from 1 year and 1 day to 5 years were included.
N o t e. As of 31 XII 2015 among the unemployed were 33263 persons (of which 12355 women) aged 50 and more.
S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 14(92). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY**[a]
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Bezrobotni, którzy:					***Unemployed persons who:***
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	4907	1991	1674	2448	*Undertaking employment in intervention works*
w tym kobiety	2180	1176	855	1364	*of which women*
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	4602	5645	2111	1888	*Undertaking employment in public works*
w tym kobiety	2209	1699	631	574	*of which women*
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy	28777	37913	19350	17823	*Starting training or internship with the employer*
w tym kobiety	16860	23175	11535	10955	*of which women*
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	-	3243	2987	3240	*Started a social useful works*
w tym kobiety	-	1500	1441	1595	*of which women*
Liczba zgłoszonych ofert pracy	**77570**	**81862**	**101318**	**114677**	***Number of submitted job offers***

a W ciągu roku.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a During the year.
S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 15(93). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY** [a]
EXPENDITURES OF LABOUR FUND [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w mln zł *in mln zl*				w odsetkach *in percent*	
O G Ó Ł E M	**482,7**	**738,3**	**532,3**	**496,0**	**100,0**	***T O T A L***
w tym:						*of which:*
Zasiłki dla bezrobotnych	286,7	279,2	239,6	203,7	41,1	*Unemployment benefits*
Szkolenia	19,5	30,3	15,2	12,0	2,4	*Training*
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy	29,2	160,1	111,5	102,5	20,7	*Means for starting of economic activity and equipping of workseat*
Prace interwencyjne	13,9	11,4	10,1	12,2	2,5	*Intervention works*
Roboty publiczne	21,0	35,2	13,6	14,6	2,9	*Public works*
Stypendia za okres stażu	52,4	154,8	97,6	89,9	18,1	*Scholarships for intership period*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 129.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a See general notes, item 4 on page 129.
S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

Warunki pracy
Work conditions

TABL. 16(94). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY**[a] **(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK [a] *(excluding private farms in agriculture)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem *Total*	W wypadkach *In accidents*			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy *Of total number – accidents resulting in an inability to work*			SPECIFICATION
		śmiertelnych *fatal accidents*	ciężkich *serious accidents*	lżejszych *light*	1—3 dni *days*	4—20	21 dni i więcej *days and more*	
		O G Ó Ł E M *T O T A L*						
O G Ó Ł E M 2005	8762	24	89	8649	52	3020	4984	***T O T A L***
2010	10216	34	58	10124	118	3723	5502	
2014	9341	16	39	9286	134	3288	4749	
2015	**9318**	**29**	**43**	**9246**	**164**	**3806**	**4986**	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	131	2	2	127	2	49	78	*Agriculture, forestry and fishing*
Przemysł	3546	15	19	3512	47	1342	2034	*Industry*
w tym przetwórstwo przemysłowe	2845	8	15	2822	41	1154	1543	*of which manufacturing*
Budownictwo	443	5	8	430	5	102	324	*Construction*
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ]	1223	1	-	1222	22	578	574	*Trade; repair of motor vehicles* [Δ]
Transport i gospodarka magazynowa	716	2	4	710	13	268	410	*Transportation and storage*
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ].	183	-	2	181	4	107	71	*Accommodation and catering* [Δ]
Informacja i komunikacja	84	1	1	82	3	39	37	*Information and communication*
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	166	-	3	163	9	72	79	*Financial and insurance activities*
Obsługa rynku nieruchomości [Δ]	109	-	-	109	1	47	60	*Real estate activities*
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	110	-	-	110	6	50	47	*Professional, scientific and technical activities*

a Zgłoszone w danym roku.

a Registered in a given year.

TABL. 16(94). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY**[a] **(dok.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK[a] *(cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem *Total*	W wypadkach *In accidents*			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy *Of total number – accidents resulting in an inability to work*			SPECIFICATION
		śmiertelnych *fatal accidents*	ciężkich *serious accidents*	lżejszych *light*	1—3 dni *days*	4—20	21 dni i więcej *days and more*	
				OGÓŁEM (dok.) *TOTAL (cont.)*				
Administrowanie i działalność wspierająca Δ	606	1	2	603	18	271	294	*Administrative and suport service activities*
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	428	1	-	427	9	180	224	*Public administration and defence; compulsory social security*
Edukacja	542	-	1	541	8	243	273	*Education*
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	885	-	1	884	15	381	416	*Human health and social work activities*
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	102	1	-	101	2	55	43	*Arts, entertainment and recreation*
Pozostała działalność usługowa	44	-	-	44	-	22	22	*Other service activities*
				NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości) *PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate)*				
OGÓŁEM 2005	10,71	0,03	0,11	10,57	0,06	3,69	6,09	***TOTAL***
2010	11,29	0,04	0,06	11,19	0,13	4,11	6,08	
2014	9,79	0,02	0,04	9,73	0,14	3,45	4,98	
2015	**9,49**	**0,03**	**0,04**	**9,42**	**0,17**	**3,88**	**5,08**	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	12,92	0,20	0,20	12,52	0,20	4,83	7,69	*Agriculture, forestry and fishing*
Przemysł	13,58	0,06	0,07	13,45	0,18	5,14	7,79	*Industry*
w tym przetwórstwo przemysłowe	13,20	0,04	0,07	13,09	0,19	5,35	7,16	*of which manufacturing*
Budownictwo	7,08	0,08	0,13	6,87	0,08	1,63	5,18	*Construction*
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Δ	7,62	0,01	-	7,61	0,14	3,60	3,58	*Trade; repair of motor vehicles* Δ
Transport i gospodarka magazynowa	12,89	0,04	0,07	12,78	0,23	4,83	7,38	*Transportation and storage*
Zakwaterowanie i gastronomia Δ	8,05	-	0,09	7,96	0,18	4,71	3,12	*Accommodation and catering* Δ
Informacja i komunikacja	2,94	0,04	0,04	2,86	0,11	1,37	1,30	*Information and communication*
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	5,57	-	0,10	5,47	0,30	2,42	2,65	*Financial and insurance activities*
Obsługa rynku nieruchomości Δ	7,12	-	-	7,12	0,07	3,07	3,92	*Real estate activities*
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2,14	-	-	2,14	0,12	0,97	0,91	*Professional, scientific and technical activities*
Administrowanie i działalność wspierająca Δ	11,18	0,02	0,04	11,12	0,33	5,00	5,42	*Administrative and suport service activities*
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	9,13	0,02	-	9,11	0,19	3,84	4,78	*Public administration and defence; compulsory social security*
Edukacja	6,54	-	0,01	6,53	0,10	2,93	3,29	*Education*
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	12,95	-	0,01	12,94	0,22	5,58	6,09	*Human health and social work activities*
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	8,51	0,08	-	8,43	0,17	4,59	3,59	*Arts, entertainment and recreation*
Pozostała działalność usługowa	2,24	-	-	2,24	-	1,12	1,12	*Other service activities*

a Zgłoszone w danym roku.
a Registered in a given year.

TABL. 17(95). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY[a] (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK[a] (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	W tym *Of which*						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *agriculture, forestry and fishing*	przemysł *industry*		budownictwo *construction*	handel; naprawa pojazdów samochodowych Δ *trade; repair of motor vehicles* Δ	transport i gospodarka magazynowa *transport and storage*	opieka zdrowotna i pomoc społeczna *human health and social work activities*
			razem *total*	w tym przetwórstwo przemysłowe *of which manufacturing*				
		WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY *CONTACT-MODE OF INJURY*						
O G Ó Ł E M 2005	8762	128	4110	3148	593	813	498	882
T O T A L 2010	10216	159	4161	3146	776	1305	516	980
2014	9341	143	3529	2856	427	1207	602	919
2015	**9318**	**131**	**3546**	**2845**	**443**	**1223**	**716**	**885**
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi	282	2	120	105	16	23	17	20
Contact with electrical voltage, temperature, hazardous substances and chemicals								
w tym z preparatami chemicznymi *of which chemicals*	69	-	36	32	2	3	9	5
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie	12	-	7	1	2	-	1	-
Drowned, buried, enveloped								
Zderzenie z lub uderzenie w:								
Horizontal or vertical impact with or against:								
nieruchomy obiekt	2554	38	788	616	119	298	211	293
a stationary object								
obiekt w ruchu	2164	25	980	743	128	328	162	98
object in motion								
w tym przez: *of which by:*								
spadający obiekt	836	9	438	312	60	125	41	35
falling object								
poruszający się lub transportowany obiekt	483	7	183	149	26	94	39	26
moving or transported object								
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym	1453	14	681	609	54	258	40	119
Contact with sharp, pointed, rough, coarse material agent								
w tym kontakt z przedmiotem ostrym	918	9	396	373	32	196	21	68
of which contact with sharp material agent								
Uwięzienie, zmiażdżenie	554	11	316	272	41	60	27	21
Trapped, crushing								

a Zgłoszone w danym roku.
a Registered in a given year.

TABL. 17(95). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY[a] (dok.)**
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK[a] (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Grand total*	W tym *Of which*						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *agriculture, forestry and fishing*	przemysł *industry*		budownictwo *construction*	handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *trade; repair of motor vehicles[Δ]*	transport i gospodarka magazynowa *transport and storage*	opieka zdrowotna i pomoc społeczna *human health and social work activities*
			razem *total*	w tym przetwórstwo przemysłowe *of which manufacturing*				
	WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY (dok.) *CONTACT-MODE OF INJURY (cont.)*							
Obciążenie psychiczne lub fizyczne *Physical or mental stress*	1291	12	409	299	46	149	146	175
w tym obciążenie układu mięśniowo-szkieletowego ..... *of which physical stress on the muscular-skeletal system*	1183	11	375	275	41	144	141	157
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia ..... *Aggresion of human or animal*	223	9	15	10	1	8	60	64
Pozostałe ..... *Others*	785	20	230	190	36	99	52	95
	PRZYCZYNY WYPADKÓW *CAUSES OF ACCIDENTS*							
OGÓŁEM 2005	16703	227	8676	6800	1164	1575	913	1351
TOTAL 2010	20232	365	9181	7038	1573	2505	972	1664
2014	19206	308	8119	6690	880	2420	1170	1714
2015	**18814**	**258**	**8043**	**6498**	**937**	**2448**	**1398**	**1542**
Niewłaściwy stan czynnika materialnego ..... *Inappropriate condition of material objects/agents*	1807	24	948	721	108	164	95	114
Niewłaściwa organizacja ..... *Inappropriate organization of*	2075	33	1081	928	116	250	128	115
pracy ..... *work*	945	21	521	445	65	97	51	46
stanowiska pracy ..... *work post*	1130	12	560	483	51	153	77	69
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym ..... *Absence or inappropriate use of material objects/agents*	1436	20	739	613	99	193	101	83
Nieużywanie sprzętu ochronnego ..... *Not using protective equipment*	286	2	158	135	27	35	16	8
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika ..... *Inappropriate wilful employee action*	1421	17	786	634	60	252	78	71
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika[b] ..... *Inappropriate mental-physical condition of employee[b]*	346	2	121	91	18	42	35	30
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika ..... *Incorrect employee's action*	10527	148	3964	3188	469	1395	800	1049
Inna przyczyna ..... *Other causes*	916	12	246	188	40	117	145	72

a Zgłoszone w danym roku. b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.
a Registered in a given year. b Caused by, i.a.: sudden illness, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 18(96). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE** [a]

PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**610**	**628**	**504**	**464**	***T O T A L***
w tym wypadki śmiertelne	4	2	-	2	*of which fatal accidents*
Wydarzenia powodujące urazy:					*Events causing injury:*
upadek osób	303	316	256	220	*persons falling*
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	66	54	51	58	*persons hit or crushed by falling objects*
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	17	28	19	7	*persons run over, hit or caught by moving means of transport*
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	94	88	57	57	*persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment*
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	42	47	33	34	*persons hit, crushed or bitten by animals*
działanie:					*influence of:*
skrajnych temperatur	6	2	-	3	*extreme temperatures*
materiałów szkodliwych	-	1	-	1	*hazardous materials*
inne wydarzenia	82	92	88	84	*other events*

a Którym wypłacono jednorazowe odszkodowania.
Ź r ó d ł o: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Who received one-off accident compensations.
S o u r c e: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 19(97). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA** [a]
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Grand total*		Zagrożenie *Hazard*					
				związane *connected with*				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi *connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery*	
				ze środowiskiem pracy *work environment*		z uciążliwością pracy *strenuous conditions*			
		ogółem *grand total*	w tym przez jedną grupę czynników *of which one group of factors*	razem *total*	w tym przez jedną grupę czynników *of which one group of factors*	razem *total*	w tym przez jedną grupę czynników *of which one group of factors*	razem *total*	w tym przez jedną grupę czynników *of which one group of factors*
		na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości *per 1000 paid employees of total surveyed*							
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	2005	131,8	90,5	85,4	56,7	30,4	21,3	16,0	12,6
	2010	119,4	80,1	71,8	41,3	34,1	27,7	13,4	11,2
	2014	102,7	74,6	59,3	39,9	33,0	26,8	10,4	7,9
	2015	**93,3**	**67,0**	**54,6**	**35,1**	**28,9**	**24,2**	**9,8**	**7,6**
sektor publiczny *public sector*		56,6	45,2	26,7	20,3	24,5	21,7	5,5	3,2
sektor prywatny *private sector*		100,7	71,4	60,2	38,1	29,8	24,7	10,6	8,5

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 131.

a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 131.

TABL. 19(97). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA[a] (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS[a] (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Grand total*		Zagrożenie *Hazard*					
			związane *connected with*				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi *connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery*	
			ze środowiskiem pracy *work environment*		z uciążliwością pracy *strenuous conditions*			
	ogółem *grand total*	w tym przez jedną grupę czynników *of which one group of factors*	razem *total*	w tym przez jedną grupę czynników *of which one group of factors*	razem *total*	w tym przez jedną grupę czynników *of which one group of factors*	razem *total*	w tym przez jedną grupę czynników *of which one group of factors*
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości *per 1000 paid employees of total surveyed*							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*	82,1	42,0	46,0	17,6	17,1	13,2	19,0	11,2
Przemysł *Industry*	151,4	106,8	90,0	56,1	44,8	37,8	16,6	12,9
w tym przetwórstwo przemysłowe *of which manufacturing*	122,8	101,2	66,3	48,9	42,1	41,1	14,3	11,2
Budownictwo *Construction*	105,6	77,1	83,7	62,0	16,8	11,8	5,1	3,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles[Δ]*	10,3	8,1	5,4	4,4	3,1	2,0	1,8	1,7
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	84,1	71,8	17,7	14,8	62,4	52,9	4,1	4,1
Informacja i komunikacja *Information and communication*	2,2	0,7	-	-	1,8	0,3	0,4	0,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	207,3	133,7	152,8	79,1	42,0	42,0	12,5	12,5
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	11,0	9,9	5,2	4,1	2,0	2,0	3,8	3,8
Edukacja *Education*	4,9	4,7	2,9	2,8	-	-	2,0	1,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	20,7	18,7	11,6	11,2	8,6	7,1	0,5	0,4

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 131.

a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 131.

TABL. 20(98). **ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO[a] W 2015 R.**
PAID EMPLOYEES ON POSITION FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATIONAL RISK WAS DONE[a] IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego *Evaluation of occupational risk*	Wyeliminowanie lub ograniczenie ryzyka zawodowego *Elimination or limitation of occupational risk*	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego *Appliance of means to elimination or limitation of occupational risk*		
			techniczne *technical*	organizacyjne *organizational*	ochrony indywidualnej *individuality protection*
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości *per 1000 paid employees of total surveyed*				
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**357,6**	**164,9**	**78,4**	**75,7**	**105,8**
sektor publiczny ..... *public sector*	285,9	118,9	57,4	74,8	94,4
sektor prywatny ..... *private sector*	372,0	174,1	82,6	75,9	108,1
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture, forestry and fishing*	299,9	184,3	31,5	52,0	161,6
Przemysł ..... *Industry*	444,5	230,0	111,9	92,3	142,1
w tym przetwórstwo przemysłowe.... *of which manufacturing*	409,4	203,1	99,2	94,6	123,2
Budownictwo ..... *Construction*	388,2	259,1	135,7	168,5	178,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] ..... *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]	183,8	51,5	15,5	26,6	30,6
Transport i gospodarka magazynowa ..... *Transportation and storage*	476,3	168,4	100,9	103,6	144,6
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*	560,7	40,9	14,2	16,8	5,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*	248,2	75,8	9,3	15,3	60,0
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] ..... *Administrative and support service activities*	119,4	22,6	6,4	14,2	22,3
Edukacja ..... *Education*	25,7	17,3	12,8	14,1	4,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ... *Human health and social work activities*	243,8	99,8	47,0	67,9	71,2
Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	790,8	452,2	-	441,4	416,0

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 132.

a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 9 on page 132.

TABL. 21(99). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

WYSZCZEGÓLNIENIE		Liczba przypadków *Number of cases*		*SPECIFICATION*
		w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*	na 100 tys. zatrudnionych *per 100 thous. paid employees*	
O G Ó Ł E M	2005	237	34,0	***T O T A L***
	2010	209	26,8	
	2014	204	25,9	
	2015	**189**	**23,4**	
Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa		3	0,4	*Acute and chronic intoxications and their sequels*
Pylice płuc		36	4,5	*Pneumoconioses*
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu		6	0,7	*Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust*
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli, z trwałym upośledzeniem sprawności wentylacyjnej płuc		1	0,1	*Chronic obstructive bronchitis which causes airflow limitation*
Astma oskrzelowa		6	0,7	*Bronchial asthma*
Alergiczny nieżyt nosa		2	0,2	*Allergic rhinitis*
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym		11	1,4	*Chronic voice disorders due to excessive vocal effort*
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi		9	1,1	*Malignant neoplasms induced by human carciogens present in work environment*
Choroby skóry		6	0,7	*Skin diseases*
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy		12	1,5	*Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed*
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy		38	4,7	*Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed*
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem		11	1,4	*Bilateral permanent noise-included hearing loss of cochlear or sensoneural type*
Zespół wibracyjny		1	0,1	*Vibration syndrome*
Choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi		3	0,4	*Diseases of visual system induced by physical, chemical or biological agents*
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa		44	5,4	*Infectious and parasitic diseases or their sequels*

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.
S o u r c e: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 22(100). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIĄŻLIWYCH** [a]
Stan w dniu 15 XII
PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS [a]
As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Posiłki profilaktyczne *Preventive food*	Napoje *Drinks*	Inne środki odżywcze *Other nutrition*	Dodatki pieniężne *Special pay*	Skrócony czas pracy *Short-time work*	Dodatkowe urlopy *Extra leaves*	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach [b] *Entitlements arising from work in particular conditions* [b]
O G Ó Ł E M 2005	49375	116656	28701	64190	5331	14276	18239
T O T A L 2010	49149	81704	14224	47589	7606	14609	1103
2014	43262	85602	17373	40485	7045	15867	895
2015	**43730**	**70996**	**17163**	**37635**	**8126**	**16786**	**805**
sektor publiczny *public sector*	6410	11385	747	6517	385	3076	168
sektor prywatny *private sector*	37320	59611	16416	31118	7741	13710	637
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*	1809	1048	39	171	-	2	17
Przemysł *Industry*	33385	48067	14645	28783	6924	11603	601
w tym przetwórstwo przemysłowe *of which manufacturing*	11393	25156	2984	8848	664	2561	113
Budownictwo *Construction*	4957	5903	1800	2115	887	1235	20
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ] *Trade; repair of motor vehicles* [Δ]	1223	8180	228	217	5	2	3
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	1801	4295	429	4222	11	2505	60
Informacja i komunikacja *Information and communication*	13	123	18	257	-	-	-
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	78	-	-	146	-	-	-
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ] *Administrative and support service activities*	75	214	-	-	2	1	-
Edukacja *Education*	120	163	-	858	75	26	9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	269	2917	4	866	222	1412	95
Pozostała działalność usługowa Other service activities	-	86	-	-	-	-	-

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 131. b Lub w szczególnym charakterze.

a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 131. b Or particular character.

TABL. 23(101). **ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHORÓB ZAWODOWYCH** [a]
OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS [a]

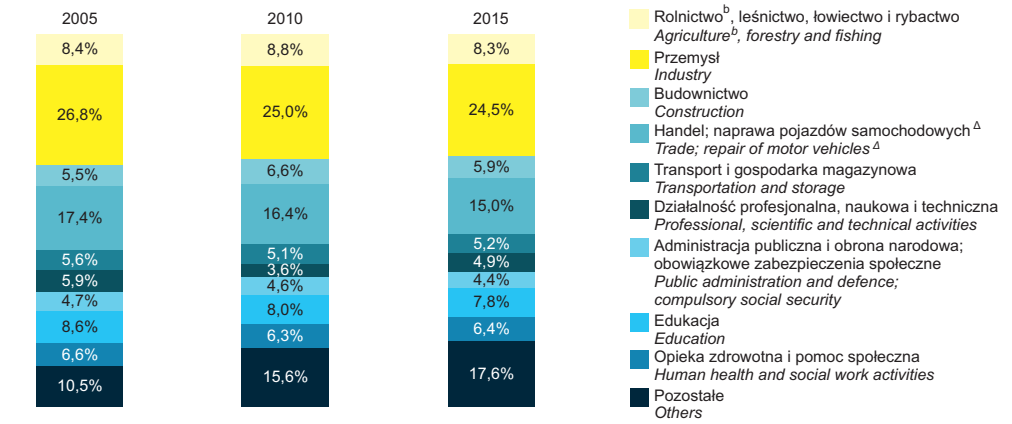
WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Liczba świadczeń *Number of benefits*		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie *Average cost of benefits in zl per 1 benefit*	
		ogółem *total*	w tym z tytułu wypadków przy pracy *of which occupational accidents compensations*	ogółem *total*	w tym z tytułu wypadków przy pracy *of which occupational accidents compensations*
O G Ó Ł E M ..... *T O T A L*	2005	2942	2830	2233	2078
	2010	3013	2877	2984	2849
	2014	2953	2864	6301	6051
	2015	**2904**	**2824**	**3997**	**3758**
sektor publiczny ..... *public sector*		557	537	3563	3272
sector prywatny ..... *private sector*		2347	2287	4100	3873
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture, forestry and fishing*		46	42	4865	4533
Przemysł ..... *Industry*		1660	1598	4227	3899
w tym przetwórstwo przemysłowe ... *of which manufacturing*		1258	1214	3533	3325
Budownictwo ..... *Construction*		232	231	4650	4605
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] ..... *Trade; repair of motor vehicles* [Δ]		352	351	3156	3144
Transport i gospodarka magazynowa ..... *Transportation and storage*		150	150	3779	3779
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*		5	5	2560	2560
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*		2	2	3750	3750
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ] ..... *Administrative and support service activities*		21	21	2662	2662
Edukacja ..... *Education*		55	49	5069	3776
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna .... *Human health and social work activities*		381	375	3293	3194
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*		-	-	-	-

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 131.

a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 7 on page 131.

STRUKTURA PRACUJĄCYCH[a] WEDŁUG SEKCJI
Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS[a] BY SECTIONS
As of 31 XII

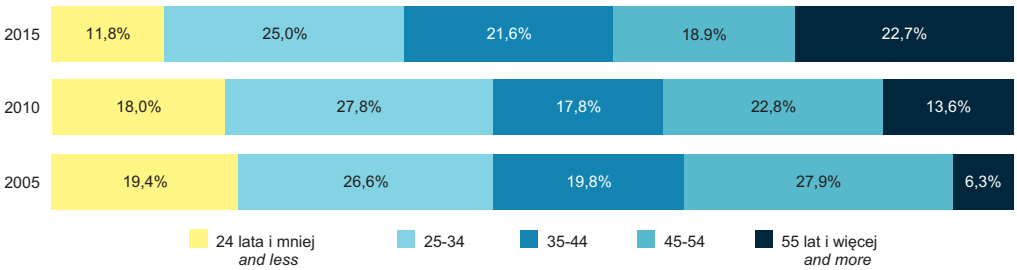

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe.
a By actual workplace and kind of activity. b For private farms in agriculture estimated data.

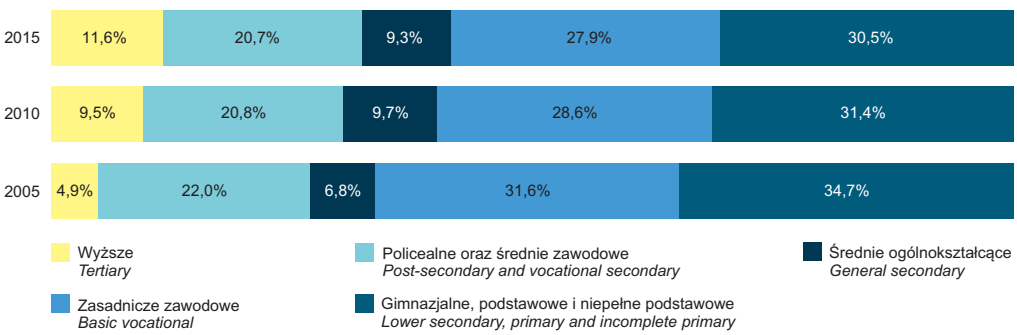
STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH
Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS
As of 31 XII

WEDŁUG WIEKU
BY AGE

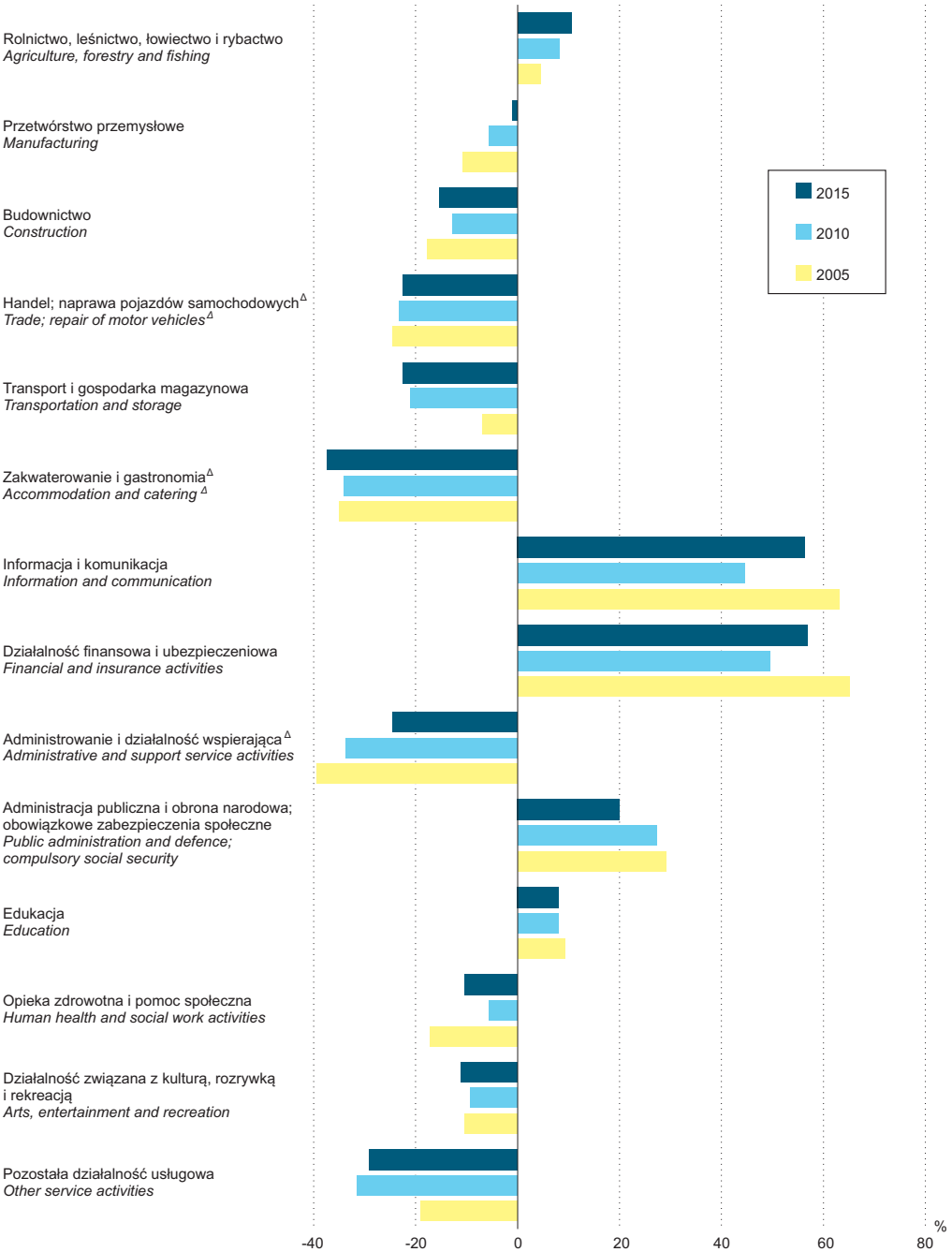

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
BY EDUCATIONAL LEVEL

ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH WYNAGRODZEŃ W WYBRANYCH SEKCJACH OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W WOJEWÓDZTWIE[a]

RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE WAGES AND SALARIES IN SELECTED SECTIONS FROM THE AVERAGE WAGES AND SALARIES IN THE VOIVODSHIP[a]

a Dotyczy miesięcznych wynagrodzeń brutto; bez zatrudnionych za granicą.
a Concern monthly gross wages and salaries; excluding persons employed abroad.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysk i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do wynagrodzeń osobowych zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przestoje płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzone z dniem 1 I 1999 r. zgodnie z ustawą z dnia 13 X 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późniejszymi zmianami).

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

***1. Wages and salaries** include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.*

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

***Personal wages and salaries** comprise, i.a.: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.*

***2. The average monthly (nominal) wages and salaries** per paid employee were calculated assuming:*

- *personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,*
- *payments from profit and balance surplus in co-operatives,*
- *annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,*
- *fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television programme producers.*

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

***3.** Data regarding wages and salaries are given **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by the insured employee, introduced on 1 I 1999, in accordance with the Law on the Social Security System, dated 13 X 1998 (Journal of Laws No. 137, item 887, with later amendments).*

4. Dane w tabl. 2–5 opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2014 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych. Do obliczenia wynagrodzenia przyjęto sumę: wypłat wynagrodzeń osobowych za badany miesiąc z uwzględnieniem wypłat dokonanych za okresy dłuższe niż miesiąc w przeliczeniu na jeden miesiąc (np. 1/3 premii kwartalnej, 1/12: nagród i premii rocznych, wypłat z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honorariów).

4. Data in tables 2–5 were compiled on the basis of sample survey structure of wages and salaries by occupations for October 2014. Data concern paid employees, who received wages and salaries for the whole month, excluding paid employees in social and political organizations, trade unions and others. For calculating wages and salaries the sum of the following were assumed: payments of personal wages and salaries for the reference month including payments made for periods longer than one month calculated per month (e.g. 1/3 of quarterly premiums, 1/12 of: annual prizes and premiums, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities and fees).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz od 2009 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych OFE.

Informacje **o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

1) pracownicy;
2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
6) duchowni;
7) rolnicy indywidualni;
8) inwalidzi wojenni i wojskowi, osoby represjonowane oraz kombatanci.

Emerytury oraz renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) dotyczą uprawnionych wymienionych w pkt. od 1) do 7).

*1. Information regarding **retirement and other pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and since 2009 from the sources gathered in the open pension funds OFE.*

*Information regarding **retirement and other pension benefits for farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the sources of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.*

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement and other pensions:

1) employed persons;
2) outworkers;
3) members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;
4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
6) clergy;
7) farmers;
8) war and military invalids, repressed persons as well as combatants.

Retirement, disability and survivors pensions (also paid due to accidents at work and occupational diseases) concern the persons mentioned in points 1) to 7).

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

1) emerytury;
2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

5. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągania przychodów z pracy.

6. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o przeciętnych świadczeniach emerytalno-rentowych prezentowane są **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

3. Retirement and other pension benefits *(also paid due to accidents at work and occupational diseases) include:*

1) retirement pensions;
2) disability pensions;
3) survivors pensions.

4. Retirement and other pension benefits *do not provide for the payments of retirement and other pension arising out of international agreements.*

5. Retirement and other pension benefits *include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.*

6. *Data regarding the* ***average monthly retirement and other pension*** *are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.*

7. *Data concerning average retirement and other pension benefits are presented* ***in gross terms****, i.e., including deductions for personal income taxes.*

Wynagrodzenia
Wages and salaries

TABL. 1(102). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO** [a]
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		*SPECIFICATION*
				ogółem *total*	w tym podmioty o liczbie pracujacych powyżej 9 osób *of which entities employing more than 9 persons*	
	w zł *in zl*					
O G Ó Ł E M	**2329,93**	**3211,80**	**3814,42**	**3960,48**	**4204,24**	***T O T A L***
sektor publiczny	2604,28	3632,73	4216,00	4362,64	4362,64	*public sector*
sektor prywatny	2188,74	3046,23	3676,69	3826,55	4139,67	*private sector*
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2436,49	3475,32	4289,21	4382,76	4678,58	*Agriculture, forestry and fishing*
Przemysł	2609,88	3620,47	4294,61	4414,10	4535,00	*Industry*
w tym przetwórstwo przemysłowe	2078,90	3034,92	3788,89	3921,41	4028,54	*of which manufacturing*
Budownictwo	1914,87	2805,09	3206,23	3353,47	4058,43	*Construction*
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ]	1760,33	2466,29	2926,94	3064,83	3371,01	*Trade; repair of motor vehicles* [Δ]
Transport i gospodarka magazynowa	2167,78	2534,73	2908,19	3067,66	3397,75	*Transportation and storage*
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ]	1513,74	2115,33	2512,91	2480,30	2629,41	*Accommodation and catering* [Δ]
Informacja i komunikacja	3800,2	4641,49	5751,33	6196,41	6726,88	*Information and communication*
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3848,51	4801,63	6086,68	6216,87	6482,58	*Financial and insurance activities*
Obsługa rynku nieruchomości [Δ]	2248,47	3112,00	3755,23	3908,15	4139,43	*Real estate activities*
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2217,26	3270,98	4103,25	4437,23	5313,97	*Professional, scientific and technical activities*
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ]	1410,87	2130,12	2739,99	2985,28	3003,44	*Administrative and support service activities*
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3008,46	4085,27	4619,86	4757,64	4757,64	*Public administration and defence; compulsory social security*
Edukacja	2546,13	3471,20	4148,07	4283,16	4306,43	*Education*
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1929,72	3031,33	3442,09	3546,28	3609,14	*Human health and social work activities*
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2089,96	2916,23	3367,53	3519,72	3578,60	*Arts, entertainment and recreation*
Pozostała działalność usługowa	1887,18	2201,54	2685,64	2802,98	3076,20	*Other service activities*

a Bez zatrudnionych za granicą.
a Excluding persons employed abroad.

TABL. 2(103). **ZATRUDNIENI [1] WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.**
PAID EMPLOYMENT [1] BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*			Sektor publiczny *Public sector*			Sektor prywatny *Private sector*		
a – w tys. osób *in thous. person* b – w odsetkach *in percent*		ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	razem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	razem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*
O G Ó Ł E M	**a**	**616,5**	**314,3**	**302,2**	**168,8**	**57,4**	**111,4**	**447,7**	**256,9**	**190,8**
T O T A L	**b**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
przedziały wynagrodzeń[2]: *ranges of wages and salaries [2]:*										
1680,00 zł i mniej	a	48,8	27,0	21,8	0,6	0,2	0,4	48,2	26,8	21,4
zl and less	b	7,9	8,6	7,2	0,3	0,3	0,3	10,8	10,4	11,2
1680,01–2053,86	a	61,3	24,0	37,3	8,0	1,6	6,4	53,3	22,4	30,9
(1680,01 – 50%)	b	9,9	7,6	12,3	4,8	2,8	5,8	11,9	8,7	16,2
2053,87–3080,79	a	155,7	67,8	87,9	42,2	12,8	29,4	113,5	55,0	58,5
(50 – 75)	b	25,3	21,6	29,1	25,0	22,4	26,4	25,3	21,4	30,7
3080,80–4107,72	a	122,7	59,6	63,1	46,7	15,4	31,3	76,0	44,2	31,8
(75 – 100)	b	20,0	19,0	20,9	27,6	26,9	27,9	17,0	17,2	16,8
4107,73–5134,65	a	83,3	42,4	40,9	32,7	10,7	22,0	50,6	31,7	18,9
(100 – 125)	b	13,6	13,5	13,5	19,3	18,6	19,7	11,3	12,4	9,9
5134,66–6161,58	a	50,0	28,0	22,0	17,9	6,3	11,6	32,1	21,7	10,4
(125 – 150)	b	8,1	8,9	7,3	10,6	10,9	10,5	7,2	8,5	5,4
6161,59–7188,51	a	29,8	19,6	10,2	7,6	3,1	4,5	22,2	16,5	5,7
(150 – 175)	b	4,8	6,2	3,4	4,5	5,4	4,1	5,0	6,4	3,0
7188,52–8215,44	a	19,4	13,0	6,4	4,2	2,1	2,1	15,2	10,9	4,3
(175 – 200)	b	3,1	4,1	2,1	2,5	3,7	1,9	3,4	4,2	2,3
8215,45–9242,37	a	12,4	8,7	3,7	2,8	1,5	1,3	9,6	7,2	2,4
(200 – 225)	b	2,0	2,8	1,2	1,7	2,7	1,2	2,1	2,8	1,2
9242,38–10269,30	a	8,2	6,0	2,2	1,5	0,8	0,7	6,7	5,2	1,5
(225 – 250)	b	1,3	1,9	0,7	0,9	1,4	0,6	1,5	2,0	0,8
10269,31–11296,23	a	6,3	4,6	1,7	1,3	0,8	0,5	5,0	3,8	1,2
(250 – 275)	b	1,0	1,5	0,6	0,8	1,3	0,5	1,1	1,5	0,6
11296,24–12323,16	a	4,3	2,9	1,4	0,9	0,5	0,4	3,4	2,4	1,0
(275 – 300)	b	0,7	0,9	0,5	0,6	0,9	0,4	0,7	0,9	0,5
12323,17 zł i więcej	a	14,3	10,7	3,6	2,4	1,6	0,8	11,9	9,1	2,8
zl and more	b	2,3	3,4	1,2	1,4	2,7	0,7	2,7	3,6	1,4

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 158. 2 Ustalone na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto (4107,72 zł) w gospodarce narodowej za październik 2014 r.; w nawiasach podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 2053,87–3080,79 zł stanowi 50–75% przeciętnego wynagrodzenia); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–75% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 75,00% przeciętnego wynagrodzenia).

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons; see general notes, item 4 on page 158. 2 Established on the basis of product of gross wages and salaries (4107,72 zl) in the national economy for October 2014; the percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given in brackets (e.g., the 2053,87–3080,79 zl range accounts for 50–75% of the average wage and salary); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–67% range includes wages and salaries accounting for 50,01 to 75,00% of the average wage and salary).

TABL. 3(104). **ZATRUDNIENI [a] ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.**

PAID EMPLOYMENT [a] AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2014

GRUPY ZAWODÓW [b]	Zatrudnieni w odsetkach *Paid employees in percent*			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł *Average gross wages and salaries in zl*			*OCCUPATIONAL GROUPS [b]*
	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	
O G Ó Ł E M	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**4238,59**	**4714,25**	**3744,02**	***T O T A L***
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	8,4	8,8	7,9	8775,67	9996,26	7355,93	*Managers*
Specjaliści	27,0	20,0	34,2	5090,67	6018,97	4527,08	*Professionals*
specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	3,1	4,3	1,9	5484,68	5921,39	4431,37	*science and engineering professionals*
specjaliści do spraw zdrowia	2,8	0,8	4,8	4315,50	6367,30	3949,53	*health professionals*
specjaliści nauczania i wychowania	7,6	3,6	11,8	4420,44	4883,48	4275,50	*teaching professionals*
specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	9,0	5,7	12,4	5053,85	5732,97	4737,49	*business and administration professionals*
specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	3,0	4,6	1,3	6845,00	7172,79	5592,95	*information and communications technology professionals*
specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	1,5	1,0	2,0	5853,20	6448,31	5530,27	*legal, social and cultural professionals*
Technicy i inny średni personel	10,9	9,6	12,3	4165,30	4835,04	3619,85	*Technicians and associate professionals*
średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	3,6	5,5	1,7	4941,35	5295,31	3717,17	*science and engineering associate professionals*
średni personel do spraw zdrowia	1,1	0,5	1,7	3199,05	3757,90	3033,16	*health associate professionals*
średni personel do spraw biznesu i administracji	4,8	2,6	7,1	4044,52	4516,09	3867,05	*business and administration associate professionals*
średni personel z dziedziny prawa, dziedzin społecznych, kultury i pokrewny	1,1	0,5	1,7	3105,85	3144,40	3094,44	*legal, social, cultural and related associate professionals*
technicy informatycy	0,3	0,5	0,1	4119,94	4150,06	3914,13	*information and communications technicians*
Pracownicy biurowi	6,8	5,0	8,8	3371,93	3457,63	3321,60	*Clerical support workers*
sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	2,3	0,7	4,0	3415,37	3643,90	3370,97	*general and keyboard clerks*
pracownicy obsługi klienta	1,0	0,6	1,4	3349,00	3897,22	3120,51	*customer services clerks*
pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	2,8	3,4	2,3	3239,57	3250,78	3222,52	*numerical and material recording clerks*
pozostali pracownicy obsługi biura	0,7	0,3	1,1	3811,96	4565,51	3615,15	*other clerical support workers*

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 8, pkt 1) na str. 27.

a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. b See general notes to the Yearbook, item 8, point 1) on page 27.

TABL. 3(104). **ZATRUDNIENI[a] ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. (dok.)**

PAID EMPLOYMENT[a] AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2014 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW [b]	Zatrudnieni w odsetkach *Paid employees in percent*			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł *Average gross wages and salaries in zl*			*OCCUPATIONAL GROUPS* [b]
	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	
Pracownicy usług i sprzedawcy	10,6	6,3	15,0	2423,12	2583,80	2352,41	*Service and sales workers*
pracownicy usług osobistych	2,5	2,1	3,0	2487,05	2651,38	2368,35	*personal service workers*
sprzedawcy i pokrewni	6,2	1,9	10,6	2472,38	3021,22	2371,74	*sales workers*
pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,5	0,1	0,9	2202,12	2356,63	2191,11	*personal care workers*
pracownicy usług ochrony	1,4	2,2	0,5	2168,17	2176,34	2124,73	*protective services workers*
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,4	0,6	0,2	2906,32	3051,69	2344,00	*Skilled agricultural, forestry and fishery workers*
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	13,9	22,9	4,5	3579,09	3785,82	2496,37	*Craft and related trades workers*
robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	3,0	5,9	0,1	2960,81	2956,84	3371,54	*building and related trades workers (excluding electricians)*
robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń oraz pokrewni	5,8	10,9	0,5	4100,01	4147,04	2941,08	*metal, machinery and related trades workers*
rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,7	0,6	0,7	2915,62	3257,93	2655,56	*handicraft and printing workers*
elektrycy i elektronicy	1,8	3,2	0,4	4405,93	4581,79	2718,16	*electrical and electronic trades workers*
robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	2,6	2,3	2,8	2743,73	3227,35	2338,37	*food processing, wood working, garment and other craft and related trades workers*
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	13,1	20,6	5,4	3634,09	3823,97	2888,21	*Plant and machine operators and assemblers*
operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	5,9	9,3	2,4	4165,29	4454,50	3025,84	*stationary plant and machine operators*
monterzy	2,1	1,7	2,6	3002,03	3535,93	2649,78	*assemblers*
kierowcy i operatorzy pojazdów	5,1	9,6	0,4	3282,89	3268,16	3686,46	*drivers and mobile plant operators*
Pracownicy przy pracach prostych	8,9	6,2	11,7	2269,05	2509,17	2136,60	*Elementary occupations*
w tym:							*of which:*
robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,2	0,3	0,0	2225,38	2197,22	2520,05	*agricultural, forestry and fishery labourers*
robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	2,5	3,0	1,9	2627,07	2823,62	2310,83	*labourers in mining, construction, manufacturing and transport*

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 8, pkt 1) na str. 27.

a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. b See general notes to the Yearbook, item 8, point 1) on page 27.

TABL. 4(105). **PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO [1] ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.**

AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES [1] FOR OCTOBER 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*			Sektor publiczny *Public sector*			Sektor prywatny *Private sector*		
a – w zł *in zl* b – ogółem = 100 *total = 100*		ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	razem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	razem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*
O G Ó Ł E M *T O T A L*										
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	a b	**4238,59** **100,0**	**4714,25** **100,0**	**3744,02** **100,0**	**4299,67** **100,0**	**4744,81** **100,0**	**4070,43** **100,0**	**4215,55** **100,0**	**4707,42** **100,0**	**3553,41** **100,0**
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA *BY EDUCATIONAL LEVEL*										
Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym	a	5796,15	7136,17	4963,09	5065,96	5892,54	4746,55	6466,12	7799,66	5238,34
Tertiary with academic degree (at least doctorate) or tertiary with master degree, physician degree or equivalent	b	136,7	151,4	132,6	117,8	124,2	116,6	153,4	165,7	147,4
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym	a	5399,32	6392,86	4420,35	4309,12	5224,88	3863,12	5691,59	6582,23	4639,48
Tertiary with engineer degree, licentiate (bechelor), economist with diploma or equivalent	b	127,4	135,6	118,1	100,2	110,1	94,9	135,0	139,8	130,6
Policealne	a	3628,93	4234,76	3322,21	3615,48	3811,78	3568,95	3634,76	4322,91	3178,32
Post-secondary	b	85,6	89,8	88,7	84,1	80,3	87,7	86,2	91,8	89,4
Średnie zawodowe	a	3720,27	4203,03	3074,01	3736,06	4218,08	3455,49	3715,78	4200,53	2888,12
Vocational secondary	b	87,8	89,2	82,1	86,9	88,9	84,9	88,1	89,2	81,3
Średnie ogólnokształcące	a	3393,17	3884,36	3023,66	3436,01	3928,23	3229,21	3383,57	3878,03	2963,67
General secondary	b	80,1	82,4	80,8	79,9	82,8	79,3	80,3	82,4	83,4
Zasadnicze zawodowe	a	3120,45	3465,39	2356,67	3061,52	3505,87	2394,88	3131,13	3459,14	2347,28
Basic vocational	b	73,6	73,5	62,9	71,2	73,9	58,8	74,3	73,5	66,1
Gimnazjalne	a	2439,28	2445,89	2421,59	2170,72	2265,22	1783,71	2454,95	2457,60	2448,01
Lower secondary	b	57,5	51,9	64,7	50,5	47,7	43,8	58,2	52,2	68,9
Podstawowe i niepełne podstawowe	a	2663,18	3016,68	2274,74	2800,28	3291,59	2347,05	2639,15	2973,16	2260,68
Primary and incomplete primary	b	62,8	64,0	60,8	65,1	69,4	57,7	62,6	63,2	63,6
WEDŁUG WIEKU *BY AGE*										
24 lata i mniej	a	2781,98	2940,82	2590,09	2605,26	2752,64	2515,73	2794,60	2949,90	2597,58
and less	b	65,6	62,4	69,2	60,6	58,0	61,8	66,3	62,7	73,1
25–34	a	4123,77	4523,52	3661,53	3617,87	3961,66	3442,65	4228,50	4591,54	3732,55
	b	97,3	96,0	97,8	84,1	83,5	84,6	100,3	97,5	105,0
35–44	a	4745,25	5503,56	4017,37	4476,85	5001,31	4240,50	4846,14	5608,84	3886,81
	b	112,0	116,7	107,3	104,1	105,4	104,2	115,0	119,1	109,4
45–54	a	4280,15	4882,89	3794,38	4467,88	4925,30	4272,45	4164,41	4868,31	3348,49
	b	101,0	103,6	101,3	103,9	103,8	105,0	98,8	103,4	94,2
55–59	a	3999,34	4386,68	3637,72	4348,33	4828,74	4099,90	3765,10	4211,74	3153,08
	b	94,4	93,1	97,2	101,1	101,8	100,7	89,3	89,5	88,7
60–64	a	4200,17	4176,91	4285,20	4864,21	4972,13	4658,67	3810,96	3822,01	3742,44
	b	99,1	88,6	114,5	113,1	104,8	114,5	90,4	81,2	105,3
65 lat i więcej	a	5432,96	5416,01	5639,04	6602,90	6531,62	7360,52	4602,64	4638,84	4113,18
and more	b	128,2	114,9	150,6	153,6	137,7	180,8	109,2	98,5	115,8

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 4(105). **PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO[1] ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. (dok.)**
AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES[1] FOR OCTOBER 2014 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*			Sektor publiczny *Public sector*			Sektor prywatny *Private sector*		
a – w zł *in zl* b – ogółem = 100 *total = 100*		ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	razem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	razem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*
WEDŁUG STAŻU PRACY *BY WORK SENIORITY*										
Do 1,9 roku	a	3047,40	3299,30	2787,43	2912,93	3100,57	2827,09	3069,81	3318,55	2777,57
and less	b	71,9	70,0	74,5	67,7	65,3	69,5	72,8	70,5	78,2
2,0 – 4,9.....	a	3830,46	4264,33	3357,42	3416,63	3770,33	3210,05	3897,51	4318,35	3390,66
	b	90,4	90,5	89,7	79,5	79,5	78,9	92,5	91,7	95,4
5,0 – 9,9.....	a	4303,28	4792,64	3768,78	3851,77	4311,54	3613,51	4409,20	4860,88	3823,86
	b	101,5	101,7	100,7	89,6	90,9	88,8	104,6	103,3	107,6
10,0 – 14,9.....	a	4440,03	5048,07	3802,00	4369,87	4981,24	4074,34	4459,68	5058,88	3684,01
	b	104,8	107,1	101,5	101,6	105,0	100,1	105,8	107,5	103,7
15,0 – 19,9.....	a	4693,05	5393,40	4020,83	4663,84	5281,22	4401,59	4703,62	5415,05	3801,48
	b	110,7	114,4	107,4	108,5	111,3	108,1	111,6	115,0	107,0
20 lat i więcej	a	4403,32	4824,52	3972,38	4526,62	4937,80	4304,85	4314,99	4778,44	3568,44
and more	b	103,9	102,3	106,1	105,3	104,1	105,8	102,4	101,5	100,4

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 5(106). **MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH[1] WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW[2] WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.**
DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) PAID EMPLOYMENT[1] BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS[2] FOR OCTOBER 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej w zł *Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) in zl*								
a – ogółem *total* b – mężczyźni *males* c – kobiety *females*		pierwszej *first*	drugiej *second*	trzeciej *third*	czwartej *fourth*	piątej (mediana) *fitht (median)*	szóstej *sixth*	siódmej *seventh*	ósmej *eight*	dziewiątej *ninth*
O G Ó Ł E M	**a**	**1750,00**	**2139,58**	**2540,03**	**2961,60**	**3402,00**	**3925,00**	**4567,91**	**5500,00**	**7320,28**
T O T A L	**b**	**1718,32**	**2262,47**	**2730,73**	**3186,29**	**3700,74**	**4320,00**	**5114,47**	**6300,00**	**8368,83**
	c	**1763,80**	**2065,14**	**2400,00**	**2768,00**	**3136,75**	**3584,95**	**4130,44**	**4833,03**	**6084,38**
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	a	3237,78	4314,00	5127,56	5980,68	6798,30	7850,00	9353,67	11418,20	16017,40
Managers	b	3180,88	4500,00	5455,66	6539,13	7538,02	9000,00	10717,94	13645,64	18207,61
	c	3268,67	4153,40	4905,64	5549,54	6189,42	7004,73	8000,00	9425,25	12180,41
Specjaliści	a	2689,95	3191,83	3594,53	4003,57	4408,33	4891,64	5451,67	6419,31	8343,50
Professionals	b	2898,50	3515,63	4035,00	4574,50	5140,84	5807,97	6767,21	8143,92	10348,26
	c	2620,30	3058,33	3441,15	3766,62	4128,12	4494,39	4935,68	5521,62	6725,12
Technicy i inny średni personel	a	2226,00	2624,47	2950,00	3268,17	3622,28	4070,03	4569,32	5328,93	6660,23
Technicians and associate professionals	b	2345,00	2801,45	3246,00	3709,80	4245,43	4774,00	5459,58	6383,95	8160,96
	c	2174,16	2535,39	2805,43	3042,41	3332,23	3644,00	4015,09	4500,00	5379,00
Pracownicy biurowi	a	1878,14	2286,26	2591,00	2868,93	3124,67	3416,02	3761,00	4200,00	5000,00
Clerical support workers	b	1869,91	2359,60	2679,10	2914,95	3166,67	3428,30	3780,00	4233,40	5083,33
	c	1888,00	2255,00	2539,17	2826,07	3100,00	3403,08	3740,22	4154,31	4925,16
Pracownicy usług i sprzedawcy.....	a	1680,00	1692,21	1813,20	1956,05	2073,60	2250,19	2523,81	2899,00	3472,93
Service and sales workers	b	1680,00	1680,00	1733,25	1890,78	2086,46	2351,70	2695,64	3124,53	3951,57
	c	1680,00	1700,91	1854,12	1969,97	2071,58	2228,17	2466,73	2812,00	3310,00

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 2 Patrz uwagi ogólne, ust. 8, pkt 1) na str. 27.

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. 2 See general notes, item 8, point 1) on page 27.

TABL. 5(106). **MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH[1] WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW[2] WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. (dok.)**

DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) PAID EMPLOYMENT[1] BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS[2] FOR OCTOBER 2014 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION* a – ogółem *total* b – mężczyźni *males* c – kobiety *females*		Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej w zł *Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) in zl*								
		pierwszej *first*	drugiej *second*	trzeciej *third*	czwartej *fourth*	piątej (mediana) *fitht (median)*	szóstej *sixth*	siódmej *seventh*	ósmej *eight*	dziewiątej *ninth*
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	a	1680,00	1750,00	1939,17	2097,60	2213,73	2552,84	3081,08	4121,91	5293,45
Skilled agricultural, forestry and fishery workers	b	1700,00	1750,00	2000,00	2166,70	2242,06	2772,45	3550,67	4494,21	5439,45
	c	1680,00	1680,00	1764,00	1905,72	1968,00	2220,64	2489,23	2773,72	3468,93
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	a	1680,00	2000,00	2380,00	2760,00	3144,25	3578,95	4107,78	4816,96	6046,01
Craft and related trades workers	b	1680,00	2128,27	2561,48	2988,17	3417,21	3860,20	4372,24	5102,27	6371,93
	c	1680,00	1788,08	1928,15	2188,40	2349,15	2542,54	2772,60	3053,25	3457,12
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	a	1830,00	2200,00	2500,00	2788,60	3074,17	3423,54	3951,94	4797,49	6295,95
Plant and machine operators and assemblers	b	1785,00	2203,42	2547,59	2886,63	3233,99	3682,83	4299,60	5231,25	6677,45
	c	1937,52	2173,08	2392,85	2560,70	2771,47	2938,51	3138,85	3390,35	3981,74
Pracownicy przy pracach prostych	a	1680,00	1680,00	1738,43	1903,44	2031,82	2174,50	2349,27	2601,00	3112,36
Elementary occupations	b	1680,00	1680,00	1700,00	1932,00	2156,38	2394,72	2628,25	3072,37	3784,78
	c	1680,00	1680,00	1753,04	1900,00	2000,00	2107,75	2245,14	2434,31	2760,00

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 2 Patrz uwagi ogólne, ust. 8, pkt 1) na str. 27.

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. 2 See general notes, item 8, point 1) on page 27.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 6(107). **EMERYCI I RENCIŚCI**[a]

RETIREES AND PENSIONERS[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**671024**	**680021**	**643710**	**643950**	***T O T A L***
Pobierający emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	599495	623704	596386	597319	*Persons receiving retirement and other pension paid by the Social Insurance Institution*
emerytury	337227	426175	416183	422224	*retirement pensions*
renty z tytułu niezdolności do pracy	161056	96835	80108	75633	*disability pensions*
renty rodzinne	101212	100694	100095	99462	*survivors pensions*
Rolnicy indywidualni	71529	56317	47324	46631	*Farmers*

a Przeciętne w roku.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Annual averages.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 7(108). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO**
GROSS RETIREMENT AND OTHER PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M *G R A N D T O T A L*					
Świadczenia w mln zł	8986,7	12778,9	14620,2	15071,8	*Benefits in mln zl*
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH *PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION*					
R a z e m *T o t a l*					
Świadczenia w mln zł	8266,4	12062,4	13912,7	14356,4	*Benefits in mln zl*
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1149,08	1611,66	1944,03	2002,89	*Average monthly retirement and other pension in zl*
Emerytury *Retirement pensions*					
Świadczenia w mln zł	5042,9	8631,4	10145,4	10575,8	*Benefits in mln zl*
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1246,17	1687,76	2031,44	2087,32	*Average monthly retirement pension in zl*
Renty z tytułu niezdolności do pracy *Disability pensions*					
Świadczenia w mln zł	1895,8	1610,6	1593,2	1552,5	*Benefits in mln zl*
Przeciętna miesięczna renta w zł	980,92	1385,99	1657,38	1710,61	*Average monthly pension in zl*
Renty rodzinne *Survivors pensions*					
Świadczenia w mln zł	1327,7	1820,4	2174,0	2228,1	*Benefits in mln zl*
Przeciętna miesięczna renta w zł	1093,18	1506,57	1809,99	1866,77	*Average monthly pension in zl*
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH [a] *FARMERS* [a]					
Świadczenia w mln zł	720,3	716,6	707,5	715,4	*Benefits in mln zl*
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	839,18	1060,31	1245,91	1278,54	*Average monthly retirement and other pension in zl*

a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 158.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see general notes, item 1 on page 158.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków i spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania jest reperzentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych.** Badaniem objęte są wszystkie grupy gospodarstw domowych, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Od 2004 r. gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jednolub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych.

W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, wyniki z badania budżetów gospodarstw domowych od 2010 r. przeważone zostały danymi o strukturze gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącymi z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralkę, lodówkę itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności ustalone na podstawie kryterium wyłącznego lub głównego (przeważającego) źródła utrzymania, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura lub renta).

CHAPTER VIII

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. *The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures and consumption as well as the equipment of households with durable goods, is a representative* ***household budget survey****. In the survey there are included all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. Since 2004 the households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish language participate in the survey.*

The survey unit is a one- or a multi-person ***household****. A* ***one-person*** *household is understood as an individual independently maintained himself/herself, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A* ***multi-person*** *household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.*

Survey results are based on declarations made by persons participating in the household budget survey.

In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, results obtained from the household budget survey since 2010 were weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2011.

2. *The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that, each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.*

The survey included all households within randomly selected dwellings representing of socio-economic groups of the population established on the basis of the exclusive or main (predominate) source of maintenance, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement or other pension).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

1) do osób pracujących zalicza się:
   a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa z agentem, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.);
   b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
   c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie) oraz wykonywanie wolnego zawodu, a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej;
2) osoby utrzymujące się ze świadczeń społecznych, których głównym źródłem utrzymania jest m.in.: emerytura, renta, zasiłek dla bezrobotnych i inne świadczenia z Funduszu Pracy, świadczenia rodzinne, renta socjalna, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;
3) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych – z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzą:

1) dochód z pracy najemnej – uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę – który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);

3. *The categories of persons who are members of households were established on the basis of their main source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:*

1) employed persons include:
   a) hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, contract with agent, commission contracts, verbal contracts, etc.);
   b) employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from work in private farm in agriculture,
   c) self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture) and practising a learned profession as well as members of agricultural production cooperatives since 2005;
2) persons maintained from social benefits, for whom the main source of maintenance is i.a.: retirement pension, pension, unemployment benefit and other benefits from the Labour Fund, family allowances, social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Assistance, scholarships;
3) dependents (without their own source of maintenance) maintained by other persons being members of the same household.

4. Available income *includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid from income (from hired labour, from social benefits – from social security benefits and other social benefits) excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.*

Available income comprises:

1) income from hired work – obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement – which includes all income obtained from hired work, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and care benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);

2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenia i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz od 2004 r. powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstem indywidualnym w rolnictwie) oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaki został przeznaczony na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy) oraz dochów z wynajmu nieruchomości (dochód netto, czyli przychody minus nakłady i ewentualnie podatki, pochodzący z wynajmu lokali mieszkalnych, garaży i innych budynków niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi);
5) dochód ze świadczeń społecznych, który obejmuje m.in. emerytury i renty, zasiłki z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych;
6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary od osób prywatnych (w tym alimenty), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary, koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem, alimenty dla osób prywatnych, niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości oraz straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie ze zmienioną i obowiązującą od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), włączając wydatki na ubezpieczenie na życie do pozycji „pozostałe wydatki na towary i usługi".

2) income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes conected with tending a private farm in agriculture and since 2004 increased by subsidies for agriculture;
3) income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and income from practising a learned profession, that was spent on consumer goods and services for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);
4) income from property (interest, shares in company profits, including dividends) and income from rental of real estate (net income i.e. revenues minus investments and taxes, from rental of dwellings, garages and other buildings not connected with conducting economic activity and from land leasing);
5) income from social benefits, which includes, i.a.: retirement and other pensions, social security allowances and other social benefits;
6) other income, which includes, i.a.: gifts from private persons (of which alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

***Disposable income** is understood as available income reduced by other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.*

***5. Expenditures** include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.*

***Expenditures on consumer goods and services** are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received free of charge as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets).*

***Other expenditures** include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts, boarding costs of youth and students studying away from home, private alimony, some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate and monetary losses.*

Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with modificated and adopted since 2013 nomenclature of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), including expenditures on life insurance in item "miscellaneous expenditures on goods and services".

6. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

7. Zagrożenie ubóstwem — gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz minimum egzystencji), zastosowano tak zwaną oryginalną skalę ekwiwalentności OECD. Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 — każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 — każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat. Oznacza to np., że granica ubóstwa relatywnego dla gospodarstwa 4-osobowego złożonego z dwóch osób dorosłych i dwójki dzieci jest 2,7 razy wyższa niż dla gospodarstwa 1-osobowego.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. relatywna granica ubóstwa wynosiła dla gospodarstw 1-osobowych 668 zł, a 4-osobowych (2 osoby dorosłe z 2 dzieci poniżej 14 lat) — 1802 zł, w IV kwartale 2014 r. odpowiednio: 713 zł oraz 1926 zł, natomiast w IV kwartale 2015 r. odpowiednio: 734 zł oraz 1982 zł.

„Ustawowa'' granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 930) uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej. Od 2010 r. do III kwartału 2012 r. obowiązywały następujące kwoty progowe — 477 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 351 zł na 1 osobę dla gospodarstw wieloosobowych. Od IV kwartału 2012 r. do III kwartału 2015 r. kwoty te wynosiły odpowiednio: 542 zł i 456 zł. Natomiast od IV kwartału 2015 r. kwoty te zostały ustalone na poziomie odpowiednio: 634 zł i 514 zł.

Minimum egzystencji, uznane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Przy ustalaniu granic ubóstwa skrajnego przyjmuje się poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. granica ubóstwa skrajnego wyniosła dla gospodarstwa 1-osobowego 466 zł, a 4-osobowego (2 osoby dorosłe z 2 dzieci poniżej 14 lat) —1257 zł, w IV kwartale 2014 r. odpowiednio: 540 zł i 1458 zł, natomiast w IV kwartale 2015 r. odpowiednio: 545 zł i 1472 zł.

***6. Consumption** of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, received free of charge as well as the value of own consumption) was below the adopted poverty threshold. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so-called original OECD equivalence scale has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and subsistence minimum). According to this scale, weight 1 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0,7 — to any other person at that age and weight 0,5 — to every child under 14. And thus, for instance, the relative poverty threshold for a 4-person household consisting of two adult persons and two children is 2,7 times as high as that for a 1-person household.*

***7. Risk of poverty** — a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) was below the adopted poverty threshold. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so-called original OECD equivalence scale has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and subsistence minimum). According to this scale, weight 1 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0,7 — to any other person at that age and weight 0,5 — to every child under 14. And thus, for instance, the relative poverty threshold for a 4-person household consisting of two adult persons and two children is 2,7 times as high as that for a 1-person household.*

***Relative poverty threshold** is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households estimated with the use of the so-called original OECD equivalence scale. The poverty lines are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2010 the relative poverty threshold was 668 zl for 1-person households and 1802 zl for 4-person households (2 adults with 2 children under 14), in the fourth quarter of 2014 the relative poverty threshold was 713 zl and 1926 zl, respectively, while in the fourth quarter of 2015: 734 zl and 1982 zl, respectively.*

***''Legal'' poverty threshold** is the amount which, according to the Law on Social Assistance (uniform text Journal of Laws 2016 item 930), provides eligibility for a monetary benefit from social assistance. From 2010 to the third quarter of 2012 the line remained at the level of 477 zl for 1-person households and 351 zl per 1 person for multi-person households. From the fourth quarter of 2012 to the third quarter of 2015 these sums amounted to: 542 zl and 456 zl, respectively. Since the fourth quarter of 2015 the line of 634 zl and 514 zl, respectively, has applied.*

***The subsistence minimum**, regarded as the extreme poverty threshold, sets the level of the satisfaction of needs below which there is a threat to the biological existence and to psychophysical human development. The starting point adopted for determination of the extreme poverty threshold is the subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for the 1-person employees' household. Poverty thresholds are estimated quarterly, in the fourth quarter of 2010 the extreme poverty threshold was 466 zl for 1-person households and 1257 zl for 4-person households (2 adults with 2 children under 14), in the fourth quarter of 2014 the threshold was 540 zl and 1458 zl, respectively, while in the fourth quarter of 2015: 545 zl and 1472 zl, respectively.*

TABL. 1(109). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	2820	2950	2984	2935	*Households included in the survey*
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	2,91	2,72	2,56	2,57	*Average number of persons in a household*
w tym:					*of which:*
pracujących	0,95	1,07	1,00	1,05	*employed*
pobierających świadczenia społeczne[a]	0,86	0,79	0,77	0,74	*receiving social benefits[a]*
w tym emeryturę lub rentę	0,65	0,67	0,65	0,62	*of which retirement or other pensions*
pozostających na utrzymaniu	1,02	0,77	0,70	0,69	*dependents*

a W 2005 r. – pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.
a In 2005 – receiving social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 2(110). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
	w zł *in zl*				
Dochód rozporządzalny	777,94	1251,94	1366,33	1471,84	*Available income*
w tym dochód do dyspozycji	751,40	1205,72	1313,28	1417,88	*of which disposable income*
w tym:					*of which:*
z pracy najemnej	352,06	660,79	755,03	847,97	*from hired work*
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	19,36[a]	36,75	x	4,22[b]	*from a private farm in agriculture*
z pracy na własny rachunek	57,90[c]	118,03	111,88	129,92	*from self-employment*
ze świadczeń społecznych[d]	290,46	327,46	419,19	408,08	*from social benefits[d]*

a–c Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 43,66%, b – 42,2%, c – 18,0%. d W 2005 r. – ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.
a–c Relative error of estimates exceeds 10% and equals: a – 43,66%, b – 42,2%, c – 18,0%. d In 2005 – from social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 3(111). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
	w zł *in zl*				
Wydatki ogółem [a]	705,19	1037,20	1130,57	1178,66	*Total expenditures [a]*
w tym towary i usługi konsumpcyjne [b]	678,65	990,98	1077,51	1124,70	*of which consumer goods and services [b]*
w tym:					*of which:*
żywność i napoje bezalkoholowe	191,52	253,74	270,66	273,18	*food and non-alcoholic beverages*
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	20,44	29,62	30,11	29,72	*alcoholic beverages and tobacco*
odzież i obuwie	31,65	48,72	57,64	59,80	*clothing and footwear*
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	136,43	211,96	230,27	239,99	*housing, water, electricity, gas and other fuels*
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	32,99	50,85	52,65	59,13	*furnishings, household equipment and routine maintenance of the house*

a Łącznie z wydatkami na ubezpieczenia na życie. b Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków.
a Including expenditures on life insurance. b Including pocket money not considered in items by types of expenditures.

TABL. 3(111). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH (dok.)**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł		*in zl*		
zdrowie	37,96	54,02	59,30	60,24	*health*
w tym artykuły farmaceutyczne	24,42	30,48	34,59	35,34	*of which pharmaceutical products*
transport	64,82	91,53	99,41	103,00	*transport*
łączność [c]	38,63	47,57	59,60	60,34	*communication [c]*
rekreacja i kultura [d]	53,14	86,00	73,77	82,02	*recreation and culture [d]*
edukacja [e]	9,24	11,94	9,64	10,53	*education [e]*
restauracje i hotele	17,33	30,15	56,25	64,49	*restaurants and hotels*
pozostałe wydatki na towary i usługi [a]	38,08	61,30	61,28	64,19	*miscellaneous goods and services [a]*
w tym higiena osobista	18,43	30,53	32,05	33,83	*of which personal care*

a Łącznie z wydatkami na ubezpieczenia na życie. c Od 2013 r. łącznie z wydatkami na usługi internetowe. d Od 2013 r. bez wydatków na usługi internetowe. e Łącznie z wychowaniem przedszkolnym.

a Including expenditures on life insurance. c Since 2013 including expenditures for Internet services. d Since 2013 excluding expenditures for Internet services. e Including pre-school education.

TABL. 4(112). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe [a] w kg	8,11	6,62	5,84	5,77	*Bread and cereals [a] in kg*
w tym pieczywo [b]	5,60	4,25	3,50	3,43	*of which bread [b]*
Mięso [c] w kg	5,19	5,56	5,15	5,18	*Meat [c] in kg*
w tym wędliny i pozostałe przetwory mięsne [d]	2,07	2,33	2,00	1,95	*of which processed meat and other meat preparations [d]*
Ryby i owoce morza [e] w kg	0,40	0,43	0,31	0,28	*Fish and seafood [e] in kg*
Mleko [f] w l	4,31	3,46	3,14	3,04	*Milk [f] in l*
Jogurty w kg	0,40	0,61	0,56	0,57	*Yoghurt in kg*
Sery i twarogi [g] w kg	0,96	1,04	0,94	0,95	*Cheese and curd [g] in kg*
Jaja w szt.	14,76	12,00	12,05	11,63	*Eggs in units*
Oleje i tłuszcze [h] w kg	1,61	1,44	1,28	1,23	*Oils and fats [h] in kg*
w tym masło	0,29	0,25	0,24	0,25	*of which butter*
Owoce [i] w kg	3,50	3,58	3,71	3,68	*Fruit [i] in kg*
Warzywa w kg	12,35	9,55	9,08	8,58	*Vegetables in kg*
w tym ziemniaki	6,46	4,23	3,76	3,35	*of which potatoes*
Cukier w kg	1,42	1,21	1,02	0,96	*Sugar in kg*
Kawa, herbata, kakao w kg	0,30	0,29	0,25	0,25	*Coffee, tea, cocoa in kg*
Wody mineralne i źródlane w l	2,79	4,93	4,91	5,49	*Mineral or spring waters in l*
Soki owocowe i warzywne w l	1,09	1,07	0,86	0,98	*Fruit and vegetable juices in l*

a Od 2013 r. bez mąki ziemniaczanej. b Od 2013 r. bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego. c Od 2013 r. łącznie z boczkiem surowym (ujmowanym do 2012 r. w pozycji „Oleje i tłuszcze"). d Od 2013 r. bez przetworów podrobowych; łącznie z wyrobami garmażeryjnymi. e Do 2012 r. określane jako „Ryby"; bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych oraz od 2013 r. bez konserw rybnych. f Bez zagęszczonego i w proszku. g Od 2013 r. bez serków słodkich. h Od 2013 r. bez boczku surowego. i Łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi.

a Since 2013 excluding potato flour. b Since 2013 excluding crisp bread, toasted bread and confectionery. c Since 2013 including raw bacon (until 2012, included in position "Oils and fats"). d Since 2013 excluding offal preparations; including ready-to-serve meat products. e Until 2012 defined as „Fish"; excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products as well as since 2013 excluding canned fish. f Excluding condensed and powdered milk. g Since 2013 excluding sweet cottage cheese. h Since 2013 excluding raw bacon. i Including seeds and edible kernel.

TABL. 5(113). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA** [a]

HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
	w % ogółu gospodarstw domowych *in % of total households*				
Chłodziarka, chłodziarko--zamrażarka	97,5	98,7	98,6	99,1	*Refrigerator, fridge-freezer*
Zamrażarka	28,7	30,6	9,2	10,0	*Freezer*
Automat pralniczy	86,1	92,7	95,2	96,9	*Automatic washing machine*
Zmywarka do naczyń	5,1	18,3	27,0	31,1	*Dishwasher*
Kuchenka mikrofalowa	34,4	56,1	59,2	62,7	*Microwave oven*
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	.	9,9	10,0	11,5	*Electric cooker with ceramic or induction cooktop*
Samochód osobowy	41,2	56,2	55,1	59,0	*Passenger car*
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku [b]	.	.	.	73,6	*Equipment for reception, recording and reproduction of sound* [b]
Odbiornik telewizyjny	97,0	97,9	95,7	94,6	*Television set*
Odtwarzacz DVD	23,7	53,6	36,8	34,7	*DVD player*
Telefon komórkowy	62,3	87,3	92,9	95,2	*Mobile phone*
w tym smartfon	.	.	33,7	48,8	*of which smartphone*
Zestaw kina domowego	.	17,8	12,7	13,4	*Home theatre system*
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	46,6	62,4	70,6	69,6	*Satellite or cable television equipment*
Aparat fotograficzny cyfrowy	.	50,7	49,1	48,7	*Digital camera*
Komputer osobisty	38,8	64,1	70,4	73,8	*Personal computer*
w tym z dostępem do Internetu	22,7	58,8	68,4	72,2	*of which with access to the Internet*
w tym z dostępem szeroko-pasmowym	.	44,0	66,6	70,2	*of which broadband access*
Drukarka	24,4	39,4	31,2	32,3	*Printer*
w tym drukarka wielofunkcyjna	.	.	21,1	23,8	*of which multifunction printer*

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. b Includes: radio, radio tape recorder, radio with compact disc player or radio tape recorder with compact disc player, stereo music system.

TABL. 6(114). **WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH** [a]

AT-RISK OF POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Osoby – w % ogółu osób w gospodarstwach – o wydatkach poniżej:				*Persons – in % of total persons in households – with expenditures below:*
relatywnej granicy ubóstwa	16,0	12,0	11,9	*relative poverty threshold*
„ustawowej" granicy ubóstwa	6,8	8,8	9,5	*"legal" poverty threshold*
minimum egzystencji	5,3	5,6	4,0	*subsistence minimum*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 171.

a See general notes, item 7 on page 171.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności,** tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 6 na str. 26.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej obejmują sieć obsługującą gospodarstwa domowe i innych użytkowników.

Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i od 2003 r. — gaz .

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej,** oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **połączenia wodociągowe, kanalizacyjne i gazowe** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji – z siecią ogólnospławną.

3. Zdrój uliczny jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalację gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. *Information regarding municipal installations and services was compiled using the* ***kind-of-activity method,*** *i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominate kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method.*

The definition of the ***enterprise method*** *is given in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 26.*

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. *Information regarding the length of the water supply, the sewage systems and gas supply system includes systems servicing households and others.*

Information regarding the ***length of the water supply and gas supply networks*** *concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e. conduits providing water to the distribution network and since 2003 — gas.*

Data regarding the ***length of the sewage network****, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.*

Water supply, sewage and gas supply connections *leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in case of the sewage system – with the main drainage system.*

3. *As* ***street spring*** *we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.*

Data regarding consumption of water in households include quantity of water collected from water supply system by facilities installed in building.

4. *Data regarding the* ***users of water supply systems and sewage systems*** *include the population living in residential buildings connected to a defined system.*

Data regarding the ***gas users*** *concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.*

Data regarding the population connected to the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

5. Dane o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** od 2005 r. obejmują również gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu **ciepłownictwa** obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służące do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejnego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348) z późniejszymi zmianami.

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

8. Dane o **nieczystościach ciekłych** dotyczą nieczystości wywiezionych do oczyszczalni ścieków lub stacji zlewnych, pochodzących z gospodarstw domowych, budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą – w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

9. Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, place, aleje spacerowe, ławki itp.

Zieleńce są to obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

*5. Data regarding the **number of consumers and the consumption of electricity** from 2005 include also households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.*

*Data regarding the **number of consumers using gas from gas supply** include consumers using collective gas-meters.*

*Data regarding the **consumption of gas from gas supply,** concern all the households.*

*The **consumption of electricity and gas from the gas supply system** in households is established on the basis of an estimated system of payments.*

*6. Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line – which is considered as a system of conduits leading heating medium to distribution line according to Act from 10 IV 1997 Energetic law (Journal of Laws No. 54, item 348) with later amendments.*

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing coops or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

***Boiler-house** is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy for heating or both heating and supplying warm water.*

*7. Data on **municipal waste** concern waste generated in households, excluding end-of-life vehicles and waste not containing hazardous waste originating from other producers of waste, which because of its character or composition is similar to waste from households.*

*8. Data on **liquid waste** concern waste, removed to wastewater treatment plants or dump stations, which comes from households, public buildings and buildings of units conducting economic activity – in case they are not discharged by sewage system.*

***9. Strolling and recreational parks** are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, squares, walkways, benches, etc.*

***Lawns** include areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.*

***Green areas of the housing estates** are located in residential areas and are used for the purposes of recreation, isolation and aesthetic visual appearance.*

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Nie obejmują one lokali zbiorowego zamieszkania (hoteli pracowniczych, domów studenckich, internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkanych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sięni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m^2, z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię — jeżeli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o liczbie izb w mieszkaniach uwzględniają także izby użytkowane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 XII.

3. Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2002-2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 r. – wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkane i niezamieszkane oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

4. Mieszkania według stosunków własnościowych sklasyfikowano według następujących form własności:

1) **spółdzielni mieszkaniowych** – mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);

Dwellings

1. *Information regarding* ***dwelling stocks and completed dwellings*** *concerns dwellings, as well as rooms and the useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).*

A dwelling *is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.*

A room *is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m^2, with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.*

Data regarding the number of rooms in dwellings also include rooms used exclusively for conducting economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from the street, courtyard or from a common space in the building.

The usable floor area *of a dwelling is the total useful floor area of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.*

2. *Data regarding* ***dwelling stocks*** *have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 XII.*

3. The balances of dwelling stocks *are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census (for the years 2002-2009 the basis assumed were the results of 2002 census, since 2010 – the results of 2011census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stocks.*

4*. Dwellings by type of ownership, were classified according to the following forms of ownership:*

1) ***housing cooperatives*** *– member-owned dwellings (occupied on the basis of the cooperative ownership right to a residential premise) and tenant's dwellings (occupied on the basis of a contract of tenancy);*

2) **gmin (komunalne)** – mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;
3) **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);
4) **Skarbu Państwa** – mieszkania pozostające w zasobie lub zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych, Wojskowej Agencji Mieszkaniowej oraz organów administracji państwowej, np. ministerstw;
5) **towarzystw budownictwa społecznego**;
6) **osób fizycznych** – mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:
   – może być właścicielem całej nieruchomości, np. indywidualny dom jednorodzinny,
   – może posiadać udział w nieruchomości wspólnej jako właściciel lokalu mieszkalnego, np. znajdującego się w budynku wielomieszkaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową. Zaliczono tu również mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których na mocy ustawy z dnia 15 XII 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 1222) zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej.

Pojęcie wspólnoty mieszkaniowej odnosi się do budynku wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych) w danym budynku;
7) **innych podmiotów** – mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku – przeznaczone na sprzedaż (ale jeszcze niesprzedane osobom fizycznym) lub na wynajem, mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji, partii, związków zawodowych itp.

5. Dane o **mieszkaniach, których budowę rozpoczęto** dotyczą mieszkań: w nowych budynkach mieszkalnych, w budynkach niemieszkalnych, uzyskanych w wyniku rozbudowy budynków (w części stanowiącej rozbudowę), uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o **mieszkaniach**, **powierzchni użytkowej mieszkań** oraz o **izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

*2) **gminas (municipal)** – dwellings owned by a gmina or powiat (local self-government community) and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: health care establishments, social aid centres, units of education system, cultural institutions;*
*3) **companies** (of public and private sector);*
*4) **State Treasury** – dwellings remaining in the stock or under the management of Agricultural Property Agency, Military Housing Agency and organs of state administration, e.g. ministries;*
*5) **public building societies**;*
*6) **natural persons** – dwellings, which are owned by a natural person (one or more) while this person:*
– can be owner of whole real estate, for example individual detached house,
– can have a share in the common real estate, as the owner of dwelling for example located in a block of flats included in a condominium. There are also included dwellings in building of housing cooperatives for which by the law of 15 XII 2000 on housing cooperatives (uniform text Journal of Law 2013 item 1222) a separate ownership right for the benefit of a natural person (natural persons), exposed in a real-estate register, was established.

The notion of condominium refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by all owners of dwellings (residential and business premises) in a given building;
*7) **other entities** – dwellings owned by institutions constructing for profit – for sale (but not yet sold to natural persons) or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, foundations, political parties, labour unions etc.*

***5**. Data regarding **dwellings in which construction has begun** concern dwellings in new residential buildings, in non-residential buildings, dwellings created as a results of enlarging building (the enlarged portion), created as a results of adapting non-residential spaces.*

*Information regarding **dwellings**, **useful floor area of dwellings** as well as regarding **rooms completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.*

Informacje o efektach:

— **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;

— **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);

— **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);

— **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);

— **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego (do 31 V 2009 r. — z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego);

— **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

Information regarding the results of:

— ***cooperative construction*** *concerns dwellings completed by housing cooperatives, designed for persons being members of these cooperatives;*

— ***municipal (gmina) construction*** *concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character);*

— ***company construction*** *concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);*

— ***construction for sale or rent*** *concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);*

— ***public building society*** *concerns dwellings built by public building societies (operating on a non-profit basis) utilizing credit from the state bank BGK (until 31 V 2009 — from the National Housing Fund);*

— ***private construction*** *concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.*

Infrastruktura komunalna
Municipal infrastructure

TABL. 1(115). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Sieć rozdzielcza w km				***Distribution network in km***
Wodociągowa	14429,5	15416,3	15681,6	*Water supply*
miasta	5036,3	5425,6	5490,1	*urban areas*
wieś	9393,2	9990,7	10191,5	*rural areas*
Kanalizacyjna [a]	8248,6	10308,9	10914,9	*Sewage [a]*
miasta	4192,1	4721,8	4860,5	*urban areas*
wieś	4056,5	5587,1	6054,4	*rural areas*
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.				***Connections leading to residential buildings in pcs***
Wodociągowe	303401	337445	343513	*Water supply system*
miasta	142032	153218	154652	*urban areas*
wieś	161369	184227	188861	*rural areas*
Kanalizacyjne	169559	212507	221660	*Sewage system*
miasta	113259	132102	134865	*urban areas*
wieś	56300	80405	86795	*rural areas*
Zdroje uliczne	**60**	**80**	**89**	***Street outlets***
Miasta	25	33	35	*Urban areas*
Wieś	35	47	54	*Rural areas*
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm^3	**93,2**	**90,7**	**93,1**	***Consumption of water from water supply system in households (during the year) in hm^3***
Miasta:				*Urban areas:*
w hm^3	72,2	69,0	69,9	*in hm^3*
na 1 mieszkańca w m^3	35,4	34,2	34,8	*per capita in m^3*
Wieś w hm^3	21,0	21,7	23,2	*Rural areas in hm^3*
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm^3	**102,1**	**101,1**	**107,4**	***Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm^3***
W tym oczyszczane	102,0	101,1	107,3	*Of which treated*

a Łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

TABL. 2(116). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH** [a]
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	**1055,5**	**1091,7**	**1137,3**	**1167,2**	***Consumers (as of 31 XII) in thous.***
Miasta	790,4	810,0	838,3	860,9	*Urban areas*
Wieś	265,1	281,6	299,0	306,3	*Rural areas*
Zużycie (w ciągu roku):					***Consumption (during the year):***
W GWh	1946,8	2218,4	2080,4	2145,8	*In GWh*
miasta	1409,5	1564,3	1395,5	1426,7	*urban areas*
wieś	537,3	654,1	684,9	719,1	*rural areas*
W kWh:					*In kWh:*
miasta: na 1 mieszkańca	685,8	765,8	692,0	709,5	*urban areas: per capita*
na 1 odbiorcę [b]	1783,4	1931,2	1664,6	1657,2	*per consumer* [b]
wieś – na 1 odbiorcę [b]	2027,0	2322,5	2291,0	2347,7	*rural areas – per consumer* [b]

a Łącznie z gospodarstwami domowymi, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. b Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Gospodarki.

a Including households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agricultural. b The number of consumers as of 31 XII was used in calculations.

S o u r c e: data of the Ministry of Economy.

TABL. 3(117). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	**7471,1**	**8062,6**	**8875,8**	**9111,6**	***Distribution and transmission network in km***
w tym przesyłowa	2000,8	1959,3	2077,7	2148,2	*of which transmission*
miasta	283,1	301,3	347,0	352,1	*urban areas*
wieś	1717,7	1658,1	1730,6	1796,1	*rural areas*
Miasta	4517,0	4855,2	5034,5	5108,3	*Urban areas*
Wieś	2954,1	3207,5	3841,3	4003,3	*Rural areas*
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt.	**123418**	**139533**	**154960**	**158415**	***Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs***
Miasta	105962	116162	123219	124957	*Urban areas*
Wieś	17456	23371	31741	33458	*Rural areas*
Odbiorcy gazu z sieci [a] w tys.	**659,9**	**666,1**	**676,0**	**678,2**	***Consumers of gas from gas supply system [a] in thous.***
Miasta	635,5	636,1	636,4	636,3	*Urban areas*
Wieś	24,4	30,0	39,6	41,9	*Rural areas*
Zużycie gazu z sieci [b] (w ciągu roku):					***Consumption of gas from gas supply system [b] (during the year):***
W hm^3	326,2	369,8	314,4	331,5[c]	*In hm^3*
miasta	301,3	334,4	276,3	287,5[d]	*urban areas*
wieś	24,9	35,3	38,1	44,0[e]	*rural areas*
Na 1 mieszkańca w m^3	112,9	126,8	108,1	114,1[f]	*Per capita in m^3*
miasta	146,6	163,7	137,0	143,0[g]	*urban areas*
wieś	29,8	40,4	42,7	49,1[h]	*rural areas*

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami. c–h Zużycie gazu w jednostkach energii: c – 3573 GWh, d – 3122 GWh, e – 451 GWh, f – 1230 kWh, g – 1553 kWh, h – 504 kWh.

a Including consumers connected to collective gas-meters. b Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur. c–h Consumption of gas in energy units: c – 3573 GWh, d – 3122 GWh, e – 451 GWh, f – 1230 kWh, g – 1553 kWh, h – 504 kWh.

TABL. 4(118). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			*SPECIFICATION*
				ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	
Sieć cieplna w km	1805,7	1751,0	1814,2	1837,9	1753,9	84,0	*Heating network in km*
w tym przesyłowa	1253,2	1224,5	1211,3	1187,9	1148,0	39,9	*of which transmission*
Kotłownie	1478	1416	2265	2207	1857	350	*Boiler rooms*
Sprzedaż energii cieplnej (w ciągu roku) w TJ	13901,8	16240,6	12815,1	12670,4	12593,5	76,9	*Sale of heating energy (during the year) in TJ*
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dam^3	110171	127037	149921	146895	139949	6947	*Cubature of buildings with central heating in dam^3*
w tym budynków mieszkalnych	59367	67074	65364	62657	62159	499	*of which residential buildings*

TABL. 5(119). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ**
USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Ludność w tys. – korzystająca [a] z:					*Population in thous. – using [a]:*
wodociągu	2624,5	2668,2	2756,0	2754,9	*water supply system*
miasta	1978,8	1972,3	1965,4	1960,1	*urban areas*
wieś	645,7	695,9	790,6	794,9	*rural areas*
kanalizacji	1908,7	1986,3	2180,4	2199,6	*sewage system*
miasta	1728,6	1743,7	1813,2	1812,8	*urban areas*
wieś	180,1	242,7	367,2	386,7	*rural areas*
gazu [b]	1814,7	1831,5	1786,2	1781,5	*gas supply system [b]*
miasta	1741,3	1725,8	1660,4	1650,0	*urban areas*
wieś	73,4	105,7	125,8	131,6	*rural areas*
Ludność w – % ogółu ludności [c] – korzystająca [a] z:					*Population – in % of total population [c] – using [a]*
wodociągu	90,9	91,5	94,8	94,9	*water supply system*
miasta	96,4	96,7	97,5	97,6	*urban areas*
wieś	77,2	79,4	88,5	88,8	*rural areas*
kanalizacji	66,1	68,1	75,0	75,7	*sewage system*
miasta	84,2	85,5	90,0	90,2	*urban areas*
wieś	21,5	27,7	41,1	43,2	*rural areas*
gazu [b]	62,8	62,8	61,4	61,3	*gas supply system [b]*
miasta	85,3	84,6	82,4	82,1	*urban areas*
wieś	8,8	12,1	14,1	14,7	*rural areas*

a Dane szacunkowe; w przypadku wodociągu i kanalizacji dane od 2014 r. podano według zmienionej metody. b Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. c Na podstawie bilansów.

a Estimated data; in case of water supply and sewage systems data since 2014 are given according to changed method. b Including consumers connected to collective gas-meters. c Based on balances.

TABL. 6(120). **ODPADY KOMUNALNE** [a]
MUNICIPAL WASTE [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem *total*	w tym z gospodarstw domowych *of which from households*	
Odpady komunalne zebrane[b]						*Municipal waste collected* [b]
w tys. t	893,1	994,4	943,4	987,2	794,0	*in thous. t*
zmieszane	873,7	923,7	782,5	787,3	612,1	*mixed*
w tym wysegregowane	3,3	98,6	199,9	115,7	.	*of which segregated*
miasta	740,7	768,5	613,3	608,4	465,5	*urban areas*
wieś	132,9	155,1	169,2	178,9	146,6	*rural areas*
zebrane selektywnie	19,4	70,8	160,9	199,9	181,9	*collected separately*
w tym:						*of which:*
papier i tektura	4,8	13,9	24,3	26,5	23,4	*paper and cardboard*
szkło	6,2	16,4	31,6	34,9	32,5	*glass*
tworzywa sztuczne	2,7	8,5	29,6	23,4	21,5	*plastic*
metale	0,7	2,3	1,1	1,0	1,0	*metals*
wielkogabarytowe	3,1	12,6	17,8	23,0	22,1	*largesize*
biodegradowalne	.	14,6	51,2	57,5	49,4	*biodegradable*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 176. b Dane szacunkowe.
a See general notes, item 7 on page 176. b Estimated data.

TABL. 7(121). **NIECZYSTOŚCI CIEKŁE** [a]
LIQUID WASTE [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Nieczystości ciekłe[b] wywiezione					*Liquid waste* [b] *removed*
w dam^3	1231,3	1431,8	1280,6	1311,0	*in dam^3*
miasta	534,2	526,7	427,5	383,3	*urban areas*
wieś	697,1	905,1	853,0	927,7	*rural areas*
w tym z gospodarstw domowych	853,6	977,5	927,1	975,1	*of which from households*
miasta	374,2	336,4	297,5	263,0	*urban areas*
wieś	479,4	641,2	629,6	712,1	*rural areas*
Zbiorniki bezodpływowe w tys.					*Septic tanks in thous.*
(stan w dniu 31 XII)	112,5	107,8	103,5	102,6	*(as of 31 XII)*
Przydomowe oczyszczalnie ścieków					*Household wastewater treatment*
w tys. (stan w dniu 31 XII)	1,8	4,0	7,5	9,6	*systems in thous. (as of 31 XII)*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 176. b Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.
a See general notes, item 8 on page 176. b Sewage stored temporarily in septic tanks.

TABL. 8(122). **SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH**
LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII):							*Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):*
liczba	117	51	30	31	12	19	*number*
powierzchnia w ha	364,2	234,7	170,2	180,7	70,1	110,6	*area in ha*
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (w ciągu roku) w ha	3,1	22,7	9,6	47,4	36,7	10,7	*Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha*
czynnych	1,0	-	9,6	9,3	6,5	2,8	*in operation*
o zakończonej eksploatacji (zamknięte)	2,1	22,7	-	38,1	30,2	7,9	*exploitation completed*

TABL. 9(123). **TERENY ZIELENI MIEJSKIEJ OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE URBAN AREA GREEN BELTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2010		2014		2015		SPECIFICATION
	ogółem *total*	w tym miasta *of which urban areas*	ogółem *total*	w tym miasta *of which urban areas*	ogółem *total*	w tym miasta *of which urban areas*	ogółem *total*	w tym miasta *of which urban areas*	
O G Ó Ł E M w ha	**4936,3**	**4258,1**	**5325,4**	**4294,1**	**5474,5**	**4306,0**	**5567,7**	**4345,5**	***T O T A L in ha***
w % powierzchni ogólnej województwa [a]	0,2	1,9	0,3	1,9	0,3	2,0	0,3	2,0	*in % of total area space of the voivodship* [a]
na 1 mieszkańca[b] w m^2	17,1	20,8	18,3	21,0	18,8	21,4	19,2	21,6	*per capita*[b] *in* m^2
Tereny zieleni miejskiej ogólnodostępnej:									*Generally accessible urban area green belts:*
parki spacerowo-wypoczynkowe	2318,4	1917,1	2476,9	1955,5	2652,2	1987,3	2704,8	2010,9	*strolling-recreational parks*
zieleńce	1011,3	790,6	1041,4	703,1	1090,8	707,9	1095,3	709,5	*lawns*
Tereny zieleni osiedlowej	1606,6	1550,4	1807,1	1635,5	1731,6	1610,7	1767,7	1625,1	*Green areas of the housing estates*

a, b W przypadku miast obliczono: a – w % ogólnej powierzchni miast, b – na 1 mieszkańca miast.
a, b For urban areas calculated: a – in % total urban areas space, b – per capita in urban areas.

Mieszkania
Dwellings

TABL. 10(124). **ZASOBY MIESZKANIOWE** [a]
Stan w dniu 31 XII
DWELLING STOCKS [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	
Mieszkania w tys.	1010,4	1072,7	1123,4	1136,6	850,1	286,5	*Dwellings in thous.*
Izby w mieszkaniach w tys.	3640,7	4133,9	4319,0	4366,8	3086,9	1279,9	*Rooms in dwellings in thous.*
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m^2	66750,7	76656,1	81097,0	82232,0	55658,9	26573,0	*Useful floor area of dwellings in thous. m^2*
Przeciętna w zasobach:							*Dwelling stocks, average:*
liczba izb w mieszkaniu...	3,60	3,85	3,84	3,84	3,63	4,47	*number of rooms in a dwelling*
powierzchnia użytkowa w m^2:							*useful floor area in m^2:*
1 mieszkania	66,1	71,5	72,2	72,3	65,5	92,7	*per dwelling*
na 1 osobę	23,1	26,3	27,9	28,3	27,7	29,7	*per person*
liczba osób[b] na:							*number of persons[b]:*
1 mieszkanie	2,86	2,72	2,59	2,56	2,36	3,12	*per dwelling*
1 izbę	0,79	0,71	0,67	0,67	0,65	0,70	*per room*

a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP'2002, od 2010 r. – NSP'2011. b Patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 28.

a Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002, since 2010 – the Population and Housing Census 2011. b See general notes, item 13 on page 28.

TABL. 11(125). **MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH** [a] **WYPOSAŻONE W INSTALACJE**
Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS IN DWELLING STOCKS [a] *FITTED WITH INSTALLATIONS*
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Mieszkania – w % – wyposażone w *Dwellings – in % – fitted with*				
		wodociąg *water supply system*	ustęp *lavatory*	łazienkę *bathroom*	gaz z sieci *gas from gas supply system*	centralne ogrzewanie *central heating*
O G Ó Ł E M	2005	97,8	88,2	86,6	66,5	76,1
T O T A L	2010	98,4	94,2	91,9	65,9	79,8
	2014	98,5	94,6	92,3	65,1	80,8
	2015	**98,6**	**94,7**	**92,4**	**65,0**	**81,0**
Miasta	2005	99,0	91,7	88,8	85,5	79,7
Urban areas	2010	99,4	95,4	93,6	83,9	82,0
	2014	99,4	95,7	93,9	82,5	82,9
	2015	**99,5**	**95,8**	**94,0**	**82,2**	**83,1**
Wieś	2005	93,9	77,8	80,0	8,9	65,3
Rural areas	2010	95,6	90,7	86,7	12,0	73,0
	2014	95,8	91,3	87,4	13,5	74,5
	2015	**95,9**	**91,5**	**87,6**	**14,0**	**74,8**

a Na podstawie bilansów.

a Based on balances.

TABL. 12(126). **DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2015 R.**
HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Dodatki wypłacone użytkownikom lokali *Dwellings allowances paid out to user to*					
a - liczba wypłaconych dodatków *number of allowances* b - kwota dodatków w tys. zł *amount of allowances in thous. zl* c - przeciętna wysokość dodatku w zł *average value of allowances in zl*			gminnych *gminas*	spółdzielczych *cooperatives*	wspólnot mieszkaniowych *housing community*	prywatnych *private*	towarzystw budownictwa społecznego *public building society*	innych *others*
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*								
O G Ó Ł E M	**a**	**309450**	**175595**	**59877**	**51617**	**8506**	**7223**	**6632**
T O T A L	**b**	**58160,4**	**33635,3**	**10962,0**	**8701,2**	**1425,8**	**2044,1**	**1392,1**
	c	**187,9**	**191,6**	**183,1**	**168,6**	**167,6**	**283,0**	**209,9**
Miasta	a	278091	157986	57217	45121	6225	7152	4390
Urban areas	b	52457,4	30495,1	10369,6	7519,1	1131,2	2023,9	918,5
	c	188,6	193	181,2	166,6	181,7	283	209,2
Wieś	a	31359	17609	2660	6496	2281	71	2242
Rural areas	b	5703,0	3140,2	592,4	1182,2	294,5	20,1	473,6
	c	181,9	178,3	222,7	182	129,1	283,5	211,3
W % OGÓŁEM *IN % OF TOTAL*								
O G Ó Ł E M	**a**	**100,0**	**56,7**	**19,3**	**16,7**	**2,7**	**2,3**	**2,1**
T O T A L	**b**	**100,0**	**57,8**	**18,8**	**15,0**	**2,5**	**3,5**	**2,4**
Miasta	a	100,0	56,8	20,6	16,2	2,2	2,6	1,6
Urban areas	b	100,0	58,1	19,8	14,3	2,2	3,9	1,8
Wieś	a	100,0	56,2	8,5	20,7	7,3	0,2	7,1
Rural areas	b	100,0	55,1	10,4	20,7	5,2	0,4	8,3

TABL. 13(127). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE**
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo mieszkaniowe *Area of grounds transferred to investor for dwelling construction*			Powierzchnia gruntów w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe *Area of grounds in gminas stock for dwelling construction*			
		ogółem *total*	w tym *of which*		wielorodzinne *multi-family*		jednorodzinne *single-family*	
			spółdzielcze *cooperatives*	osób fizycznych *of natural persons*	razem *total*	w tym uzbrojone *of which developed*	razem *total*	w tym uzbrojone *of which developed*
		w ha *in ha*						
O G Ó Ł E M	2005	133,8	1,9	116,2	1055,3	560,5	2922,8	1147,2
T O T A L	2010	134,8	2,5	100,6	1331,5	856,7	2867,5	1128,5
	2014	108,8	1,9	75,8	831,0	343,1	2991,0	1191,8
	2015	**103,5**	**1,2**	**68,3**	**810,0**	**337,1**	**2833,0**	**1104,9**
Miasta	2005	60,3	1,9	44,9	969,2	512,3	1797,1	627,0
Urban areas	2010	88,0	2,5	59,4	1268,1	820,7	1764,3	662,6
	2014	71,6	1,9	43,5	755,5	306,9	1895,0	739,8
	2015	**70,7**	**1,2**	**39,3**	**734,1**	**301,6**	**1753,9**	**661,9**
Wieś	2005	73,5	-	71,3	86,1	48,2	1125,7	520,2
Rural areas	2010	46,8	-	41,2	63,4	36,0	1103,2	465,9
	2014	37,2	-	32,3	75,5	36,2	1096,0	452,0
	2015	**32,8**	**-**	**29,0**	**75,9**	**35,5**	**1079,1**	**443,0**

TABL. 14(128). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**6448**	**12922**	**12275**	**16860**	***T O T A L***
Spółdzielcze	528	675	82	136	*Cooperatives*
Komunalne (gminne)	39	186	-	20	*Municipal (gminas)*
Zakładowe	2	5	-	15	*Company*
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1689	6091	6948	10810	*For sale or rent*
Społeczne czynszowe	427	329	291	475	*Public building society*
Indywidualne	3763	5636	4954	5404	*Private*

TABL. 15(129). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Mieszkania	**6875**	**12746**	**13953**	**14035**	***Dwellings***
miasta	4480	8598	9293	9651	*urban areas*
wieś	2395	4148	4660	4384	*rural areas*
Spółdzielcze	498	823	107	60	*Cooperative*
Komunalne (gminne)	197	268	196	79	*Municipal (gmina)*
Zakładowe	117	26	83	27	*Company*
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2150	5192	7303	8073	*For sale or rent*
Społeczne czynszowe	279	1159	562	12	*Public building society*
Indywidualne	3634	5278	5702	5784	*Private*
miasta	1776	1777	2125	2318	*urban areas*
wieś	1858	3501	3577	3466	*rural areas*
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	**454,7**	**777,7**	**1026,0**	**1065,5**	***Dwellings per 1000 marriages contracted***
Miasta	412,8	742,1	994,1	1071,7	*Urban areas*
Wieś	561,3	863,4	1096,2	1052,1	*Rural areas*
Izby	**29179**	**48673**	**52687**	**51813**	***Rooms***
miasta	16704	26893	29531	29777	*urban areas*
wieś	12475	21780	23156	22036	*rural areas*
Spółdzielcze	1504	2323	310	239	*Cooperative*
Komunalne (gminne)	507	511	489	141	*Municipal (gmina)*
Zakładowe	373	75	265	59	*Company*
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	6428	14064	20954	22337	*For sale or rent*
Społeczne czynszowe	781	3105	1510	38	*Public building society*
Indywidualne	19586	28595	29159	28999	*Private*
miasta	9071	9013	9681	10184	*urban areas*
wieś	10515	19582	19478	18815	*rural areas*
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	**693714**	**1203606**	**1255414**	**1240330**	***Usable floor area of dwellings in m²***
miasta	386071	626706	661750	673081	*urban areas*
wieś	307643	576900	593664	567249	*rural areas*
Spółdzielcze	28074	45414	6126	5073	*Cooperative*
Komunalne (gminne)	9115	11321	8574	2644	*Municipal (gmina)*
Zakładowe	7329	2203	4724	1298	*Company*

TABL. 15(129). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

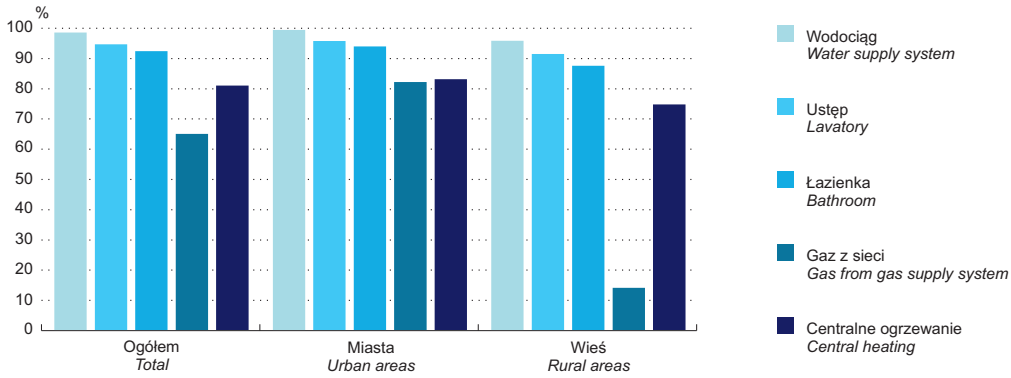
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m² (dok.)					***Usable floor area of dwellings in m² (cont.)***
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	130910	322136	438162	466168	*For sale or rent*
Społeczne czynszowe	13809	57349	26890	1231	*Public building society*
Indywidualne	504477	765183	770938	763916	*Private*
miasta	235127	240359	257956	268461	*urban areas*
wieś	269350	524824	512982	495455	*rural areas*
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	**100,9**	**94,4**	**90,0**	**88,4**	***Average useful floor area per dwelling in m²***
miasta	86,2	72,9	71,2	69,7	*urban areas*
wieś	128,5	139,1	127,4	129,4	*rural areas*
Spółdzielcze	56,4	55,2	57,3	84,5	*Cooperative*
Komunalne (gminne)	46,3	42,2	43,7	33,5	*Municipal (gmina)*
Zakładowe	62,6	84,7	56,9	48,1	*Company*
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	60,9	62,0	60,0	57,7	*For sale or rent*
Społeczne czynszowe	49,5	49,5	47,8	102,6	*Public building society*
Indywidualne	138,8	145,0	135,2	132,1	*Private*
miasta	132,4	135,3	121,4	115,8	*urban areas*
wieś	145,0	149,9	143,4	142,9	*rural areas*

TABL. 16(130). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Grand total*	W budynkach indywidualnych *In private buildings*					W budynkach poza indywidualnymi *In non-private buildings*				
			razem *total*	w % razem — mieszkania o liczbie izb *in % of total — dwellings with specified number of rooms*				razem *total*	w % razem — mieszkania o liczbie izb *in % of total — dwellings with specified number of rooms*			
				1	2	3	4 i więcej *and more*		1	2	3	4 i więcej *and more*
O G Ó Ł E M ...	2005	6875	3634	0,4	4,3	9,8	85,5	3241	6,7	26,8	43,4	23,1
T O T A L	2010	12746	5278	0,4	2,8	5,1	91,7	7468	6,9	40,2	36,6	16,3
	2014	13953	5702	1,3	5,4	8,7	84,6	8251	5,1	34,2	41,4	19,3
	2015	**14035**	**5784**	**1,0**	**6,2**	**9,4**	**83,4**	**8251**	**6,9**	**36,8**	**37,8**	**18,6**
Miasta	2005	4480	1776	0,6	7,1	15,2	77,1	2704	7,9	28,0	45,4	18,7
Urban areas	2010	8598	1777	1,1	7,8	10,5	80,6	6821	7,1	41,6	36,9	14,4
	2014	9293	2125	3,5	12,6	16,8	67,2	7168	4,9	36,6	42,3	16,2
	2015	**9651**	**2318**	**2,0**	**14,6**	**17,5**	**65,9**	**7333**	**7,6**	**38,7**	**38,5**	**15,2**
Wieś	2005	2395	1858	0,3	1,6	4,6	93,6	537	0,9	20,5	33,0	45,6
Rural areas	2010	4148	3501	0,0	0,3	2,4	97,3	647	4,8	25,2	33,7	36,3
	2014	4660	3577	0,0	1,2	3,9	94,9	1083	6,3	18,4	35,3	40,1
	2015	**4384**	**3466**	**0,4**	**0,6**	**4,0**	**95,1**	**918**	**1,5**	**21,7**	**31,6**	**45,2**

MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE[a] W % OGÓŁU MIESZKAŃ W 2015 R.
Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS[a] FITTED WITH INSTALLATIONS IN % OF TOTAL DWELLINGS IN 2015
As of 31 XII

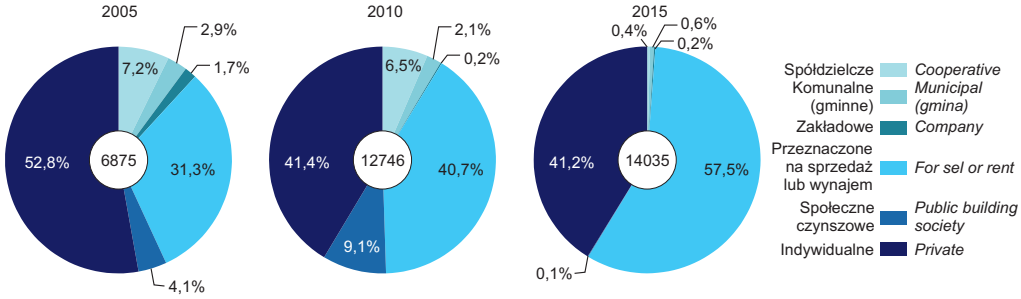

a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.
a Based on balances of dwelling stocks.

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA

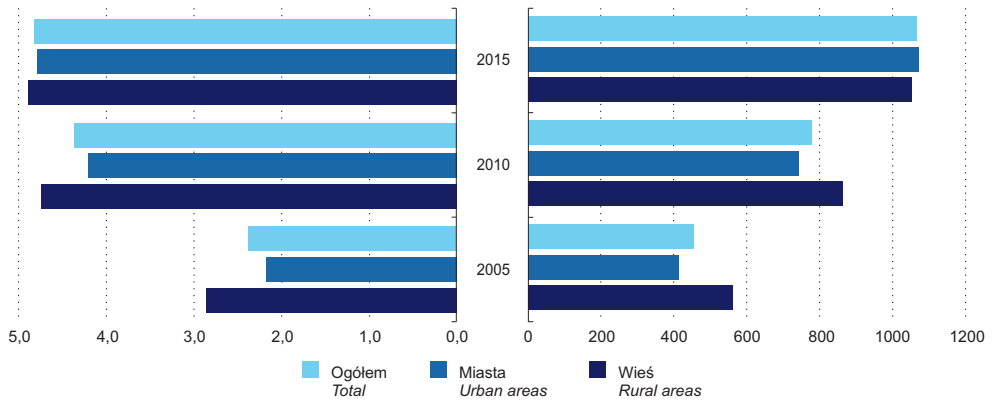
DWELLINGS COMPLETED

WEDŁUG FORM BUDOWNICTWA
BY FORMS CONSTRUCTION

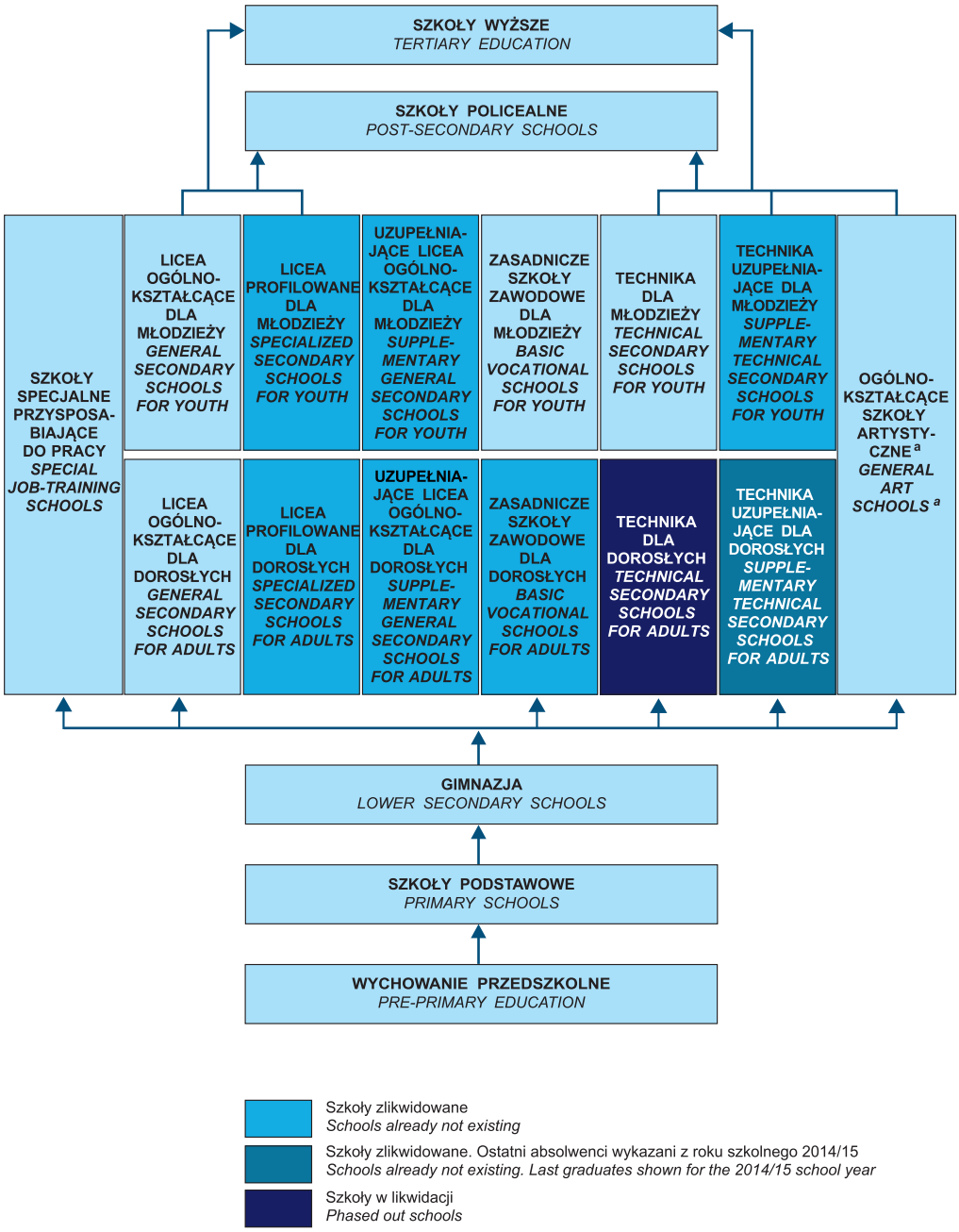
NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

NA 1000 ZAWARTYCH MAŁŻEŃSTW
PER 1000 MARRIAGES CONTRACTED

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2015/16

EDUCATION BY EDUCATIONAL LEVEL IN THE 2015/16 SCHOOL YEAR

a Dające uprawnienia zawodowe.
a Leading to professional certification.

DZIAŁ X

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami.

2. Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

– od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja (powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych), w których nauka jest obowiązkowa,
– od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne, tj. 2–3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (tj. 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne; ponadto szkoły ponadpodstawowe dla absolwentów 8-letniej szkoły podstawowej działające do zakończenia cyklu kształcenia ujmowano odpowiednio w szkołach ponadgimnazjalnych (zasadniczych zawodowych, liceach ogólnokształcących i technikach).
– w roku szkolnym 2012/13 zakończono nabór do niektórych typów szkół ponad-gimnazjalnych: liceów profilowanych, uzupełniających liceów ogólnokształcących, zasadniczych szkół zawodowych i techników dla dorosłych oraz techników uzupełniających dla młodzieży, a od roku szkolnego 2013/14 – techników uzupełniających dla dorosłych.

3. Ponadto wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego w placówkach wychowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 6 lat od roku szkolnego 2004/05 oraz w wieku 5 lat od roku szkolnego 2011/12.

Od roku szkolnego 2009/10 dzieci 6 letnie na wniosek rodziców mogą rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej, a od roku szkolnego 2014/15 obowiązek szkolny został nałożony na 6-letnie dzieci urodzone pomiędzy styczniem a czerwcem 2008 r., od roku szkolnego 2015/16 na wszystkie dzieci 6-letnie.

Placówki wychowania przedszkolnego obejmują: oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, przedszkola (łącznie ze specjalnymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.

CHAPTER X

EDUCATION

General notes

1. *The educational system in Poland functions according to the Education System Law dated 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Higher Education Law dated 27 VII 2005 (Journal of Laws No. 164, item 1365) with later amendments.*

2. *Among schools covered by the educational system, there are:*

– *since the 1999/2000 school year 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools (which replaced 8-year primary schools), where education is compulsory,*
– *since the 2002/03 school year upper seondary schools, i.e. 2–3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools, as well as since the 2004/05 school year supplementary schools for graduates from basic vocational schools (i.e. 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools) and 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also art schools leading to professional certification and post-secondary schools, moreover, upper secondary (post-primary) schools for graduates from 8-year primary schools operating until the end of the education cycle were included respectively in the structure of upper secondary schools (basic vocational schools, general secondary schools and technical secondary schools).*
– *since the 2012/13 school year recruitment to some types of upper secondary schools has been terminated: specialized secondary schools, supplementary general secondary schools, basic vocational schools and technical secondary schools for adults and supplementary technical schools for youth, as well as since 2013/14 school year – supplementary technical schools for adults.*

3. *Moreover, an obligatory 1 year pre-primary education has been introduced in pre-primary education establishments for children at the age of 6 since 2004/05 school year and at the age of 5 since 2011/12 school year.*

Since the 2009/10 school year, upon the request of parents children at the age of 6 can start education in the first class of primary school. From the 2014/15 school year obligatory schooling was imposed on 6 years old children born between January and June of 2008, and from the 2015/16 school year on all children at the age of 6.

Pre-primary education establishments, include: pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special nursery schools) and since the 2008/09 school year pre-primary education groups and pre-primary points.

4. Prezentowane w dziale dane dotyczą m.in.: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

5. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

6. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

7. Szkoły dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

1) szkoły podstawowe, w tym: szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych), szkoły filialne (bez szkół specjalnych), szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
2) gimnazja, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
3) 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy;
4) 2–3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe;
5) 3-letnie licea ogólnokształcące, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
6) 4-letnie technika;
7) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych), które prezentuje się z wyłączeniem szkół realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne;
8) funkcjonujące w latach szkolnych:
   – 2002/03 – 2013/14 – 3-letnie licea profilowane;
   – 2004/05 – 2013/14 – 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych.

8. Szkoły policealne – kształcące w formie dziennej, wieczorowej, zaocznej i stacjonarnej – obejmują:

1) szkoły policealne (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
2) nauczycielskie kolegia języków obcych (3-letnie) oraz kolegia nauczycielskie (3-letnie), w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata;
3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) – od roku szkolnego 2005/06.

4. Data, presented in the chapter are, among others, related to: pre-primary education, schools for children and youth, post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.

5. Data include schools and establishments managed by central (government) administration units and local government units (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and private persons.

6. Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Ministry of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) administration units and local government units can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only.

Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

***7. Schools for children and youth** (including special schools) include:*

1) primary schools, of which: sports schools and athletic schools (excluding special schools), art schools not leading to professional certification (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme;
2) lower secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
3) 3-year special job-training schools;
4) 2–3-year basic vocational schools;
5) 3-year general secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
6) 4-year technical secondary schools;
7) general art schools leading to professional certification (excluding special schools), excluding schools providing art education only;
8) functioning in school years:
   – 2002/03 – 2013/14 – 3-year specialized secondary schools,
   – 2004/05 – 2013/14 – 2-year supplementary general schools and 3-year supplementary technical schools for graduates of basic vocational schools.

***8. Post-secondary schools** – educating in day, evening, weekend and full-time programmes form – include:*

1) post-secondary vocational schools (1-, 2- or 3-year), including special schools;
2) foreign language teacher training colleges (3-year) as well as teacher training colleges (3-year) in which graduates do not receive the title of licentiate;
3) colleges of social work (3-year) – since the 2005/06 school year.

9. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu szkół wyższych:

1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce (w tym studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą);
3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą).

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi, zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi oraz punktami konsultacyjnymi. Dane nie obejmują szkół resortu obrony narodowej oraz szkół resortu spraw wewnętrznych i administracji.

Podział szkół wyższych według typów szkół opracowano na podstawie grupowania stosowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla szkół publicznych. W podziale tym do typu „wyższe szkoły" zaliczono zarówno szkoły mające w nazwie własnej „wyższa szkoła", jak też „uniwersytet" lub „akademia": rolnicza, ekonomiczna, pedagogiczna, artystyczna i teologiczna.

10. Szkoły dla dorosłych kształcące w formie zaocznej, stacjonarnej i na odległość – obejmują:

1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
2) gimnazja dla dorosłych;
3) 3-letnie licea ogólnokształcące dla dorosłych;
4) 4-letnie technika dla dorosłych – od roku szkolnego 2012/13 brak naboru do klas pierwszych;
5) 3-letnie technika uzupełniające dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – od roku szkolnego 2013/14 brak naboru do klas pierwszych;
6) funkcjonujące w latach szkolnych:
   – 2002/03 – 2014/15 – 2–3-letnie zasadnicze szkoły dla dorosłych oraz 3-letnie licea profilowane dla dorosłych;
   – 2004/05 – 2013/14 – 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych.

11. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne i ogólnodostępne), w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub placówkach wykonujących działalność leczniczą (łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

9. Tertiary education *(university level) includes full-time and part-time programmes. Data regarding tertiary education:*

1) include foreign language teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;
2) include foreigners studying in Poland (of which studying at organizational units of Polish higher education institutions operating abroad);
3) do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at organizational units of Polish higher education institutions operating abroad).

The data on students and graduates are given according to the seats of higher education institutions including branch sections, organizational units in another location, teaching centres in another location as well as consultative points. Data do not include Academies of the Ministry of National Defence and Academies of the Ministry of the Interior and Administration.

The division of higher education institutions by type of institution was based on the grouping applied by the Ministry of Science and Higher Education with regard to public schools. In this division, the category of "higher education schools" comprises both the schools whose proper name includes the phrase "higher school" and those containing in their proper name the word "university" or "academy" — of agriculture, economics, pedagogy, arts, and theology.

10. Schools for adults *educating in weekend, in full-time and in distance form – include:*

1) primary schools for adults;
2) lower secondary schools for adults;
3) 3-year general secondary schools for adults;
4) 4-year technical secondary schools for adults – since the 2012/13 school year there has been no recruitment to the 1st grade;
5) 3-year supplementary technical schools for adults based on basic vocational school programme – since the 2013/14 school year there has been no recruitment to the 1st grade;
6) functioning in school years:
   – 2002/03 – 2014/15 – 2–3-year basic vocational schools for adults and 3-year specialized secondary schools for adults,
   – 2004/05 – 2013/14 – 2-year supplementary general schools for adults for graduates of basic vocational schools.

11. Special schools *are organized for disabled children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the school system or individually. Education occurs in mainstream schools (in which special or integrational and mainstream sections are established), in special schools operating independently, as well as in special educational care centres, other educational institutions or in the units performing health care activities (including health resorts treatment).*

12. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

13. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

14. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielania specjalnej pomocy.

15. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

16. Dane o **nauczycielach**, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

17. Dane dotyczące:

1) wychowania przedszkolnego, szkół (poza szkołami wyższymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, wychowania pozaszkolnego oraz internatów i burs podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
2) szkół wyższych prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; studenci są wykazywani tyle razy, na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z poprzedniego roku akademickiego.

12. Special educational care centres *are facilities for disabled children and youth, aged 3 and more who, for reasons of their disability, cannot attend regular nursery schools or schools.*

13. Youth education centres *are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.*

14. Youth socio therapy centres *are centres intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.*

15. Rehabilitation-education centres *are facilities making it possible for children and youth with a profound mental retardation to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.*

16. *Data regarding* ***teachers****, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed in obligatory teaching programmes, i.e., excluding community centre educators and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.*

Data regarding academic teachers concern the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant lecturer as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

Data regarding teachers concern full-time employees and part-time employees in terms of full-time employees.

17. *Data regarding:*

1) *pre-primary education, schools (excluding higher education institutions) as well as since the 2008/09 school year – special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres, extracurricular education as well as boarding school and dormitories concern the beginning of the school year; data concerning graduates – the end of the school year;*
2) *tertiary education are presented as of 30 XI; students are indicated correspondingly on the number of fields of education which they study; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies; graduates are shown from the previous academic year.*

18. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych oraz w szkołach dla dorosłych.

19. Współczynnik skolaryzacji:

1) **brutto** — jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania;
2) **netto** — jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

20. **Internat** to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

21. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów – od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

18. Extramural graduates *occur only in post-secondary schools and schools for adults.*

19. Enrolment rate:

1) ***gross*** *— is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level;*
2) ***net*** *— is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.*

20. *A* ***boarding school*** *is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence.* ***A dormitory*** *is an inter-school facility serving as a boarding school.*

21. *The information presented, excluding the data on high education institutions, since the 2007/08 school year (in the case of graduates – since the 2006/07 school year) has been completed on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.*

TABL. 1(131). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	*SPECIFICATION*
			SZKOŁY		
			SCHOOLS		
Szkoły:					*Schools:*
podstawowe	858	821	798	803	*primary*
gimnazja	474	481	501	506	*lower secondary*
specjalne szkoły przysposabiające do pracy	26	39	46	46	*special job-training*
zasadnicze zawodowe	133	131	133	132	*basic vocational*
licea ogólnokształcące	177	154	149	146	*general secondary*
uzupełniające licea ogólnokształcące	4	6	x	x	*supplementary general secondary*
licea profilowane	120	30	x	x	*specialized secondary*
technika	161	139	132	127	*technical secondary*
technika uzupełniające	19	3	x	x	*supplementary technical secondary*
artystyczne ogólnokształcące [a]	7	6	7	7[b]	*general art* [a]
policealne	417	266	189	179	*post-secondary*
wyższe	34	38	37	35	*tertiary*
dla dorosłych	353	297	166	140	*for adults*
gimnazja	11	14	13	13	*lower secondary*
zasadnicze zawodowe	15	9	2	x	*basic vocational*
licea ogólnokształcące	97	107	130	126	*general seconadry*
uzupełniające licea ogólnokształcące	78	110	x	x	*supplementary general secondary*
licea profilowane	20	13	x	x	*specialized secondary*
technika	48	8	3	1	*technical secondary*
technika uzupełniające	84	36	18	x	*supplementary technical secondary*
			NAUCZYCIELE [c]		
			TEACHERS [c]		
Szkoły:					*Schools:*
podstawowe	12039	11356	11802	12608	*primary*
gimnazja [d]	7694	7454	6767	6649	*lower secondary* [d]
zasadnicze zawodowe [de]	955	1209	1061	1040	*basic vocational* [de]
licea ogólnokształcące [df]	3385	3475	2834	2787	*general secondary* [df]
licea profilowane [d]	1208	247	x	x	*specialized secondary* [d]
technika [dfg]	1947	3051	3111	3038	*technical secondary* [dfg]
policealne	875	729	572	515	*post-secondary*
wyższe [h]	8641	8878	8363	8408	*tertiary* [h]
			UCZNIOWIE I STUDENCI		
			PUPILS AND STUDENTS		
Wychowanie przedszkolne [i]	25322	21707	43909	28761	*Pre-primary education* [i]
Szkoły:					*Schools:*
podstawowe	181250	147831	159402	173893	*Primary*
gimnazja	111513	87704	74178	72407	*lower secondary*

a Dające uprawnienia zawodowe. b Ponadto 12 szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. c W roku szkolnym 2005/06 bez nauczycieli pracujących w zespołach szkół; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str.192. d–g Łącznie ze szkołami: d – dla dorosłych, e – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, f – uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 oraz technikami do roku szkolnego 2014/15, g – ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. h Nauczyciele akademiccy pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty. i Dotyczy dzieci w wieku 6 lat, w roku szkolnym 2014/15 w wieku 5-6 lat, natomiast w roku szkolnym 2015/16 w wieku 5 lat, objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 31 na str. 215.

a Leading to professional certification. b Moreover, 12 art schools giving only artistic education. c In 2005/06 school year excluding teachers working in complexes of schools; see general notes, item 16 on page 192. d–g Including: d – schools for adults, e – special job-training schools, f – supplementary respectively: general secondary schools in the 2005/06 and 2010/11 school years and technical secondary schools until the 2014/15 school year, g – general art schools leading to professional certification. h Full-time and part-time employed academic teachers converted into full-time equivalent units. i Concerns children aged 6, in the 2014/15 school year aged 5-6, in the 2015/16 school year aged 5, attending pre-primary education establishments also described in table 31 on page 215.

TABL. 1(131). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	*SPECIFICATION*
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.) *PUPILS AND STUDENTS (dok.)*					
Szkoły (dok.):					*Schools:*
specjalne szkoły przysposabiające do pracy	310	716	750	723	*special job-training*
zasadnicze zawodowe	17021	16209	13052	12184	*basic vocational*
licea ogólnokształcące	52402	41161	33593	32308	*general secondary*
uzupełniające licea ogólnokształcące	86	156	x	x	*supplementary general secondary*
licea profilowane	20850	2933	x	x	*specialized secondary*
technika	28127	35863	35100	34121	*technical secondary*
technika uzupełniające	607	105	x	x	*supplementary technical secondary*
artystyczne ogólnokształcące [a]	874	583	708	733[j]	*general art* [a]
policealne	26778	22833	18815	18232	*post-secondary*
wyższe	166376	165961	133729	129769	*Ter tiary*
dla dorosłych	24009	22474	15749	13944	*for adults*
gimnazja	1161	1253	1050	1056	*lower secondary*
zasadnicze zawodowe	861	697	51	x	*basic vocational*
licea ogólnokształcące	10169	9889	14249	12880	*general seconadry*
uzupełniające licea ogólnokształcące	3074	7581	x	x	*supplementary general secondary*
licea profilowane	1685	914	x	x	*specialized secondary*
technika	4521	387	68	8	*technical secondary*
technika uzupełniające	2538	1753	331	x	*supplementary technical secondary*
ABSOLWENCI *GRADUATES*					
Szkoły:					*Schools:*
podstawowe	32802	26321	23181	.	*Primary*
gimnazja	36807	28397	23541	.	*lower secondary*
specjalne szkoły przysposabiające do pracy	36	151	163	.	*special job-training*
zasadnicze zawodowe	5238	5035	3523	.	*basic vocational*
licea ogólnokształcące	16980	13421	10736	.	*general secondary*
uzupełniające licea ogólnokształcące	52	52	x	.	*supplementary general secondary*
licea profilowane	6623	847	x	.	*specialized secondary*
technika	6087	7222	7648	.	*technical secondary*
technika uzupełniające	-	14	x	.	*supplementary technical secondary*
artystyczne ogólnokształcące [a]	113	100	94[k]	.	*general art* [a]
policealne	8978	6094	5583	.	*post-secondary*
wyższe	32324	42244	34240	.	*Ter tiary*
dla dorosłych	7446	5241	4493	.	*for adults*
gimnazja	257	274	295	.	*lower secondary*
zasadnicze zawodowe	242	146	x	.	*basic vocational*
licea ogólnokształcące	3622	1984	3943	.	*general seconadry*
uzupełniające licea ogólnokształcące	558	2219	x	.	*supplementary general secondary*
licea profilowane	148	231	x	.	*specialized secondary*
technika	2619	72	21	.	*technical secondary*
technika uzupełniające	-	315	234	.	*supplementary technical secondary*

a Dające uprawnienia zawodowe. j, k Ponadto realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne w szkołach artystycznych: j – 697 uczniów, k – 59 absolwentów.

Ź r ó d ł o: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Leading to professional certification. j, k Moreover, providing art education only: j – 697 students, k – 59 graduates.

S o u r c e: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 2(132). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2010/11	2014/15	2015/16	2010/11	2014/15	2015/16	2010/11	2014/15
	szkoły *schools*			uczniowie i studenci *pupils and students*			absolwenci *graduates*	
Szkoły podstawowe	**821**	**798**	**803**	**147831**	**159402**	**173893**	**26321**	**23181**
Primary schools								
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	5	5	4	450	568	584	78	94
Central (government) administration units								
Jednostki samorządu terytorialnego	749	691	688	143756	152893	166217	25704	22289
Local government units								
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	36	49	51	1708	2451	2779	227	361
Social organizations and associations								
Organizacje wyznaniowe	13	14	13	716	984	1014	105	123
Religious organizations								
Pozostałe	18	39	47	1201	2506	3299	207	314
Others								
Gimnazja	**481**	**501**	**506**	**87704**	**74178**	**72407**	**28397**	**23541**
Lower secondary schools								
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	4	4	4	138	111	89	51	45
Central (government) administration units								
Jednostki samorządu terytorialnego	418	419	420	84163	69812	67757	27353	22289
Local government units								
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	23	29	30	1085	1195	1290	354	381
Social organizations and associations								
Organizacje wyznaniowe	15	17	17	1182	1384	1458	346	425
Religious organizations								
Pozostałe	21	32	35	1136	1676	1813	293	401
Others								
Zasadnicze szkoły zawodowe [a]	**170**	**179**	**178**	**16925**	**13802**	**12907**	**5186**	**3686**
Basic vocational schools [a]								
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	3	3	4	97	32	59	47	4
Central (government) administration units								
Jednostki samorządu terytorialnego	152	155	153	15948	12893	11943	4902	3510
Local government units								
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	5	4	4	407	119	115	130	33
Social organizations and associations								
Organizacje wyznaniowe	6	8	8	147	157	165	38	30
Religious organizations								
Pozostałe	4	9	9	326	601	625	69	109
Others								
Licea ogólnokształcące [b]	**160**	**149**	**146**	**41317**	**33593**	**32308**	**13473**	**10736**
General secondary schools [b]								
Jednostki samorządu terytorialnego	133	120	117	39446	31902	30319	12897	10281
Local government units								
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	10	8	9	626	410	438	194	117
Social organizations and associations								
Organizacje wyznaniowe	8	8	7	791	701	650	240	226
Religious organizations								
Pozostałe	9	13	13	454	580	901	142	112
Others								

a, b Łącznie ze szkołami: a – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi w roku szkolnym 2010/11.

a, b Including: a – special job-training schools, b – supplementary general secondary schools in the 2010/11 school year.

TABL. 2(132). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2010/11	2014/15	2015/16	2010/11	2014/15	2015/16	2010/11	2014/15
	szkoły *schools*			uczniowie i studenci *pupils and students*			absolwenci *graduates*	
Licea profilowane	**30**	**x**	**x**	**2933**	**x**	**x**	**847**	**x**
Specialized secondary schools								
Jednostki samorządu terytorialnego *Local government units*	30	x	x	2933	x	x	847	x
Technika [c]	**148**	**139**	**134**	**36551**	**35808**	**34854**	**7336**	**7742**
Technical secondary schools [c]								
Jednostki administracji centralnej (rządowej) *Central (government) administration units*	3	4	4	643	702	715	140	122
Jednostki samorządu terytorialnego *Local government units*	141	126	120	35624	34582	33470	7153	7546
Organizacje społeczne i stowarzyszenia *Social organizations and associations*	2	2	2	89	61	134	23	-
Organizacje wyznaniowe *Religious organizations*	1	1	1	30	25	25	2	7
Pozostałe *Others*	1	6	7	165	438	510	18	67
Szkoły policealne	**266**	**189**	**179**	**22833**	**18815**	**18232**	**6094**	**5583**
Post-secondary schools								
Jednostki administracji centralnej (rządowej) *Central (government) administration units*	3	2	2	334	207	206	104	56
Jednostki samorządu terytorialnego *Local government units*	48	30	24	3668	1543	1309	1189	541
Organizacje społeczne i stowarzyszenia *Social organizations and associations*	17	18	15	1593	2605	2410	383	851
Pozostałe *Others*	198	139	138	17238	14460	14307	4418	4135
Szkoły wyższe	**38**	**37**	**35**	**165961**	**133729**	**129769**	**42244**	**34240**
Tertiary education								
Jednostki administracji centralnej (rządowej) *Central (government) administration units*	12	12	12	117826	101859	100276	28951	25082
Organizacje wyznaniowe *Religious organizations*	2	2	2	966	692	659	128	72
Pozostałe *Others*	24	23	21	47169	31178	28834	13165	9086
Szkoły dla dorosłych	**297**	**166**	**140**	**22474**	**15749**	**13944**	**5241**	**4493**
Schools for adults								
Jednostki administracji centralnej (rządowej) *Central (government) administration units*	5	3	2	313	236	223	82	42
Jednostki samorządu terytorialnego *Local government units*	90	60	48	6886	3854	3289	1468	1031
Organizacje społeczne i stowarzyszenia *Social organizations and associations*	9	9	9	711	1205	1154	244	295
Pozostałe *Others*	193	94	81	14564	10454	9278	3447	3125

c Łącznie z technikami uzupełniającymi w roku szkolnym 2010/11 oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Ź r ó d ł o: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

c Including supplementary technical secondary schools in the 2010/11 school year and general art schools leading to professional certification.

S o u r c e: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 3(133). **UCZNIOWIE WEDŁUG GRUP WIEKU**
PUPILS AND STUDENTS BY AGE GROUPS

GRUPY WIEKU *AGE GROUPS*	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16
	w % ludności danej grupy wieku *in % of population of given age group*			
6–12 lat [a]	98,0	94,3	92,0	89,3
13–15	98,3	95,1	93,3	92,4
16–18	95,2	93,4	91,9	91,5
19–21 lat	27,6	25,0	24,4	24,4

a W latach szkolnych 2005/06 i 2010/11 – grupa wieku 7-12 lat.

U w a g a. W roku szkolnym 2014/15 do policzenia wskaźnika użyto liczbę uczniów w grupie wieku 6-12 w liczbie ludności w wieku 7-12 lat i połowie rocznika 6-latków.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In the 2005/06 and 2010/11 school years – age group 7-12.

N o t e. The rate for the 2014/15 school year was calculated using the number of pupils aged 6-12 in the population aged 7-12 and in half of the 6-year old population.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4(134). **WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI**
ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Grupy wieku *Age groups*	2005/06			2014/15			2015/16			*SPECIFICATION*
		ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	
		w % *in %*									
		BRUTTO *GROSS*									
Szkoły:											*Schools:*
podstawowe	6-12[a]	99,7	100,2	99,1	93,2	93,0	93,4	89,8	89,6	90,1	*primary*
gimnazja	13-15	102,3	104,3	100,2	97,8	100,0	95,6	97,7	99,2	96,2	*lower secondary*
zasadnicze zawodowe [b]	16-18	15,0	20,4	9,2	16,4	21,0	11,5	16,0	20,6	11,0	*basic vocational [b]*
licea ogólnokształcące i profilowane [c]	16-18	72,6	64,4	81,1	56,6	48,2	65,4	55,8	47,9	64,2	*general and specialized secondary [c]*
technika [d]	16-18	30,1	35,4	24,6	42,8	47,5	37,8	43,1	47,8	38,1	*technical secondary [d]*
policealne	19-21	18,3	16,9	19,7	19,1	11,6	26,8	19,3	12,4	26,4	*post-secondary*
		NETTO *NET*									
Wychowanie przedszkolne	5[e]	97,2	97,7	96,7	93,3	95,8	90,8	96,8	97,2	96,4	*Pre-primary education*
Szkoły:											*Schools:*
podstawowe	6-12[a]	97,8	97,9	97,8	91,9	91,3	92,5	88,9	88,3	89,5	*primary*
gimnazja	13-15	95,1	94,5	95,7	90,0	89,6	90,4	89,3	88,8	89,8	*lower secondary*
zasadnicze zawodowe [b]	16-18	12,1	16,2	7,9	13,1	16,9	9,2	12,7	16,5	8,8	*basic vocational [b]*
licea ogólnokształcące i profilowane [c]	16-18	58,9	49,6	68,5	40,6	31,1	50,6	40,4	31,1	50,0	*general and specialized secondary [c]*
technika [d]	16-18	18,0	20,8	15,1	31,7	35,1	28,2	32,0	35,8	28,0	*technical secondary [d]*
policealne	19-21	10,8	10,7	10,9	5,6	2,9	8,3	5,6	3,2	8,1	*post-secondary*

a W roku szkolnym 2005/06 dotyczy dzieci w wieku 7-12 lat. b–d Łącznie ze szkołami: b – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi w roku szkolnym 2005/06, d – technikami uzupełniającymi w roku szkolnym 2005/06 oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. e Dotyczy dzieci objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego; w roku szkolnym 2005/06 – w wieku 6 lat, a w roku szkolnym 2014/15 – w wieku 5-6 lat.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In the 2005/06 school year concerns children aged 7-12. b–d Including: b – special job-training schools, c – supplementary general secondary schools in the 2005/06 school year, d – supplementary technical secondary schools in the 2005/06 school year and general art schools leading to professional certification. e Concerns children attending pre-primary education establishments; in the school year 2005/06 – at the age of 6, and in the 2014/15 school year aged 5-6.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 5 i 6

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Note to tables 5 and 6

In the division by foreign languages one person may be indicated more than once.

TABL. 5(135). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH**

PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS

LATA *YEARS* JĘZYKI OBCE *FOREIGN LANGUAGES*		Ogółem *Grand total*	W % ogółu uczniów w szkołach *In % of total pupils and students at schools*								
			podstawowych *primary*			gimnazjach *lower secondary*	zasadniczych zawodowych *basic vocational*	liceach ogólnokształcących[a] *general secondary*[a]	liceach profilowanych *specialized secondary*	technikach[b] *technical secondary*[b]	policealnych[c] *post-secondary*[c]
			razem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*						
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE *OBLIGATORY EDUCATION*											
Angielski.....	2010/11	274855	75,9	79,4	67,6	81,4	31,5	96,4	98,1	95,5	39,2
English	2014/15	287553	84,5	86,9	78,6	95,2	40,6	97,3	x	97,6	50,0
	2015/16	**299968**	**86,3**	**88,5**	**81,0**	**95,6**	**45,1**	**98,8**	**x**	**98,0**	**49,8**
Francuski	2010/11	8615	0,4	0,5	0,1	2,8	0,7	9,7	1,5	3,7	0,1
French	2014/15	5882	0,3	0,3	0,1	2,4	-	9,0	x	1,6	-
	2015/16	**5367**	**0,2**	**0,3**	**0,1**	**2,0**	**-**	**9,2**	**x**	**1,5**	**-**
Niemiecki	2010/11	170341	23,9	20,1	32,9	66,2	60,8	74,4	97,3	88,5	5,3
German	2014/15	149846	16,2	13,3	23,5	78,1	56,2	74,2	x	90,2	8,1
	2015/16	**146096**	**14,6**	**12,2**	**20,7**	**78,8**	**55,5**	**74,1**	**x**	**91,0**	**6,9**
Rosyjski.....	2010/11	4166	0,0	0,0	0,1	1,0	1,9	4,9	1,5	2,3	-
Russian	2014/15	3250	0,0	0,0	0,0	1,3	0,1	5,6	x	0,7	0,3
	2015/16	**2803**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**1,1**	**0,1**	**5,2**	**x**	**0,7**	**0,2**
Inne	2010/11	1927	0,0	0,0	-	0,4	-	3,5	-	0,3	-
Others	2014/15	2806	0,1	0,2	-	1,2	-	4,4	x	0,5	0,1
	2015/16	**3196**	**0,1**	**0,1**	**0,3**	**1,9**	**-**	**4,2**	**x**	**0,5**	**0,5**
NAUCZANIE DODATKOWE[d] *ADDITIONAL EDUCATION*[d]											
Angielski.....	2010/11	18634	6,1	4,9	9,0	9,7	-	1,7	1,5	1,0	0,1
English	2014/15	8611	3,9	2,5	7,5	2,6	-	0,5	x	0,5	0,8
	2015/16	**8341**	**3,5**	**2,1**	**7,3**	**2,3**	**-**	**0,4**	**x**	**0,9**	**0,3**
Francuski	2010/11	1917	0,7	0,9	0,1	0,8	-	0,5	-	0,2	-
French	2014/15	2239	0,8	1,1	0,2	0,7	-	0,4	x	0,7	-
	2015/16	**2724**	**0,9**	**1,2**	**0,1**	**0,7**	**-**	**1,2**	**x**	**0,8**	**-**
Niemiecki	2010/11	29820	8,7	8,4	9,6	15,0	-	5,1	-	4,6	-
German	2014/15	24689	8,5	7,9	10,1	12,4	-	2,7	x	2,8	-
	2015/16	**26126**	**8,7**	**7,7**	**11,2**	**11,5**	**-**	**4,4**	**x**	**3,8**	**0,0**
Inne	2010/11	2702	0,2	0,1	0,2	0,6	-	4,3	1,6	0,2	0,1
Others	2014/15	1460	0,1	0,2	0,0	0,6	-	2,2	x	0,2	-
	2015/16	**2228**	**0,2**	**0,3**	**-**	**0,8**	**0,1**	**3,5**	**x**	**0,3**	**-**

a, b Łącznie ze szkołami: a – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi w roku szkolnym 2010/11, b – technikami uzupełniającymi w roku szkolnym 2010/11 oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. c Bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych. d Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a, b Including: a – supplementary general secondary schools in the 2010/11 school year, b – supplementary technical secondary schools in the 2010/11 school year and general art schools leading to professional certification. c Excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges, colleges of social work. d Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 6(136). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH** [a]
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS [a]

LATA *YEARS* JĘZYKI OBCE *FOREIGN LANGUAGES*		Ogółem *Grand total*	W % ogółu uczniów w szkołach / *In % of total students at school*: gimnazjach *lower secondary*	zasadniczych zawodowych *basic vocational*	liceach ogólnokształcących[b] *general secondary*[b]	liceach profilowanych *specialized secondary*	technikach[c] *technical secondary*[c]	policealnych *post-secondary*
Angielski / *English*	2010/11	23383	45,6	31,4	69,3	58,1	41,6	44,4
	2014/15	21076	61,4	-	80,5	x	45,1	52,5
	2015/16	**19583**	**67,4**	**x**	**79,4**	**x**	**-**	**52,4**
Francuski / *French*	2010/11	113	-	-	0,1	-	-	0,5
	2014/15	16	-	-	-	x	-	0,1
	2015/16	**-**	**-**	**x**	**-**	**x**	**-**	**-**
Niemiecki / *German*	2010/11	8657	44,2	49,6	26,5	47,7	50,1	7,9
	2014/15	4527	39,1	-	17,0	x	48,1	9,0
	2015/16	**3551**	**31,0**	**x**	**16,0**	**x**	**100,0**	**7,0**
Rosyjski / *Russian*	2010/11	697	10,2	6,7	2,2	-	6,3	-
	2014/15	112	-	-	0,2	x	5,8	0,3
	2015/16	**44**	**-**	**x**	**0,1**	**x**	**-**	**0,2**
Inny / *Other*	2010/11	130	-	-	0,3	-	-	0,4
	2014/15	27	-	-	-	x	-	0,2
	2015/16	**127**	**-**	**x**	**0,2**	**x**	**-**	**0,6**

a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego. b, c Łącznie ze szkołami: b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi w roku szkolnym 2010/11, c – technikami uzupełniającymi do roku szkolnego 2014/15.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Data concern obligatory education. b, c Including: b – supplementary general secondary schools in the 2010/11 school year, c – supplementary technical secondary schools until the 2014/15 school year.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7(137). **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI** [a]
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	uczniowie *pupils and students* 2010/11	2014/15	2015/16	absolwenci *graduates* 2010/11	2014/15	*SPECIFICATION*
Szkoły podstawowe	3988	4440	4781	889	973	*Primary schools*
w tym specjalne	2135	2052	2024	484	444	*of which special*
Gimnazja	4373	3829	3834	1202	1186	*Lower secondary schools*
w tym specjalne	2983	2585	2503	865	796	*of which special*
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy	716	750	723	151	163	*Special job-training schools*
Zasadnicze szkoły zawodowe	1330	1213	1156	371	307[b]	*Basic vocational schools*
w tym specjalne	1266	1095	1018	361	289	*of which special*
Licea ogólnokształcące [c]	383	380	422	89	98	*General secondary schools* [c]
w tym specjalne	165	108	103	32	24	*of which special*
Licea profilowane	28	x	x	7	x	*Specialized secondary schools*
w tym specjalne	-	x	x	-	x	*of which special*
Technika [d]	136	205	220	16	40[b]	*Technical secondary schools* [d]
w tym specjalne	55	62	51	2	21	*of which special*
Szkoły policealne	17	35	27	-	26[b]	*Post-secondary schools*
w tym specjalne	8	13	26	-	26	*of which special*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 191. b W przypadku szkół ogólnodostępnych dane dotyczą absolwentów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, kwalifikacje w zawodzie lub egzamin dyplomowy, c, d Łącznie z: c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi w roku szkolnym 2010/11, d – technikami uzupełniającymi w roku szkolnym 2010/11 oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a See general notes, item 11 on page 191. b In mainstream schools data concern graduates with a medical certificate on a need for special education, who passed exam certifying professional qualification, qualification to perform a job or graduation exam. c, d Including: c – supplementary general secondary schools in 2010/11 school year, d – supplementary technical secondary schools in the 2010/11 school year as well as general art schools leading to professional certification.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8(138). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ORAZ OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**
SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005[a]	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE [b]					
SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES [b]					
Ośrodki	55	37	34	34	*Centres*
Miejsca	3510	2222	2002	1944	*Places*
Wychowankowie	3091	1699	1390	1267	*Residents*
w tym:					*of which:*
niewidomi i słabo widzący	116	103	104	86	*blind and sight impaired*
niesłyszący i słabo słyszący	218	141	115	103	*deaf and hearing impaired*
przewlekle chorzy	39	-	-	-	*chronically ill*
z niepełnosprawnością ruchową [c]	76	65	33	35	*motor-skill impaired* [c]
z upośledzeniem umysłowym	1400	993	853	765	*mentally disabled*
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	805	25	20	15	*socially maladjusted*
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE					
YOUTH EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	5	10	14	14	*Centres*
Miejsca	279	471	738	700	*Places*
Wychowankowie	279	451	615	594	*Residents*
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII					
YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES					
Ośrodki	1	17	15	15	*Centres*
Miejsca	.	850	719	678	*Places*
Wychowankowie	300	782	676	673	*Residents*
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE					
REHABILITATION-EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	6	10	14	14	*Centres*
Miejsca	159	469	570	533	*Places*
Wychowankowie	250	398	451	438	*Residents*
w tym:					*of which:*
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	128	278	353	336	*mental retardation-profound*
z niepełnosprawnościami sprzężonymi	108	120	98	102	*with multiple disability*

a Stan w dniu 31 X. b Łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi (w 2015 r. – 3 ośrodki z 59 wychowankami). c W latach 2014 i 2015 dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową i afazją.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a As of 31 X. b Including special educational centres (in 2015 were 3 centres with 59 residents). c In 2014 and 2015 concerns motor-skill impaired residents and residents with aphasia.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9(139). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE**
EXTRACURRICULAR EDUCATION

LATA *YEARS* RODZAJE PLACÓWEK *KIND OF INSTITUTIONS*		Placówki *Institutions*	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć [a] *Participants of permanent and temporary forms of pursuits* [a]							
			ogółem *total*	informatycznych *informatical*	technicznych *technical*	przedmiotowych *subjects*	artystycznych *arts*	sportowych *sports*	turystyczno-krajoznawczych *tourism*	innych *others*
O G Ó Ł E M *T O T A L*	2010	24	46730	865	1120	2602	12416	18675	703	10349
	2014	29	65397	475	1382	4284	16321	20837	6995	15103
	2015	**31**	**75483**	**304**	**1438**	**2813**	**23189**	**24640**	**4572**	**18527**

a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X roku poprzedzającego rok badany do 30 IX roku badanego.

a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X of the year preceding the surveyed year to 30 IX of the surveyed year.

TABL. 9(139). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE (dok.)**
EXTRACURRICULAR EDUCATION (cont.)

RODZAJE PLACÓWEK *KIND OF INSTITUTIONS*	Placówki *Institutions*	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć [a] *Participants of permanent and temporary forms of pursuits* [a]							
		ogółem *total*	informatycznych *informatical*	technicznych *technical*	przedmiotowych *subjects*	artystycznych *arts*	sportowych *sports*	turystyczno-krajoznawczych *tourism*	innych *others*
Pałace młodzieży ..... *Youth centres*	1	1158	24	24	84	744	72	-	210
Młodzieżowe domy kultury ..... *Youth community centres*	10	47290	236	1370	2061	20883	6784	4117	11839
Ogniska pracy pozaszkolnej ..... *Extracurricular interest groups*	1	43	-	-	-	43	-	-	-
Międzyszkolne ośrodki sportowe ..... *Inter-school sports centres*	4	17830	-	-	-	-	17560	-	270
Pozostałe placówki ..... *Other institutions*	15	9162	44	44	668	1519	224	455	6208

a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X roku poprzedzającego rok badany do 30 IX roku badanego.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X of the year preceding the surveyed year to 30 IX the surveyed year.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10(140). **INTERNATY I BURSY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES OF SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015/16		2005/06[a]	2010/11	2014/15	2015/16		SPECIFICATION
	placówki *establishments*	miejsca *beds*	korzystający *boarders* ogółem *total*				na 100 miejsc *per 100 beds*	
O G Ó Ł E M	**52**	**3824**	**3864**	**3051**	**2819**	**2976**	**78**	***T O T A L***
Internaty	37	2574	3083	1848	1672	1900	74	*Boarding schools*
szkoły podstawowe i gimnazja.....	6	163	-	15	83	101	62	*primary and lower secondary*
zasadnicze szkoły zawodowe i technika [b]	17	1473	2433	950	839	1010	69	*basic vocational and technical secondary* [b]
licea ogólnokształcące [c]	14	938	650	883	750	789	84	*general secondary* [c]
Bursy	15	1250	781	1203	1147	1076	86	*Dormitories*

a Stan w dniu 31 X. b, c Łącznie ze szkołami: b – technikami uzupełniającymi w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11, ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe, policealnymi, kolegiami nauczycielskimi, nauczycielskimi kolegiami języków obcych, kolegiami pracowników służb społecznych, c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a As of 31 X. b, c Including: b – supplementary technical secondary schools in the 2005/06 and 2010/11 school years, general art schools leading to professional certification, post-secondary schools, teacher training colleges, foreign language teacher training colleges, colleges of social work, c – supplementary general secondary schools in the 2005/06 and 2010/11 school years.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11(141). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	*SPECIFICATION*
DOMY STUDENCKIE					
STUDENT DORMITORIES					
Domy	38	38	35	34	*Dormitories*
Miejsca	11766	10676	10444	10237	*Beds*
Korzystający:					*Boarding:*
studenci	10227	9769	8269	8502	*students*
w % ogółu studentów	6,1	5,9	6,2	6,6	*in % of total students*
uczestnicy studiów doktoranckich [a]	.	289	164	178	*students of doctoral studies [a]:*
w % ogółu uczestników	.	7,5	3,9	4,3	*in % of total students of doctoral studies*
STOŁÓWKI STUDENCKIE					
STUDENT CANTEENS					
Stołówki	8	6	4	5	*Canteens*
Miejsca	1846	656	440	760	*Places*

a Bez uczestników studiów doktoranckich w placówkach naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz instytutów naukowo-badawczych.
a Excluding doctoral students scientific facilities of the Polish Academy of Sciences as well as research institutes.

TABL. 12(142). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA** [a]
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS [a]

SZKOŁY	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16				*SCHOOLS*
				ogółem [b] *total* [b]	w tym otrzymujący stypendia *of which scholarships recipients*		otrzymujący stypendia w % ogółu studentów danej grupy szkół *scholarship recipients in % of total students of a given group of schools*	
					socjalne *social*	rektora dla najlepszych studentów *vice-chancellor to the best students*		
O G Ó Ł E M	**47113**	**34366**	**23877**	**23173**	**10114**	**8366**	**17,9**	***T O T A L***
w tym:								*of which:*
Uniwersytety	9909	5672	4157	3972	2033	1251	15,2	*Universities*
Wyższe szkoły techniczne	9469	8666	6706	6932	2640	2625	20,7	*Technical universities*
Wyższe szkoły rolnicze	3363	2662	2251	2193	1141	741	21,5	*Agricultural academies*
Wyższe szkoły ekonomiczne	11260	5511	2334	2262	994	864	14,8	*Academies of economics*
Wyższe szkoły pedagogiczne	1890	1463	506	401	118	175	14,1	*Teacher education schools*
Uniwersytety medyczne	1981	1931	966	1121	498	472	19,0	*Medical universities*
Akademie wychowania fizycznego	828	710	830	815	483	218	20,3	*Physical academies*
Wyższe szkoły artystyczne	560	572	403	446	203	168	25,2	*Fine arts academies*

a Łącznie z cudzoziemcami; od roku akademickiego 2010/11 bez stypendiów przyznawanych przez ministrów oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. b W podziale według rodzajów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

a Including foreigners; since the 2010/11 academic year excluding scholarships granted by ministers and scholarships financed from European founds. b In the division by type of scholarships one person may be included more than once.

TABL. 13(143). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005/06			2010/11			2014/15			2015/16		
	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*
Szkoły ..... *Schools*	770	328	442	736	325	411	716	338	378	720	343	377
w tym: *of which:*												
sportowe i mistrzostwa sportowego ..... *sports and athletic*	3	3	-	4	4	-	4	4	-	4	4	-
filialne ..... *branch*	20	1	19	9	1	8	14	1	13	12	-	12
artystyczne [a] ..... *arts* [a]	4	4	-	5	5	-	5	5	-	5	5	-
Oddziały ..... *Sections*	8412	5360	3052	7507	4681	2826	7920	5115	2805	8631	5654	2977
Uczniowie ..... *Pupils*	177997	124879	53118	145696	102327	43369	157350	112182	45168	171869	122977	48892
w tym I klasa ..... *of which 1st grade*	26602	18649	7953	23728	16822	6906	36476	26229	10247	38677	27800	10877
w tym kobiety ..... *of which females*	86705	60807	25898	70894	49876	21018	77083	55057	22026	84484	60514	23970
w tym w szkołach: *of which in schools:*												
sportowych i mistrzostwa sportowego ..... *sports and athletic*	1731	1731	-	2001	2001	-	2088	2088	-	2493	2493	-
filialnych ..... *branch*	765	156	609	406	117	289	629	136	493	520	-	520
artystycznych [a] ..... *arts* [a]	579	579	-	717	717	-	1031	1031	-	1087	1087	-
Absolwenci ..... *Graduates*	32157	22632	9525	25837	18324	7513	22737	15918	6819	.	.	.
w tym kobiety ..... *of which females*	15697	11094	4603	12584	8905	3679	11065	7804	3261	.	.	.
w tym w szkołach: *of which in schools:*												
sportowych i mistrzostwa sportowego ..... *sports and athletic*	344	344	-	260	260	-	334	334	-	.	.	.
filialnych ..... *branch*	35	25	10	59	25	34	38	-	38	.	.	.
artystycznych [a] ..... *arts* [a]	98	98	-	92	92	-	142	142	-	.	.	.
Liczba uczniów na: *Number of pupils per:*												
1 szkołę ..... *school*	231	381	120	198	315	106	220	332	119	239	359	130
1 oddział ..... *section*	21	23	17	19	22	15	20	22	16	20	22	16

a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 14(144). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005/06			2010/11			2014/15			2015/16		
	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*
Gimnazja	377	248	129	382	252	130	402	270	132	404	271	133
Lower secondary												
w tym szkoły: *of which schools:*												
sportowe i mistrzostwa sportowego	4	4	-	6	6	-	8	8	-	10	10	-
sports and athletic												
z oddziałami przysposabiającymi do pracy [a]	12	11	1	2	1	1	6	5	1	6	5	1
with job-training sections [a]												
Oddziały	4306	3307	999	3683	2814	869	3140	2423	717	3101	2384	717
Sections												
Uczniowie	108023	84933	23090	84721	67106	17615	71593	57205	14388	69904	55831	14073
Pupils												
w tym I klasa	34548	26984	7564	27900	21976	5924	24057	19225	4832	23372	18567	4805
of which 1st grade												
w tym kobiety	52402	41294	11108	40954	32559	8395	34747	27785	6962	34029	27204	6825
of which females												
w tym w szkołach:												
of which In schools:												
sportowych i mistrzostwa sportowego	540	540	-	1318	1318	-	1467	1467	-	1835	1835	-
sports and athletic												
z oodziałami przy sposabiającymi do pracy [a]	4998	4671	327	233	213	20	607	593	14	784	770	14
with job-training sections [a]												
Absolwenci	35894	28391	7503	27532	21734	5798	22745	18073	4672	.	.	.
Graduates												.
w tym kobiety	17766	14054	3712	13652	10800	2852	11165	8934	2231	.	.	.
of which females												
w tym w szkołach:												
of which in schools:												
sportowych i mistrzostwa sportowego	164	164	-	318	318	-	492	492	-	.	.	.
sports and athletic												
z oodziałami przy sposabiającymi do pracy [a]	903	903	-	118	108	10	188	179	9	.	.	.
with job-training sections [a]												
Liczba uczniów na:												
Number of pupils per:												
1 szkołę	287	342	179	222	266	136	178	212	109	173	206	106
school												
1 oddział	25	26	23	23	24	20	23	24	20	23	23	20
section												

a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Based on 6th grade primary school.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15(145). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	*SPECIFICATION*
Szkoły	94	95	94	92	*Schools*
Oddziały	578	614	520	526	*Sections*
Uczniowie	15392	14943	11957	11166	*Students*
w tym I klasa	6735	6376	4433	4058	*of which 1st grade*
w tym kobiety	4451	4515	3966	3622	*of which females*
Absolwenci	4759	4674	3234	.	*Graduates*
w tym kobiety	1555	1673	1113	.	*of which females*

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 16(146). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (bez szkół specjalnych)**
STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH BY FIELDS OF EDUCATION (excluding special schools)

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA [a]	2014/15	2015/16	2014/15[b]	*NARROW FIELDS OF EDUCATION* [a]
	uczniowie *students*		absolwenci *graduates*	
O G Ó Ł E M	**11957**	**11166**	**1682**	***T O T A L***
Artystyczna	26	26	2	*Arts*
Biznesu i administracji	1450	1251	332	*Business and administration*
Inżynieryjno-techniczna	5072	4861	676	*Engineering and engineering trades*
Produkcji i przetwórstwa	1186	1071	133	*Manufacturing and processing*
Architektury i budownictwa	989	916	118	*Architecture and construction*
Rolnicza	28	31	3	*Agriculture*
Usług dla ludności	3206	3010	418	*Personal services*

a ISCED – Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 17(147). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY** [a] **(bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH [a] *(excluding special schools)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	*SPECIFICATION*
Szkoły	176	151	142	139	*Schools*
Oddziały	1807	1506	1253	1229	*Sections*
Uczniowie	52375	41152	33485	32205	*Students*
w tym I klasa	17744	13807	11098	10607	*of which 1st grade*
w tym kobiety	30879	25272	20356	19479	*of which females*
Absolwenci	17001	13441	10712	.	*Graduates*
w tym kobiety	10163	8334	6590	.	*of which females*

a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
a Including supplementary general secondary schools in the 2005/06 and 2010/11 school years.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 18(148). **TECHNIKA[a] ORAZ SZKOŁY ARTYSTYCZNE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE[b] DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS[a] AS WELL AS GENERAL ART SCHOOLS[b] FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	*SPECIFICATION*
Szkoły	185	146	137	132	*Schools*
Oddziały	1144	1501	1483	1468	*Sections*
Uczniowie	29532	36496	35746	34803	*Students*
w tym I klasa	9667	11044	9833	9775	*of which 1st grade*
w tym kobiety	11956	15398	15443	14996	*of which females*
Absolwenci	6188	7334	7721	.	*Graduates*
w tym kobiety	2527	3122	3267	.	*of which females*

a Łącznie z technikami uzupełniającymi w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11. b Dające uprawnienia zawodowe.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Including supplementary technical secondary schools in the 2005/06 and 2010/11 school years. b Leading to professional certification.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19(149). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW[a] ORAZ SZKÓŁ ARTYSTYCZNYCH OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH[b] DLA MŁODZIEŻY WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (bez szkół specjalnych)**
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS[a] AS WELL AS GENERAL ART SCHOOLS[b] FOR YOUTH BY FIELDS OF EDUCATION (excluding special schools)

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA [a]	2014/15	2015/16	2014/15 [c]	*NARROW FIELDS OF EDUCATION [a]*
	uczniowie *students*		absolwenci *graduates*	
O G Ó Ł E M	**35746**	**34803**	**5001**	***T O T A L***
Artystyczna	735	759	93	*Arts*
Społeczna	3158	2860	650	*Social and behavioural science*
Biznesu i administracji	4996	4980	628	*Business and administration*
Nauk o środowisku	340	232	63	*Environment*
Fizyczna[d]	156	-	-	*Physical science[d]*
Technologii teleinformacyjnych	5736	5719	876	*Information and communication technologies*
Inżynieryjno-techniczna	7034	7570	870	*Engineering and engineering trades*
Produkcji i przetwórstwa	793	761	50	*Manufacturing and processing*
Architektury i budownictwa	2307	1968	281	*Architecture and construction*
Rolnicza	1020	455	68	*Agriculture*
Leśna	465	479	40	*Forestry*
Rybactwa	29	35	-	*Fishery*
Weterynaryjna	330	330	58	*Veterinary*
Medyczna	100	196	-	*Health*
Usług dla ludności	8265	7716	1257	*Personal services*
Usług transportowych	282	743	67	*Transport services*

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). b Dające uprawnienia zawodowe c W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie. d Między innymi: fizyka, chemia, geologia.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). b Leading do professional certification c In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job. d Among others: physics, chemistry, geology.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20(150). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	*SPECIFICATION*
NIEDAJĄCE UPRAWNIEŃ ZAWODOWYCH					
NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	30	34	38	37	*Schools*
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	26	29	33	32	*of which schooling only in the art subjects*
Uczniowie	3439	3164	3768	3775	*Pupils*
w tym kobiety	2252	2058	2491	2495	*of which females*
Absolwenci	999	369	420	.	*Graduates*
w tym kobiety	456	255	267	.	*of which females*
DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE					
LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	16	20	20	19	*Schools*
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	9	14	13	12	*of which schooling only in the art subjects*
Uczniowie	1686	1542	1407	1430	*Students*
w tym kobiety	1058	998	946	949	*of which females*
Absolwenci	188	219	153	.	*Graduates*
w tym kobiety	121	152	117	.	*of which females*
w tym ogólnokształcące szkoły artystyczne					
of which general art schools					
Szkoły	7	6	7	7	*Schools*
Uczniowie	874	583	708	733	*Students*
w tym kobiety	593	440	522	547	*of which females*
Absolwenci	113	100	94	.	*Graduates*
w tym kobiety	77	78	74	.	*of which females*

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 21(151). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	*SPECIFICATION*
Szkoły	416	265	188	177	*Schools*
Oddziały	1172	1070	884	890	*Sections*
Uczniowie	26770	22825	18802	18206	*Students*
w tym kobiety	14188	14465	12987	12282	*of which females*
Absolwenci	8978	6094	5557	.	*Graduates*
w tym kobiety	5373	4203	4191	.	*of which females*

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22(152). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (bez szkół specjalnych)**
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS BY FIELDS OF EDUCATION (excluding special schools)

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA [a]	2014/15	2015/16	2014/15[b]	*NARROW FIELDS OF EDUCATION* [a]
	uczniowie *students*		absolwenci *graduates*	
O G Ó Ł E M	**18802**	**18206**	**4046**	***T O T A L***
w tym:				*of which:*
Pedagogiczna	180	-	1	*Education*
Artystyczna	974	1001	317	*Arts*
Społeczna	248	231	49	*Social and behavioural science*
Dziennikarstwa i informacji	370	89	29	*Journalism and information*
Biznesu i administracji	3625	4011	453	*Business and administration*
Technologii teleinformacyjnych	1322	1362	92	*Information and communication technologies*
Inżynieryjno-techniczna	105	90	37	*Engineering and engineering trades*
Produkcji i przetwórstwa	137	97	18	*Manufacturing and processing*
Architektury i budownictwa	52	51	20	*Architecture and construction*
Weterynaryjna	292	248	-	*Veterinary*
Medyczna	3374	3420	1414	*Health*
Opieki społecznej	875	802	299	*Welfare*
Usług dla ludności	2140	2164	433	*Personal services*
Higieny i bezpieczeństwa pracy	3026	2612	461	*Hygiene and occupational health services*
Ochrony i bezpieczeństwa	879	829	155	*Security services*
Usług transportowych	306	442	79	*Transport services*

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, kwalifikacje w zawodzie lub egzamin dyplomowy.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). b In division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification, qualification to perform a job or graduation exam.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 23(153). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły *Schools*	Nauczyciele akademiccy [a] *Academic teachers* [a]	Studenci *Students*	Absolwenci[b] *Graduates*[b]	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M 2005/06	34	8641	166376	32324	***T O T A L***
2010/11	38	8878	165961	42244	
2014/15	37	8363	133729	34240	
2015/16	**35**	**8408**	**129769**	**.**	
Uniwersytety	1	1857	26054	6399	*Universities*
Wyższe szkoły techniczne	1	2029	33530	7732	*Technical universities*
Wyższe szkoły rolnicze	1	729	10208	2579	*Agricultural academies*
Wyższe szkoły ekonomiczne	4	786	15323	4683	*Academies of economics*
Wyższe szkoły pedagogiczne	1	140	2835	1272	*Teacher education schools*
Uniwersytety medyczne	1	1120	5904	1118	*Medical universities*
Akademie wychowania fizycznego	1	290	4012	1214	*Physical academies*
Wyższe szkoły artystyczne	2	377	1773	510	*Fine arts academies*
Wyższe szkoły teologiczne	2	68	659	72	*Theological academies*
Pozostałe szkoły wyższe	21	1012	29471	8661	*Others higher schools*

a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 192. b W podziale według typów szkół — z roku akademickiego 2014/15.

a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 16 on page 192. b According to type of school — from the 2014/15 academic year.

TABL. 24(154). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem *Total*	W tym kobiety *Of which female*	Z liczby ogółem na studiach *Of total number at study forms*				*SPECIFICATION*
			stacjonarnych [a] *full-time programmes* [a]		niestacjonarnych [b] *part-time programmes* [b]		
			razem *total*	w tym kobiety *of which female*	razem *total*	w tym kobiety *of which female*	
O G Ó Ł E M 2005/06	166376	91986	88817	46536	77559	45450	***T O T A L***
2010/11	165961	94548	88222	46985	77739	47563	
2014/15	133729	74985	84460	46365	49269	28620	
2015/16	**129769**	**72705**	**84377**	**46584**	**45392**	**26121**	
Uniwersytety	26054	18020	19513	13447	6541	4573	*Universities*
Wyższe szkoły techniczne	33530	10928	29126	10100	4404	828	*Technical universities*
Wyższe szkoły rolnicze	10208	6852	8610	6025	1598	827	*Agricultural academies*
Wyższe szkoły ekonomiczne	15323	9470	8324	5257	6999	4213	*Academies of economics*
Wyższe szkoły pedagogiczne	2835	2163	188	110	2647	2053	*Teacher education schools*
Uniwersytety medyczne	5904	4208	4444	3311	1460	897	*Medical universities*
Akademie wychowania fizycznego	4012	2180	3251	1799	761	381	*Physical academies*
Wyższe szkoły artystyczne	1773	1238	1402	989	371	249	*Fine arts academies*
Wyższe szkoły teologiczne	659	284	455	179	204	105	*Theological academies*
Wyższe szkoły pozostałe	29471	17362	9064	5367	20407	11995	*Others higher schools*

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: a – dziennych, b – wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.
a, b Data for 2005/06 academic year concern: a – day study system, b – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 25(155). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem *Total*	W tym kobiety *Of which female*	Z liczby ogółem na studiach *Of total number at study forms*				*SPECIFICATION*
			stacjonarnych [a] *full-time programmes* [a]		niestacjonarnych [b] *part-time programmes* [b]		
			razem *total*	w tym kobiety *of which female*	razem *total*	w tym kobiety *of which female*	
O G Ó Ł E M 2005/06	32324	20955	15983	9700	16341	11255	***T O T A L***
2010/11	42244	27168	21958	12656	20286	14512	
2013/14	36105	23020	20479	12251	15626	10769	
2014/15	**34240**	**21586**	**21357**	**13052**	**12883**	**8534**	
Uniwersytety	6399	4772	4685	3457	1714	1315	*Universities*
Wyższe szkoły techniczne	7732	2925	6836	2709	896	216	*Technical universities*
Wyższe szkoły rolnicze	2579	1823	2330	1713	249	110	*Agricultural academies*
Wyższe szkoły ekonomiczne	4683	3072	2432	1621	2251	1451	*Academies of economics*
Wyższe szkoły pedagogiczne	1272	974	88	51	1184	923	*Teacher education schools*
Uniwersytety medyczne	1118	869	948	752	170	117	*Medical universities*
Akademie wychowania fizycznego	1214	681	978	551	236	130	*Physical academies*
Wyższe szkoły artystyczne	510	364	357	254	153	110	*Fine arts academies*
Wyższe szkoły teologiczne	72	17	46	9	26	8	*Theological academies*
Wyższe szkoły pozostałe	8661	6089	2657	1935	6004	4154	*Others higher schools*

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: a – dziennych, b – wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.
a, b Data for 2005/06 academic year concern: a – day study system, b – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 26(156). **NAUCZYCIELE AKADEMICCY [a] W SZKOŁACH WYŻSZYCH**
ACADEMIC TEACHERS A IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2014/15	2015/16	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
	ogółem *total*			w tym kobiety *of which females*			
O G Ó Ł E M	**8878**	**8363**	**8408**	**3708**	**3600**	**3665**	***T O T A L***
Profesorowie	1945	1915	1912	489	539	523	*Professors*
w tym z tytułem naukowym profesora	999	994	1038	201	226	228	*of which titled only*
Docenci	157	95	78	42	23	16	*Assistant professors*
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	3	1	2	1	-	1	*of which with scientific degree of habilitated doctor [b] (HD)*
Adiunkci	4039	3907	3949	1649	1713	1757	*Tutors*
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	303	519	586	107	187	235	*of which with scientific degree of habilitated doctor [b] (HD)*
Asystenci	892	798	824	470	417	434	*Assistant lecturers*
Pozostali	1845	1648	1645	1058	908	935	*Others*

a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str.192.

a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 16 on page 192.

TABL. 27(157). **CUDZOZIEMCY[a] – STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS[a] – STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci *Students*		Absolwenci[b] *Graduates[b]*		SPECIFICATION
	ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*	
O G Ó Ł E M 2005/06	735	352	96	57	***T O T A L***
2010/11	2091	964	445	224	
2014/15	3733	1805	559	318	
2015/16	**4786**	**2250**	.	.	
studia: stacjonarne	3685	1708	404	240	*full-time program mes*
niestacjonarne	1101	542	155	78	*part-time program mes*
Uniwersytety	1058	649	140	103	*Universities*
Wyższe szkoły techniczne	713	175	116	35	*Technical universities*
Wyższe szkoły rolnicze	312	195	15	11	*Agricultural academies*
Wyższe szkoły ekonomiczne	736	360	132	75	*Academies of economics*
Wyższe szkoły pedagogiczne	19	10	7	5	*Teacher education schools*
Uniwersytety medyczne	720	347	55	28	*Medical universities*
Akademie wychowania fizycznego	48	22	11	8	*Physical academies*
Wyższe szkoły artystyczne	65	41	13	11	*Fine arts academies*
Wyższe szkoły teologiczne	10	1	1	-	*Theological academies*
Pozostałe szkoły wyższe	1105	450	69	42	*Others higher schools*

a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. b W podziale według form studiów i typów szkół – z roku akademickiego 2014/15.

a Also shown in the other tables regarding students and graduates. b According to study forms and type of school – from the 2014/15 academic year.

TABL. 28(158). **STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE**
POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2014/15	2015/16	2010/11	2014/15	2010/11	2014/15	2015/16
	słuchacze studiów podyplomowych [a] *students of postgraduate studies* [a]			wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych *certificates issued to students of postgraduate studies*		uczestnicy studiów doktoranckich *students of doctoral studies*		
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**14504**	**11284**	**11322**	**11124**	**8830**	**3924**	**4247**	**4111**
w tym kobiety *of which females*	10356	8005	8156	7836	6224	2009	2313	2290
Uniwersytety *Universities*	2805	1131	1222	2128	864	1482	1572	1558
Wyższe szkoły techniczne *Technical universities*	1089	737	613	776	587	997	1032	982
Wyższe szkoły rolnicze *Agricultural acadmies*	1675	1287	1079	745	620	247	228	216
Wyższe szkoły ekonomiczne *Academies of economics*	2684	2360	2781	2522	2003	551	532	481
Wyższe szkoły pedagogiczne *Teacher education schools*	881	598	605	399	362	23	107	125
Uniwersytety medyczne *Medical universities*	214	227	246	61	110	175	318	324
Akademie wychowania fizycznego *Physical academies*	178	126	110	133	121	163	164	151
Wyższe szkoły artystyczne *Fine arts academies*	127	99	72	48	58	8	37	52
Wyższe szkoły teologiczne *Theological academies*	211	236	208	89	68	230	153	114
Pozostałe szkoły wyższe *Others higher schools*	4640	4483	4386	4223	4037	-	-	-
Instytuty naukowo-badawcze; placówki naukowe PAN *Research institutes; scientific units of the Polish Academy of Sciences*	-	-	-	-	-	48	104	108

a Dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII.
a For studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII.

TABL. 29(159). **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA W ROKU AKADEMICKIM 2015/16**
POSTGRADUATE STUDIES BY NARROW FIELDS OF EDUCATION IN THE 2015/16 ACADEMIC YEAR

PODGRUPA KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA[a]	Słuchacze *Students*	Wydane świadectwa [b] *Certificates issued* [b]	*NARROW FIELDS OF EDUCATION*[a]
O G Ó Ł E M	**11322**	**8830**	***T O T A L***
Pedagogiczna	3079	1878	*Education*
Programów i kwalifikacji związanych ze sztuką i przedmiotami humanistycznymi nieokreślonymi dalej	2	32	*Arts and humanities not further defined*
Artystyczna	75	70	*Arts*
Humanistyczna (z wyłączeniem języków)	217	87	*Humanities (except languages)*
Językowa	172	105	*Languages*
Interdyscyplinarnych programów i kwalifikacji związanych ze sztuką i przedmiotami humanistycznymi	25	6	*Inter-disciplinary programmes or qualifications involving arts and humanities*
Nauk społecznych, dziennikarstwa i informacji nieokreślonych dalej	14	51	*Social sciences, journalism and information not further defined*
Społeczna	2464	2543	*Social and behavioural sciences*
Dziennikarstwa i informacji	11	-	*Journalism and information*
Interdyscyplinarnych programów i kwalifikacji związanych z naukami społecznymi, dziennikarstwem i informacją	10	-	*Inter-disciplinary programmes or qualifications involving social sciences, journalism and information*
Biznesu, administracji i prawa nieokreślonych dalej	76	73	*Business, administration and law not further defined*
Biznesu i administracji	2353	2033	*Business and administration*
Prawna	412	355	*Law*
Nauk o środowisku	13	18	*Environment*
Fizyczna	146	82	*Physical sciences*
Technologii teleinformacyjnych	242	194	*Information and Communication Technologies (ICTs)*
Inżynieryjno-techniczna	132	129	*Engineering and engineering trades*
Produkcji i przetwórstwa	277	242	*Manufacturing and processing*
Architektury i budownictwa	119	76	*Architecture and construction*
Weterynaryjna	567	99	*Veterinary*
Medyczna	405	216	*Health*
Opieki społecznej	6	10	*Welfare*
Interdyscyplinarnych programów i kwalifikacji obejmujących zdrowie i opiekę społeczną	15	-	*Inter-disciplinary programmes or qualifications involving health and welfare*

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). b Z poprzedniego roku akademickiego.
a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). b From the previous academic year.

TABL. 29(159). **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA W ROKU AKADEMICKIM 2015/16 (dok.)**
POSTGRADUATE STUDIES BY NARROW FIELDS OF EDUCATION IN THE 2015/16 ACADEMIC YEAR (cont.)

PODGRUPA KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA[a]	Słuchacze *Students*	Wydane świadectwa[b] *Certificates issued*[b]	*NARROW FIELDS OF EDUCATION*[a]
Usług dla ludności	51	36	*Personal services*
Higieny i bezpieczeństwa pracy	424	456	*Hygiene and occupational health services*
Ochrony i bezpieczeństwa	-	11	*Security services*
Usług transportowych	15	28	*Transport services*

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). b Z poprzedniego roku akademickiego.
a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). b From the previous academic year.

TABL. 30(160). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Szkoły *Schools*	Oddziały *Sections*	Uczniowie *Students*		Absolwenci *Graduates*	
				ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*
Gimnazja	2005/06	11	42	1161	296	257	79
Lower secondary schools	2010/11	14	53	1253	328	274	91
	2014/15	13	60	1050	329	295	90
	2015/16	**13**	**58**	**1056**	**330**	**.**	**.**
Zasadnicze szkoły zawodowe	2005/06	15	43	861	174	242	74
Basic vocational schools	2010/11	9	36	697	88	146	20
	2014/15	2	2	51	10	x	x
	2015/16	**x**	**x**	**x**	**x**	.	.
Licea ogólnokształcące[a]	2005/06	175	542	13243	5903	4180	2081
General secondary schools[a]	2010/11	217	648	17470	8360	4203	2276
	2014/15	130	540	14249	6503	3943	2032
	2015/16	**126**	**489**	**12880**	**5813**	**.**	**.**
Licea profilowane	2005/06	20	61	1685	730	148	73
Specialized secondary schools	2010/11	13	43	914	436	231	120
	2014/15	x	x	x	x	x	x
	2015/16	**x**	**x**	**x**	**x**	**.**	**.**
Technika[b]	2005/06	132	313	7059	2629	2619	916
Technical secondary schools[b]	2010/11	44	119	2140	535	387	111
	2014/15	21	30	399	110	255	69
	2015/16	**1**	**1**	**8**	**6**	**.**	**.**

a, b Łącznie ze szkołami: a – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi w latach szkolnych 2005/06 i 2010/11, b – technikami uzupełniającymi do roku szkolnego 2014/15.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a, b Including: a – supplementary general secondary schools in the 2005/06 and 2010/11 school years, b – supplementary technical secondary schools until the 2014/15 school year.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 31(161). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11[a]	2014/15	2015/16	*SPECIFICATION*
Placówki	**1007**	**1198**	**1460**	**1397**	***Establishments***
miasta	546	669	852	811	*urban areas*
wieś	461	529	608	586	*rural areas*
Przedszkola	491	543	690	723	*Nursery schools*
w tym specjalne	5	4	11	12	*of which special*
miasta	385	417	521	546	*urban areas*
wieś	106	126	169	177	*rural areas*
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	516	517	500	441	*Pre-primary sections of primary schools*
Punkty przedszkolne	x	127	261	227	*Pre-primary points*
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	11	9	6	*Pre-primary education groups*
Miejsca:					***Places:***
Przedszkola	50581	59890	75112	75347	*Nursery schools*
w tym specjalne	238	115	235	240	*of which special*
miasta	44315	52052	62728	62793	*urban areas*
wieś	6266	7838	12384	12554	*rural areas*
Punkty przedszkolne	x	2867	5787	5129	*Pre-primary points*
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	217	167	119	*Pre-primary education groups*
Dzieci	**58645**	**76137**	**89349**	**81590**	***Children***
miasta	47052	59981	68076	62531	*urban areas*
wieś	11593	16156	21273	19059	*rural areas*
w tym w wieku: 6 lat	25322	21707	14899	5600	*of which: aged 6*
5 lat	13143	20465	29010	28761	*aged 5*
Przedszkola	46805	59010	68927	66516	*Nursery schools*
w tym specjalne	163	110	174	188	*of which special*
miasta	41342	51424	57863	55830	*urban areas*
wieś	5463	7586	11064	10686	*rural areas*
w tym w wieku: 6 lat	14797	12114	8690	3133	*of which: aged 6*
5 lat	12329	15913	19883	20789	*aged 5*
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	11840	14618	16019	11445	*Pre-primary sections of primary schools*
w tym w wieku 6 lat	10525	9593	6121	2398	*of which aged 6*
Punkty przedszkolne	x	2301	4269	3532	*Pre-primary points*
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	208	134	97	*Pre-primary education groups*
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					***Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:***
3–6 lat	564	685	822	.	*3–6*
3–5	423	630	800	848	*3–5*
6 lat	972	871	950	.	*6*
5 lat	514	784	925	968	*5*
Dzieci w przedszkolach na:					***Children attending nursery schools per:***
1000 dzieci w wieku:					*1000 children aged:*
3–6 lat	450	530	634	.	*3–6*
3–5	409	543	647	706	*3–5*
6 lat	568	486	554	.	*6*
1 przedszkole	95	109	100	92	*Nursery school*
100 miejsc	93	99	92	88	*100 places*

a Bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

U w a g a. W latach szkolnych 2014/15 i 2015/16 bez dzieci przebywających krócej niż rok w placówkach wykonujących działalność leczniczą.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Excluding pre-primary education in the units performing health care activities.

N o t e. In the 2014/15 and 2015/16 school years excluding children attending less than a year in the units performing health care activities.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Dane o ochronie zdrowia – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej i spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. – Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne obejmują wszystkie przypadki zarejestrowane w kraju.

3. Podstawę prezentowanych w dziale danych stanowią:

1) ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1638), która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej – określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

   Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek (do 2011 r. – zakłady opieki zdrowotnej) wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

   a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),

   b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, oddziały opieki paliatywnej, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, sanatoria).

   Na mocy wymienionej ustawy działalność lecznicza może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) – lekarzy, lekarzy dentystów oraz pielęgniarek lub położnych;

2) ustawa z dnia 15 VII 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1251);

3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 464);

4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 581), która reguluje warunki udzielania i zakres świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia;

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. *The data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration and until 2011 – the Internal Security Agency; excluding health care in prisons.*

2. *Information concerning incidences of infectious diseases includes all cases registered in the country.*

3. *The base of data presented in this chapter are:*

1) the Law on Health Care Activities, dated 15 IV 2011 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1638), replacing the Law on Care Health Facilities – specifies, among others, the rules of performing health care activities and of the functioning of health care units.

   Presented in the section data (for 2011 – health care institutions) performing medical activities in the following areas:

   a) out-patient health care (out-patients departments including health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),

   b) in-patient health care (hospitals – general, psychiatric and health resorts, chronic medical care homes, nursing homes, hospices, palliative care wards, detoxification centres addiction recovery centres, regional centres of forensic psychiatry and sanatoria).

   Under that law, medical activity can be carried out also by professional practices (individual or group) – doctors, dentists and nurses or midwives;

2) the Law on the Nursing and Midwiving Professions, dated 15 VII 2011 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1251);

3) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (uniform text Journal of Laws 2015 item 464);

4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (uniform text Journal of Laws 2015 item 581), governing the provision conditions and the scope of health services, the rules and the method of their financing and the activities of the National Health Fund;

5) ustawa z dnia 28 VII 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 879);
6) ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 757, z późniejszymi zmianami), która określa zasady organizacji, funkcjonowania i finansowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego; dane za 2005 r. podano zgodnie z ustawą z dnia 25 VII 2001 r. (Dz. U. Nr 113, poz. 1207);
7) ustawa z dnia 6 IX 2001 r. prawo farmaceutyczne (tekst jednolity Dz. U. 2008 Nr 45, poz. 271) z późniejszymi zmianami.

4. Dane o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach oraz domach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej, samorządu terytorialnego lub NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż. Osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Przez pielęgniarkę należy rozumieć też pielęgniarza, a przez położną — również położnego.

5. Dane o **specjalistach** dotyczą lekarzy i lekarzy dentystów ze specjalizacją II stopnia oraz od 2005 r. posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 I 2013 r. w sprawie specjalizacji lekarskich i lekarzy dentystów (Dz. U. 2013 poz. 26).

6. Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentystów w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

7. Dane o **stacjonarnej opiece zdrowotnej** nie obejmują opieki dziennej. Dane o szpitalach obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

8. Dane o **łóżkach** w placówkach **stacjonarnej opieki zdrowotnej** dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

5) the Law on Health Resort Treatment, Health Resorts, the Areas of Health Resort Protection and Health Resort Gminas, dated 28 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2016 item 879);
6) the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006 (uniform text Journal of Laws 2013 item 757, with later amendments), specifying the organizational rules, the functioning and financing of the State Emergency Medical Services; dated for 2005 – law dated 25 VII 2001 (Journal of Laws No. 113, item 1207);
7) the Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 45, item 271) with later amendments.

4. *Data regarding* ***medical personnel*** *concerns persons employed: in units engaged in medical activities, professional practices, pharmacies and social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.*

Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and National Health Fund.

Data includes persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including persons undergoing internships. These people regardless of their working hours are counted once.

A nurse should be understood also as a male nurse and midwife — also as a male midwife.

5. *Data on* ***doctor specialists and dental specialists*** *concern doctors with grade II specialization and since 2005 with specialists title in proper medicine domains in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 2 I 2013 on Doctor and Dentist Specializations (Journal of Laws 2013 item 26).*

6. Consultations provided by doctors and dentists *are presented together with preventive examinations, also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.*

7. *Data on* ***in-patient health care*** *do not include day-care. Data on hospitals comprise health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.*

8. *Data regarding* ***beds in in-patient health care units*** *concern permanent beds in patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.*

Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

W szpitalach ogólnych (tabl. 5) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 V 2012 r. (Dz. U. 2012, poz. 594). Do oddziałów chirurgicznych zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, szczękową, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, kardiochirurgię i urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do oddziałów zakaźnych — oddziały obserwacyjno-zakaźne; do oddziałów gruźlicy i chorób płuc — oddziały pulmonologiczne, do oddziałów chorób wewnętrznych — oddziały kardiologiczne oraz do oddziałów psychiatrycznych — oddziały leczenia uzależnień.

9. Dane o **szpitalach psychiatrycznych** nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

10. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i **zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze** udzielają całodobowych świadczeń w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im produkty lecznicze i wyroby medyczne.

11. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria działające na obszarze uzdrowiska, wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

12. Dane dotyczące ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

Szpitalne oddziały ratunkowe od 8 XI 2011 r. funkcjonuja na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 XI 2011 r. (Dz. U. Nr 237, poz. 1420); wcześniej będąc komórkami organizacyjnymi szpitali, działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

13. Dane o aptekach ogólnodostępnych nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony i są głównie usytuowane na terenach wiejskich.

14. Dane o **zachorowaniach na choroby zakaźne** podano zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja), obowiązującą od 1997 r.

15. Dane w tabl. 10 i 11 opracowano na podstawie wyników badań reprezentacyjnych, zgodnych z zaleceniami Eurostatu, „Europejskie Ankietowe Badanie Zdrowia", którymi objęto w 2014 r. 28,8 tys. osób zamieszkałych w 12,2 tys. gospodarstw domowych.

Wyniki badań zostały uogólnione na ludność zamieszkałą w gospodarstwach domowych według stanu w dniu 31 XII.

*Data regarding **beds in general hospitals** do not include day-care places in hospital wards and until 2007 – places (beds and incubators) for newborns.*

In general hospitals (table 5), types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 17 V 2012 (Journal of Laws 2012, item 594). Surgical wards included: general surgery, paediatric surgery, maxillo-facial, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, cardiosurgery and urology well as other surgical wards; in communicable diseases wards — observation communicable diseases wards; in tubercular and pulmonary wards — pulmonology wards, in internal diseases wards — cardiology wards as well as in psychiatric wards — addiction recovery wards.

***9.** Data regarding **psychiatric hospitals** do not include psychiatric wards in general hospitals.*

***10. Chronic medical care homes** and **nursing homes** provide 24-hour health services in scope of nursing and rehabilitation of persons who do not require hospitalization, as well as provide them with medicinal products and medical devices.*

***11. Health resort treatment** includes hospitals and sanatoria, operating in the areas of health resort protection, using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate in the areas where the facility is located.*

***12.** Data concerning e**mergency medical services and first-aid** includes units covered by the State Emergency Medical Services system (ambulance emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admission rooms).*

Hospital emergency wards since 8 XI 2011 have operated on the basis of decree of the Ministry of Health, dated 3 XI 2011 (Journal of Laws No. 237, item 1420); earlier operated on the basis of the regulation on health care facilities.

***13. Generally available pharmacies** do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.*

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined and are located in rural areas.

***14.** Data concerning **incidence of infectious diseases** is given in accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision) valid since 1997.*

***15.** Data in tables 10 and 11 was prepared on the basis of sample surveys according to Eurostat guidelines "The European Health Interview Survey", which in 2014 included 28,8 thous. persons living in 12,2 thous. households.*

The results surveys were generalized to the population living in households as of 31 XII.

16. Zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1217), opieka może być organizowana w formie żłobka oraz od 2011 r. – klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię.

17. Dane dotyczące **wspierania rodziny** oraz **pieczy zastępczej**, prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 575).

18. Placówka wsparcia dziennego wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

1) opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
2) specjalistycznej – organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
3) pracy podwórkowej – realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
4) w połączonych formach, tj. łączących zadania placówek opiekuńczych, specjalistycznych i pracy podwórkowej.

19. Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych, kulturalno-rekreacyjnych i religijnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) **rodziny zastępcze**:
   a) spokrewnione,
   b) niezawodowe, umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa),
   c) zawodowe – umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa); w tym:
      – zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego – przyjmują dzieci na podstawie orzeczenia sądu w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1390),

16. *According to the law on childcare for children younger than 3 years, dated 4 II 2011 (uniform text Journal of Laws 2015, item 1217), care can be organized in nurseries, as well as since 2011 – children's clubs, provided by day carer and nanny.*

17. *Data concerning **family support** and **foster care** are presented according to the Law of Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (uniform text Journal of Laws 2016 item 575).*

***18. Day-support centre** – supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:*

1) general care centre, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres, provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,
2) specialized centre – organises socio-therapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programmme, a psychocorrective or psychopreventive programmme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy,
3) street work – carries out motivating and sociotherapeutic activities, conducted by a streetworker,
4) in a combination of the forms i.e. combining tasks of the general care, specialized and street work centres.

***19. Family foster care** shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible – efforts aimed at child's adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life; satisfaction of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture, recreation and religious.*

The forms of family foster care are the following:

*1) **foster famillies**:*
   a) related,
   b) non-professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings)
   c) professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings) including:
      – professional that performs the function of a family emergency house shall receive a child on the basis of a court ruling, case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Article 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2015 item 1390),

– zawodowe specjalistyczne – umieszcza się w nich w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity Dz. U. 2014 poz. 382, z późniejszymi zmianami), małoletnie matki z dziećmi.

2) **rodzinne domy dziecka** – w tym samym czasie, może w nich przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa).

20. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

1) placówki opiekuńczo-wychowawczej, która jest prowadzona jako placówka typu:
   a) interwencyjnego – zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,
   b) rodzinnego – wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,
   c) socjalizacyjnego – zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,
   d) specjalistyczno-terapeutycznego – sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka, zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;

– professional specialized – shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2014 item 382, with later amendments), underage mothers with children.

– professional not related to the child with many children (operates for not longer than 3 years from the date of entry into force of Law, i.e. until 31 XII 2014);

*2) **foster homes** – placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).*

***20. Insitutional foster care** shall be exercised in the form of:*

1) care and education centre, which shall be exercised in the form of:
   a) an intervention – provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,
   b) a family – educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant.
   c) a socialization – provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court, takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to its age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,
   d) a specialist therapy – provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and emotional retardation. The centre provides educational, socio-therapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children,

2) regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej – umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;
3) interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego – umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku, w tym samym czasie, można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

21. Dane o **domach i zakładach pomocy społecznej** dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne. Rodzaje domów i zakładów prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 930).

22. Dane o **świadczeniach pomocy społecznej** prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

Zasiłek stały przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakupu żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, wykonania drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

2) regional care and therapy centre – a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time.
3) pre-adoptive intervention centre – a centre where sall be placed children up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster care. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.

***21.** Data concerning **social welfare homes and facilities** are related to the institutions for which the founding bodies are: local government units, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons. Types of social welfare homes and facilities are presented in accordance with the Act on Social Assistance of 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2016 item 930).*

***22.** Data on **social welfare benefits** are presented according to the Low on Social Assistance of 12 III 2004.*

*A person entirely incapable of working due to age or disability is entitled to **permanent benefit**.*

*A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.*

***Appropriated benefit** is offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, purchase of food, liquid and solid fuels, clothes, goods necessary for routine household maintenance, making small repairs in the dwelling, covering burial costs. The benefit may be given to a person or a family that incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.*

TABL. 1(162). **PRACOWNICY MEDYCZNI** [a]
Stan w dniu 31 XII
MEDICAL PERSONNEL [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	*SPECIFICATION*
Lekarze	6484	6540	*Doctors*
w tym kobiety	3628	3665	*of which women*
Lekarze dentyści	988	891	*Dentists*
w tym kobiety	723	656	*of which women*
Farmaceuci	2191	2190	*Pharmacists*
w tym kobiety	1762	1764	*of which women*
Pielęgniarki	15183	14799[b]	*Nurses*
Położne	1493	1475[c]	*Midwives*
Fizjoterapeuci	2003	1978[d]	*Physiotherapists and rehabilitants*
Diagności laboratoryjni[e]	806	766	*Laboratory diagnosticians*[e]

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 217; dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. b–d W tym magistrzy: b – pielęgniarstwa – 1439, c – położnictwa – 224, d – fizjoterapii i rehabilitacji – 1040. e Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

a See general notes, item 4 on page 217; data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and National Health Fund. b–d Of which masters: b – of nursing – 1439 c – of midwifery – 224, d – of physioterapy and rehabilitation – 1040. e Medical analysts and other employees by tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists.

S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and Administration and regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2(163). **LEKARZE SPECJALIŚCI** [a]
Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALIST [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	*SPECIFICATION*
Lekarze ogółem	**4439**	**4455**	***Doctors of total***
w tym specjaliści w zakresie:			*of which specialists in the field of:*
Anestezjologii i intensywnej terapii	283	262	*Anesthesiology and intensive therapy*
Chirurgii [b]	644	600	*Surgery* [b]
Chorób płuc	85	95	*Respiratory diseases*
Chorób wewnętrznych	574	584	*Internal diseases*
Dermatologii [c] i wenerologii	75	72	*Dermatology* [c] *and venereology*
Kardiologii [c]	181	191	*Cardiology* [c]
Medycyny rodzinnej	484	480	*General practitioners*
Neurologii [cd]	150	171	*Neurology* [cd]
Okulistyki	184	189	*Ophthalmology*
Onkologii [ce]	36	50	*Oncology* [ce]

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 217 oraz notka a do tabl. 1. b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, neurochirurgii i neurotraumatologii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowo-twarzowej, kardiochirurgii, chirurgii naczyniowej i urologii. c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. d, e Także: d – neuropatologii, e – patologii onkologicznej, onkologii i hematologii dziecięcej.

a See general notes, item 5 on page 217 and footnote a to the table 1. b General surgery, paediatric, thoracic surgery, trauma and orthopaedic surgery, neurosurgery and neurotraumatological surgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardiosurgery, vascular surgery and urology. c Including children's specialists. d, e Also: d – neuropathology, e – oncological pathology, children's oncology and haematology.

TABL. 2(163). **LEKARZE SPECJALIŚCI** [a] **(dok.)**
Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALIST [a] *(cont.)*
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	*SPECIFICATION*
Otolaryngologii [cf]	108	105	*Otolaryngology* [cf]
Pediatrii	275	265	*Paediatrics*
Położnictwa i ginekologii	267	251	*Obstetrics and gynaecology*
Psychiatrii [c]	177	185	*Psychiatry* [c]
Radiologii i diagnostyki obrazowej [g]	185	190	*Radiology and diagnostic imaging* [g]
Lekarze specjaliści w % ogółu lekarzy	**68,5**	**68,1**	***Specialists in % of total doctors***
Lekarze dentyści ogółem	**235**	**241**	***Dentists of total***
w tym lekarze dentyści ze specjalizacją:			*of which dentists with specialization:*
Chirurgii stomatologicznej	27	29	*Oral surgery*
Chirurgii szczękowo-twarzowa	10	12	*Maxillo-facial surgery*
Ortodoncji	50	47	*Orthodontics*
Periodontologii (paradontologii)	11	19	*Periodiontology (paradontics)*
Protetyki stomatologicznej	68	68	*Dental prosthetics*
Stomatologii dziecięcej	13	10	*Children's dentistry*
Stomatologii zachowawczej	51	55	*Restorative dentistry*
Lekarze dentyści ze specjalizacją w % ogółu lekarzy dentystów	**23,8**	**27,0**	***Dental specialists (in % of total dentist)***

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 217 oraz notka a do tabl. 1. c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. f, g Także: f – otorynolaryngologii, g – radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

a See general notes, item 5 on page 217 and footnote a to the table 1. c Including children's specialists. f, g Also: f – otorynolaryngology, g – oncological radiotherapy and children's radiology.
S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior and Administration.

TABL. 3(164). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA** [a]
OUT-PATIENT HEALTH CARE [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	*SPECIFICATION*
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	1337	1350	*Out-patients departments (as of 31 XII)*
miasta	1086	1101	*urban areas*
wieś	251	249	*rural areas*
Praktyki lekarskie [b] (stan w dniu 31 XII)	556	552	*Medical practices* [b] *(as of 31 XII)*
miasta	481	478	*urban areas*
wieś	75	74	*rural areas*
Porady udzielone [c] w tys.	23262,8	24360,9	*Consultations provided* [c] *in thous.*
miasta	20844,0	21922,4	*urban areas*
wieś	2418,8	2438,5	*rural areas*
lekarskie	20695,6	21675,1	*doctors*
w tym specjalistyczne	8072,7	8420,8	*of which specialized*
stomatologiczne	2567,2	2685,8	*stomatological*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 216. b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

a See general notes, item 1 on page 216. b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departaments. c Including consultations paid by patients (non-public funds).
S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and Administration and the Central Statistical Office.

TABL. 4(165). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA** [a]
IN-PATIENT HEALTH CARE [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	*SPECIFICATION*
ZAKŁADY — stan w dniu 31 XII			
FACILITIES — as of 31 XII			
Szpitale ogólne[b]	83	79	*General hospitals*[b]
Szpitale psychiatryczne	6	5	*Psychiatric hospital*
Ośrodki leczenia odwykowego	5	5	*Detoxification cenres*
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	2	2	*Addiction recovery centres*
Zakłady opiekuńczo-lecznicze[c]	43	45	*Chronic medical care homes*[c]
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze[c]	21	19	*Nursing homes*[c]
Oddziały opieki paliatywnej	4	5	*Palliative care wards*
Hospicja	8	8	*Hospices*
Lecznictwo uzdrowiskowe	52	52	*Health resort treatment:*
sanatoria	32	34	*sanatoria*
szpitale	20	18	*hospitals*
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH — stan w dniu 31 XII			
BEDS IN FACILITIES — as of 31 XII			
Szpitale ogólne[d]	14907	14841	*General hospitals*[d]
Szpitale psychiatryczne	1263	1266	*Psychiatric hospital*
Ośrodki leczenia odwykowego	187	188	*Detoxification cenres*
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	94	94	*Addiction recovery centres*
Zakłady opiekuńczo-lecznicze[c]	2565	2771	*Chronic medical care homes*[c]
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze[c]	855	756	*Nursing homes*[c]
Oddziały opieki paliatywnej	118	133	*Palliative care wards*
Hospicja	135	135	*Hospice*
Lecznictwo uzdrowiskowe	6189	6254	*Health resort treatment:*
sanatoria	3581	3697	*sanatoria*
szpitale	2608	2557	*hospitals*
LECZENI			
IN-PATIENTS			
Szpitale ogólne[e]	590863	584181	*General hospitals*[e]
Szpitale psychiatryczne	13294	13412	*Psychiatric hospital*
Ośrodki leczenia odwykowego	1622	1596	*Detoxification cenres*
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	293	218	*Addiction recovery centres*
Zakłady opiekuńczo-lecznicze[c]	4476	4727	*Chronic medical care homes*[c]
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze[c]	1659	1515	*Nursing homes*[c]
Oddziały opieki paliatywnej	1296	1435	*Palliative care wards*
Hospicja	1797	1907	*Hospice*
Lecznictwo uzdrowiskowe – kuracjusze	98314	100735[f]	*Health resort treatment patient*
w sanatoriach	65433	65987	*in sanatoria*
w szpitalach	32881	34748	*in hospitals*

a Patrz uwagi ogólne ust. 1 na str. 216. b Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 217. c Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. d Łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. e Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. f Ponadto 1951 kuracjuszy leczonych było w systemie ambulatoryjnym.

Ź r ó d ł o: w zakresie szpitali ogólnych oraz zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

a See general notes, item 1 on page 216. b See general notes, item 7 on page 217. c Including psychiatric types facilities. d Including beds and incubator for newborns. e Excluding inter-ward patient transfer. f Moreover 1951 health resort patients were treated as out-patient.

S o u r c e: in regard to general hospitals and in regard to long-term facilities – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior and Administration; in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology and the Ministry of Interior and Administration.

TABL. 5(166). **SZPITALE OGÓLNE** [a]
GENERAL HOSPITALS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	*SPECIFICATION*
Szpitale ogólne (stan w dniu 31 XII)	83	79	*Hospitals (as of 31 XII)*
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	14907	14841	*Beds (as of 31 XII)*
na 10 tys. ludności	51,3	51,1	*per 10 thous. population*
w tym na oddziałach:			*of which in specified wards:*
chorób wewnętrznych	2560	2496	*internal diseases*
w tym kardiologicznych[b]	599	605	*of which cardiological* [b]
chirurgicznych	3108	3034	*surgical*
pediatrycznych	719	709	*paediatrical*
ginekologiczno-położniczych	1362	1342	*gynaecological-obstetric*
onkologicznych	496	459	*oncological*
intensywnej terapii	245	259	*intensive therapy*
zakaźnych	152	133	*communicable*
gruźlicy i chorób płuc	744	736	*tubercular and pulmonary*
dermatologicznych	113	114	*dermatological*
neurologicznych	538	492	*neurological*
psychiatrycznych	513	461	*psychiatric*
Leczeni w tys.	656,2	644,8	*In-patients in thous.*
w tym na oddziałach:			*of which in specified wards:*
chorób wewnętrznych	130,7	127,4	*internal diseases*
w tym kardiologicznych[b]	38,5	38,3	*of which cardiological* [b]
chirurgicznych	162,3	152,7	*surgical*
pediatrycznych	31,1	30,8	*paediatrical*
ginekologiczno-położniczych	74,6	71,9	*gynaecological-obstetric*
onkologicznych	34,2	35,0	*oncological*
intensywnej terapii	7,4	7,4	*intensive therapy*
zakaźnych	5,7	6,3	*communicable*
gruźlicy i chorób płuc	24,7	24,5	*tubercular and pulmonary*
dermatologicznych	5,4	5,1	*dermathological*
neurologicznych	25,8	25,0	*neurological*
psychiatrycznych	5,1	4,5	*psychiatric*
Wypisani w tys.	570,9	563,5	*Discharges in thous.*
Zmarli w tys.	13,8	14,5	*Deaths in thous.*
Leczeni na: 10 tys. ludności	2256,3	2219,3	*In-patients per: 10 thous. population*
1 łóżko[c]	46,2	45,2	*bed* [c]
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,5	5,5	*Average patient stay in days*
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	245	238	*Average bed use in days*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 i 8 na str. 217. b Łącznie z oddziałami intensywnego nadzoru kardiologicznego. c Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

a See general notes, item 7 and 8 on page 217. b Including intensive cardiological care wards. c Excluding beds and incubators for newborns on neonathology wards.

S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior and Administration.

TABL. 6(167). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŹNA** [a]
Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Zespoły ratownictwa medycznego	75	111	114	114	*Ambulance emergency rescue teams*
podstawowe	x	63	66	66	*basic*
specjalistyczne	x	48	48	48	*specialist*
Szpitalne oddziały ratunkowe	2	13	15	15	*Hospital emergency wards*
Izby przyjęć [b]	2	1	2	2	*Admission rooms* [b]
Lotnicze pogotowie ratunkowe [c]	1	1	1	1	*Medical air rescue* [c]
Wyjazdy na miejsce zdarzenia [d]:					*Calls to the occurrence places* [d]*:*
w tysiącach	262,1	274,1	304,8	304,8	*in thousands*
na 1000 ludności	90,7	94,0	104,8	104,9	*per 1000 population*
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia [d]:					*Persons who received health care benefits in the place of occurrence* [d]*:*
w tysiącach	255,3	274,7	305,2	305,1	*in thousands*
w tym:					*of which:*
dzieci i młodzież w wieku do 18 lat	19,2	14,1	19,3	17,9	*children and youth up to the age of 18*
w wieku 65 lat i więcej	.	109,1	125,6	127,9	*aged 65 and more*
na 1000 ludności	88,3	94,2	104,9	105,0	*per 1000 population*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 218. b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. d W ciągu roku.

a See general notes, item 12 on page 218. b Organizational cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system. c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. d During the year.

TABL. 7(168). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE** [a]
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Apteki	842	943	1006	1012	*Pharmacies*
w tym prywatne	842	940	1001	1007	*of which private*
w tym na wsi	83	82	90	90	*of which in rural areas*
Punkty apteczne	45	66	74	68	*Pharmaceutical outlets*
w tym na wsi	44	65	74	68	*of which in rural areas*
Liczba ludności na:					*Number of population per:*
1 aptekę i punkt apteczny	3256	2891	2693	2689	*pharmacy and pharmaceutical outlet*
w tym na wsi	6584	5965	5449	5666	*of which in rural areas*
1 aptekę	3430	3094	2891	2870	*pharmacy*
w tym na wsi	10074	10693	9929	9947	*of which in rural areas*
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	1616	1930	2039	2038	*Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 218.
a See general notes, item 13 on page 218.

TABL. 8(169). **KRWIODAWSTWO** [a]
BLOOD DONATION [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	2	2	2	*Regional centres (as of 31 XII)*
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	13	9	4	3	*Local branches (as of 31 XII)*
Krwiodawcy	45697	51930	51098	51156	*Blood donors*
w tym honorowi	45614	51872	51094	51154	*of which voluntary*
Liczba donacji [b] krwi pełnej	78928[c]	93969	96592	99447	*Number of collected donations* [b] *of whole blood*
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) [d]	88853[e]	96381	109195	110379	*Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP)* [d]

a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. b Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. c Pobrana krew w jednostkach krwi pełnej. d Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom. e Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP).

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Centrum Krwi.

a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior and Administration. b Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. c Blood taken in units of whole blood. d One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units. e Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP).

S o u r c e: data of the National Blood Centre.

TABL. 9(170). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŹNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	*DISEASES*
	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*				na 100 tys. ludności *per 100 thous. population*				
Gruźlica	597	582	547	484	20,7	20,0	18,8	16,7	*Tuberculosis*
Tężec	1	1	-	1	0,0	0,0	-	0,0	*Tetanus*
Krztusiec	29	46	96	149	1,0	1,6	3,3	5,1	*Whooping cough*
Odra	-	-	-	4	-	-	-	0,1	*Measles*
Wirusowe zapalenie wątroby:									*Viral hepatitis:*
typ A	2	9	2	1	0,1	0,3	0,1	0,0	*type A*
typ B	218	114	220	253	7,5	3,9	7,6	8,7	*type B*
typ C	363	307	354	423	12,6	10,5	12,2	14,6	*type C*
Różyczka	1003	615	234	134	34,7	21,1	8,0	4,6	*Rubella*
AIDS [a]	53	32	22	25	1,8	1,1	0,8	0,9	*AIDS* [a]
Salmonellozy	857	360	357	447	29,6	12,3	12,3	15,4	*Other salmonella infections*
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 [b]	999	1454	2053	2257	207	236	393	436	*Acute diarrhoea in children under 2 years* [b]
Szkarlatyna (płonica)	905	692	1270	1385	31,3	23,7	43,7	47,7	*Scarlet fever*
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	42	42	48	57	1,5	1,4	1,7	2,0	*Bacterial meningitis and/or encephalitis*
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	40	57	77	61	1,4	2,0	2,6	2,1	*Viral meningitis*
Wirusowe zapalenie mózgu	16	17	16	14	0,6	0,6	0,6	0,5	*Viral encephalitis*
Świnka (zapalenie przyusznicy nagminne)	1151	158	131	99	39,8	5,4	4,5	3,4	*Mumps*
Włośnica	-	-	-	1	-	-	-	0,0	*Trichinellosis*
Grypa [c]	50537	57424	144859	200598	1748	1969	4981	6904	*Influenza* [c]
Choroby weneryczne	86	56	82	74	3,0	1,9	2,8	2,5	*Veneral diseases*
Szczepienie przeciw wściekliźnie	316	250	244	245	10,9	8,6	8,4	8,4	*Rabies vaccinations*

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. c Łącznie z podejrzeniami zachorowań.

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

a Preliminary data because of specific features of the disease. b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. c Including influenza-like illness.

S o u r c e: data of the National Institute of Public Health – NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 10(171). **OCENA STANU ZDROWIA LUDNOŚCI**
PERCEIVED HEALTH STATUS OF POPULATION

STAN ZDROWIA *HEALTH STATUS*		Ogółem *Total*			W wieku lat *At the age of*				
		ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	0-14	15-29	30-49	50-69	70 i więcej *and more*
		w % ogółu ludności danej płci i grupy wieku *in % of total population of given sex and age group*							
Bardzo dobry i dobry	2004	45,8	42,9	48,4	88,9	52,9	45,3	23,6	9,4
Very good and good	2009	57,3	58,1	56,6	91,1	65,6	65,8	39,7	13,3
	2014	**58,1**	**55,9**	**60,1**	**90,5**	**68,0**	**66,4**	**39,9**	**20,1**
Taki sobie, ani dobry ani zły ...	2004	20,4	16,5	23,9	7,5	5,9	22,2	37,3	34,4
Fair	2009	19,8	17,4	22,1	5,4	6,9	17,6	34,3	38,2
	2014	**19,5**	**18,2**	**20,7**	**6,6**	**4,1**	**17,2**	**34,7**	**31,1**
Zły i bardzo zły	2004	11,9	9,5	14,1	2,0	1,5	7,0	24,4	41,3
Bad and very bad	2009	10,5	8,9	12,0	2,2	0,8	3,8	19,4	39,8
	2014	**9,6**	**8,1**	**11,0**	**2,7**	**1,3**	**3,1**	**16,3**	**35,6**

TABL. 11(172). **LUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WAGI CIAŁA** [a]
POPULATION AT THE AGE OF 15 AND MORE BY BODY WEIGHT [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*			W wieku lat *At the age of*			
		ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	15-29	30-49	50-69	70 i więcej *and more*
		w % ogółu ludności danej płci i grupy wieku *in % of total population of given sex and age group*						
Niedowaga	2004	4,1	1,2	6,7	9,1	1,9	2,1	2,3
Underweight	2009	2,7	1,1	4,2	6,2	1,8	1,3	1,1
	2014	**3,2**	**1,3**	**4,8**	**8,4**	**2,1**	**1,1**	**1,7**
W normie	2004	52,1	48,0	55,8	71,7	54,7	32,5	39,4
Normal	2009	36,4	30,5	41,8	44,8	38,2	30,6	28,0
	2014	**37,8**	**30,5**	**44,5**	**50,5**	**43,0**	**27,8**	**26,6**
Nadwaga	2004	31,5	38,3	25,4	15,7	31,2	45,7	40,3
Overweight	2009	30,3	35,2	26,0	17,3	33,6	34,8	39,5
	2014	**29,1**	**32,9**	**25,6**	**9,2**	**32,2**	**37,0**	**35,9**
Otyłość	2004	12,3	12,4	12,3	3,0	11,3	21,1	19,2
Obesity	2009	13,4	12,7	14,1	2,9	12,1	23,0	16,1
	2014	**14,2**	**13,7**	**14,7**	**3,4**	**8,9**	**24,3**	**22,5**

a Wagę ciała opracowano na podstawie wskaźnika masy ciała (BMI) obliczonego przez podzielenie wagi ciała (w kilogramach) przez wzrost (w metrach do kwadratu) i podano według grup: otyłość – 30,0 i więcej, nadwaga – od 25,0 do 29,99, w normie – od 18,5 do 24,99, niedowaga – poniżej 18,5.

a Body weight was presented on the basis of body mass index (BMI), calculated by dividing the body weight in kilograms by square of the height in metres and was presented by the following groups of BMI values: obesity – 30,0 and more, overweight – 25,0-29,99, normal – 18,5-24,99, underweight – less than 18,5.

TABL. 12(173). **ŻŁOBKI** [a] **I KLUBY DZIECIĘCE**
Stan w dniu 31 XII
NURSERIES [a] *AND CHILDREN'S CLUBS*
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Żłobki	31	38	187	219	*Nurseries*
w tym publiczne	29	35	54	58	*of which public*
Oddziały żłobkowe przy przedszkolach	30	26	22	17	*Nursery wards of nursery schools*
Kluby dziecięce	-	-	23	25	*Children's clubs*
w tym publiczne	-	-	-	-	*of which public*
Miejsca	2602	4072	8578	9543	*Places*
w żłobkach	2602	4072	8234	9134	*in nurseries*
w klubach dziecięcych	-	-	344	409	*in children's clubs*
Dzieci przebywające (w ciągu roku)	4520	6573	12512	13641	*Children staying (during the year)*
w żłobkach	4520	6573	12173	13176	*in nurseries*
w klubach dziecięcych	-	-	339	465	*in children's clubs*
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	.	.	158,2	177,2	*Places in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in urban areas*
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych :					*Children staying in nurseries and children's clubs:*
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	.	.	99,6	113,1	*per 1000 children up to the age of 3*
na 100 miejsc	.	.	93,0	93,7	*per 100 places*

a W 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi; miejsca i dzieci – łącznie z oddziałami żłobkowymi.
a In 2005 including weekly nurseries; places and children – including nursery wards.

TABL. 13(174). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**
DAY-SUPPORT CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
	placówki – stan w dniu 31 XII *centres – as of 31 XII*				wychowankowie *residents*				
O G Ó Ł E M	**91**	**174**	**170**	**153**	**7347**	**9513**	**7493**	**7956**	***T O T A L***
Opiekuńcze	77	151	142	124	6305	7732	5952	6020	*General care*
Specjalistyczne	14	23	15	15	1042	1781	871	965	*Specialized*
W połączonych formach	-	-	13	14	-	-	670	971	*In a combination of the forms*

TABL. 14(175). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA**
Stan w dniu 31 XII
FAMILY FOSTER CARE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014[a]	2015[a]	*SPECIFICATION*
Rodziny zastępcze	3560	3686	3933	3969	*Foster families*
spokrewnione	3139	3182	2725	2745	*related*
niezawodowe	380	359	1040	1070	*non-professional*
zawodowe [b]	41	145	168	154	*professional* [b]

a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. b Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem.

a Some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. b Until 2011 professional, not related to the child foster families.

TABL. 14(175). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
FAMILY FOSTER CARE (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014[a]	2015[a]	*SPECIFICATION*
Dzieci w rodzinach zastępczych[c]	4627	5096	5380	5340	*Children in foster families[c]*
spokrewnionych	3889	4061	3452	3484	*related*
niezawodowych	541	492	1353	1372	*non-professional*
zawodowych[b]	197	543	575	484	*professional[b]*
Rodzinne domy dziecka	.	.	44	55	*Foster homes*
Dzieci w rodzinnych domach dziecka[d]	.	.	285	376	*Children in foster homes[d]*

a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. b Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. c Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, w latach 2014 i 2015 – w wieku do 25 lat. d W wieku do 25 lat.

a Some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. b Until 2011 professional, not related to the child foster families. c Until 2011 up to the age of 18, in 2014 and 2015 up to the age of 25. d Up to the age of 25.

TABL. 15(176). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA**[a]
INSTITUTIONAL FOSTER CARE[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015
	placówki *centres*				wychowankowie *residents*				wolontariusze *volunteers*			
	stan w dniu 31 XII *as of 31 XII*											
Placówki opiekuńczo-wychowawcze *Care and education centres*	92	85	142	136	2209	2052	2313	2158[b]	200	139	177	180
interwencyjne *intervention*	4	1	6	5	206	29	92	51	6	-	-	14
rodzinne *family*	48	38	31	29	276	245	195	177	30	29	21	20
socjalizacyjne *socialization*	31	27	81	84	1206	873	1428	1416	136	85	151	126
specjalistyczno-terapeutyczne *specialist therapy*	-	-	4	3	-	-	53	42	-	-	-	18
łączące zadania placówek[c] *combining tasks of the centres*[c]	9	19	20	15	521	905	545	472	28	25	5	2

a Patrz uwagi ogólne, ust. 20 na str. 220. b W tym 176 wychowanków w wieku 0–3 lata i 160 w wieku 4–6 lat oraz 57 sierot i 167 niepełnosprawnych. c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

a See general notes, item 20 on page 220. b Of which 176 residents at age 0–3 and 160 at age 4–6, 57 orphans and 167 disabled. c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 – multi-functional centres.

TABL. 16(177). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA**[a]
Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE[a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Domy i zakłady (bez filii)	73	92	104	107	*Homes and facilities (excluding branches)*
Miejsca[b]	6943	7309	8118	8302	*Places[b]*
na 10 tys. ludności	24,0	25,1	27,9	28,6	*per 10 thous. population*
Mieszkańcy[b]	6655	7156	7752	7787	*Residents[b]*
w tym kobiety	3144	3213	3455	3518	*of which women*
w tym do 18 lat	291	325	340	323	*of which up to age 18*
w tym umieszczeni w ciągu roku	2434	1834	2872	2554	*of which placed within during the year*
na 10 tys. ludności	23,0	24,5	26,7	26,8	*per 10 thous. population*
Osoby oczekujące na umieszczenie	710	1076	877	913	*Persons awaiting a place*

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. b Łącznie z filiami.

a Including community self-help homes. b Including branches.

TABL. 17(178). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ** [a] **WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**
Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES [a] *BY GROUPS OF RESIDENTS*
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Domy i zakłady (bez filii)[b] w których mogą przebywać:					*Homes and facilities (excluding branches)* [b] *in which may be:*
osoby w podeszłym wieku	11	18	25	27	*aged persons*
przewlekle somatycznie chorzy	20	25	27	28	*chronically ill with somatic disorders*
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	11	17	15	15	*adults mentally retarded*
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	8	7	7	7	*children and young mentally retarded*
przewlekle psychicznie chorzy	6	6	6	6	*chronically mentally ill*
niepełnosprawnych fizycznie	-	-	1	4	*physically handicapped*
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	6	6	6	6	*mothers with dependent children and pregnant women*
bezdomni	11	14	20	21	*homeless*
inne osoby	-	2	4	3	*other persons*
Mieszkańcy w domach i zakładach [c] dla:					*Residents in homes and facilities* [c] *for:*
osób w podeszłym wieku	743	1008	1152	1156	*aged persons*
przewlekle somatycznie chorych	2189	2086	2160	2257	*chronically ill with somatic disorders*
dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	1535	1648	1510	1499	*adults mentally retarded*
dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	640	537	597	597	*children and young mentally retarded*
przewlekle psychicznie chorych	664	717	739	738	*chronically mentally ill*
niepełnosprawnych fizycznie	-	-	7	25	*physically handicapped*
matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	170	216	160	149	*mothers with dependent children and pregnant women*
bezdomnych	714	907	1307	1276	*homeless*
innych osób	-	37	120	90	*other persons*

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. c Łącznie z filiami.

a Including community self-help homes. b In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few group of residents. c Including branches.

TABL. 18(179). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ** [a]
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE		Korzystający[b] *Beneficiaries*[b]	Udzielone świadczenia w mln zł *Benefits granted in mln zl*	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	2005	180822	243494,0	***T O T A L***
	2010	136011	283422,3	
	2014	113448	260568,8	
	2015	**103902**	**258065,4**	
Pomoc pieniężna		**104821**	**188556,5**	***Monetary assistance***
w tym:				*of which:*
Zasiłki stałe		16545	71089,8	*Permanent benefits*
Zasiłki okresowe		32358	63824,7	*Temporary benefits*
Zasiłki celowe		55310	51472,6	*Appropriated benefit*
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki		133	498,0	*Assistance to reach self-dependence and to continue education*
Pomoc niepieniężna		**48791**	**69508,9**	***Non-monetary assistance***
w tym:				*of which:*
Schronienie		1166	3827,7	*Shelter*
Posiłek		37675	24115,9	*Meals*
Ubranie		731	82,3	*Clothing*
Sprawienie pogrzebu		474	1020,9	*Burial*
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze		8674	40366,9	*Attendance services and specialized attendance services*
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie		25	94,4	*Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 22 na str. 221. b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.
Ź r ó d ł o: dane Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

a See general notes, item 22 on page 221. b Under the item benefits, recipients may be shown several times.
S o u r c e: data of the Dolnośląskie Voivodship Office.

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. Książka jest to wydawnictwo zwarte o objętości powyżej 48 stron, **broszura** – o objętości od 5 do 48 stron. Wydawnictwa te zaliczane są do wydawnictw nieperiodycznych.

2. Gazety i czasopisma są to wydawnictwa periodyczne. **Gazety** (periodyki informacji ogólnej) są to wydawnictwa będące przede wszystkim źródłem informacji o bieżących wydarzeniach krajowych i zagranicznych. **Czasopisma** (inne periodyki) są to wydawnictwa omawiające problemowo zagadnienia społeczne, polityczne i gospodarcze, specjalistyczne – fachowe i naukowe, a także wydawnictwa urzędowe.

3. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Czytelnik (użytkownik aktywnie wypożyczający) to użytkownik zarejestrowany, który wypożyczył na zewnątrz co najmniej jedną pozycję w ciągu roku.

4. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

5. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** oraz **przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

– działalność **teatrów dramatycznych**, obejmującą dramatyczne i lalkowe przedstawienia teatralne,
– działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów (przedstawienia baletowe i musicalowe podano łącznie z operetkowymi),
– działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów,**
– działalność sceniczną **zespołów pieśni i tańca**; dane dotyczą ludowych zespołów pieśni i tańca „Mazowsze" i „Śląsk" oraz Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego,
– działalność **rozrywkową estradową**.

6. Informacje o działalności **centrów kultury, domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic** opracowano na podstawie sprawozdawczości rocznej.

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. A book *is understood as a publication containing more than 48 pages, while* ***a pamphlet*** *contains from 5 to 48 pages. These publications are considered non-periodic publications.*

2. *Newspapers and magazines are periodic publications.* ***Newspapers*** *(general information periodicals) are publications being primarily a source of information regarding current domestic and foreign events.* ***Magazines*** *(other periodicals) are publications addressing social, political and economic, specialized and scientific issues as well as government publications.*

3. *Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the* ***collection*** *of public libraries.*

Reader/borrower *(user actively borrowing books) is a person registered in the library, who borrowed at least one volume in reported year.*

4. *Information concerning* ***art galleries*** *includes entities in which exhibiting is the basic type of activity.*

5. *Information regarding* ***theatres and music institutions*** *as well as* ***entertainment enterprises*** *concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.*

Theatres include entities, distinguished in terms of their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

– *the activity of* ***dramatic theatres****, including dramatic and puppet theatrical performances,*
– *the activity of* ***music theatres****, including opera, operetta, musical and ballet performances (ballet and musical performances are presented together with operettas),*
– *the concert activity of* ***philharmonic halls, orchestras and choirs****,*
– *the performing activity of* ***song and dance ensembles****; data include the "Mazowsze" and "Śląsk" song and dance folk ensembles as well as the Representative Artistic Ensemble of the Polish Army,*
– ***entertainment*** *activities.*

6. *Information concerning the activity of* ***centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres*** *is based on annual reporting data.*

7. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się **minipleksy** *(*posiadające od 3 do 7 sal) oraz **multipleksy** (posiadające 8 sal i więcej).

8. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających – na mocy szczególnych przepisów – z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. Termin turystyka – zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r., oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż 1 rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Wszystkie kategorie podróżnych, które mieszczą się w zakresie pojęcia „turystyka" są określane mianem odwiedzających. W grupie tej wyróżnia się:

– turystów, tj. osoby, które spędziły co najmniej jedną noc poza miejscem stałego zamieszkania,
– odwiedzających jednodniowych, tj. osoby, które nie nocują w miejscu odwiedzanym.

2. Baza noclegowa turystyki dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (od 2011 r. posiadające 10 i więcej miejsc noclegowych; do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych).

Do obiektów hotelowych zaliczamy hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe (np. zajazdy, gościńce).

Pozostałe obiekty obejmują: domy wycieczkowe, schroniska, schroniska młodzieżowe, szkolne schroniska młodzieżowe, ośrodki wczasowe, ośrodki kolonijne, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, domy pracy twórczej, zespoły domków turystycznych, kempingi, pola biwakowe, hostele, zakłady uzdrowiskowe, pokoje gościnne, kwatery agroturystyczne i pozostałe niesklasyfikowane (np. domy studenckie, internaty, ośrodki rekreacyjno-sportowe itp.).

3. W informacjach o **obiektach i miejscach noclegowych turystyki** nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub **pokoi** jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

7. *Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive and magnetic tape and digital). Among indoor cinemas one can distinguish **miniplexes** (equipped with 3 to 7 screens) and **multiplexes** (equipped with 8 screens and more).*

8. *Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).*

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in their vehicles.

Tourism

1. Tourism, *in accordance with the Regulation (EU) No. 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.*

All categories of travellers which fall within the term "tourism" are defined as visitors. This group comprises:

– *tourists, i.e., persons who spent at least one night away from their place of permanent residence,*
– *one-day visitors, i.e., persons who do not spend the night at the place visited.*

2. Tourist accommodation establishments *include hotels and similar facilities and other facilities (since 2011 with 10 and more bed places; until 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings).*

Hotels and similar establishments covers hotels, motels, boarding houses and other hotel facilities (e.g. road houses, inns).

Other facilities covers: excursion hotels, shelters, youth hostels, school youth hostels, holiday centres, holiday youth centres, training-recreational centres, creative arts centres, complexes of tourist cottages, camping sites, tent camp sites, hostels, health establishments, rooms for rent, agrotourism lodgings and other non-classified (e.g. student dormitories, boarding schools and recreational centres, etc.).

3. *Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding **facilities and the number of bed places for tourists**.*

4. Occupancy rate of bed places *or **rooms** is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.*

5. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów noclegowych rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazywany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

6. Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach noclegowych obejmują wszystkie zakłady i punkty gastronomiczne zlokalizowane na terenie danego obiektu. Do barów zaliczono także: kawiarnie, winiarnie, piwiarnie, jadłodajnie itp.; do punktów gastronomicznych – także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

Sport

1. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnopolskim zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start", Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe") i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start" – rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

Informacje dotyczące **klubów sportowych** podaje się łącznie z uczniowskimi i wyznaniowymi klubami sportowymi.

2. W kategoriach ćwiczących w organizacjach kultury fizycznej (tabl. 17) oraz ćwiczących, trenerów, instruktorów sportowych według dziedziny i rodzaju sportu w klubach sportowych (tabl. 18) jedna osoba może być wykazana wielokrotnie, jeśli uprawia bądź prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

3. Boiska znajdujące się w płycie głównej stadionu nie są wykazywane ponownie jako boiska do gier wielkich. Liczba stadionów podana jest łącznie z deklarowanymi obiektami nie spełniającymi wymogów stadionów, np. widowni. Boiska, na których można przeprowadzić kilka różnych gier (np. koszykówkę, siatkówkę, piłkę ręczną) wykazywane są raz, jako boiska uniwersalne-wielozadaniowe. Boiska kryte, znajdujące się w halach sportowych lub salach gimnastycznych nie są wykazywane oddzielnie, lecz traktowane jako hale sportowe lub sale gimnastyczne w zależności od typu obiektu, w którym się znajdują.

Dane dotyczące ścieżek rowerowych obejmują ścieżki rowerowe służące głównie do celów komunikacyjnych, a nie turystycznych, tzw. szlaków rowerowych (np. położonych w lesie) czyli: samodzielnych dróg dla rowerów (położonych w pasie drogi); dróg wydzielonych z jezdni; dróg wydzielonych z chodnika; dróg zawartych w ciągach pieszo-rowerowych. Uwzględniają one łączną długość ścieżek rowerowych będących w obszarze właściwości gminy, starostwa i urzędu marszałkowskiego.

Informacje o obiektach dostosowanych dla osób niepełnosprawnych uwzględniają obiekty dostosowane dla osób niepełnosprawnych ruchowo lub o innym niż ruchowy rodzaj niepełnosprawności (np. głusi, niewidomi).

5. Foreign tourists *using tourist accommodation establishments are registered according to the country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.*

6. Catering establishments *in tourist accommodation establishments include all catering facilities and outlets located on the premises of a given tourist accommodation establishment. Catering facilities also include cafes, wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice cream parlours and snack-bars.*

Sport

1. *Data regarding physical education organizations include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion of Physical Culture, the Association of "Rural Sports Clubs") and primarily concern recreational activity, and in case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" – rehabilitation activity for the per-sons with disabilities.*

Information concerning ***sports clubs*** *are given together with student and religious sports clubs.*

2. *In the category of persons practising sports in physical education organizations (table 17) as well as persons practicing sports, coaches and sports instructors according to sports fields and kinds of sports in sports clubs (table 18) one person may be indicated more than once, depending upon the number of sports practiced or taught.*

Persons practising sports are classified as either juniors or seniors, depending on age; various age groups are applied for individual sports.

3. *Sports fields located in stadium main fields are not counted again as sports fields for big games. The number of stadiums includes declared facilities not satisfying the requirements for stadiums, e.g. the seating. Sports fields on which several different games can be played (e.g. basketball, volleyball, handball) are counted once as universal, multi-purpose sports fields. Indoor sports fields located in sports halls or gyms are not given separately, but treated as sports halls or gyms, depending on kind of facility in which they are located.*

Data concerning cycle paths include bike paths mainly used for communication purposes, without tourist bike trails (e.g. located in the forest), namely: self-roads for bicycles (located on the waysides); paths separated from the roadway; roads separated from the sidewalk; roads included in passageways for pedestrians and cyclists. The total length of cycle paths which are respectively in the area of competence of gminas, powiats and the marshal's office is taken into account.

Information about facilities adapted for disabled guests include facilities adapted for people with reduced mobility or other than motor disability (e.g. the deaf or the blind).

Kultura
Culture

TABL. 1(180). **KSIĄŻKI I BROSZURY WYDANE** [a]
BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
	liczba tytułów *number of titles*				
O G Ó Ł E M	**1081**	**1328**	**1455**	**1627**	***T O T A L***
Wydawnictwa naukowe	448	660	572	578	*Scientific publications*
Podręczniki dla szkół wyższych	108	103	57	50	*University textbooks*
Wydawnictwa zawodowe	23	48	65	83	*Professional publications*
Podręczniki szkolne	13	2	5	10	*School textbooks*
Wydawnictwa popularne	254	269	419	497	*Popular science*
Literatura piękna	235	246	337	409	*Belles-lettres*
w tym dla dzieci i młodzieży	28	38	70	68	*of which for children and youth*

a Według miejsca wydania.
Ź r ó d ł o: dane Biblioteki Narodowej.

a According to published place.
S o u r c e: data of the National Library.

TABL. 2(181). **GAZETY I CZASOPISMA WYDANE** [a]
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
	liczba tytułów *number of titles*				
O G Ó Ł E M	**408**	**490**	**474**	**509**	***T O T A L***
Ukazujące się w tygodniu:					*Published weekly as specified:*
6–2 razy	2	1	1	1	*6–2 times*
1 raz	22	28	28	28	*once*
Ukazujące się w miesiącu:					*Published monthly as specified:*
3–2 razy	15	19	25	26	*3–2 times*
1 raz	97	108	106	112	*once*
Ukazujące się 1 raz na 2 miesiące	29	62	51	59	*Published bimonthly as specified*
Ukazujące się 1 raz w kwartale	100	119	101	103	*Published quarterly as specified*
Ukazujące się 1 raz w półroczu	25	21	32	37	*Published half-yearly as specified*
Ukazujące się 1 raz w roku	36	49	47	52	*Published yearly as specified*
Ukazujące się nieregularnie	82	83	83	91	*Published irregularly as specified*

a Według miejsca wydania.
Ź r ó d ł o: dane Biblioteki Narodowej.

a According to published place.
S o u r c e: data of the National Library.

TABL. 3(182). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	668	639	607	599	*Libraries (as of 31 XII)*
w tym na wsi	419	412	392	391	*of which in rural areas*
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	131	104	80	83	*Library service points (as of 31 XII)*
w tym na wsi	92	81	.	.	*of which in rural areas*
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	10631,6	9952,1	9222,4	9036,6	*Collection (as of 31 XII) in thous. vol.*
w tym na wsi	4099,9	4065,8	3666,3	3590,3	*of which in rural areas*
Czytelnicy[a] w tys.	624,6	502,2	478,3	466,0	*Borrowers[a] in thous.*
w tym na wsi	121,5	104,5	98,7	98,1	*of which in rural areas*
Wypożyczenia[ab]:					*Loans[ab]:*
w tysiącach woluminów	12551,4	9898,5	8914,5	8601,3	*in thousands volumes*
w tym na wsi	2571,5	2089,4	1847,6	1768,3	*of which in rural areas*
na 1 czytelnika w wol.	20,1	19,7	18,6	18,5	*per borrower in vol.*
w tym na wsi	21,2	20,0	18,7	18,0	*of which in rural areas*

a Łącznie z punktami bibliotecznymi; w latach 2014 i 2015 przyporządkowane w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki macierzystej. b W latach 2005, 2010 i 2014 bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a Including library service points; in 2014 and 2015 assigned with division into urban areas and rural areas according to the parent entity's registered office. b In 2005, 2010 and 2014 excluding interlibrary lending.

TABL. 4(183). **MUZEA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Muzea i oddziały muzealne[a]	45	58	62	67	*Museums and branches[a]*
Muzealia[a] w tys.	1224,0	1524,7	1915,5	1575,6	*Museum[a] exhibits in thous.*
Wystawy czasowe:					*Temporary exhibitions:*
własne[b]	154	270	323	349	*own[b]*
obce[c]	190	227	161	197	*exterior[c]*
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	1086,3	1689,7	1809,2	1838,1	*Museum and exhibition visitors in thous.*
w tym młodzież szkolna[d]	337,5	375,8	473,6	495,7	*of which primary and secondary school students[d]*

a Stan w dniu 31 XII. b W kraju. c Krajowe i z zagranicy. d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a As of 31 XII. b In Poland. c Domestic and foreign. d Visiting museums in organized groups.

TABL. 5(184). **INSTYTUCJE PARAMUZEALNE**
MUSEUM-RELATED INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Instytucje (stan w dniu 31 XII)	**6**	**13**	**9**	**12**	***Institutions (as of 31 XII)***
Ogród Zoologiczny	1	1	1	1	*Zoological Garden*
Ogród Botaniczny	2	2	3	3	*Botanical Garden*
Rezerwaty	1	2	-	-	*Reserves*
Inne	2	8	5	8	*Others*
Zwiedzający w tys.	**820,7**	**1636,3**	**1382,3**	**2646,6**	***Visitors in thous.***
w tym młodzież szkolna w zorganizowanych grupach	124,9	458,6	296,6	591,8	*of which primary and secondary school students visiting in groups*
w tym:					*of which:*
Ogród Zoologiczny	434,9	428,7	883,9	1888,6	*Zoological Garden*
Ogród Botaniczny	161,0	157,0	386,7	209,7	*Botanical Garden*

TABL. 6(185). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015 ogółem *total*	2015 sektor publiczny *public sector*	2015 sektor prywatny *private sector*	SPECIFICATION
Galerie (stan w dniu 31 XII)	28	25	22	22	12	10	*Galleries (as of 31 XII)*
Wystawy[a]	274	252	314	325	239	86	*Exhibitions[a]*
w tym z zagranicy	15	21	24	21	17	4	*of which foreign*
Ekspozycje[a]	287	265	339	342	243	99	*Expositions[a]*
Zwiedzający w tys.	340,9	244,5	484,7	1595,3	1520,2	75,1	*Visitors in thous.*

a W kraju.
a In Poland.

TABL. 7(186). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje[a] *Institutions[a]*	Miejsca na widowni w stałej sali[a] *Seats in fixed halls[a]*	Przedstawienia i koncerty[b] *Performances and concerts[b]*	Widzowie i słuchacze[b] w tys. *Audience[b] in thous.*	SPECIFICATION
Teatry i instytucje muzyczne 2005	17	5466	4434	787,2	***Theatres and music institutions***
2010	17	5903	5500	965,8	
2014	16*	6572	5660	837,6	
2015	**17**	**8551**	**5889**	**1003,8**	
Teatry	10	3736	2699	381,7	*Theatres*
dramatyczne	7	2968	1930	274,7	*dramatic*
lalkowe	3	768	769	107,0	*puppet*
Teatry muzyczne	3	1515	474	202,4	*Musical theatres*
Filharmonie	3	3300	2532	356,1	*Philharmonic halls*
Orkiestry symfoniczne i kameralne, chóry	1	-	159	46,9	*Symphonic and chamber orchestras, choirs*
Zespoły pieśni i tańca	-	-	25	16,7	*Song and dance ensembles*
Przedsiębiorstwa estradowe 2005	3	x	413	389,9	***Entertainment enterprises***
2010	5	x	233	86,4	
2014	2	x	456	145,8	
2015	**2**	**x**	**342**	**90,7**	

a Stan w dniu 31 XII. b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.
a As of 31 XII. b Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

TABL. 8(187). **CENTRA KULTURY[a], DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE**
Stan w dniu 31 XII
CENTRES OF CULTURE[a], CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENT, CLUBS, COMMUNITY CENTRES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2014	2015 ogółem *total*	2015 miasta *urban areas*	2015 wieś *rural areas*	SPECIFICATION
Instytucje	242	262	298	302	108	194	*Institutions*
centra kultury	-	-	-	33	23	10	*centres of culture*
domy kultury	35	42	30	33	19	14	*cultural establishments*
ośrodki kultury	119	126	131	98	60	38	*cultural centres*
kluby	17	10	8	8	5	3	*clubs*
świetlice	71	84	129	130	1	129	*community centres*
Pracownie specjalistyczne	324	395	552	610	374	236	*Specialised workshops*
Imprezy (w ciągu roku)	14258	17731	15910	16922	11100	5822	*Events (during the year)*
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	2608,2	3449,6	3853,4	3221,5	2793,0	428,5	*Event participants (during the year) in thous.*

a W latach 2005-2014 ujmowane w grupie domów kultury lub ośrodków kultury.
a In 2005-2014 presented among cultural establishments or cultural centres.

TABL. 8(187). **CENTRA KULTURY [a], DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
CENTRES OF CULTURE [a], CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENT, CLUBS, COMMUNITY CENTRES (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem *total*	miasta *urban areas*	wieś *rural areas*	
Kursy (w ciągu roku)	328	403	422	341	233	108	*Courses (during the year)*
Absolwenci kursów (w ciągu roku) w tys.	5,0	7,2	7,0	5,2	3,6	1,7	*Course graduates (during the year) in thous.*
w tym dzieci i młodzież szkolna [b]	3,0	3,5	4,4	2,9	1,8	1,0	*of which primary and secondary school students [b]*
Grupy (zespoły) artystyczne	1052	1212	935	1055	666	389	*Artistic groups (ensembles)*
Członkowie grup (zespołów) artystycznych w tys.	14,7	18,1	14,8	17,9	12,5	5,3	*Members of artistic groups (ensembles) in thous.*
w tym dzieci i młodzież szkolna [b]	8,0	9,6	8,6	11,0	8,7	2,3	*of which primary and secondary school students [b]*
Koła (kluby/sekcje)	781	830	1402	2195	1603	592	*Groups (clubs/sections)*
Członkowie kół (klubów/sekcji) w tys.	21,9	20,9	33,2	39,0	29,0	10,0	*Members of groups (clubs/sections) in thous.*
w tym dzieci i młodzież szkolna [b]	9,7	8,1	15,9	23,5	18,3	5,2	*of which primary and secondary school students [b]*

a W latach 2005-2014 ujmowane w grupie domów kultury lub ośrodków kultury. b Do 2013 r. dzieci i młodzież w wieku poniżej 15 lat.
a In 2005-2014 presented among cultural establishments or cultural centres. b Until 2013 children and youth below the age of 15.

TABL. 9(188). **KINA STAŁE**
INDOOR CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	47	43	36	38 [a]	*Cinemas (as of 31 XII)*
w tym miasta	45	42	36	38	*of which urban areas*
w tym multipleksy	2	4	4	5	*of which multiplexes*
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII)	65	99	103	116	*Screens (as of 31 XII)*
w tym miasta	63	98	103	116	*of which urban areas*
w tym multipleksy	18	39	39	47	*of which multiplexes*
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII) w tys.	19,4	25,9	25,3	27,3	*Seats (as of 31 XII) in thous.*
w tym miasta	19,1	25,7	25,3	27,3	*of which urban areas*
w tym multipleksy	4,4	10,1	9,8	11,2	*of which multiplexes*
Seanse:					*Screenings:*
w tysiącach	53,2	121,5	151,8	156,4	*in thousands*
w tym miasta	53,2	121,5	151,8	156,4	*of which urban areas*
w tym multipleksy	35,4	71,9	65,3	64,8	*of which multiplexes*
na 1 kino	1133	2825	4218	4115	*per cinema*
Widzowie:					*Audience:*
w tysiącach	1708,3	3296,9	3845,3	4176,3	*in thousands*
w tym miasta	1708,0	3296,8	3845,3	4176,3	*of which urban areas*
w tym multipleksy	1298,7	2015,7	1772,9	1878,2	*of which multiplexes*
na 1 kino	36347	76672	106813	109903	*per cinema*
na 1 seans	32	27	25	27	*per screening*

a W tym 9 minipleksów.
a Of which 9 miniplexes.

TABL. 10(189). **ABONENCI TELEWIZJI KABLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
CABLE TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w tys.	**280,8**	**315,5**	**318,9**	**314,3**	***T O T A L in thous.***
Na 1000 ludności	97	108	110	108	*Per 1000 population*

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.
S o u r c e: data of the Office of Electronic Communications.

TABL. 11(190). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. *in thous.*				na 1000 ludności *per 1000 population*				
Abonenci radiowi	736,0	583,6	585,5	583,0	255	200	201	201	*Radio subscribers*
miasta	570,7	463,2	464,3	462,3	278	227	230	230	*urban areas*
wieś	165,3	120,4	121,2	120,6	198	137	136	135	*rural areas*
Abonenci telewizyjni	709,6	562,1	560,9	558,0	246	193	193	192	*Television subscribers*
miasta	548,5	444,8	443,1	440,8	267	218	220	219	*urban areas*
wieś	161,1	117,3	117,7	117,1	193	134	132	131	*rural areas*

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.
S o u r c e: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka
Tourism

TABL. 12(191). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI** [a]
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	**712**	**726**	**903**	**867**	***Facilities (as of 31 VII)***
w tym całoroczne	658	678	859	815	*of which open all year*
Obiekty hotelowe	245	363	381	374	*Hotels and similar facilities*
hotele	146	200	230	232	*hotels*
motele	7	6	6	5	*motels*
pensjonaty	47	58	57	56	*boarding houses*
inne obiekty hotelowe	45	99	88	81	*other hotel facilities*
Pozostałe obiekty	467	363	522	493	*Other facilities*
domy wycieczkowe	8	5	6	6	*excursion hostels*
schroniska	11	17	13	10	*shelters*
schroniska młodzieżowe	33	27	28	24	*youth hostels*
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	28	23	20	20	*of which school youth hostels*
kempingi	14	10	11	11	*camping sites*
pola biwakowe	7	4	4	4	*tent camp sites*
ośrodki wczasowe	133	104	81	77	*holiday centres*
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	52	43	30	27	*training-recreational centres*
domy pracy twórczej	6	4	3	2	*creative arts centres*
zespoły domków turystycznych	19	22	9	11	*complexes of tourist cottages*
hostele	.	13	16	18	*hostels*
pokoje gościnne	.	.	139	127	*rooms for rent*
kwatery agroturystyczne	.	.	64	67	*agrotourism lodgings*
inne obiekty	184	114	118	109	*miscellaneous facilities*
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	**45631**	**49067**	**60320**	**60147**	***Bed places (as of 31 VII)***
w tym całoroczne	41178	45268	56764	56169	*of which open all year*
Obiekty hotelowe	17915	26209	33359	33151	*Hotels and similar facilities*
hotele	13594	18419	25739	25985	*hotels*
motele	419	244	241	152	*motels*
pensjonaty	1885	2481	2450	2373	*boarding houses*
inne obiekty hotelowe	2017	5065	4929	4641	*other hotel facilities*
Pozostałe obiekty	27716	22858	26961	26996	*Other facilities*
domy wycieczkowe	651	582	538	538	*excursion hostels*

a W latach 2005 i 2010 bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli; w latach 2014 i 2015 dane dotyczą obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.

a In 2005 and 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels; in 2014 and 2015 data concern establishments possessing 10 and more bed places.

TABL. 12(191). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI** [a] **(dok.)**

TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS [a] *(cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Miejsca noclegowe (dok.)					***Bed places (cont.)***
schroniska	655	844	743	592	*shelters*
schroniska młodzieżowe	1718	1448	1581	1354	*youth hostels*
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	1452	1192	1110	1110	*of which school youth hostels*
kempingi	1608	1153	1459	1487	*camping sites*
pola biwakowe	1024	804	494	474	*tent camp sites*
ośrodki wczasowe	8728	6792	6105	6283	*holiday centres*
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	3452	3138	2385	2255	*training-recreational centres*
domy pracy twórczej	175	115	81	60	*creative arts centres*
zespoły domków turystycznych[b]	1033	917	474	541	*complexes of tourist cottages*[b]
hostele	.	494	1019	1535	*hostels*
pokoje gościnne	.	.	3217	2937	*rooms for rent*
kwatery agroturystyczne	.	.	1117	1160	*agrotourism lodgings*
inne obiekty	8672	6571	7748	7780	*miscellaneous facilities*
Korzystający z noclegów w tys.	**1740,1**	**1895,5**	**2416,4**	**2620,4**	***Tourists accommodated in thous.***
w tym turyści zagraniczni	471,0	414,8	510,1	500,6	*of which foreign tourists*
Obiekty hotelowe	1065,8	1336,8	1824,8	1994,0	*Hotels and similar facilities*
hotele	891,2	1056,8	1577,1	1723,5	*hotels*
motele	39,8	20,7	12,4	10,8	*motels*
pensjonaty	41,8	54,7	56,8	58,4	*boarding houses*
inne obiekty hotelowe	93,0	204,7	178,5	201,3	*other hotel facilities*
Pozostałe obiekty	674,3	558,7	591,6	626,4	*Other facilities*
domy wycieczkowe	27,1	35,8	16,8	17,0	*excursion hostels*
schroniska	16,8	23,0	23,1	20,0	*shelters*
schroniska młodzieżowe	63,3	43,6	39,7	41,6	*youth hostels*
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	52,7	33,4	26,3	29,2	*of which school youth hostels*
kempingi	16,2	12,2	15,0	17,3	*camping sites*
pola biwakowe	1,6	0,4	0,6	1,6	*tent camp sites*
ośrodki wczasowe	195,5	142,6	124,5	136,2	*holiday centres*
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	117,2	102,9	71,1	71,3	*training-recreational centres*
domy pracy twórczej	4,2	2,4	1,2	1,2	*creative arts centres*
zespoły domków turystycznych[b]	10,6	7,8	4,4	6,0	*complexes of tourist cottages*[b]
hostele	.	28,1	62,3	78,1	*hostels*
pokoje gościnne	.	.	59,5	64,8	*rooms for rent*
kwatery agroturystyczne	.	.	11,6	13,2	*agrotourism lodgings*
inne obiekty	221,7	159,9	161,9	158,1	*miscellaneous facilities*
Udzielone noclegi w tys.	**4705,6**	**4814,3**	**6397,9**	**6829,7**	***Nights spent (overnight stay) in thous.***
w tym turystom zagranicznym	1249,4	1016,6	1128,2	1156,7	*of which foreign tourists*
Obiekty hotelowe	2229,1	2794,1	3707,6	4013,9	*Hotels and similar facilities*
hotele	1826,7	2050,6	3047,3	3311,1	*hotels*
motele	58,4	23,6	14,6	12,3	*motels*
pensjonaty	151,5	183,1	173,2	178,1	*boarding houses*
inne obiekty hotelowe	192,7	536,8	472,5	512,4	*other hotel facilities*
Pozostałe obiekty	2476,5	2020,2	2690,4	2815,8	*Other facilities*
domy wycieczkowe	78,1	67,0	53,6	61,7	*excursion hostels*
schroniska	28,5	50,2	37,4	35,3	*shelters*
schroniska młodzieżowe	151,2	104,8	94,3	96,0	*youth hostels*
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	118,1	76,4	59,9	61,5	*of which school youth hostels*
kempingi	38,8	26,1	30,6	34,2	*camping sites*
pola biwakowe	4,3	1,0	4,0	3,2	*tent camp sites*
ośrodki wczasowe	799,6	636,6	558,7	586,9	*holiday centres*
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	391,9	341,5	236,4	235,6	*training-recreational centres*
domy pracy twórczej	12,6	8,4	4,6	4,4	*creative arts centres*
zespoły domków turystycznych[b]	48,3	25,5	16,3	21,1	*complexes of tourist cottages*[b]
hostele	.	55,4	119,1	147,3	*hostels*
pokoje gościnne	.	.	182,8	207,3	*rooms for rent*
kwatery agroturystyczne	.	.	40,6	45,5	*agrotourism lodgings*
inne obiekty	923,3	703,8	1312,0	1337,3	*miscellaneous facilities*

a W latach 2005 i 2010 bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli; w latach 2014 i 2015 dane dotyczą obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a In 2005 and 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels; in 2014 and 2015 data concern establishments possessing 10 and more bed places. b Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 13(192). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI** [a]
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Korzystający z noclegów	**471005**	**414800**	**510072**	**500637**	***Tourists accommodated***
Obiekty hotelowe	412925	366813	467109	456246	*Hotels and similar facilities*
hotele	372323	339709	435032	426148	*hotels*
motele	14206	5617	2995	2351	*motels*
pensjonaty	10132	5430	3123	3287	*boarding houses*
inne obiekty hotelowe	16264	16057	25959	24460	*other hotel facilities*
Pozostałe obiekty	58080	47987	42963	44391	*Other facilities*
domy wycieczkowe	4095	6028	273	362	*excursion hostels*
schroniska	723	636	688	621	*shelters*
schroniska młodzieżowe	6604	3910	4660	5365	*youth hostels*
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	2192	900	1225	1527	*of which school youth hostels*
kempingi	9100	5504	7659	8759	*camping sites*
pola biwakowe	782	159	86	314	*tent camp sites*
ośrodki wczasowe	5109	8574	6912	5484	*holiday centres*
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	9678	7254	1937	2442	*training-recreational centres*
domy pracy twórczej	67	5	15	-	*creative arts centres*
zespoły domków turystycznych [b]	339	352	305	326	*complexes of tourist cottages* [b]
hostele	.	3838	12882	12107	*hostels*
pokoje gościnne	.	.	1814	1973	*rooms for rent*
kwatery agroturystyczne	.	.	275	617	*agrotourism lodgings*
inne obiekty	21583	11727	5457	6021	*miscellaneous facilities*
Udzielone noclegi	**1249360**	**1016644**	**1128234**	**1156714**	***Nights spent (overnight stay)***
Obiekty hotelowe	968266	821742	953578	969202	*Hotels and similar facilities*
hotele	871496	746177	883848	880522	*hotels*
motele	17107	6181	3256	2511	*motels*
pensjonaty	44666	16359	8889	7912	*boarding houses*
inne obiekty hotelowe	34997	53025	57585	78257	*other hotel facilities*
Pozostałe obiekty	281094	194902	174656	187512	*Other facilities*
domy wycieczkowe	12373	11795	603	1086	*excursion hostels*
schroniska	1180	928	1058	867	*shelters*
schroniska młodzieżowe	20445	16333	18952	20460	*youth hostels*
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	4324	3988	5469	4967	*of which school youth hostels*
kempingi	21816	10719	13035	15438	*camping sites*
pola biwakowe	914	519	137	472	*tent camp sites*
ośrodki wczasowe	34032	71482	60223	61709	*holiday centres*
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	26844	13464	5165	5078	*training-recreational centres*
domy pracy twórczej	235	15	105	-	*creative arts centres*
zespoły domków turystycznych [b]	1327	492	501	804	*complexes of tourist cottages* [b]
hostele	.	9729	26789	25908	*hostels*
pokoje gościnne	.	.	5293	5243	*rooms for rent*
kwatery agroturystyczne	.	.	2904	3218	*agrotourism lodgings*
inne obiekty	161928	59426	39891	47229	*miscellaneous facilities*

a W latach 2005 i 2010 bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli; w latach 2014 i 2015 dane dotyczą obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a In 2005 and 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels; in 2014 and 2015 data concern establishments possessing 10 and more bed places. b Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 14(193). **WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI** [a]
OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
	stopień wykorzystania miejsc noclegowych *occupancy rate of bed places*				stopień wykorzystania pokoi *occupancy rate of rooms*				
Obiekty hotelowe	34,8	30,1	30,9	33,2	43,8	37,0	38,6	40,8	*Hotels and similar facilities*
hotele	37,1	31,5	32,8	35,1	46,7	39,5	41,4	43,4	*hotels*
motele	38,2	27,4	16,5	17,1	47,9	33,0	20,7	22,9	*motels*
pensjonaty	24,2	21,1	19,7	21,3	28,7	23,2	22,6	23,3	*boarding houses*
inne obiekty hotelowe	27,5	29,6	27,0	29,3	32,3	33,0	30,9	34,1	*other hotel facilities*
Pozostałe obiekty	28,8	27,8	30,8	33,0	x	x	x	x	*Other facilities*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 233.
a See general notes, item 4 on page 233.

TABL. 15(194). **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI** [a]
Stan w dniu 31 VII
CATERING ESTABLISHMENTS IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS [a]
As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Restauracje *Restaurants*	Bary *Bars*	Stołówki *Canteens*	Punkty gastronomiczne *Food stands*	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	2005	194	191	260	59	***T O T A L***
	2010	278	200	201	38	
	2014	295	224	205	58	
	2015	**306**	**240**	**177**	**43**	
Obiekty hotelowe		271	188	51	22	*Hotels and similar facilities*
hotele		216	141	13	16	*hotels*
motele		2	2	-	-	*motels*
pensjonaty		16	16	24	1	*boarding houses*
inne obiekty hotelowe		37	29	14	5	*other hotel facilities*
Pozostałe obiekty		35	52	126	21	*Other facilities*
domy wycieczkowe		2	-	2	-	*excursion hostels*
schroniska		2	4	1	2	*shelters*
schroniska młodzieżowe		-	-	4	-	*youth hostels*
w tym szkolne schroniska młodzieżowe		-	-	4	-	*of which school youth hostels*
kempingi		-	2	-	-	*camping sites*
pola biwakowe		-	-	-	1	*tent camp sites*
ośrodki wczasowe		10	15	41	6	*holiday centres*
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe		3	7	16	2	*training-recreational centres*
domy pracy twórczej		-	-	1	-	*creative arts centres*
zespoły domków turystycznych		-	1	1	-	*complexes of tourist cottages*
hostele		-	2	1	-	*hostels*
pokoje gościnne		4	5	8	1	*rooms for rent*
kwatery agroturystyczne		1	1	4	2	*agrotourism lodgings*
inne obiekty		13	15	47	7	*miscellaneous facilities*

a W latach 2005 i 2010 bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli; w latach 2014 i 2015 dane dotyczą obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.

a In 2005 and 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels; in 2014 and 2015 data concern establishments possessing 10 and more bed places.

TABL. 16(195). **HOTELE WEDŁUG KATEGORII**
HOTELS BY CATEGORY

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Kategorie *Categories* ★★★★★	★★★★	★★★	★★	★	w trakcie kategoryzacji *in the process of the categorisation*
O G Ó Ł E M [a]	2005	146	-	11	58	40	27	10
T O T A L [a]	2010	200	4	18	95	46	30	7
	2014	230	6	31	122	41	24	6
	2015	**232**	**7**	**32**	**122**	**42**	**22**	**7**
Pokoje[a]	2005	6987	-	1524	3096	1530	590	247
Rooms[a]	2010	9274	535	1841	4357	1599	737	205
	2014	12176	594	3423	5655	1486	795	223
	2015	**12353**	**668**	**3436**	**5777**	**1484**	**736**	**252**
Miejsca noclegowe[a]	2005	13594	-	2848	5774	3207	1227	538
Bed places[a]	2010	18419	940	3415	8690	3388	1537	449
	2014	25739	1166	7525	11682	3191	1674	501
	2015	**25985**	**1310**	**7506**	**12014**	**3056**	**1545**	**554**
Korzystający z noclegów w tys.	2005	891,2	1,7	211,6	407,9	180,8	66,1	23,2
Tourists accommodated in thous.	2010	1056,8	79,6	231,7	496,1	157,9	66,9	24,7
	2014	1577,1	90,9	417,8	739,1	195,6	110,8	22,8
	2015	**1723,5**	**112,9**	**435,1**	**837,6**	**189,8**	**121,4**	**26,7**
w tym turyści zagraniczni	2005	372,3	0,9	118,8	178,0	57,3	10,8	6,5
of which foreign tourists	2010	339,7	47,6	103,2	145,1	29,3	9,2	5,4
	2014	435,0	52,3	140,4	184,8	40,4	15,0	2,3
	2015	**426,1**	**52,2**	**147,1**	**178,0**	**31,3**	**14,8**	**2,9**
Stopień wykorzystania w %:								
Occupancy rate in %:								
miejsc noclegowych	2005	37,1	31,8	40,7	38,7	36,0	31,8	20,6
bed places	2010	31,5	42,7	36,8	29,9	29,5	26,4	28,7
	2014	32,8	41,9	31,6	33,0	30,8	34,1	33,8
	2015	**35,1**	**49,3**	**33,4**	**34,4**	**35,4**	**37,3**	**36,1**
pokoi	2005	46,7	50,9	54,5	47,7	43,4	38,7	25,8
rooms	2010	39,5	56,3	44,5	37,8	37,0	30,8	33,6
	2014	41,4	59,4	41,2	40,6	37,2	41,8	43,5
	2015	**43,4**	**64,2**	**42,0**	**42,2**	**40,4**	**46,3**	**45,6**

a Stan w dniu 31 VII.
a As of 31 VII.

Sport
Sport

TABL. 17(196). **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE** [a]
Stan w dniu 31 XII
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2010	2014	*SPECIFICATION*
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ *PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS*				
Jednostki organizacyjne	229	173	121	*Organizational entities*
Członkowie	18139	16342	12287	*Members*
Ćwiczący [b]	24415	25584	21957	*Persons practising sports* [b]
KLUBY SPORTOWE SPORTS CLUBS				
Jednostki organizacyjne	921	986	1246	*Organizational entities*
Członkowie	69738	58512	75543	*Members*
Ćwiczący	61242	61859	75448	*Persons practising sports*
mężczyźni	47178	48982	60436	*males*
kobiety	14064	12877	15012	*females*
w wieku do 18 lat	40761	39563	47303	*aged up to 18*
Sekcje sportowe	1552	1549	1782	*Sports sections*
Trenerzy	821	1022	1522	*Coaches*
Instruktorzy sportowi	1442	1553	1804	*Sports instructors*
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	961	747	682	*Other persons conducting sports activities*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 i 2 na str. 234. b Dane szacunkowe.
U w a g a. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.
a See general notes, item 1 and 2 on page 234. b Estimated data.
N o t e. Data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 18(197). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH** [a] **W 2014 R.**
Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS [a] *IN 2014*
As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU	Sekcje *Sections*	Ćwiczący *Persons practising sports*			Trenerzy *Coaches*	Instruktorzy sportowi *Sports instructors*	*SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS*
		ogółem *total*	z liczby ogółem *of total*				
			kobiety *females*	juniorzy i juniorki *juniors*			
Akrobatyka [b]	12	670	481	659	18	10	*Acrobatics* [b]
Badminton	16	453	192	282	4	21	*Badminton*
Biathlon [b]	15	366	167	341	26	11	*Biathlon* [b]
Boks	16	455	50	287	7	20	*Boxing*
Brydż sportowy	17	357	49	75	6	5	*Bridge*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 i 2 na str. 234. b Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).
a See general notes, item 1 and 2 on page 234. b A sports field (consists of number of related kinds of sports).

TABL. 18(197). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH [a] W 2014 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS [a] IN 2014 (cont.)
As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU	Sekcje *Sections*	Ćwiczący *Persons practising sports*			Trenerzy *Coaches*	Instruktorzy sportowi *Sports instructors*	*SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS*
		ogółem *total*	z liczby ogółem *of total*				
			kobiety *females*	juniorzy i juniorki *juniors*			
Hokej na lodzie	3	90	-	22	2	7	*Ice hockey*
Hokej na trawie	3	76	70	76	2	3	*Field hockey*
Jeździedztwo [b]	33	346	267	169	7	44	*Equestrian sport [b]*
Judo	20	1123	353	1061	22	18	*Judo*
Kajakarstwo górskie	2	32	6	29	-	3	*Mountain canoeing*
Kajakarstwo klasyczne	3	111	40	63	3	2	*Classic canoeing*
Karate [b]	48	2729	762	2108	27	85	*Karate [b]*
Kolarstwo szosowe	17	386	88	227	4	27	*Road cycling*
Kolarstwo torowe	1	18	9	-	-	1	*Track cycling*
Koszykówka	71	3266	1108	2811	101	62	*Basketball*
Lekkoatletyka	84	2538	1160	1990	97	60	*Athletics*
Łucznictwo	13	380	161	297	11	17	*Archery*
Łyżwiarstwo szybkie	2	174	88	165	6	5	*Speed skating*
Narciarstwo alpejskie	13	398	181	349	4	25	*Alpine skiing*
Narciarstwo klasyczne	24	442	201	371	15	19	*Classic skiing*
Piłka nożna	641	35987	1317	22674	768	587	*Football*
Piłka ręczna	37	1920	729	1742	56	48	*Handball*
Piłka siatkowa	140	4158	2019	3283	89	127	*Volleyball*
Pływanie	43	3612	1686	3329	55	74	*Swimming*
Podnoszenie ciężarów	9	267	71	161	6	7	*Weight lifting*
Rugby	5	149	18	27	3	29	*Rugby*
Sport motorowy [b]	17	376	12	60	3	13	*Motorsport [b]*
Sport lotniczy [b]	26	647	68	129	2	71	*Air sport [b]*
Strzelectwo sportowe [b]	18	1238	166	455	14	49	*Sport shooting [b]*
Szachy	30	1441	285	1053	7	37	*Chess*
Szermierka	6	315	125	273	19	2	*Fencing*
Taekwon-do ITF	12	1603	473	1261	12	28	*Taekwon-do ITF*
Tenis	23	1124	345	700	17	28	*Tennis*
Tenis stołowy	83	2334	491	1278	28	70	*Table tennis*
Wioślarstwo	4	84	34	42	3	4	*Rowing*
Zapasy w stylu klasycznym	14	467	71	394	15	18	*Greco-Roman wrestling*
Zapasy w stylu wolnym	16	554	129	487	7	26	*Free style wrestling*
Żeglarstwo [b]	10	196	42	60	2	27	*Sailing [b]*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 i 2 na str. 234. b Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).
U w a g a. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.
a See general notes, item 1 and 2 on page 234. b A sports field (consists of number of related kinds of sports).
N o t e. Data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 19(198). **WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE[a] W 2014 R.**
Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FACILITIES[a] IN 2014
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem *Total*	W tym dostosowane do osób niepełnosprawnych *Of which adapted for the disabled*		*SPECIFICATION*
		ćwiczących *persons practising sports*	widzów *spectators*	
Stadiony	171	59	76	*Stadiums*
w tym piłkarskie	99	29	40	*of which football*
Boiska do gier wielkich[b]	821	192	195	*Fields for big games[b]*
w tym piłkarskie	817	190	194	*of which football*
Boiska do gier małych[b]	249	71	79	*Fields for small games[b]*
w tym:				*of which:*
koszykówki	81	22	25	*basketball*
piłki ręcznej	9	5	3	*handball*
piłki siatkowej	83	24	25	*volleyball*
Boiska uniwersalne-wielozadaniowe	284	109	107	*Universal and multipurpose sports fields*
Korty tenisowe	172	59	50	*Tennis courts*
Hale sportowe	76	52	49	*Sports halls*
Sale gimnastyczne[c]	76	30	20	*Gyms[c]*
Pływalnie	75	42	35	*Swimming pools*
Tory sportowe	22	3	3	*Sports tracks*
Lodowiska sztuczne mrożone	23	3	3	*Artifical skating rinks*
Ścieżki rowerowe[d] w km	805,9	x	x	*Bicycle paths[d] - length in km*

a Bez obiektów przyszkolnych. b Łącznie z obiektami niepełnowymiarowymi. c Łącznie z salami pomocniczymi. d Bez szlaków rowerowych. Dane dotyczą 2015 r.

U w a g a. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co cztery lata.

a Excluding school facilities. b Including non-full-size facilities. c Including auxiliary gym. d Excluding bicycle trails. Data concern 2015 year.

N o t e. Data on the basis of periodic surveys conducted every four years.

DZIAŁ XIII

NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

1. Działalność badawcza i rozwojowa (badania naukowe i prace rozwojowe, w skrócie B+R) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy.

2. Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje:

a) **badania podstawowe,** tj. prace teoretyczne i eksperymentalne podejmowane przede wszystkim w celu zdobycia lub poszerzenia wiedzy na temat przyczyn zjawisk i faktów, nieukierunkowane w zasadzie na uzyskanie żadnych konkretnych zastosowań praktycznych;

b) **badania stosowane**, w tym **badania przemysłowe,** tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy mającej konkretne zastosowania praktyczne. Polegają one bądź na poszukiwaniu możliwych zastosowań praktycznych dla wyników badań podstawowych bądź na poszukiwaniu nowych rozwiązań pozwalających na osiągnięcie z góry założonych celów praktycznych. Wynikami badań stosowanych są modele próbne wyrobów, procesów czy metod;

c) **prace rozwojowe,** tj. prace w szczególności konstrukcyjne, technologiczno-projektowe oraz doświadczalne polegające na zastosowaniu istniejącej już wiedzy, uzyskanej dzięki pracom badawczym lub jako wynik doświadczenia praktycznego do opracowania nowych lub istotnego ulepszenia istniejących materiałów, urządzeń, wyrobów, procesów, systemów czy usług, łącznie z przygotowaniem prototypów oraz instalacji pilotowych.

3. Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek prowadzących tę działalność:

1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe,** tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych:
   a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk; w danych statystycznych do 2009 r. ujmowano również samodzielne zakłady naukowe, które zgodnie z ustawą z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 572, z późniejszymi zmianami) zostały przekształcone w instytuty naukowe bądź przez nie wchłonięte,

CHAPTER XIII

SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

1. Research and development *(scientific research and experimental development – R&D) includes systematically conducted creative work, undertaken in order to increase knowledge, including knowledge of man, culture and society as well as for discovering new uses for this knowledge.*

2. *Research and development (R&D) includes:*

a) ***basic research,*** *i.e. experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any particular application or use in view;*

b) ***applied research****, of which* ***industrial research****, i.e. also original investigation undertaken in order to acquire new knowledge. It is, however, directed primarily towards a specific practical aim or objective;*

c) ***experimental development,*** *i.e. systematic work, drawing on existing knowledge gained from research and (or) practical experience, that is directed to producing new materials, products or devices, to installing new processes, systems and services, or to improving substantially those already produced or installed including preparation of prototypes and pilot installations.*

3. *Information regarding research and development includes the following groups of entities conducting research and development:*

1) ***scientific and research-development units,*** *i.e. units involved mainly in carrying out scientific research and experimental development:*
   a) scientific instituties of the Polish Academy of Sciences; until 2009 statistical data included independent research departments which were transformed or incorporated into scientific institutes according to the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30 IV 2010 (uniform text Journal of Laws 2016 item 572, with later amendments),

b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 o instytutach badawczych (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 371, z późniejszymi zmianami); do 2009 r. określane jako jednostki badawczo-rozwojowe, które działały na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (tekst jednolity Dz. U. 2001 Nr 33, poz. 388, z późniejszymi zmianami),
c) inne, tj. pozostałe jednostki zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe";

2) **pomocnicze jednostki naukowe**, tj. biblioteki naukowe, archiwa naukowe, muzea, pomocnicze jednostki naukowe PAN oraz stowarzyszenia naukowe i fundacje wspierające działalność badawczą i prace rozwojowe; określane do 2009 r. jako jednostki obsługi nauki
3) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe") obejmujące przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, które obok swojej podstawowej działalności, prowadzą działalność badawczą i rozwojową; do 2009 r. określane jako jednostki rozwojowe;
4) **szkoły wyższe**;
5) **pozostałe jednostki** — instytucje prowadzące działalność badawczą i rozwojową obok swojej podstawowej działalności, nieujęte w ww. pozycjach, np. szpitale, parki narodowe i ogrody botaniczne, agencje i instytucje rządowe.

4. Do **zatrudnionych** w działalności badawczej i rozwojowej zaliczono:

1) w kategorii **pracowników naukowo-badawczych:**
   a) pracowników naukowych, badawczo-technicznych, inżynieryjnych i technicznych zatrudnionych w jednostkach naukowych i badawczo-rozwojowych, w pomocniczych jednostkach naukowych oraz w pozostałych jednostkach,
   b) pracowników naukowych i innych zatrudnionych w działalności badawczej i rozwojowej w podmiotach gospodarczych prowadzących prace badawczo-rozwojowe,
   c) pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych zatrudnionych w szkołach wyższych,
   d) uczestników studiów doktoranckich prowadzących prace badawczo-rozwojowe;
2) w kategorii **techników i pracowników równorzędnych** — pracowników, którzy uczestniczą w działalności badawczej i rozwojowej wykonując zadania naukowe i techniczne zazwyczaj pod kierunkiem pracowników naukowo-badawczych;
3) w kategorii **pozostały personel** — pracowników na stanowiskach robotniczych oraz administracyjno-ekonomicznych uczestniczących w realizacji prac badawczo-rozwojowych lub bezpośrednio z nimi związanych.

5. Dane dotyczące **zatrudnienia** w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

b) research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 IV 2010 (uniform text Journal of Laws 2016 item 371, with later amendments); until 2009 defined as branch research-development units which operated on the basis of the Law on the Research and Development Units dated 25 VII 1985 (uniform text Journal of Laws 2001 No. 33, item 388, with later amendments),
c) other units classified into NACE Rev. 2 division 72 'Scientific research and development';

2) ***auxiliary scientific units*** *i.e. scientific libraries, scientific archives, museums, auxiliary scientific units of the Polish Academy of Sciences, associations and foundations supporting research and development; until 2009 defined as science support units;*
3) ***economic entities*** *(not classified into NACE Rev. 2 division 72 „Scientific research and development") including mainly industrial enterprises conducting research and development besides their main principal activity; until 2009 defined as development units;*
4) ***higher education institutions****;*
5) ***other units*** *— institutions conducting R&D besides their main principal activity, not included in the above positions, e.g., hospitals, national parks, botanic gardens, state agencies and institutions.*

4. Employment *in R&D includes:*

1) ***researchers (RSE):***
   a) researchers, research and technical assistants, engineering and technical assistants employed in scientific and research-development units, auxiliary scientific units and other units,
   b) researchers and other staff employed in R&D in economic entities conducting R&D,
   c) researchers and academics employed in higher education institutions,
   d) students and doctoral studies conducting R&D;
2) ***technicians and equivalent staff*** *are persons who participate in R&D by performing scientific and technical tasks, normally under the supervision of researchers;*
3) ***other supporting staff*** *include skilled and unskilled craftsmen, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.*

5. *Data regarding* ***employment*** *in R&D include exclusively persons employed directly on this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 per cent of their normal working time on R&D.*

Liczbę zatrudnionych (z wyjątkiem danych w tabl. 2) podano w jednostkach przeliczeniowych, tj. w tzw. **ekwiwalentach pełnego czasu pracy** (osobolatach).

Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

6. Nakłady wewnętrzne — ujmują wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania; do nakładów wewnętrznych zalicza się nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, stosowane, przemysłowe i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R.

7. Nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R i spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych; do 2002 r. koszty te ujmowane były w nakładach bieżących na działalność badawczą i rozwojową.

8. W działalności badawczej i rozwojowej zgodnie z Klasyfikacją Dziedzin Nauki i Techniki OECD, wyodrębniono sześć podstawowych dziedzin nauk: nauki przyrodnicze, inżynieryjne i techniczne, medyczne i o zdrowiu, rolnicze, społeczne oraz humanistyczne.

9. Dane o nakładach na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (tabl. 5) opracowano zgodnie z metodologią stosowaną przez EUROSTAT i obejmują następujące sektory finansujące, z których pochodzą środki na finansowanie działalności badawczej i rozwojowej:

1) **sektor rządowy** — krajowe jednostki rządowe (m.in. ministerstwa) i samorządowe, (w tym jednostki samorządu terytorialnego), jednostki naukowe PAN i instytuty badawcze podlegające ministerstwom, powołane na podstawie ustawy o instytutach badawczych (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 371),
2) **sektor przedsiębiorstw** — krajowe podmioty gospodarcze,
3) **sektor szkolnictwa wyższego** — krajowe szkoły wyższe oraz podległe im instytuty badawcze, stacje doświadczalne i kliniki,
4) **sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych** — krajowe: fundacje, partie polityczne, związki zawodowe, związki konsumentów, towarzystw i stowarzyszeń (zawodowych, naukowych, religijnych itp.) oraz osoby fizyczne,
5) **zagranica** — organizacje międzynarodowe, instytucje i przedsiębiorstwa zagraniczne oraz osoby fizyczne.

*The number of persons (excluding data in table 2) engaged in R&D is expressed in **full-time equivalents (FTE)**.*

One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

***6. Intramural expenditures** — including the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing; internal expenditures include current expenditures borne on basic research, applied research, industrial research and experimental development as well as capital expenditures on fixed assets connected with R&D.*

***7. Capital expenditures on fixed assets connected with R&D** comprise expenditures on purchase or manufacture of research equipment, necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in fixed assets until completion of the project; until 2002, expenditures on such equipment were included in the current expenditures on R&D.*

***8.** In research and development, according to Field of Science and Technology Classification OECD there are six main fields of science: natural sciences, engineering and technology, medical and health sciences, agricultural sciences, social sciences as well as humanities.*

***9.** Data regarding expenditures on research and development by source of funds (table 5) were compiled in accordance with the methodology applied by EUROSTAT covering the following sectors of funding, from which the funding for research and development comes:*

1) ***government sector** — national government entities (among others, ministries) and local government entities (including local government units), the scientific units of the Polish Academy of Sciences and research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes (uniform text Journal of Laws 2016 item 371) subject to the ministries,*
2) ***business enterprise sector** — national economic entities,*
3) ***higher education sector** — national higher institutions and subordinated to them research institutes, experiment stations and clinics,*
4) ***private non-profit sector** — national: foundations, political parties, trade unions, consumer associations, societies and associations (professional, scientific, religious, etc.) and natural persons,*
5) ***abroad** — international organizations, foreign institutions and companies and natural persons.*

10. Działalność innowacyjna obejmuje szereg działań o charakterze badawczym (naukowym), technicznym, organizacyjnym, finansowym i handlowym, których celem jest opracowanie i wdrożenie innowacji. Prezentowane w dziale dane obejmują działalność innowacyjną w przemyśle i dotyczą opracowywania i wdrażania (wprowadzania na rynek) nowych lub istotnie ulepszonych, w zakresie swoich cech i zastosowań, produktów (wyrobów, usług) — **innowacja produktowa** oraz zastosowania nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, a także z zakresu logistyki, zaopatrzenia, dystrybucji i wspierających procesy w przedsiębiorstwie — **innowacja procesowa,** przy czym produkty te i procesy są nowe przynajmniej z punktu widzenia wprowadzającego je przedsiębiorstwa.

11. Nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe nakłady poniesione na wprowadzenie innowacji produktowych i procesowych.

12. Produkt nowy jest to produkt (wyrób lub usługa), który różni się znacząco swoimi cechami lub przeznaczeniem od produktów dotychczasowych.

13. Produkt istotnie ulepszony jest to produkt (wyrób lub usługa) już istniejący, który został znacząco udoskonalony poprzez zastosowanie nowych materiałów, komponentów oraz innych cech zapewniających lepsze działanie produktu.

14. Wynalazek podlegający opatentowaniu — bez względu na dziedzinę techniki — jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Społeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

10. Innovation activity *comprises many different scientific, technological, organizational, financial and commercial actions aimed at developing and implementing innovations. Data presented in the chapter include innovation activity in industry and concern the development and implementation (introduction on the market) of new or significantly improved products (goods and services) with regard to their features and applications —* ***product innovation*** *and applications of new or significantly improved production methods and those in the area of logistics, supply, distribution and methods supporting processes in enterprises —* ***process innovation*** *in which this products and processes are novel at least for the enterprise.*

11. Expenditures on product and process innovations *include expenditures on R&D (intramural and extramural), acquisition of knowledge from external sources (patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of product and process innovations (machinery, technical equipment, tools, transport equipment, buildings constructions and land), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparation for the implementation of product and process innovations.*

12. *A* ***new product*** *is a product (good or service) that differs significantly in its characteristics or intended uses from the previous products.*

13. *A* ***significantly improved product*** *is an existing product (good or service) which has been significantly improved through the use of new materials, components and other characteristics that enhance the performance of this product.*

14. *A* ***patentable invention*** *— regardless of the field of technology — is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.*

An ***utility model eligible for protection*** *— a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object of permanent form.*

Information society

1. *The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.*

2. Dane o przedsiębiorstwach dotyczą podmiotów gospodarczych w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) do wybranych sekcji: przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja, budownictwo, handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja, obsługa rynku nieruchomości, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), administrowanie i działalność wspierająca, pozostała działalność usługowa – w zakresie naprawa i konserwacja komputerów i sprzętu komunikacyjnego.

3. Pojęcie administracja publiczna odnosi się do organów świadczących usługi publiczne , jak i prowadzących typową działalność administracyjną. Możemy do nich zaliczyć na przykład organy podatkowe, instytucje ubezpieczeń społecznych, organy publicznej służby zdrowia, instytucje związane z ochroną środowiska i pozostałe prowadzące działalność publiczną. Administracja publiczna może być szczebla lokalnego, regionalnego i krajowego.

4. Handel elektroniczny prowadzony przez przedsiębiorstwa polega na składaniu zamówienia (zakup) lub przyjmowaniu przez przedsiębiorstwo zamówienia (sprzedaż) za pośrednictwem sklepu internetowego, formularzy elektronicznych na stronie internetowej przedsiębiorstwa, sieci extranet innego przedsiębiorstwa lub wiadomości typu EDI (wiadomości w uzgodnionym formacie, np. EDIFACT, XML posiadające strukturę umożliwiającą ich automatyczne przetwarzanie). Nie uwzględnia się zamówień przyjmowanych lub składanych za pośrednictwem poczty elektronicznej.

2. *Data on enterprises concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev. 2: manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply, sewerage and waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; professional, scientific and technical activities (excluding veterinary activities); administrative and support service activities; other service activities (repair of computers and communication equipment).*

3. Public authorities *refer to both public services and administration activities, e.g. tax, customs, business registration, social security, public health, environment of commune administrations. Public authorities can be at local, regional or national level.*

4. E-commerce conducted by enterprise *type of trade where orders are received or sent via web shop, web forms on a enterprises website, an extranet of another enterprise or via EDI-type messages (which means messages in an agreed format, e.g. EDIFACT, XML allowing their automatic processing), without the email messages typed manually.*

Nauka i technika
Science and technology

TABL. 1(199). **JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

A. JEDNOSTKI
Stan w dniu 31 XII
UNITS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**82**	**146**	**292**	**304**	***T O T A L***
w tym:					*of which:*
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	**11**	**28**	**44**	**35**	***Scientific and research--development units***
Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	3	#	#	#	*Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences*
Instytuty badawcze	8	#	#	#	*Research institutes*
Inne	-	22	39	30	*Others*
Podmioty gospodarcze	**55**	**91**	**210**	**225**	***Economic entities***
Szkoły wyższe	**14**	**22**	**19**	**20**	***Higher education institutions***

B. ZATRUDNIENI [a]
PERSONNEL [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015				*SPECIFICATION*
	ogółem *total*				pracownicy naukowo-badawczy *researchers*	technicy i pracownicy równorzędni *technicians and equivalent staff*	pozostały personel *other supporting staff*	
O G Ó Ł E M	**5180,2**	**5498,0**	**8973,8**	**9193,0**	**6893,3**	**1403,7**	**896,0**	***T O T A L***
w tym:								*of which:*
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	**542,8**	**#**	**#**	1055,6	646,6	285,3	123,7	***Scientific and research--development units***
Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	259,5	281,6	375,2	391,2	329,7	#	#	*Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences*
Instytuty badawcze	283,3	#	440,3	365,5	85,6	#	#	*Research institutes*
Inne	-	184,3	#	298,9	231,3	#	#	*Others*
Podmioty gospodarcze	**674,7**	**843,8**	**2838,8**	3131,8	2056,3	608,7	466,8	***Economic entities***
Szkoły wyższe	**3959,0**	**4009,7**	**4895,0**	4949,1	4143,9	506,7	298,5	***Higher education institutions***

a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.
a In full-time equivalents.

TABL. 2(200). **ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY EDUCATIONAL LEVEL
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Z wykształceniem *Education*				
			wyższym *higher*				pozostałym *others*
			z tytułem naukowym profesora *with title of professor*	ze stopniem naukowym *with scientific degree of*		z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata *with tertiary degrees below the PhD level (Master's degree, Bachelor's degree and equivalent)*	
				doktora habilitowanego *habilitated doctor*[a] *(HD)*	doktora *doctor (PhD)*		
O G Ó Ł E M	2005	9141	776	841	3658	2828	1038
T O T A L	2010	8651	832	997	3993	2047	782
	2014	11716	860	1264	3951	4497	1144
	2015	**12258**	**912**	**1308**	**3996**	**4806**	**1236**
w tym: *of which:*							
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	2005	733	43	37	141	324	188
Scientific and research-development units	2010	#	#	#	#	#	#
	2014	1248	63	67	204	675	239
	2015	**1147**	**59**	**69**	**185**	**604**	**230**
Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk ..... *Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences*		394	53	56	102	112	71
Instytuty badawcze ..... *Research institutes*		420	3	7	47	266	97
Inne ..... *Others*		333	3	6	36	226	62
Podmioty gospodarcze	2005	921	-	-	16	572	333
Economic entities	2010	1105	5	3	50	817	230
	2014	3244	#	#	151	2530	549
	2015	**3524**	**6**	**2**	**165**	**2749**	**602**
Szkoły wyższe	2005	7482	733	804	3500	1928	517
Higher education institutions	2010	6727	769	943	3749	861	405
	2014	7114	778	1193	3562	1228	353
	2015	**7507**	**841**	**1234**	**3619**	**1414**	**399**

a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 3(201). **NAKŁADY** [a] **NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES [a] *ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2014	2015				
	ogółem *grand total*			nakłady *expenditures*				
				bieżące *current*			inwestycyjne na środki trwałe *capital*	
				razem *total*	w tym osobowe *of which labour costs*		razem *total*	w tym maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu *of which machinery, technnical equipment and tools as well as transport equipment*
	w mln zł *in mln zl*							
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**346,4**	**630,0**	**1070,1**	**1282,0**	**847,0**	**408,4**	**435,0**	**337,6**
w tym: *of which:*								
Jednostki naukowe i badawczo--rozwojowe ..... ***Scientific and research-development units***	**56,2**	#	#	**174,9**	**148,7**	**79,4**	**26,3**	**21,8**
Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk..... *Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences*	26,6	46,8	67,1	69,7	56,1	35,7	13,6	9,1
Instytuty badawcze ..... *Research institutes*	29,6	#	#	42,7	#	20,8	#	#
Inne ..... *Others*	4,9	51,8	68,5	62,6	#	22,9	#	#
Podmioty gospodarcze ***Economic entities***	**118,1**	**166,1**	**566,3**	**688,1**	**388,7**	**212,0**	**299,3**	**#**
Szkoły wyższe ..... ***Higher education institutions***	**171,9**	**315,1**	**308,9**	**371,1**	**296,9**	**110,1**	**74,2**	**71,6**

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.
a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 4(202). **NAKŁADY [a] NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN NAUK (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES [a] ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY FIELD OF SCIENCE (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M w mln zł	**630,0**	**1070,1**	**1282,0**	***T O T A L in mln zl***
Przyrodniczych	120,2	224,2	247,7	*Natural sciences*
Inżynieryjnych i technicznych	321,9	595,4	704,4	*Engineering and technology*
Medycznych i nauk o zdrowiu	#	#	#	*Medical and health sciences*
Rolniczych	#	#	73,1	*Agricultural sciences*
Społecznych	35,4	45,2	38,0	*Social sciences*
Humanistycznych	15,3	21,4	#	*Humanities*

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.
a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 5(203). **NAKŁADY [a] NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES [a] ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	2010	2014	*SPECIFICATION*
	w mln zł *in mln zl*			w odsetkach *in percent*		
O G Ó Ł E M	**630,0**	**1070,1**	**1282,0**	**100,0**	**100,0**	***T O T A L***
sektor:						*sector:*
Rządowy	298,1	484,3	450,0	47,3	35,1	*Government*
Przedsiębiorstw	212,6	459,9	489,9	33,7	38,2	*Business enterprise*
Szkolnictwa wyższego	28,7	#	25,0	4,6	2,0	*Higher education*
Prywatnych instytucji niekomercyjnych	1,1	#	#	0,2	#	*Private non-profit*
Zagranica	89,5	97,1	#	14,2	#	*Abroad*

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.
a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 6(204). **NAKŁADY BIEŻĄCE [a] NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
CURRENT EXPENDITURES [a] ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem *Total*	Badania *Research*		Prace rozwojowe *Experimental development*	*SPECIFICATION*
		podstawowe *basic*	stosowane [b] *applied [b]*		
	w mln zł *in mln zl*				
O G Ó Ł E M 2005	234,3	92,0	58,3	84,0	***T O T A L***
2010	469,1	#	#	211,5	
2014	783,8	254,7	172,0	357,2	
2015	**847,0**	**#**	**#**	**430,6**	
w tym:					*of which:*
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	**148,7**	**50,9**	**38,2**	**59,6**	***Scientific and research-development units***
Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	56,1	41,9	#	#	*Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences*
Instytuty badawcze	#	#	7,8	#	*Research institutes*
Inne	#	#	#	23,6	*Others*
Podmioty gospodarcze	**388,7**	**16,0**	**74,7**	**298,1**	***Economic entities***
Szkoły wyższe	**296,9**	**161,0**	**64,9**	**71,0**	***Higher education institutions***

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. b Od 2011 r. łącznie z nakładami na badania przemysłowe.
a Internal, excluding depreciation of fixed assets. b Since 2011 including expenditures on industrial research.

TABL. 7(205). **STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
	stopień zużycia w % *degree of consumption in %*				
O G Ó Ł E M	**84,1**	**75,6**	**76,8**	**69,3**	***T O T A L***
w tym:					*of which:*
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	**81,6**	**82,6**	**87,3**	**85,3**	***Scientific and research-development units***
Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	81,2	96,1	88,6	95,4	*Scientific instituties of the Polish Academy of Sciences*
Instytuty badawcze	82,8	#	91,0	#	*Research institutes*
Inne	-	#	44,6	26,6	*Others*
Podmioty gospodarcze	**57,6**	**#**	**54,1**	**60,1**	***Economic entities***
Szkoły wyższe	**86,6**	**76,3**	**80,6**	**74,9**	***Higher education institutions***

TABL. 8(206). **UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYŚLE [a] W 2015 R.**
SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY [a] IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Produkty – w % – wprowadzone na rynek w latach 2013–2015 *Products – in % – introduced into the market during 2013–2015*				*SPECIFICATION*
	ogółem *total*	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone *of which new or significantly improved product*		w tym eksport ogółem *of which export total*	
		dla rynku *to the market*	tylko dla przedsiębiorstwa *only to the enterprise*		
O G Ó Ł E M	**16,3**	**9,3**	**7,0**	**12,9**	***T O T A L***
sektor publiczny	0,8	0,5	0,2	0,1	*public sector*
sektor prywatny	16,7	9,5	7,2	13,2	*private sector*
W tym przetwórstwo przemysłowe	**20,2**	**11,5**	**8,7**	**16,3**	***Of which manufacturing***
w tym:					*of which:*
Produkcja artykułów spożywczych	8,9	4,9	4,1	2,8	*Manufacture of food products*
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	9,3	1,0	8,3	2,6	*Manufacture of chemicals and chemical products*
Produkcja wyrobów farmaceutycznych [Δ]	10,2	2,0	8,2	0,1	*Manufacture of pharmaceutical products [Δ]*
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	7,3	3,5	3,9	3,0	*Manufacture of rubber and plastic products*
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	3,2	1,8	1,3	0,2	*Manufacture of other non-metallic mineral products*

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2013—2015.

a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices apply to products introduced into the market during 2013—2015.

TABL. 8(206). **UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYŚLE [a] W 2015 R. (dok.)**
SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY [a] IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Produkty – w % – wprowadzone na rynek w latach 2013–2015 *Products – in % – introduced into the market during 2013—2015*				*SPECIFICATION*
	ogółem *total*	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone *of which new or significantly improved product*		w tym eksport ogółem *of which export total*	
		dla rynku *to the market*	tylko dla przedsiębiorstwa *only to the enterprise*		
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)					***Manufacturing (cont.)***
Produkcja wyrobów z metali [Δ]	2,2	1,4	0,8	1,7	*Manufacture of metal products [Δ]*
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	21,1	13,4	7,7	19,9	*Manufacture of computer, electronic and optical products*
Produkcja urządzeń elektrycznych	11,0	7,5	3,5	5,1	*Manufacture of electrical equipment*
Produkcja maszyn i urządzeń [Δ]	17,9	2,6	15,3	8,7	*Manufacture of machinery and equipment n.e.c.*
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep [Δ]	38,4	24,6	13,8	34,5	*Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers*
Produkcja mebli	12,6	11,6	1,0	7,7	*Manufacture of furniture*
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	4,0	0,1	3,9	0,2	*Repair and installation of machinery and equipment*

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2013—2015.

a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices apply to products introduced into the market during 2013—2015.

TABL. 9(207). **PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYŚLE [a] WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2013–2015**
INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY [a] BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2013–2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2013–2015 *Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2013–2015*				*SPECIFICATION*
	ogółem *grand total*	nowe lub istotnie ulepszone produkty *new or significantly improved products*		nowe lub istotnie ulepszone procesy *new or significantly improved processes*	
		razem *total*	w tym nowe dla rynku *of which new to the market*		
O G Ó Ł E M	**36,1**	**24,6**	**12,4**	**26,6**	***T O T A L***
sektor publiczny	27,9	4,4	#	26,5	*public sector*
sektor prywatny	36,9	26,8	13,5	26,8	*private sector*

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a For product and process innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 9(207). **PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYŚLE [a] WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2013–2015 (dok.)**
INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY [a] BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2013–2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2013–2015 *Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2013–2015*				*SPECIFICATION*
	ogółem *grand total*	nowe lub istotnie ulepszone produkty *new or significantly improved products*		nowe lub istotnie ulepszone procesy *new or significantly improved processes*	
		razem *total*	w tym nowe dla rynku *of which new to the market*		
W tym przetwórstwo przemysłowe	**37,6**	**27,4**	**13,9**	**27,2**	***Of which manufacturing***
w tym:					*of which:*
Produkcja artykułów spożywczych	26,0	22,0	12,0	16,0	*Manufacture of food products*
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	69,6	52,2	13,0	47,8	*Manufacture of chemicals and chemical products*
Produkcja wyrobów farmaceutycznych [Δ]	85,7	71,4	#	85,7	*Manufacture of pharmaceutical products [Δ]*
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	33,8	25,0	13,2	26,5	*Manufacture of rubber and plastic products*
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	48,6	31,4	11,4	42,9	*Manufacture of other non-metallic mineral products*
Produkcja wyrobów z metali [Δ]	31,9	16,5	9,9	26,4	*Manufacture of metal products [Δ]*
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	50,0	45,0	20,0	40,0	*Manufacture of computer, electronic and optical products*
Produkcja urządzeń elektrycznych	47,4	39,5	18,4	23,7	*Manufacture of electrical equipment*
Produkcja maszyn i urządzeń [Δ]	49,0	40,8	28,6	28,6	*Manufacture of machinery and equipment n.e.c.*
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep [Δ]	45,5	36,4	18,2	36,4	*Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers*
Produkcja mebli	37,5	25,0	18,8	21,9	*Manufacture of furniture*
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	22,7	18,2	#	13,6	*Repair and installation of machinery and equipment*

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a For product and process innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 10(208). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYŚLE** [a] **(ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY [a] *(current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	W tym nakłady *Of which expenditures*					
		na działalność badawczą i rozwojową [b] *on research and development activity* [b]	na zakup *on the acquisition*		inwestycyjne na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu [c] *capital – on the acquisition of machinery and technical equipmen and tools as well as transport equipment* [c]	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną *on staff training connected with innovation activity*	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów *on the marketing for new or significantly improved products*
			wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) *of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights)*	oprogramowania *of the software*			
	w tys. zł *in thous. zl*						
O G Ó Ł E M 2005	1138595	96852	26540	25280	763978	2731	7834
T O T A L 2010	1673296	189170	49017	42223	947899	3791	39503
2014	2917653	408672	13621	16527	1964828	5284	22465
2015	**2931438**	**457114**	**5478**	**25260**	**1535731**	**6256**	**20702**
sektor publiczny *public sector*	87433	#	-	181	62656	#	#
sektor prywatny *private sector*	2844005	#	5478	25079	1473075	#	#
W tym przetwórstwo przemysłowe	**1382134**	**424493**	**3346**	**10254**	**710828**	**3715**	**20691**
Of which manufacturing							
w tym: *of which:*							
Produkcja artykułów spożywczych *Manufacture of food products*	37903	4647	#	61	#	-	#
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych *Manufacture of chemicals and chemical products*	143452	21505	99	#	#	181	#
Produkcja wyrobów farmaceutycznych [Δ] *Manufacture of pharmaceutical products* [Δ]	26309	15120	-	#	7297	#	2061
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych *Manufacture of rubber and plastic products*	43503	13248	#	#	22765	291	229
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych *Manufacture of other non-metallic mineral products*	18998	#	-	#	#	86	#

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. c Łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. b Internal and external expenditures. c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 10(208). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYŚLE** [a] **(dok.)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY [a] *(cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	W tym nakłady *Of which expenditures*					
		na działalność badawczą i rozwojową [b] *on research and development activity* [b]	na zakup *on the acquisition*		inwestycyjne na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu [c] *capital – on the acquisition of machinery and technical equipmen and tools as well as transport equipment* [c]	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną *on staff training connected with innovation activity*	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów *on the marketing for new or significantly improved products*
			wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) *of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights)*	oprogramowania *of the software*			
	w tys. zł *in thous. zl*						
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) ***Manufacturing (cont.)***							
Produkcja wyrobów z metali [Δ] ..... *Manufacture of metal products* [Δ]	74182	25196	1401	574	33020	#	187
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych..... *Manufacture of computer, electronic and optical products*	69351	9214	#	1617	48162	56	#
Produkcja urządzeń elektrycznych ..... *Manufacture of electrical equipment*	63402	9774	-	#	#	#	#
Produkcja maszyn i urządzeń [Δ] ..... *Manufacture of machinery and equipment n.e.c.*	123936	57289	-	122	61079	#	252
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep [Δ]..... *Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers*	328012	152804	259	1611	165173	#	#
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego *Manufacture of other transport equipment*	268802	66935	#	-	119474	#	-
Produkcja mebli ..... *Manufacture of furniture*	#	54	-	147	#	-	#
Pozostała produkcja wyrobów..... *Other manufacturing*	4075	#	-	-	#	-	#

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. c Łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. b Internal and external expenditures. c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 11(209). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ [a] W PRZEMYŚLE WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITES IN INDUSTRY [a] BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem *Total*	Z tego środki *Of which funds*			
			własne *own*	pozyskane z zagranicy (bezzwrotne) *received from abroad (not re-payable)*	kredyty bankowe *bank credits*	pozostałe [b] *others* [b]
		w tys. zł *in thous. zl*				
O G Ó Ł E M	2005	1138595	1016157	536	119505	2397
T O T A L	2010	1673296	1228151	160125	120005	165016
	2014	2917653	2035026	148071	#	#
	2015	**2931438**	**1702693**	**122330**	**#**	**#**
W tym przetwórstwo przemysłowe		**1382134**	**1188241**	**77306**	**72799**	**43787**
Of which manufacturing						
w tym: *of which:*						
Produkcja artykułów spożywczych ..... *Manufacture of food products*		37903	21957	#	#	6234
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych ..... *Manufacture of chemicals and chemical products*		143452	39228	#	#	26362
Produkcja wyrobów farmaceutycznych [Δ] *Manufacture of pharmaceutical products* [Δ]		26309	26309	-	-	-
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych ..... *Manufacture of rubber and plastic products*		43503	27950	#	#	2596
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych ..... *Manufacture of other non-metallic mineral products*		18998	15030	-	3969	-
Produkcja wyrobów z metali [Δ] ..... *Manufacture of metal products* [Δ]		74182	56554	12181	4708	739
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych ..... *Manufacture of computer, electronic and optical products*		69351	68299	861	-	192
Produkcja urządzeń elektrycznych ..... *Manufacture of electrical equipment*		63402	#	-	-	#
Produkcja maszyn i urządzeń [Δ] ..... *Manufacture of machinery and equipment n.e.c.*		123936	99562	13865	#	#
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep [Δ] ..... *Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers*		328012	#	-	-	#
Pozostała produkcja wyrobów ..... *Other manufacturing*		4075	4075	-	-	-

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Na pozostałe nakłady składają się: nakłady budżetowe, nakłady pochodzące z funduszy kapitału ryzyka i pozostałe środki.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. b The others consist budget funds, funds from venture capital and other resources.

TABL. 12(210). **WYNALAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE** [a]
DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Wynalazki:					
zgłoszone	222	320	440	442	*Patent applications*
udzielone patenty	90	146	267	272	*Patents granted*
Wzory użytkowe:					
zgłoszone	36	65	60	70	*Utility model application*
udzielone prawa ochronne	65	23	24	36	*Rights of protection granted*

a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.
Ź r ó d ł o: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.
S o u r c e: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Społeczeństwo informacyjne
Information society

TABL. 13(211). **PRZEDSIĘBIORSTWA**[a] **WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE**
Stan w styczniu
ENTERPRISES [a] *USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES*
As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
	w % ogółu przedsiębiorstw *in percent of total enterprises*				
Komputery [b]	91,5	97,0	96,0	97,4	*Computers* [b]
Dostęp do Internetu	85,6	96,1	95,0	95,7	*Internet access*
Dostęp do Internetu przez łącze szerokopasmowe [c]	42,1	73,1	92,8	95,5	*Internet access via broadband connection* [c]
w tym mobilne łącze szerokopasmowe	-	19,5	62,9	60,5	*of which mobile broadband*
Własna strona internetowa	47,1	67,5	66,3	66,2	*Own Website*

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Stacjonarne i przenośne, np. laptopy (notebooki); w latach 2014 i 2015 również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów zintegrowanych na jednej płycie montażowej, komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych oraz w 2005 r. – urządzeń podręcznych (np. palmtopów, PDA). c Od 2010 r. obejmuje także mobilne łącze w technologii co najmniej 3G.

a Data concerns enterprises with more than 9 persons employed. b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks); in 2014 and 2015 including smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other machines or devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological processes as well as in 2005 – handheld computers (palmtops, PDAs). c Since year 2010 includes mobile connection via at least 3G technology.

TABL. 14(212). **CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH** [a]
PURPOSE OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
	w % ogółu przedsiębiorstw *in percent of total enterprises*				
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną [b]	57,3	93,1	95,7	93,8	*Enterprises using the Internet in their contacts with public administration* [b]
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż przez sieci komputerowe	8,2	11,6	10,9	11,2	*Enterprises which received orders via computer networks*
Przedsiębiorstwa dokonujące zakupów przez sieci komputerowe	23,8	19,1	23,8	37,8	*Enterprises which sent orders via computer networks*

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Głównie w celu: pozyskiwania informacji, pobierania i odsyłania wypełnionych formularzy, obsługi procedur administracyjnych oraz składania ofert dotyczących zamówień publicznych.

a Data concerns enterprises with more than 9 persons employed. b Mainly for: obtaining information, downloading and returning filled in forms, treating an administrative procedure, submitting a proposal in a public electronic tender system.

DZIAŁ XIV

CENY

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług.

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego i wydatków na ubezpieczenia na życie) poszczególnych grup gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COICOP, do 2013 r. – COICOP/ /HICP).

2. Źródłem informacji o **cenach detalicznych** prezentowanych towarów i usług były notowania cen prowadzone przez ankieterów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług notowane były raz w miesiącu, z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu (do 2010 r. – trzy razy w miesiącu).

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem rocznych cen ziemniaków, które obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

3. Dane **o cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

4. Źródłem informacji **o cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są notowania cen dokonane przez stałych ankieterów na celowo wytypowanych targowiskach. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV

PRICES

General notes

1. *The basis for compiling* ***the price indices of consumer goods and services*** *is price observation of representatives of goods and services.*

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of expenditure (excluding own consumption and expenditures on life insurance) of particular groups of households on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budget survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose adapted to the needs of the Harmonized Indices of Consumer Prices (COICOP, until 2013 – COICOP/HICP).

2. *The source of information on* ***retail prices*** *of presented goods and services were quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions. Prices of goods and services were collected once a month, with the exception of fruit and vegetables, for which the quotations were conducted two times a month (until 2010 – three times a month).*

Annual prices have been computed as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of potatoes, which have been calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

3. *Data on* ***procurement prices*** *concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers. Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product.*

4. *The information* ***on prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces*** *comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected marketplaces. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.*

TABL. 1(213). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 *previous year = 100*				
O G Ó Ł E M	**102,2**	**102,9**	**100,0**	**99,2**	***T O T A L***
w tym:					*of which:*
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,2	102,9	99,1	98,7	*Food and non-alcoholic beverages*
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	102,5	105,2	103,3	101,1	*Alcoholic beverages, tobacco*
Odzież i obuwie	95,8	96,9	92,7	92,6	*Clothing and footwear*
Mieszkanie	103,4	103,7	101,8	100,6	*Dwelling*
Zdrowie	103,0	103,1	100,3	102,3	*Health*
Transport	105,3	105,4	97,3	91,2	*Transport*
Rekreacja i kultura	100,8	100,7	100,8	101,1	*Recreation and culture*
Edukacja	102,9	99,6	94,7	101,4	*Education*

TABL. 2(214). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł *in zl*				
Ryż – za 1 kg	2,54	3,86	3,81	3,64	*Rice – per kg*
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,41	2,16	2,38	2,40	*Wheat-rye bread – per 0,5 kg*
Makaron jajeczny – za 400 g	4,05	3,71	4,01	4,05	*Egg pasta – per 400 g*
Mąka pszenna – za 1 kg	1,53	1,96	2,45	2,45	*Wheat flour – per kg*
Mięso wołowe z kością (rostbef) – za 1 kg	16,55	20,14	25,46	25,17	*Beef meat, bone-in (roast beef) – per kg*
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,09	13,50	15,09	14,52	*Pork meat, bone-in (centre loin) – per kg*
Kurczę patroszone – za 1 kg	5,53	6,33	7,06	6,84	*Disembowelled chicken – per kg*
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	20,46	23,39	25,54	24,82	*Pork ham, boiled – per kg*
Kiełbasa wędzona – za 1 kg	11,71	14,90	16,96	15,39	*Smoked sausage – per kg*
Filety z morszczuka mrożone – za 1 kg	13,41	18,27	23,89	25,10	*Fillets of hake, frozen – per kg*
Karp świeży – za 1 kg	11,43	14,46	14,42	17,27	*Fresh carp – per kg*
Śledź solony odgłowiony – za 1 kg	8,75	9,43	12,80	12,56	*Salted herring, headless – per kg*
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,44	2,72	3,08	2,92	*Cows' milk, fat content 3-3,5%, sterilized – per l*
Ser twarogowy półtłusty – za 1 kg	8,98	12,00	13,20	12,93	*Semi-fat cottage cheese – per kg*
Ser dojrzewający – za 1 kg	15,50	18,29	23,24	20,10	*Ripening cheese – per kg*
Jaja kurze świeże – za 1 szt.	0,33	0,47	0,55	0,54	*Hen eggs, fresh – per piece*
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g	3,16	4,10	4,63	4,21	*Fresh butter, fat content about 82,5% – per 200 g*
Olej rzepakowy produkcji krajowej – za 1 l	4,86	6,29	6,71	6,41	*Rape-oil, domestic production – per l*
Pomarańcze – za 1 kg	4,82	5,60	5,28	5,47	*Oranges – per kg*
Jabłka [a] – za 1 kg	2,06	2,71	2,73	2,78	*Apples [a] – per kg*
Buraki [a] – za 1 kg	1,23	1,80	1,94	2,00	*Beetroots [a] – per kg*
Marchew [a] – za 1 kg	1,58	2,09	1,93	2,60	*Carrots [a] – per kg*
Ziemniaki [a] – za 1 kg	0,73	1,33	1,24	1,11	*Potatoes [a] – per kg*

a Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

a Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

TABL. 2(214). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł		*in zl*		
Cukier biały kryształ – za 1 kg	3,22	2,76	2,55	2,30	*White sugar, crystallized – per kg*
Kawa naturalna, mielona – za 250 g	4,55	5,99	6,89	6,68	*Natural coffee, ground – per 250 g*
Herbata czarna, liściasta – za 100 g	2,24	3,13	3,77	3,85	*Black tea, leaf – per 100 g*
Wódka czysta 40% – za 0,5 l	19,31	20,01	22,02	26,85[b]	*Pure vodka 40% – per 0,5 l*
Papierosy – za 20 szt	5,30	9,32	12,50	12,85	*Cigarettes – per 20 pcs*
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny [c] – za 1 kpl	470,51	471,42	442,11	574,68[b]	*Men's suit fabrics of wool [c] – per set*
Półbuty męskie skórzane, na podeszwie nieskórzanej – za 1 parę	145,30	168,43	181,23	185,69	*Men's low leather shoes with non-leather sole – per pair*
Półbuty damskie skórzane, na podeszwie nieskórzanej – za 1 parę	136,11	167,64	184,49	186,83	*Women's low leather shoes with non-leather sole – per pair*
Podzelowanie obuwia męskiego – za 1 parę	26,57	37,20	46,01	47,32	*Resoling men's shoes – per pair*
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej – za 1 m^3	2,35	3,30	4,19	4,30	*Cold water by municipal water-system – per m^3*
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) [d] – za 1 kWh	0,40	0,59	0,63	0,64	*Electricity for households (all-day tariff) [d] – per kWh*
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych [de] – za 1 kWh	1,49	2,44	x	0,23	*Natural net-gas, high-methanated for households [de] – per kWh*
Węgiel kamienny – za 1 t	464,16	722,06	828,18	810,64	*Hard coal – per t*
Ciepła woda – za 1 m^3	12,64	15,17	18,15	18,26	*Hot water – per m^3*
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych – za 1 m^2 powierzchni użytkowej	3,00	3,35	4,27	4,27	*Heating of dwellings – per m^2 of usable floor space*
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 340 l [f]	1446,60	1257,13	1068,87	1123,26	*Fridge-freezer, capacity about 340 l [f]*
Pralka automatyczna typu domowego, na 5-7 kg suchej bielizny [g]	1339,92	1205,02	1215,50	1203,56	*Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5-7 kg [g]*
Odkurzacz typu domowego	318,65	348,85	366,51	389,52	*Vacuum cleaner*
Żelazko z nawilżaczem	166,68	205,92	224,50	224,47	*Iron with duschsystem*
Proszek do prania – za 280 g [h]	.	4,55	4,97	5,50	*Washing powder – per 280 g [h]*
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa – za 1 l	4,01	4,58	5,26	4,64	*Unleaded 95 octane motor petrol – – per l*
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	1,93	2,24	2,50	2,51	*Regular ticket for travelling by intra--urban bus*
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna – za 5 km	12,28	15,04	16,76	16,74	*Taxi daily fare – for 5 km distance*
Bilet do kina	12,51	14,82	17,24	17,69	*Cinema ticket*
Ondulacja na zimno włosów damskich	48,29	60,09	72,88	72,61	*Women's cold wave*
Kopaczka do ziemniaków ciągnikowa, zawieszana	9942,33	11681,50	13762,08	14699,17	*Mounted tractor potato digger*
Mocznik nawozowy 46% N – za 25 kg	23,97	34,12	40,63	40,94	*Urea, nutririve content 46% N – per 25 kg*
Przemiał pszenicy – za 1 dt	16,09	17,31	21,61	22,71	*Grinding of wheat – per dt*

b Z uwagi na zmianę reprezentanta objętego badaniem cen dane nie w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. c Do 2014 r. – z elanowełny. d Łącznie z opłatami stałymi i zmiennymi. e W latach 2005 i 2010 – za 1 m^3. W 2014 r. w okresie I-VII cena 2,20 zł za 1 m^3 gazu, łącznie z opłatami stałymi i zmiennymi przy zużyciu miesięcznym 18,25 m^3 gazu, w okresie VIII-XII cena 0,20 zł za 1 kWh gazu, łącznie z opłatami stałymi i zmiennymi przy zużyciu miesięcznym 280 kWh gazu. f Pojemność ok.: 320 l – w 2005 r., 300 l – w latach 2010 i 2014. g Do 2013 r. pojemność na 5 kg suchej bielizny. h W latach 2010 i 2014 – za 400 g.

b Due to the changes of representative item covered by the price survey data not fully compareble to those published in the previous years. c Until 2014 – polyester staple fibres and wool. d Including standing and variable charges. e In 2005 and 2010 – per m^3. In 2014 in I-VII the price 2,20 zl per m^3, including standing and variable charges with the monthly use of 18,25 m^3 of gas, in VIII-XII the price 0,20 zl per kWh, including standing and variable charges with the monthly use of 280 kWh of gas. f Capacity about: 320 l – in 2005, 300 l – in 2010 and 2014. g Until 2013 dry-linen capacity not exceeding 5 kg. h In 2010 and 2014 – per 400 g.

TABL. 3(215). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł *in zl*				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych – za 1 dt:					*Cereal grain consumer and for feeds – per dt:*
pszenicy	36,13	60,15	65,83	65,57	*wheat*
żyta	25,63	38,13	51,56	50,87	*rye*
jęczmienia	39,33	53,48	63,78	65,21	*barley*
owsa i mieszanek zbożowych	25,53	31,99	52,73	46,77	*oats and cereal mixed*
pszenżyta	30,45	48,11	56,94	51,87	*triticale*
Ziemniaki – za 1 dt	29,87	42,21	40,20	40,37	*Potatoes – per dt*
w tym jadalne (bez wczesnych)	35,51	47,89	46,15	47,20	*of which edible (excluding early kinds)*
Buraki cukrowe – za 1 dt	16,20	11,66	12,39	12,37	*Sugar beets – per dt*
Rzepak i rzepik przemysłowy – za 1 dt	76,04	126,34	132,32	153,31	*Industrial rape and turnip rape – – per dt*
Liście tytoniu – za 1 dt	231,09	579,79	491,85	638,55	*Raw tobacco – per dt*
Chmiel surowy – za 1 dt	875,21	.	1351,13	1293,86	*Raw hop – per dt*
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					*Animals for slaughter – per kg:*
bydło (bez cieląt)	3,80	4,42	5,62	5,91	*cattle (excluding calves)*
cielęta	5,83	7,19	7,46	6,80	*calves*
trzoda chlewna	3,99	3,97	4,81	4,36	*pigs*
Mleko krowie – za 1 l	0,97	1,06	1,46	1,17	*Cows' milk – per l*
Jaja kurze konsumpcyjne – za 1 szt.	0,16	0,25	0,28	0,25	*Consumer hen eggs – per piece*

TABL. 4(216). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł *in zl*				
Ziarno zbóż – za 1 dt:					*Cereal grain – per dt:*
pszenicy	49,00	71,65	86,01	78,51	*wheat*
żyta	41,67	69,50	.	70,00	*rye*
jęczmienia	40,73	64,00	78,13	70,02	*barley*
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) – za 1 dt	54,03	107,00	112,75	88,01	*Potatoes (excluding edible early kinds) – per dt*
Jaja kurze – za 1 szt.	0,36	0,52	0,72	0,70	*Hen eggs – per piece*

DZIAŁ XV

ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007, do której są zaliczane.

2. Gospodarstwo rolne to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

3. Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali, w tym działy specjalne produkcji rolnej.

Do działalności rolniczej zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, daniele) i pszczół, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

4. Zgodnie z definicjami w ust. 2 i 3, od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

5. Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

Użytki rolne w dobrej kulturze – utrzymywane zgodnie z normami spełniającymi wymogi Ustawy z dnia 5 II 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1551) – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze.

CHAPTER XV

AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. *The presented information has been compiled using the* ***kind-of-activity method*** *and concern agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the sections of the NACE rev. 2 in which they are included.*

2. *An* ***agricultural holding*** *is understood as a single unit both technically and economically which has a single management (holder or manager) and which* ***conducts agricultural activity****.*

3 Private farm *is understood as an agricultural holding used by a natural person.*

Private farms include:

1) *holding with an area of 1 ha and more of agricultural land;*
2) *holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal output) of significant (determined by the appropriate thresholds) scale, of which special branches of agricultural activities.*

An agricultural activity *includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).*

4. *According to the definitions in item 2 and 3, since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).*

5. The agricultural land area *including area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.*

Agriculture land in a good agricultural condition *– maintained in accordance with norms meeting requirements of the Law of 5 II 2015 on payments under direct support schemes (uniform text Journal of Laws 2015 item 1551) – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.*

Other agricultural land *is agricultural land which is not used and maintained in good condition.*

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczanych od 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz truskawek uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych. Od 2013 r. dane dotyczące truskawek obejmują także uprawy ekologiczne.

Do 2014 r., dane dotyczące powierzchni uprawy drzew i krzewów owocowych uwzględniały także ich uprawę w ogrodach przydomowych oraz poza plantacjami (poza sadami). W 2015 r. dane o powierzchni uprawy drzew i krzewów owocowych dotyczą jedynie sadów, natomiast dane o zbiorach, tak jak w poprzednich latach, włączają także produkcję zebraną poza plantacjami (również w ogrodach przydomowych). W związku z tym dane dotyczące drzew i krzewów owocowych za 2015 r. są porównywalne jedynie w zakresie zbiorów owoców.

Od 2014 r. powierzchnie upraw warzywniczych, sadowniczych oraz truskawek są szacowane wyłącznie według położenia gruntów.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek (**sady**), szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

6. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

1) **produkcję roślinną,** tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
2) **produkcję zwierzęcą,** tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Sown area *is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which since 2010 were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.*

Data on the area and production of vegetables and strawberries include their cultivation in the kitchen gardens. Since 2013 data on strawberries include also organic cultivation of this species.

Up to 2014, data on the area of fruit trees and bushes included also their cultivation in the kitchen gardens and cultivation outside of plantations (outside of orchards). In 2015 data on area of fruit trees and bushes concern their cultivation in orchards only. However, data on production, as in previous years, include also fruit harvested outside of plantations (as well as in kitchen gardens). Therefore, data concerning fruit trees and bushes for 2015 are comparable only in the range of fruit production.

Since 2014 the area of vegetables, fruit and strawberries have been estimated only by the field location.

Fallow land *is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).*

Permanent crops *stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries (**orchards**), nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.*

Kitchen gardens *stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.*

Meadows and pastures *are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.*

6. Gross agricultural output *includes:*

1) ***crop output,*** *i.e., raw (not processed) products of plant origin (production for a given year);*
2) ***animal output,*** *i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.*

Final agricultural output *is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.*

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu oraz na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

7. Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej — ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji — średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

8. Dane o **produkcji, plonach i skupie** zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. peluszka, mieszanki strączkowe).

Do **upraw przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorię).

Uprawy pastewne obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na zielonkę.

Dane o produkcji **żywca rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

9. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

10. Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

11. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2014/15 oznacza okres od 1 VII 2014 r. do 30 VI 2015 r.).

12. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – prezentuje się według siedziby użytkownika.

13. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu., a w 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 VI.

14. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

Agricultural market output *is the sum of agricultural product sales at procurement centers and on marketplaces.*

Agricultural output (gross, final and market) the presented data are not include supplementary area payments calculated for particular year (among others: hop, tobacco, cereals, oilseeds crops, pulses and plants intended for seeds and feed).

7. *The average national current prices for the year preceding the surveyed year were assumed in calculating agricultural output in constant prices (for market sales — prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production — average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruits, for which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.*

8. *Data regarding the* ***production, yields and procurement*** *of cereals, pulses and oilseeds plants concern grain. Data concerning* ***cereals*** *include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding* ***basic cereals,*** *i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, do not include cereal mixed, unless otherwise stated.*

Pulses for grain *include: consumer pulses (peas, beans, broad beans and others) and feed pulses (vetch, lupine, field beans and others, e.g. field peas, pulses mixed).*

Industrial crops *include: sugar beets, oilseeds crops (rape, turnip rape, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory).*

Feed plants *include: pulses, small-seed legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for green feed.*

Data regarding the production of ***animals for slaughter*** *concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.*

9. *Data regarding* ***agricultural tractors*** *concern 4-wheeled and tracked tractors.*

10. Procurement of agricultural products *includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.*

11 Farming years *cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2014/15 farming year covers to the period since 1 VII 2014 until 30 VI 2015).*

12. *Data, unless otherwise stated, are presented by the official residence of the land user.*

13. *Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area, and livestock as of June, unless otherwise indicated, in 2010 on the basis of the Agricultural Census conducted in September 2010 – as of 30 VI.*

14. *Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.*

15. Dane o **atestowanych gospodarstwach ekologicznych** zostały opracowane na podstawie wykazów producentów przekazanych przez upoważnione jednostki certyfikujące Głównemu Inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zgodnie z art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116 poz. 975).

*15. Data on **certified organic farms** have been elaborated on the basis of producers registers delivered by authorized certifying bodies to the Main Inspector of Agricultural and Food Quality according to Article 9 point 2 of Legal Act of 25 June 2009 on organic farming (Journal of Laws No. 116 item 975).*

Leśnictwo

Forestry

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

1) **lasów publicznych** stanowiących własność:
   a) Skarbu Państwa – zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub wieczyście przez:
      – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe") nadzorowane przez Ministra Środowiska,
      – jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
      – jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych,
   b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu);
   c) innych jednostek publicznych;
2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:
   a) osób fizycznych,
   b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
   c) spółdzielni produkcji rolniczej,
   d) innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:
– pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
– przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 5 lat (do 2008 r. – 2 lat) i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 5 lat oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1-20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie – 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21–40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

1. Information within the scope of forestry concerns:

*1) **public forests** owned by:*
   a) the State Treasury – managed and utilized temporarily or perpetually by:
      – the State Forests National Holding (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of the Environment,
      – nature protection units (national parks),
      – organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency,
   b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status since 1999);
   c) other public units.;
*2) **private forests** owned by:*
   a) natural persons,
   b) land held in common by all or part of the residents of a village,
   c) agricultural production cooperatives,
   d) other legal persons.

***2. Forest land** includes areas of forest as well as land connected with silviculture.*

***Forest areas** include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:*
– covered by forest vegetation (wooded area),
– temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

***Land connected with silviculture** includes land used for purpose of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.*

***Felling sites** are areas temporarily devoid of tree stands within the past 5 years (until 2008 – 2 years) and designated for renewal in coming years.*

***Blanks** are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 5 years as well as crops and greenwoods in the age I category (1-20 years), with plantings at less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.*

***Irregularly stocked open stands** are areas planted with trees in the age category II (21–40 years) with planting of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in age category III or higher (41 years or more) with planting of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the restocking class and in the class for restocking.*

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszłorębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod osłoną), w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych rębniami gniazdowymi co najmniej 30% powierzchni) zostało odnowione sztucznie lub naturalnie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych z uwagi na złe efekty produkcyjne.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszłorębne użytkowane rębniami złożonymi, które wymagają uprzednio odnowienia jako bezwzględnego warunku kontynuacji cięć tymi rębniami.

Drzewostany o budowie przerębowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew o różnym wieku i wysokości, przenikające się nawzajem na całej powierzchni, w których prowadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni w miastach i wsiach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik **lesistości** (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej województwa obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (obejmujące powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. — zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1034) — do powierzchni lądowej kraju zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

4. Dane w podziale według sortymentów drzewnych opracowano na podstawie klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

Tree stands in the restocking class *are tree stands which have reached or passed felling maturity being simultaneously utilized and renewed (under cover), in which at least 50% of the area (in tree stands utilized through nested fellings of at least 30% of the area) was renewed artificially or naturally as well as tree stands in the lower age categories requiring reconstruction through complex fellings in view of poor production results.*

Tree stands in the class for restocking *include tree stands that have reached or passed felling maturity, that are utilized through complex fellings and that require prior renewal as the necessary condition for continuation of these fellings.*

Tree stands with a selection structure *are tree stands consisting of groups and clumps of trees of various ages and heights, intermingled throughout the entire stand, in which activity connected with the utilization, renewal and tending of the forest is conducted simultaneously.*

Renewals *are understood as new tree stands formed in place of removed stands:*

1) *artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;*
2) *natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.*

Afforestation *consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).*

Plantings *are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities and rural, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.*

3. *The* ***forest cover*** *indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.*

Share of forest land in land area of the voivodship *is calculated as the percentage ratio of forest area (including land connected with silviculture) to the total area of the voivodship without lands under waters (i.e. surface flowing waters and surface standing waters). According to the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (uniform text Journal of Laws 2016 item 1034) — since 2002 land under ponds as well as ditches used for agricultural purposes have been calculated to land area.*

4. *Data in the rows according to wood assortments were compiled on the basis of the quality-size classification defined by Polish Norms.*

ROLNICTWO
AGRICULTURE

TABL. 1(217). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE**[a]
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Gospodarstwa rolne[b] w tys.	128,7	61,8	.	.	*Agricultural holdings[b] in thous.*
w tym gospodarstwa indywidualne	128,1	61,3	.	.	*of which private farms*
Powierzchnia użytków rolnych (stan w czerwcu) [b] w tys. ha	976,5	919,5	934,9	909,5	*Agricultural land area (as of June) [b] in thous. ha*
w tym gospodarstwa indywidualne	752,1	732,2	776,3	749,6	*of which private farms*
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) [b] w %:					*Share in total sown area (as of June) [b] in %:*
zbóż podstawowych	60,8	57,5	55,8	54,7	*basic cereals*
w tym gospodarstwa indywidualne	63,7	59,9	56,7	55,9	*of which private farms*
ziemniaków	3,9	3,1	2,0	2,7	*potatoes*
w tym gospodarstwa indywidualne	4,6	3,7	2,2	3,0	*of which private farms*
roślin przemysłowych	14,4	21,0	20,8	20,3	*industrial plants*
w tym gospodarstwa indywidualne	11,8	19,2	19,6	19,3	*of which private farms*
Plony z 1 ha w dt:					*Yields per 1 ha in dt:*
zbóż podstawowych	42,1	45,6	50,1	47,6	*of basic cereals*
w tym gospodarstwa indywidualne	39,4	43,1	46,1	44,2	*of which private farms*
ziemniaków	216	215	294	209	*of potatoes*
w tym gospodarstwa indywidualne	209	201	271	195	*of which private farms*
rzepaku i rzepiku	29,1	20,7	33,0	28,7	*of rape and turnip rape*
w tym gospodarstwa indywidualne	26,8	18,3	31,2	27,2	*of which private farms*
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) [bcd] na 100 ha użytków rolnych	18,2	15,7	13,5	14,1	*Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) [bcd] per 100 ha of agricultural land*
w tym gospodarstwa indywidualne	18,6	15,4	12,4	13,0	*of which private farms*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 267. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Patrz uwaga do tabl. 11 na str. 281. d W 2005 r. – – stan trzody chlewnej w końcu lipca.

a See general notes, item 4 on page 267. b In 2010 data of the Agricultural Census. c See note to the table 11 on page 281. d In 2005 – – pigs as of the end of July.

TABL. 1(217). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE[a] (dok.)**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE[a] (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Udział krów w pogłowiu bydła (stan w czerwcu) [b] w %	44,1	42,8	39,9	39,1	*Share of cows in cattle stocks (as of June) [b] in %*
w tym gospodarstwa indywidualne	43,2	42,4	38,9	38,0	*of which private farms*
Udział loch w pogłowiu trzody chlewnej (stan w czerwcu) [bd] w %	11,3	12,9	13,9	14,6	*Share of sows in pig stocks (as of June) [bd] in %*
w tym gospodarstwa indywidualne	10,0	9,6	9,3	9,3	*of which private farms*
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) [e] na 1 ha użytków rolnych w kg	117,0	107,3	98,1	98,0	*Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) [e] per 1 ha of agricultural land in kg*
Produkcja mleka krowiego w l:					*Production of cows' milk in l:*
na 1 ha użytków rolnych	245	187	216	210	*per 1 ha of agricultural land*
w tym gospodarstwa indywidualne	205	143	167	159	*of which private farms*
na 1 krowę	4486	4069	4815	4548	*per cow*
w tym gospodarstwa indywidualne	3782	3332	4156	3806	*of which private farms*
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) [b] na 100 ha użytków rolnych w szt.	6,1	6,1	.	.	*Agricultural tractors (as of June) [b] per 100 ha of agricultural land in units*
w tym gospodarstwa indywidualne	7,6	7,3	.	.	*of which private farms*
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik [bf] na 1 ha użytków rolnych w kg	98,8	147,1	168,9	159,0	*Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient [bf] per 1 ha of agricultural land in kg*
w tym gospodarstwa indywidualne	71,8	136,8	162,0	151,1	*of which private farms*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 267. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. d W 2005 r. – stan trzody chlewnej w końcu lipca. e Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. f Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2004/05, 2009/10, 2013/14, 2014/15.

a See general notes, item 4 on page 267. b In 2010 data of the Agricultural Census. d In 2005 – pigs as of the end of July. e Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. f Concerns respectively the: 2004/05, 2009/10, 2013/14, 2014/15 farming years.

TABL. 2(218). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW**
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem *Total*	W tym gospodarstwa indywidualne *Of which private farms*	*SPECIFICATION*
	w ha *in ha*		
O G Ó Ł E M 2010[a]	919478	732243	***T O T A L***
2014	934909	776348	
2015	**909515**	**749571**	
W dobrej kulturze rolnej	**903601**	**746324**	***In good agricultural condition***
Pod zasiewami	760329	616755	*Sown area*
Grunty ugorowane	6541	5370	*Fallow land*
Uprawy trwałe	7009	5839	*Permanent crops*
w tym sady	5571	5044	*of which orchards*
Ogrody przydomowe	1160	1113	*Kitchen gardens*
Łąki trwałe	111512	102867	*Permanent maedows*
Pastwiska trwałe	17051	14379	*Permanent pastures*
Pozostałe	**5914**	**3247**	***Others***

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego.
a Data of the Agricultural Census.

TABL. 3(219). **GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH** [a]
Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS [a]
As of June

LATA *YEARS*	Gospodarstwa *Farms*									Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha *Average total farm area in ha*	
	w tys. *in thous.*	o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach *with agricultural land area of – in percent*									
		do 1,00 ha *up to*	1,01–1,99	2,00–4,99	5,00–9,99	10,00–14,99	15,00–19,99	20,00–49,99	50,00 ha i więcej *and more*	ogółem *total*	w tym użytki rolne *of which agricultural land*
O G Ó Ł E M *T O T A L*											
2010[b]	61,8	2,2	20,6	28,7	21,4	9,9	4,7	7,9	4,5	17,4	14,9
2013	**59,5**	**1,9**	**21,0**	**28,1**	**21,0**	**9,1**	**5,1**	**8,5**	**5,3**	**16,4**	**15,5**
W tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE *of which PRIVATE FARMS*											
2010[b]	61,3	2,3	20,8	28,9	21,6	9,9	4,8	7,9	3,9	13,9	11,9
2013	**59,1**	**1,9**	**21,1**	**28,3**	**21,1**	**9,2**	**5,1**	**8,4**	**4,9**	**13,7**	**12,9**

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 267. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego.
U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

a See general notes, item 2 on page 267. b Data of the Agricultural Census.
N o t e. Since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years.

TABL. 4(220). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe [a])**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices [a])

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	ogółem *total*				w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*				
	rok poprzedni = 100 *previous year = 100*								
Produkcja globalna	100,9	100,6	102,7	113,0	102,4	98,2	104,0	110,5	*Gross output*
roślinna.....	101,1	101,0	101,0	115,2	103,2	99,5	101,8	111,3	*crop*
zwierzęca	100,5	99,7	108,7	106,6	100,5	95,3	112,0	108,1	*animal*
Produkcja końcowa.....	98,1	101,2	107,3	109,3	98,1	99,6	110,2	105,8	*Final output*
roślinna.....	96,8	101,8	106,8	110,4	96,7	102,0	109,4	104,7	*crop*
zwierzęca	100,5	100,2	108,7	106,8	100,5	95,7	112,2	108,3	*animal*
Produkcja towarowa	105,1	97,2	99,5	114,0	104,9	96,0	100,0	113,5	*Market output*
roślinna.....	110,6	95,9	97,4	117,6	111,5	95,7	96,6	116,6	*crop*
zwierzęca	96,4	99,7	106,0	105,1	95,0	96,7	110,5	106,3	*animal*

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11, pkt. 1) na str. 28.
a See general notes to the Yearbook, item 11, point 1) on page 28.

TABL. 5(221). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe [a])**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices [a])

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w odsetkach *in percent*				
	PRODUKCJA GLOBALNA *GROSS OUTPUT*				
O G Ó Ł E M	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	***T O T A L***
Produkcja roślinna	**70,3**	**70,5**	**77,2**	**76,7**	***Crop output***
Zboża	33,2	31,2	40,4	40,4	*Cereals*
w tym zboża podstawowe	25,6	24,4	31,1	30,1	*of which basic cereals*
w tym: pszenica	16,9	18,2	22,5	22,9	*of which: wheat*
żyto	1,5	1,2	2,2	1,0	*rye*
jęczmień	5,1	3,0	3,7	3,4	*barley*
Ziemniaki	5,2	5,6	4,4	4,7	*Potatoes*
Przemysłowe	13,6	12,0	18,2	16,1	*Industrial*
w tym buraki cukrowe	7,6	3,4	3,1	3,7	*of which sugar beets*
Warzywa	6,1	7,1	4,7	5,8	*Vegetables*
Owoce	2,3	2,7	2,3	1,7	*Fruit*
Siano łąkowe	1,6	2,3	1,6	1,6	*Meadow hay*
Pozostałe	8,3	9,6	5,6	6,4	*Others*

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11, pkt. 1) na str. 28.
a See general notes to the Yearbook, item 11, point 1) on page 28.

TABL. 5(221). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w odsetkach *in percent*				
PRODUKCJA GLOBALNA (dok.) *GROSS OUTPUT (cont.)*					
Produkcja zwierzęca	**29,7**	**29,5**	**22,8**	**23,3**	***Animal output***
Żywiec rzeźny [b]	16,9	15,7	11,2	11,1	*Animals for slaughter [b]*
w tym:					*of which:*
bydło (bez cieląt)	1,4	2,3	1,6	2,0	*cattle (excluding calves)*
cielęta	0,1	0,1	0,1	0,0	*calves*
trzoda chlewna	7,7	6,1	2,9	2,2	*pigs*
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	*sheep*
drób	7,6	6,9	6,6	6,9	*poultry*
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	0,3	-0,1	-0,1	0,3	*Increase in herd (basic and working)*
Mleko krowie	6,5	4,7	4,7	5,4	*Cows' milk*
Jaja kurze	4,9	8,2	6,3	5,7	*Hen eggs*
Obornik	0,7	0,5	0,4	0,4	*Manure*
Pozostałe	0,4	0,5	0,3	0,4	*Others*
PRODUKCJA TOWAROWA *MARKET OUTPUT*					
O G Ó Ł E M	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	***T O T A L***
Produkcja roślinna	**64,2**	**65,3**	**74,1**	**73,5**	***Crop output***
Zboża	32,1	33,6	39,0	43,6	*Cereals*
w tym zboża podstawowe	26,1	27,1	31,1	35,0	*of which basic cereals*
w tym: pszenica	19,6	21,3	22,7	28,5	*of which: wheat*
żyto	1,6	1,2	2,1	1,2	*rye*
jęczmień	3,9	3,6	5,0	3,9	*barley*
Ziemniaki	2,2	2,9	2,4	3,3	*Potatoes*
Przemysłowe	18,6	16,0	23,5	17,6	*Industrial*
w tym buraki cukrowe	11,0	4,6	3,8	4,3	*of which sugar beets*
Warzywa	6,6	7,5	5,3	6,3	*Vegetables*
Owoce	2,4	2,5	2,3	1,7	*Fruit*
Pozostałe	2,3	2,8	1,6	1,0	*Other*
Produkcja zwierzęca	**35,8**	**34,7**	**25,9**	**26,5**	***Animal output***
Żywiec rzeźny [b]	22,2	19,9	13,9	13,7	*Animals for slaughter [b]*
w tym:					*of which:*
bydło (bez cieląt)	1,8	3,0	2,1	2,5	*cattle (excluding calves)*
cielęta	0,1	0,1	0,1	0,0	*calves*
trzoda chlewna	9,7	7,3	3,4	2,5	*pigs*
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	*sheep*
drób	10,5	9,1	8,3	8,7	*poultry*
Mleko krowie	8,0	6,0	5,2	6,2	*Cows' milk*
Jaja kurze	5,1	8,2	6,5	6,2	*Hen eggs*
Pozostałe	0,5	0,6	0,3	0,4	*Others*

b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.
b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 6(222). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW** [a]
Stan w czerwcu
SOWN AREA [a]
As of June

ZIEMIOPŁODY	2005	2010	2014	2015		*CROPS*
				ogółem *total*	w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	
	w ha *in ha*					
O G Ó Ł E M	**734765**	**715820**	**735389**	**760329**	**616755**	***T O T A L***
Zboża	562008	507920	522438	524587	433222	*Cereals*
zboża podstawowe	447083	411246	410056	416159	344788	*basic cereals*
pszenica	260859	256821	275790	277768	224890	*wheat*
żyto	43337	37743	24681	19503	15939	*rye*
jęczmień	92050	60871	51381	59269	48084	*barley*
owies	24801	22890	18945	14843	13967	*oats*
pszenżyto	26036	32920	39260	44776	41908	*triticale*
mieszanki zbożowe	28328	13333	8846	8895	8750	*cereal mixed*
gryka, proso i inne zbożowe	11778	21702	12324	9675	8797	*buckwheat, millet and other cereals*
kukurydza na ziarno	74818	61639	91214	89858	70887	*maize for grain*
Strączkowe	3816	6173	5782	13553	11034	*Pulses*
konsumpcyjne	1150	2552	1454	3992	3176	*edible*
pastewne [b]	2666	3621	4328	9561	7858	*feed* [b]
Ziemniaki	28779	22403	14859	20737	18791	*Potatoes*
Przemysłowe	106159	150423	153107	154372	118960	*Industrial*
w tym:						*of which:*
buraki cukrowe	27120	19046	17317	13091	8244	*sugar beets*
oleiste	77460	130524	135268	141109	110621	*oilseeds*
w tym rzepak i rzepik	74846	127089	131971	133702	104426	*of which rape and turnip rape*
Pastewne	16750	17095	24187	36852	27393	*Feed*
w tym:						*of which:*
okopowe	1081	461	527	683	678	*root plants*
kukurydza na pasze	8838	9126	11130	12146	7139	*maize for feeds*
Pozostałe uprawy [c]	17253	11806	15016	10228	7355	*Other crops* [c]

a W 2005 r. łącznie z powierzchnią upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone); w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. c Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

a In 2005 including permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers); in 2010 data of the Agricultural Census. b Including cereal and pulse mixed for grain. c Vegetables, strawberries, root plant planting etc.

TABL. 7(223). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW**
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2006–2010[a]	2010	2014	2015		*CROPS*
				ogółem *total*	w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	
			ZBIORY w t *PRODUCTION in t*			
Zboża	2174249	2370745	2767649	2463933	1902800	*Cereals*
w tym:						*of which:*
zboża podstawowe	1725559	1873992	2056259	1982730	1524914	*basic cereals*
pszenica	1161257	1325460	1488662	1440453	1079485	*wheat*
żyto	125966	120373	90833	67192	52280	*rye*
jęczmień	279572	238658	238516	253984	188456	*barley*
owies	63242	68574	65495	47057	44136	*oats*
pszenżyto	95523	120927	172753	174044	160557	*triticale*
mieszanki zbożowe	62654	40596	33039	28393	27880	*cereal mixed*
Ziemniaki	547929	480871	436366	433085	366425	*Potatoes*
Buraki cukrowe	1096905	1028267	1302361	657824	421245	*Sugar beets*
Rzepak i rzepik	280982	263220	435959	383957	283901	*Rape and turnip rape*
Siano łąkowe	432981	485783	591438	479845	427515	*Meadow hay*
			PLONY z 1 ha w dt *YIELDS per 1 ha in dt*			
Zboża	40,5	46,7	53,0	47,0	43,9	*Cereals*
w tym:						*of which:*
zboża podstawowe	39,3	45,6	50,1	47,6	44,2	*basic cereals*
pszenica	44,2	51,6	54,0	51,9	48,0	*wheat*
żyto	29,2	31,9	36,8	34,5	32,8	*rye*
jęczmień	33,8	39,2	46,4	42,9	39,2	*barley*
owies	27,4	30,0	34,6	31,7	31,6	*oats*
pszenżyto	34,5	36,7	44,0	38,9	38,3	*triticale*
mieszanki zbożowe	27,1	30,4	37,4	31,9	31,9	*cereal mixed*
Ziemniaki	206	215	294	209	195	*Potatoes*
Buraki cukrowe	497	540	752	503	511	*Sugar beets*
Rzepak i rzepik	26,0	20,7	33,0	28,7	27,2	*Rape and turnip rape*
Siano łąkowe	39,4	41,6	53,0	43,0	41,6	*Meadow hay*

a Przeciętne roczne.
a Annual averages.

TABL. 8(224). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH** [a]
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES [a]

WARZYWA	2006–2010[b]	2010	2014	2015		*VEGETABLES*
				ogółem *total*	w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	
POWIERZCHNIA [c] w ha — stan w czerwcu *AREA* [c] *in ha — as of June*						
O G Ó Ł E M	**8947**	**7340**	**9747**	**8564**	**6035**	***T O T A L***
Kapusta	1085	852	929	771	766	*Cabbages*
Kalafiory	162	92	168	121	121	*Cauliflowers*
Cebula	1586	1107	1740	1466	742	*Onions*
Marchew jadalna	894	669	1017	792	658	*Carrots*
Buraki ćwikłowe	513	306	475	432	429	*Beetroots*
Ogórki	968	821	801	676	646	*Cucumbers*
Pomidory	341	261	321	266	266	*Tomatoes*
Pozostałe [d]	3398	3232	4296	4039	2408	*Others* [d]
ZBIORY w t *PRODUCTION in t*						
O G Ó Ł E M	**172735**	**174326**	**203309**	**144902**	**107957**	***T O T A L***
Kapusta	38509	31023	36545	25264	25064	*Cabbages*
Kalafiory	2676	1959	4232	2559	2559	*Cauliflowers*
Cebula	36704	32563	52180	33340	13511	*Onions*
Marchew jadalna	23420	23105	33500	23131	18091	*Carrots*
Buraki ćwikłowe	12090	9756	14485	11742	11655	*Beetroots*
Ogórki	14716	13805	12321	8828	8330	*Cucumbers*
Pomidory	4525	4391	4977	3558	3558	*Tomatoes*
Pozostałe [d]	40094	57723	45070	36479	25189	*Others* [d]
PLONY z 1 ha w dt *YIELDS per 1 ha in dt*						
Kapusta	355	364	393	327	327	*Cabbages*
Kalafiory	165	214	252	212	212	*Cauliflowers*
Cebula	231	294	300	227	182	*Onions*
Marchew jadalna	262	345	329	292	275	*Carrots*
Buraki ćwikłowe	236	319	305	272	272	*Beetroots*
Ogórki	152	168	154	131	129	*Cucumbers*
Pomidory	133	168	155	134	134	*Tomatoes*
Pozostałe [d]	118	179	105	90	105	*Others* [d]

a Łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2014 r. według położenia gruntów. b Przeciętne roczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. d Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

a Including kitchen gardens; since 2014 by location of lands. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census. d Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 9(225). **POWIERZCHNIA I ZBIORY OWOCÓW Z DRZEW** [a]
AREA AND PRODUCTION OF TREE FRUIT [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006–2010[b]	2010	2014	2015		*SPECIFICATION*
				ogółem *total*	w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	
POWIERZCHNIA [c] w ha — stan w czerwcu *AREA* [c] *in ha — as of June*						
O G Ó Ł E M	**6114**	**7903**	**3913**	**4082**	**3759**	***T O T A L***
Jabłonie	2672	3954	1867	1858	1660	*Apples*
Grusze	276	200	186	261	255	*Pears*
Śliwy	617	501	427	372	350	*Plums*
Wiśnie	992	701	781	810	727	*Cherries*
Czereśnie	522	443	406	453	445	*Sweet cherries*
Pozostałe [d]	1036	2104	245	327	323	*Others* [d]
ZBIORY [e] w t *PRODUCTION* [e] *in t*						
O G Ó Ł E M	**45554**	**44467**	**30496**	**32275**	**28597**	***T O T A L***
Jabłka	29779	32843	19098	20943	18070	*Apples*
Gruszki	1541	986	918	1030	924	*Pears*
Śliwki	3188	2381	2112	1950	1678	*Plums*
Wiśnie	5597	2519	4781	4259	3874	*Cherries*
Czereśnie	2786	2476	2189	2320	2299	*Sweet cherries*
Pozostałe [d]	2663	3263	1399	1773	1753	*Others* [d]

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 268. b Przeciętne roczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; do 2014 r. łącznie z ogrodami przydomowymi; w 2015 r. jedynie uprawy w sadach. d Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie. e Łącznie z owocami zebranymi poza sadami.

a See general notes, item 5 on page 268. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census; up to 2014 including kitchen gardens; in 2015 orchard only. d Peaches, apricots, walnuts. e Including fruit harvested outside of orchards.

TABL. 10(226). **POWIERZCHNIA I ZBIORY OWOCÓW Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH** [a]
AREA AND PRODUCTION OF FRUIT BUSHES AND BERRY FRUIT [a]

OWOCE	2006–2010[b]	2010	2014	2015		*FRUIT*
				ogółem *total*	w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	
POWIERZCHNIA [c] w ha — stan w czerwcu *AREA* [c] *in ha — as of June*						
O G Ó Ł E M	**3313**	**3253**	**2891**	**2913**	**2708**	***T O T A L***
Truskawki [d]	1711	1285	1805	1814	1814	*Strawberries* [d]
Maliny [e]	309	527	202	210	202	*Raspberries* [e]
Porzeczki	834	823	468	382	359	*Currants*
Agrest	168	180	94	101	91	*Gooseberries*
Pozostałe [f]	291	439	321	406	243	*Others* [f]
ZBIORY [g] w t *PRODUCTION* [g] *in t*						
O G Ó Ł E M	**13333**	**11642**	**9550**	**10697**	**10358**	***T O T A L***
Truskawki [d]	6114	4005	4035	5785	5785	*Strawberries* [d]
Maliny [e]	925	1456	604	709	666	*Raspberries* [e]
Porzeczki	4586	4280	3522	2483	2440	*Currants*
Agrest	868	839	579	656	642	*Gooseberries*
Pozostałe [f]	840	1062	810	1063	826	*Others* [f]

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 268. b Przeciętne roczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; do 2014 r. łącznie z ogrodami przydomowymi; w 2015 r. dla krzewów jedynie uprawy w sadach, dla truskawek łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych. d Od 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe". e Łącznie z jeżyną bezkolcową. f Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne. g Łącznie z owocami zebranymi poza sadami.

a See general notes, item 5 on page 268. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census; up to 2014 including kitchen gardens; in 2015 for fruit bushes in orchard only, in case of strawberries area of cultivation in kitchen gardens is included. d Since 2010 including wild strawberries; until 2009 wild strawberries was included in item "others". e Including thornless blackberry. f Chokeberry, highbush blueberry, vine, filbert and others. g Including fruit harvested outside of orchards.

TABL. 11(227). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE**
Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010[a]	2014	2015	2005	2010[a]	2014	2015	SPECIFICATION
	ogółem *total*				w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*				
	W SZTUKACH *IN HEADS*								
Bydło	123337	109112	106965	107883	94904	83539	82441	82449	*Cattle*
w tym krowy	54338	46767	42695	42137	41043	35428	32088	31338	*of which cows*
Trzoda chlewna[b]	441540	300718	201069	210324	350101	231216	140473	146342	*Pigs[b]*
w tym lochy	50038	38718	28006	30803	35118	22109	13072	13652	*of which sows*
Owce	12320	13006	11411	11040	10776	11871	9527	9280	*Sheep*
w tym maciorki	7002	7934	5938	6830	5891	7678	4577	5470	*of which ewes*
Konie[c]	11393	10775	.	.	10945	10200	.	.	*Horses[c]*
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	177279	144213	125935[d]	128028[d]	140245	112663	96645[d]	97512[d]	*In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)*
	NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH[e] w szt. *PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND[e] in heads*								
Bydło	.	11,9	11,4	11,9	.	11,4	10,6	11,0	*Cattle*
w tym krowy	.	5,1	4,6	4,6	.	4,8	4,1	4,2	*of which cows*
Trzoda chlewna[b]	.	32,7	21,5	23,1	.	31,6	18,1	19,5	*Pigs[b]*
w tym lochy	.	4,2	3,0	3,4	.	3,0	1,7	1,8	*of which sows*
Owce	.	1,4	1,2	1,2	.	1,6	1,2	1,2	*Sheep*
w tym maciorki	.	0,9	0,6	0,8	.	1,0	0,6	0,7	*of which ewes*
Konie[c]	.	1,2	x	x	.	1,4	x	x	*Horses[c]*
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	.	15,7	13,5[d]	14,1[d]	.	15,4	12,4[d]	13,0[d]	*In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)*

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b W 2005 r. – stan w końcu lipca. c Dane szacunkowe; od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata. d Do obliczeń przyjęto stan koni z 2013 r. e Patrz uwagi ogólne, ust 4 na str. 267.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła – 0,8, dla trzody chlewnej – 0,15, dla owiec – 0,08, dla koni – 1,0.

a Data of the Agricultural Census. b In 2005 – as of the end of July. c Estimated data; since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years. d For the calculation we use the horse stocks of 2013. e See general notes, item 4 on page 267.

N o t e. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – – 0,8, for pigs – 0,15, for sheep – 0,08, for horses – 1,0.

TABL. 12(228). **DRÓB**[a]
Stan w końcu roku
POULTRY[a]
As of the end of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem *total*	w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	
Kury w tys. szt.	6156,3	5528,5	5017,7	5354,8	4492,5	*Hens in thous. heads*
w tym nioski	3914,4	3246,8	2906,9	2908,0	2045,9	*of which laying hens*
Gęsi w tys. szt.	20,3	35,5	5,4	13,8	7,5	*Geese in thous. heads*
Indyki w tys. szt.	57,3	81,0	374,3	365,1	365,1	*Turkeys in thous. heads*
Kaczki[b] w tys. szt.	200,8	122,1	93,8	85,0	85,0	*Ducks[b] in thous. heads*
Kury na 100 ha użytków rolnych[c] w szt.	.	601,3	536,7	588,8	599,3	*Hens per 100 ha of agricultural land[c] in heads*
w tym nioski	.	353,1	310,9	319,7	272,9	*of which laying hens*

a W wieku powyżej 2 tygodni. b Łącznie z drobiem pozostałym. c Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 267.

a More than 2 weeks old. b Including other poultry. c See general notes, item 4 on page 267.

TABL. 13(229). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŹNEGO** [a]

PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		*SPECIFICATION*
				ogółem *total*	w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	
			W SZTUKACH *IN HEADS*			
Bydło (bez cieląt)	28221	32599	29779	34860	29186	*Cattle (excluding calves)*
Cielęta	4919	3303	1245	1810	1378	*Calves*
Trzoda chlewna	581548	394297	146043	148380	116821	*Pigs*
Owce	7226	3392	3472	2371	2095	*Sheep*
Konie	610	3150	262	259	259	*Horses*
			W TONACH WAGI ŻYWEJ *IN TONNES OF LIVE WEIGHT*			
Bydło (bez cieląt)	13715	17397	16687	19984	17070	*Cattle (excluding calves)*
Cielęta	398	277	136	288	225	*Calves*
Trzoda chlewna	62633	46333	20942	21138	17669	*Pigs*
Owce	293	154	141	85	75	*Sheep*
Konie	323	1711	136	139	139	*Horses*
Drób	72066	65256	84757	77707	77236	*Poultry*
Kozy i króliki	301	260	174	61	61	*Goats and rabbits*

a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

TABL. 14(230). **PRODUKCJA MIĘSA** [a]**, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**

PRODUCTION OF MEAT [a]*, FATS AND PLUCK*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
			W TONACH *IN TONNES*		
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	114257	98670	91690	89175	*Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)*
mięso i tłuszcze	108528	93400	86389	83912	*meat and fats*
wołowe	7187	9094	8604	10240	*beef*
cielęce	238	166	81	172	*veal*
wieprzowe	48854	36140	16334	16488	*pork*
baranie	130	68	61	37	*mutton*
końskie	181	912	74	75	*horseflesh*
drobiowe	50447	45680	59329	54393	*poultry*
kozie i królicze [b]	1491	1340	1906	2507	*goat and rabbit* [b]
podroby	5729	5270	5301	5263	*pluck*

a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. b Łącznie z dziczyzną.

a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. b Including game.

TABL. 14(230). **PRODUKCJA MIĘSA [a], TŁUSZCZÓW I PODROBÓW (dok.)**
PRODUCTION OF MEAT [a], FATS AND PLUCK (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
		NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH [c] w kg *PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND [c] in kg*			
O G Ó Ł E M	**.**	**107,3**	**98,1**	**98,0**	***T O T A L***

a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. c Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 267.

a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. c See general notes, item 4 on page 267.

TABL. 15(231). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		*SPECIFICATION*
				ogółem *total*	w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	
Produkcja mleka:						*Milk production:*
w milionach litrów	239,4	172,2	201,5	190,6	119,4	*in million litres*
na 100 ha użytków rolnych [a] w tys. l	.	18,7	21,6	21,0	15,9	*per 100 ha agricultural land [a] in thous. l*
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	4486	4069	4815	4548	3806	*Average annual quantity of milk per cow in l*
Produkcja jaj w mln szt.	588,7	749,4	617,8	721,9	491,5	*Eggs production in mln units*
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt.	182	228	213	249	240	*Average annual number of eggs per laying hen in units*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 267.

a See general notes, item 4 on page 267.

TABL. 16(232). **CIĄGNIKI ROLNICZE**
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010[a]	2013	*SPECIFICATION*
		W SZTUKACH *IN UNITS*		
O G Ó Ł E M	**59669**	**55738**	**57241**	***T O T A L***
W tym gospodarstwa indywidualne	57357	53118	55202	*Of which private farms*
		POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH [b] NA 1 CIĄGNIK w ha *AGRICULTURAL LAND AREA [b] PER TRACTOR in ha*		
O G Ó Ł E M	**.**	**16,5**	**16,1**	***T O T A L***
W tym gospodarstwa indywidualne	.	13,8	13,9	*Of which private farms*

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 267.
U w a g a. Od 2010 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

a Data of the Agricultural Census. b See general notes, item 4 on page 267.
N o t e. Since 2010 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 17(233). **ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/05	2009/10[a]	2013/14	2014/15		*SPECIFICATION*
				ogółem *total*	w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	
W TONACH *IN TONNES*						
Nawozy mineralne lub chemiczne[b]	96514	135236	157860	144571	113225	*Mineral or chemical fertilizers*[b]
azotowe	49100	78117	88726	81322	62440	*nitrogenous*
fosforowe	21208	26679	28738	23968	19112	*phosphatic*
potasowe	26206	30440	40396	39281	31672	*potassic*
Nawozy wapniowe[c]	154589	68122	81131	50444	35858	*Lime fertilizers*[c]
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH[d] w kg *PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND*[d] *in kg*						
Nawozy mineralne lub chemiczne[b]	.	147,1	168,9	159,0	151,1	*Mineral or chemical fertilizers*[b]
azotowe	.	85,0	94,9	89,4	83,3	*nitrogenous*
fosforowe	.	29,0	30,7	26,4	25,5	*phosphatic*
potasowe	.	33,1	43,2	43,2	42,3	*potassic*
Nawozy wapniowe[c]	.	74,1	86,8	55,5	47,8	*Lime fertilizers*[c]

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Łącznie z wieloskładnikowymi. c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym. d Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 267.

a Data of the Agricultural Census. b Including mixed fertilizers. c Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime. b See general notes, item 4 on page 267.

TABL. 18(234). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące[a])**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices[a])

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2014	2015		*AGRICULTURAL PRODUCTS*
				ogółem *total*	w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH *IN THOUSAND ZLOTYS*						
O G Ó Ł E M	**1513144,9**	**2119152,3**	**2795631,3**	**2761816,6**	**2013416,9**	***T O T A L***
Produkty roślinne	**941712,9**	**1536311,2**	**2055435,3**	**2051865,2**	**1396624,4**	***Crop products***
w tym:						*of which:*
Zboża	483055,5	914211,8	1213659,5	1269549,3	845095,7	*Cereals*
w tym zboża podstawowe	398918,3	763426,0	1046332,5	1077141,2	708056,3	*of which basic cereals*
pszenica	328534,9	628365,7	864051,6	868385,5	539729,5	*wheat*
żyto	14589,0	25342,6	29509,8	20624,4	15182,4	*rye*
jęczmień	49257,9	91175,7	121606,8	147647,6	120613,9	*barley*
owies i mieszanki zbożowe	839,2	2847,5	2178,7	3618,2	2126,9	*oats and cereal mixed*
pszenżyto	5697,3	15694,5	28985,6	36865,4	30403,6	*triticale*

a Płacone dostawcom; bez podatku VAT.

a Paid to suppliers; excluding VAT.

TABL. 18(234). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (dok.)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (cont.)

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2014	2015 ogółem *total*	2015 w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	*AGRICULTURAL PRODUCTS*
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH (dok.) *IN THOUSAND ZLOTYS (cont.)*						
Produkty roślinne (dok.)						***Crop products (cont.)***
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	474289,1	901876,3	1196652,7	1254783,0	844819,3	*of which consumer and for feeds cereals*
w tym zboża podstawowe	397077,3	757124,2	1038767,3	1068336,3	707786,0	*of which basic cereals*
pszenica	327805,6	624561,0	859992,9	863246,6	539532,2	*wheat*
żyto	14548,5	25104,5	29044,1	20011,6	15174,3	*rye*
jęczmień	48267,0	89545,8	119727,6	146042,3	120576,4	*barley*
owies i mieszanki zbożowe	804,2	2581,7	2009,2	3438,1	2126,9	*oats and cereal mixed*
pszenżyto	5651,9	15331,3	27993,5	35597,6	30376,3	*triticale*
Strączkowe konsumpcyjne [b]	8,7	0,9	8,8	23,6	23,6	*Edible pulses [b]*
Ziemniaki	41783,6	67324,9	83297,9	68701,6	47550,9	*Potatoes*
Buraki cukrowe	223427,6	117740,2	139570,7	113709,5	84599,2	*Sugar beets*
Rzepak i rzepik [b]	150896,3	327048,2	466276,9	483832,1	331919,7	*Rape and turnip rape [b]*
Warzywa	20277,5	64130,1	102537,0	60746,5	42949,7	*Vegetables*
Owoce	8870,5	13895,7	24985,6	29770,2	27992,2	*Fruit*
Produkty zwierzęce	**571432,0**	**582841,1**	**740196,0**	**709951,4**	**616792,5**	***Animal products***
w tym:						*of which:*
Żywiec rzeźny [c]	382703,2	383166,8	470503,1	472629,2	452135,4	*Animals for slaughter [c]*
bydło (bez cieląt)	40600,4	66250,8	78655,9	108638,9	96814,1	*cattle (excluding calves)*
cielęta	87,5	237,4	141,8	108,8	89,3	*calves*
trzoda chlewna	184167,2	107746,1	58925,5	66967,5	59070,0	*pigs*
owce	141,6	229,6	326,1	342,7	342,7	*sheep*
konie	926,7	4949,0	647,4	750,1	750,1	*horses*
drób	156697,0	203753,9	331806,3	295821,1	295069,2	*poultry*
Mleko krowie	175802,2	163125,0	236336,5	191710,5	126267,6	*Cow milk*
Jaja kurze konsumpcyjne	3454,6	8930,4	12817,2	14096,2	7331,7	*Consumer hen's eggs*
NA 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH [d] w zł *PER 1 HA OF AGRICULTURAL LAND [d] in zl*						
O G Ó Ł E M	**.**	**2305**	**2990**	**3037**	**2686**	***T O T A L***
Produkty: roślinne	.	1671	2199	2256	1863	*Products: crop*
zwierzęce	.	634	792	781	823	*animal*

b Bez materiału siewnego. c W wadze żywej. d Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 267.
b Excluding sowing. c In live weight. d See general notes, item 4 on page 267.

TABL. 19(235). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2014	2015		*AGRICULTURAL PRODUCTS*
				ogółem *total*	w tym gospodarstwa indywidualne *of which private farms*	
Zboża w t	1362504	1577008	1938163	2009315	1348996	*Cereals in t*
w tym zboża podstawowe	1113114	1321309	1615127	1669596	1101333	*of which basic cereals*
pszenica	909153	1043450	1311932	1323702	822827	*wheat*
żyto	56929	66360	57225	40484	29873	*rye*
jęczmień	125070	170258	190885	226825	184853	*barley*
owies i mieszanki zbożowe	3272	8754	4203	7738	4606	*oats and cereal mixed*
pszenżyto	18690	32487	50882	70847	59174	*triticale*
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	1347081	1560882	1917103	1989556	1348674	*of which consumer and for feeds cereals*
w tym zboża podstawowe	1108533	1311493	1603363	1655723	1101015	*of which basic cereals*
pszenica	907339	1038274	1306342	1316444	822589	*wheat*
żyto	56770	65844	56327	39342	29865	*rye*
jęczmień	122715	167438	187720	223960	184807	*barley*
owies i mieszanki zbożowe	3150	8071	3810	7351	4606	*oats and cereal mixed*
pszenżyto	18550	31866	49164	68626	59148	*triticale*
Strączkowe konsumpcyjne [a] w t	3	-	2	26	26	*Edible pulses [a] in t*
Ziemniaki w t	139903	159489	207214	170191	103015	*Potatoes in t*
Buraki cukrowe w t	1379235	1010142	1126758	919140	682561	*Sugar beets in t*
Rzepak i rzepik [a] w t	198447	258870	352399	315598	217080	*Rape and turnip rape [a] in t*
Warzywa w t	29151	51668	91340	54033	39627	*Vegetables in t*
Owoce w t	5458	8317	15373	15809	13851	*Fruit in t*
Żywiec rzeźny [b] w t	108589	102511	105796	108070	103585	*Animals for slaughter [b] in t*
bydło (bez cieląt)	10678	14976	14004	18381	16003	*cattle (excluding calves)*
cielęta	15	33	19	16	14	*calves*
trzoda chlewna	46157	27118	12257	15360	13527	*pigs*
owce	31	48	59	57	57	*sheep*
konie	194	810	104	88	88	*horses*
drób	51514	59526	79353	74168	73896	*poultry*
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) [c] w t	77813	71163	72416	73409	70539	*Animals for slaughter in terms of meat (including fats) [c] in t*
Mleko krowie w tys. l	182130	153207	161720	164232	111390	*Cows' milk in thous. l*
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	21910	36304	46030	57180	33795	*Consumer hen's eggs in thous. units*

a Bez materiału siewnego. b W wadze żywej. c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.
a Excluding sowing. b In live weight. c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 20 (236). **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**
ORGANIC FARMS

LATA *YEARS*	Z certyfikatem *Certified*		W okresie przestawiania *Under conversion*	
	gospodarstwa *farms*	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha *organic agricultural land in ha*	gospodarstwa *farms*	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha *organic agricultural land in ha*
2005	104	3787	289	10183
2010	778	25476	449	14228
2014	954	33594	92	3411
2015	**773**	**27622**	**76**	**3639**

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
S o u r c e: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

ŁOWIECTWO
HUNTING

TABL. 21(237). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE** [a]
Stan w dniu 10 III
MAJOR GAME SPECIES [a]
As of 10 III

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005[b]	2010[b]	2014	2015	*GAME SPECIES*
			W SZTUKACH *IN HEADS*		
Daniele	814	1056	1549	1529	*Fallow deer*
Muflony	679	1158	2127	2107	*Mouflons*
			W TYSIĄCACH SZTUK *IN THOUSAND HEADS*		
Jelenie	7,5	11,9	16,9	15,0	*Deer*
Sarny	71,7	82,0	83,5	82,2	*Roe deer*
Dziki	15,8	22,3	27,7	23,0	*Wild boars*
Lisy	12,6	11,6	12,9	12,3	*Foxes*
Zające	14,0	19,1	21,7	22,1	*Hares*
Bażanty	17,2	25,3	23,7	24,6	*Pheasants*
Kuropatwy	13,1	18,5	13,2	12,9	*Partridges*

a Dane szacunkowe. Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.
Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

a Estimated data. Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.
S o u r c e: data of the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 22(238). **ODSTRZAŁ** [a] **WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
SHOOT [a] *OF MAIN GAME SPECIES*

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005/06[b]	2010/11[b]	2014/15	2015/16	*GAME SPECIES*
Jelenie	2937	3924	6959	7554	*Deer*
Daniele	49	133	380	409	*Fallow deer*
Sarny	14690	16311	17873	18371	*Roe deer*
Dziki	14996	21049	30044	37812	*Wild boars*
Lisy	11417	8030	9953	10954	*Foxes*
Zające	-	17	2	1	*Hares*
Bażanty	1812	2191	2076	2157	*Pheasants*
Kuropatwy	51	1	1	1	*Partridges*

a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.
Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.
S o u r c e: data of the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 23(239). **KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE** [a]
Stan w dniu 10 III
CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION AND HUNTING DISTRICTS [a]
As of 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Koła łowieckie:					*Hunting clubs:*
liczba [b]	193	194	200	201	*number* [b]
członkowie [c]	7932	6288	9402	9616	*members* [c]
Obwody łowieckie:					*Hunting districts:*
liczba	357	358	347	360	*number*
powierzchnia w tys. ha	1590,9	1594,5	1544,4	1605,5	*area in thous. ha*
w tym na gruntach leśnych	486,5	486,4	533,3	494,8	*of which in forest land*

a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. b Dane grupowane według siedziby koła łowieckiego. c Dane grupowane według siedziby zamieszkania członka koła.
Ź r ó d ł o: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

b Data grouped according to the seat of hunting club. c Data grouped according to the seat of member of hunting club.
S o u r c e: data of the Polish Hunting Association.

LEŚNICTWO
FORESTRY

TABL. 24(240). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**
Stan w dniu 31 XII
FOREST LAND
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M w ha	**598005**	**605090**	**608852**	**609435**	***T O T A L in ha***
Lasy	**583405**	**588992**	**592816**	**593385**	***Forests***
Publiczne	569401	572579	573143	572845	*Public*
zalesione	557341	558980	561364	560665	*wooded*
niezalesione	12060	13599	11779	12181	*non-wooded*
w tym:					*of which:*
własność Skarbu Państwa	562260	565421	565933	565656	*owned by the State Treasury*
zalesione	550436	552044	554361	553680	*wooded*
niezalesione	11824	13377	11572	11976	*non-wooded*
w tym:					*of which:*
w zarządzie Lasów Państwowych	547003	550012	552097	552109	*managed by the State Forests*
zalesione	535512	536805	540790	540363	*wooded*
niezalesione	11491	13207	11307	11746	*non-wooded*
parki narodowe	9611	9661	9677	9677	*national parks*
zalesione	9610	9653	9669	9670	*wooded*
niezalesione	1	8	8	8	*non-wooded*
własność gmin [a]	7141	7158	7154	7131	*gmina* [a] *owned*
zalesione	6904	6936	6947	6925	*wooded*
niezalesione	237	222	208	205	*non-wooded*
Prywatne	14004	16412	19673	20540	*Private*
zalesione	13492	15940	19145	20120	*wooded*
niezalesione	512	472	527	420	*non-wooded*
Grunty związane z gospodarką leśną	**14600**	**16098**	**16036**	**16050**	***Land connected with silviculture***
LESISTOŚĆ w %	**29,2**	**29,5**	**29,7**	**29,7**	***FOREST COVER in %***
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI LĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %	**30,2**	**30,6**	**30,8**	**30,8**	***SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %***

a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a It is also concerning gminas which are also cities with powiat status.

Uwaga do tablic 25 i 26

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2011–2015 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej; dane nie są w pełni porównywalne z danymi publikowanymi w poprzednich edycjach rocznika.

Note to tables 25 and 26

Data prepared on the large-scale forest inventory in the country conducted in 2011–2015 by the Bureau for Forest Management and Geodesy; data are not strictly comparable with the data published in the previous editions of the Yearbook.

TABL. 25(241). **POWIERZCHNIA LASÓW**
FOREST AREAS

A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem w ha *Grand total in ha*	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesiona *Of which wooded area in % of grand total area*							
		razem *total*	drzewostany *tree stands*						
			w klasie wieku *in age group*						w klasie odnowienia [a] i o budowie przerębowej *in renewal class [a] with a troughfell construction*
			I (1–20 lat *years)*	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe *and higher* (101 lat i więcej *years and older)*	
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**592816**	**95,8**	**13,1**	**16,2**	**21,0**	**15,9**	**13,6**	**10,7**	**5,3**
w tym: *of which:*									
W zarządzie Lasów Państwowych ..... *Managed by the State Forests*	552097	96,1	12,9	16,2	21,3	16,0	13,5	10,9	5,3
Lasy prywatne ..... *Private forests*	19673	93,4	25,4	17,5	24,4	12,8	9,0	4,3	-

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem *Total*		W tym *Of which*		*SPECIES OF TREES*
			w zarządzie Lasów Państwowych *managed by the State Forests*	lasy prywatne *private forests*	
	w ha *in ha*	w odsetkach *in percent*			
O G Ó Ł E M	**592816**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	***T O T A L***
Drzewa iglaste	370453	62,4	63,5	34,2	*Coniferous trees*
w tym:					*of which:*
sosna	226496	38,1	39,9	22,0	*pine*
świerk	128541	21,7	20,9	12,2	*spruce*
jodła	2383	0,4	0,4	-	*fir*

a Łącznie z klasą do odnowienia.
a Including regeneration class.

TABL. 25(241). **POWIERZCHNIA LASÓW (dok.)**
FOREST AREAS (cont.)

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE (dok.)
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS (cont.)

GATUNKI DRZEW	Ogółem *Total*		W tym *Of which*		*SPECIES OF TREES*
			w zarządzie Lasów Państwowych *managed by the State Forests*	lasy prywatne *private forests*	
	w ha *in ha*	w odsetkach *in percent*			
Drzewa liściaste	222363	37,6	36,5	65,8	*Broadleaved trees*
w tym:					*of which:*
buk	36503	6,2	6,3	-	*beech*
dąb	65000	11,0	11,0	13,1	*oak*
grab	3288	0,6	0,6	-	*hornbeam*
brzoza	41560	7,0	7,0	11,0	*birch*
olsza	31976	5,4	5,1	17,0	*alder*
osika	2022	0,3	0,3	1,4	*aspen*

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.
S o u r c e: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 26(242). **ZASOBY DRZEWNE NA PNIU**
GROWING STOCK OF STANDING WOOD

A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem grubizna brutto [a] w tys. m^3 *Gross grand total timber [a] in thous. m^3*	W tym – w % ogółem – na powierzchni zalesionej *Of which wooded area in % of grand total area*								
		razem *total*	drzewostany *tree stands*							przestoje [b] *hold-over trees [b]*
			w klasie wieku *in age group*						w klasie odnowienia [c] i o budowie przerębowej *in renewal class [c] with a troughfell construction*	
			I (1–20 lat *years)*	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe *and higher* (101 lat i więcej *years and older)*		
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**166990**	**99,7**	**1,0**	**9,5**	**24,1**	**19,5**	**20,1**	**17,8**	**6,5**	**1,2**
w tym: *of which:*										
W zarządzie Lasów Państwowych ..... *Managed by the State Forests*	155626	99,8	0,8	9,5	24,1	19,7	19,9	18,3	6,2	1,3
Lasy prywatne..... *Private forests*	4567	98,4	8,9	12,1	35,9	15,0	18,7	6,8	-	1,0

a W korze. b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym koleją rębności. c Łącznie z klasą do odnowienia.
a Overbark. b Trees not felled in the assumed throughfell order. c Including regeneration class.

TABL. 26(242). **ZASOBY DRZEWNE NA PNIU (dok.)**
GROWING STOCK OF STANDING WOOD (cont.)

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem grubizna brutto [a] *Gross total timber [a]*	W tym *Of which*		SPECIES OF TREES
		w zarządzie Lasów Państwowych *managed by the State Forests*	lasy prywatne *private forests*	
	w tys. m^3 *in thous. m^3*	w odsetkach *in percent*		
O G Ó Ł E M	**166990**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	***T O T A L***
Drzewa iglaste	109354	65,5	66,3	41,3	*Coniferous trees*
w tym:					*of which:*
sosna	58456	35,1	36,9	15,0	*pine*
świerk	46463	27,8	26,7	26,3	*spruce*
jodła	352	0,2	0,1	-	*fir*
Drzewa liściaste	57635	34,5	33,7	58,7	*Broadleaved trees*
w tym:					*of which:*
buk	9361	5,6	5,6	-	*beech*
dąb	19765	11,8	12,2	11,1	*oak*
grab	664	0,4	0,4	-	*hornbeam*
brzoza	6801	4,1	4,0	6,1	*birch*
olsza	8808	5,3	5,0	17,3	*alder*
osika	426	0,3	0,2	1,1	*aspen*

a W korze.
Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.
a Overbark.
S o u r c e: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 27(243). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015				SPECIFICATION
				ogółem *grand total*	lasy publiczne *public forests*		lasy prywatne [a] *private forests [a]*	
					razem *total*	w tym własność Skarbu Państwa *of which owned by the State Treasury*		
	w ha *in ha*							
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII)	220	195	161	141	141	141	-	*Production area of forest nurseries (as of 31 XII)*

a Dane szacunkowe.
a Estimated data.

TABL. 27(243). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE (dok.)**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014				SPECIFICATION
				ogółem *grand total*	lasy publiczne *public forests*		lasy prywatne [a] *private forests* [a]	
					razem *total*	w tym własność Skarbu Państwa *of which owned by the State Treasury*		
	w ha *in ha*							
Odnowienia i zalesienia	4601	4952	4727	4391	4297	4272	93	*Renewals and afforestations*
odnowienia	3182	4511	4477	4279	4256	4247	23	*renewals*
sztuczne	2728	3846	3275	2992	2971	2962	21	*artificial*
zrębów [b]	2504	3734	3244	2958	2939	2932	18	*felling sites* [b]
halizn i płazowin	224	112	31	35	32	30	3	*blanks and irregularly stocked open stands*
naturalne	454	666	1202	1287	1285	1285	2	*natural*
zalesienia [c]	1419	441	250	111	41	25	70	*afforestations* [c]
Poprawki i uzupełnienia [d]	782	435	401	248	245	221	3	*Corrections and supplements* [d]
Pielęgnowanie [e]	23615	22077	24538	24411	24223	24115	188	*Tending* [e]
w tym:								*of which:*
upraw	16699	15413	17668	17898	17712	17617	186	*crops*
młodników	6630	6642	6856	6498	6498	6498	-	*greenwoods*
wprowadzanie podszytów [f]	115	6	-	-	-	-	-	*introduction of undergrowth* [f]
Melioracje	2547	4308	4519	4491	4491	4491	-	*Drainage*

a Dane szacunkowe. b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. c Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. d Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. e Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. f Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

a Estimated data. b Including renewals protected by tree stands. c Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. d Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. e Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. f Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 28(244). **POZYSKANIE DREWNA** [a]
REMOVALS [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015				SPECIFICATION
				ogółem *grand total*	lasy publiczne *public forests*		lasy prywatne *private forests*	
					razem *total*	w tym własność Skarbu Państwa *of which owned by the State Treasury*		
O G Ó Ł E M w dam³	**2571,2**	**3100,5**	**3207,3**	**3295,0**	**3280,1**	**3271,2**	**14,9**	***T O T A L in dam³***
Grubizna	**2385,5**	**2948,8**	**3059,6**	**3160,3**	**3145,4**	**3136,5**	**14,9**	***Timber***
Grubizna iglasta	1745,0	2313,7	2301,2	2459,7	2451,3	2444,2	8,4	*Coniferous*
w tym drewno:								*of which:*
wielkowymiarowe	762,8	1010,7	1048,9	1122,3	1117,7	1113,2	4,6	*large-size wood*
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	772,9	1099,8	1088,5	1168,6	1166,4	1164,8	2,2	*medium-size wood for industrial uses*
Grubizna liściasta	640,5	635,1	758,4	700,7	694,1	692,3	6,6	*Non-coniferous*
w tym drewno:								*of which:*
wielkowymiarowe	240,2	196,9	215,6	189,4	187,1	186,1	2,3	*large-size wood*
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	276,3	305,1	371,7	332,0	330,1	329,8	1,9	*medium-size wood for industrial uses*
Drewno małowymiarowe [b]	**185,6**	**151,7**	**147,7**	**134,7**	**134,7**	**134,7**	**-**	***Slash*** [b]
Do przerobu przemysłowego	92,8	45,3	29,6	29,0	29,0	29,0	-	*Slash for industrial uses*
Opałowe	92,8	106,5	118,1	105,7	105,7	105,7	-	*Slash for fuel*
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	**408,9**	**500,6**	**516,1**	**532,6**	**549,1**	**554,5**	**72,7**	***TIMBER PER 100 ha of FOREST AREAS in m³***

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. b Wyłącznie w lasach publicznych.
a Excluding logging (large timber) from plantings. b Exclusively in public forests.

TABL. 29(245). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIEŃ**
TREES AND SHRUPS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem *total*	w tym na gruntach prywatnych *of which on private land*	
Sadzenie w szt.: drzew	583270	35237	50020	31079	10018	*Plantings in units of: trees*
krzewów	219629	48260	25706	29211	9262	*bushes*
Pozyskanie drewna (grubizny) [b] w m³	40275	53272	79529	73501	51578	*Removals (timber)* [b] *in m³*
grubizna iglasta	1990	8415	11188	12764	11169	*coniferous*
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	1073	4609	5147	6940	6143	*of which large-size general purpose wood*

a Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).
a Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

TABL. 29(245). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIEŃ (dok.)**
TREES AND SHRUPS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem *total*	w tym na gruntach prywatnych *of which on private land*	
grubizna liściasta	38285	44857	68341	60737	40409	*non-coniferous*
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	11082	16302	26730	24043	14143	*of which large-size general purpose wood*

TABL. 30(246). **POŻARY W LASACH** [a]
FOREST FIRES [a]

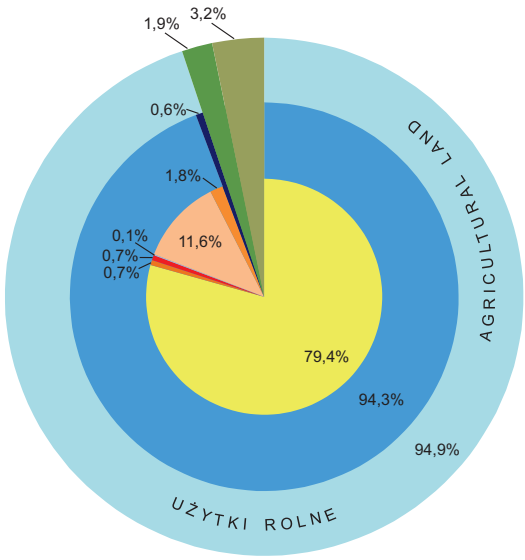
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Pożary.....	469	285	321	914	*Number of fires*
w tym: podpalenia	201	114	114	370	*of which: arsons*
nieostrożność dorosłych	190	94	117	284	*negligence of adults*
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	260,9	171,9	414,9	238,6	*Area of forest burned in ha*
w tym: podpalenia	105,1	41,2	40,8	98,1	*of which: arsons*
nieostrożność dorosłych	90,9	102,7	289,1	75,8	*negligence of adults*
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha.....	0,56	0,60	1,29	0,26	*Average forest areas burned by fire in ha*

a Od 2010 r. łącznie z pożarami ugaszonymi bez udziału jednostek straży pożarnej.
Ź r ó d ł o: dane Instytutu Badawczego Leśnictwa.

a Since 2010 including fires extinguished without the participation of fire service units.
S o u r c e: data of the Forest Research Institute.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2015 R.
Stan w czerwcu

LAND USE IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2015
As of June

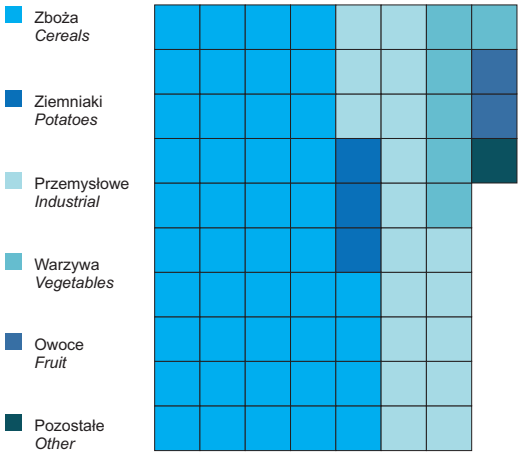

- Użytki rolne *Agricultural land*
  - w dobrej kulturze rolnej *in good agricultural condition*
    - pod zasiewami *sown area*
    - grunty ugorowane *fallow land*
    - uprawy trwałe *permanent crops*
    - ogrody przydomowe *kitchen gardens*
    - łąki trwałe *permanent maedows*
    - pastwiska trwałe *permanent pastures*
  - pozostałe *others*
- Lasy *Forests*
- Pozostałe grunty *Other land*

STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2014 R. (ceny stałe)

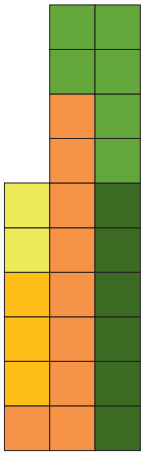
STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2014 (constant prices)

PRODUKCJA ROŚLINNA - 73,5%
CROP OUTPUT

- Zboża *Cereals*
- Ziemniaki *Potatoes*
- Przemysłowe *Industrial*
- Warzywa *Vegetables*
- Owoce *Fruit*
- Pozostałe *Other*

PRODUKCJA ZWIERZĘCA - 26,5%
ANIMAL OUTPUT

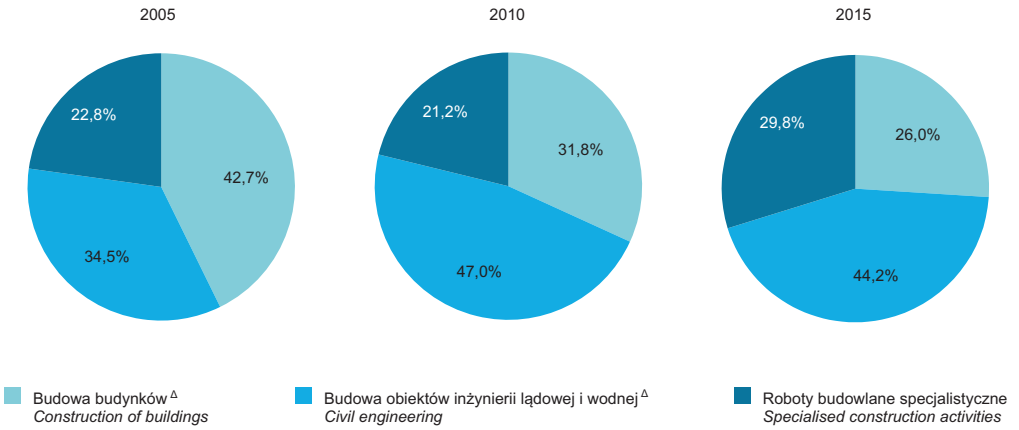

- Żywiec rzeźny: *Animals for slaughter:*
  - bydło (bez cieląt) *cattle (excluding calves)*
  - trzoda chlewna *pigs*
  - drób *poultry*
- Mleko krowie *Cows' milk*
- Jaja kurze *Hen eggs*

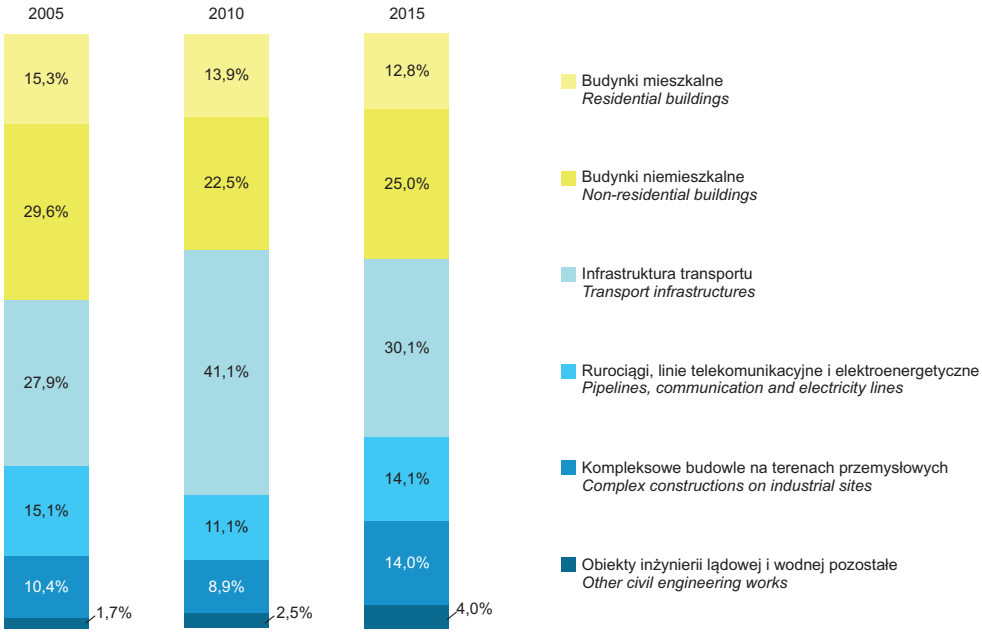
STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ[a] (ceny bieżące)

STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION[a] (current prices)

WEDŁUG DZIAŁÓW
BY DIVISIONS

WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH
BY TYPE OF CONSTRUCTIONS

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa dolnośląskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Realized by enterprises which have a seat of board in the dolnośląskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

DZIAŁ XVI
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie", „Przetwórstwo przemysłowe", „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych" oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją".

Ponadto w tabl. 3 dane o produkcji wyrobów dotyczą podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności sklasyfikowanej według PKD 2007.

2. Dane według sekcji i działów PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw,** z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 6 na str. 26.

3. Przedstawione w tabl. 3 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług — PKWiU 2008 oraz nomenklaturą PRODPOL stosowaną w badaniach produkcji wyrobów przemysłowych, która zharmonizowana jest z Listą PRODCOM, rekomendowaną przez EUROSTAT do badań produktowych w krajach członkowskich UE.

W niektórych przypadkach wyroby prezentuje się według dodatkowych grupowań, stanowiących sumę niektórych pozycji PKWiU/PRODPOL-u.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

Prezentowane dane obejmują całkowitą produkcję wyrobów przemysłowych wytworzonych w roku sprawozdawczym, przeznaczonych do sprzedaży na zewnątrz przedsiębiorstwa, przekazanych do innych zakładów tego samego przedsiębiorstwa oraz zużywanych wewnątrz zakładu na cele produkcyjne (tj. na potrzeby własne).

4. Produkcja sprzedana dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;

CHAPTER XVI
INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1*. Information within the scope of* ***industry*** *concerns economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".*

Moreover, data in table 3 show industrial products manufactured by entities, irrespective of their kind-of-activity as classified according to NACE Rev. 2.

2. *Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions were compiled using* ***the enterprise method****, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 26.*

3. *Products in table 3 are presented according to the Polish Classification of Goods and Services — PKWiU 2008 and PRODPOL nomenclature used in surveys of manufacturing industrial products which is harmonized with PRODCOM List, recommended by the EUROSTAT for product surveys in EU member states.*

In some cases products are presented according to additional groupings, comprising the sum of some PKWiU/PRODPOL.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

Presented data include total production of goods which are manufactured during the reference year, irrespective of whether production is intended for sale outside the reporting unit or to other plants of the same undertaking, or used for further processing.

4. Sold production *concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.*

Sold production of industry includes:

1) *the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;*
2) *the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;*

3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 10 na str. 28.

Jako **ceny stałe** w 2015 r. przyjęto ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne – na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) – czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane o przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy i obejmują pracowników pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w zakresie budownictwa dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych, według PKD 2007, do sekcji „Budownictwo".

Przez **podmioty budowlane** rozumie się podmioty gospodarcze zaliczone do sekcji „Budownictwo".

2. Dane według działów PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw.** Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 6 na str. 26.

3. Produkcja budowlano-montażowa dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów — wykonane siłami własnymi systemem zleceniowym (tj. na rzecz obcych zleceniodawców) przez podmioty budowlane.

4. Dane o produkcji budowlano-montażowej prezentuje się w **cenach producenta**, ze względu na niewystępowanie dotacji do produktów oraz podatku akcyzowego, wprowadzenie cen bazowych w miejsce cen producenta nie miałoby wpływu na mierniki produkcji. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 10 na str. 28.

3) flat agent's fee in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent's fee in the case of concluding an agency agreement;
4) the value of products in the form of settlements in kind;
5) products designated for increasing the value of own fixed assets.

*Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 10 on page 28.*

***As constant prices** in 2015 were adopted 2010 constant prices (2010 average current prices).*

***5.** In data concerning production, the value of outwork is included.*

***Outwork** in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.*

***6.** Data regarding average employment and average monthly gross wages and salaries concerns hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement and includes full-time and part-time paid employees, in terms of full-time employees.*

Construction

***1.** Information within the scope of construction concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the section "Construction".*

*The term **construction entities** is understood as economic entities included in the section "Construction".*

***2.** Data according to NACE Rev. 2 divisions were compiled using **the enterprise method.** The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 26.*

***3. Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration — conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contract system (i.e. for outside clients).*

***4.** Data concerning construction and assembly production are presented in **producer's prices**, due to the lack of subsidies for products as well as the excise tax, the use of basic prices, in place of producer's prices, has no influence on the measure of this production. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 10 on page 28.*

5. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytku według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

6. Informacje o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów):

— w zakresie liczby budynków obejmują tylko budynki nowo wybudowane,

— w zakresie kubatury budynków — jeśli nie zaznaczono inaczej — obejmują budynki nowo wybudowane i rozbudowane (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

7. Dane o przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5. *The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Types of Construction (PKOB).*

6. *Information* ***regarding buildings completed*** *(by all investors):*

— *within the scope of the number of buildings includes only newly built buildings,*

— *within the scope of the cubic volume of buildings, unless otherwise indicated, includes newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).*

7. *Data regarding average employment and average monthly gross wages and salaries concern hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement and include full-time and part-time paid employees, within the country, in terms of full-time employees.*

Przemysł
Industry

TABL. 1(247). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU** [a]
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2014	2015		
	ceny bieżące *current prices*					ceny stałe *constant prices* 2014 = 100
	w mln zł *in mln zl*				w odsetkach *in percent*	
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**51293,3**	**84913,7**	**104041,5**	**107943,5**	**100,0**	**102,9**
sektor publiczny *public sector*	6036,5	4040,3	2649,5	2985,5	2,8	.
sektor prywatny *private sector*	45256,8	80873,4	101392,0	104958,0	97,2	.
w tym: *of which:*						
Przetwórstwo przemysłowe ***Manufacturing***	**36441,0**	**62219,6**	**81999,6**	**86459,2**	**80,1**	**104,1**
w tym: *of which:*						
Produkcja artykułów spożywczych *Manufacture of food products*	2569,0	3729,6	4908,4	4642,8	4,3	93,6
Produkcja wyrobów tekstylnych *Manufacture of textiles*	1301,3	1082,3	1947,2	2456,2	2,3	127,3
Produkcja odzieży *Manufacture of wearing apparel*	429,5	279,3	294,8	302,2	0,3	100,9
Produkcja skór i wyrobów skórzanych [Δ] *Manufacture of leather and related products*	212,4	505,6	1110,1	#	#	#
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny [Δ] *Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker* [Δ]	410,9	496,7	662,3	616,1	0,6	95,3
Produkcja papieru i wyrobów z papieru *Manufacture of paper and paper products*	404,7	1962,1	2922,2	3440,8	3,2	115,8
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji *Printing and reproduction of recorded media*	190,3	269,5	251,6	275,0	0,3	107,0
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych *Manufacture of chemicals and chemical products*	2072,9	2789,4	4438,9	4250,6	3,9	92,1
Produkcja wyrobów farmaceutycznych [Δ] *Manufacture of pharmaceutical products* [Δ]	892,0	1109,5	657,0	1091,3	1,0	170,9

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 1(247). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU** [a] **(dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY [a] *(cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2014	2015		
	ceny bieżące *current prices*					ceny stałe *constant prices* 2014 = 100
	w mln zł *in mln zl*				w odsetkach *in percent*	
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) ***Manufacturing (cont.)***						
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych ..... *Manufacture of rubber and plastic products*	2150,7	4506,7	8092,7	8205,3	7,6	100,4
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych ..... *Manufacture of other non--metallic mineral products*	2205,1	2757,6	2697,4	3002,2	2,8	109,2
Produkcja metali ..... *Manufacture of basic metals*	398,1	940,2	654,4	617,8	0,6	92,3
Produkcja wyrobów z metali [Δ]..... *Manufacture of metal products* [Δ]	2384,5	4496,5	6454,3	6594,7	6,1	104,2
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych ..... *Manufacture of compuer, electronic and optical products*	414,9	4408,2	9180,5	9495,7	8,8	100,3
Produkcja urządzeń elektrycznych *Manufacture of electrical equipment*	2920,3	9729,4	5602,9	6012,7	5,6	107,7
Produkcja maszyn i urządzeń [Δ] ..... *Manufacture of machinery and equipment n.e.c.*	2625,6	4983,1	3990,8	4417,9	4,1	112,5
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep [Δ] ..... *Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers*	9669,8	13617,1	21592,4	22612,4	20,9	102,2
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego ..... *Manufacture of other transport equipment*	714,4	652,3	873,8	1189,8	1,1	133,0
Produkcja mebli ..... *Manufacture of furniture*	2457,9	1466,0	1907,0	1980,8	1,8	103,7
Pozostała produkcja wyrobów ..... *Other manufacturing*	399,3	562,1	1138,9	1052,5	1,0	101,3
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń ..... *Repair and installation of machinery and equipment*	940,9	1072,4	2021,4	1830,6	1,7	83,7
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę [Δ] ..... ***Electricity, gas, steam and air conditioning supply***	**4092,3**	**3516,9**	**1773,7**	**1796,7**	**1,7**	**96,0**

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2(248). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYŚLE** [a] **(ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY [a] *(current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
	w mln zł		*in mln zl*		
O G Ó Ł E M	**51293,3**	**84913,7**	**104041,5**	**107943,5**	***T O T A L***
podmioty o liczbie zatrudnionych:					*entities with following number of paid employees:*
49 osób i mniej	4490,2	6500,6	8464,0	8694,9	*49 persons and less*
50–249	10353,9	15434,6	17891,8	18480,8	*50–249*
250–499	6934,3	12308,8	14468,0	14919,9	*250–499*
500–999	6285,5	12026,0	19396,2	20741,3	*500–999*
1000 osób i więcej	23229,4	38643,7	43821,5	45106,6	*1000 persons and more*

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3(249). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW** [a]
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS [a]

WYROBY	2005	2010	2014	2015		*PRODUCTS*
				ogółem *total*	udział w kraju w % *share in country in %*	
Produkty uboju [b] wliczane do wydajności poubojowej w tys. t:						*Slaughter products* [b] *included in slaughter capacity in thous. t:*
bydła i cieląt	3,1	0,0	-	-	-	*cattle and calves*
trzody chlewnej	14,8	3,8	1,0	0,4	0,0	*pigs*
Mięso drobiowe w tys. t	23,3	33,7	43,7	42,2	1,8	*Poultry meat in thous. t*
Wędliny [c] w tys. t	x	x	47,1	56,3	7,3	*Cured meat products* [c] *in thous. t*
Soki z owoców i warzyw w tys. hl	94,6	23,8	47,6	39,0	0,4	*Fruit and vegetable juice in thous. hl*
Mleko płynne przetworzone [d] w tys. hl	273,4	168,9	153,5	154,3	0,5	*Processed liquid milk* [d] *in thous. hl*
Masło i pozostałe tłuszcze do smarowania [e] w t	607	359	459	465	0,2	*Butter and dairy spreads* [e] *in t*
Sery i twarogi w tys. t	6,4	3,8	3,4	3,3	0,4	*Cheese and curd in thous. t*
Mąka pszenna w tys. t	337,8	216,1	206,8	197,7	8,6	*Wheat flour in thous. t*
Mąka żytnia w tys. t	18,5	11,4	10,6	9,3	3,8	*Rye flour in thous. t*
Makaron w tys. t	1,5	0,7	6,9	5,6	3,1	*Pasta in thous. t*

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpadki); ubój przemysłowy; w wadze poubojowej ciepłej. c Bez drobiowych; w 2005 r. bez końskich, dziczyzny i królików. d Łącznie z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji. e Otrzymywane z mleka

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Including meat, fats, offal and animal parts unfit for human consumptuion; industrial slaughter; in post-slaughter warm weight. c Excluding cured poultry meat; in 2005 excluding horseflesh, game and rabbit. d Including milk for further processing. e From milk.

TABL. 3(249). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW** [a] **(dok.)**
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS [a] *(cont.)*

WYROBY	2005	2010	2014	2015		PRODUCTS
				ogółem *total*	udział w kraju w % *share in country in %*	
Wódka czysta [f] (w przeliczeniu na 100%) w tys. hl	19,1	22,2	26,8	22,4	2,3	*Vodka* [f] *(in terms of 100%) in thous. hl*
Piwo otrzymywane ze słodu [g] w tys. hl	48,3	6,9	3,0	3,3	0,0	*Beer from malt* [g] *in thous. hl*
Okrycia i ubiory z tkanin w tys. szt:						*Clothes and garments in thous. units:*
kostiumy i komplety damskie lub dziewczęce	35	5,7	3,5	5,0	0,8	*women's or girls' suits and ensembles*
żakiety damskie lub dziewczęce	305	49,8	25,7	12,5	0,9	*women's or girls' jackets*
Blezery, pulowery, swetry, kamizelki i podobne wyroby dziane w tys. szt.	567	61	116	142	3,5	*Jerseys, pullovers, cardigans, waistcoats and similar articles, knitted or crocheted in thous. units*
Obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry [h] w tys. par	966	1498	2978	2976	23,9	*Footwear with leather uppers* [h] *in thous. pairs*
Tarcica w dam^3	150,6	107,8	117,8	120,0	2,5	*Sawnwood in dam^3*
w tym iglasta	126,5	89,5	105,3	99,9	2,3	*of which coniferous sawnwood*
Cegła w mln ceg	49,6	41,5	41,2	27,1	5,3	*Bricks in mln bricks*

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. f, g O objętościowej mocy alkoholu: f – 45,4% i mniej, g – powyżej 0,5%. h Bez obuwia sportowego, obuwia z metalowym noskiem ochronnym oraz obuwia specjalnego różnego typu; łącznie z obuwiem ze spodem z drewna.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. f, g Of an alcoholic strength of: f – 45,4% and less, g – more than 0,5%. h Excluding footwear with uppers of leather, other than sports footwear incorporating a protective metal toe-cap and miscellaneous special footwear; including footwear with a wooden outer soles.

TABL. 4(250). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYŚLE** [a]
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł *in mln zl*				
O G Ó Ł E M	**198686**	**206860**	**208463**	**211810**	***T O T A L***
sektor publiczny	28873	17402	11105	10823	*public sector*
sektor prywatny	169813	189458	197358	200986	*private sector*
w tym:					*of which:*
Przetwórstwo przemysłowe	**150117**	**163877**	**173031**	**175800**	***Manufacturing***
w tym:					*of which:*
Produkcja artykułów spożywczych	12252	12978	12122	11780	*Manufacture of food products*
Produkcja wyrobów tekstylnych	10105	6278	6283	6986	*Manufacture of textiles*
Produkcja odzieży	9441	4257	3678	3415	*Manufacture of wearing apparel*
Produkcja skór i wyrobów skórzanych [Δ]	2137	2468	2418	2497	*Manufacture of leather and related products*
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny [Δ]	3721	3400	3058	3003	*Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker* [Δ]

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 4(250). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYŚLE** [a] **(dok.)**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY [a] *(cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł		*in mln zl*		
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)					***Manufacturing (cont.)***
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	2237	2963	3442	3717	*Manufacture of paper and paper products*
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	1271	1157	1002	1003	*Printing and reproduction of recorded media*
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	4430	5577	6251	6754	*Manufacture of chemicals and chemical products*
Produkcja wyrobów farmaceutycznych [Δ]	2689	2991	2390	3157	*Manufacture of pharmaceutical products* [Δ]
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	7762	12273	15866	16875	*Manufacture of rubber and plastic products*
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	12244	10426	9825	10067	*Manufacture of other non-metallic mineral products*
Produkcja metali	1818	1890	1661	1300	*Manufacture of basic metals*
Produkcja wyrobów z metali [Δ]	12318	16464	21395	21497	*Manufacture of metal products* [Δ]
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	2800	10277	10046	9711	*Manufacture of computer, electronic and optical products*
Produkcja urządzeń elektrycznych	10775	14081	12329	11443	*Manufacture of electrical equipment*
Produkcja maszyn i urządzeń [Δ]	11586	12964	10970	11245	*Manufacture of machinery and equipment n.e.c.*
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep [Δ]	16257	19722	25948	27106	*Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers*
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	3204	3103	2585	2750	*Manufacture of other transport equipment*
Produkcja mebli	12418	10092	9728	9923	*Manufacture of furniture*
Pozostała produkcja wyrobów	2993	2959	3641	3745	*Other manufacturing*
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	6203	6392	7531	6928	*Repair and installation of machinery and equipment*
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę [Δ]	**14065**	**11015**	**3083**	**3010**	***Electricity, gas, steam and air conditioning supply***

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5(251). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYŚLE** [a]
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł		*in zl*		
O G Ó Ł E M	**2706,96**	**3738,62**	**4414,25**	**4540,50**	***T O T A L***
sektor publiczny	3070,38	4035,97	4129,36	4276,38	*public sector*
sektor prywatny	2645,17	3711,30	4430,28	4554,75	*private sector*

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5(251). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYŚLE** [a] **(dok.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY [a] *(cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
	w zł *in zl*				
w tym:					*of which:*
Przetwórstwo przemysłowe	**2148,83**	**3125,53**	**3890,17**	**4030,27**	***Manufacturing***
w tym:					*of which:*
Produkcja artykułów spożywczych	1611,78	2452,83	2959,77	3199,01	*Manufacture of food products*
Produkcja wyrobów tekstylnych	1636,19	2632,22	3102,83	3386,94	*Manufacture of textiles*
Produkcja odzieży	1272,31	1772,91	2172,37	2292,23	*Manufacture of wearing apparel*
Produkcja skór i wyrobów skórzanych [Δ]	1528,21	2127,83	3022,41	3188,12	*Manufacture of leather and related products*
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny [Δ]	1309,92	2096,14	2399,72	2455,09	*Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker* [Δ]
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	1909,37	3384,15	3876,57	4043,64	*Manufacture of paper and paper products*
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	2173,31	2916,22	3095,03	3302,88	*Printing and reproduction of recorded media*
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	3153,61	3876,59	4673,69	4602,57	*Manufacture of chemicals and chemical products*
Produkcja wyrobów farmaceutycznych [Δ]	4354,53	5327,05	5054,26	5340,71	*Manufacture of pharmaceutical products* [Δ]
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	2119,54	3127,68	3810,71	3846,76	*Manufacture of rubber and plastic products*
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2207,16	3079,89	3524,31	3765,14	*Manufacture of other non-metallic mineral products*
Produkcja metali	2201,60	3235,59	3810,85	4093,71	*Manufacture of basic metals*
Produkcja wyrobów z metali [Δ]	2043,67	2876,58	3608,09	3708,12	*Manufacture of metal products* [Δ]
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	2191,78	2644,46	3639,46	3616,28	*Manufacture of computer, electronic and optical products*
Produkcja urządzeń elektrycznych	2401,65	3128,78	3816,26	4040,42	*Manufacture of electrical equipment*
Produkcja maszyn i urządzeń [Δ]	2662,45	3669,69	4566,61	4730,73	*Manufacture of machinery and equipment n.e.c.*
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep [Δ]	2613,06	4063,02	4979,02	5114,83	*Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers*
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	2626,08	3548,72	5304,38	5757,98	*Manufacture of other transport equipment*
Produkcja mebli	1677,22	2234,71	2833,53	2937,88	*Manufacture of furniture*
Pozostała produkcja wyrobów	1845,85	2788,78	3551,75	3529,77	*Other manufacturing*
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	2688,81	3731,05	4955,85	4872,64	*Repair and installation of machinery and equipment*
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę [Δ]	**3546,77**	**4882,13**	**5754,41**	**5942,80**	***Electricity, gas, steam and air conditioning supply***

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo
Construction

TABL. 6(252). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA [a] (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION [a] (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w mln zł *in mln zl*				w odsetkach *in percent*	
O G Ó Ł E M	**6207,6**	**11068,9**	**12909,1**	**12865,4**	**100,0**	***T O T A L***
W tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	2975,5	6332,1	6265,7	6727,4	52,3	*Of which entities employing more than 9 persons*
budowa budynków [Δ]	1271,4	2014,6	1505,9	1750,3	13,6	*construction of buildings*
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej [Δ]	1025,6	2976,0	2879,4	2972,2	23,1	*civil engineering*
roboty budowlane specjalistyczne	678,4	1341,5	1880,4	2005,0	15,6	*specialised construction activities*

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa dolnośląskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).

a Realized by enterprises which have a seat of board in the dolnośląskie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 7(253). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA [a] WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION [a] BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem *Total*	Roboty o charakterze inwestycyjnym *Works with an investment character*	Remonty i pozostałe roboty *Works with a renovation (restoration) character*	SPECIFICATION
		w mln zł *in mln zl*			
O G Ó Ł E M	2005	2975,5	1976,1	999,4	***T O T A L***
	2010	6332,1	3766,4	2565,7	
	2014	6265,7	4130,5	2135,2	
	2015	**6727,4**	**4208,7**	**2518,7**	
Budynki		**2547,5**	**1305,0**	**1242,6**	***Buildings***
Budynki mieszkalne		862,9	626,2	236,6	*Residential buildings*
budynki mieszkalne jednorodzinne		54,2	30,0	24,2	*one-dwelling buildings*
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe		704,4	588,8	115,7	*two- and more dwelling buildings*
budynki zbiorowego zamieszkania		104,2	7,5	96,7	*residences for communities*
Budynki niemieszkalne		1684,7	678,7	1005,9	*Non-residential buildings*
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego		40,5	25,2	15,3	*hotels and similar buildings*

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa dolnośląskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców); dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Realized by enterprises which have a seat of board in the dolnośląskie voivodship without subcontractors participation; data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 7(253). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA [a] WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**

CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION [a] BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem *Total*	Roboty o charakterze inwestycyjnym *Works with an investment character*	Remonty i pozostałe roboty *Works with a renovation (restoration) character*	*SPECIFICATION*
	w mln zł *in mln zl*			
Budynki (dok.)				***Buildings (cont.)***
budynki biurowe	182,6	89,3	93,3	*office buildings*
budynki handlowo-usługowe	286,1	88,3	197,8	*wholesale and retail trade buildings*
budynki transportu i łączności	136,1	1,3	134,8	*traffic and communication buildings*
budynki przemysłowe i magazynowe	431,5	286,1	145,3	*industrial buildings and ware--houses*
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	457,0	168,2	288,9	*public entertainment, education, hospital or institutional care buildings*
pozostałe budynki niemieszkalne	150,8	20,3	130,5	*other non-residential buildings*
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	**4179,8**	**2903,7**	**1276,2**	***Civil engineering works***
Infrastruktura transportu	2022,5	1226,5	796,0	*Transport infrastructures*
w tym:				*of which:*
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	1454,4	925,0	529,3	*highways, streets and roads*
drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych	347,9	164,0	183,9	*railways, suspension and elevated railways*
budowle wodne	110,4	54,8	55,6	*harbours, waterways, dams and other water works*
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	945,4	691,1	254,3	*Pipelines, communication and electricity lines*
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	559,8	401,0	158,9	*long-distance pipelines, communication and electricity power lines*
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	385,5	290,1	95,4	*local pipelines and cables*
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	944,3	857,2	87,1	*Complex constructions on industrial sites*
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	267,6	128,8	138,8	*Other civil engineering works*

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa dolnośląskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców); dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Realized by enterprises which have a seat of board in the dolnośląskie voivodship without subcontractors participation; data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 8(254). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA** [a]
BUILDINGS COMPLETED [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Budynki [b]	**4379**	**6593**	**7078**	**6902**	***Buildings*** [b]
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe [c]	3178	5066	5658	5513	*of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings* [c]
miasta	2108	2437	2529	2390	*urban areas*
wieś	2271	4156	4549	4512	*rural areas*
W tym budynki indywidualne [d]	3875	5536	5682	5546	*Of which private buildings* [d]
miasta	1791	1718	1773	1698	*urban areas*
wieś	2084	3818	3909	3848	*rural areas*
w tym:					*of which:*
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe [c]	2943	4643	4692	4574	*one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings* [c]
niemieszkalne	915	875	943	940	*non-residential*
w tym gospodarstw rolnych	155	116	154	206	*of which farm buildings*
Kubatura [e] **w dam³**	**7360,6**	**9748,9**	**13900,5**	**15116,8**	***Cubic volume*** [e] ***in dam³***
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe [c]	2952,6	5514,5	5606,4	5627,6	*of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings* [c]
miasta	4833,3	5970,7	7700,1	8503,2	*urban areas*
wieś	2527,3	3778,1	6200,4	6613,6	*rural areas*
W tym budynki indywidualne [d]	2808,6	4100,2	4327,6	4321,4	*Of which private buildings* [d]
miasta	1326,9	1426,7	1610,8	1497,8	*urban areas*
wieś	1481,7	2673,5	2716,8	2823,6	*rural areas*
w tym:					*of which:*
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe [c]	2169,0	3362,3	3338,6	3308,7	*one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings* [c]
niemieszkalne	633,4	725,7	967,5	995,5	*non-residential*
w tym gospodarstw rolnych	134,1	120,4	206,7	292,6	*of which farm buildings*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 297. b Nowo wybudowane. c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). d Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. e Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a See general notes, item 6 on page 297. b Newly built. c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). d Realized by natural persons, fundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent. e Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9(255). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA [a] WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDING COMPLETED [a] BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
			BUDYNKI [b]		
			BUILDINGS [b]		
Budynki mieszkalne	**3196**	**5085**	**5707**	**5546**	***Residential buildings***
w tym:					*of which:*
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe [c]	3178	5066	5658	5513	*One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings [c]*
w tym jednorodzinne	3031	4760	5136	5011	*of which one-dwelling buildings*
Budynki zbiorowego zamieszkania	1	4	4	5	*Residences for communities*
Budynki niemieszkalne	**1183**	**1508**	**1371**	**1356**	***Non-residential buildings***
w tym:					*of which:*
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	22	47	37	46	*Hotels and similar buildings*
Budynki biurowe	24	37	39	61	*Office buildings*
Budynki handlowo-usługowe	181	152	177	193	*Wholesale and retail trade buildings*
Budynki łączności, dworców i terminali	-	5	5	4	*Communication buildings, stations, terminals and associated buildings*
Budynki garaży	536	800	653	524	*Garage buildings*
Budynki przemysłowe	78	72	74	72	*Industrial buildings*
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	109	118	128	135	*Reservoirs, silos and warehouses*
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	6	42	35	24	*Public entertainment buildings, museums and libraries*
Budynki szkół i instytucji badawczych	8	17	10	12	*School, university and research buildings*
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	28	20	11	16	*Hospital or institutional care buildings*
Budynki kultury fizycznej	14	38	17	18	*Sport halls*
Budynki gospodarstw rolnych	165	125	166	218	*Non-residential farm buildings*
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	5	10	7	11	*Buildings used as places of worship and for religious activities*
			KUBATURA [d] w dam^3		
			CUBIC VOLUME [d] in dam^3		
Budynki mieszkalne	**2962,3**	**5528,6**	**5645,2**	**5651,4**	***Residential buildings***
w tym:					*of which:*
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe [c]	2952,6	5514,5	5606,4	5627,6	*One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings [c]*
w tym jednorodzinne	2125,7	3322,2	3336,6	3194,5	*of which one-dwelling buildings*
Budynki zbiorowego zamieszkania	3,5	10,0	24,5	15,5	*Residences for communities*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 297. b Nowo wybudowane. c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a See general notes, item 6 on page 297. b Newly built. c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9(255). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA [a] WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDING COMPLETED [a] BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
	KUBATURA [d] w dam^3 (dok.) *CUBIC VOLUME [d] in dam^3 (cont.)*				
Budynki niemieszkalne	**4398,3**	**4220,3**	**8255,3**	**9465,4**	***Non-residential buildings***
w tym:					*of which:*
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	42,7	183,2	214,1	211,5	*Hotels and similar buildings*
Budynki biurowe	106,0	278,7	651,4	896,2	*Office buildings*
Budynki handlowo-usługowe	633,4	1321,7	533,5	1717,6	*Wholesale and retail trade buildings*
Budynki łączności, dworców i terminali	-	11,7	9,8	28,0	*Communication buildings, stations, terminals and associated buildings*
Budynki garaży	96,2	80,2	140,1	83,6	*Garage buildings*
Budynki przemysłowe	1957,7	1029,2	1657,9	2364,5	*Industrial buildings*
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	946,3	497,6	3461,4	2855,6	*Reservoirs, silos and warehouses*
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	15,3	93,9	243,7	428,8	*Public entertainment buildings, museums and libraries*
Budynki szkół i instytucji badawczych	75,1	95,0	163,9	166,9	*School, university and research buildings*
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	188,0	106,2	228,4	108,5	*Hospital or institutional care buildings*
Budynki kultury fizycznej	176,2	253,1	111,4	178,7	*Sport halls*
Budynki gospodarstw rolnych	151,3	212,7	760,2	371,4	*Non-residential farm buildings*
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	7,6	38,3	51,0	36,4	*Buildings used as places of worship and for religious activities*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 297. d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).
a See general notes, item 6 on page 297. d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 10(256). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE [a]**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Przeciętne zatrudnienie	**22161**	**33697**	**26736**	**25366**	***Average paid employment***
sektor publiczny	1173	987	619	593	*public sector*
sektor prywatny	20988	32710	26117	24773	*private sector*
Budowa budynków$^{\Delta}$	8883	12984	7999	7329	*Construction of buildings*
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej$^{\Delta}$	7533	11324	9978	9155	*Civil engineering*
Roboty budowlane specjalistyczne	5745	9389	8759	8881	*Specialised construction activities*
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	**2188,94**	**3278,28**	**3821,81**	**4058,43**	***Average monthly gross wages and salaries in zł***
sektor publiczny	2231,58	3496,06	4120,54	4617,72	*public sector*
sektor prywatny	2186,56	3271,71	3814,73	4045,05	*private sector*
Budowa budynków$^{\Delta}$	1980,33	3029,88	3366,19	3545,63	*Construction of buildings*
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej$^{\Delta}$	2175,37	3549,46	3908,15	4174,54	*Civil engineering*
Roboty budowlane specjalistyczne	2529,28	3294,74	4139,56	4362,40	*Specialised construction activities*

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

DZIAŁ XVII

TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. Linia kolejowa jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Drogi publiczne ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się według przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 460) na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Do **dróg krajowych** zalicza się:

– autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
– drogi międzynarodowe,
– drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
– drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i towarowy,
– drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
– drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
– drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wcześniej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

CHAPTER XVII

TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS

General notes

Transport

1. *Data concerning the total length of* ***railway lines operated*** *on 31 XII were established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and large gauge railway lines (data concerning the length of these lines are given in terms of standard gauge lines) operating on that day. The railway line is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).*

2. Public roads *are divided according to the function they have in the road network, in accordance with the provisions of the Act of 21 March 1985 concerning public roads (uniform text in Journal of Laws of 2015 item 460), into the following categories: national, regional, district and communal roads.*

National roads *include:*

– *motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,*
– *international roads,*
– *roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,*
– *approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,*
– *roads which are an alternative to toll motorways,*
– *roads which are bypasses around large urban agglomerations,*
– *roads with a military significance.*

Regional roads *include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.*

District roads *include roads other than those mentioned earlier, which link district capital cities with commune capital cities and commune capital cities with other such cities.*

Communal roads *include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.*

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

3. Dane o pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych według stanu w dniu 31 XII prezentowane są w latach 2002-2008 – według ewidencji prowadzonej przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów, od 2009 r. według centralnej ewidencji pojazdów (CEPiK) prowadzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji (do 26 XI 2015 r. – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych). Dane nie obejmują pojazdów wyrejestrowanych, a do 2010 r. – również pojazdów posiadających pozwolenie czasowe wydawane w końcu danego roku.

Pozwolenie czasowe wydawane jest na okres do około 30 dni w celu załatwienia wszystkich formalności związanych z rejestracją pojazdu i niezbędnych do otrzymania docelowego dowodu rejestracyjnego.

4. Informacje o **komunikacji miejskiej naziemnej** dotyczą komunikacji autobusowej, tramwajowej i trolejbusowej i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, publicznych i prywatnych.

Komunikacja miejska – gminne przewozy pasażerskie wykonywane w granicach administracyjnych miasta albo miasta i gminy lub miast i gmin sąsiadujących (jeśli zawarły porozumienie lub utworzyły związek międzygminny w celu wspólnej realizacji publicznego transportu zbiorowego); w przypadku gmin miejsko-wiejskich łącznie z obsługą strefy wiejskiej w tych gminach; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw prowadzących głównie komunikację zamiejską, a świadczących również usługi komunikacji miejskiej w niektórych miastach oraz linii komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych i trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

5. Linia autobusowa jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od liczby kursów autobusów odbywających się na tej linii.

Długość linii regularnej komunikacji autobusowej to suma długości linii autobusowych.

Urban roads *include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.*

Non-urban roads *include roads located outside the administrative boundaries of cities.*

3. Data on road motor vehicles and tractors registered *as of 31 December have been presented between 2002 and 2008 – according to the register maintained by starosts, presidents of cities and mayors, since 2009 – according to central vehicle register maintained by the Ministry of Digital Affairs (until 26 XI 2015 – Ministry of Interior). Data does not include vehicles being devoid of car registration, and up to 2010 – also vehicles having temporary permission given by the ending of reference year.*

Temporary permission is passed by about 30 daily period with the aim of take care of formality be connected with vehicle registration and received ordinary registration book.

4. *Information regarding* ***urban ground transport*** *concerns bus, tram and trolley bus communication and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies.*

Urban transport *– gmina transport of passengers carried out within the administrative borders of city or city and gmina or neighboring cities and gminas (if they signed agreement or association between gminas in order to implement together collective public transport); including service for rural area in urban-rural gminas; data do not include the activity of enterprises operating mainly in the scope of non-urban transport, but rendering also the services in the scope of urban transport in some cities as well as transport lines exclusively servicing work places.*

Transport line *is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles marked with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley bus lines over which vehicles marked with separate numbers or letters travel.*

5. *A* ***bus line*** *is a permanent road connection between two extreme localities as well as between selected intermediate localities which involves using one or several buses travelling between these localities according to a defined schedule.*

The ***length of a bus line*** *is the length of the route, given in kilometres, between two extreme localities, regardless of the number of journeys carried out by buses on that line.*

Length of bus regular traffic lines *is the total length of bus lines.*

6. Transport samochodowy zarobkowy, zarówno w zakresie przewozu ładunków, jak i pasażerów, obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą; ponadto w zakresie przewozu pasażerów obejmuje również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy. Dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taborem komunikacji miejskiej oraz dokonywanych przez podmioty o liczbie pracujących do 9 osób.

7. Dane dotyczące **transportu lotniczego** obejmują przewoźników transportu lotniczego rozkładowego (transport pasażerów lub ładunków na stałych trasach i według stałych rozkładów lotów). Informacje o przewozach ładunków transportem lotniczym obejmują przewozy przesyłek towarowych, pocztowych oraz bagażu płatnego.

8. Dane o **wypadkach drogowych** obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Telekomunikacja

1. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe telefoniczne łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej) oraz łącza w dostępach ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

6. Road transport for hire or reward *with respect to transport of goods as well as transport of passengers includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity; moreover, in regard to transport of passengers includes also services for remuneration carried out by entities with basic economic other than road transport. Data regarding transport of passengers do not include carriage by urban transport fleet and entities employing up to 9 persons.*

7. *Data concerning* ***air transport*** *include carriers of scheduled air transport (the transport of passengers or freight on permanent routes and according to established flight schedules). Information regarding transports of freight by air transport includes transports of cargo, mail and paid baggage.*

8. *Data regarding* ***road traffic accidents*** *cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.*

A ***road traffic accident fatality*** *is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.*

A ***road traffic accident injury*** *is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.*

Telecommunications

1. Telephone main line *includes standard telephone main line (fixed line telephone subscribers) and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.*

Transport
Transport

TABL. 1(257). **LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE** [a]
Stan w dniu 31 XII
RAILWAY LINES OPERATED [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
	w km *in km*				
O G Ó Ł E M [b]	**1766**	**1769**	**1751**	**1727**	***T O T A L*** [b]
Normalnotorowe	1766	1769	1751	1727	*Standard gauge*
w tym zelektryfikowane	1047	1053	1067	1064	*of which electrified*
jednotorowe	993	997	976	957	*single track*
dwu – i więcej torowe	773	772	775	770	*double and more track*
Na 100 km² powierzchni ogółem	**8,9**	**8,9**	**8,8**	**8,7**	***Per 100 km² of total area***

a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami sieci kolejowej. b Nie wystąpiły linie kolejowe szerokotorowe i wąskotorowe.

a Data concern PKP network and other entities managing railway network. b Broad and narrow gauge lines have not existed.

TABL. 2(258). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**
Stan w dniu 31 XII
HARD SURFACE PUBLIC ROADS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		*SPECIFICATION*
				ogółem *total*	w tym o nawierzchni ulepszonej *of which improved*	
	w km *in km*					
O G Ó Ł E M	**18098,7**	**18426,2**	**19229,1**	**19399,9**	**18185,4**	***T O T A L***
miejskie	4722,7	4954,6	5154,9	5186,2	4972,0	*urban*
zamiejskie	13376,0	13471,6	14074,2	14213,7	13213,4	*non-urban*
Krajowe	1320,7	1394,7	1405,0	1405,1	1405,1	*National*
miejskie	324,2	351,2	354,2	354,3	354,3	*urban*
zamiejskie	996,5	1043,5	1050,8	1050,8	1050,8	*non-urban*
Wojewódzkie	2410,5	2360,2	2422,9	2402,4	2389,7	*Regional*
miejskie	484,4	486,7	504,3	500,9	499,9	*urban*
zamiejskie	1926,1	1873,5	1918,6	1901,5	1889,8	*non-urban*
Powiatowe	8453,5	8326,5	8090,5	8106,6	7949,9	*District*
miejskie	1063,6	1007,2	762,9	766,7	761,6	*urban*
zamiejskie	7389,9	7319,3	7327,6	7339,9	7188,3	*non-urban*
Gminne	5914,0	6344,8	7310,7	7485,8	6440,7	*Communal*
miejskie	2850,5	3109,5	3533,5	3564,3	3356,2	*urban*
zamiejskie	3063,5	3235,3	3777,2	3921,5	3084,5	*non-urban*

Ź r ó d ł o : dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.
S o u r c e : data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

TABL. 3(259). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE** [a]
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M [b]	**1185903**	**1655831**	**1943828** [c]	**2015667** [c]	***T O T A L*** [b]
w tym:					*of which:*
Samochody osobowe	920412	1309416	1552886	1610385	*Passenger cars*
Autobusy	6211	7725	8797	9158	*Buses*
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe [d]	163744	209936	236675	242733	*Lorries and road tractors* [d]
Ciągniki balastowe i rolnicze	47376	61107	63219	64369	*Ballast and agricultural tractors*
Motocykle	40027	56259	68612	74740	*Motorcycles*

a Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 310. b Bez trolejbusów. c Łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. d Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Cyfryzacji.

a See general notes, item 3 on page 310. b Excluding trolleybuses. c Including road vehicles having temporary permissions (for the period of 30 days) issued at the end of the year. d Including vans.
S o u r c e: data of the Ministry of Digital Affairs.

TABL. 4(260). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ** [a]
Stan w dniu 31 XII
REGULAR BUS COMMUNICATION LINES [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Krajowe: liczba	2084	1473	1243	1098	*National: number*
długość w km	106939	71005	61840	56848	*length in km*
dalekobieżne: liczba	86	53	51	46	*long distance: number*
długość w km	31833	19624	21673	20220	*length in km*
regionalne: liczba	299	208	163	141	*regional: number*
długość w km	23448	15767	10518	9272	*length in km*
podmiejskie: liczba	1665	1182	1004	897	*suburban: number*
długość w km	51107	35164	29398	27221	*length in km*
miejskie: liczba	34	30	25	14	*urban: number*
długość w km	551	450	251	135	*length in km*
Międzynarodowe: liczba	19	8	2	2	*International: number*
długość w km	19916	10230	1098	1098	*length in km*

a Przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzące regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABL. 5(261). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY** [a]
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Komunikacja krajowa					***National communication***
Przewozy ładunków w tys. t	3814,2	4508,3	5545,3	8088,1	*Transport of goods in thous. t*
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	111	156	127	86	*Average transport distance per 1 t in km*
Przewozy pasażerów [b] w tys. osób	70487,2	48093,2	39423,0	31876,9	*Transport of passengers* [b] *in thous.*
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	37	30	37	40	*Average transport distance per passenger in km*

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. b Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).
a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

TABL. 5(261). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY** [a] **(dok.)**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT [a] *(cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Komunikacja międzynarodowa					***International communication***
Przewozy ładunków w tys. t	2870,9	4868,2	7884,0	7881,1	*Transport of goods in thous. t*
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	781	864	784	720	*Average transport distance per 1 t in km*
Przewozy pasażerów[b] w tys. osób	328,4	254,6	112,0	80,8	*Transport of passengers*[b] *in thous.*
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	556	680	571	714	*Average transport distance per passenger in km*

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. b Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).
a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

TABL. 6(262). **KOMUNIKACJA MIEJSKA** [a]
Stan w dniu 31 XII
URBAN TRANSPORT [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Sieć komunikacyjna – linie w km	3724	3936	3283	3606	*Transportation network – lines in km*
autobusowe	3465	3682	3021	3333	*buses*
tramwajowe	259	254	262	273	*trams*
Tabor:					*Fleet of:*
autobusowy: w sztukach	774	831	759	737	*buses: in units*
liczba miejsc w tys.	92,0	93,2	84,8	81,8	*number of seats in thous.*
tramwajowy: w sztukach	401	404	376	374	*trams: in units*
liczba miejsc w tys.	52,9	53,7	51,4	52,4	*number of seats in thous.*
Przewozy pasażerów [b] (w ciągu roku) komunikacją naziemną w mln	266	243	259	264	*Transport of passengers [b] (during the year) ground transport in mln*

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dane szacunkowe.
a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. b Estimated data.

TABL. 7(263). **RUCH PASAŻERÓW** [a] **W PORCIE LOTNICZYM**
PASSENGER TRAFFIC [a] *AT AIRPORT*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Pasażerowie przybyli[b] z portów w tys.:					*Passenger arrivals*[b] *from airports in thous.:*
krajowych	90,1	103,7	179,1	213,0	*domestic*
zagranicznych	140,1	693,1	835,7	916,9	*foreign*
Pasażerowie odprawieni[c] do portów w tys.:					*Passenger departures*[c] *to airports in thous.:*
krajowych	92,6	107,9	183,1	221,9	*domestic*
zagranicznych	142,8	698,1	837,1	917,4	*foreign*

a Dane nie obejmują dzieci w wieku do 2 lat. b, c Pasażerowie, dla których port we Wrocławiu jest: b – portem zakończenia podróży rozpoczętej w porcie krajowym lub zagranicznym, c – portem rozpoczęcia podróży kończącej się w porcie krajowym lub zagranicznym.
a Data not include children below the age of 2. b, c Passengers for whom the indicated domestic airport in Wrocław is: b – the final destination of a journey begun at a domestic or foreign airport, c – the point of departure for a journey terminating at a domestic or foreign airport.

TABL. 8(264). **PRZEŁADUNEK [a] ŁADUNKÓW W PORCIE LOTNICZYM**
FREIGHT LOADED AND UNLOADED [a] AT AIRPORT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tonach		*in tonnes*		
Ładunki przybyłe z portów	452	498	240	74	*Freight arrivals from airports*
krajowych	400	481	220	12	*domestic*
w tym poczta	265	414	.	.	*of which by post*
zagranicznych	52	17	20	62	*foreign*
Ładunki odprawione do portów	973	448	210	245	*Freight deapartures to airports*
krajowych	303	434	194	11	*domestic*
w tym poczta	258	424	.	.	*of which by post*
zagranicznych	670	14	16	234	*foreign*

a W lotach komunikacyjnych.
a In transport flights.

TABL. 9(265). **WYPADKI DROGOWE [a] I ICH OFIARY**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS [a] AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Wypadki	**3149**	**2294**	**2466**	**2280**	***Accidents***
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych [b]	26,6	13,9	12,7	11,3	*Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors [b]*
Ofiary wypadków	**4453**	**3339**	**3396**	**3153**	***Road traffic casualties***
Śmiertelne	364	241	242	185	*Fatalities*
na 100 tys. ludności	12,6	8,3	8,3	6,4	*per 100 thous. population*
Ranni	4089	3098	3154	2968	*Injured*
na 100 tys. ludności	142	106	108	102	*per 100 thous. population*

a Zarejestrowane przez Policję. b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku.
Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.
a Registered by the Police. b Vehicles as of 31 XII; since 2011 including road vehicles having temporary permissions (for the period of 30 days) issued at the end of the year.
S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 10(266). **WYPADKI DROGOWE [a] WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYN I RODZAJÓW POJAZDÓW**
ROAD ACCIDENTS [a] BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
Wypadki	**2466**	**2280**	***Accidents***
Z winy kierujących pojazdami	2032	1875	*Guilt of drivers*
w tym:			*of which:*
niedostosowanie prędkości do warunków ruchu	585	466	*inappropriate speed for road conditions*
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu	532	507	*non-compliance with vehicle right of way*
nieprawidłowe wyprzedzanie	99	110	*incorrectly overtaking*
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego	283	275	*incorrectly behaviour towards the pedestrian*
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	178	158	*not keeping a safe distance between vehicles*
Z winy pieszych	189	170	*Guilt of pedestrians*
w tym nieostrożne wejście na jezdnię	116	104	*of which carelessly entering to the roadway*
Pozostałe [b]	245	235	*Others [b]*
Pojazdy kierujących będących sprawcami wypadków	**2032**	**1875**	***Vehicles of drivers being accident culprits***
Samochody osobowe	1602	1461	*Passenger cars*
Motocykle	88	77	*Motorcycles*
Rowery	94	112	*Bicycles*
Motorowery	54	46	*Motor-bicycles*
Samochody ciężarowe	139	112	*Lorries*
Inne pojazdy [c]	55	67	*Other vehicles [c]*

a Zarejestrowane przez Policję. b Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny. c Łącznie z pojazdami nieustalonymi.
a Registered by the Police. b Data include guilt of passengers, complicity of traffic participants and other reasons. c Including unidentified vehicles.

TABL. 10(266). **WYPADKI DROGOWE [a] WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYN I RODZAJÓW POJAZDÓW (dok.)**
ROAD ACCIDENTS [a] BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	*SPECIFICATION*
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg	**225**	**209**	***Accidents involving intoxicated road users***
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			*of which caused by intoxicated:*
Kierujących	117	103	*Drivers*
samochodami osobowymi	91	76	*of passenger cars*
motocyklami	7	5	*of motorcycles*
rowerami	6	7	*of bicycles*
motorowerami	8	11	*of motor-bicycles*
samochodami ciężarowymi	1	3	*of lorries*
innymi pojazdami	4	1	*of other vehicles*
Pieszych	32	36	*Pedestrians*

a Zarejestrowane przez Policję.
Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.
a Registered by the Police.
S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

Telekomunikacja
Telecommunications

TABL. 11(267). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE [a]**
Stan w dniu 31 XII
TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Telefoniczne łącza główne	1004859	678000	438300	389435	*Telephone main line*
w tym abonenci prywatni [b]	766463	458055	297671	265188	*of which private subscribers [b]*
miasta	872159	597185	392363	339984	*urban areas*
w tym abonenci prywatni [b]	652649	394777	261639	225159	*of which private subscribers [b]*
wieś	132700	80815	45937	49451	*rural areas*
w tym abonenci prywatni [b]	113814	63278	36032	40029	*of which private subscribers [b]*
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej)	863429	560672	364041	323200	*of which standard main line (fixed line telephone subscribers)*
miasta	742248	487567	322715	278049	*urban areas*
wieś	121181	73105	41326	45151	*rural areas*
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące	7894	3247	1170	458	*Public pay telephones*
miasta	5908	2410	955	344	*urban areas*
wieś	1286	837	215	114	*rural areas*

a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.
a Data concern operators of public telecommunication network. b Possessing telephones installed in private dwellings.

DZIAŁ XVIII
HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których przeważającym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle".

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
   - punktach sprzedaży detalicznej, tj. w sklepach (łącznie z aptekami ogólnodostępnymi), składach, składnicach, stacjach paliw, punktach sprzedaży drobnodetalicznej (straganach i ruchomych punktach sprzedaży, punktach aptecznych),
   - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj.: urzędom, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej w zakresie sprzedaży towarów konsumpcyjnych prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP). W odróżnieniu od grupowań występujących w klasyfikacji COICOP wyodrębnia się „towary nieżywnościowe".

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy mineralne lub chemiczne), materiały budowlane itp.

CHAPTER XVIII
TRADE AND CATERING

General notes

1. *Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.*

Trade enterprises *are understood as economic entities, the principal activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE rev. 2 in the section „Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles".*

2. *Data regarding the* ***retail sale*** *include:*

1) the sale of consumer and non-consumer goods at:
   - *retail sales outlets, i.e. in: shops (including public pharmacies), warehouses, repositories, petrol stations and small retail sales outlets (stalls and portable sales outlets, pharmaceutical outlets),*
   - *wholesale stores as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual needs of the purchaser;*
2) *the sale of commercial consumer goods as well as catering products in catering establishments.*

The sale of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales within the scope of consumer goods sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP). As opposed to groupings in the COICOP classification ''non-foodstuff goods'' are presented separately.

3. *The division of commodities into* ***consumer and non-consumer*** *goods has been done on the following basis: non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeding-stuffs, plant protection chemicals, mineral or chemical fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.*

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m^2 i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m^2.

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m^2 do 2499 m^2 prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m^2 prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku oraz dodatkowo często nabywanych towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m^2.

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do pozostałych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m^2.

Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

6. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowywanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

The division of consumer goods into food, alcoholic beverages and non-foodstuff goods was made by estimation.

4. *Data regarding the* ***wholesale of commodities*** *include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sale realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sale realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.*

5. *The division of* ***stores by organizational form*** *was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.*

Department stores and trade stores *are stores divided into separate departments, each selling a broad and universal assortment, particularly non-foodstuff goods, with a sales area of 2000 m^2 and more for department stores and from 600 to 1999 m^2 for trade stores.*

Supermarkets *are stores with a sales area from 400 to 2499 m^2, selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.*

Hypermarkets *are stores with a sales area 2500 m^2 and more, selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.*

Universal stores *are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption and also often purchased non-foodstuff goods, with a sales area from 120 to 399 m^2.*

Specialized stores *are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).*

Other stores include stores with a sales area up to 119 m^2.

Shops include public pharmacies.

6. Catering establishments *include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and takeout consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.*

Mobile retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

7. Magazyny handlowe (hurtu i rozdzielcze detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów.

8. Dane o działalności handlowej, w tym informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek. Dane o sprzedaży hurtowej, działalności gastronomicznej i magazynach handlowych dotyczą wyłącznie jednostek o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

9. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

7. Trade warehouses *(wholesale and retail distribution) are organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing up commodities, occupying separate storage space, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registrating the amount and the changes in stocks.*

8. *Data regarding trade activity, including information about shops and petrol stations are compiled based of reporting. For entities employing up to 9 persons, the data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities. Data regarding wholesale, catering activity and trade warehouses concern exclusively entities employing more than 9 persons.*

9. Marketplaces *are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).*

Seasonal marketplaces *are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons*

TABL. 1(268). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M w mln zł	**25674,9**	**37065,0**	**48173,7**	**48682,3**	***T O T A L in mln zl***
W tym w przedsiębiorstwach handlowych [a]:					*Of which in trade enterprises [a]:*
w milionach złotych	6928,3	15531,4	21772,7	22972,9	*in million zlotys*
w %	27,0	41,9	45,2	47,2	*in %*
Na 1 mieszkańca w zł	**8883**	**12709**	**16563**	**16756**	***Per capita in zl***

a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2(269). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW WEDŁUG GRUP [a] (ceny bieżące)**
RETAIL SALES BY GROUPS [a] (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
W MILIONACH ZŁOTYCH *IN MILLION ZLOTYS*					
O G Ó Ł E M	**12097,8**	**22726,3**	**30874,9**	**31100,0**	***T O T A L***
W ODSETKACH *IN PERCENT*					
O G Ó Ł E M	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	***T O T A L***
Towary konsumpcyjne	81,2	85,0	89,2	94,2	*Consumer goods*
żywność i napoje bezalkoholowe	29,1	29,2	31,5	30,9	*food and non-alcoholic beverages*
napoje alkoholowe	5,6	5,3	4,6	4,7	*alcoholic beverages*
towary nieżywnościowe	46,5	50,5	53,1	58,6	*non-foodstuffs*
Towary niekonsumpcyjne	18,8	15,0	10,8	5,8	*Non-consumer goods*

a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3(270). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH [a] (ceny bieżące)**
WHOLESALE IN TRADE ENTERPRISES [a] (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
W MILIONACH ZŁOTYCH *IN MILLION ZLOTYS*					
O G Ó Ł E M	**20902,1**	**33584,0**	**39703,1**	**42257,6**	***T O T A L***
W ODSETKACH *IN PERCENT*					
O G Ó Ł E M	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	***T O T A L***
Żywność i napoje bezalkoholowe	9,7	8,2	4,8	7,0	*Food and non-alcoholic beverages*
Napoje alkoholowe	5,0	3,5	0,9	2,0	*Alcoholic beverages*
Towary nieżywnościowe [b]	85,3	88,3	94,3	91,0	*Non-foodstuffs goods [b]*

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.
a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4(271). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW [a]**
Stan w dniu 31 XII
SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORMS AND PETROL STATIONS [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Sklepy	**27438**	**27572**	**26463**	**27837**	***T O T A L***
Domy towarowe	8	5	5	6	*Department stores*
Domy handlowe	35	19	13	13	*Trade stores*
Supermarkety	209	377	599	626	*Supermarkets*
Hipermarkety	38	57	53	53	*Hypermarkets*
Sklepy powszechne	468	477	380	371	*Universal stores*
Sklepy wyspecjalizowane	1349	2465	2460	2662	*Specialized stores*
Pozostałe sklepy [b]	25331	24172	22953	24106	*Other shops [b]*
Stacje paliw	**708**	**590**	**509**	**618**	***Petrol stations***

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 319. Według lokalizacji sklepu/stacji paliw. b Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.
a See general notes, item 8 on page 319. According to location of shop/petrol station. b Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5(272). **GASTRONOMIA** [a]
CATERING [a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	779	1219	1481	1582	*Number of catering establishments (as of 31 XII)*
w tym restauracje	357	414	456	491	*of which restaurants*
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	824934	1726105	2604246	2862764	*Sales from catering activity (current prices) in thous. zl*
w tym:					*of which:*
z produkcji gastronomicznej	705571	1536657	2385851	2608736	*from catering production*
ze sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych	70198	110735	135333	144480	*from the sale of alcoholic beverages and tobacco*

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6(273). **MAGAZYNY HANDLOWE** [a]
Stan w dniu 31 XII
TRADE WAREHOUSES [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2015	*SPECIFICATION*
Magazyny zamknięte:				*Secured warehouses:*
liczba	2132	1648	1431	*number*
powierzchnia składowa w tys. m^2	1206,6	1661,8	1371,3	*storage area in thous. m^2*
Magazyny zadaszone:				*Roofed warehouses:*
liczba	165	293	330	*number*
powierzchnia składowa w tys. m^2	63,3	247,7	243,2	*storage area in thous. m^2*
Place składowe:				*Storage sites:*
liczba	453	402	376	*number*
powierzchnia składowa w tys. m^2	1321,2	1170,5	1498,1	*storage area in thous. m^2*
Silosy i zbiorniki:				*Silos and reservoirs:*
liczba	939	519	482	*number*
pojemność w dam^3	188,7	977,6	221,4	*capacity in dam^3*

a Hurtu i rozdzielcze detalu; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
U w a g a. Od 2006 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata.
a Wholesale and retail distribution; data concern economic entities employing more than 9 persons.
N o t e. Since 2006 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 7(274). **TARGOWISKA**
Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
Targowiska stałe:					*Permanent marketplaces:*
liczba	160	149	144	146	*number*
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	152	143	142	143	*of which with predominance of small-retail sales*
powierzchnia w tys. m^2	874,9	855,8	839,9	839,3	*area in thous. m^2*
w tym sprzedażowa	459,6	474,7	407,7	402,1	*of which sales area*
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	10790	6669	5914	5952	*permanent small-retail sales outlets*
w tym na targowiskach czynnych codziennie	7420	4759	4029	3947	*of which at marketplaces opened daily*
Targowiska sezonowe [a] (w ciągu roku)	2106	696	724	865	*Seasonal marketplaces [a] (during the year)*
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	17124,4	15582,1	14317,0	13619,5	*Annual receipts from marketplace fees in thous. zl*

a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.
a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

DZIAŁ XIX

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

CHAPTER XIX

FINANCES OF ENTERPRISES

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1047).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, a także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

3. Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

1) koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;

General notes

1. The financial results of enterprises *are adjusted to the Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1047).*

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, brokerage houses, insurance companies, investment and pension societies, nationnal investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) *include:*

1) net revenues from sale of products (goods and services), including subsidies on products;
2) net revenues from sale of goods and materials, including sums due from the sale of re-use packages;
3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
4) financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on term deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Costs of obtaining revenues from total activity *include:*

1) the cost of products sold (goods and services), i.e. the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;

2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
3) pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów w postaci rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Wynik zdarzeń nadzwyczajnych (zyski i straty nadzwyczajne) to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik finansowy na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a w 2005 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Obejmuje on:
– część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,

2) the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;
3) other operating costs to which the following are included: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future legal liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;
4) financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment the surplus of foreign exchange losses over gains.

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale *of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices, taking into account discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).*

5. The financial result on economic activity *is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.*

6. Result on extraordinary events (*extraordinary profits and losses) are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events.*

7. The gross financial result *(profit or loss) is the result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.*

8. Obligatory encumbrances of gross financial result *include income tax on legal and natural persons as well as in 2005 also other payments resulting from separate regulations.*

9. Income tax *is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. It includes:*
– *the current part, i.e., the tax presented in the tax declaration for a given reporting period,*

– część odroczoną, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego, przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego, czy jednostka osiągnie zysk czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymujemy po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
2) **wskaźnik rentowności obrotu:**
   – **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
   – **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
3) **wskaźnik płynności finansowej:**
   – **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
   – **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
   – **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, należne wpłaty na kapitał podstawowy, udziały (akcje) własne, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

– w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.), akcyjnych, komandytowo-akcyjnych – kapitał zakładowy,

– the deferred part, i.e., a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. The reserve is created irrespective of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

10. The net financial result *(profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.*

11. *The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:*

1) ***cost level indicator*** *as the relation of costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;*
2) ***turnover profitability rate:***
   – ***gross*** *as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,*
   – ***net*** *as the relation of the net financial result to revenues from total activity;*
3) ***financial liquidity ratio of:***
   – ***first degree*** *as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,*
   – ***second degree*** *as the relation of short-term investments and short-term dues to short-term liabilities excluding special funds,*
   – ***third degree*** *as the relation of current assets (stocks, short-term dues, short-term investments and short-term inter-period settlements) to short-term liabilities excluding special funds.*

12. Current assets *include: stocks, short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term inter-period settlements.*

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of their due date).

13. Share equity (funds) *is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), share capital not paid up, entity's shares (stock), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year. Share capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:*

– initial capital – in limited liability, joint stock, joint stock-limited companies,

– w przedsiębiorstwach państwowych – fundusz założycielski,
– w spółdzielniach – fundusz udziałowy,
– w spółkach komandytowych, jawnych, partnerskich, cywilnych – kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

– founders' capital – in state owned enterprises,
– participation fund – in cooperatives,
– owners' capital – in limited partnership, unlimited partnership, professional partnership and civil law partnership companies.

Share capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in cooperatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) *include all liabilities, including liabilities from credits and loans and are divided into: long-term liabilities — when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities — when their repayment period on the balance day is not longer than one year.*

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

15. *Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year*.

TABL. 1(275). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł		*in mln zl*		
Przychody z całokształtu działalności	**105282,1**	**179138,6**	**210089,4**	**218766,9**	***Revenues from total activity***
sektor publiczny	10677,1	7560,6	5474,5	6031,1	*public sector*
sektor prywatny	94605,0	171578,0	204615,0	212735,7	*private sector*
w tym:					*of which:*
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	64437,9	109677,8	135699,8	141224,2	*Net revenues from sale of products (goods and services)*
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	37122,2	62813,1	67557,0	70796,0	*Net revenues from sale of goods and materials*
Przychody finansowe	1657,6	3346,3	3435,4	3240,9	*Financial revenues*
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	**99223,9**	**166517,7**	**198201,5**	**211839,9**	***Costs of obtaining revenues from total activity***
sektor publiczny	10316,0	6884,9	5482,1	5985,4	*public sector*
sektor prywatny	88907,8	159632,8	192719,5	205854,5	*private sector*
w tym:					*of which:*
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	62332,6	104857,7	133147,2	139108,4	*Cost of products sold (goods and services)*
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	32444,4	53681,5	58693,9	61375,4	*Value of goods and materials sold*
Koszty finansowe	2161,1	4823,2	3900,6	8812,1	*Financial costs*
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	**6058,3**	**12620,9**	**11887,9**	**6927,0**	***Financial result on economic activity***
Sektor publiczny	361,1	675,7	-7,6	45,8	*Public sector*
Sektor prywatny	5697,2	11945,2	11895,5	6881,2	*Private sector*
Wynik zdarzeń nadzwyczajnych	**22,9**	**23,0**	**37,2**	**3,9**	***Result on extraordinary events***
sektor publiczny	2,1	0,2	-0,1	2,7	*public sector*
sektor prywatny	20,7	22,8	37,3	1,2	*private sector*
Zyski nadzwyczajne	32,2	74,0	43,6	58,1	*Extraordinary profits*
Straty nadzwyczajne	9,4	51,0	6,4	54,2	*Extraordinary losses*
Wynik finansowy brutto	**6081,1**	**12643,9**	**11925,1**	**6930,9**	***Gross financial result***
sektor publiczny	363,2	675,9	-7,7	48,5	*public sector*
sektor prywatny	5717,9	11968,0	11932,8	6882,5	*private sector*
Zysk brutto	7435,5	14200,0	13731,8	10807,5	*Gross profit*
Strata brutto	1354,3	1556,1	1806,7	3876,5	*Gross loss*
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	**1050,7**	**2161,8**[a]	**1856,1**[a]	**1822,6**[a]	***Obligatory encumbrances on gross financial result***
sektor publiczny	49,2	109,3	43,7	42,8	*public sector*
sektor prywatny	1001,5	2052,5	1812,4	1779,9	*private sector*
W tym podatek dochodowy	1032,3	2161,8	1856,1	1822,6	*Of which income tax*
Wynik finansowy netto	**5030,5**	**10482,1**	**10069,1**	**5108,3**	***Net financial result***
sektor publiczny	314,0	566,6	-51,3	5,7	*public sector*
sektor prywatny	4716,4	9915,5	10120,4	5102,6	*private sector*
Zysk netto	6381,7	12082,9	11872,0	9824,2	*Net profit*
Strata netto	1351,2	1600,8	1803,0	4716,0	*Net loss*

a Obejmują tylko podatek dochodowy.
a Include only income tax.

TABL. 2(276). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Przychody z całokształtu działalności *Revenues from total activity*	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności *Costs of obtaining revenues from total activity*	Wynik finansowy brutto *Gross financial result*	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto *Obligatory encumbrances on gross financial result*	Wynik finansowy netto *Net financial result*
		w mln zł *in mln zl*				
O G Ó Ł E M	2005	105282,1	99223,9	6081,1	1050,7	5030,5
T O T A L	2010	179138,6	166517,7	12643,9	2161,8[a]	10482,1
	2014	210089,4	198201,5	11925,1	1856,1[a]	10069,1
	2015	**218766,9**	**211839,9**	**6930,9**	**1822,6**[a]	**5108,3**
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo... *Agriculture, forestry and fishing*		1200,3	1129,0	71,3	7,6	63,7
Przemysł ..... *Industry*		115408,1	112670,7	2736,6	1364,4	1372,2
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... *of which manufacturing*		91543,9	87273,7	4269,8	446,8	3822,9
Budownictwo ..... *Construction*		8832,7	8385,0	447,8	62,5	385,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] ..... *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]		61966,6	60457,4	1514,5	186,9	1327,6
Transport i gospodarka magazynowa ..... *Transportation and storage*		5216,3	4973,2	242,5	32,0	210,5
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ]..... *Accommodation and catering*[Δ]		2560,4	2305,5	254,6	1,1	253,5
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*		3459,1	3163,6	295,5	34,6	260,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.... *Financial and insurance activities*		5305,9	4942,1	363,8	-0,6	364,4
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] ..... *Real estate activities*		2561,6	2419,7	142,0	14,7	127,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*		3114,4	2732,3	382,1	47,8	334,4
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*		6351,4	5983,4	368,1	51,5	316,6
Edukacja ..... *Education*		76,1	77,8	-1,7	0,8	-2,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... *Human health and social work activities*		2065,9	1951,4	114,6	17,7	96,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*		408,4	430,1	-21,6	1,5	-23,2
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*		239,6	218,7	20,9	-0,1	20,9

a Obejmują tylko podatek dochodowy.
a Include only income tax.

TABL. 3(277). **PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH**
ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Liczba przedsiębiorstw ogółem *Number of enterprises*	Z wynikiem finansowym brutto *With gross financial result*			Z wynikiem finansowym netto *With net financial result*		
			dodatnim (zysk) *positive (profit)*	ujemnym (strata) *negative (loss)*	zerowym (0) *zero (0)*	dodatnim (zysk) *positive (profit)*	ujemnym (strata) *negative (loss)*	zerowym (0) *zero (0)*
			w % ogółu przedsiębiorstw			*in % of total of enterprises*		
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	2005	3660	76,4	21,5	2,1	75,5	22,1	2,4
	2010	4266	78,9	20,7	0,3	78,2	21,2	0,6
	2014	4354	80,2	19,5	0,3	79,3	20,2	0,5
	2015	**4219**	**82,2**	**17,5**	**0,3**	**81,5**	**18,0**	**0,5**
sektor publiczny *public sector*		242	67,8	32,2	-	66,9	33,1	-
sektor prywatny *private sector*		3977	83,1	16,6	0,3	82,4	17,1	0,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*		124	83,1	15,3	1,6	83,1	16,1	0,8
Przemysł *Industry*		1351	81,6	18,3	0,1	81,1	18,9	0,1
w tym przetwórstwo przemysłowe *of which manufacturing*		1137	82,8	17,1	0,1	82,4	17,6	-
Budownictwo *Construction*		414	84,1	15,9	-	83,8	16,2	-
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]		962	86,0	13,9	0,1	85,6	14,4	-
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*		198	88,4	11,6	-	87,9	12,1	-
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering*[Δ]		102	63,7	36,3	-	63,7	36,3	-
Informacja i komunikacja *Information and communication*		141	74,5	24,8	0,7	73,0	26,2	0,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*		73	78,1	21,9	-	76,7	23,3	-
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] *Real estate activities*		203	86,7	11,8	1,5	83,3	11,8	4,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*		218	81,7	17,9	0,5	81,7	17,9	0,5
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*		194	76,8	21,6	1,5	75,3	22,7	2,1
Edukacja *Education*		26	80,8	19,2	-	76,9	19,2	3,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*		156	85,9	14,1	-	84,6	15,4	-
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją *Arts, entertainment and recreation*		40	37,5	62,5	-	37,5	62,5	-
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*		17	76,5	23,5	-	76,5	23,5	-

TABL. 4(278). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Wskaźnik poziomu kosztów *Cost level indicator*	Wskaźnik rentowności obrotu *Turnover profitability rate*		Wskaźnik płynności finansowej *Financial liquidity ratio of the*		
		brutto *gross*	netto *net*	I stopnia *first degree*	II stopnia *second degree*	III stopnia *third degree*
		w %		*in %*		
O G Ó Ł E M 2005	94,2	5,8	4,8	32,6	96,0	135,4
T O T A L 2010	93,0	7,1	5,9	40,9	109,5	151,7
2014	94,3	5,7	4,8	36,1	99,6	142,2
2015	**96,8**	**3,2**	**2,3**	**36,8**	**101,2**	**143,2**
sektor publiczny *public sector*	99,2	0,8	0,1	73,5	129,8	167,5
sektor prywatny *private sector*	96,8	3,2	2,4	35,8	100,4	142,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*	94,1	5,9	5,3	45,4	119,8	230,6
Przemysł *Industry*	97,6	2,4	1,2	32,2	101,9	149,7
w tym przetwórstwo przemysłowe *of which manufacturing*	95,3	4,7	4,2	37,5	113,5	160,2
Budownictwo *Construction*	94,9	5,1	4,4	71,5	135,9	177,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]	97,6	2,4	2,1	25,2	77,7	136,6
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	95,3	4,6	4,0	30,9	116,1	133,1
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering*[Δ]	90,0	9,9	9,9	47,3	80,5	89,8
Informacja i komunikacja *Information and communication*	91,5	8,5	7,5	122,6	241,5	257,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	93,1	6,9	6,9	50,5	80,6	83,7
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] *Real estate activities*	94,5	5,5	5,0	121,3	154,3	207,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	87,7	12,3	10,7	99,2	203,0	229,3
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	94,2	5,8	5,0	20,4	101,8	108,8
Edukacja *Education*	102,3	-2,3	-3,3	53,4	113,1	124,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	94,5	5,5	4,7	64,0	145,3	155,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją *Arts, entertainment and recreation*	105,3	-5,3	-5,7	81,6	102,3	108,9
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	91,3	8,7	8,7	32,8	162,6	186,2

TABL. 5(279). **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES
As of 31 XII

Lp. *No.*	WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Grand total*	Zapasy		
			razem *total*	w tym	
				materiały *materials*	półprodukty i produkty w toku *semi-finished products and work in progress*
		w mln zł			
1	**O G Ó Ł E M** 2005	34413,7	9327,5	2644,2	1845,7
2	***T O T A L*** 2010	63561,3	16558,1	4353,2	3502,8
3	2014	72243,0	20075,7	5702,0	3637,0
4	**2015**	**76811,7**	**21154,8**	**5860,3**	**4067,8**
5	sektor publiczny ..... *public sector*	2471,9	472,2	104,6	102,4
6	sektor prywatny ..... *private sector*	74339,8	20682,6	5755,7	3965,5
7	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture, forestry and fishing*	760,7	356,6	65,4	71,1
8	Przemysł ..... *Industry*	40857,2	12455,3	5412,4	3338,3
9	w tym przetwórstwo przemysłowe ..... *of which manufacturing*	33933,1	9355,2	4680,8	1700,3
10	Budownictwo ..... *Construction*	4525,5	923,0	116,9	447,9
11	Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] .... *Trade; repair of motor vehicles* [Δ]	15193,1	6424,1	136,3	57,5
12	Transport i gospodarka magazynowa ..... *Transportation and storage*	1347,3	133,1	34,4	2,0
13	Zakwaterowanie i gastronomia [Δ]..... *Accommodation and catering* [Δ]	415,4	33,2	19,1	2,5
14	Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*	1385,3	41,0	4,5	15,3
15	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... *Financial and insurance activities*	3161,0	17,5	1,4	0,7
16	Obsługa rynku nieruchomości [Δ] ..... *Real estate activities*	2007,5	443,0	14,9	10,0
17	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... *Professional, scientific and technical activities*	1583,2	117,8	6,8	93,6
18	Administrowanie i działalność wspierająca [Δ]..... *Administrative and support service activities*	4768,7	168,0	17,8	28,9
19	Edukacja ..... *Education*	30,4	1,1	0,1	0,0
20	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... *Human health and social work activities*	565,1	27,8	19,5	-
21	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... *Arts, entertainment and recreation*	105,5	3,5	1,7	0,0
22	Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*	105,6	9,8	9,1	0,2

Stocks of which		Należności krótkoterminowe Short-term dues		Inwestycje krótkoterminowe Short-term investments	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe Short-term inter-period settlements	Lp. No.
produkty gotowe finished products	towary goods	razem total	w tym z tytułu dostaw i usług of which from deliveries and services			
in mln zl						
1704,4	3049,3	16116,7	2844,6	8290,8	678,8	1
2402,9	6115,1	28757,1	22650,6	17128,5	1117,7	2
3156,8	7281,3	32223,3	24313,6	18359,6	1584,4	3
3076,7	**7782,3**	**34519,3**	**24800,5**	**19762,7**	**1374,8**	4
49,4	197,4	831,2	496,3	1084,3	84,2	5
3027,3	7584,9	33688,1	24304,2	18678,5	1290,7	6
195,1	23,6	245,3	149,2	149,8	8,9	7
2575,9	932,4	19002,7	14377,5	8790,7	608,6	8
2051,0	739,6	16088,7	12485,5	7952,6	536,5	9
187,5	143,6	1642,0	1402,3	1822,0	138,5	10
90,1	6027,2	5835,1	4639,4	2807,6	126,3	11
5,5	86,8	862,3	593,7	312,8	39,2	12
0,2	8,9	153,6	84,4	218,8	9,8	13
9,2	8,5	638,5	551,0	658,6	47,1	14
0,1	13,3	1135,9	788,7	1906,5	101,1	15
6,9	408,2	318,6	231,1	1172,1	73,8	16
0,3	7,8	716,8	573,4	685,1	63,6	17
4,1	114,5	3565,3	1058,7	896,1	139,4	18
0,7	0,3	14,6	10,2	13,0	1,6	19
1,2	5,4	294,9	265,8	231,9	10,6	20
-	1,6	20,0	12,3	79,0	2,9	21
0,0	0,5	73,6	62,7	18,6	3,6	22

TABL. 6(280). **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	W tym *Of which*			
			kapitał (fundusz) podstawowy *share capital (fund)*	kapitał (fundusz) zapasowy *supplementary capital (fund)*	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych *undistributed (unsettled) financial result from previous years*	wynik finansowy netto roku obrotowego *net financial result of the turnover year*
		w mln zł *in mln zl*				
OGÓŁEM *TOTAL*	2005	46920,3	28792,7	15483,3	-5551,4	5099,1
	2010	79734,0	35533,9	31556,3	-3945,6	10571,2
	2014	101195,7	39052,8	48287,0	-5086,6	11029,2
	2015	**105200,3**	**40158,9**	**52421,0**	**-4092,9**	**5194,7**
sektor publiczny *public sector*		8682,3	7561,0	1075,9	-613,0	5,7
sektor prywatny *private sector*		96518,0	32597,8	51345,1	-3479,9	5189,1
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*		1399,9	455,3	643,6	23,4	63,7
Przemysł *Industry*		64330,5	20397,4	37868,2	-1703,7	1544,2
w tym przetwórstwo przemysłowe *of which manufacturing*		36207,4	13470,9	14755,5	-1501,9	3995,3
Budownictwo *Construction*		3495,4	1528,4	1607,6	-594,0	383,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles* [Δ]		13605,6	5186,5	4650,2	-884,6	1299,7
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*		1562,5	951,3	380,5	-182,0	204,8
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ] *Accommodation and catering* [Δ]		2010,8	1277,0	423,2	-19,8	253,6
Informacja i komunikacja *Information and communication*		1632,0	798,4	673,5	-197,6	271,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*		2701,9	1010,8	1642,9	-129,8	364,4
Obsługa rynku nieruchomości [Δ] *Real estate activities*		7343,6	4641,8	2139,6	-69,6	125,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*		1951,1	713,2	698,3	103,5	271,7
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ] *Administrative and support service activities*		3285,9	1513,8	1126,8	9,1	321,6
Edukacja *Education*		16,5	3,1	17,5	-1,5	-2,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*		1244,6	775,7	491,0	-67,0	95,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją *Arts, entertainment and recreation*		536,5	880,8	18,2	-373,4	-23,2
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*		83,4	25,5	40,1	-5,8	20,9

TABL. 7(281). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁEK** [a]
Stan w dniu 31 XII
SHARE CAPITAL OF COMPANIES [a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	W tym mienie *Of which estate*			
			Skarbu Państwa *of the State Treasury*	państwowych osób prawnych *of state legal persons*	krajowych osób fizycznych *of domestic natural persons*	osób zagranicznych *of foreign persons*
		w mln zł *in mln zl*				
O G Ó Ł E M ..... *T O T A L*	2005	22535,9	2324,3	1258,9	2262,2	8836,0
	2010	30549,4	1376,3	1788,9	3157,3	13396,4
	2014	34678,6	1383,8	734,5	2802,7	14348,5
	2015	**36013,4**	**1376,6**	**616,6**	**2925,7**	**15651,8**
sektor publiczny ..... *public sector*		7520,4	713,8	590,0	29,5	47,5
sektor prywatny ..... *private sector*		28493,0	662,7	26,6	2896,2	15604,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo... *Agriculture, forestry and fishing*		429,9	57,6	1,0	91,3	39,6
Przemysł ..... *Industry*		19968,6	727,3	484,3	1389,7	10396,5
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... *of which manufacturing*		13050,7	56,6	31,3	1282,2	9863,3
Budownictwo ..... *Construction*		1366,3	4,5	25,1	162,2	116,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] ..... *Trade; repair of motor vehicles* [Δ]		4637,8	0,1	0,1	607,2	3488,6
Transport i gospodarka magazynowa ..... *Transportation and storage*		849,0	78,5	40,8	71,2	73,3
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ] ..... *Accommodation and catering* [Δ]		1240,0	-	-	80,2	176,6
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*		804,8	1,3	0,2	46,4	167,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.... *Financial and insurance activities*		1010,4	-	-	48,4	4,4
Obsługa rynku nieruchomości [Δ] ..... *Real estate activities*		1968,9	366,4	21,5	239,7	217,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*		627,9	76,7	18,6	70,7	93,8
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ] *Administrative and support service activities*		1461,1	27,3	-	40,1	812,8
Edukacja ..... *Education*		2,9	-	-	2,8	0,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... *Human health and social work activities*		744,6	36,8	3,0	58,7	55,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*		880,8	-	22,0	13,9	6,4
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*		20,4	-	-	3,1	3,1

a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

a Data concerns commercial companies, civil law partnerships and others companies established on the basis of separate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign enterprises.

TABL. 8(282). **ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
LIABILITIES OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Grand total*	Długoterminowe *Long-term*		Krótkoterminowe *Short-term*		
			razem *total*	w tym kredyty i pożyczki *of which credits and loans*	razem *total*	w tym *of which* kredyty i pożyczki *credits and loans*	w tym *of which* z tytułu dostaw i usług *from deliveries and services*
		w mln zł *in mln zl*					
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	2005	39005,2	13055,6	8110,2	25949,6	5174,5	9324,9
	2010	64117,7	21658,9	9975,0	42458,8	8410,2	21185,5
	2014	81831,2	30354,6	21019,2	51476,6	12343,0	23110,4
	2015	**90311,8**	**35955,8**	**27343,7**	**54355,9**	**14979,9**	**23660,8**
sektor publiczny ..... *public sector*		5841,7	4291,0	3588,6	1550,6	446,8	365,3
sektor prywatny ..... *private sector*		84470,1	31664,8	23755,1	52805,3	14533,1	23295,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ... *Agriculture, forestry and fishing*		846,1	506,6	412,4	339,5	102,6	143,0
Przemysł ..... *Industry*		42588,1	14913,6	13219,3	27674,5	6718,7	13368,4
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... *of which manufacturing*		28189,8	6922,1	5603,4	21267,8	4263,4	11323,8
Budownictwo ..... *Construction*		3541,6	977,9	744,7	2563,7	404,3	1264,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] ..... *Trade; repair of motor vehicles* [Δ]		15074,5	3939,5	3090,2	11135,0	2985,3	6518,7
Transport i gospodarka magazynowa ..... *Transportation and storage*		1733,1	706,2	313,0	1026,9	273,4	447,9
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ] ..... *Accommodation and catering* [Δ]		2251,8	1786,6	1774,4	465,2	174,5	175,4
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*		876,1	335,2	246,5	540,9	60,8	297,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa .... *Financial and insurance activities*		7224,5	3448,7	384,7	3775,8	937,1	292,3
Obsługa rynku nieruchomości [Δ] ..... *Real estate activities*		3887,7	2716,9	2101,4	1170,8	238,8	342,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*		1112,6	395,1	142,5	717,5	164,9	250,4
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ] *Administrative and support service activities*		9801,9	5403,1	4284,9	4398,8	2757,0	380,8
Edukacja ..... *Education*		32,8	8,1	8,0	24,7	1,4	3,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... *Human health and social work activities*		604,4	236,4	202,6	368,0	103,5	124,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*		607,5	509,7	349,7	97,7	42,1	26,5
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*		129,2	72,3	69,4	56,9	15,4	25,2

DZIAŁ XX
FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów oraz województw), zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

Podstawę prawną określającą te procesy stanowiła w 2005 r. ustawa z dnia 26 XI 1998 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2003 Nr 15, poz. 148 z późniejszymi zmianami), a od 2010 r. ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 885, z późniejszymi zmianami) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. 2009 Nr 157, poz. 1241 z późniejszymi zmianami).

W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego podstawę prawną stanowi również:

- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 446),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 814),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 486),
- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 198, z późniejszymi zmianami),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 I 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. 2014 poz. 119),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity Dz. U. 2014 poz. 1053, z późniejszymi zmianami).

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów i wydatków jednostek samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem dotacji celowych z budżetu państwa oraz subwencji ogólnej z budżetu państwa oraz przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych.

CHAPTER XX
PUBLIC FINANCE

General notes

***1. Public finances** include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local government units (i.e. gminas, cities with powiat status, powiats and voivodships), incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public dept, as well as settlements with the European Union budget.*

The legal basis defining the above mentioned processes in 2005 provided the Law on Public Finances, dated 26 XI 1998 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 15, item 148, with later amendments), and since 2010 the Law of 27 VIII 2009 on Public Finances (uniform text Journal of Laws 2013 item 885, with later amendments) and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241, with later amendments).

In case of the financial management of local governments, the legal basis is additionally provided by:

- *the Law of 8 III 1990 on Gmina Local Government (uniform text Journal of Laws 2016 item 446),*
- *the Law of 5 VI 1998 on Powiat Local Government (uniform text Journal of Laws 2016 item 814),*
- *the Law of 5 VI 1998 on Voivodship Local Government (uniform text Journal of Laws 2016 item 486),*
- *the Law of 13 XI 2003 on Incomes of Local Government Units (uniform text Journal of Laws 2016 item 198, with later amendments),*
- *the Minister of Finances Regulation of 16 I 2014 on Budgetary Reporting (Journal of Laws 2014 item 119),*
- *the Minister of Finances Regulation of 2 III 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (uniform text Journal of Laws 2014 item 1053, with later amendments).*

***2.** The presented data include information on revenue and expenditure of local government units, taking into account the targeted grants from the state budget and general subvention from the state budget as well as revenue and costs of local government budgetary establishments.*

Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określane w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego zgrupowano zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych oraz rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.

Prezentowane w tabl. 2 i 4 dane w zakresie dochodów i wydatków według działów obejmują wszystkie paragrafy dochodowe/wydatkowe zrealizowane w danym dziale.

3. Miasto na prawach powiatu realizuje równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej. Powyższa uwaga dotyczy również samorządowych zakładów budżetowych.

4. Na **dochody jednostek samorządu terytorialnego** składają się:

1) dochody własne, tj.:
   a) udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa (tj. podatek dochodowy od osób prawnych i osób fizycznych),
   b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbowa,
   c) dochody z majątku np. dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,
   d) środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł;
2) dotacje:
   a) celowe z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
   b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, płatności z budżetu środków europejskich (paragrafy 200 i 620 oraz od 2015 r. – 205 i 625), według szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych,

Revenue and expenditure of the budgets of local government units are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Law on Public Finances.

Revenue and expenditure of the budgets of local governments units are grouped in accordance with the provisions set forth in the Law on Public Finances and in the regulation of the Minister of Finance on detailed classification of budget revenue, expenditure, income, outgoing and funds from foreign sources established.

The presented in tables 2 and 4 data on revenue and expenditure by divisions cover all the paragraphs of revenue/expenditure generated in a particular division.

***3.** City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables revenue and expenditure of gminas are given without data for cities with powiat status, while revenue and expenditure of cities with powiat status are given jointly with gmina and powiat part of revenue and expenditure. Above note concerns also local government budgetary establishment.*

***4. Budget revenue of local government units** comprise:*

1) own revenue, i.e.:
   a) share in taxes which make the revenue of state budget (i.e.: corporate and personal income taxes),
   b) receipts from taxes and fees established and collected on the basis of separate acts, of which the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, stamp duty,
   c) revenue from property, e.g. revenue from renting and leasing as well as agreements with a similar character,
   d) funds for additional financing of own tasks from other sources;
2) grants:
   a) targeted grants from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, task realized on the basis of agreements with government administration bodies,
   b) provided under programmes financed with the European funds and other foreign funds that are not reimbursable and payments from the European funds budget (paragraphs 200 and 620 and since 2015 – 205 and 625), according to the detailed classification of incomes, expenses, revenues and expenditures, and funds from foreign sources,

c) otrzymane z funduszy celowych (od 2011 r. są tylko państwowe fundusze celowe),
d) pozostałe dotacje, w tym realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;

3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

5. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.:

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- wydatki na zakup materiałów i usług,
- dotacje m.in. dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- wydatki na obsługę długu,
- wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

6. Od 2010 r. w sektorze finansów publicznych funkcjonują samorządowe zakłady budżetowe, które odpłatnie wykonują zadania i pokrywają koszty swojej działalności z przychodów własnych oraz ewentualnych dotacji przedmiotowych, a także z dotacji celowych na zadania bieżące i z dotacji celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji, otrzymanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

7. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano w Głównym Urzędzie Statystycznym na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

c) received from appropriated funds (since 2011 state appropriated funds),
d) other grants, of which realised on the basis of agreements between local government units,

3) general subvention from the state budget, consisting of the following parts: equalisation, educational, compensatory, balancing and regional.

***5. Expenditure of local government units budgets** are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:*

- *expenditure on wages and salaries (including derivatives),*
- *expenditure on the purchase of materials and services,*
- *grants, among others, for organisational and legal units operating within local government units budgets,*
- *expenditure on debt servicing,*
- *expenditure related to granting endorsements and guarantees.*

***6.** Since 2010 in the sector of public finance are functioning local government budgetary establishments which perform tasks for a fee, and cover the costs related to their activity from own revenues and from possible product grants, as well as from targeted grants for current tasks and targeted grants for financing or co-financing of the investment-related costs, obtained from the budgets of local government units.*

***7.** Information concerning budgets of local government units is compiled in the Central Statistical Office on the basis of the Ministry of Finance budgetary reporting.*

TABL. 1(283). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Gminy[a] *Gminas*[a]	Miasta na prawach powiatu *Cities with powiat status*	Powiaty *Powiats*	Województwo *Voivodship*
		w tys. zł *in thous. zl*				
O G Ó Ł E M ... ***T O T A L***	2005	8341173,8	3881049,7	2637488,7	1201222,8	621412,6
	2010	12782620,2	6034815,1	3829407,5	1905104,8	1013292,8
	2014	15405572,0	6847946,7	4853637,0	1976366,9	1727621,4
	2015	**15211147,1**	**7075516,2**	**4973289,8**	**1896967,6**	**1265373,6**
Dochody własne ... ***Own revenue***		**9149504,2**	**4198622,0**	**3482793,7**	**685437,9**	**782650,6**
w tym: *of which:*						
Udziały w podatku dochodowym ... *Share in income tax*		3819492,1	1471907,7	1363147,5	393124,2	591312,7
od osób prawnych ... *corporate income tax*		761094,4	120709,2	122426,2	25463,7	492495,3
od osób fizycznych ... *personal income tax*		3058397,7	1351198,4	1240721,3	367660,6	98817,4
Podatek od nieruchomości ... *Tax on real estate*		1846362,0	1284884,9	561477,1	x	x
Podatek rolny ... *Agricultural tax*		137862,8	135897,7	1965,0	x	x
Podatek od środków transportowych ... *Tax on means of transport*		59420,4	39554,6	19865,8	x	x
Podatek od czynności cywilnoprawnych ... *Tax on civil law transactions*		140004,4	65437,6	74566,8	x	x
Opłata skarbowa ... *Stamp duty*		30973,2	12512,7	18460,5	x	x
Dochody z majątku ... *Revenue from property*		794106,6	313586,1	443232,7	25239,0	12048,8
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze ... *of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character*		366875,8	146030,4	210897,8	8013,7	1933,8
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł ... *Funds for additional financing of own tasks from other sources*		93425,6	49777,4	16580,1	12667,2	14401,0

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1(283). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	Gminy [a] *Gminas* [a]	Miasta na prawach powiatu *Cities with powiat status*	Powiaty *Powiats*	Województwo *Voivodship*
	w tys. zł *in thous. zl*				
Dotacje ogółem ... ***Total grants***	**2838004,1**	**1344649,5**	**623548,1**	**449698,4**	**420108,1**
Dotacje celowe ... *Targeted grants*	2132657,3	1089353,8	413365,6	415220,1	214717,8
z budżetu państwa ... *from the state budget*	1872479,8	978279,5	365631,3	331909,6	196659,4
na zadania: *for tasks:*					
z zakresu administracji rządowej ... *for government administration tasks*	1258778,5	603746,4	249176,4	218265,6	187590,2
własne ... *for own tasks*	607375,4	370836,6	114449,7	113029,3	9059,8
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej ... *realized on the basis of agreements with government administration bodies*	6325,8	3696,6	2005,3	614,7	9,3
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego ... *for tasks realized on the basis of agreements between local government units*	139958,5	53515,6	28606,4	49384,1	8452,4
otrzymane z państwowych funduszy celowych ... *received from state appropriated funds*	40416,8	14657,8	13707,0	4515,2	7536,9
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań ... *for financial assistance between local government units for additional financing of own tasks*	79802,2	42900,8	5420,9	29411,3	2069,2
Dotacje z paragrafów 200 i 620 [b] ... *Grants from paragraphs 200 and 620* [b]	683978,9	255077,3	207106,8	32479,0	189315,7
Dotacje z paragrafów 205 i 625 [b] ... *Grants from paragraphs 205 and 625* [b]	21368,0	218,4	3075,7	1999,3	16074,6
Subwencja ogólna z budżetu państwa ... ***General subvention from the state budget***	**3223638,8**	**1532244,7**	**866947,9**	**761831,3**	**62614,9**
W tym część oświatowa ... *Of which educational part*	2674072,3	1201965,3	802156,5	608364,3	61586,2

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.
a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. b Of the classification of budget revenue and expenditure.

TABL. 2(284). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2015 R.**
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY DIVISION IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	Gminy [a] *Gminas* [a]	Miasta na prawach powiatu *Cities with powiat status*	Powiaty *Powiats*	Województwo *Voivodship*
	w tys. zł *in thous. zl*				
O G Ó Ł E M ... ***T O T A L***	**15211147,1**	**7075516,2**	**4973289,8**	**1896967,6**	**1265373,6**
w tym: *of which:*					
Rolnictwo i łowiectwo ... *Agriculture and hunting*	327924,6	126554,4	439,0	8158,9	192772,4
Przetwórstwo przemysłowe ... *Manufacturing*	4120,1	432,9	-	-	3687,2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę ... *Electricity, gas and water supply*	18466,3	17991,4	-	-	474,9
Transport i łączność ... *Transport and communication*	904362,6	224818,6	378227,7	101901,3	199414,9
Gospodarka mieszkaniowa ... *Dwelling economy*	1008502,6	358061,3	593648,5	46959,1	9833,8
Działalność usługowa ... *Service activity*	57836,5	8901,8	12209,7	33642,3	3082,7
Administracja publiczna ... *Public administration*	200236,0	52133,3	62067,8	15366,0	70668,9
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa ... *Public safety and fire care*	180873,4	6450,5	72896,7	101525,1	1,0
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem ... *Income taxes from legal persons, natural persons and other organizational units without legal personality and expenses associated with their intake*	6391265,3	3235245,3	2118017,8	445971,3	592030,9
Różne rozliczenia ... *Miscellaneous settlements*	3426346,8	1587434,6	924115,3	764703,4	150093,5
Oświata i wychowanie ... *Education*	351304,8	190500,2	108015,1	45129,3	7660,1
Ochrona zdrowia ... *Health care*	88698,9	2459,6	11747,0	73567,7	924,6
Pomoc społeczna ... *Social assistance*	1131742,9	683798,5	247518,0	194964,5	5461,9
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej *Other tasks in sphere of social policy*	75805,5	11660,4	23052,8	33120,4	7971,9
Edukacyjna opieka wychowawcza ... *Educational care*	42431,5	22258,0	6673,1	12970,3	530,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska ... *Municipal economy and environmental protection*	731395,9	423657,4	293928,7	12505,2	1304,7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego ... *Culture and national heritage*	160190,8	49946,4	96318,2	844,5	13081,7
Kultura fizyczna ... *Physical education*	64774,8	46121,2	16205,8	2234,0	213,9

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3(285). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Gminy [a] *Gminas* [a]	Miasta na prawach powiatu *Cities with powiat status*	Powiaty *Powiats*	Województwo *Voivodship*
		w tys. zł *in thous. zl*				
O G Ó Ł E M ... *T O T A L*	2005	8121049,3	3921926,3	2412925,3	1216795,5	569402,2
	2010	14027112,8	6716508,9	3999167,5	2008061,1	1303375,3
	2014	16053874,5	6913856,0	5216527,1	1969240,5	1954250,9
	2015	**15349195,8**	**6880258,2**	**5297579,1**	**1870324,5**	**1301034,0**
Wydatki bieżące ... ***Current expenditure***		**12373716,6**	**5710146,5**	**4205390,5**	**1670092,8**	**788086,8**
w tym: *of which:*						
Dotacje ... *Grants*		1454775,7	519975,6	500626,7	126442,9	307730,6
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych ... *of which for local government budgetary establishments*		56331,4	41289,1	15042,3	-	-
Świadczenia na rzecz osób fizycznych ... *Benefits for natural persons*		1135052,5	783369,9	269753,5	74562,5	7366,6
Wydatki bieżące jednostek budżetowych ... *Current expenditure of budgetary units*		9344070,8	4242312,6	3298518,7	1408549,9	394689,6
w tym: *of which:*						
wynagrodzenia ... *wages and salaries*		4414387,8	2029330,1	1352164,7	853443,2	179449,9
w tym osobowe ... *of which personal*		3995666,9	1833795,8	1234586,0	763123,9	164161,2
pochodne od wynagrodzeń [b] ... *derivatives from wages and salaries* [b]		795236,0	381498,5	239691,8	141743,8	32302,0
zakup materiałów i usług ... *purchase of materials and services*		3461907,5	1529950,2	1511049,0	282906,9	138001,3
Obsługa długu publicznego ... *Public debt servicing*		199570,9	77470,0	74207,2	23604,5	24289,2
w tym wypłaty z tytułu gwarancji i poręczeń ... *of which payments related to guarantees and endorsements*		15119,7	4061,2	4257,4	1967,8	4833,3
Wydatki majątkowe ... ***Property expenditure***		**2975479,2**	**1170111,7**	**1092188,6**	**200231,6**	**512947,2**
W tym inwestycyjne [c] ... *Of which investment expenditure* [c]		2775504,6	1121662,8	970875,0	198516,6	484450,2

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. c Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments.

TABL. 4(286). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2015 R.**
EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY DIVISION IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Total*	Gminy [a] *Gminas* [a]	Miasta na prawach powiatu *Cities with powiat status*	Powiaty *Powiats*	Województwo *Voivodship*
	w tys. zł *in thous. zl*				
O G Ó Ł E M ... ***T O T A L***	**15349195,8**	**6880258,2**	**5297579,1**	**1870324,5**	**1301034,0**
w tym: *of which:*					
Rolnictwo i łowiectwo ... *Agriculture and hunting*	390867,9	148488,9	1124,9	8023,9	233230,2
Przetwórstwo przemysłowe ... *Manufacturing*	46982,7	988,1	-	11,6	45983,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę ... *Electricity, gas and water supply*	42079,6	38539,3	-	-	3540,4
Transport i łączność ... *Transport and communication*	2176471,1	610749,7	893534,4	236144,3	436042,6
Gospodarka mieszkaniowa ... *Dwelling economy*	669062,5	319449,3	336436,7	10753,9	2422,5
Działalność usługowa ... *Service activity*	110491,4	28436,6	34824,4	39668,0	7562,5
Administracja publiczna ... *Public administration*	1479652,9	752176,8	347639,0	201945,8	177891,3
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa ... *Public safety and fire care*	287647,7	77311,3	104355,2	103522,8	2458,5
Obsługa długu publicznego ... *Public debt servicing*	199622,7	77521,8	74207,2	23604,5	24289,2
Różne rozliczenia ... *Miscellaneous settlements*	382735,2	75552,7	219756,1	35003,2	52423,2
Oświata i wychowanie ... *Education*	4292045,5	2234397,5	1437956,0	551210,1	68481,9
Ochrona zdrowia ... *Health care*	262319,4	67428,9	45127,3	88299,9	61463,2
Pomoc społeczna ... *Social assistance*	1789087,5	954614,7	503906,9	319940,2	10625,6
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej *Other tasks in sphere of social policy*	245574,3	40287,7	97912,4	81239,7	26134,5
Edukacyjna opieka wychowawcza ... *Educational care*	379528,4	81794,1	125592,7	153574,7	18567,0
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska ... *Municipal economy and environmental protection*	1292064,3	783750,2	503059,2	3122,0	2132,9
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego ... *Culture and national heritage*	896000,2	334487,5	463114,8	4254,7	94143,3
Kultura fizyczna ... *Physical education*	329384,0	218409,0	91044,6	5046,9	14883,5

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 5(287). **PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH**
REVENUE AND COSTS OF LOCAL GOVERNMENT BUDGETARY ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Gminy [a] *Gminas* [a]	Miasta na prawach powiatu *Cities with powiat status*	Powiaty *Powiats*	Województwo *Voivodship*
		w tys. zł *in thous. zl*				
Przychody ***Revenue***	2014	375933,3	278072,0	94908,6	2952,7	-
	2015	**375765,4**	**283600,1**	**89315,5**	**2849,8**	**-**
w tym: *of which:*						
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątkowych i usług *Revenue from sale of products, asset components and services*		201822,0	170252,3	30918,5	651,2	-
Dotacje z budżetów jednostek samorządu terytorialnego [b] *Grants from local government units budgets* [b]		55685,4	40479,8	15042,3	163,3	-
Koszty ***Costs***	2014	369560,1	274836,7	91829,9	2893,5	-
	2015	**366389,8**	**279590,4**	**84055,7**	**2743,7**	**-**
w tym: *of which:*						
Materiały i usługi *Materials and services*		134403,9	104633,5	29233,9	536,5	-
Podatek dochodowy od osób prawnych *Corporate income tax*		1856,0	1235,1	620,9	-	-
Wpłata nadwyżek do budżetów jednostek samorządu terytorialnego *Surplus payments to local government units budgets*		2464,0	618,9	1845,1	-	-

a Bez przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Łącznie z dotacjami z budżetu państwa oraz płatnościami w ramach budżetu środków europejskich.

a Excluding revenue and costs of local government budgetary establishments of gminas which are also cities with powiat status. b Including grants from the state budget as well as payments within the European funds budget.

DZIAŁ XXI

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

W przypadku ujemnych różnic kursowych walut suma nakładów na poszczególne grupy rodzajowe może być większa od nakładów na środki trwałe ogółem.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne – jeśli nie zaznaczono inaczej – zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

Nakłady inwestycyjne na drogi publiczne, ulice i place zalicza się do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa".

CHAPTER XXI

INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

***1. Investment outlays** are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction, modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.*

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

***Outlays on fixed assets** include outlays on:*

- *buildings and structures (include buildings and places as well as civil engineering works), of which, among others., construction and assembly works, design and cost estimate documentations,*
- *machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),*
- *transport equipment,*
- *others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (included exclusively in data expressed at current prices), except for interests not included in outlays on fixed assets by units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005.*

In case of foreign exchange losses of currencies, the sum of outlays on particular groups of assets may exceed the total value of outlays on fixed assets.

***Other outlays** are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.*

***2.** Investment outlays – unless otherwise indicated – are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).*

Investment outlays on public roads, streets and squares are included in the section "Transportation and storage".

3. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo mieszkaniowe, rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) oraz budownictwo sakralne – ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytkowania w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonego w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do środków trwałych zalicza się kompletne i nadające się do użytku, składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z poboczami i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2016 poz. 1047).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych **w bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć:
- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
  - przed 1 I 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
  - po 1 I 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. również wycenę według wartości godziwej.

3. *The value of investment outlays incurred by:*
- *legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,*
- *legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnership employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction and private recreational construction (not adapted for permanent residence) and on sacral construction, was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., do not include the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. Fixed assets *include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise and cooperative right to non-residential (utilitarian) premise.*

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance with Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1047).

2. *The* ***gross value of fixed assets*** *is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).*

The ***gross value*** *of fixed assets* ***at current bookkeeping prices*** *as of 31 XII is understood:*
- *within the scope of fixed assets designated for exploitation:*
  - *before 1 I 1995 – the value at replacement prices of September 1994,*
  - *after 1 I 1995 – the purchase or manufacturing value at current prices,*
- *in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 also revaluation according to fair value.*

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. Wartość brutto środków trwałych:

– osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółek cywilnych z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
– osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych – ustalono szacunkowo.

4. Wartość dróg publicznych, ulic i placów zaliczono do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa".

5. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

1) budynki i budowle:
   a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
   b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
   a) kotły i maszyny energetyczne,
   b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
   c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
   d) urządzenia techniczne,
   e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
3) środki transportu;
4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

*The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).*

***3.** The gross value of fixed assets:*

– *of legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnership employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,*
– *of legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnership employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures was estimated.*

***4.** The value of public roads, streets and squares was included in the section "Transportation and storage".*

***5.** The **value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets.** The grouping includes:*

1) buildings and structures:
   a) buildings and places; since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise as well as cooperative right to non-residential (utilitarian) premise,
   b) civil engineering works (excluding detailed meliorations);
2) machinery, technical equipment and tools:
   a) boilers and power industry machinery,
   b) general usage machinery, equipment and apparatus,
   c) special use machinery, equipment and apparatus,
   d) technical equipment,
   e) tools, instruments, moveables and endowments;
3) transport equipment;
4) other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).

Inwestycje
Investments

TABL. 1(288). **NAKŁADY INWESTYCYJNE** [a] **(ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS [a] *(current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
	w mln zł *in mln zl*			
O G Ó Ł E M	**17950,2**	**22111,0**	**22660,5**	***T O T A L***
sektor publiczny	8459,1	6300,7	6935,8	*public sector*
sektor prywatny	9491,1	15810,3	15724,7	*private sector*
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	220,0	360,6	406,4	*Agriculture, forestry and fishing*
Przemysł	6832,2	10291,8	10818,0	*Industry*
w tym przetwórstwo przemysłowe	2743,9	5225,1	4884,4	*of which manufacturing*
Budownictwo	874,4	692,8	384,8	*Construction*
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ]	1285,8	1424,6	1434,0	*Trade; repair of motor vehicles* [Δ]
Transport i gospodarka magazynowa [b]	3487,7	2843,1	3022,0	*Transportation and storage* [b]
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ]	309,0	207,0	195,6	*Accommodation and catering* [Δ]
Informacja i komunikacja	209,9	259,3	429,8	*Information and communication*
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	207,1	296,2	397,4	*Financial and insurance activities*
Obsługa rynku nieruchomości [Δ]	1414,1	2239,8	1716,5	*Real estate activities*
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	249,3	373,7	475,3	*Professional, scientific and technical activities*
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ]	314,6	407,0	455,3	*Administrative and support service activities*
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	560,5	1050,7	928,6	*Public administration and defence; compulsory social security*
Edukacja	819,1	533,1	600,3	*Education*
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	564,8	417,0	435,5	*Human health and social work activities*
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	523,5	627,6	864,3	*Arts, entertainment and recreation*
Pozostała działalność usługowa	78,2	86,6	96,6	*Other service activities*

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.
a According to investment location. b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

TABL. 2(289). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH** [a] **(ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES [a] *(current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł *in mln zl*			
O G Ó Ł E M	**9884,6**	**15243,4**	**15809,2**	***T O T A L***
sektor publiczny	3297,7	2506,4	2689,8	*public sector*
sektor prywatny	6586,8	12737,0	13119,5	*private sector*
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	88,2	177,1	226,1	*Agriculture, forestry and fishing*
Przemysł	6184,0	9915,1	10404,1	*Industry*
w tym przetwórstwo przemysłowe	2603,6	5060,8	4764,8	*of which manufacturing*
Budownictwo	420,4	546,1	279,6	*Construction*
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ]	960,4	1157,1	1238,1	*Trade; repair of motor vehicles* [Δ]
Transport i gospodarka magazynowa	693,8	1374,3	1273,2	*Transportation and storage*
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ]	184,1	156,8	137,5	*Accommodation and catering* [Δ]
Informacja i komunikacja	128,7	223,2	357,3	*Information and communication*
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	137,8	290,6	389,4	*Financial and insurance activities*
Obsługa rynku nieruchomości [Δ]	196,9	334,7	295,0	*Real estate activities*
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	127,7	285,2	306,5	*Professional, scientific and technical activities*
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ]	294,4	306,0	389,1	*Administrative and support service activities*
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0,1	0,1	-	*Public administration and defence; compulsory social security*
Edukacja	22,8	10,6	22,5	*Education*
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	349,0	290,3	333,4	*Human health and social work activities*
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	82,0	157,6	139,3	*Arts, entertainment and recreation*
Pozostała działalność usługowa	14,3	18,8	18,1	*Other service activities*

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3(290). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH [a] WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES [a] BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	W tym *Of which*		
			budynki i budowle *buildings and structures*	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia *machinery, technical equipment and tools*	środki transportu *transport equipment*
		w mln zł *in mln zl*			
O G Ó Ł E M ..... *T O T A L*	2010	8873,6	3719,5	4363,0	720,6
	2014	11533,0	4281,7	5915,2	1272,7
	2015	**12246,9**	**4642,5**	**6144,6**	**1330,5**
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture, forestry and fishing*		252,5	173,1	47,9	16,1
Przemysł ..... *Industry*		7875,9	2913,4	4529,9	337,8
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... *of which manufacturing*		4071,4	968,0	2798,9	275,3
Budownictwo ..... *Construction*		261,8	65,4	152,2	43,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ] ..... *Trade; repair of motor vehicles [Δ]*		1244,7	703,0	372,7	167,7
Transport i gospodarka magazynowa ..... *Transportation and storage*		513,7	45,8	90,4	377,5
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ] ..... *Accommodation and catering [Δ]*		176,3	105,6	66,0	4,6
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*		109,8	15,8	85,2	8,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... *Financial and insurance activities*		370,9	89,7	210,4	70,7
Obsługa rynku nieruchomości [Δ] ..... *Real estate activities*		197,8	153,4	40,9	3,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*		346,3	84,5	244,2	17,6
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ] ..... *Administrative and support service activities*		385,0	17,8	79,2	271,7
Edukacja ..... *Education*		22,3	10,6	11,2	0,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... *Human health and social work activities*		327,9	142,7	175,6	8,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*		138,8	107,5	29,9	1,3
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*		23,3	14,2	9,0	0,1

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

Środki trwałe
Fixed assets

TABL. 4(291). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH** [a] **(bieżące ceny ewidencyjne)**
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS [a] *(current book-keeping prices)*
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
	w mln zł *in mln zl*			
O G Ó Ł E M	**200344,5**	**260226,3**	**276655,1**	***T O T A L***
sektor publiczny	76702,3	88070,8	94869,2	*public sector*
sektor prywatny	123642,2	172155,5	181785,9	*private sector*
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	7658,2	8636,1	8881,3	*Agriculture, forestry and fishing*
Przemysł	79448,4	104036,7	110422,3	*Industry*
w tym przetwórstwo przemysłowe	43440,6	56227,0	59511,9	*of which manufacturing*
Budownictwo	4603,2	5129,1	5164,1	*Construction*
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ]	12968,1	16324,4	17370,8	*Trade; repair of motor vehicles* [Δ]
Transport i gospodarka magazynowa [b]	23878,8	34308,4	36443,1	*Transportation and storage* [b]
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ]	2530,8	3164,0	3562,0	*Accommodation and catering* [Δ]
Informacja i komunikacja	5291,5	6735,8	6899,7	*Information and communication*
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3360,7	4425,6	4287,0	*Financial and insurance activities*
Obsługa rynku nieruchomości [Δ]	30311,8	38029,8	39962,6	*Real estate activities*
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2214,4	3137,3	3772,5	*Professional, scientific and technical activities*
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ]	3018,5	2277,6	2731,7	*Administrative and support service activities*
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	8629,5	9834,6	10736,0	*Public administration and defence; compulsory social security*
Edukacja	7596,8	10748,7	11541,6	*Education*
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	5077,1	6594,3	7115,2	*Human health and social work activities*
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3080,6	5929,5	6763,3	*Arts, entertainment and recreation*
Pozostała działalność usługowa	676,0	914,4	1001,9	*Other service activities*

a Podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

a The division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit. b Including value of public roads, streets and squares.

TABL. 5(292). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH** [a] **(bieżące ceny ewidencyjne)**
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES [a] *(current book-keeping prices)*
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
	w mln zł *in mln zl*			
O G Ó Ł E M	**118199,3**	**152633,9**	**162140,8**	***T O T A L***
sektor publiczny	28751,2	25150,5	27703,1	*public sector*
sektor prywatny	89448,1	127483,4	134437,7	*private sector*
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2417,4	2915,0	3056,0	*Agriculture, forestry and fishing*
Przemysł	74863,4	97438,3	103104,4	*Industry*
w tym przetwórstwo przemysłowe	41912,3	54218,9	57423,7	*of which manufacturing*
Budownictwo	3537,5	3365,5	3233,8	*Construction*
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ]	9926,0	12373,8	13233,3	*Trade; repair of motor vehicles* [Δ]
Transport i gospodarka magazynowa	2626,9	5440,6	6165,9	*Transportation and storage*
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ]	1917,8	2152,2	2489,9	*Accommodation and catering* [Δ]
Informacja i komunikacja	4876,4	6157,2	6172,2	*Information and communication*
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2932,6	3833,5	3659,0	*Financial and insurance activities*
Obsługa rynku nieruchomości [Δ]	5964,1	8102,0	8640,9	*Real estate activities*
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1035,6	1653,0	2097,6	*Professional, scientific and technical activities*
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ]	2529,3	1644,3	2056,3	*Administrative and support service activities*
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1,6	10,7	-	*Public administration and defence; compulsory social security*
Edukacja	214,5	269,9	508,2	*Education*
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3735,6	4655,4	5032,4	*Human health and social work activities*
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1527,1	2488,7	2507,5	*Arts, entertainment and recreation*
Pozostała działalność usługowa	93,5	133,9	183,4	*Other service activities*

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

DZIAŁ XXII
RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków (ESA 2010)", wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 V 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26.06.2013 r.).

2. W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

3. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

5. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

6. Zużycie pośrednie obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych i usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM) oraz koszty podróży służbowych (bez diet) i inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

CHAPTER XXII
REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. Regional accounts *were compiled according to the principles of the European System of Accounts (the ESA 2010), introduced by Regulation No 549/2013 of the European Parliament and of the Council (EU) of 21 V 2013 on the European system of national and regional ac-counts in the European Union (Official Journal of the EU L 174, 26.06.2013).*

2. *The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.*

3. Gross domestic product (GDP) *presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.*

In calculations of gross domestic product volume indices, current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices.

4. Gross value added (GVA) *measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the differrence between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.*

5. Output *includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Output is valued at basic prices or according to the production costs.*

6. Intermediate consumption *includes the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases, outside services (outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM), costs of business trips (excluding travelling allowances) as well as other costs (e.g., advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.*

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

8. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

9. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne (świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pozostałe świadczenia społeczne) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

10. Grupowanie danych w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności,** tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe) i prowadzące księgi rachunkowe;
2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami;
3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa a także przedsiębiorstwa publiczne i instytucje niekomercyjne spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do tego sektora;

7. *In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including* ***internal turnover*** *is accepted.*

8. Gross primary income in the households sector *is comprised of the gross operating surplus jointly with the gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.*

9. Gross disposable income in the households sector *is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits (social security benefits and other social benefits) and other current transfers.*

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

10. *Data grouping according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the* ***local kind-of-activity unit method****, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.*

11. *Criteria of rating a given unit of the national economy among* ***institutional sectors*** *are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:*

1) non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services) and keeping accounting books;
2) financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity;
3) general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance as well as entities for which the financial system was defined in special regulations, and the main source of financing of which are subsidies from the state budget as well as public corporations and non-profit institutions which meet the ESA 2010 criteria of classification to this sector;

4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób i prowadzące uproszczoną ewidencję księgową , a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źró-deł;
5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

12. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek **„szarej gospodarki"** oraz **„działalności nielegalnej"**. Szara gospodarka obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych sektora prywatnego z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od szczególnej formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej (w tym osób świadczących usługi prostytucji).

W ramach „działalności nielegalnej" ujęto szacunki dotyczące działalności osób czerpiących korzyści majątkowe z tytułu świadczenia usług prostytucji przez inne osoby, produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów.

13. Dane z rachunków regionalnych za lata 2010–2014 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych w ślad za rewizją w rocznych rachunkach narodowych, dokonaną stosownie do standardowej procedury dotyczącej nadmiernego deficytu (tzw. notyfikacja fiskalna). Rewizja wynika z wdrożenia wytycznych zawartych w najnowszym Podręczniku Deficytu i Długu Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych (MGDD, edycja 2016). Zmiany związane z wdrożeniem zapisów tego podręcznika mające znaczenie dla Polski dotyczyły między innymi zakresu podmiotowego sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz rejestracji abonamentu radiowo-telewizyjnego.

14. Szczegółowy opis zmian wprowadzonych do rachunków narodowych znajduje się w notatce informacyjnej GUS: „Zweryfikowany szacunek produktu krajowego brutto za lata 2010-2015" z dnia 19 X 2016 r., dostępnej na stronie http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/zweryfikowany-szacunek-produktu-krajowego-brutto-za-lata-2010-2015,9,2.html.

15. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (uwagi metodyczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto − Rachunki regionalne w 2014 r.".

4) households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons and keeping simplified accounting books as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources;
5) non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.

12. *The estimation of the* ***"hidden economy"*** *and* ***"illegal activity"*** *is included in the regional accounts. Hidden economy covers the legal concealed production for registered economic entities of private sector employing up to 9 persons (irrespective of the specific legal form), employing from 10 to 49 persons (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity (including people providing prostitution services).*

Within "illegal activity" there were included estimations concerning activity of people deriving profits from exploiting prostitution, production and trade of narcotics as well as smuggling of cigarettes.

13. *Data from regional accounts for the years 2010–2014 were changed in relation to those published previously as a consequence of revision in the annual national accounts, made due to the standard excessive deficit procedure (the so-called fiscal notification). Revision results from implementing the requirements included in the latest "Manual on Government Deficit and Debt" (MGDD, 2016 edition). Changes connected with introducing the provisions of this manual of importance to Poland, concerned among other things subjective range of the general government sector as well as radio and TV licence fees recording.*

14. *Detailed description of the changes introduced in the national accounts can be found in the CSO news release: „Zweryfikowany szacunek produktu krajowego brutto za lata 2010-2015" of 19 X 2016, available at http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/zweryfikowany-szacunek-produktu-krajowego-brutto-za-lata-2010-2015,9,2.html.*

15. *Explanations concerning regional accounts (methodological notes and basic concepts) are placed in the publication "Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2014".*

TABL. 1(293). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2010	2013	2014	2010	2013	2014
	w mln zł *in mln zl*			w odsetkach *in percent*		
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**123353**	**140251**	**145512**	**x**	**x**	**x**
W tym wartość dodana brutto ***Of which gross value added***	**108562**	**124518**	**129050**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
w tym sektor: *of which sector:*						
przedsiębiorstw niefinansowych *non-financial corporations*	60227	70456	73056	55,5	56,6	56,6
instytucji rządowych i samorządowych *general government*	14772	15952	16738	13,6	12,8	13,0
gospodarstw domowych *households*	28843	32920	33682	26,6	26,4	26,1
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*	1583	1850	1777	1,5	1,5	1,4
Przemysł *Industry*	38730	43133	44477	35,7	34,6	34,5
w tym przetwórstwo przemysłowe *of which manufacturing*	30488	33283	34529	28,1	26,7	26,8
Budownictwo *Construction*	8503	8855	9579	7,8	7,1	7,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ], transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia [Δ], informacja i komunikacja *Trade; repair of motor vehicles [Δ], transportation and storage, accommodation and catering [Δ], information and communication*	25446	30451	31011	23,4	24,5	24,0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości [Δ] *Financial and insurance activities, real estate activities*	9445	10321	10995	8,7	8,3	8,5
Pozostałe usługi *Other services*	24855	29908	31212	22,9	24,0	24,2
NA 1 MIESZKAŃCA [a] ***PER CAPITA*** [a]	**42295**	**48179**	**50031**	**x**	**x**	**x**

a W złotych.
a In zlotys.

TABL. 2(294). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

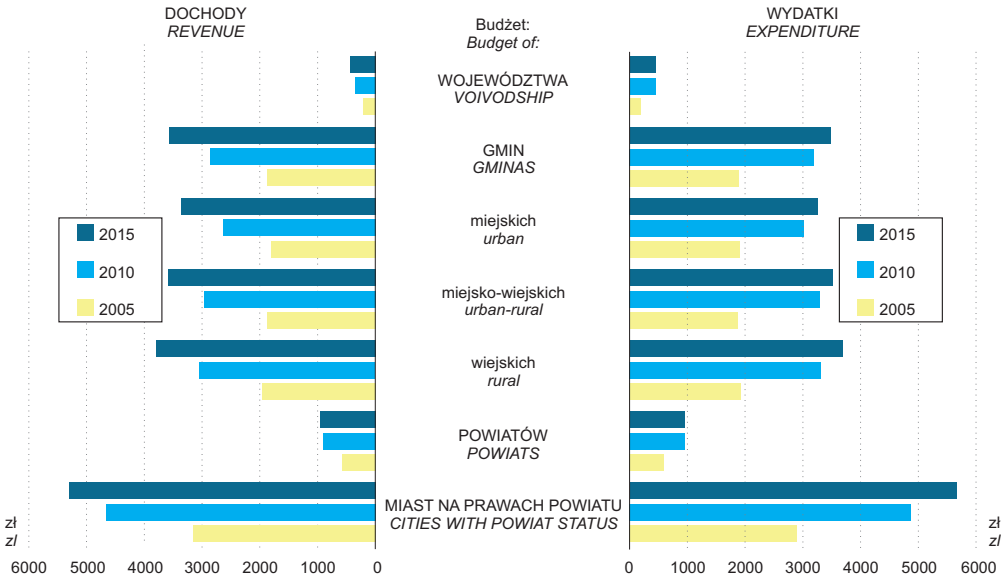
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
	w mln zł *in mln zl*			
Produkcja globalna	260510	309129	315773	*Output*
Zużycie pośrednie	151948	184611	186722	*Intermediate consumption*
Wartość dodana brutto	108562	124518	129050	*Gross value added*
w tym koszty związane z zatrudnieniem	45010	51817	55024	*of which compensation of employees*
Nadwyżka operacyjna brutto	62880	72225	73553	*Gross operating surplus*

TABL. 3(295). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	*SPECIFICATION*
Dochody pierwotne brutto:				*Gross primary income:*
w milionach złotych	72983	85224	87948	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	25024	29276	30239	*per capita in zl*
Dochody do dyspozycji brutto:				*Gross disposable income:*
w milionach złotych	69981	79680	81636	*in million zlotys*
na 1 mieszkańca w zł	23995	27372	28069	*per capita in zl*

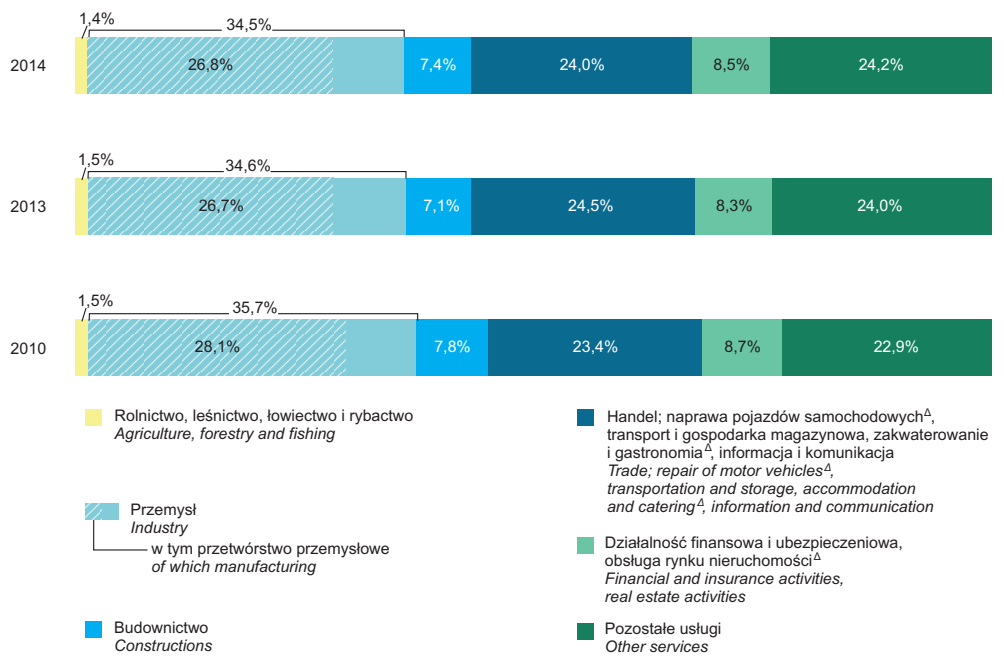
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA 1 MIESZKAŃCA

REVENUE AND EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS PER CAPITA

STRUKTURA WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (ceny bieżące)

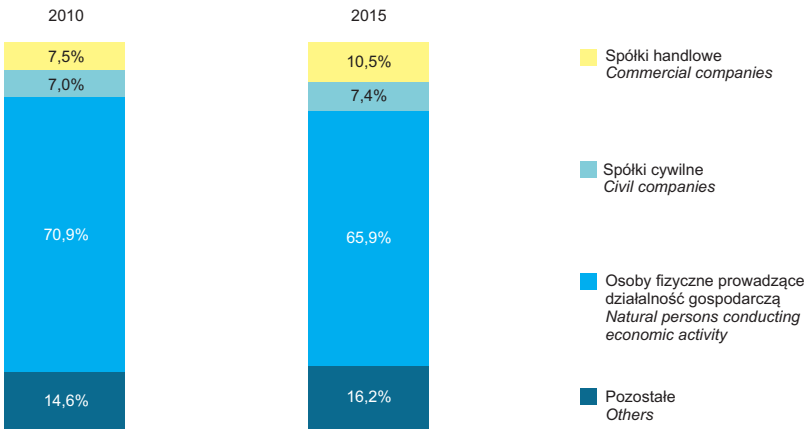
STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED BY KIND OF ACTIVITIES (current prices)

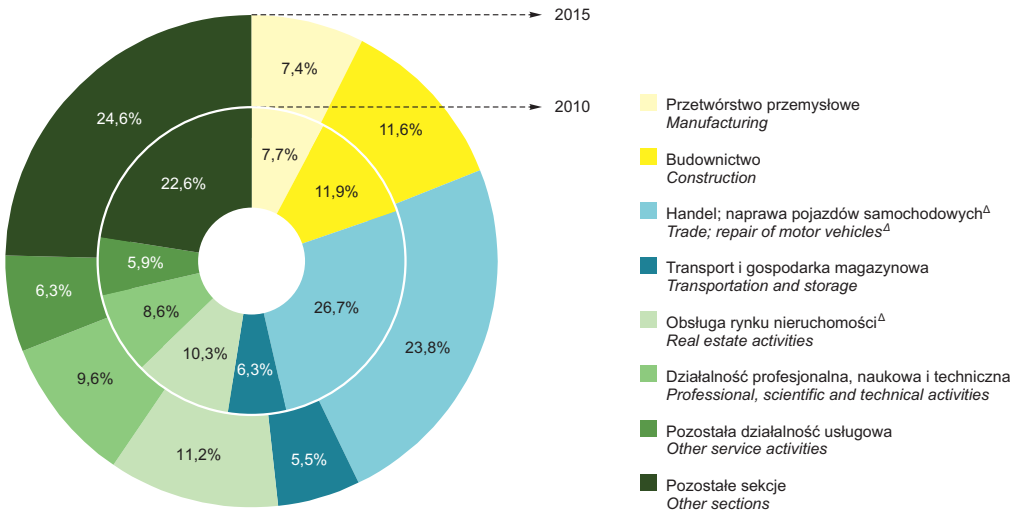
STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ[a]
Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY[a]
As of 31 XII

WEDŁUG FORM PRAWNYCH
BY LEGAL STATUS

WEDŁUG SEKCJI
BY SECTIONS

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

DZIAŁ XXIII

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

Prezentowane w tablicach dane dotyczące **podmiotów gospodarki narodowej** wpisanych do rejestru REGON obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1068, z późniejszymi zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 XI 2015 r. (Dz. U. poz. 2009) w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest na bieżąco aktualizowany na podstawie danych o podmiotach gospodarki narodowej, przekazywanych drogą elektroniczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej oraz Centralnego Rejestru Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników, oraz – w przypadku pozostałych podmiotów – na podstawie wniosków zgłaszanych do właściwych urzędów statystycznych. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku. Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru wykorzystywane są informacje z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) dotyczące zgonów osób fizycznych, które były wpisane do rejestru REGON.

CHAPTER XXIII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

*The data presented in tables concerning **entities of the national economy** entered in the REGON register include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.*

The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics, dated 29 VII 1995 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1068, with later amendments) and the provisions of the decree of the Council of Ministers of 30 XI 2015 (Journal of Laws item 2009) on the mode and methodology of running and updating the National Official Business Register, application, questionnaire, certificate specimens and detailed condition.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

The REGON register is updated on a current basis with the use of data on entities of the national economy transferred through the electronic system from the Central Registration and Information on Business, the National Court Register, the Educational Information System as well as the Central Business Entity Register of the National Taxpayer Register, and – for the remaining entities – on the basis of applications submitted to the relevant statistical offices. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above-mentioned obligation. In addition, since 2011 the register has been updated with information from the Common Electronic System of Population (PESEL) on the deaths of natural persons, who were registered in the REGON.

TABL. 1(296). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ**[a] **W REJESTRZE REGON**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY[a] *IN THE REGON REGISTER*
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**302615**	**331247**	**351121**[b]	**357102**[b]	***T O T A L***
sektor publiczny	16947	14978	15527	15603	*public sector*
sektor prywatny	285668	316269	335478	338368	*private sector*
w tym:					*of which:*
Przedsiębiorstwa państwowe	40	14	12	12	*State owned enterprises*
Spółki	42502	47995	60294	64113	*Companies*
w tym:					*of which:*
handlowe	18966	24782	33770	37463	*commercial*
cywilne	23476	23157	26458	26580	*civil*
Spółdzielnie	1476	1371	1374	1374	*Cooperatives*
Fundacje	568	1002	1765	2071	*Foundations*
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	5471	7249	8731	9121	*Associations and social organizations*
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	222458	235003	234473	235346	*Natural persons conducting economic activity*

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b W podziale według sektorów własności – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

a Excluding persons tending private farms in agriculture. b In divisions by ownership sectors – excluding entities, for which information on the ownership form does not exist in the REGON register.

TABL. 2(297). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ**[a] **W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY[a] *IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS*
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Grand total*	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej *Legal persons and organizational entities without legal personality*							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą *Natural persons conducting economic activity*
			razem *total*	w tym *of which*						
				przedsiębiorstwa państwowe *state owned enterprises*	spółki handlowe *commercial companies*			spółki cywilne *civil law partnerships*	spółdzielnie *cooperatives*	
					razem *total*	w tym *of which*				
						jednoosobowe Skarbu Państwa *sole-shareholder companies of the State Treasury*	z udziałem kapitału zagranicznego *with foreign capital participation*			
O G Ó Ł E M	2005	302615	80157	40	18966	60	5375	23476	1476	222458
T O T A L	2010	331247	96244	14	24782	43	6521	23157	1371	235003
	2014[b]	351121	116648	12	33770	18	7474	26458	1374	234473
	2015[b]	**357102**	**121756**	**12**	**37463**	**19**	**7578**	**26580**	**1374**	**235346**

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b W podziale według sekcji – bez podmiotów, które w rejestrze REGON nie mają wpisanego rodzaju przeważającej działalności.

a Excluding persons tending private farms in agriculture. b The division by the sections – excluding entities which have not registered the predominant kind of activity in the REGON register.

TABL. 2(297). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ [a] W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (cd.)**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY [a] IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Grand total*	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej *Legal persons and organizational entities without legal personality*							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą *Natural persons conducting economic activity*
		razem *total*	w tym *of which*						
			przedsiębiorstwa państwowe *state owned enterprises*	spółki handlowe *commercial companies*			spółki cywilne *civil law partnerships*	spółdzielnie *cooperatives*	
				razem *total*	w tym *of which*				
					jednoosobowe Skarbu Państwa *sole-shareholder companies of the State Treasury*	z udziałem kapitału zagranicznego *with foreign capital participation*			
w tym: *of which:*									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture, forestry and fishing*	4822	1480	1	716	1	190	238	221	3342
Przemysł ..... *Industry*	28595	9291	5	6224	10	1700	2839	123	19304
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... *of which manufacturing*	26430	7891	4	4997	8	1479	2723	119	18539
Budownictwo ..... *Construction*	41338	7364	4	4725	-	793	2369	202	33974
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ] ..... *Trade; repair of motor vehicles [Δ]*	85166	22062	2	9497	-	2411	12334	167	63104
Transport i gospodarka magazynowa ..... *Transportation and storage*	19493	2198	-	1291	3	275	863	10	17295
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ] ..... *Accommodation and catering [Δ]*	10444	2905	-	1284	-	335	1523	13	7539
Informacja i komunikacja .... *Information and communication*	11139	2974	-	2367	1	319	566	11	8165
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... *Financial and insurance activities*	11277	2135	-	1569	-	108	437	33	9142
Obsługa rynku nieruchomości [Δ] ..... *Real estate activities*	39974	36749	-	2006	2	394	422	503	3225

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2(297). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ[a] W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY[a] IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Grand total*	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej *Legal persons and organizational entities without legal personality*							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą *Natural persons conducting economic activity*
		razem *total*	w tym *of which*						
			przedsiębiorstwa państwowe *state owned enterprises*	spółki handlowe *commercial companies*			spółki cywilne *civil law partnerships*	spółdzielnie *cooperatives*	
				razem *total*	w tym *of which*				
					jednoosobowe Skarbu Państwa *sole-shareholder companies of the State Treasury*	z udziałem kapitału zagranicznego *with foreign capital participation*			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*	34162	6814	-	4316	1	549	2338	40	27348
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] ..... *Administrative and support service activities*	10215	2685	-	1694	-	296	934	26	7530
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... *Public administration and defence; compulsory social security*	1496	1492	-	5	-	-	-	-	4
Edukacja ..... *Education*	11356	5360	-	360	-	45	333	8	5996
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... *Human health and social work activities*	18334	1938	-	758	1	53	545	9	16396
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*	6391	3719	-	375	-	55	333	2	2672
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*	22551	12241	-	265	-	55	506	6	10310

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 3(298). **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Grand total*	Spółki kapitałowe *Companies*			Spółki osobowe [a] *Partnerships* [a]		
			razem *total*	akcyjne *joint stock*	z ograniczoną odpowiedzialnością *with limited liability*	razem *total*	w tym *of which*	
							jawne *unlimited*	komandytowe *limited*
O G Ó Ł E M	2005	18966	17037	652	16385	1929	1733	123
T O T A L	2010	24782	21714	693	21021	3068	2303	509
	2014[b]	33770	29325	861	28464	4445	2494	1342
	2015[b]	**37463**	**32481**	**902**	**31579**	**4982**	**2639**	**1796**
w tym: *of which:*								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture, forestry and fishing*		716	685	6	679	31	16	10
Przemysł ..... *Industry*		6224	5632	219	5413	592	356	204
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... *of which manufacturing*		4997	4490	172	4318	507	328	157
Budownictwo ..... *Construction*		4725	4028	78	3950	697	213	389
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] ..... *Trade; repair of motor vehicles* [Δ]		9497	8107	138	7969	1390	1081	274
Transport i gospodarka magazynowa ... *Transportation and storage*		1291	1102	17	1085	189	119	65
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] ..... *Accommodation and catering* [Δ]		1284	1113	10	1103	171	116	50
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*		2367	2197	90	2107	170	87	78
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... *Financial and insurance activities*		1569	1309	119	1190	260	146	69
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] ..... *Real estate activities*		2006	1633	44	1589	373	115	202
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*		4316	3652	100	3552	664	185	292
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] ..... *Administrative and support service activities*		1694	1508	25	1483	186	69	95
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... *Public administration and defence; compulsory social security*		5	4	1	3	1	-	1
Edukacja ..... *Education*		360	319	3	316	41	25	16
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.... *Human health and social work activities*		758	593	18	575	165	76	35
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... *Arts, entertainment and recreation*		375	354	29	325	21	13	8
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*		265	234	5	229	31	22	8

a W tym w 2015 r. – 175 spółek partnerskich i 372 spółki komandytowo-akcyjne. b W podziale według sekcji – bez podmiotów, które w rejestrze REGON nie mają wpisanego rodzaju przeważającej działalności.

a Of which in 2015 – 175 professional partnerships and 372 limited joint-stock partnerships. b The division by the sections – excluding entities which have not registered the predominant kind of activity in the REGON register.

TABL. 4(299). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE [a] WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

ENTITES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED [a] BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Grand total*	W tym *Of which*						
			spółki *companies*					spół-dzielnie *coope-ratives*	osoby fizyczne prowa-dzące działal-ność gospo-darczą *natural persons conducting economic activity*
			razem *total*	w tym *of which*			cywilne *civil law partner-ships*		
				handlowe *commercial*					
				razem *total*	w tym *of which*				
					akcyjne *joint stock*	z ogranic-zoną odpowie-dzialnością *with limited liability*			
O G Ó Ł E M	2005	23389	1998	1067	14	945	931	4	17941
T O T A L	2010	33382	2701	1857	23	1517	841	12	27864
	2014[b]	29412	3603	2986	39	2529	612	10	23355
	2015[b]	**30405**	**4662**	**4001**	**35**	**3427**	**658**	**12**	**23670**
w tym: *of which:*									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture, forestry and fishing*		223	32	24	-	22	6	-	191
Przemysł ..... *Industry*		2084	487	434	4	381	53	-	1591
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... *of which manufacturing*		1876	339	288	3	243	51	-	1532
Budownictwo ..... *Construction*		5236	599	529	2	414	70	4	4633
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] ..... *Trade; repair of motor vehicles* [Δ]		6191	990	711	6	615	279	3	5189
Transport i gospodarka magazynowa ..... *Transportation and storage*		1691	244	216	1	182	28	-	1445
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ] *Accommodation and catering* [Δ]		994	181	144	-	123	37	-	806
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*		1565	348	339	3	313	9	-	1216
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... *Financial and insurance activities*		1132	288	276	7	224	12	-	836
Obsługa rynku nieruchomości [Δ] *Real estate activities*		1436	246	226	-	186	20	-	324
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*		3147	618	564	8	490	54	1	2523
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ] ..... *Administrative and support service activities*		1376	305	281	1	253	24	2	1066
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... *Public administration and defence; compulsory social security*		20	-	-	-	-	-	-	-

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b W podziale według sekcji – bez podmiotów, które w rejestrze REGON nie mają wpisanego rodzaju przeważającej działalności. Bez podmiotów, dla których informacje o adresie siedziby lub miejscu zamieszkania nie występują w rejestrze REGON.

a Excluding persons tending private farms in agriculture. b The division by the sections – excluding entities which have not registered the predominant kind of activity in the REGON register. Excluding entities for which the information about business address does not exist in the REGON register.

TABL. 4(299). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE [a] WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

ENTITES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED [a] BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Grand total*	W tym *Of which*						
		spółki *companies*					spół-dzielnie *coope-ratives*	osoby fizyczne prowa-dzące działal-ność gospo-darczą *natural persons conducting economic activity*
		razem *total*	w tym *of which*					
			handlowe *commercial*			cywilne *civil law partner-ships*		
			razem *total*	w tym *of which*				
				akcyjne *joint stock*	z ogranic-zoną odpowie-dzialnością *with limited liability*			
Edukacja ..... *Education*	1014	78	61	-	52	17	-	709
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... *Human health and social work activities*	1710	120	98	-	81	22	1	1572
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*	501	51	40	2	36	11	1	335
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	1674	63	46	1	43	16	-	1233

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 5(300). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE [a] WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

ENTITES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED [a] BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Grand total*	W tym *Of which*						
			spółki *companies*					spół-dzielnie *coope-ratives*	osoby fizyczne prowa-dzące działal-ność gospo-darczą *natural persons conducting economic activity*
			razem *total*	w tym *of which*					
				handlowe *commercial*			cywilne *civil law partner-ships*		
				razem *total*	w tym *of which*				
					akcyjne *joint stock*	z ogranic-zoną odpowie-dzialnością *with limited liability*			
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	2005	23932	1134	180	8	153	954	22	22442
	2010	19160	840	298	20	204	540	19	17997
	2014[b]	25703	885	345	9	227	540	14	24239
	2015[b]	**24293**	**744**	**275**	**12**	**187**	**469**	**9**	**22747**
w tym: *of which:*									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture, forestry and fishing*		223	10	7	-	6	3	2	210
Przemysł ..... *Industry*		1700	84	36	3	30	48	1	1612

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b W podziale według sekcji – bez podmiotów, które w rejestrze REGON nie mają wpisanego rodzaju przeważającej działalności. Bez podmiotów, dla których informacje o adresie siedziby lub miejscu zamieszkania nie występują w rejestrze REGON.

a Excluding persons tending private farms in agriculture. b The division by the sections – excluding entities which have not registered the predominant kind of activity in the REGON register. Excluding entities for which the information about business address does not exist in the REGON register.

TABL. 5(300). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE [a] WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

ENTITES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED [a] BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	Ogółem *Grand total*	W tym *Of which*						
		spółki *companies*					spółdzielnie *cooperatives*	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą *natural persons conducting economic activity*
		razem *total*	w tym *of which*					
			handlowe *commercial*			cywilne *civil law partnerships*		
			razem *total*	w tym *of which*				
				akcyjne *joint stock*	z ograniczoną odpowiedzialnością *with limited liability*			
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... *of which manufacturing*	1620	79	33	3	27	46	1	1538
Budownictwo ..... *Construction*	4437	91	50	-	36	41	1	4345
Handel; naprawa pojazdów samochodowych [Δ] ..... *Trade; repair of motor vehicles [Δ]*	6879	229	52	-	33	177	4	6643
Transport i gospodarka magazynowa ..... *Transportation and storage*	1472	26	7	-	7	19	-	1445
Zakwaterowanie i gastronomia [Δ]. *Accommodation and catering [Δ]*	872	41	7	-	5	34	-	830
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*	676	34	22	4	12	12	-	642
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... *Financial and insurance activities*	1078	27	16	1	8	11	-	1047
Obsługa rynku nieruchomości [Δ] *Real estate activities*	252	22	11	1	8	11	1	215
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*	1962	84	29	1	19	55	-	1872
Administrowanie i działalność wspierająca [Δ] ..... *Administrative and support service activities*	983	35	19	1	10	16	-	948
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... *Public administration and defence; compulsory social security*	46	-	-	-	-	-	-	-
Edukacja ..... *Education*	949	16	5	-	4	11	-	660
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... *Human health and social work activities*	912	20	9	-	6	11	-	890
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*	329	12	2	-	2	10	-	305
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	1520	12	2	-	1	10	-	1082

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.